HOVHANNES CILINGIRYAN

ÉCRITURE DANS

NAIRI

2006 À 2010

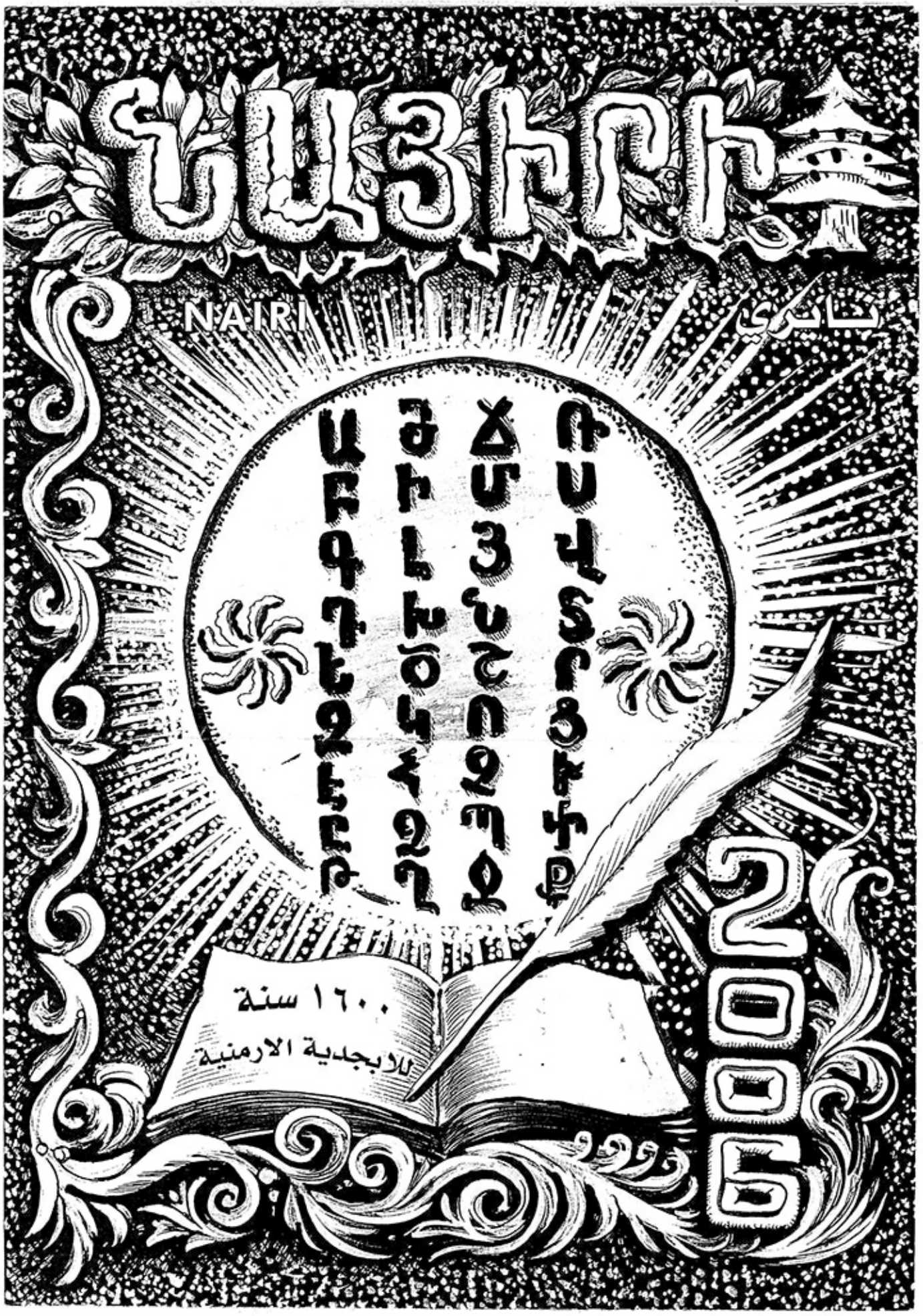
ՆԱՅԻՐԻ
NAIRI
نايري
ԱՐԱՐՈՒԱԾՈՑ ՀԱՅՈՑ ՏԱՐԻ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՆՇԱՐԺ ԳՐԱՏՈՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՆՇԱՐԺ ԹՎԱԳԻՐ
2006
١٦٠٠ سنة
للابجدية الارمنية

ՑՈՎՀԱՆՆԵՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐՑԱՆ

ԵՒՐՈՊԱՆ ԿՈՐՑԱՆՄԱՆ ՃԱՄԲՈՒ ՄԷՋ

[ՎԵՐՑ ՌՈՒԲԵՆԱՆ]

DE BIRMINGHAM À CLICHY: L'EUROPE DE LA GUERRE RACIALE

...ՊԻՐՄԻՆԿԱՄԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԳԼԻՇԻ՝ ԵՒՐՈՊԱՆ ՑԵՂԱՑԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՄԷՋ

ԳՎԱՌ ՐՈՒԲԵՆԱՆՑ ՓՈՍՏԱՐԿՄԱՄԲ

ԿՈՒՐԾՔԻՆ ՎՐԱՅ (D)-(DEUTCHLAND-ՏԱՌԸ ԿՐՈՂ ՄԱՀԱՊԱՐՏԸ՝ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԱՆԴԱՄ ԸԼԼԱԼԷՆ ՅԵՏՈՅ, ԹՐՔԱԿԱՆԱՑԱԾ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԿԵՐՊԱՐՆ Է

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՋԻԼԻՆԿԻՐՃԱՆ

[ՎԵՐՏԻ ՐՈՒԲԻՆԱՆ]

ԵՒՐՈՊԱՆ ԿՈՐՃԱՆՄԱՆ ՃԱՄԲՈՒ ՄԷՋ

DE BIRMINGHAM À CLICHY: L'EUROPE DE LA GUERRE RACIALE

...ՊԻՐՄԻՆԿԱՄԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԳԼԻՃԻ՝ ԵՒՐՈՊԱՆ ՑԵՂԱՑԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՄԷՋ

Ներքեւը հրատարակուած եւրոպական թերթերէն վերցուած սա նկարներն և գրութիւնները կ'ապացուցանեն, որ այսօր, վերջապէս, եւրոպացիները շատ լաւ հասկցած են ծայրայեղական Իսլամ-Թրքական վտանգը:

Բայց՝ այլեւս շատ ուշ է:

Եւ հրեայ փրօֆ. Bernard Lewis, իր նախատեսութեան մէջ, միայն թուականը սխալած էր երբ ան կ'ըսէր, թէ՝ *«Եւրոպան, 21-րդ դարու վերջաւորութեան, մահմետական պիտի դառնայ»:*

Որովհետեւ Նոյեմբեր 2005-ին, Ֆրանսայի մէջ՝ Սեւամորթ-Իսլամ-Թուրք խուժանները *կատարած* վայրագութիւնները հաստատեցին, թէ Եւրոպան 21-րդ դարուն վերջաւորութեան չհասած արդէն, քանի մը տասնամեակներ յետոյ, այլադաւան-թուրք զանգուածներուն իշխանութեան պիտի ենթարկուի:

ԵՒՐՈՊԱՆ ԿՈՐՑԱՆՄԱՆ ՃԱՄԲՈՒ ՄԷՋ

DE BIRMINGHAM À CLICHY: L'EUROPE DE LA GUERRE RACIALE

...ՊԻՐՄԻՆԿԱՄԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԳԼԻՇԻ՝ ԵՒՐՈՊԱՆ ՑԵՂԱՑԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՄԷՋ

[ՎՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ]

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՋԻԼԻՆԿԻՐՔԵԱՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐՃԱՆ

[ՎԵՐՋԻՆ ՐՈՒԲԵՆԻ ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑԻՆ]

ԵՒՐՈՊԱՆ ԿՈՐՃԱՆՄԱՆ ՃԱՄԲՈՒ ՄԷՋ

DE BIRMINGHAM À CLICHY: L'EUROPE DE LA GUERRE RACIALE

...ՊԻՐՄԻՆԿԱՄԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԳԼԻՃԻ՝ ԵՒՐՈՊԱՆ ՑԵՂԱՑԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՄԷՋ

նութեան հրահանգած էր՝ ՈՉ ՄԷԿ ՎԱՅՐԵՆԻԻ ՔԻԹ Չ'ԱՐԻՒՆԻ, ՈՉ ՄԷԿԸ ՉՎԻՐԱՒՈՐՈՒԻ:

Ի՞նչ էր ֆրանսական քաղաքներուն մէջ կատարուած այս բարբարոսութիւններուն դրդապատճառը.....

27 Հոկտեմբեր 2005-ի գիշերը, Փարիզի շուրջի քաղաքներէն Clichy-Sous-Bois-ի մէջ երեք պատանիներ [17 տարեկանի շուրջ], գողութիւն մ'ընելէ յետոյ կը կարծեն, թէ ոստիկանութեան կողմէ կը հետապնդուին. այդ վախով մութին մէջ, առանց ճկատի առնելու վտանգը, կը մտնեն ելեկտրական փոխակերպողի մը, transformateur-ի մը խուցը: Երկու գողերը, ելեկտրական հոսանքի բռնուելով, կը մահանան: Իսկ երրորդը, ծանր այրուածքներ ստանալով հանդերձ, կը յաջողի փախչիլ: Երկու մահացողներէն մէկուն անունը Զիատ է, միւսինը՝ Պանու: Այրուածքներ ստանալով հանդերձ փախուստ տուած երրորդը՝ Մուհետտին

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՋԻԼԻՆԿԻՐՃԱՆ

ԵՒՐՈՊԱՆ ԿՈՐՃԱՆՄԱՆ ՃԱՄԲՈՒ ՄԷՋ

[ՎԵՐՋԻՆ ՊՐՈՒԲԷՆԱՆ]

DE BIRMINGHAM À CLICHY: L'EUROPE DE LA GUERRE RACIALE

...ՊԻՐՄԻՆԿԱՄԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԳԼԻՃԻ՝ ԵՒՐՈՊԱՆ ՑԵՂԱՑԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՄԷՋ

Ալթուն կը կոչուի:

Ինչպէս որ նկատեցիք՝ վերի անունները թրքական ծագում ունին: Այդ անունները միայն ֆրանսական «հայրենասէր» շաբաթաթերթերուն մէջ հազիւ կրցանք գտնել:

Ֆրանսական օրէնքով՝ 18 տարեկանէն վար յանցագործներուն անունները և մասնաւորապէս անոնց ազգանունները չեն հրատարակուիր:

Եւ մանաւանդ՝ անոնց ազգութիւնը բնաւ չի նշուիր: Իբր թէ, Ֆրանսայի մէջ, ցեղային խըտրականութիւն չստեղծելու համար:

«Մարդկային իրաւունքներ» (Droit De L'Homme) ըսուած տխրահռչակ օրէնքով՝ ցեղի մը դէմ չէք կրնար արտայայտուիլ: Եթէ այս մասին գրէք՝ «ցեղապաշտական յանցանք» կը գործէք: Իսկութեան մէջ, բուն պատճառը՝ յանցագործութեան հեղինակներուն ծագումը-ինքնութիւնը քօղարկել է:

Որովհետեւ Ֆրանսայի մէջ, ոճրագործութիւն և գողութիւն կատարողները, ջախջախիչ մեծամասնութեամբ, ➠

ՑՈՎՀԱՆՆԵՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԱՆ

ՎՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ

ԵՒՐՈՊԱՆ ԿՈՐԾԱՆՄԱՆ ՃԱՄԲՈՒ ՄԷՋ

DE BIRMINGHAM À CLICHY: L'EUROPE DE LA GUERRE RACIALE

...ՊԻՐՄԻՆԿԱՄԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԳԼԻՇԻ՝ ԵՒՐՈՊԱՆ ՑԵՂԱՑԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՄԷՋ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ՄՏՆԵԼԸ՝ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԱՀՈՒԱՆ ՎՃԻՌՆ Է

«Միճարէները՝ մեր սուիններն են, գմբեթները՝ մեր սաղաւարտները, մզկիթները՝ մեր զօրանոցները, եւ հաւատացեալները՝ մեր զինուորները»

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՎԱՐՉԱՊԵՏ Ռ. Թ. ԷՐՏՈՂԱՆ

➽ ոչ-քրիստոնեայ ափրիկեցիներ, գնչուներ և թուրքեր են:

Եթէ այս իրականութիւնները հրապարակուին՝ երկրին քաղաքական կառոյցը կրնայ երերալ: Որուն հետեւանքով Ֆրանսայի տնտեսութիւնը կը խորտակուի:

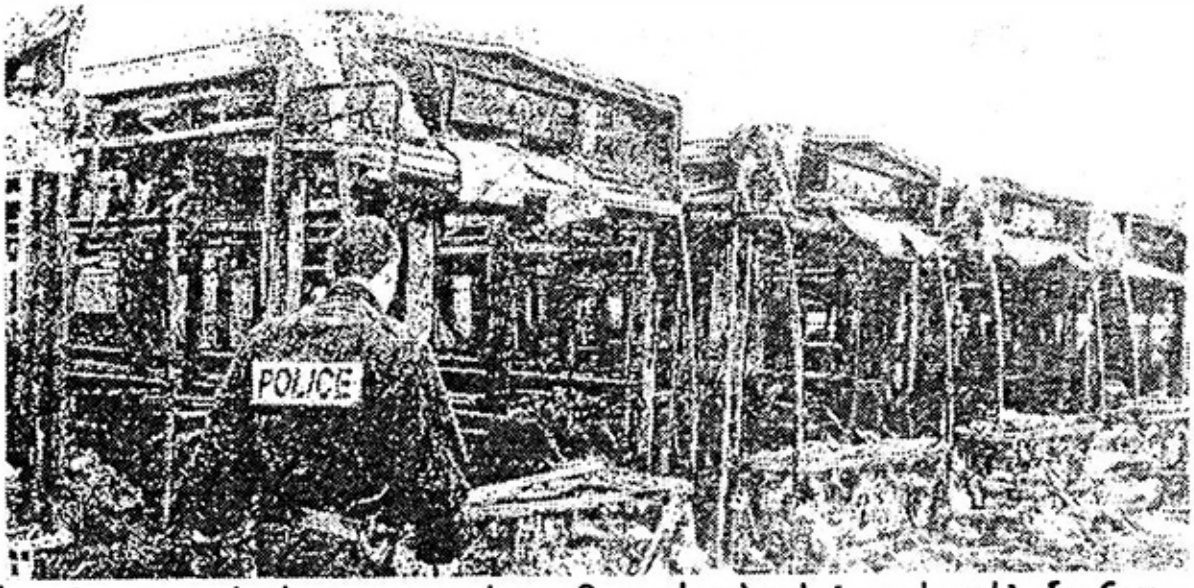

Եւ այս երկու թուրքերուն արկածով [այրելով] մահանալը, և երրորդին ծանր վիրաւորուիլը պատճառ դարձան Նոյեմբեր 2005-ին Ֆրանսայի մէջ կատարուած բարբարոսութիւններուն :

Ոստիկանութեան հետապնդումին վերագրեցին ելեկտրական կեդրոն մտած երեք գողերէն երկուքին մահանալը, իսկ երրորդին՝ ծանր վիրաւորուիլը:

Եւ անկէ ետք է, որ սկսաւ ոստիկանութենէն [իբր թէ] վրէժ լուծելու համար՝ ինքնաշարժերու, գործատեղիներու, դպրոցներու և եկեղեցիներու հրկիզումը:

Քիչ մ'աւելի ուշ, այս բարբարոս խուժանները տեսնելով ոստիկանութեան անկարողութիւնը՝ ամբողջ Ֆրանսայի տարածքին կատարեցին անհաւատալի վայրագութիւններ. ու հրկիզեցին ու... հրկիզեցին:

Որովհետեւ այս ծայրայեղ իսլամական-թրքական և ասիա-ափրիկեան ցեղերուն ծիներուն մէջն է՝ կործանելու մոլուցքը:

Այստեղ կ'ուզենք նշել նաեւ, Ֆրանսայի համար այդ սարսափելի օրերուն կատարուած և մեզի համար շատ յատկանշական ողբերգութիւն մը...

15 Նոյեմբեր 2005-ին, Romans-Sur Isère-ի մէջ, (որ հայաշատ կեդրոն մըն է) Eglise De La Monnaie Կաթողիկէ եկեղեցին կրակի կը տրուի և եկեղեցին ամբողջովին կը քանդուի:

Ֆրանսական օրաթերթերը այս ցաւալի լուրը թէեւ տուին, բայց չըսին, թէ որո՞նք էին այս զզուելի հրձիգութիւնը կատարողները:

Քանի մը օր յետոյ, հայրենասէր շաբաթաթերթ մը հրապարակեց ցաւալի իրականութիւնը...

Եկեղեցին հրկիզողները չորս անչափահաս թուրքեր էին, որոնց ոստիկանութիւնը յաջողեր էր ձերբակալել: Եւ այս անչափահաս վայրենիները խոստովաներ են իրենց բարբարոսութիւնը:

Կրնա՛ք երեւակայել... այս թուրք ոճրածինները, Թուրքերուն դեռ Եւրոպական Միութիւն չմտած՝ եկեղեցիները այրել սկսան:

Արդեօք թուրքերուն Եւրոպական Միութիւն մտնելէն յետոյ, ո՞վ անոնց արգելք պիտի կրնայ ըլլալ եկեղեցիները հրկիզելուն, այլադաւանները հալածելուն և Հայ Ազգին դէմ կատարած ցեղասպանութեան ննանը Եւրոպայի մէջ կրկնելուն:

***

Վերջերս, ֆրանսական շաբաթաթերթի մը մէջ, այսօրուան Ֆրանսային գրեթէ անյոյս վիճակը և քաոսային ապագան ներկայացնող շատ յատկանշական երգիծանկար մը հրատարակուեցաւ:

Մօտ երկու հարիւր տարիներէ ի վեր, ֆրանսական պետական հաստատութիւններու մէջ, Ֆրանսայի հանրապետութեան խորհրդանիշն է՝ ֆրանսական եռագոյն դրօշակներուն կեդրոնը զետեղուած գեղեցիկ կնոջ մը կիսանդրին: Այս կիսանդրիին անունը՝ "MARIANNE" է:

Վերջին տասնամեակներուն "MARIANNE"ի կիսանդրիին «մօտել»ն էր՝ ֆրանսացի ծանօթ աստղ՝ Brigitte Bardot-ն: Անկէ յետոյ "Marianne-ը ներկայացուցին ֆրանսացի հանրածանօթ գեղուհիներ: Մինչդեռ ֆրանսական շաբաթաթերթին երգիծանկարին մէջ, ապագայ Ֆրանսայի "MARIANNE"ը ներկայացուած է... Խափշիկ կնոջ մը կիսանդրիով:

Այստեղ կը հրատարակենք ապագայ Ֆրանսայի Հանրապետութեան խորհրդանիշը եղող "MARIANNE"ի նկարը:

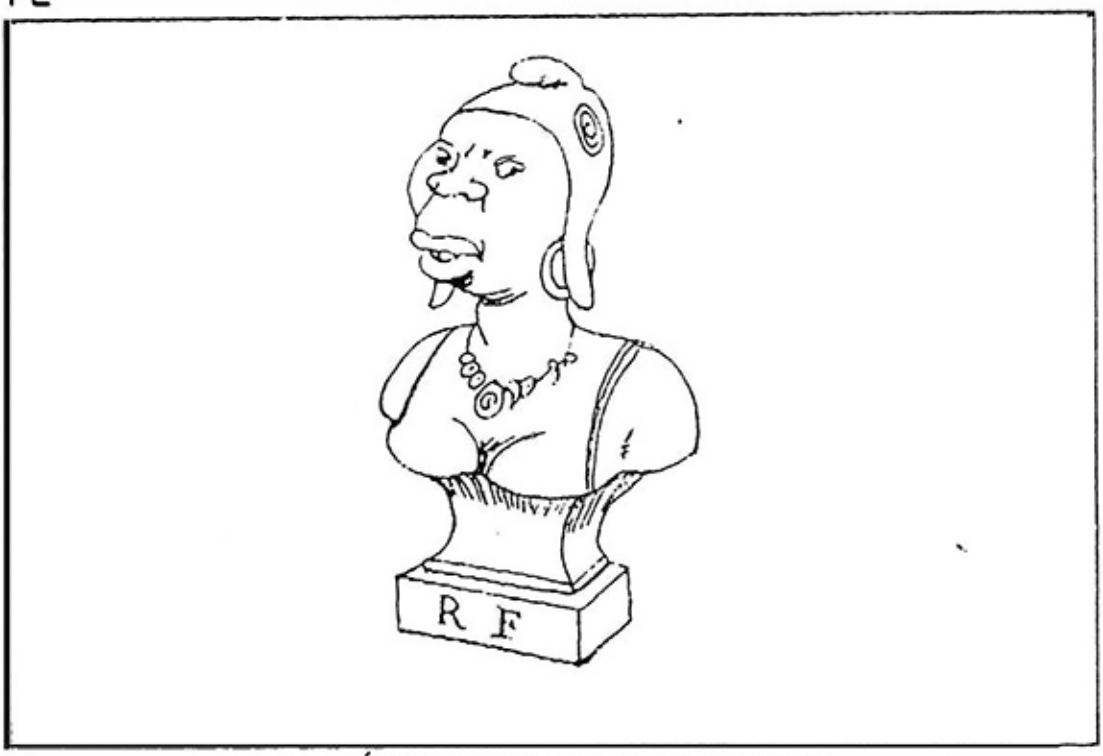

R F- RÉBUBLIQUE FRANÇAISE -
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Կրկին պիտի նշենք Ընկերվարական Չինաստանի մեծանուն ղեկավար MAO TSE-TOUNG-ին խօսքերը՝ «Երբեմն, մէկ նկար շատ աւելի ազդեցիկ է, քան՝ հազար էջնոց հատոր մը»:

***

Մենք, ֆրանսայի և համայն Եւրոպայի վրայ ծանրացող վտանգին մասին, սեւամորթ -այլադաւան- թուրքերուն ճերմակ ցեղը, քրիստոնէութիւնը և Յունա-Եւրոպական քաղաքակրթութիւնը խորտակելու ծրագիրներուն մասին, «Նայիրի»ի 1995-ի առաջին թիւերէն սկսեալ շատ անգամներ և երկարօրէն ջանացինք արտայայտելիլ:

«Նայիրի»ի 9 Նոյեմբեր 2005-ի թիւին մէջ ալ, մեր յարգարժան խմբագրապետը՝ Պրն. Ժիրայր Նայիրին՝ այս մասին և ներկայ Եւրոպայի իրավիճակին մասին շատ մեծ իրատեսութեամբ գրած էր:

Արդեօ՞ք մենք սեւամորթներուն, արմատական կոչուած իսլամներուն և թուրքերուն ներկայացուցած վտանգին դէմ արտայայտուելով՝ օտարատեացութիւն (XENOPHOBIE) և կամ ցեղապաշտութիւն ըրած կ'ըլլանք:

Երբեք: Ամէն ազգ, երբ իր գոյութիւնը վտանգուած կը տեսնէ, բնազդաբար կը պայքարի այդ վտանգին և օտարամուտ պատուհասին դէմ:

Մնաց որ, մենք բուն Իսլամը չենք նոյնացներ այս դաւանութեան էութիւնը խեղաթիւրած և քաղաքական շահագործումի ենթարկած կեղծ իսլամներուն հետ:

Որեւէ Ազգի օտարներու այլասերիչ ազդեցութեան դէմ ցուցաբերած ընդդիմութիւնը, մերժումը, ինքնապաշտպանական կեցուածք է:

«Բնախօսական օրէնք մըն է, որ մարմինը իր մէջէն կ'անջատէ, կը վտարէ այլասերած մասերը»–ինչպէս որ, Ռուբէն Սեւակ այս մասին գրած էր 1911-թ.ին, իր «Այլասերում» խորհրդաստ յօդուածին մէջ:

Ազգերուն ինքնապաշտպանական բնազդը օտարատեացութեամբ և կամ ցեղապաշտութեամբ ամբաստանելը՝ Սիոնիստներուն հնարած մէկ սուտն է, սադրանքն է, այդ ազգերուն իրենց ինքնութիւնը պաշտպանելու և պայքարելու կորովը խորտակելու համար:

***

➤ Սիոնիստները Եւրոպայի մէջ, ամենամեծ պաշտպաններն են՝ սեւամորթներուն, ոչ-քրիստոնեաներուն և թուրքերուն:

Եւրոպական կառավարութիւնները երբ, ստիպողաբար, միջոցներ ձեռք կ'առնեն վտարելու համար գաղտնաբար երկիր մտած սեւամորթները և կամ ուրիշ օտարներ, Սիոնիստները հազարումէկ միջոցներով և մանաւանդ «Մարդկային իրաւունքներու Օրէնք»ով արգելք կ'ըլլան այս օտարներու վտարումին:

Սիոնիստներուն Եւրոպայի մէջ սեւամորթները և այլ օտարները պաշտպանելու համար խաղացած դերը, իսկական բայց զզուելի զաւեշտ մըն է:

Եթէ անոնք իրապէ՛ս սեւամորթներուն և այլադաւաններուն մարդկային իրաւունքներուն մասին կը մտահոգուին, թող նա՛խ, Իսրայէլի մէջ, Պաղեստինցիներուն հետ մարդկայնօրէն վարուին:

Յաւելուած՝ երբ Սիոնիստները Եւրոպա ապաստանած սեւամորթներուն մարդկային իրաւունքներուն մասին «կը մտահոգուին» և սեւամորթները կը պաշտպանեն, անդին, Ափրիկէի մէջ, անօթութենէ և հիւանդութիւնէ մահացող միլիոնաւոր ափրիկեցիներուն մասին ինչո՞ւ չեն մտածեր:

Աւելին՝ ափրիկեան այդ երկիրներուն մէջ, բնիկներուն հարստութիւնը կը կողոպտեն աշխարհի Նոր կայսերապաշտները որոնք, մեծամասնութեամբ, Սիոնիստներուն հակակշռին տակ են:

Ընդերքի հարստութեամբ ծանօթ այդ երկիրներուն մէջ, փոխանակ անոնց նախանիւթերը տեղւոյն վրայ մշակող Ազգ. ճարտարարուեստ ստեղծելով արտադրութիւնները միազգային շուկայ իջեցնելու, մեծ ընկերութիւնները, շատ աժան գիներով կը գնեն այդ հումքը և զայն իրենց երկիրները կը փոխադրեն:

Բնական է՝ այս անմարդկային և անարդար առեւտուրին հետեւանքն է՝ Ափրիկէի մէջ տիրող անգործութիւնն և անօթութիւնը:

Եւ այս պատճառաւ է, որ միլիոնաւոր ափրիկեցիներ ամէն տարի, նոյնիսկ «մահը աչք առնելով», անապատներէն և ծովերէն կ'անցնին՝ կարենալ հասնելու համար եւրոպական հարուստ երկիրները:

Այս խեղճ և թշուառ ափրիկեցիները լա՛ւ տեղեակ են, որ եթէ կարենան ողջ հասնիլ Եւրոպական երկիրներէն որեւէ մէկը՝ Droit De L'Homme-ի օրէնքով այլեւս, Եւրոպայի մէջ, իրենց կեցութիւնը և ապրուստը ապահովուած կ'ըլլայ:

Եւ եթէ, Ափրիկեան երկիրներուն մէջ, անգործութիւնն և աղքատութիւնը ներկայ համեմատութեամբ տեւէ, Եւրոպական երկիրները սյիտի շարունակեն սեւամորթներով և Ասիա-Ափրիկեցիներով խճողուիլ: Սահմանները [թերեւս գիտակցաբար] ջնջած եւրոպական երկիրներ թափանցելը՝ դժուար գործ չէ:

Արդէն այսօր, անգա՛մ Եւրոպայի մէջ, սեւամորթներուն թիւը, քանի մը տարի առաջ եղածին հետ բաղդատած, ահռելի բարձրացած է:

Վերջերս Եւրոպա այցելութեան եկած մեր բարեկամներուն առաջին տպաւորութիւնը՝ եւրոպական քաղաքներուն մէջ շատ մեծ թիւով սեւամորթներու ներկայութիւնը եղաւ:

***

Եւրոպական Միութեան մէջ, քանի մը տարիներէ ի վեր, պետութիւններու միջեւ սահմանները վերցուած են: Եւ օտարականները, մէկ երկրէն միւսը, առանց քննութեան կրնան անցնիլ:

Բայց նոյն եւրոպական երկիրներուն մէջ, օտարականներուն հանդէպ ցուցաբերուած կեցուածքը՝ իրարմէ կը տարբերին:

Օրինակ՝ վերջերս, սպանական Ընկերվարական կա-

ռավարութիւնը, գաղտնաբար Սպանիա մտնող վեց հարիւրհազար ափրիկեցիներուն բնակութեան արտօնութիւն տուաւ:

Կրնա՞ք երեւակայել... Այս վեց հարիւրհազար ափրիկեցիները վաղը, ազատօրէն, Ֆրանսա ալ կրնան մտնել:

Մինչդեռ Ֆրանսան, օտարներուն ներգաղթը արդէն շատ դժուարացուցած է: Որովհետեւ, Ֆրանսա գտնուող օտարներուն թիւը, տասնեակ միլիոնի կը հասնի այսօր: Եւ մանաւանդ՝ Ֆրանսայի տնտեսական վիճակը շատ վատթարացած է:

Այսօր, ֆրանսական պետութեան ներքին պարտքը, երկու հազար միլիառ Էւրոյի բարձրացած է:

Ֆրանսական պետութեան ներքին պարտքը երբե՛ք այսքան բարձր չէր եղած:

Որովհետեւ Սիոնիստները պատժեցին Ֆրանսան, Իրաքի պատերազմին մասնակցած չըլլալուն համար:

Այսօր, շատերուն ծանօթ է, որ աշխարհի տնտեսութեան սանձերը Սիոնիստներուն ձեռքը կը գտնուին:

Եւ ֆրանսական կառավարութիւնը, եկամուտի պակաս ունենալու պատճառով, և որպէսզի ծախսերը հաւասարակշռէ, պետութեան պատկանող հաստատութիւնները սկսաւ ծախել: Օրինակ՝ մայրուղիները, ելեկտրական կառոյցները և այլն:

Եւ մեզի համար՝ ամէնէն կարեւորը՝ Ֆրանսան այլեւս, ամերիկացիներուն քաղաքականութեան դէմ [մանաւանդ իրաքեան պատերազմին դէմ], բերանը չի բանար: Եւ ամերիկացիներուն գրեթէ ամէն ըսածը՝ թութակի պէս կը կրկնէ:

***

Նոյեմբեր 2005-ին, Ֆրանսայի մէջ սեւամորթներուն, այլադաւաններուն և թուրքերուն կատարած բարբարոսութեանց օրերուն, մեզ ամէնէն շատ հիասթափութեան մատնող երեւոյթները հետեւեալները եղան...

1.– Ֆրանսական պետութիւնը փոխանակ խստօրէն պատժելու այս խափանարարները, անոնց դէմ մեղմ և հանդարտեցնող վարուելակերպ որդեգրեց:

Աւելին՝ այս վայրենիներուն յաւելեալ բնակարան և օգնութիւն խոստացաւ:

2.– Բայց, մեզի համար ամէնէն ապշեցուցիչ երեւոյթը՝ «Ֆրանսացի» կոչուած ժողովուրդին իրենց եկեղեցիները, դպրոցները, գործատեղիները և տասը հազարէ աւելի ինքնաշարժ այրող այս վայրի խուժանին հանդէպ ցուցաբերած անտարբերութիւնն է:

Ֆրանսայի ոչ մէկ քաղաքի մէջ, այս քանդիչ տարրերուն դէմ ժողովրդային պոռթկում եղաւ: Բողոքի ցոյց մ'անգամ չկատարուեցաւ:

Եւ ցաւով նկատեցինք, որ ֆրանսացի ըսուած ժողովուրդին «Ազգային ոգին» կարծես մեռած է: Եւ ֆրանսացին վերածուեր է՝ ուտող, խմող և «պառկող» անզգայ արարածի մը: Եւ աւելի համոզուեցանք, որ Սիոնիստները՝ 1789-ի ֆրանսական յեղափոխութենէն ի վեր, իրենց գործադրած ծրագիրներով, ամէն օր և քայլ առ քայլ ֆրանսացի ժողովուրդին ազգայնական զգացումները և քրիստոնէական հաւատքը սպաննած են:

***

Ծատերուն ծանօթ է, որ Արեւմտեան պետութիւններուն մէջ, որեւէ կուսակցութիւն, ան ըլլայ աջ կա'մ ձախ, երբ իշխանութեան հասնի՝ այնտեղ բուն տիրողը Միջազգային Դրամատէրերու կազմակերպութիւնը կ'ըլլայ:

Եւ այս կամ միւս երկրի կառավարութիւնը՝ այդ Միջազգային Կազմակերպութեան հրահանգներուն պարզ գործադրիչը կը դառնայ:

Եւ տուեալ երկրի մամուլի օրկաններն ու հեռատեսիլները՝ սեփական երկրի պետական շահին համաձայն չէ որ կը գործեն, ոչ ալ կը գործադրեն անոր ազգային ծրագիրները, այլ՝ Միջազգային Դրամատիրութեան ցուցմունքներով կ'առաջնորդուին:

➠

Այս իրականութեան կրկին ականատեսն եղանք Նոյեմբեր 2005-ին, Ֆրանսայի մէջ կատարուած վայրագութեանց օրերուն:

Ֆրանսայի մէջ, այդ օրերուն, ըլլա՛յ մամուլը, ըլլա՛յ հեռատեսիլի կայանները կատարուած վանտալութիւնները միայն իբր լուր հաղորդեցին: Կարծէք, թէ այդ բոլորը ըլլային բնութեան կողմէ պատճառուած աղէտներ: Մարդուն կամքէն անկախ կատարուած: Եւ ոչ մէկ գանգատ լսուեցաւ այդ բարբարոսութեանց դէմ:

Ընդհակառակը՝ ձեւով մըն ալ կառավարութիւնը յանցաւոր նկատեցին, որ այս վայրենաբարոյ մարդիկը... անգործ ու թշուառ ձգած է:

Մինչդեռ ֆրանսական կառավարութիւնը զանոնք քաղաքակրթելու համար, ամէն տարի տասնեակ միլիառներ յատկացուց, դպրոցներ բացաւ, արհեստանոցներ սարքեց որ այս ափրիկեցի, ոչ-քրիստոնեայ կամ թուրք անոպաները ֆրանսական կեանքին յարմարին:

Եւ սակայն, մեծամասնութիւնը այս օտարներուն, իրենց բնօրրան երկրին սովորութիւններուն կառչած մնացին և չուզեցին յարմարիլ զիրենք հիւրընկալած երկրին՝ ֆրանսական «մթնոլորտին»:

Ընդհակառակը՝ այս օտարներուն մեծ մասը, պարկեշտ աշխատանքով կեանքերնին շահելու տեղ՝ գողութեան, ոճրագործութեան, թմրեցուցիչի վաճառքի, դիւրին ճամբով ապրելու միջոցը ընտրեցին:

Բայց ֆրանսական մամուլի օրկաններուն մեծամասնութիւնը և մանաւանդ՝ հեռատեսիլի բոլոր կայանները, այս իրականութեան մասին բնաւ չխօսեցան: Թերթերուն մեծ մասը և բոլոր հեռատեսիլները օդէն, ջուրէն, լեռ ու ձորէն խօսելով... քնացուցին ժողովուրդը:

***

* *

Մինչդեռ օտար թերթեր և հեռատեսիլի կայաններ, շատ աւելի իրատեսութեամբ ներկայացուցին Ֆրանսայի եղելութիւնները:

Ընդհանուրին ախտաճանաչումը այն էր, որ Ֆրանսական 1789-ի Յեղափոխութեան կարգախօսը եղող՝ LIBERTÉ-EGALITÉ-FRATERNITÉ լոզունգը, այլեւս սնանկացած է:

Այստեղ կը հրատարակենք անգլիական "THE INDEPENDENT" թերթին առաջին էջին վերնագիրը: Այս անգլիական թերթը Ազատութիւն-Հաւասարութիւն-Եղբայրութիւն նշանախօսքը յիշելէ ետք, հեգնանքով կ'աւելցընէր անոր վրայ "REALITÉ" -իրականութիւն բառը:

Միջազգային մամուլին համոզումը այն էր, որ «Ֆրանսական սիսթեմ»ը օտարականները լայնախոհութեամբ

ֆրանսական պայմաններուն «յարմարցնելու» աշխատանքները՝ հակառակ արդիւնք տուած էին:

Եւ Ֆրանսա բնակող ափրիկեցիներուն և թուրքերուն մեծամասնութիւնը՝ օգտուելով ֆրանսական «Ազատութիւն»էն, և մանաւանդ՝ ֆրանսական օրէնքներէն որոնք բոլոր ֆրանսաբնակներուն (տեղացի կամ օտար) իրաւունք կը վերապահեն հաւասարապէս օգտուելու ընկերային յատկացումներէն և նպաստներէն, ոչ միայն չընդգրկուեցան երկրի բարքերուն, այլ՝ կազմակերպուեցան և աւելի զօրացան-կարծրացան իրենց յետամնաց, այլամերժ և օտարատեաց հաւատքին մէջ: Եւ ներկայացած առաջին առիթէն օգտուելով՝ իրենց մոլեռանդութեան պահանջած ատելութիւնը և վայրագութիւնը գործադրեցին ֆրանսական հիւրընկալ հողին վրայ:

***

Ռուսիոյ հանրային կարծիքը և մամուլը աւելի լաւ հասկցած էին Նոյեմբեր 2005-ին, Ֆրանսայի մէջ տեղի ունեցող վայրագութիւններուն խոր իմաստը, և գիտցած էին իջնել մինչեւ չարութեան արմատները:

Այստեղ կը հրատարակենք "LE MONDE" թերթին 17 Նոյեմբեր 2005-ի թիւին մէջ, ռուսական թերթերէն արտատպուած լուրերը և նկարները:

Les « immigrés » français font peur à Moscou

Ռուսերը շատ ճիշդ ախտաճանաչում մը ըրած էին սապէս գրելով.— *Ֆրանսայի մէջ կատարուած վայրագութիւնները՝ [տարբեր] քաղաքակրթութիւններու և կրօններու ընդհարումներն և պատերազմներն են»:*

Որովհետեւ Ռուսերը, գրեթէ 20 տարիներէ ի վեր, գիտէին այս բիրտ իրականութիւնը, և Աֆղանիստանի, և մինչեւ հիմա ալ Չէչնիոյ մէջ կ'ենթարկուէին Սիոնիստ ամերիկացիներուն հրահրած և զինեալ մոլեռանդ իսլամներուն կատարած վայրագութիւններուն:

***

2005-ի Նոյեմբերին Ֆրանսայի մէջ կատարուած վայրագութիւններուն մասին, ֆրանսական Ակադեմիայի մնայուն քարտուղարը՝ HELENE CARRERE D'ENCAUSSE [որ ռուսական և վրացական ծագում ունի] ոչ մէկ ֆրանսացի պաշտօնական անձնաւորութեան ըսել չհամարձակած իրականութիւնները կրցաւ յայտնել բարձրագոչ:

Բայց, ակադեմական այս տիկինը, իր յայտարարութիւնը Փարիզի մէջ չկատարեց, այլ՝ Մոսկուայի, ուր ելոյթ ունեցաւ ռուսական հեռատեսիլէն և «Մոսկովսկիէ Նովոստի» թերթին ալ հարցազրոյց մը տուաւ:

Այստեղ կը հրատարակենք Ակադեմական Հելէն Գառէր-Տ'Անգոս-ի ըսածներէն մեզի համար ամէնէն կարեւոր մասերը.—

«Այս մարդիկը կու գան ափրիկեան իրենց գիւղերէն: Փարիզ և Եւրոպայի միւս խաղաքները ափրիկեան գիւղեր չեն: Ամէն մարդ կը զարմանայ, թէ ինչո՞ւ ափրիկեցի երախաները փողոցն են և դպրոց չեն երթար: Պատճառը՝ այս ափրիկեցիներուն մեծ մասը բազմակրօն է: Տունին մէջ 4-5 կիներ կան և 25 երախայ»:

➡

«Բանտ կ'երթամ եթէ ըսէք, թէ՝ հինգ հրեայ կամ տասը Սեւամորթ կայ հեռատեսիլին մէջ: Մարդիկ չեն կրնար արտայայտուիլ ցեղային խմբակցութիւններու և այլ հարցերու մասին»:

***

Կը կարծենք, թէ ֆրանսացի ակադեմական Հելէն Գառէր-Տ'Անգոս-ը, իր կատարած յայտարարութիւններով չարութեան արմատներուն շատ խորերը իջած է:

Մինչե՛ւ Սիոնիստական կաղապարուած ազատութիւններուն արմատները... որ, իբր թէ, մարդկային իրաւունքներու օրէնքներով՝ ամէնէն պարզ իրականութիւններն անգամ ըսելու արտօնութիւն չունիք:

Ուրեմն բնաւ չզարմանանք, որ ֆրանսացի ժողովուրդը, իր հայրենիքին ոչ-քրիստոնեաներուն, այլադաւաններուն ձեռքը անցնիլը, վտանգը տեսնելով հանդերձ, որեւէ հակազդեցութիւն ցոյց չի տար:

Որովհետեւ ֆրանսացիին ոտքն ու ձեռքը, մանաւանդ բերանը և «ուղեղը» կապուած են... Մարդկային կեղծ իրաւունքներու օրէնքներով: Մինչ անդին կրօնամոլներ, աշխարհի ամէն կողմը կը մարզուին՝ «անաստուածներուն» դէմ պայքարելու համար՝ խոր հաւատքով և «լուացուած» ուղեղներով:

Այս անոպաները նոյնիսկ պատրաստ են իրենց կեանքը զոհելու՝ իրենց խաւարամիտ, կրօնաքաղաքական նպատակներուն հասնելու համար:

Որովհետեւ այս մոլեռանդները հաւատացած են, որ եթէ հաւատքին համար զոհուին՝ դրախտ պիտի երթան:

Կրնա՞ք երեւակայել... Երկու տարբեր աշխարհներ ստեղծուած են այսօր:

1.– Արեւմտեան աշխարհը-Այս Աշխարհը՝ հակառակ

կեանքի և քաղաքակրթութեան բարձր մակարդակի մէջ ապրելուն մինչեւ երէկ, այսօր հոգեպէս ծերացած, տկարացած, աւելի ճիշդ՝ թմրեցուած է:

2.– Միւս Աշխարհը- ուր կրօնական ծայրայեղութիւնը, մոլեռանդութիւնը իր արմատական սկզբունքներով կը հակադրուի Արեւմտեան Աշխարհին և կը սպառնայ անոր գոյութեան, իր միահեծանութիւնը սկզբունք ունեցող և քաղաքականացուած կրօնով, ուր բոլոր հաւատացեալներուն ուղեղները լուացուած են: Այս իրականութիւնը չտեսնելու համար պէտք է ըլլալ կոյր կամ յիմար:

Ֆրանսայի մէջ, Նոյեմբերի 2005-ին կատարուած և կրօնական խորք ունեցող վայրագութիւնները, յառաջիկայ տասնամեակներուն Արեւմտեան Աշխարհին դէմ շղթայազերծուելիք յարձակումներուն առաջին փորձերն են:

Բայց, այս յարձակումները, Աշխարհը ո՞ւր կը տանին:

Կը կարծէ՞ք, որ Եւրոպան մինչեւ վերջ պիտի մնայ ձեռնածալ, մինչեւ որ կրօնական մոլեռանդութիւնը ողողէ այդ ցամաքամասը: Արեւմտեան Աշխարհը անպայման պիտի արթննայ: Բայց յետոյ, ի՞նչ կրնայ ըլլալ...

Այստեղ կրկին պիտի նշենք Հրեայ KISSENGER-ին տասը տարիներ առաջ ըսածները.–

«Աշխարհ կրնայ աթոմական պատերազմի մը ենթարկուիլ:

Բայց այս աթոմական պատերազմէն, գոնէ 50 միլիոն մարդ ողջ կը մնայ:

Եւ անոնք կը կերտեն նոր Աշխարհ մը»:

Կը կարծենք, որ Քիսինճըրի այս խօսքերը՝ Սիոնիստներուն ապագայ ծրագիրները հասկնալու տեսակէտէն՝ բացառիկ նշանակութիւն ունին:

6-7-ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1955-Ի ՊՈԼՍՈՅ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԻՆ ԾԱԼՔԵՐԸ

«Նայիրի»ի վերջին թիւերուն մէջ, 6-7 Սեպտեմբեր կոչուած ողբերգութեան իր ականատես վկայ, մեր տեսածները պատմել ջանացինք:

Մեր գրութիւններուն հետեւողները նկատած են անպայման, որ 6-7 Սեպտեմբերի դէպքերը ժողովրդային պարզ պոռթկում մը չէին:

Վարի սիւնակներուն մէջ ալ, 6-7 Սեպտեմբերի ողբերգութեան «ովքե՞ր և ինչո՞ւ պատճառ եղած էին»ը բացատրելու ջանացինք:

★ ★ ★

Եւ այս ողբերգութեան պատճառ եղողները՝ իրենց ծրագիրներուն գործադրութիւնը կը շարունակեն:

Պոլսոյ մէջ այս ողբերգութեան շարունակութիւնը եղող նոր դաւադրութիւն մը պատրաստելու վրայ են:

Բիւզանդական կայսրութեան վերջին, «ողջ-յիշատակը» եղող Պոլսոյ Ֆանարի Յոյն Ուղղափառ տիեզերական Պատրիարքութիւնը մէջտեղէն վերցնել կ'ուզեն:

Պոռոտախօս թրքական թերթերը՝ Պատրիարքարանին դէմ համազարկ բացած են՝ «Յունաց Պատրիարքարանը՝ Յունաստան թո՛ղ երթայ գրելով»

Մտաճեցէք անգամ մը՝ Վատիկանը որքան որ կարեւոր է կաթողիկէներուն համար, Պոլսոյ Ուղղափառ Պատրիարքութիւնն ալ նոյնքան նուիրական է Արեւելեան քրիստոնեաներուն, Ուղղափառներուն համար:

Եւ հիմա, մաքրագործուելու կարգը, Պոլսոյ ուղղափառ Պատրիարքութեան եկաւ:

Յետոյ՝ կարգը որո՞ւն պիտի գայ:

Անգլիոյ և Ֆրանսայի ողբերգութիւնները չէ՞ք տեսներ:

Աստուած պահպա՛նէ եւրոպան: *Յ. Չ.*

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ԳՐՈՒԹԻՒՆ [«Նայիրի» Թիւ 179, 10/9/2002]

«ՆԱՅԻՐԻ»ի սիւնակներուն մէջ, 4 թիւերէ ի վեր, 6-7 Սեպտեմբեր 1955-ի Պոլսոյ ողբերգութեան ընթացքին մեր ապրած, մեր տեսած սարսափելի դէպքերը պատմելու ջանացինք:

Եւ հիմա ալ, այս ողբերգութեան կատարուելուն պատճառ եղող ազդակները պատմելու պիտի ջանանք:

1951-ին Թուրքիոյ Արտաքին գործերու նախարարը՝ Fuat Köprülü յայտարարութիւն տուած էր և, պաշտօնապէս, «Մենք Կիպրոս ըսուած հարց մը չունինք» ըսած էր:

➡էջ 10

6-7 EYLÜL 1955-ISTANBUL FACIASININ IÇ YÜZÜ

"NAIRI" GAZETESINDE BIR KAÇ SAYIDAN BERI, 6-7 EYLÜL FACIASININ GÖRGÜ SAHIDI OLARAK GÖRDÜKLERIMIZI ANLATMAYA ÇALISTIK.

YAZILARIMIZI TAKIP EDENLER, 6-7 EYLÜL OLAYLARININ BASIT BIR HALK GALEYANI OLMADIGINI ANLATMISLARDIR HER HAL DE.

ASAGIDAKI SÜTUNLARDA DA 6-7 EYLÜL FACIASINA, KIMLERIN VE NIÇIN SEBEP OLDUKLARINI AÇIKLAMAYA ÇALISTIK.

* * *

VE BU FACIAYA SEBEP OLANLAR PROGRAMLARINI TATBIK ETMEYE DEVAM EDIYORLAR.....

6-7 EYLÜL FACIASI ILE BAGLANTILI OLARAK ISTANBULDA YENI BIR KOMPLO HAZIRLANIYOR.

BIZANS IMPARATORLUGUNUN ISTANBULDAKI SON HATIRASI OLAN FENERDEKI ORTODOKS PATRIKHANESINI TEMIZLEMEK ISTIYORLAR.

YAYGARACI TÜRK GAZETELERI PATRIKHANEYE KARSI YAYLIM ATESI AÇMIS.

"ORTODOKS RUM PATRIKHANESI YUNANISTANA GITSIN".

DÜSÜNÜN, VATIKAN NE KADAR MÜHIM ISE KATOLIKLER IÇIN, ISTANBULDAKI ORTODOKS PATRIKHANESI DE O KADAR KUTSALDIR DOGU HIRISTIYANLARI - ORTODOKSLAR IÇIN...

...VE TEMIZLENME SIRASI SIMDI ISTANBUL ORTODOKS PATRIKHANESINE GELDI.

DAHA SONRA NE OLACAK ?

INGILTEREDEKI, FRANSADAKI FACIALARI GÖRMÜYORMUSUNUZ ?

TANRI AVRUPAYI KORUSUN. Ց. Ղ.

BESINCI YAZI (NAÏRI N°179, 10/9/2002)

"NAIRI"NIN SÜTÜNLERINDE, 4 SAYIDAN BERI, 6-7 EYLÜL 1955DE ISTANBUL FACIASINDA BIZZAT GÖRDÜGÜMÜZ VE YASADIGIMIZ O FECI OLAYLARI ANLATMIYA ÇALISTIK.

SIMDI DE BU FACIANIN MEYDANA GELMESINE SEBEP OLAN UNSURLARI ANLATMIYA ÇALISALIM.

1951-DE TÜRKIYE DIS ISLERI BAKANI OLAN FUAT KÖPRÜLÜ BIR BEYANAT VERMIS, VE RESMEN "BIZIM KIBRIZ DIYE BIR SORUNUMUZ YOKTUR" DEMISTI.

FAKAT DAHA SONRA INGILIZLERIN GELENEKSEL KAHBE SIYASETI ÇALISMAYA BASLADI, VE KIBRISI KAYBETMEMEK VE DEVAMLI KIBRISTA KALMAK IÇIN TÜRKLERI KISKIRTMAYA BASLADI.

➤➤p.10

Բայց, աւելի վերջ, անգլիացիներուն աւանդական պոռնիկ քաղաքականութիւնը աշխատիլ սկսաւ, և կիպրոսը չկորսնցնելու և տեւական կիպրոս մնալու համար թուրքերուն գրգռել սկսան:

Անգլիական գաղտնի սպասարկութիւնը այս պարտականութիւնը Պոլսոյ "Hürriyet" թերթի տէր և ծագումով կիպրացի "Sedat Simavi"ին տուաւ:

Կիպրոսի հետ կապ ունեցող բոլոր ցաւալի դէպքերուն առաջին պատասխանատուն՝ այս "Hürriyet" ըսուած թերթն է:

Եւ այս "Hürriyet" թերթը, 1951-ի տարիներէն սկսեալ տուած անիրական լուրերով և հրատարակած գրգռիչ գրութիւններով, թուրք ժողովուրդին ուղեղին մէջ կիպրական հարցը ներմուծեց:

«Կիպրոսը՝ Թուրք է» լոզունգը ստեղծողը "Hürriyet" թերթն է:

Եւ այս թերթին գրգռութիւնները տարիներ տեւեցին:

Եւ քիչ միջոց մը յետոյ, անգլիական գրգռիչ քաղաքականութիւնը իր արդիւնքը տուաւ, և թրքական կառավարութիւնը կիպրական հարցին տէր ելլելով, սկսաւ շատ յարձակողական քաղաքականութիւն մը կիրարկել:

Օգոստոս 1955-ին Լոնտոնի մէջ սկսելիք կիպրական բանակցութիւններէն երեք ամիսներ առաջ, Թուրքիոյ Արտաքին գործերու նախարար Fatin Rüstü Zorlu-ին հետ տեսնուող Անգլիոյ Արտաքին նախարարը՝ Zorlu-ին սա թելադրանքները կը կատարէ.

«Ձեր, կիպրոսի համար, տեւական ցոյցեր կը կատարեն. դուք, ինչո՞ւ անշարժ կը կենաք:

Դուք ալ, կիպրոսի համար, ցոյցեր կատարեցէք, և կիպրոսի համար իրաւունք պահանջեցէք»:

Եւ անգլիացիներուն այս գրգռիչ թելադրանքներն են՝ 6-7 Սեպտեմբեր 1955-ի Պոլսոյ ողբերգութեան առաջին պատասխանատուն:

Եւ անկէ յետոյ, ամէն բան՝ Fatin Rüstü Zorlu-էն, վարչապետ Ատնան Մենտերեսէն և թրքական հետախուզութեան (MIT)ի նախագահէն բաղկացած երրորդութեան կողմէ կազմակերպուեցան:

Եւ շատ մաքիաւելական սենարիօ մը պատրաստուեցաւ և այս սենարիոն Սելանիկ ուղարկուեցաւ:

Եւ այս սենարիոյին 4 առաջնակարգ դերակատարները հետեւեալ անձերն էին՝

1.— Սելանիկի բարձր հիւպատոսը՝ Mehmet Ali Balin:

2.— Սելանիկի բարձր-հիւպատոսի օգնականը՝ Mehmet Ali Tetikalp:

3.— "MIT"ի գործակալ, և իբր թէ Սելանիկի մէջ իրաւաբանութեան

ուսանող Oktay Engin:

4.— Սելանիկի Բարձր-հիւպատոսութեան դռնապան՝ Hasan Uçar:

եւ այս սենարիոյին բեմադրութիւնն ալ, սպէս որոշուած էր՝

Սելանիկ գտնուող Մուսթաֆա Քեմալին ծնած տան պարտէզին մէջ, Պոլսէն բերուած ռումբ մը պիտի պայթեցուէր: եւ այս դէպքը Պոլիս պիտի տեղեկացուէր հետեւեալ ձեւով.

«Յոյները, Աթաթիւրքին տունը ռմբակոծեցին»:

Ահա, Սելանիկի մէջ կիրարկուած այս սենարիոն է, որ 6-7 Սեպտեմբեր 1955-ի գիշերը՝ Պոլիսին աւերակի վերածուելուն պատճառ եղաւ:

ՎԵՑԵՐՈՐԴ ԳՐՈՒԹԻՒՆ [«նայիրի» Թիւ 180, 24/9/2002]

6-7 Սեպտեմբեր 1955-ի Պոլսոյ ողբերգութեան մասին պաշտօնական իշխանութիւններուն տուած վնասներու թուանշանները հետեւեալներն են՝

«3 հոգի մեռած և 30 հոգի վիրաւորուած են. 73 եկեղեցի, 8 Այազմա, 2 վանք և միայն մէկ սինակոկ քանդուած են:

Յոյներու պատկանող 3584 խանութներ և հայերու և ոչ իսլամներու պատկանող 1954 խանութներ քանդուած են»:

Հիմա ալ, այս մասին մեր գիտցածները նշենք՝

6-7 Սեպտեմբեր 1955-ի օրը, յոյներու պատկանող բոլոր եկեղեցիները [ի բացառեալ «Ֆեների» յոյն պատրիարքանիստ եկեղեցին] քանդուած և թալանուած են:

Հայերու և միւս քրիստոնեաներու պատկանող եկեղեցիներուն շատերը քանդուած են:

Հրեաներու պատկանող միայն մէկ սինակոկ, ան ալ՝ սխալմամբ քանդուած է:

Յոյներու պատկանող բոլոր խանութները քանդուեցան:

Հայերու և միւս քրիստոնեաներու պատկանող խանութներուն մեծ մասը քանդուեցան:

6-7 Սեպտեմբեր 1955-ի Պոլսոյ ողբերգութեան ընթացքին պատահած զարհուրելի դէպքերէն միայն մէկ-քանին նշելու ջանանք:

Այն օրը դիպուածով, թալանող խուժանին քովէն անցնող յոյն քահանայ մը՝ մօրէ մերկ կը հանուեցնեն և ամօթիքներէն կախելով կ'սպաննեն:

«Պալըքլը-ի յունական գերեզմանատան մէջ գտնուող յոյն պատրիարքներուն պատմական դամբարանները կը խորտակեն և պատրիարքներուն ոսկորները անոնցմէ հանելով, ոտքերու տակ կը ձգմեն:

➠էջ 13

INGILIZ GIZLI TESKILATI, BU VAZIFEYI ISTANBULDAKI HÜRRIYET GAZETESI SAHIBI, KIBRIS ASILLI SEDAT SIMAVIYE VERDI.

KIBRISLA ALAKALI BÜTÜN FECI OLAYLARIN BIRINCI SORUMLUSU, BU HÜRRIYET GAZETESIDIR.

VE HÜRRIYET GAZETESI, 1951-LERDEN ITIBAREN VERDIGI ASILSIZ HABERLERLE VE YAYINLADIGI KISKIRTICI YAZILARLA TÜRK HALKININ BEYNINE KIBRIS SORUNUNU SOKTU. "KIBRIS TÜRKTÜR" SILOGANINI YARATAN HÜRRIYET GAZETESIDIR.

VE BU GAZETENIN KISKIRTMALARI SENELERCE DEVAM ETTI.

VE KISA BIR ZAMAN SONRA INGILIZLERIN KISKIRTMA SIYASETI MEYVASINI VERDI VE TÜRKIYE HÜKÜMETI, KIBRIS SORUNUNA SAHIP ÇIKARAK ÇOK SALDIRGAN BIR SIYASET UYGULAMAYA BASLADI.

AGUSTOS 1955-DE LONDRADA BASLIYACAK KIBRIS KONFERANSINDAN ÜÇ AY KADAR EVVEL, TÜRKIYE DIS ISLERI BAKANI FATIN RÜSTÜ ZORLU-ILE GÖRÜSEN INGILTERE DIS ISLERI BAKANI, ZORLUYA SU TELKINLERDE BULUNUR.

"YUNANLILAR KIBRIS IÇIN DEVAMLI GÖSTERILER YAPIYORLAR, SIZ NIÇIN HAREKETSIZ DURUYORSUNUZ? SIZ DE GÖSTERILER TERTIP EDIP, KIBRIS IÇIN HAK TALEP EDIN".

ISTE INGILIZLERIN BU KISKIRTICI SÖZLERIDIR, 6-7 EYLÜL 1955 ISTANBUL FACIASININ BAS SORUMLUSU.

VE ONDAN SONRA HER SEY: FATIN RUSTÜ ZORLU, BASBAKAN ADNAN MENDERES VE "MIT"IN BASKANI TARAFINDAN PLANLANDI.

VE ÇOK MAKYAVELIK BIR SENARYO HAZIRLANDI. VE BU SENARYO SELANIGE GÖNDERILDI.

VE BU SENARYONUN 4 BAS OYUNCUSU SUNLARDI.

1.- SELANIK BASKONSOLOSU- MEHMET ALI BALIN

2.- SELANIK BASKONSOLOS MUAVINI - MEHMET ALI TETIKALP

3.- MIT AJANI VE SELANIKTE SÖZ DE HUKUK OKUYAN OKTAY ENGIN.

4.- SELANIK BASKONSOLOSLUGUNDA KAVAS-HASAN UÇAR.

SENARYONUN MIZANSENI DE SÖYLE IDI. SELANIKTE, MUSTAFA KEMALIN DOGDUGU EVIN BAHÇESINDE, ISTANBULDAN GETIRILEN BIR BOMBA PATLATILACAK VE BU OLAY ISTANBULA "YUNANLILAR ATATÜRKÜN EVINI BOMBALADI" DIYE BILDIRILECEKTI.

ISTE SELANIKTE UYGULAN BU SENARYO: 6-7 EYLUL 1955 GECESI, ISTANBULUN HARABEYE DÖNMESINE SEBEP OLDU.

ALTINCI YAZI (NAÏRI N°180, 24/9/2002)

6-7 EYLÜL 1955 ISTANBUL FACIASINDA RESMI MAKAMLARIN VERDIGI TAHRIBAT RAKAMLARI SUNLARDIR.

"3 KISI ÖLMÜS, 30 KISI YARALANMIS. 73 KILISE, 8 AYAZMA, 2 MANASTIR VE YALNIZ BIR HAVRA TAHRIP EDILMIS.

YUNANLILARA AIT 3584 DÜKKAN VE ERMENILERE VE DIGER GAYRIMÜSLIMLERE AIT 1954 DÜKKAN TAHRIP EDILMIS".

BIZIM BILDIKLERIMIZ DE SUNLAR.

6-7 EYLÜL 1955 GÜNÜ, YUNANLILARA AIT BÜTÜN KILISELER (FENERDEKI YUNAN PATRIKHANE KILISESI HARIÇ) HEPSI YAKILDI VE TALAN EDILDI.

ERMENILERE VE DIGER HRISTIYANLARA AIT KILISELERIN BÜYÜK BIR KISMI TAHRIP EDILDI.

YAHUDILERE AIT YALNIZ BIR HAVRA YANLISLIKLA TAHRIP EDILDI.

YUNANLILARA AIT BÜTÜN DÜKKANLAR TAHRIP EDILDI. ERMENI VE DIGER HRISTIYANLARA AIT DÜKKANLARIN BIR ÇOGU TAHRIP EDILDI.

6-7 EYLÜL 1955 ISTANBUL FACIASINDA VUKU BULAN KORKUNÇ HADISELERDEN, YALNIZ BIR KAÇINI SAYMIYA ÇALISALIM.

O GÜN, TESADÜFEN TALANCI GÜRUHUN YANINDAN GEÇEN YUNANLI BIR PAPAZ ÇIRILÇIPLAK SOYULUR VE HAYALARINDAN ASILARAK ÖLDÜRÜLÜR.

BALIKLIDAKI YUNAN MEZARLIGINDA BULUNAN YUNAN PATRIKLERININ TARIHI LAHITLERI TAHRIP EDILIR, VE PATRIKLERIN KEMIKLERI MEZARLARDAN ÇIKARILARAK AYAKLAR ALTINDA EZILIR.

FAKAT EN ACISI, O GÜN ISTANBULDAKI ULUSLARARASI BIR KONGREYE ISTIRAK EDEN AMERIKAN C.I.A. TESKILATININ BASKANI ALLEN DULLAS, 6-7 EYLÜL 1955 HADISELERIN SORUMLULUGUNU, KOMUNISTLERIN ÜZERINE ATAR.

AYNI KONGREYE ISTIRAK EDEN, FRANSIZ BASBAKANI YAHUDI MENDES-FRANCE, FRANSAYA DÖNDÜKTEN SONRA, 6-7 EYLÜL HADISELERINDEN HIÇ BAHSETMEZ BILE.

FAKAT 6-7 EYLÜL FACIASINDA, ISTANBULU HARABEYE ÇEVRILMESINDEN BASKA, MEYDANA GELEN EN MÜHIM OLAY SUDUR.

1923-TEN SONRA, TÜRKLER SEHRIN ISMINI DEGISTIRDILER VE CONSTANTINOPLU-YU ISTANBUL YAPTILAR.

BUNA RAGMEN ISTANBUL, 1955-E KADAR, SEHIRDE YASIYAN YÜZBINDEN FAZLA YUNANLI AHALI ILE "CONSTANTINOPLU" KARAKTERINI ➳p.13

Բայց ամենէն ցաւալին՝ նոյն օրը, Պոլսոյ մէջ միջազգային ժողովի մը մասնակցող Ամերիկեան CIA կազմակերպութեան նախագահ ALLEN DALLES, Սեպտեմբեր 1955-ի դէպքերուն պատասխանատուութիւնը համայնավարներուն վրայ կը նետէ:

Նոյն՝ միջազգային ժողովին մասնակցող Ֆրանսայի վարչապետ հրեայ MENDES-FRANCE, Ֆրանսա վերադառնալէ յետոյ, 6-7 Սեպտեմբերի դէպքերուն մասին, ականատես եղած ըլլալուն հակառակ, բնաւ չ'արտայայտուիր:

Բայց 6-7 Սեպտեմբերի ողբերգութեան մէջ, Պոլսոյ աւերակի վերածուելէն զատ, մէջտեղ ելած ամենակարեւոր դէպքը հետեւեալն է.—

1923-էն յետոյ, թուրքերը քաղաքին անունը փոխեցին, և CONSTANTINOPLE անունը ISTANBUL-ի վերածեցին:

Հակառակ այս փոփոխութեան, Պոլիսը մինչև 1955, քաղաքը ապրող 100,000 յոյն ժողովուրդով իր CONSTANTINOPLE-ի յատուկ նկարագիրը չփոխեց:

Բայց 6-7 Սեպտեմբերի ողբերգութենէն յետոյ, յոյները Պոլսէն արտագաղթել սկսան և շատերը Յունաստան հաստատուեցան:

Այսօր, Պոլսոյ մէջ ապրող յոյներուն թիւը, քանի մը հարիւրը չ'անցնիր:

Իրականութեան մէջ, Թուրքիան կառավարող անտեսանելի ուժերուն ուզածն ալ այս էր: Անոնք, մինչև 1923թ.ը, Անաթոլիան կեաւուրներէն մաքրագործած էին:

6-7 Սեպտեմբերի ողբերգութեամբ ալ, անոնք, Պոլիսը կեաւուրներէն մաքրագործեցին:

Այս հարցին վերաբերող՝ Թուրքիոյ նախկին Արտաքին Գործոց Նախարար FUAT KOPRÜLÜ-ին ըսածները շատ կարեւոր են.— «1957-ին, Հանրապետութեան Նախագահ CELAL BAYAR-ին 6-7 Սեպտեմբերի դէպքերուն մասին հարցուցի: Ան ինծի սա պատասխանը տուաւ.— «Ամէն պարագայի, այս դէպքերուն մէջտեղ գալը լաւ եղաւ. մեր ընկերներն ալ այսպէս կը մտածեն»:

ԵՕԹԵՐՈՐԴ ԳՐՈՒԹԻՒՆ [«նայիրի» թիւ 181, 8/10/2002]

6-7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1955-Ի ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱԾ ՊՈԼՍՈՅ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ

ԴԷՊՔԵՐՈՒՆ ԱԿԱՆԱՏԵՍ ՎԿԱՅ ԸԼԼԱԼՈՎ՝ ՄԵՐ ՅԱՆԳԱԾ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Թուրքերը՝ քրիստոնեայ Պոլիսը գրաւեցին 1453-ին:

Բայց, միայն 500 տարիներ յետոյ, 1955-ի 6-7 Սեպտեմբերի գիշերը, քրիստոնեայ Պոլիսը քանդելով՝ զայն կրցան թրքացնել:

6-7 Սեպտեմբերի դէպքերուն դրդապատճառը կը կարծուի, որ կիպրոսի հարցն է:

Բայց այս՝ դէպքերուն միայն արտաքին երեւոյթն է:

Բուն պատճառը՝ անտեսանելի բարձրագոյն ուժերուն երկու դարէ ի վեր գործադրուող ծրագիրն է:

1850-թ.ներէն սկսեալ, անտեսանելի բարձրագոյն ուժերը, «Հիւանդ մարդ» կոչուած Օսմանեան պետութիւնը ողջնցնելու աշխատեցան:

Անոնք՝ 1915-ին, Հայ Ազգին դէմ գործադրած ցեղասպանութեամբ, Անաթոլիան հայերէն մաքրագործեցին:

1919-թ.էն մինչեւ 1923-ալ՝ Անաթոլիայի Պոնտոսցիները եւ Յոյները ցեղասպանութեան ենթարկեցին:

Եւ այս ձեւով Անաթոլիան՝ բոլորովին «կեավուր»ներէն մաքրագործուած եղաւ:

6-7 Սեպտեմբեր 1955-ին ալ, ծրագրին վերջին մասը գործադրուիլ սկսաւ:

Եւ Պոլիսն ալ «կեավուր»ներէն մաքրագործուեցաւ:

1960-թ.ներէն սկսեալ, անտեսանելի բարձրագոյն ուժերուն գործակալը՝ ֆարմասոն Սուլէյման Տէմիրէլ, «Մեծն Թուրքիա» ծրագիրը մէջտեղ նետեց՝ 1.— 1974-ին կիպրոսին գրաւումը. 2.— 1992-ին Պոսնիոյ իսլամացուիլը. 3.— 1998-ին ալ Քոսովոյին բոլորովին միւսիլման Ալպանացիներուն յանձնուիլը՝ «Մեծն Թուրքիոյ» ծրագրին գործադրութեան հետեւանքներն են:

Վերջին շաբաթներուն, Թուրքիան ուրիշ «երազ» մը տեսնել սկսած է՝

MUHAFAZA ETTI.

FAKAT 6-7 EYLÜL FACIASINDAN SONRA YUNANLILAR ISTANBULDAN YAVAS YAVAS GÖÇETMEYE VE YUNANISTANA YERLESMEYE BASLADILAR.

BUGÜN ISTANBULDA YASIYAN YUNANLILARIN SAYISI, BIR KAÇ YÜZ KISIYI GEÇMEMEKTEDIR.

HAKIKATTE TÜRKIYEYI IDARE EDEN GIZLI KUVVETLERIN ISTEDIGI DE BUYDU. ONLAR, 1923-E KADAR ANATOLYAYI GÂVURLARDAN TEMIZLEMISLERDI.

6-7 EYLÜL FACIASI ILE DE, ONLAR ISTANBULU GAVURLARDAN TEMIZLEDILER.

BU MEVZU ILE ALAKALI OLARAK, TÜRKIYENIN ESKI DIS ISLERI BAKANI FUAT KÖPRÜLÜNÜN SÖYLEDIKLERI ÇOK MÜHIMDIR.

"1957 DE CUMHURBASKANI CELAL BAYARA, 6-7 EYLÜL HADISELERINDEN BAHSETTIM. BANA SU CEVABI VERDI.

"MAMAFI BU HADISELERIN CIKISI IYI OLDU. ARKADASLAR DA AYNI FIKIRDE...".

YEDINCI YAZI (NAÏRI N°181, 8/10/2002)

ALTI - YEDI EYLÜL 1955-TE VUKU BULAN ISTANBUL FACIASI

GÖRGÜ TANIGI OLARAK BIZIM VARDIGIMIZ SONUÇ

TÜRKLER, HIRISTIYAN-ISTANBULU 1453-DE ZAPTETTILER.

FAKAT, ANCAK 500 SENE SONRA, 1955 TE ALTI-YEDI-EYLUL GECESI HRISTIYAN ISTANBULU YIKARAK, TÜRKLESTIRMEYE MUVAFFAK OLDULAR.

6-7 EYLUL OLAYLARINA, KIBRIS PROBLEMININ SEBEP OLDUGU ZANNEDILIR. FAKAT BU, OLAYLARIN DIS GERÜNÜSÜDÜR SADECE.

ASIL SEBEP, GÖRÜNMEZ ÜSTÜN KUVVETLERIN, IKI ASIRDAN BERI TATBIK ETTIKLERI PROGRAMDIR.

1850-LERDEN ITIBAREN, GÖRÜNMEZ ÜSTÜN KUVVETLER, HASTA ADAM DENILEN OSMANLI DEVLETINI DIRILTMEYE ÇALISTILAR.

ONLAR, 1915-TE ERMENI MILLETINE TATBIK ETTIKLERI SOYKIRIM ILE, ANATOLYADAKI ERMENILERI TEMIZLEDILER.

1919-DAN 1923-E KADAR DA ANATOLYADAKI PONTUSLULARI VE YUNANLILARI SOYKIRIMINA UGRATTILAR.

VE BU SEKILDE, ANATOLYA, TAMAMEN GAVURLARDAN TEMIZLENMIS OLDU.

ALTI-YEDI EYLÜL 1955-TE DE PROGRAMIN SON KISMI UYGULANMAYA BASLANDI.

VE ISTANBUL DA GAVURLARDAN TEMIZLENDI.

1960-DAN ITIBAREN, GÖRUNMEZ ÜSTÜN KUVVETLERIN ADAMI, FARMASON SÜLEYMAN DEMIREL "BUYÜK TÜRKIYE" PROGRAMINI ORTAYA ATTI. 1.- 1974-DE KIBRISIN ISGAL EDILMESI. 2.- 1992-DE BOSNIANIN ISLAMLASTIRILMASI. 3.- 1998-DE KOSOVONIN, TAMAMEN MÜSLÜMAN ARNAVUTLARA TESLIM EDILMESI, "BÜYÜK TÜRKIYE" PLANININ UYGULANMASININ SONUÇLARIDIR.

SON HAFTALARDA ISE, TÜRKIYE BASKA BIR RÜYANIN PESINDEN GITMEYE BASLADI. PETROL RÜYASI, GÖRÜNMEZ ÜSTÜN KUVVETLER, DAHA DOGRUSU ARTIK GÜN ISIGINA ÇIKAN "AMERIKAN - ISRAEL- TÜRKIYE BIRLIGI" IRAKA HÜCUM ETMIYE HAZIRLANIYOR.

VE TÜRKIYENIN GÖZÜ KERKÜK PETROLÜNDE.

FAKAT, DIKKAT EDIN TÜRKLER.

"DIMYATA PIRINCE GIDERKEN, EVDEKI BULGURDAN OLABILIRSINIZ".

Ց. Չ.

Քարիւղի երազը:

Անտեսանելի բարձրագոյն ուժերը, աւելի ճիշդը՝ այլևս լոյս աշխարհ ելլող «Ամերիկա-Իսրայէլ-Թուրքիա» միութիւնը, Իրաքի վրայ յարձակելու կը պատրաստուի:

Եւ Թուրքիոյ աչքը՝ Քերքուքի քարիւղին վրայ է:

Բայց, ուշադրութիւն ըրէք Թուրքեր՝ «Տիմյաթ՝ բրինձ առնելու գացած միջոցին, տունը գտնուող կորկոտէն չզրկուիք»: *Ց. Չ.*

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՏԱՐԼԵԱՆ

ՇԱՀԵԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ–

«ՍՈՒՏԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԱԶՆԵՐՈՒ ԶՈՀ,

«ԷՇ ՆԱՀԱՏԱԿ» ԵՂԱԾ ԱԶԳ ՄԸ՝ «ՀԱՅԵՐԸ»– *Ա. ՀԱՏՈՐ]*

Հեղինակ՝ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ [ՎՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ]

Սեպտեմբերի առաջին շաբաթը, Ամերիկայէն վերադարձի ճամբուս վրայ, այցելեցի Նիս քաղաք [Ֆրանսա]: Այցելութեանս նպատակը անձնական էր, շրջապատուած մ'աւելի: Լոս Անճելըսէն հեռաձայնով տեղեկացուցած էի շատ յարգելի բարեկամիս՝ Պրն. Յովհաննէս Չիլինկիրեանին, ժամանմանս մանրամասնութիւնները և այցելութեանս աշխատանքային բնոյթը: Հակառակ խնդրանքիս՝ որ նեղութիւն չքաշէ մինչեւ օդակայան գալով զիս դիմաւորելու՝ եկած էր, և իմ կեցութեանս հինգ օրերուն ալ, իր ազնիւ հոգատարութեանը տակ պահեց զիս, որուն համար անչափ զգացուած եմ յայտնելով իմ խորին ու անկեղծ շնորհակալութիւնները:

Այս անգամ ալ այցի գացի Ռուբէն Սեւակի «Ցիշատակի Տուն»ը: Նորհրդաւոր բան մը, միշտ յուզումով, նկատած եմ այնտեղ՝ օտար, այդուհանդերձ հիւրընկալ ափերուն վրայ, որ կը համակէ քեզ թէ՛ հպարտութեամբ և թէ՛ խռովիչ ու տխուր տրամադրութեամբ: Հպարտութիւն՝ ի տես հոն պահ դրուած նահատակ հերոս Ռուբէն Սեւակի թանկագին մասունքներուն՝ գիրքեր, ձեռագիր նամակներ, Հիմնարկին մեկենասութեամբ լոյս ընծայուած գիրքերէն օրինակներ, Ռ. Սեւակի, իր ընտանիքին, հարազատներուն և 1910-15-թ.ներու պոլսահայ մտաւորական-գրողներու խմբանկարներ և այլն...

Տպաւորիչ է մանաւա՛նդ պատկերասրահի բաժինը, ուր ցուցադրուած են հայ տաղանդաւոր գեղանկարիչներու մէկ քանի հարիւր գործեր, որոնց մէջ աչքառու է հանճարեղ Այվազովսքիի մէկ հոյակապ, ծաւալուն պաստառը որ թուրք-

ֆրանսա-անգլիական միացեալ նաւատորմին ռուսական ռազմանաւերուն կողմէ խորտակուիլը կը պատկերացնէ: Նկար՝ որուն հանդէպ ալ բացառիկ հոգածութիւն կը ցուցաբերէ մեր խորապէս ազգասէր բարեկամը: Այնտեղ կան, բնականաբար, հայագիտութեան, Հայաստանի հայութեան, հայկ. ցեղասպանութեան վերաբերեալ օտար հեղինակներու հազուագիւտ գործեր:

Նահատակ Ռուբէն Սեւակի եղբօրորդին՝ Պրն. Յուլհաննէս Չիլինկիրեան, հակառակ իր յառաջացած տարիքին, երիտասարդական աշխուժութեամբ ու հարուստ փորձառութեամբ և ժրաջանօրէն կը ստեղծագործէ, գրելով ազգային, քաղաքական, միջազգային, անցեալի և ներկայի դէպքերուն մասին յօդուածներ հմտութեամբ և ճշգրտութեամբ մը, որոնք զարմանք ու հիացում կը պատճառեն ընթերցողին: Մանաւանդ՝ մեր ազգային կեանքին ու հայ-թուրք յարաբերութեանց վերաբերող իր յօդուածները:

Քանի մը ամիսներ առաջ, իրմէ ստացեր էի «Սուտերու եւ երազներու Ջոհ, «Էշ Նահատակ» եղած Ազգ Մը՝ Հայերը» ուշագրաւ, կոթողային ու եզակի հատորը, որ «Նայիրի» շաբաթաթերթի մէջ 1995-էն 1999 երկարող շրջանին լոյս տեսած յօդուածներու ժողովածուին Ա.. հատորն է: Իր հետաքրքրաշարժ գլուխներուն ծանօթ եմ «Նայիրի»ի էջերէն:

Վերջին հարիւրամեակի և նաեւ ներկայ օրերուն կատարուող պատմա-քաղաքական դէպքերն ու իրողութիւնները ճշմարտացիօրէն, փորձառուի սուր, խորազնին ու մանրակրկիտ վերլուծութիւններով, լուսարձակի տակ առնուած են հոն հեղինակին կողմէ, որ կը մատնանշէ մարդկութեան և նամանաւանդ «միամիտ» հայ ժողովուրդը պատուհասած և այսօր իսկ մոլորեցնող չարիքին աղբիւրները, և մարդասէր դիմակ դրած Արեւմուտքին սադայէլները կը դիմակազերծէ:

Իր քննադատութիւնները որքան ճիշդ, նոյնքան անկեղծ

են՝ ուղղուած մերօրեայ՝ գլոբ Հանրապետութեան պետական ղեկին բազմած «ամենագէտ»ներուն, որոնք անխոհեմաբար հաւատք կ՛ընծայեն Արեւմուտքի գեր-տէրութիւններուն, կորսնցնելով իրենց ազգային արժանապատուութիւնը, դաւաճանելով 1915-ի մեր նահատակներու կտակին, մեր պատմական հայրենիք՝ բռնագրաւուած Արեւմտահայաստանին, միամտօրէն ապաւինելով Արեւմտա-Սիոնական աշխարհին եւ գործակցելով անոր հետ:

Հեղինակին կարգախօսն է՝ բռնցքուիլ, «Հայրենիք եւ Սփիւռք ըլլալու են մէկ ազգ, մէկ հաւաքականութիւն [ոչ թէ խօսքով], որպէսզի հասարակաց հզօր թշնամին դիմագրաւենք միասնաբար: Սակայն, ափսո՛ս, հազար ափսո՛ս, որ անցեալի անջատողական, հատուածական ոգին դե՛ռ կը շարունակէ աւերը գործել մեր ժողովուրդի առօրեայէն ներս, կը սպառնայ մեր գոյութեան»:

Մեր պատմական Հայրենիքին 9/10-րդ մասին կորուստը, մեր պահանջատիրութիւնը չեն կրցած, դեռեւս, մէկ սիրտի, մէկ հոգիի, մէկ մարմինի, մէկ ազգի, մէկ մշակոյթի վերածել մեզ եւ հակադրել հասարակաց թշնամիին, նորօրեայ համայնակուլ համաշխարհայնացումին դէմ: Հայրենիքի մէջ կ՛իշխէ ո՛չ թէ օրէնքը, այլ՝ իշխանական կամայականութիւնը: 1991-ին Ազգը, Հայրենիք-Սփիւռքը միասնական էր ակնթարթի մը համար, Ազատութեան եւ Անկախութեան զեփիւռն էր որ կը թեւածէ՛ր: Այժմ, մեր պետական այրերը, քաղաքագէտները, այլախոհ կոչուած մտաւորականութիւնը անթաքոյց «Արեւմըտասէր» ու «Ռուսասէր» սլիտակներով խարխափումներու մէջ կորսուած են: Իսկ երկիրը կը պարպուի ահաւոր չափե-

լով: Մ՝ել պատմութեանը մէջ նմանը չունեցող արտագաղթը կը շարունակուի «Անկախ»ութեան այս օրերուն: Զարմանալի չէ՞: Բան մը կայ կեղծ ու սխալ այդ անկախութեան մէջ...

Շատ յանձնարարելի է, որ Հայրենիքի և Սփիւռքի քաղաքագէտներու շրջանակներ, գիտա-հետազօտական հիմնարկներ, միասնաբար ուսումնասիրեն այս հատորին մէջ արծարծուած մտքերը, ախտորոշումները, պատմական մօտիկ անցեալի դէպքերու և ներկայիս կատարուող աշխարհաքաղաքական եղելութիւններուն առնչուող վերլուծումները:

Պահն է, ինչպէս կը յանձնարարէ հեղինակը, որ անցեալի մեր իմաստուն ղեկավարներուն դիրքորոշումներուն ու պատգամներուն և ներկայ մեր տասանոլդուած Հայրենիքին վաղուան գոյութեան բանալին իրենց ձեռքին պահող այսպէս կոչուող «Ամենագէտ» քաղաքագէտներուն անճարակութեանց ու անմիտ արեւելումներուն միջեւ կազմենք զուգահեռ մը: Դատարենք բաղդատական մը: Հետեւցնենք, թէ ինչ յանձնարարուած էին մեզի մօտիկ և նոյնիսկ հեռու անցեալի մեր իմաստունները, և ինչ կ՝ընեն այսօր Ազգը և Պետութիւնը առաջնորդել յաւակնողները: Եւ հասնինք, ինչպէս յանգած է հեղինակը, ճիշդ եզրակացութեան:

Պրն. Յովհաննէս Չիլինկիրեանի խորիմաստ, մանրազնին վերլուծումները և ասոնց արդիւնք՝ յայտնած մտքերն ու առաջադրած թելադրութիւնները որոնք համոզիչ են ու ճըշմարտացի, արժանի են յաւուկ ուշադրութեան: Իր յօդուածներէն քաղուած դասերը լաւասլէս սերտելու ենք, խուսափելու համար երէկի սխալներէն: Որպէսզի չիյնանք, վերստին ու միամտօրէն՝ նոյն թակարդը:

Անցեալի սխալները անտեսելն ու զանոնք մոռնալով կրկին աղէտահար դարձնելը ինքզինք և իր Ազգը՝ մեծագոյն մեղքն է, դաւաճանութի՛ւնը:

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿՆԵՐ ԹՈՒՐՔ ԸՆԹԵՐՑՈՂԻՆ

(ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ ԵՐԵՒԱՆ ԼՈՅՍ ՏԵՍՆՈՂ «ԳՈԼՈՍ ԱՐՄԵՆԻ» ՌՈՒՍԵՐԷՆ ԹԵՐԹԻ 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 2005-Թ.Ի ՀԱՄԱՐԷՆ)

Միայն վերջերս ինձ վիճակուեց ծանօթանալ Յովհաննէս Չիլինկիրեանի դեռեւս 2003-թ. լոյս տեսած «Թուրքերի Չգիտցած Իրականութիւնները» գրքին: Պէյրութում հրատարակուող «Նայիրի» շաբաթաթերթի գլխաւոր խմբագիր ժիրայր Նայիրին և պատմական գիտութիւնների դոկտոր Վլադիմիր Պետրոսեանը հաւսւրել եւ 4 լեզուով [հայերէն, թուրքերէն, ռուսերէն և անգլերէն] հրատարակել են Յովհաննէս Չիլինկիրեանի 67 յօդուածները, որոնք տպագրուել են «Նայիրի»ի էջերում 2001-թ. Յունուարի 1-ից մինչեւ 2003-թ. Սեպտեմբերի 8-ը:

Ըստ էութեան՝ այդ յօդուածները բաց նամակներ են ուղղուած, առաջին հերթին, թուրք ընթերցողին: Դրանցից իւրաքանչիւրում հեղինակը արձագանգում է տարածաշրջանում կատարուող այս կամ այն հրատապ իրադարձութեանը: Միաժամանակ պատմութեանն ու նոյնիսկ սեփական կենսագրութեանն ուղղուած նրա մեկնաբանութիւնները ու խոհերը, այդ յօդուածները և գիրքն ամբողջութեամբ դառնում են Փոքր Ասիայում թուրքական կեանքում իւրատեսակ հանրագիտարան՝ սկսած այստեղ թուրքական ցեղախմբերի երեւալու պահից և բնիկ քրիստոնեայ բնակչութեան նկատմամբ նրանց վերաբերմունքից:

Կարդալով այդ պարզ յօդուածները, ընթերցողը [ոչ միայն թուրք] իր համար բացայայտում է երէկուայ ու այսօրուայ շատ պրոբլեմների մասին այնպիսի իրողութիւններ, որոնք չկան մի շարք գիտական յօդուածներում, առաւելապէս պոլիտիկանների երկերեսանի շատախօսութիւնների մէջ:

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿՆԵՐ ԹՈՒՐՔ ԸՆԹԵՐՑՈՂԻՆ

(ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ ԵՐԵՒԱՆ ԼՈՅՍ ՏԵՍՈՂ «ԳՈԼՈՍ ԱՐՄԵՆԻ» ՌՈՒՍԵՐԷՆ ԹԵՐԹԻ 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 2005-Թ.Ի ՀԱՄԱՐԷՆ)

Ահա, միայն մէկ բնորոշ հատուած «Իմ կեանքի պատմութիւնից»: «Նախակրթարանի և միջնակարգի ուսումս,– պատմում է հեղինակը,– Մարիի գիւղի Պեզազեան վարժարանին մէջ աւարտեցի: Այս վարժարանը եկող թուրք ճննիչ մը, մեզի հայերուն թուրք ըլլալը սորվեցուց: «Թրճրէն» «ER» ֆաջ ըսել է: «MEN» ալ՝ մարդ ըսել է: «ERMENI»–ի իմաստը թրճրէն «ֆաջ մարդ» ըսել է: Ուրեմն հայերը թուրք են»–ըսաւ»:

«Յառաջաբան»ի մէջ Յովհաննէս Չիլինկիրեանն ասում է իր գրքի մասին այսպէս. «Արդեօք իրականութիւնները ե՞րբ մէջտեղ պիտի ելլեն: Եւ այս ցեղասպանութիւններուն բուն պատասխանատուները ե՞րբ իրենց պատիժը պիտի կրեն: Այս պատասխանատուները մինչեւ որ չպատժուին, աշխարհի վրայ արդարութեան մասին խօսիլը անկարելի է: Այս գիրքը այդ սարսափելի անիրաւութեան դէմ ընդվզումի աղաղակ է»:

«Թուրքերի Չգիտցած Իրականութիւնները» գիրքը հրատարկել է Ռուբէն Սեւակի անուան Մշակոյթի Հիմնադրամը, որ առաւելապէս մեզ լաւ յայտնի է 1996-թ. պատմական գիտութիւնների դոկտոր Վլատիմիր Պետրոսեանի «Էնվեր Փաշայի Վերջը» գրքի տպագրութեամբ: Վերջին տարիներին հիմնադրամը հրատարակել է Վլատիմիր Պետրոսեանի եւս 2 գիրք՝ «Արարատը պէտք է մնայ Երեւանի կողմը» [Պէյրութ, 2001] և «Ռուբէն Սեւակը և Մեր ժամանակը» [Երեւան, 2003]: Վլատիմիր Պետրոսեանի գրքերն արժանի են առանձին անդրադարձի: Իսկ ատկայժմ, մենք նրան խնդրեցինք ներկայացնել Յովհաննէս Չիլինկիրեանի գիրքը:

– Նախ,– ասաց նա,– մինչեւ գրքի մասին խօսելը, անհրաժեշտ է յատուկ նշել, որ պատմաբան, նշանաւոր հասարակական գործիչ Յովհաննէս Չիլինկիրեանը տարեցտարի մերկացնում է հայերի ցեղասպանութեան փաստը և

ՄԱՐԻ ԶՈՎԱԽԱՆ

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿՆԵՐ ԹՈՒՐՔ ԸՆԹԵՐՑՈՂԻՆ

(ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ ԵՐԵՒԱՆ ԼՈՅՍ ՏԵՍՆՈՂ «ԳՈԼՈՍ ԱՐՄԵՆԻ» ՌՈՒՍԵՐԷՆ ԹԵՐԹԻ 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 2005-Թ.Ի ՀԱՄԱՐԷՆ)

ГКРЫТЫЕ ПИСЬМА УРЕЦКОМУ ЧИТАТЕЛЮ

Одна из миллиона кровавых трагедий во время Геноцида армян

հայ ժողովրդի ամբողջ պատմութիւնը կեղծող հեղինակի
րին, որոնք հանդէս են գալիս թուրքական լրատուութէ
միջոցներով:

Յովհաննէս Զիլինկիրեանն առաջիններից մէկն է, եթէ
առաջին հեղինակը, որ թուրքերէն գրել է հայկական հա
պատմութիւնը: «Թուրքերի Զգիտցած Իրականութիւննե

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿՆԵՐ ԹՈՒՐՔ ԸՆԹԵՐՑՈՂԻՆ

(ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ ԵՐԵՒԱՆ ԼՈՅՍ ՏԵՍՆՈՂ «ԳՈԼՈՍ ԱՐՄԵՆԻ» ՌՈՒՍԵՐԷՆ ԹԵՐԹԻ 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 2005-Թ.Ի ՀԱՄԱՐԷՆ)

գիրքը բովանդակում է մասսայական ընթերցողին անյ շատ փաստեր: Օրինակ, 1955-թ. Ստամպուլում թուրքահ իշխանութիւնների ուղղակի ցուցումով տեղի ունեց բնակելի տների, պատմական յուշարձանների, եկեղեցին աւերումը, ինչի վկան է եղել նա [տես «Գոլոս Արմենի» [«Հայաստանի Ձայն»] թերթի Սեպտեմբերի 27-ի թիւ 10 մէջ]: Ապրելով 1955-թ. Սեպտեմբերի 6-7-ին տեղի ու ցած այդ ահաւոր ողբերգութիւնը, Յովհաննէսը վճռել է այլեւս չի կարող ապրել այդ երկրում:

Յայտնի բանաստեղծ, գրող, բժիշկ Ռուբէն Սեւակի որդի՝ Յովհաննէս Չիլինկիրեանը գրքի էջերում մ րամասնօրէն պատմում է նրա ողբերգական ճակատագր վախճանի մասին:

Գրքի էջերում Յովհաննէս Չիլինկիրեանը զայրոյթ գրում մեծ տէրութիւնների, տարբեր գաղտնի ուժերի կ մից հայոց ցեղասպանութիւնն իրագործող թուրքական ղեկավարութեան նկատմամբ դրսեւորած յանցաւոր թող ւութեան մասին: Մշակելով նոր աշխարհի ստեղծման ծ գիրը, նրանք եղան 1895-թ. հայերի կոտորածը կազմակ պող Սուլթան Աբդուլ Համիտի, 1915-թ. հայերի ցեղաս նութիւնն իրագործող Երիտթուրքերի, 1910-1920-թթ. ծրագիրը շարունակող «անհաւատներից» Անատոլ մաքրագործող Քեմալ Աթաթուրքի յանցակիցը:

Այդ ծրագրի շարունակութիւնն եղան 1991-թ. Կիպր գրաւումը, որի ժամանակ սպանուեց 10,000 մարդ, 1 թ.ին՝ Բոսնիայի իսլամացումը, 1998-թ.ին Կոսովոն մահ տական Ալպանիային յանձնելը: –Իսկ,–շարունակում Պետրոսեանը,– Յովհաննէս Չիլինկիրեանը արդարացի համոզուած է, որ եթէ 1876-թ.ին ռուսական բանակը,

Ա՛Լ ԿԸ ԲԱՒԷ...(Շար. էջ 2-էն)

ԱԾԽԱՐՀԸ, ԴԷՊԻ ԱՆԴՈՒՆԴ ԿԸ ՅԱՌԱՋԱՆԱՅ:

***

Սիոնիստ Ամերիկացիները և Արեւմտեան պետութիւնները «բերնի ծամոց» ըրած են, որ, իբր թէ, աշխարհի վրայ ժողովրդավարութիւն (DÉMOCRATIE) պիտի հաստատեն: Ասիկա, աշխարհի մեծագոյն սուտն է: Ժողովրդավարութիւնը նա՛խ՝ Արդարութեամբ կը սկսի:

Մինչդեռ Սիոնիստ Արեւմտեան պետութիւններուն Դրամի շահի վրայ հիմնուած վարչակարգը, Աշխարհի մեծագոյն անարդարութիւններուն կեդրոնն է:

Եւ այս սուտերու և անարդարութիւններու վրայ հիմնուած վարչակարգը ի վերջոյ, ԻՐ ՍՏԵՂԾԱԾ ՍՈՒՏԵՐՈՒ ԵՒ ԱՆԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՔԱՈՍԻՆ ՄԷՋ ՊԻՏԻ ԿՈՐԾԱՆԻ:

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՆԱԽԱՐԱՐԸ՝ ԱՊՏՈՒԼԼԱՀ ԿԻՒԼԸ, ՎԵՐՋԻՆ ՕՐԵՐՈՒՆ ՀԵՌԱՏԵՍԻԼԷՆ ՏՈՒԱԾ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ, ԱՄԵՐԻԿԱՑԻՆԵՐԷՆ ՇԱՏ ՎՇՏԱՑԱԾ ԸԼԼԱԼԸ ՅԱՅՏՆԵՐ Է:

ԻՆՉՈ՞Ւ. ՈՐՈՎՀԵՏԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱՑԻՆԵՐԸ, P.K.K-Ի ՔԻՒՐՏԵՐՈՒՆ ԴԷՄ, ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ ՉԵՆ ԳՈՐԾԱԴՐԵՐ ԵՂԵՐ:

Խե՛ղճ Ապտուլլահ Կիւլ:

Դուն, աշխարհէն լուր չունիս:

Այլեւս PKK-ն ալ, Պարզանին ալ, Թալապանին ալ, բոլորն ալ Ամերիկացիներուն իշխանութեան ենթարկուեցան:

Եւ քիւրտերը, վերջին տարիներուն, գաղափարի մեծ յեղաշրջում մը կատարեցին:

Քիւրտերը՝ իրենց միջեւ եղած անհամաձայնութիւններուն վերջ մը տուին:

Եւ բոլոր քիւրտերը՝ Պարզանին, Թալապանին և PKK-ն ալ, քիւրտ ազգին բարձրագոյն իտէալներուն շուրջ միացան:

Եւ դուն, Ապտուլլահ Կիւլ, ասկէ յետոյ, այս միացեալ քիւրտերուն մէջտեղ բերած ուժէն վախնալ պիտի սկսիս:

Այսօր քիւրտերը, իրաքի հիւսիսը, ձեր ծիշդ քիթին տակ՝ քրտական պետութիւն մը հիմնեցին...:

Յետոյ, կարգը ձեզի պիտի գայ՝ Թուրքիա ըսուած շինծու պետութեան մէջ գտնուող քիւրտերուն:

Բնաւ մտածա՞ծ էք արդեօք.

Ձեր՝ Արեւելեան Անատոլու ըսած հողերուն [հայերէն գողցուած] վրայ Թուրք ըսուած արարած մը գոյութիւն չունի:

Հոն ապրող ժողովուրդը ամբողջութեամբ քիւրտ է:

Եւ դուք, ի՞նչ պիտի կարենաք ընել, այս քիւրտերուն դէմ:

1915-ին հայերը ցեղասպանութեան ենթարկելուդ նման՝ այդ քիւրտերն ալ չէք կրնար ջարդել:

Կը մնայ՝ մէկ հաւանականութիւն:

Ժամանակ շահելու համար, քիւրտերուն դէմ «քնացնողական» քաղաքականութիւն մը կիրարկել:

Բայց արդէն դուք, այս քաղաքականութիւնը գործադրել սկսեր էք:

Թրքական հեռատեսիլներու և ձայնասփիւռներու մէջ, քրտերէն լեզուով յայտագիրներ պիտի ներկայացնէք եղեր:

Այսինքն՝ Իմրալը կղզիին մէջ բանտարկուած Ապտուլլահ Ծճալանին ուզած ձեւով՝ թուրք-քիւրտ եղբայրութիւնը պիտի ստեղծէք:

Ապրիք: Շատ փայլուն գաղափար է:

Արդէն դուք, այս սատանայական քաղաքականութեան վարպետն էք:

1908-թ.ին ալ ձեր մէջտեղ բերած [իբր թէ] HÜRRIYET-ի օրերուն, «հայերուն հետ եղբայրութիւն» հռչակած էիք:

Եւ տխմար հայերը՝ ինկան ձեր այս եղբայրութիւն ըսած թակարդին մէջ:

Եւ 1915-թ.ին, երկրորդ Աշխարհամարտին խառնաշփոթութենէն օգտուելով, ամբողջ Հայ Ազգը ցեղասպանութեան ենթարկեցիք, և չորս հազար տարուան հայուն հայրենիքը գողցաք:

Հիմա նայինք, թէ քիւրտերուն դէմ նոյն թատրոնը պիտի կրնա՞ք խաղալ:

Բայց, ուշադրութիւն ըրէք:

Քիւրտերը՝ հայերուն նման միամիտ և տխմար չեն:

Քիւրտերը՝ ձեզ նման նենգամիտ և խորամանկ են:

Պիտի տեսնենք, թէ թուրքերը և քիւրտերը՝ երկու լարախաղացները նոյն չուանին վրայ ի՞նչպէս պիտի կարենան խաղալ:

Բայց, այս երկու լարախաղացներուն միջեւ՝ նա՛ս Հայ Ազգը զոհուեցաւ:

Դուք՝ թուրքերդ, կեղծ եղբայրութեան քաղաքականութեամբ, հայերուն միամտութենէն և տխմարութենէն օգտուելով, զիրենք էշերուն դրախտը ուղարկեցիք: **Յ. Հ.**

ՂԱՐԱԲԱՂԵԱՆ ՏԱԳՆԱՊԻ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ «ԼՈՒԾՈՒՄ»Ը

ԱՐՑԱԽԸ ԴՆԵԼ ՊԱՔՈՒԻ ԲՌՈՒՆՑՔԻՆ ՏԱԿ

Մ. Նահանգներու Եւրոպական հրամանատարութեան սպայակոյտի պետի տեղակալ՝ Ջօր. Չարլզ Ուոլտ յայտարարեց, Ազրպէյճանի Պաշտպանութեան նախարար Սաֆար Ապիեւի հետ ունեցած հանդիպումէն ետք.— Միացեալ Նահանգները պիտի զօրացնեն իրենց ջանքերը Ղարաբաղեան տագնապի լուծման համար»:

Ջօր.ը չըսաւ սակայն, թէ ԱՄՆ-ը ինչ եղանակով պիտի լուծէ տագնապը: Երբ բոլորին ծանօթ է, որ Ուաշինկթընի Արցախը կը շարունակէ «անխզելի մասը» համարել Ազրպէյճանի, որուն «հողային ամբողջութեան» պահպանումին երաշխաւորը կը մնայ ինք:

Իսկական առեղծուած չէ՞ Ուաշինկթընի սա վերջուն յաւակնութիւնը: Գուցէ և սին շաղակրատութի՞ւն է, օդին նետուած դատարկ խօ՞սք:

Բայց, ո՛չ: ԱՄՆ-ը կրնայ շատ լուրջ ըլլալ իր մտադրութեան մէջ: Ան ըսել կ'ուզէ, որ «Ղարաբաղեան տագնապը լուծել» ըսելով, ինք կը հասկնայ՝ հայոց կողմէ ազատագրուած [հայկական] Արցախը վերադարձնել Ազրպէյճանի, իսկ Արցախի հայութիւնը կրկին դնել Պաքուի բռունցքին տակ:

ՍՓԻՒՌՔ ԵՒ ՀԱՅՈՒԹԻՒՆ

Սփիւռքի մէջ, «Հայ» մնալը և «Հայկական Ոգի» ունենալով ապրիլը՝ իսկական հրաշք մըն է:

Բոլորիս ծանօթ է թէ՝ Արեւմտեան Հայաստանի մէջ, 1915-ի չարդէն վերապրած հայկական խլեակները, Սփիւռքի ամբողջ տարածքին ի՛նչ տառապանքներու ենթարկուեցան և ի՛նչ դժուարութիւններով կրցան գոյատեւել:

Եւ Թուրքին կարմիր Ջարդէն շատ աւելի հայաջինջ եղող սփիւռքի այս հոգեսպան պայմաններուն դէմ պայքարող հայ հերոսներուն առջեւ մեծ, մեծ երախտագիտութեամբ, կը խոնարհի՛նք:

Այս հերոսները՝ հայ եկեղեցականները, հայ դպիրները և հայ գիրի և երգի նուիրեալները են:

Այսօր մեզի ծանօթացնելու հաճոյքը ունինք այս բացառիկ հերոսներէն մէկը՝ Մարսիլիոյ եկեղեցւոյ դպրապետ, Ս. Սահակ-Մեսրոպ երգչախումբի ղեկավար և մտաւորական ԽԱՉԻԿ ԵՂԼՄԱԶԵԱՆը, որ գրեթէ 35 տարիներէ ի վեր Եւրոպայի մէջ, հայ շարականներու, երգեցողութեան և հայ գրականութեան ճամբով հայութեան մէջ «Հայ ոգի» կը ներմուծէ:

Այստեղ կ'ուզենք նշել՝ 20 տարիներ առաջ, Մարսիլիոյ Մայր եկեղեցւոյ սրահին մէջ, Խաչիկ Եղլմազեանի մասին մեր կատարած գնահատանքը...

«Բոլորին համար, Նիս քաղաքը, իրր *Թուրքատիկ* կեդրոն, շատ ծանօթ է:

Բայց մենք կը հաւատանք, որ Մարսիլիա քաղաքը շատ աւելի հարուստ է Նիս-էն:

Որովհետեւ Մարսիլիոյ հայութիւնը, Խաչիկ Եղլմազեանի պէս, հայ մտաւորական ղեկավար մը ունի»: *Յ. Ղ.*

TÜRKLERIN (SÖZDE) BILMEDIKLERI GERÇEKLERI AÇIKLIYORUZ

TÜRKIYE DIS ISLERI BAKANI ABDULLAH GÜL
SON GUNLERDE TELEVIZYONDA VERDIGI DEMEÇTE,
AMERIKALILARDAN ÇOK SIKAYET ETMIS.
NIÇIN ? ÇÜNKÜ AMERIKALILAR, PKK-KÜRTLERINE KARSI
TÜRKLERIN ISTEKLERINI YERINE GETIRMIYORLARMIS.

VAH, ZAVALLI ABDULLAH GÜL. SENIN DÜNYADAN HABERIN YOK.

ARTIK P.K.K-DA, BARZANI-DE TAI IBANI-DE, HEPSI AMERIKALILARIN EMRINDE.

VE KÜRTLER SON SENELERDE BÜYÜK BIR FIKIR DEVRIMI YAPTILAR.

KÜRTLER, ARALARINDAKI ANLASMAZLIKLARA SON VERDILER.

VE BÜTÜN KÜRTLER, BARZANI-DE, TALABANI-DE, P.K.K.-DA, KÜRT MILLETININ YÜKSEK IDEALLERI ETRAFINDA BIRLESTILER.

VE SEN, ABDULLAH GÜL, BUNDAN SONRA BU BIRLESIK KÜRTLERIN MEYDANA GETIRDIGI KUVVETTEN KORKMIYA BASLIYACAKSIN.

BUGÜN KÜRTLER, IRAKIN KUZEYINDE, SIZIN BURNUNUZUN DIBINDE BIR KÜRT DEVLETI KURDULAR....

SONRA SIRA, SIZE GELEÇEK.

TÜRKIYE DENILEN UYDURMA DEVLETTE BULUNAN KÜRTLERE.

HIÇ DÜSÜNDÜNÜZ MÜ ?

SIZIN DOGU ANADOLU DEDIGINIZ (ÇALINMIS ERMENISTAN TOPRAKLARINDA) TÜRK DENILEN BIR NESNE YOK.

ORDA YASIYAN AHALININ HEPSI KÜRT.

NE YAPABILECEKSINIZ BU KÜRTLERE KARSI.

1915-DE ERMENILERI SOYKIRIMINA UGRATTIGINIZ GIBI, O KÜRTLERI KESEMEZSINIZ KI.

KALIYOR BIR IHTIMAL.

ZAMAN KAZANMAK IÇIN, KÜRTLERE KARSI UYUTMA SIYASETI UYGULAMAK.

ZATEN BASLAMISSINIZ BU SIYASETE.

TÜRKIYE TELEVIZYONLARINDA VE RADYOLARINDA KÜRTÇE YAYIN YAPACAKMISISINIZ.

YANI, IMRALI ADASINDA HAPIS OLAN ABDULLA ÖCALANIN ISTEDIGI GIBI TÜRK - KÜRT KARDESLIGINI MEYDANA GETIRECEKSINIZ.

YASASIN. ÇOK PARLAK FIKIR.

ZATEN SIZ BU SEYTANI SIYASETIN USTASISINIZ.

1908-DE-DE, MEYDANA GETIRDIGINIZ (SÖZUM ONA) HÜRRIYET GÜNLERINDE ERMENILERLE KARDESLIK ILAN ETTINIZ.

VE APTAL ERMENILER DÜSTÜLER SIZIN BU KARDESLIK TUZAGINA.

VE 1915-DE BIRINCI DÜNYA HARBININ KARGASALIGINDAN ISTIFADE EDEREK BÜTÜN ERMENI MILLETINI SOYKIRIMINA UGRATTINIZ VE DÖRTBIN SENELIK ERMENI VATANINI ÇALDINIZ.

SIMDI BAKALIM, KÜRTLERE KARSI AYNI TIYATROYU OYNIYABILECEKMISINIZ ?

FAKAT DIKKAT EDIN.

KÜRTLER, ERMENILER GIBI SAF VE APTAL DEGILDIR.

KÜRTLER, SIZIN GIBI SINSI VE KÜRNAZDIR.

GÖRÜCEGIZ, IKI CAMBAZ BIR IPIN ÜZERINDE NASIL OYNIYACAKSINIZ ?

BU ARADA, NE OLDU ISE, ERMENI MILLETINE OLDU.

SIZ TÜRKLER, SAHTE KARDESLIK SIYASETINIZLE, 1915-DE ERMENILERIN SAFLIK VE APTALLIKLARINDAN ISTIFADE EDEREK, ONLARI ESEK CENNETINE GÖNDERDINIZ.

Ց. Ղ.

ՍՏԱՑԱՆՔ

ԱՐՄԷՆ Մ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

«ԽԵԼՔԻՍ ՓՉԱՑՆԵՐԷՆ ԵՒ ԱՑԼ ԷՋԵՐ»

Պէյրութ - 2005

Հատորը լոյս տեսած է մեկենասութեամբ
Միմի և Արմէն Յարութիւնեանի,
ի յիշատակ Արմէն Մ. Մուրատեանի
և Այնթապի ինքնապաշտպանութիւնը կազմակերպող սերունդին:

Խմբագիր՝
ԵՐՈՒԱՆԴ Հ. ՔԱՍՈՒՆԻ

«Ա՛Լ ԿԸ ԲԱՒԷ»

ՄԻԱՅՆ «ԴՐԱՄ» ՇԱՀԵԼՈՒ ՄՈԼՈՒԹԵՆԷՆ ՏԱՐՈՒԱԾ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒՆ ԻԾԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ, ԱՇԽԱՐՀԸ ԴԷՊԻ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ԿՈՐԾԱՆՈՒՄԻ Կ'ԱՌԱՋՆՈՐԴԵՆ:

ՀԱԿԱՌԱԿ, ՈՐ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՍՊԱՌՆԱԾՈՂ ԱՅՍ ՔԱՈՍԱՅԻՆ ԱՊԱԳԱՆ ՇԱՏ ՇԱՏԵՐՈՒՆ ԾԱՆՕԹ Է՝ ԼՐԱՏՈՒՒԹԵԱՆ ՅԱՆՑԸ ՁԵՌՔԵՐՆՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ՍԻՈՆԻՍՏՆԵՐԸ ԱՐԳԵԼՔ Կ'ԸԼԼԱՆ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԲԱՑԱՅԱՅՏՄԱՆ:

ՍԻՈՆԻՍՏՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀԱԿԱԼ ԻԾԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԿՐՆԱՅ ՏԱՊԱԼԻԼ Ա՛ՅՆ ԱՏԵՆ ՄԻԱՅՆ, ԵՐԲ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐԸ ՏԵՂԵԱԿ ԸԼԼԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ԿՈՐԾԱՆՄԱՆ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՎՏԱՆԳԻՆ:

LA PLUS CHAUDE DÉCENNIE

TV-5 - FRANCE - 15-12-2005- TELETEXE SUISSE

LA DÉCENNIE QUI S'ACHEVE EST LA PLUS CHAUDE JAMAIS ENREGISTRÉE, ET L'ANNÉE 2005 NE FAIT PAS EXCEPTION. C'EST CE QU'A INDIQUÉ (15-12-2005, JEUDI) L'ORGANISATION MÉTÉOROLOGIQUE MONDIALE O.M.M. CONFIRMANT L'ACCELERATION DES CHANGEMENTS CLIMATIQUES. AU COURS DE L'ANNÉE 2005, LA TEMPERATURE MOYENNE A LA SURFACE DU GLOBE A DEPASSÉ DE O,48 DEGRÉ CELSIUS, LA MOYENNE CALCULÉE POUR LA PERIODE 1961-1990 (14 DEGRÉS).

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՄԷՆԷՆ ՏԱՔ ՏԱՍՆԱՄԵԱԿԸ

TV-5- FRANCE - 15-12-2005- TELETEX SUISSE

«ՏԱՍՆԱՄԵԱԿԸ, ՈՐ ԻՐ ԱՒԱՐՏԻՆ ԿԸ ՀԱՍՆԻ, ԱՄԷՆԷՆ ՏԱՔ ՏԱՍՆԱՄԵԱԿՆ Է, ՈՐ ՅԱՐԴ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԱԾ ԸԼԼԱՅ: ԵՒ 2005 -ՏԱՐԻՆ ԲԱՑԱՌՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՉԵՂԱՒ»:

ԱՇԽԱՐՀԻ ՕԴԵՐԵՒՈՒԹԱԲԱՆԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆԸ, OMM ԿԸ ՀԱՍՏԱՏԷ ԿԼԻՄԱՅԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱՐԱԳԱՑՈՒՄԸ:

2005 - ՏԱՐՈՒԱՆ ԸՆԹԱՑՔԻՆ, ԵՐԿՐԱԳՈՒԴԻ ՄԱԿԵՐԵՍԻՆ ՄԻՋԻՆ ՋԵՐՄՈՒԹԵԱՆ ԲԱՐՁՐԱՑՈՒՄԸ 0,48 ԱՍՏԻՃԱՆ CELSIUS-Ը ԱՆՑԱՒ:

1961-1990 ԾՐՋԱՆԻՆ ՀԱՇՈՒՒԱԾ ՄԻՋԻՆ ՋԵՐՄՈՒԹԵԱՆ ԲԱՐՁՐԱՑՈՒՄԸ 14 ԱՍՏԻՃԱՆ ԷՐ:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
[ՎՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ]

Կրնա՞ք երեւակայել. երկրագունդին միջին ջերմութիւնը, 30 տարուան ընթացքին, 14 աստիճան բարձրացեր է:

Եւ խորհիլ թէ՝ այս գնացքով, 100 տարի յետոյ, երկրագունդին միջին ջերմութիւնը, գրեթէ 40 աստիճանէ աւելի պիտի բարձրանայ:

Եւ գիտէք, թէ «Կեանքը» կրնայ գոյատեւել՝ մօտաւորապէս 50 աստիճան ջերմութեան սահմանի մէջ:

Երկրագունդին աւելի տաք շրջանները ընդհանրապէս անապատներ են, ուր կեանք գրեթէ գոյութիւն չունի:

Ի՞նչ է, կլիմայական այս բացառիկ փոփոխութեան պատճառը:

Վերջին տասնամեակներուն ստուգուեցաւ, որ գործարաններուն ամենայն անպատասխանատուութեամբ և սանձարձակաբար արտանետած ծուխերը "EFFET DE SERRE"ի դեր կատարելով, միլիոնաւոր տարուան երկրագունդին ջերմութեան հաւասարակշռութիւնը խախտած են:

Այս վնասակար ծուխերը՝ երկրագունդին վրայ գտնուող Օզօն-ի խաւերուն մէջ, մեծ «պարապ»ներու գոյացման պատճառ եղան:

Օզօն-ի խաւերն են, որ երկիրը կը պաշտպանեն Արեւին վնասակար, գերմանիշակագոյն ճառագայթներէն:

Օզօն-ի խաւերուն մէջ ստեղծուած մեծ «բացութիւն»ներ, մասնաւորապէս բեւեռներուն վրայ՝ տեսնուած են:

Եւ այս պատճառաւ, բեւեռներուն ջերմութիւնը բարձրացաւ, որուն հետեւանքով սառցակոյտերը սկսան հալիլ:

Եւ ստուգուեցաւ, որ քանի մը տասնամեակներ յետոյ, բեւեռներուն սառերուն հալելուն պատճառաւ, ծովի ջուրերուն մակարդակը տասնեակ մը մեթր պիտի բարձրանայ, և երկրագունդին ծովեզերեայ շրջանները, բոլորն ալ, ծովամոյն պիտի ըլլան:

Վերը նշուած պղէտները, կլիմայական այս փոփոխութեան պատճառելիք չարիքներուն մէկ մասն են միայն:

***

* *

Այս աղէտները կանխատեսող գիտական շրջանակներու նախաձեռնութեամբ կայացուած միջազգային ժողովները շարունակուեցան 1997-ին, Ճաբոնի KYOTO քաղաքին մէջ:

Մասնակցող պետութիւններուն մեծ մասը, գալիք աղէտներուն կանխատեսութեամբ սահմանեցին պայմանաժամ մը, և յանձնառու եղան աստիճանաբար նուազեցնել իրենց երկիրներուն գործարաններուն արտադրած վնասակար կազերու արտանետման քանակութիւնը, որ "EFFET DE SERRE"ի պատճառ կ'ըլլայ:

Բայց Քեօթօ-ի համաձայնութիւնը չստորագրող երկիրներէն մէկն է՝ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգները, որ աշխարհի ամենաշատ «Վնասակար կազ» արտադրող պետութիւնն է:

Եւ այս պատճառաւ ալ՝ Միացեալ Նահանգները այժմէն, ապագայի աղէտներուն մեծագոյն պատասխանատուն կը նկատուի:

Ինչո՞ւ Ամերիկեան պետութիւնը չստորագրեց KYOTO-ի համաձայնութիւնը: Որովհետեւ, Ամերիկայի մէջ, իշխանաւորը Ամերիկեան կառավարութիւնը չէ:

Ամերիկայի մէջ բուն իշխողները Ամերիկայի PETROL-ի և զէնքի ընկերութիւններն են, որոնց միակ նպատակը, ի գին ամէն բանի, աւելի դրամ շահիլ է:

***

Բոլորին ծանօթ իրականութիւն է, որ աշխարհի վրայ, վերջին տասնամեակներուն, քաղցկեղի (CANCER) հիւանդութիւնները, մէկի դէմ տասը համեմատութեամբ աւելցան:

Այս աղէտաբեր յաւելման պատճառները, բոլոր հանրայայտ գիտնականներուն և գիտակից անձերուն ծանօթ են:

Բայց այս իրականութիւնները հանրութեան լայն խաւերուն, զանգուածային լրատուութեան կայաններուն ու ասոնց միջոցաւ չեն հաղորդուիր:

Որովհետեւ այս իրականութիւնները, հանրութեան լայն խաւերուն հաղորդելու պարագային, այս "CANSERIGENE"- քաղցկեղի հիւանդութիւններու պատճառ եղող նիւթերը արտադրող աշխարհի մեծ դրամատէրերուն շահերը կը վնասուին:

Այստեղ պիտի ջանանք արտայայտուիլ քաղցկեղի հիւանդութեան պատճառ եղող արտադրութեանց ամէնէն վնասաբերներէն մէկ քանիին մասին:

1.- ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ- 1930-ին, աշխարհի վրայ, տարեկան կ'սպառուէր միայն մէկ միլիոն թոն քիմիական արտադրութիւններ: 2005-ին՝ այսօր, աշխարհի մէջ կ'սպառուի 300 միլիոն թոն քիմիական արտադրութիւններ:

Կրնա՞ք երեւակայել... 75 տարուան ընթացքին, քիմիական նիւթերու սպառումը մէկ միլիոն թոնէն երեքհարիւր միլիոն թոնի բարձրացած է:

Եւ այս նիւթերուն մեծամասնութիւնը՝ CANCERIGENE են, քաղցկեղ կը պատճառեն:

2.- ԾԽԱԽՈՏԻ ՍՊԱՌՈՒՄԸ

20-րդ դարու սկիզբը, ծխախոտը կը գործածուէր միայն այր մարդոց, այն ալ՝ ասոնց մէկ մասին կողմէ: Այսօր ծխախոտը կը գործածուի մանաւանդ կիներու կողմէ:

Եւ նաեւ՝ տասը տարեկանէ սկսեալ երկսեռ պատանիներու և երիտասարդներու կողմէ:

Եւ ծխախոտի ընկերութիւնները այսօր, առաջնակարգ մեծ ընկերութիւններու

վերածուած են, և ամէն տեսակ սադրանքներ կը կատարեն որ պատանիները, երիտասարդները և կիները ծխախոտի գործածութեան վարժուին և մոլին ըլլան այս թոյնին:

Միւս կողմէ՝ ծխախոտին հակառակորդները ջանքեր կը թափեն ծխախոտին վնասները նուազեցնելու համար:

Օրինակ՝ ծխախոտի տուփերուն վրայ վերջերս, մեծ տառերով գրուիլ սկսաւ՝ ծխախոտին մահացու հիւանդութիւններու պատճառ ըլլալը:

Նոյնիսկ Քանատա-յի մէջ ծախուող ծխախոտի տուփերուն վրայ, ծխախոտի պատճառաւ հիւանդացողներուն սրտաճմլիկ նկարները դրուիլ սկսան:

Եւ շատ մը երկիրներու տարածքին, գոց սրահներու մէջ, ծխախոտ ծխելը արգիլուեցաւ: Բայց, ի՞նչ օգուտ:

Վերջին վիճակագրութիւնները կ'ապացուցանեն, որ աշխարհի վրայ ծխախոտի սպառումը, ամէն տարի, մեծ համեմատութիւններով կ'աւելնայ:

Եւ բնականաբար՝ ծխախոտին պատճառած մահացու հիւանդութիւններն ալ, ամէն տարի աւելի մեծ աւերներ կը գործեն:

Ի՞նչ է պատճառը այս անբնական վիճակին: Երբ հակառակ, որ ծխախոտին պատճառած վնասները, գիտականօրէն փաստուած են: Բայց պետութիւնները ծխախոտի արտադրութեան և գործածութեան արգելք չեն ըլլար:

Առաջին պատճառներէն մէկը՝ կառավարութիւնները ծխախոտի առուծախէն, մեծ համեմատութիւններով, տուրքեր կը գանձեն. ասոնց եկամուտը կառավարութեան պիւտճէ-ին կարեւոր մէկ մասը կը գոցէ:

Բայց, ամէնէն կարեւորը՝ ծխախոտի ընկերութիւնները կառավարութիւններուն մէջ կառավարութիւններ են, որոնց դրամի շահու վրայ հիմնուած իշխանութեան ոչ մէկ դրամատիրական պետութեան ղեկավարութիւն կը համարձակի դպչիլ:

3.– ԱԾԽԱՐՀԸ ԿԱՌԱՎԱՐՈՂՆԵՐԸ ՔԱՐԻՒՂԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ԵՆ

Մեր մէջէն շատեր տեսած են անպայման, որ ֆիլմերու մէջ կը ցուցադրուին գոց PARKING-ներու մէջ աշխատող ինքնաշարժերուն հանած թունաւոր ծուխին պատճառաւ անձնասպան եղողներու և կամ սպաննուողներու պատմութիւնները:

Այսինքն՝ ինքնաշարժերուն հանած մուխը՝ մահացու թոյն է:

Եւ մենք, ամէն օր, ամէն վայրկեան կա՛մ այս ինքնաշարժերուն մէջն ենք, և կա՛մ կը պտըտինք փողոցներու մէջ, ուր հազարաւոր ինքնաշարժեր կը սուրան:

Բնական է՝ թունաւորուելու այս վտանգը, ինքնաշարժի կանգառ-ներու մէջ եղածին պէս, անմիջական չէ:

Բայց հազարաւոր և հազարաւոր ինքնաշարժերուն արտաքսած թունաւոր ծուխը օդին, փողոցներուն և տուներուն մէջ է, և այս թոյնը մեր թոքերուն մէջ կը կուտակուի ու կը կուտակուի: Եւ մեր արիւնին մէջ կ'անցնի:

Եւ մարդիկ կը մեռնին սրտի հիւանդութենէ և կամ քաղցկեղէ:

Եւ ամէն գիտակից մարդ գիտէ, թէ այս մահացողներուն մեծ մասը, ինքնաշարժերուն արտանետած թունաւոր ծուխերուն հետեւանքով ապականած օդին զոհերն են:

Բայց այսօր, ոչ մէկ կառավարութիւն արգելք կրնայ ըլլալ՝

Ա.– Քարիւղով աշխատող ինքնաշարժերուն քաղաքներուն մէջ երթեւեկելուն,

Բ.– Ինքնաշարժերուն քարիւղ գործածելուն՝ որ մեծագոյն պատճառն է քաղցկեղի հիւանդութիւններուն:

Մինչդեռ այսօր, ելեկտրականութեամբ աշխատող ինքնաշարժերը (հակառակ քարիւղի ընկերութիւններուն արգելքին) բաւական կատարելագործուած են:

Բայց քարիւղի ընկերութիւնները, իրենց շահերուն արգելք եղող կառավարութիւնները, բառին իսկական իմաստով՝ կ'ոչնչացնեն:

***

Աշխարհի վրայ իշխող ամենահաւոր ուժը՝ զէնքերը եղած են մի՛շտ: Եւ այսօր զէնքի գործարանները շատ աւելի կատարելագործուած կ'աշխատին: Եւ անոնք կը շարունակեն Աշխարհին արիւնը քամել:

Մինչեւ ե՞րբ... Այնքան ատեն, որ դրամը Սիոնիստներուն ձեռքն է:

Բայց այս վիճակը՝ Աշխարհը դէպի կործանում կը տանի: Այո, ճիշդ է:

Բայց, թերեւս ալ, այս կործանման վտանգն է, որ ժողովուրդները ինքնագիտակցութեան պիտի բերէ:

Մենք կը հաւատանք, որ Սիոնիստներուն Սադայէլական մեծ սադրանքներով և սուտերով պատրաստած Իրաքի պատերազմը, իր զարգացումներով, Սիոնիստներուն գերեզմանը պիտի ըլլայ:

Այսօր, Իրաքի մէջ, երեք տարիներէ ի վեր շարունակուող պատերազմը, Ամերիկացիներուն 2000 միլիառ տոլար արժած է:

Ասիկա՝ Ամերիկային սնանկացումը ըսել է:

Եւ իսլամական աշխարհին ամերիկացիներուն դէմ տարած պայքարը, դեռ նո՛ր պիտի սկսի:

Եւ այս վիճակը աշխարհը դէպի կործանում կ'առաջնորդէ: Ճիշդ է, դժբախտաբար, որ Սիոնիստներուն Ամերիկացիներուն հետ գործակցաբար ստեղծած

ՍՈՒՏԵՐՈՒ ԵՒ ԱՆԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ ՀԻՄՆՈՒԱԾ (→էջ 3)

Ա՛Լ ԿԸ ԲԱՒԷ...(Շար. էջ 2-էն)

ԱԾԽԱՐՀԸ, ԴԷՊԻ ԱՆԴՈՒՆԴ ԿԸ ՅԱՌԱՋԱՆԱՅ:

***

Սիոնիստ Ամերիկացիները և Արեւմտեան պետութիւնները «բերնի ծամոց» ըրած են, որ, իբր թէ, աշխարհի վրայ ժողովրդավարութիւն (DÉMOCRATIE) պիտի հաստատեն: Ասիկա, աշխարհի մեծագոյն սուտն է: Ժողովրդավարութիւնը նա՛խ՝ Արդարութեամբ կը սկսի:

Մինչդեռ Սիոնիստ Արեւմտեան պետութիւններուն Դրամի շահի վրայ հիմնըւած վարչակարգը, Աշխարհի մեծագոյն անարդարութիւններուն կեդրոնն է:

Եւ այս սուտերու և անարդարութիւններու վրայ հիմնուած վարչակարգը ի վերջոյ, ԻՐ ՍՏԵՂԾԱԾ ՍՈՒՏԵՐՈՒ ԵՒ ԱՆԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՔԱՈՍԻՆ ՄԷՋ ՊԻՏԻ ԿՈՐԾԱՆԻ:

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՆԱԽԱՐԱՐԸ՝ ԱՊՏՈՒԼԼԱՀ ԿԻՒԼԸ, ՎԵՐՋԻՆ ՕՐԵՐՈՒՆ ՀԵՌԱՏԵՍԻԼԷՆ ՏՈՒԱԾ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ, ԱՄԵՐԻԿԱՑԻՆԵՐԷՆ ՇԱՏ ՎՇՏԱՑԱԾ ԸԼԼԱԼԸ ՅԱՅՏՆԵՐ Է:

ԻՆՉՈ՞Ւ. ՈՐՈՎՀԵՏԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱՑԻՆԵՐԸ, P.K.K-Ի ՔԻՒՐՏԵՐՈՒՆ ԴԷՄ, ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ ՉԵՆ ԳՈՐԾԱԴՐԵՐ ԵՂԵՐ:

Խե՛ղճ Ապտուլլահ Կիւլ:

Դուն, աշխարհէն լուր չունիս:

Այլեւս PKK-ն ալ, Պարզանին ալ, Թալապանին ալ, բոլորն ալ Ամերիկացիներուն իշխանութեան ենթարկուեցան:

Եւ քիւրտերը, վերջին տարիներուն, գաղափարի մեծ յեղաշրջում մը կատարեցին:

Քիւրտերը՝ իրենց միջեւ եղած անհամաձայնութիւններուն վերջ մը տուին:

Եւ բոլոր քիւրտերը՝ Պարզանին, Թալապանին և PKK-ն ալ, քիւրտ ազգին բարձրագոյն իտէալներուն շուրջ միացան:

Եւ դուն, Ապտուլլահ Կիւլ, ասկէ յետոյ, այս միացեալ քիւրտերուն մէջտեղ բերած ուժէն վախնալ պիտի սկսիս:

Այսօր քիւրտերը, իրաքի հիւսիսը, ձեր ծիշդ քիթին տակ՝ քրտական պետութիւն մը հիմնեցին...:

Յետոյ, կարգը ձեզի պիտի գայ՝ Թուրքիա ըսուած շինծու պետութեան մէջ գտնուող քիւրտերուն:

Բնաւ մտածա՞ծ էք արդեօք.

Ձեր՝ Արեւելեան Անատոլու ըսած հողերուն [հայերէն գողցուած] վրայ թուրք ըսուած արարած մը գոյութիւն չունի:

Հոն ապրող ժողովուրդը ամբողջութեամբ քիւրտ է:

Եւ դուք, ի՞նչ պիտի կարենաք ընել, այս քիւրտերուն դէմ:

1915-ին հայերը ցեղասպանութեան ենթարկելնուդ նման՝ այդ քիւրտերն ալ չէք կրնար ջարդել:

կը մնայ՝ մէկ հաւանականութիւն:

ժամանակ շահելու համար, քիւրտերուն դէմ «քնացնողական» քաղաքականութիւն մը կիրարկել:

Բայց արդէն դուք, այս քաղաքականութիւնը գործադրել սկսեր էք:

Թրքական հեռատեսիլներու և ձայնասփիւռներու մէջ, քրտերէն լեզուով յայտագիրներ պիտի ներկայացնէք եղեր:

Այսինքն՝ Իմրալը կղզիին մէջ բանտարկուած Ապտուլլահ Ծճալանին ուզած ձեւով՝ թուրք-քիւրտ եղբայրութիւնը պիտի ստեղծէք:

Ապրիք: Շատ փայլուն գաղափար է:

Արդէն դուք, այս սատանայական քաղաքականութեան վարպետն էք:

1908-թ.ին ալ ձեր մէջտեղ բերած [իբր թէ] HÜRRIYET-ի օրերուն, «հայերուն հետ եղբայրութիւն» հռչակած էիք:

Եւ տխմար հայերը՝ ինկան ձեր այս եղբայրութիւն ըսած թակարդին մէջ:

Եւ 1915-թ.ին, երկրորդ Աշխարհամարտին խառնաշփոթութենէն օգտուելով, ամբողջ Հայ Ազգը ցեղասպանութեան ենթարկեցիք, և չորս հազար տարուան հայուն հայրենիքը գողցաք:

Հիմա նայինք, թէ քիւրտերուն դէմ նոյն թատրոնը պիտի կրնա՞ք խաղալ:

Բայց, ուշադրութիւն ըրէք:

Քիւրտերը՝ հայերուն նման միամիտ և տխմար չեն:

Քիւրտերը՝ ձեզ նման նենգամիտ և խորամանկ են:

Պիտի տեսնենք, թէ թուրքերը և քիւրտերը՝ երկու լարախաղացները նոյն չուանին վրայ ի՞նչպէս պիտի կարենան խաղալ:

Բայց, այս երկու լարախաղացներուն միջեւ՝ նա՛յս Հայ Ազգը զոհուեցաւ:

Դուք՝ թուրքերդ, կեղծ եղբայրութեան քաղաքականութեամբ, հայերուն միամտութենէն և տխմարութենէն օգտուելով, գիրենք էշերուն դրախտը ուղարկեցիք: **Յ. Չ.**

ՂԱՐԱԲԱՂԵԱՆ ՏԱԳՆԱՊԻ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ «ԼՈՒԾՈՒՄ»Ը

ԱՐՑԱԽԸ ԴՆԵԼ ՊԱՔՈՒԻ ԲՌՈՒՆՑՔԻՆ ՏԱԿ

Մ. Նահանգներու Եւրոպական հրամանատարութեան սպայակոյտի պետի տեղակալ՝ Ջօր. Չարլզ Ուոլտ յայտարարեց, Ազրպէյճանի Պաշտպանութեան նախարար Սաֆար Ապիեւի հետ ունեցած հանդիպումէն ետք.— Միացեալ Նահանգները պիտի զօրացնեն իրենց ջանքերը Ղարաբաղեան տագնապի լուծման համար»:

Ջօր.ը չըսաւ սակայն, թէ ԱՄՆ-ը ինչ եղանակով պիտի լուծէ տագնապը: Երբ բոլորին ծանօթ է, որ Ուաշինկթընի Արցախը կը շարունակէ «անխզելի մասը» համարել Ազրպէյճանի, որուն «հողային ամբողջութեան» պահպանումին երաշխաւորը կը մնայ ինք:

Իսկական առեղծուած չէ՞ Ուաշինկթընի սա վերջուն յաւակնութիւնը: Գուցէ և սին շաղակրատութի՞ւն է, օդին նետուած դատարկ խօ՞սք:

Բայց, ո՛չ: ԱՄՆ-ը կրնայ շատ լուրջ ըլլալ իր մտադրութեան մէջ: Ան ըսել կ'ուզէ, որ «Ղարաբաղեան տագնապը լուծել» ըսելով, ինք կը հասկնայ՝ հայոց կողմէ ազատագրուած (հայկական) Արցախը վերադարձնել Ազրպէյճանի, իսկ Արցախի հայութիւնը կրկին դնել Պաքուի բռունցքին տակ:

ՍՓԻՒՌՔ ԵՒ ՀԱՅՈՒԹԻՒՆ

Սփիւռքի մէջ, «Հայ» մնալը և «Հայկական Ոգի» ունենալով ապրիլը՝ իսկական հրաշք մըն է:

Բոլորիս ծանօթ է թէ՝ Արեւմտեան Հայաստանի մէջ, 1915-ի ջարդէն վերապրած հայկական խլեակները, Սփիւռքի ամբողջ տարածքին ի՛նչ տառապանքներու ենթարկուեցան և ի՛նչ դժուարութիւններով կրցան գոյատեւել:

Եւ Թուրքին կարմիր Ջարդէն շատ աւելի հայաջինջ եղող սփիւռքի այս հոգեսպան պայմաններուն դէմ պայքարող հայ հերոսներուն առջեւ մենք, մեծ երախտագիտութեամբ, կը խոնարհի՛նք:

Այս հերոսները՝ հայ եկեղեցականները, հայ դպիրները և հայ գիրի և երգի նուիրեալները են:

Այսօր մեզի ծանօթացնելու հաճոյքը ունինք այս բացառիկ հերոսներէն մէկը՝ Մարսիլիոյ եկեղեցւոյ դպրապետ, Ս. Սահակ-Մեսրոպ երգչախումբի ղեկավար և մտաւորական ԽԱՉԻԿ ԵՂԼՄԱԶԵԱՆը, որ գրեթէ 35 տարիներէ ի վեր Եւրոպայի մէջ, հայ շարականներու, երգեցողութեան և հայ գրականութեան ճամբով հայութեան մէջ «Հայ ոգի» կը ներմուծէ:

Այստեղ կ'ուզենք նշել՝ 20 տարիներ առաջ, Մարսիլիոյ Մայր եկեղեցւոյ սրահին մէջ, Խաչիկ Եղլմազեանի մասին մեր կատարած գնահատանքը...

«Բոլորին համար, Նիս քաղաքը, իրր *Թուրքատիկ* կեդրոն, շատ ծանօթ է:

Բայց մենք կը հաւատանք, որ Մարսիլիա քաղաքը շատ աւելի հարուստ է Նիս-էն:

Որովհետեւ Մարսիլիոյ հայութիւնը, Խաչիկ Եղլմազեանի պէս, հայ մտաւորական ղեկավար մը ունի»:

Յ. Ղ.

TÜRKLERIN (SÖZDE) BILMEDIKLERI GERÇEKLERI AÇIKLIYORUZ

TÜRKIYE DIS ISLERI BAKANI ABDULLAH GÜL
SON GUNLERDE TELEVIZYONDA VERDIGI DEMEÇTE,
AMERIKALILARDAN ÇOK SIKAYET ETMIS.
NIÇIN ? ÇÜNKÜ AMERIKALILAR, PKK-KÜRTLERINE KARSI
TÜRKLERIN ISTEKLERINI YERINE GETIRMIYORLARMIS.

VAH, ZAVALLI ABDULLAH GÜL. SENIN DÜNYADAN HABERIN YOK.

ARTIK P.K.K-DA, BARZANI-DE TAI IBANI-DE, HEPSI AMERIKALILARIN EMRINDE.

VE KÜRTLER SON SENELERDE BÜYÜK BIR FIKIR DEVRIMI YAPTILAR.

KÜRTLER, ARALARINDAKI ANLASMAZLIKLARA SON VERDILER.

VE BÜTÜN KÜRTLER, BARZANI-DE, TALABANI-DE, P.K.K.-DA, KÜRT MILLETININ YÜKSEK IDEALLERI ETRAFINDA BIRLESTILER.

VE SEN, ABDULLAH GÜL, BUNDAN SONRA BU BIRLESIK KÜRTLERIN MEYDANA GETIRDIGI KUVVETTEN KORKMIYA BASLIYACAKSIN.

BUGÜN KÜRTLER, IRAKIN KUZEYINDE, SIZIN BURNUNUZUN DIBINDE BIR KÜRT DEVLETI KURDULAR....

SONRA SIRA, SIZE GELEÇEK.

TÜRKIYE DENILEN UYDURMA DEVLETTE BULUNAN KÜRTLERE.

HIÇ DÜSÜNDÜNÜZ MÜ ?

SIZIN DOGU ANADOLU DEDIGINIZ (ÇALINMIS ERMENISTAN TOPRAKLARINDA) TÜRK DENILEN BIR NESNE YOK.

ORDA YASIYAN AHALININ HEPSI KÜRT.

NE YAPABILECEKSINIZ BU KÜRTLERE KARSI.

1915-DE ERMENILERI SOYKIRIMINA UGRATTIGINIZ GIBI, O KÜRTLERI KESEMEZSINIZ KI.

KALIYOR BIR IHTIMAL.

ZAMAN KAZANMAK IÇIN, KÜRTLERE KARSI UYUTMA SIYASETI UYGULAMAK.

ZATEN BASLAMISSINIZ BU SIYASETE.

TÜRKIYE TELEVIZYONLARINDA VE RADYOLARINDA KÜRTÇE YAYIN YAPACAKMISISINIZ.

YANI, IMRALI ADASINDA HAPIS OLAN ABDULLA ÖCALANIN ISTEDIGI GIBI TÜRK - KÜRT KARDESLIGINI MEYDANA GETIRECEKSINIZ.

YASASIN. ÇOK PARLAK FIKIR.

ZATEN SIZ BU SEYTANI SIYASETIN USTASISINIZ.

1908-DE-DE, MEYDANA GETIRDIGINIZ (SÖZUM ONA) HÜRRIYET GÜNLERINDE ERMENILERLE KARDESLIK ILAN ETTINIZ.

VE APTAL ERMENILER DÜSTÜLER SIZIN BU KARDESLIK TUZAGINA.

VE 1915-DE BIRINCI DÜNYA HARBININ KARGASALIGINDAN ISTIFADE EDEREK BÜTÜN ERMENI MILLETINI SOYKIRIMINA UGRATTINIZ VE DÖRTBIN SENELIK ERMENI VATANINI ÇALDINIZ.

SIMDI BAKALIM, KÜRTLERE KARSI AYNI TIYATROYU OYNIYABILECEKMISINIZ ?

FAKAT DIKKAT EDIN.

KÜRTLER, ERMENILER GIBI SAF VE APTAL DEGILDIR.

KÜRTLER, SIZIN GIBI SINSI VE KÜRNAZDIR.

GÖRÜCEGIZ, IKI CAMBAZ BIR IPIN ÜZERINDE NASIL OYNIYACAKSINIZ ?

BU ARADA, NE OLDU ISE, ERMENI MILLETINE OLDU.

SIZ TÜRKLER, SAHTE KARDESLIK SIYASETINIZLE, 1915-DE ERMENILERIN SAFLIK VE APTALLIKLARINDAN ISTIFADE EDEREK, ONLARI ESEK CENNETINE GÖNDERDINIZ.

Ց. Զ.

ՍՏԱՑԱՆՔ

ԱՐՄԷՆ Մ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

«ԽԵԼՔԻՍ ՓՉԱՑՆԵՐԷՆ ԵՒ ԱՑԼ ԷՉԵՐ»

Պէյրութ - 2005

Հատորը լոյս տեսած է մեկենասութեամբ
Միմի և Արմէն Ցարութիւնեանի,
ի յիշատակ Արմէն Մ. Մուրատեանի
և Այնթապի հիմնապաշտպանութիւնը կազմակերպող սերունդին:

Խմբագիր՝
ԵՐՈՒԱՆԴ Հ. ՔԱՍՈՒՆԻ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ ԱՐՄԷՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ...(Շար.էջ 9-էն)

«Արմատ» կազմակերպութեան հիմնադիր ղեկավարը կասկածներ յայտնած է Ղարաբաղեան հարցի ի նպաստ մեզի լուծումին առնչութեամբ և սահմանադրութեան փոփոխութեան մասին ըսած.— Թէ կարելի էր ոչ թէ նոր Սահմանադրութիւն մը պատրաստել, այլ հին սահմանադրութեան կարգ մը կէտերը փոխել: Այլապէս, նորը նախագահին այնքան լիազօրութիւններ կ'ընձեռնէ, որ որեւէ երկրի նախագահ երազել իսկ չի կրնար»:

Անշեղ ուղիի ուղեւորն է «Ցառաջ»:

«Ազատ Ջայն»ը կուգայ Կիպրոսէն: Շնորհակալ եմ, կանոնաւոր կերպով կը ստանամ: Մի քանի նուիրեալ տղոց գործն է, արժանի չնորհաւորանքի:

«Արաքս» ամսագիր: Ջայն մը Իրանի մայրաքաղաքէն:

Մեզի ղրկուած թիւը նուիրուած է Հայոց ցեղասպանութեան 90-ամեակին:

Խմբագրականը կը յայտնէ, թէ 90 տարիներու ընթացքին աշխարհէն շատ բան փոխուած է, բայց Հայկական հարցը մնացած է նոյնը: Հայ-Թրքական յարաբերութիւններու մէջ փոփոխութիւն չկայ:

Խմբագրականէն ետք առաջին իսկ յօդուածը Հարցականի տակ կ'առնէ Հայաստանի «Հ-1» հեռատեսիլէն սփռուած «պոռնակրաֆիկ» ֆիլմերու հարցը:

Այս ուղղութեամբ բանաստեղծ և արձակագիր Խաչիկ Խաչեր ձայն կը բարձրացնէ գաղութին անունով, որ նման անբարոյ ֆիլմեր հեռարձակելը արգիլուի: Ամէն Հայ կը ձայնակցի այս կոչին: 6-րդ էջին վրայ կայ լրատուութիւն, որ Հայաստանի մէջ սկսած է լոյս տեսնել «Շրջադարձ» անուն պարբերական մը: Անունը լաւ է: Միայն կեանքը կարճ չըլլայ: Մեր մօտ ոչ-կուսակցական մամուլը սկսած է կարճակեաց ըլլալ:

Թերթին եօթներորդ էջին վրայ Ստեփան Պօղոսեանի մէկ պատմաբանական գիրքէն հատուած մը կայ՝ «Հայեացք Անցեալին, Ցանուն Այսօրուայ Ու Վաղուայ» խորագիրով, ուր Հմուտ պատմաբանը խորհուրդ կուտայ, որ մենք լաւ ուսումնասիրենք մեր պատմութիւնը, որ չկրկնենք մեր նախորդ սխալները:

Ամսագիրին մէջ կան հետաքրքրական այլ յօդուածներ, ինչպէս՝ Ուիլըմ Սարոյեանի «Տասը խորհուրդ նրանց, ովքեր ուզում են ճիշդ ապրել»: Մարդասիրական Նոր Տասնաբանեայ մը՝ արդարեւ, որ իսկապէս Սարոյանական է:

Մերձաւոր Արեւելքի մէջ մամուլի այս օրկանին չենք հանդիպիր:

«Նոր Օր» Շաբաթաթերթը.— Կանոնաւորապէս կ'ստանամ:

Ամբողջ օր մը յաւակացուցի վերոյիշեալ թերթերը կարդալու համար և գտայ, թէ որքան կարեւոր է հայ մամուլին հետեւիլը, ուր այլազան կարծիքներ զիրար կը խաչաձեւեն: Կարեւոր է, մանաւանդ, այլ կարծիքներ իմանալը: Այս ուղղութեամբ հարուստ է հայ մամուլը: Կը մնայ՝ հարստանալ նաեւ ողջախոհութեամբ, իրաւեսութեամբ, պատմական ճշդրտութեամբ, նաեւ՝ ճաշակով: Կրկին չնորհակալութիւններ՝ սիրելի Արմէն Ցարութիւնեանին, որ միօրեայ խորհրդածութեան պահեր ստեղծեցիր ինծի համար:

Որպիսի՛ դժուարութիւններով լոյսին կը բերուին հայերէն թերթերը: Որքա՜ն քիչ է տպաքանակը մեր թերթերուն: Որքա՜ն քիչ են բաժանորդները և անոնց մէջ չաւո՜ր բաժանորդագին չվճարողներն ու այդ վճարումը ուշացնողները:

Հայերէն մամուլ պահելը նահատակութիւն է: Գոնէ սրբենք կամաւոր նահատակներուն ճակտի քրտինքը:

Այդքանն ալ չենք ըներ յաճախ. իսկ երբ խմբագիրը ծերացած է, վա՛յ իր օրին, կրնայ հեչտութեամբ անօթի մեռնիլ, դարձեալ փառք տալով հայ մամուլին...:

Հալէպ,

ԳԱՂԱՓԱՐԻ ԽՈՆԱՐՀ, ԲԱՅՑ ՀԱԽԱՏԱՐԻՄ ՆՈՒԻՐԵԱԼ ՄԸ՝ ԲԻԶԱՆԴ Ճ. ԽԱԽԱՄԵԱՆ

Ս. Մնունդի նախօրէին, աւելի երկար չտոկալով ներսիդին կրծող ախտին որ երկար ամիսներու դեղ ու դարմանին ի հեճուկս մնաց անողոք և անբուժելի, կեանքէ հեռացաւ Բիւզանդ Ճ. Խախամեանը, անմխիթար սուգի մատնելով իր ընտանիքը և հարազատները, գաղափարակիցները՝ նոյնպէս:

«Թափառական Հայ»ու ճակատագիրը բաժին ինկած էր նաե՛ւ իրեն:

Մնաւ Լիբանան: Պատանեկութիւնը անցուց Պաղեստին: Սիոնական մշակիներէն փախուստը [Պաղեստինի բաժանման օրերուն] զինք իր ընտանիքով նետեց Ցորդանան: Ապա իր չունչը առաւ Իրաք, ուր արդէն երիտասարդ, լուսաւոր-յառաջադէմ գաղափարականի տէր երիտասարդը ներգրաւուեցաւ տեղական ժողովուրդի ազգային ու ընկերային ազատագրական պայքարին, որ իրեն արժեց զոհաբեր աշխատանք ու, մանաւանդ՝ դաժան ճնշումներ և հալածանք: Բռնութեան մրրիկը զինք այս անգամ ալ նետեց Սուրիա և հոնկէ՝ Լիբանան [Ալէյ] ուր քաղաքացիական կռիւներու արհաւիրքին մէջ թալան-կողոպուտի ենթարկուեցաւ իր բնակարանը: Անողոք ճակատագիրը հուսկ, զինք վերադարձուց Պէյրութ, իր ծննդավայրը, ուր Հեւասպառ, տառապալից կեանքի մը խոնջէնքէն արդէն սպառած Բիւզանդ, փչեց իր յետին շունչը, հիասթափուած այս կեանքէն, «Մոլորակ»էն, որ կարեկցանք չունեցաւ հանդէպ իրեն: Հոգին մնաց կարօտալից, ցաւոտ՝ Մայր Հողը՝ Հայաստանը տեսած չըլլալու ափսոսանքէն: Մեկնեցաւ այրող սրտով, բողոքի ճիչը շրթներուն... ի տես անարդար ուժերուն և ցեղասպան թուրքին՝ որոնք անարգել կը տառապեցնէին անմեղ մարդոց ու ժողովուրդներուն, կը հարստահարեն ուրիշները, կը յղփանան իրենց կուտակած աւարով, բայց իրենք՝ յափշտակիչները կը մնան անպատիժ:

Բիւզանդ Խախամեան «Նայիրի»ի խմբագրատան մէջ, իր յաճախակի այցերէն մէկուն ընթացքին:

Շատերուն պէս ինք եւս գնաց սրտաբեկ, առանց տեսնելու իր Գաղափարին խորհրդանիշ ա՛յն Աշխարհն, ուր Համայնական խաղաղութիւնն ու երջանկութիւնը պիտի տիրէին: Բոլորէն առաջ՝ Հայաստան բնօրրանին մէջ, որ Բիւզանդի և իր գաղափարակիցներուն համար ցոյսի կանթեղ և աւելի պայծառ Ապագայի մը կերտման հիմնաքարը կը կազմէր: Բայց որ սկսած էր ասլրիլ յետընթաց մը, Բ. Հանրապետութեան անկումով:

Քիչ դառնութիւն չպատճառեց իրեն նաեւ սեփական ընկերական շրջանակին ուշադրութենէն զրկուած մնալուն իրողութիւնը:

Հարազատ՝ հայու, կրքոտ հայրենասէրի, հաւատարիմ կուսակցականի, կարգապահ ու պարտաճանաչ, հրահանգի միշտ ենթակայ շարքայինի տիպարն եղաւ Բիւզանդ: Անսրտութիւնջ համակերպութեամբ և միշտ եռանդուն՝ իրեն վստահուած պարտականութիւնը չանաց կատարել առաւելագոյն յաջողութեամբ ու անմնացորդ ճիգով:

Իր ընկերային-քաղաքական գործունէութեան զուգահեռ՝ զարգացուցած էր իր մէջ արուեստի հանդէպ ունեցած բնածին ձիրքերը:

Ըլլալով որմանկարիչ և առեւտրական ցուցանակներու պատրաստութեան մասնագէտ, իրեն համար դժուար չեղաւ քայլ մ'առնելով հասնիլ գեղանկարչութեան և պատրաստել զանազան թեմա-ներով նկարներ, որոնք մեծ թիւ կը կազմեն այսօր և ունին գեղարուեստական արժէք: Որոնք ստէպ ցուցադրուած են անհատական և հաւաքական ցուցահանդէսներու ատեն և գնահատուած մեծաթիւ այցելուներու կողմէ:

Իր ուշագրաւ գործերէն կը կազմէ նկարազարդումը Ս.Դ. Հնչակեան «Քսան Կախաղաններ»ու դիւցազնական վախճանի պատմութեան, որուն մեծ մասը լոյս տեսաւ «Նայիրի»ի մէջ և որ պէտք է ամբողջացուի:

Բիւզանդ ունէր գրական շնորհ: Փոքր տարիքէն իր մէջ զգացեր է հակում հանդէպ գրականութիւնը: Եղած էր մոլի ընթերցասէր: Գրական նախափորձերը կատարած է դեռ պատանի հասակին:

Կ'ափսոսար, որ գրական այդ դողդոջ թոթովանքները բովանդակող տետրերը կորսընցուցած է հրէական հալածանքէն փախուստ տալու օրերուն:

Գեղարուեստական որակի տեսակէտէն համեստ էին իր քերթուածները: Սակայն զերծ չէին յուզականութենէ: Ազնիւ էին գաղափարները, զգացումները՝ անկեղծ, խորքով՝ մաքուր:

«Տաղաչափեալ արձակ» նկատուող բանաստեղծութիւններու տետրը ձեռին երբ օր մը ներկայացաւ «Նայիրի»ին և խնդրեց տեղ տալ իրեն, զինք չմերժեցինք: Գնահատեցինք ու քաջալերեցինք իր մէջ, նախ և առաջ, իր Գաղափարական Ուխտին հաւատարիմ շարքայինը և համեստ բայց բոլորանուէր Մառայողը իր Տեսլականին, որ գէթ արժանի էր աներախտամոռ յարգանքի: Վարձատրութիւն՝ որ ստէպ կը զլացուի ընծայել արժանի մարդոց, որոնցմէ մէկն ալ Բիւզանդը եղաւ: Իր տառապալից օրերուն մնաց գրեթէ առանձին: Քիչեր եղան կարեկից իրեն: Այդ վիճակի մէջ է, որ գրեց սա բարացուցական տողերը որ հեկեկանք են:

«Տանս մէջ տխուր, ընկճուած, արտաստւաթոր,
Ջեմ դիմանար ես այս փուճ կեանքին,
Ինր ցաւերուս մէջ եմ խորտակուած,
Մինչէ՞ վիշտն ու ցաւը մնացին ինծի բաժին»:

Եւ սակայն, մինչեւ իր յետին շունչը, այս Գաղափարի Ջինուորը մնաց հաւատարիմ իր դաւանած սկզբունքներուն: Մնաց Հայրենապաշտ, Ազգասէր ու Ընկերային Արդարութեան չատագովը: Մեկնեցաւ այս աշխարհէն խռոված հոգիով, դառնալից, բայց նորէն ալ բարեմաղթելով մնացողներուն, ապերախտներուն ալ, ներող ոգիով...:

«Արտօսրէն մշուշ պատեց աչքերուս, չե՛մ տեսներ...
Միտքս ու հոգիս փլած են, փշրուա՛ծ.
Սիրտս ալ ոկար է, յոգնած, յոյժ սառա՛ծ,
Ուրիշին ալ ինծի պէս մի ըներ, իմ Աստուա՛ծ»:

Եւ մեկնեցաւ... մշուշապատ աչքերուն խորը պահած յոյսի ու հաւատքի նշոյլը, որ մարդկային ու սրգային ա՛յն ապագան, տեսիլքը որուն հաւատացած էր ինք, ուշ կամ կանուխ սլիտի իրականութիւն դառնայ անպայման:

...Եւ մեկնեցաւ... մնացողներուն ու յետնորդ սերունդին կտակելով հաւատարիմ,

ազնիւ ու խոնարհ Հայու, հայրենասէրի և գաղափարական մարդու իր կերպարը որ կրնայ... օրինակ ծառայել:

Ափսո՛ս, սակայն, որ իր սրտաբուխ, հոգիի խորէն եկած գրութիւնները գէթ գրքոյկով մը լոյս տեսած ըլլալու իր ջերմ ցանկութիւնը մնաց անիրագործելի, որիշ փայփայուած շա՛տ երազներու պէս: Ինչքա՛ն կը տենչար...:

Բայց գէ՛թ մխիթարական է, որ մեր տարաբախտ աշխատակիցը հոգեպէս պիտի շարունակէ ապրիլ ու խօսիլ «Նայիրի»ի էջերէն, ուր տեղ գտած են մերթ իր ուրախ, կեանսախինդ զեղումները, իսկ յաճախ ալ՝ սրտամաշ մորմոքը:

«Նայիրի» կը վշտակցի հանգուցեալին ընտանիքին, մերձաւորներուն ու կուսակիցներուն: «Ն»

ՔԱՑ ՆԱՄԱԿ

Պէյրութ, 5 Դեկտեմբեր 2005

Մեծայարգ Տիար ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ

Նիս - Ֆրանսա

«Նուէր» ստանալ կամ նուիրել՝ յարգանքի և սիրոյ զգացումներու ամբողջական արտայայտութիւն է: Հոգիդ կը հրճուի և ուրախութեան զգացումով աչքերդ կը տամկանան: Սակայն, երբ նուէրը ըլլայ անակնկալ, քու զգացումներդ կարենալ արտայայտելու համար, բառերդ կը դառնան անզօր:

Ահա, այդպիսի պահ մը ապրեցայ ես, երբ Յարգելի Պրն. Ժիրայր Թօսունեանին մօտ գացեր էի անոր նուիրելու համար իմ գիրքս՝ «Անվերադարձ Ճանապարհ»: Պրն. Թօսունեան իր շատ սիրալիր վերաբերմունքովը և քաջալերանքի արտայայտութիւնովը զիս շնորհաւորեց ու ապա, ըսաւ.— Ես *«Սուտերու եւ Երազներու Ջոհ», «Էշ Նահատակ» եղած Ազգ մը՝ «Հայեր»* գիրքին հեղինակին կողմէ իրաւասութիւնը ունիմ գիրքը նուիրելու ոեւէ մէկուն, որ արժանի է, ահա դուն արժանիներէն մէկն ես»: Անակնկալ բայց գեղեցիկ նուէր մը՝ հեղինակին կողմէ մակագրուած»: Ուրախացայ, շատ ուրախացայ: Շնորհակալական բառերէս յետոյ ըսի. Պրն. Ժ. Նայիրի՝ կ'ուզեմ անկեղծ արտայայտութիւն մը ընել ձեզի: «Նայիրի»ն կը կարդամ, բայց կը կարդամ առաջին հերթին՝ Պրն. Չիլինկիրեանի գրութիւնները, ապա՝ Չերը, յետոյ՝ մնացեալները: Պրն. Չիլինկիրեանի գրիչով մեր շատ սիրելի մտաւորականին, գաղափարապաշտ մեծ հայուն՝ Ռուբէն Սեւակի անողոք մահուան, հրէշներու անգութ վարմունքին ափսոսանքը կ'ապրիմ ու կ'անիծեմ թշնամին ամբողջ հոգիովս: Այս անգամ ալ կ'ընթերցեմ ու կը վերաանորոգուիմ ցաւով և դահիճին հանդէպ աններելի զգացումներով համակուած:

Շնորհակալութիւններս յայտնեցի Պրն. Ժ. Թօսունեանին:

Այս գրութեամբ կ'ուզեմ անձամբ շնորհակալութիւններս յայտնել նաեւ ձեզի: Ափսոս, որ մենք առիթը չունեցանք իրարու ծանօթանալու որ պիտի ըլլար Ժընեւի մէջ, Արժ. Տ. Աբէլ քհնյ.ի միջոցաւ: Մայիս-Յունիս ամիսներուն կը գտնուէի Ժընեւ: Տէր հայրը ինծի յայտնեց, թէ մենք պիտի ծանօթանայինք իրարու սուրճի սեղանի շուրջ... ձեր Նիսէն ժամանումին... ի՜նչ ուրախութիւն էր. սակայն, ափսո՛ս, որ ես Պէյրութ պէտք էր վերադառնայի արդէն...:

Թէեւ զիրար չկրցանք տեսնել, սակայն ձեր գեղեցիկ նուէրը մեզ ծանօթացուց իրարու և ահա, երբ կ'ընթերցեմ [հասած եմ մինչեւ էջ 225] մեծ հետաքրքրութեամբ, հիացումով, հրապոյրով և ընդվզումով, կը խորհիմ, որ կարծես ձեր հետ կը զրուցեմ անձամբ, գիրքին ընդմէջէն:

Դարձեալ ու կրկին շնորհակալութիւն:

Անկեղծ զգացումներով՝ Խորին յարգանքներով՝

Օրդ. ԼՈՒՍԻՆ ԹԱՊԱԳԵԱՆ

Ի ՆՉՈ՞Ւ

ԵԹԷ, «ԻԲՐ ԹԷ» ԱՋԱՑՈՒԹԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀ
ԿՈՉՈՒԱԾ ՍԻՈՆԻՍՏ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ
ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐՋ ՄԸ ՉՏՐՈՒԻ,
ԱՇԽԱՐՀ ԴԷՊԻ ԿՈՐԾԱՆՈՒՄ ՊԻՏԻ ՅԱՌԱՋԱՆԱՅ:
ՀԱՐՑՈՒՄ - Ի ՆՉՈ՞Ւ...

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.–
1.– ՄԻԱՅՆ ՇԱՀՈՒ ՎՐԱՅ ՀԻՄՆՈՒԱԾ
ԴՐԱՄԱՏԻՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԿԱԼ ԿԱՅՍՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՊԱՏՃԱՌԱՒ, ԱՇԽԱՐՀԻ
ԿԼԻՄԱՆ ԱՆՇՆՉԵԼԻ ՊԻՏԻ ԴԱՌՆԱՅ:

2.– ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԿԻՍԱԳՈՒՆՏԻ, ՄԱՆԱՒԱՆԴ՝
ԱՓՐԻԿԵԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ԲՆԱԿՉՈՒԹԵԱՆ ԹԻՒԸ,
ՏԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՂՔԱՏՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՃԱՌԱՒ,
ՔԱՆԻ ՄԸ ՏԱՍՆԱՄԵԱԿՆԵՐ ՅԵՏՈՅ,
ՊԻՏԻ ԿՐԿՆԱՊԱՏԿՈՒԻ:
ԵՒ ԱՅՍ ՄԻԼԻՈՆԱՒՈՐ ԱՆՕԹԻ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐԸ
ՊԻՏԻ ԽՈՒԺԵՆ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՎՐԱՅ:

3.– ԴՐԱՄԱՏԻՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԿԱԼ
ԿԱՅՍՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ ԳԻՏԱԿԾԱԲԱՐ
ՄՈԼԵՌԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԱԾ
ՈՉ-ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐԸ,
ՔԱՆԻ ՄԸ ՏԱՍՆԱՄԵԱԿՆԵՐ ՅԵՏՈՅ,
ԱՅԼԵՒՍ ԳԱՂՏՆԻՔ ՄԸ ԸԼԼԱԼԷ ԴԱԴՐԱԾ
ԱԹՈՄԱԿԱՆ ՋԷՆՔԻՆ ՊԻՏԻ ՏԻՐԱՆԱՆ,
ԵՒ ԱՆՈՆՔ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ «ԱՆՀԱՒԱՏՆԵՐՈՒՆ»
ԴԷՄ ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՊԻՏԻ ՀՌՉԱԿԵՆ:
ԵՒ ԱՅՆ ԱՏԵՆ ՊԻՏԻ ԻՐԱԿԱՆԱՆԱՅ ՀԵՆՐԻ
ՔԻՍԻՆՃԸՐԻ ՆԱԽԱՏԵՍՈՒԹԻՒՆԸ .–
«ԵՒ ԱՇԽԱՐՀ ԱԹՈՄԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄՈՎ
ՊԻՏԻ ԿՈՐԾԱՆԻ...
ԲԱՅՑ ԳՈՆԷ՝ 50 ՄԻԼԻՈՆ ՄԱՐԴ ՊԻՏԻ ՎԵՐԱՊՐԻ:
ԵՒ ԱՆՈՆՔ, ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀ ՄԸ ՊԻՏԻ ԿԵՐՏԵՆ»:
ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ՝ ՍԻՈՆԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀ ՄԸ:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
[ԿՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ]

Ամերիկայի Նախագահ Ճորճ Պուշ Կրտսեր, 31 Յունուար 2006-ին իր կատարած «Միութեան» ելոյթին մէջ, նոր սուտերով լոլոզեց Ամերիկեան ժողովուրդը:

Պուշի այս նոր ելոյթին նպատակը, Իրաքեան պատերազմին պատճառաւ ամերիկացի ժողովուրդին քով իր 0-ի իջած վարկը բարձրացնել էր:

Եւ նաեւ, Իրաքեան պատերազմին համար նոր՝ 75 միլիառնոց յատկացում մը պահանջել:

Երեւակայեցէք. երեք տարիէ ի վեր շարունակուող Իրաքեան պատերազմին ծախսերը, 2000 միլիառ տոլարի հասած է արդէն:

Եւ Իրաքեան քաոսը՝ ամէն օր քիչ մ'աւելի կը վատթարանայ: Եւ այս դրամին կարեւոր մէկ մասը՝ զէնքի գործատէրերուն գրպանը մտած է:

Եւ մտածել՝ որ այս 2000 միլիառ տոլարը եթէ աղքատ ժողովուրդներուն բարօրութեան յատկացուէր, Աշխարհի վիճակը բոլորովին կը փոխուէր:

Պուշ, իր կատարած ելոյթին մէջ, մասնաւորապէս կլիմայի փոփոխութեան վտանգին դէմ ժողովուրդին ունեցած վախը փարատելու համար, երեւակայական խոստումներ ըրաւ:

Իբր թէ, մինչեւ 2025 թուականը, Միջին Արեւելքէն եկած *բենզոլ*-ին 75%-ը նոր գտնուելիք բնական և անվընաս «էնէրժի»ով փոխարինելու համար, ծրագիրներ պիտի պատրաստուին:

1971-թ.ին ալ Նախագահ Ռիչըրտ Նիքսընն, իսկ 1979-թ.ին Նախագահ Ճիմի Քարթըր, նոյնանման խոստումներ ըրած էին:

Եւ ինչպէս որ նախապէս չանցեր ենք ըսել՝ Ամերիկայի մէջ իշխանաւորները ամերիկեան կառավարութիւնները չեն: Այլ՝ զէնքի և *բենզոլ*-ի մեծ ընկերութիւնները:

Եւ այս զէնքի և *բենզոլ*-ի ընկերութիւնները, իրենց հրամանին չենթարկուող նախագահները կ'ոչնչացնեն:

Ինչպէս որ 1963-թ.ին, [իբր թէ] շատ գաղտնի կազմակերպութիւններ՝ սպաննեցին նախագահ Ճոն Քենետին:

Որովհետեւ Նախ. Ճ. Քենետին, 1962-թ.ին Քուպայի «Հրթիռներու տագնապ»էն յետոյ, տեսնելով աշխարհին սպառնացող վտանգը, Սովետական Միութեան դէմ իր «Պաղ Պատերազմ»ին վերջ տալ ուզած էր:

31 Յունուար 2006-թ.ի իր ելոյթին մէջ, Նախ. Պուշ շատ յատկանշական խոստովանութիւն մը կատարեց.

«Մենք շատ կարեւոր խնդիր մը ունինք: Ամերիկան *բեթրոլ*-ի «թճուկ»ը ունի: Այո՛, շատ վտանգաւոր և մահացու թճուկ մըն է *բեթրոլ*-ի խնդիրը: Որովհետեւ ԱՄՆ-ի հսկայ տարածքին վրայ, ամէն օր կը սուրան 200 միլիոն ինքնաշարժեր, որոնք ամէն օր կ'սպառեն՝ 20 ՄԻԼԻՈՆ ՏԱԿԱՌ ՔԱՐԻՒՂ, որուն 60 առ հարիւրը ստիպուած է ներածել:

Եւ այս 200 միլիոն ինքնաշարժերը 20 միլիոն տակառ թոյն կը սփռեն ամերիկայի ժողովուրդին: Եւ ոչ մէկ ուժ այս թունաւորման արգելք կրնայ ըլլալ:

Որովհետեւ *բեթրոլ*-ի ընկերութիւններուն ասկէ շահած դրամը շա՛տ-շա՛տ մեծ է:

Այստեղ կը հրատարակենք Աշխարհը կառավարող քարիւղի ընկերութիւններէն՝ EXXON - MOBIL- ընկերութեան շահած դրամին մասին վերջին լուրը.

TELETEXTE TV-FRANCE (2).-

ACTUALITE ECONOMIQUE 31-1-2006- EXXON-MOBIL BAT TOUS LES RECORDS. LE GRAND PETROLIER AMERICAIN A ANNONCÉE 36,13. MILLIARDS DE DOLLARS DE RESULTAT NET EN 2005, EN HAUSSE DE 43%.

IL S'AGIT DE PLUS GROS MONTANT JAMAIS RÉALISÉ PAR UNE ENTREPRISE. COTÉ CHIFRE D'AFFAIRES, EXXON A GAGNÉ L'ANNÉE DERNIÈRE 371 MILLIARDS DE DOLLARS.

SOIT PLUS QUE LE PIB DE L'ARABIE SAOUDITE (ESTIMÉ PAR LA CIA) PREMIER PRODUCTEUR MONDIAL DE PETROLE.

LE GROUPE A PROFITÉ DE L'EXPLOSION DES PRIX DU PETROLE ET DES DIFFICULTÉS DE RAFFINAGE (QUI FAVORISE LES MARGES).

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

TELETEXTE TV-FRANCE (2)-31-1-2006.

Օրուան այժմէական տնտեսական լուրը... EXXON-MOBIL կոտրեց մրցանիշները: Ամերիկեան նաֆթային այս մեծ ընկերութիւնը ծանուցանեց 36,13 միլիառ տոլարի զուտ շահոյթ 2005-ի համար, ինչ որ 43 առ հարիւրի աճ կը նշանակէ:

Ասիկա, առեւտրական հիմնարկի մը կողմէ ցարդ իրականացուած մեծագոյն շահոյթն է:

Ինչ կը վերաբերի գործերու հաշուեկշիռին՝ EXXON-ը անցեալ տարի

շահած է 371 միլիառ տոլար: Ըսել է՝ աւելի քան Սէուտական Արաբիոյ PIB-ը որ, (C.I.A-ի գնահատումով) Աշխարհի վրայ քարիւղի առաջին արտադրիչն է:

Ընկերութիւնը օգտուեցաւ քարիւղի գիներու բռնկումէն և զտումի դժուարութիւններէն, որոնք իրեն գերաշահոյթ ապահովեցին: [Ծահի մարզը, համեմատութիւնը ընդլայնելով]:

***

Յայտնենք, որ EXXON-ի նման տասնեակ մը աշխարհակալ ընկերութիւններ գոյութիւն ունին, որոնց շահած դրամը մարդկային երեւակայութենէն վեր կը մնայ:

Եւ այս ընկերութիւնները, ի գին ամէն նանի պիտի չթոյլատրեն, որ իրենց շահերը վտանգուին:

***

Մենք շատ կը զարմանանք «Կանանչներ» -Ecologist- կոչուած բնապահպաններուն որոնք, իբր թէ, բնութիւնը կը պաշտպանեն և բնութեան խաթարման դէմ են: Բայց անոնք՝ սեւամորթներուն ճերմակ ցեղին հետ խառնուելուն կողմնակից են, [իբր թէ] մարդկային իրաւունքները պաշտպանելու համար:

Մինչդեռ, բնութեան կողմէ ստեղծուած դասաւորում մը գոյութիւն ունի:

Հիւսիսի ժողովուրդները, ընդհանրապէս, ճերմակ ցեղին կը պատկանին: Եւ հիւսիսէն դէպի հարաւ, դէպի հասարակածային (EQUATORIAL) շրջան իջնելու պարագային, ժողովուրդներուն մորթի գոյնը երթալով կը թխանայ:

Եւ Հասարակածի կիզիչ արեւին ենթակայ ժողովուրդներուն մորթի գոյնը, բոլորովին սեւի կը վերածուի:

Մենք՝ պոլսեցի և իզմիրցի հայ ընտանիքներ կը ճանչնանք որոնք, թրքական ջարդերուն պատճառաւ Եգիպտոս, մանաւանդ՝ Սուտան հաստատուած են: Եւ իրենց ճերմակ մորթին գոյնը թխացած է:

Այս՝ բնութեան ազդեցութեան՝ կիզիչ արեւին արդիւնքն է:

Սիոնիստներուն կեղծ գաղափարաւօսութիւնը՝ իբր թէ ցեղերու հաւասարութիւնը և նոյնութիւնը կը պաշտպանէ:

Ասիկա՝ նպատակաւոր սուտ և խեղաթիւրուած տեսակէտ մըն է:

Ոչ մարդիկը, և ոչ ալ ցեղերը իրարու նման և հաւասար են:

Բնութեան պայմանները ժողովուրդներուն նկարագիրները կը փոխեն:

Աշխարհի պաղ շրջաններու ժողովուրդները աւելի չարքաշ և աւելի աշխատասէր են:

Մինչդեռ հարաւի տաք երկիրներու ժողովուրդները, կիզիչ արեւին պատճառաւ, ընդհանրապէս տարբեր նկարագիր և խառնուածք ունին: Կիզիչ արեւը ժողովուրդները [ձեւով մը] կը թմրեցնէ, կը թուլացնէ:

Այսօր, անհերքելի իրականութիւն մը կայ:

Երկրագունտին հիւսիսային մասերը բնակող ժողովուրդները աւելի յառաջդիմած և քաղաքակրթուած են, քան՝ հարաւի ժողովուրդները:

Եւ հարաւի ասիական, մանաւանդ՝ ափրիկեան յետամնաց ժողովուրդներու աճման համեմատութիւնը՝ շատ բարձր է:

Մինչդեռ հիւսիսի ժողովուրդներու, մանաւանդ եւրոպական և ռուս ժողովուրդին թուական աճի համեմատութիւնը շատ տկար է:

Նախատեսուածին համաձայն՝ այսօր 140 միլիոն հաշուող ռուս ժողովուրդը, 21-րդ դարու վերջաւորութեան, 100 միլիոնի պիտի իջնէ:

Գալով յետամնաց ափրիկեան ժողովուրդներուն՝ Ափրիկէի բնակչութեան թիւը այսօր մէկ միլիառի շուրջ է: Բայց նախատեսուածին համաձայն՝ քանի մը տասնեակ տարիներ յետոյ, ափրիկեան, մանաւանդ յետամնաց և աղքատ ժողովուրդներուն թիւը պիտի կրկնապատկուի, քանի մը միլիառի պիտի հասնի:

Եւ ամէնէն ցաւալին այն է, որ այս աղքատ ժողովուրդներուն աճման թիւը նուազեցնելու համար, որեւէ աշխատանք չի տարուիր: Թերեւս ալ՝ գիտակցաբար:

Եւ շատ բնական է, որ այս աղքատ ժողովուրդները, ի գին ամէն բանի, եւրոպական երկիրները պիտի խուժեն:

Արդէն այսօր Ֆրանսան, Սիոնական ծրագիրներու գործադրութեամբ, անհաւատալիօրէն մեծ թիւով սեւամորթներով լեցուած է:

Եւ այսօր, Ֆրանսայի մէջ, շատ յատկանշական երեւոյթ մը կայ:

Բոլոր ծանուցումի ընկերութիւնները որոնք Սիոնիստներուն կը պատկանին, իրենց գովազդներուն մէջ, գրեթէ երկու տարիէ ի վեր, ճերմակ մարդու մը քով անպայման սեւամորթ մը կը դնեն:

Եւ նաեւ, հեռատեսիլի խօսնակներուն գրեթէ կէսը, բացգոյն սեւամորթներէ կը բաղկանայ:

Եւ այս երեւոյթը՝ Եւրոպան Ամերիկայի նման խառնածիններու երկրի մը վերածելու աշխատանքներուն արդիւնքն է:

(→էջ 3)

Ի՞ՆՉՈ՞Ւ ... (Շար. էջ 2-էն)

Եւ եթէ այս մասին խօսիք կամ նոյնիսկ ժխտական ակնարկութիւն մ՚ընէք, ֆրանսական վերջերս ընդունուած օրէնքներով՝ ցեղապաշտութեան (Racisme) յանցանքով կը բանտարկուիք:

Խե՛ղճ Եւրոպայ: Եւ խե՛ղճ Ճերմակ ցեղ չըսե՞նք: Բայց այս բնա՛ւ չի՛ նշանակեր, որ «Ճերմակ»ն ու «Սեւ»ը իրարու թշնամի պէտք է ըլլան:

***

Եւրոպական թերթերուն և հեռատեսիլներուն վերջին օրերու ամէնէն կարեւոր նիւթը՝ Դանիական թերթի մը մէջ հրատարակուած Մոհամմէտ Մարգարէի ծաղրանկարներու պատմութիւնն է:

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻՐՐ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

3 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2006 ԹՈՒԱԿԻՐ "HÜRRIYET" ԹԵՐԹԻՆ 8-ՐԴ ԷՋԻՆ ՄԷՋ, ԻՆՉ ԸԼԼԱԼԸ ՅԱՅՏՆԻ ՉԵՂՈՂ ՓԱՍՏԱԲԱՆԻ ՄԸ ՄԱՍԻՆ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆ ՏՐՈՒԱԾ Է:

Այս փաստաբանին հայրը՝ քիւրտ է եղեր, մայրը՝ Արաբ, բայց ինք՝ թուրք:

Երբ որ այս գրութիւնը կարդացինք՝ "HÜRRIYET" թերթին առաջին էջին վրայ թրքական դրօշակով, Աթաթիւրքին նկարով ամէն օր հրատարակուող գրութիւնը յիշեցինք.—

«Թուրքիան՝ թուրքերունն է»:

Այո՝ հայրը քիւրտ, մայրը՝ Արաբ եղող փաստաբանը, ինչ աստիճան որ թուրք է, ձեր «Թուրքիան թուրքերունն է» ըսած երկիրն ալ այդ աստիճան թուրք է: Արդէն ձեր մեծաւոր «հայրը» ատենին ըսած էր՝ «ի՛նչ երջանիկ է այն, որ թուրք եմ կ՚ըսէ»:

Այս փաստաբանն ալ Աթաթիւրքին ստեղծած թուրքերուն մաս կը կազմէ:

Կը յիշե՞ք արդեօք, որ դուք 10-րդ տարեդարձի քայլերգ մը ունէիք:

«Տասը տարուան մէջ, ամէն տարիքէ 15 միլիոն երիտասարդ ստեղծեցիք»:

Այս փաստաբանն ալ այդ ստեղծուած թուրքերուն մաս կը կազմէ: Այսինքն շինծու թուրք է:

★ ★ ★

3 Փետրուար 2006 թուակիր "HÜRRIYET" թերթին մէջ մեր կարդացած մէկ գրութիւնը մեզ շատ խնդացուց:

Այս գրութիւնը պատմելու ջանանք:

T.R.T.-ի Անգարայի Ձայնասփիւռին բազմաձայն երգչախումբը՝ Ցունաստանի մէջ համերգներ տալէ ետք, օթոպիւսով Անգարայ կը վերադառնայ:

Օթոպիւսը Անգարայի մօտեցած է: Եւ CD-երգասալիկը կը տարածէ՝ PAVAROTTI-ի նաբոլիթէն երգերը:

Ամէն մարդ գոհ՝ մտիկ կ՚ընէ PAVAROTTI-ն:

Բայց միջոց մը յետոյ, օթոպիւսին ետեւի կողմէն մէկը պոռալ կը սկսի. «Այսքան կեվաուրի երաժշտութիւնը կը բաւէ: Գոցէ ձօ, սա կեավուրին երաժշտութիւնը»:

Եւ ասիկա ըսողը, ով է գիտէ՞ք... բազմաձայն երգչախումբին տնօրէնն է:

Խնդա՛լ, թէ՞ լա՛լ:

Բայց ինչո՞ւ կը զարմանանք: Երբ թուրք պետութեան Վարչապետը՝ Թայիպ Էրտողանի պէս կրօնամոլ մըն է, ինչո՞ւ բազմաձայն երգչախումբին տնօրէնը՝ անտաղ կրօնամոլ մը չըլլայ:

Ձեր Վարչապետը՝ Թայիպ Էրտողանը չէ՞ր, որ քանի մը տարի առաջ, եւրոպայի կեավուրներուն հետեւեալ սպառնալիքները կատարած էր.—

Մինարէները՝ մեր սուիններն են, Գմբէթները՝ մեր վահանները, Մզկիթները՝ մեր զօրանոցները:

Եւ Հաւատացեալները՝ մեր զինուորները»:

Այս տեսակ կրօնամոլ Վարչապետին՝ այս տեսակ անտաղ կրօնամոլ երգչախումբի տնօրէն կը վայելէ՛:

Եկէք, հիմա, ձեր գեղեցիկ ասացուածքներէն մէկ հատը այստեղ մի՛ ըսէք.

Շինծու Պետութեան՝ շինծու Վարչապետ և շինծու երգչախումբի Տնօրէն:

«Այս գլխուն՝ ա՛յս տեսակ ածելի»:

Ց. Չ.

2006-Ը ԱՐՑԱԽԻ ՀԱՐՑԻՆ ՅԱՋՈՂ ԼՈՒԾՈՒՄ...(Շար. էջ 1-էն)

շաղակրատութիւններով համեմուած:

Վերջին Փրուտոսը [Յուլիոս Կեսարեան] եղաւ Ուքրանիան, որուն «Ազգային անվտանգութեան խորհուրդին նախագահը»՝ Անաթոլի Քինախ երէկ ըսաւ, որ «Ուքրանիա կը պաշտպանէ Ազրպէյճանի հողային ամբողջութիւնը»:

Ատենն է, որ Երեւան ըսէ «բարեկամ» Քիեւին,

– *Եւ դո՞ւն՝ Փրուտոս...*:

ՀՈԳԵՒՈՐ ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻՆ ՄԷՋ

Մեծ ուրախութեամբ կ'ուզենք մեր ժողովուրդի զաւակներուն յայտնել, որ տնօրինութեամբ Ս. Աթոռիս Վեհափառ Հայրապետ ՆՈՐՍՆ Արամ Ա. Կաթողիկոսին և կազմակերպութեամբ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Քրիստոնէական Դաստիարակութեան բաժանմունքին, պիտի ներկայացուին հետեւեալ ճիւթերը.–

ԳԱԼՍՑԵԱՆ ԿԻՐԱԿԻ – Հոգշ. Տ. ՎԱՂԻՆԱԿ Վրդ. ՄԵԼՈՅԵԱՆ

Գշ. 7 Փետրուար 2006

ԾԱՂԿԱՁԱՐԴ – Հոգշ. Տ. ԱՆԱՆԻԱ Արք. ԳՈՒՃԱՆԵԱՆ

Գշ. 14 Փետրուար 2006

ԴՌՆԲՈՑԷՋ – Հոգշ. Տ. ՄՈՎՍԷՍ Արք. ՊՈՅԱՃԵԱՆ

Գշ. 21 Փետրուար 2006

Սոյն ճիւթերուն ներկայացումը պիտի սկսի 10 Յունուար 2006-ին և աւարտի 21 Փետրուար 2006-ին: Նիւթերը պիտի ներկայացուին Ս. Աթոռիս միաբան հայրերուն կողմէ, ամէն երեքշաբթի առաւօտեան ժամը 10:00-ին՝ Կաթողիկոսարանիս Մայր Տաճարին մէջ:

Սիրով կը հրաւիրենք մեր ժողովուրդի զաւակները ու յատկապէս մեր մայրերն ու հայրերը՝ խունճերամ կերպով ներկայ գտնուելու քրիստոնէական հաւատքի ճշմարտութիւնները պարզող այս ճիւթերու ներկայացումին:

Անիկա սքանչելի առիթ մը պիտի ըլլայ մեզի համար, աւելի խոր գիտակցութեամբ և հասկացողութեամբ դիմաւորելու Աւագ Շաբաթը, ինչպէս նաեւ գիտնալու, թէ ինչո՞ւ այս տօնակատարութիւնները ներմուծուած են Քառասնօրեայ պահեցողութեան ծիրէն ներս, և թէ ի՞նչ պատգամ ունին փոխանցելիք այսօրուան հայ հաւատացեալին:

Յայտնենք, որ Ս. Աթոռիս միաբանները Աստուածաշնչական խորհրդածութիւններ պիտի կատարեն նաեւ Ս. Աստուածածինի եկեղեցւոյ մէջ, Ս. Ծնունդէն յետոյ:

Այս գծով՝ օրին տեղեակ պիտի պահենք մեր ժողովուրդի զաւակները:

Այս շարժառիթով, շատ մը իսլամական երկիրներու մէջ, նաեւ [իբր թէ] Laïc Թուրքիոյ մէջ, ծաղրանկարներ հրատարակած Դանիոյ մամուլին դէմ մեծ ցոյցեր կը կատարուին:

Եւ այս ցոյցերը օրէ օր, իսլամական երկիրներուն մէջ կը տարածուին և հակաեւրոպական ցոյցերու կը վերածուին:

Տարօրինակ վիճակը այն է, որ Մոհամմէտի ծաղրանկարը դանիական թերթին մէջ, Հոկտեմբեր 2005-ին հրատարակուած է:

Եւ չենք գիտեր, թէ ինչո՞ւ և ինչպէ՞ս, գրեթէ 4 ամիսներ ետք, խնդիրը դեռ նոր կ'արծարծուի և կը տարածուի:

Եւ Եւրոպական կառավարութիւնները, վախնալով մահմետականներուն իրենց պատճառելիք աղէտներէն, ցաւ կը յայտնեն այս ծաղրանկարներուն լոյս տեսած ըլլալուն համար, և ներողութիւն կը խնդրեն, և այլադաւանները հանդարտեցնելու կը ջանան:

Թիւրիմացութիւն չստեղծելու համար ըսենք, որ այդ ծաղրանկարներու հրատարակութիւնը մենք չենք արդարացներ, ոչ ալ՝ անոնց շահարկումը քաղաքական նպատակներով: Թէեւ քիչ չէ պատահած, որ եւրոպացի քրիստոնեաներ, իրենց հրատարակութիւններով ու ֆիլմ-երով իրենց կրօնը նուաստացնեն

Այս ծաղրանկարներու շահագործումն ալ կ'ապացուցանէ, որ այլադաւանները պատրուակ մը կը փնտռեն՝ որ Եւրոպայի հանդէպ իրենց ունեցած գէշ դիտաւորութիւնները գործադրեն:

Այս երեւոյթը շատ յատկանշական է: Նոյնն էր պարագան Նոյեմբերի 2005-ին: Ափրիկեցիները և Թուրքերը պատրուակ մը գտան և մեծ աւերներ գործեցին ամբողջ Ֆրանսայի տարածքին:

Բարեբախտաբար, որ այս մոլեռանդներուն ձեռքը այսօր, մեծ ուժ մը չկայ: Բայց ժամանակը՝ իրենց ի նպաստ կ'աշխատի:

Այլադաւան բնակիչներուն թիւը անհաւատալի համեմատութիւններով կը բարձրանայ: Օրինակ՝ 1933-թ.ին 15 միլիոն հաշուող Թուրքիոյ բնակչութեան թիւը, 2020-թ.ին 100 միլիոնի պիտի հասնի:

Եւ վերջին օրերու ամէնէն կարեւոր եղելութիւններէն մէկը եղող՝ Իրանի աթոմական կեդրոնին հարցին պատճառաւ յայտնուեցաւ, լրատու աղբիւրներու կողմէ, որ, Փաքիստանեան մաքսանենգներու ցանց մը, ասիական երկրի մը յանձնած է աթոմական ռումբին գաղտնիքները պարունակող գիտական տուեալներ...:

Պարսիկները քաղաքակրթական մեծ անցեալ մը ունեցող, լայնախոհ և *շիհդ* ազգ մըն են: Եթէ նոյնիսկ աթոմական զէնքի տիրանան, երբեք յարձակողական նպատակներով չեն գործածեր այս զէնքը:

Բայց մենք վախ ունինք, որ այդ մաքսանենգները աթոմական ռումբին գաղտնիքը կրնան թուրքերուն տալ:

Եւ թուրքերուն աթոմական զէնքի տիրանալը, մարդկութեան համար ամէնէն ողբերգական աղէտը կ'ըլլայ:

Անոնց հրէշային ոգին շատ լաւ ճանչցող և թուրքին լուծին տակ 50 տարի ապրող անձ մը ըլլալով պիտի ըսենք, որ այս թուրքերը Հեների Քիսինճըրի նախատեսութիւնը կը գործադրե՛ն: Եւ Աշխարհը աթոմական պատերազմի ենթարկուելով կը կործանի:

...Բայց, ինչպէս յայտարարած է Քիսինճըր՝ գոնէ 50 միլիոն մարդ կրնայ վերապրիլ: Եւ անոնք, «Նոր Աշխարհ» մը կը կերտեն:

Բոլորովին նոր՝ Սիոնական Աշխարհ մը:

TÜRKLERIN (SÖZDE) BILMEDIKLERI GERÇEKLERI AÇIKLIYORUZ

3 SUBAT 2006 TARIHLI "HÜRRIYET" GAZETESININ 8. SAHIFESINDE NE OLDUGU BELIRSIZ BIR AVUKATTAN BAHSEDILIYOR.

BU AVUKATIN BABASI KÜRT. ANASI ARAP.

FAKAT KENDISI TÜRK IMIS.

BU YAZIYI OKUYUNCA, "HÜRRIYET" GAZETESININ BIRINCI SAHIFESINDE HERGÜN YAYINLANAN, TÜRK BAYRAKLI, ATATÜRKÜN RESMI ILE YAZI AKLIMIZA GELDI.

"TÜRKIYE TÜRKLERINDIR" BABASI KÜRT, ANASI ARAP OLAN BU AVUKAT, NE KADAR TÜRK ISE, SIZIN "TÜRKIYE TÜRKLERINDIR" DEDIGINIZ ÜLKE DE, O KADAR TÜRK.

ZATEN SIZIN ATABABANIZ ZAMANINDA SÖYLEMISTI.

"NE MUTLU TÜRKÜM DIYENE" BU AVUKAT DA ATATÜRKÜN YARATTIGI TÜRKLERDEN.

HATIRLARMISINIZ, SIZIN "ONUNCU YIL" MARSINIZ VARDI.

"10 YILDA, 15 MILYON GENG YARATTIK HER YASTAN"

ISTE BU AVUKAT DA O YARATILAN TÜRKLERDEN.

YANI UYDURMA TÜRK.

* * *

3 SUBAT 2006 TARIHLI "HÜRRIYET" GAZETESINDE OKUDÜGÜMÜZ BIR YAZI BIZI ÇOK GÜLDÜRDÜ.

BU YAZIYI ANLATMAYA ÇALISALIM.

T.RT. ANKARA RADYOSUNUN ÇOK SESLI KOROSU, YUNANISTANDA KONSER VERDIKTEN SONRA OTOBÜSLE ANKARAYA DÖNÜYOR.

OTOBÜS ANKARA YAKINLARINDA. BU ARADA OTOBÜSÜN CD-ÇALARINDAN PAVAROTTI-NIN NAPOLITEN SARKILARINI DINLIYORLAR. HERKES MEMNUN. BIR MÜDDET SONRA OTOBÜSÜN ARKA TARAFINDAN BIRISI BAGIRIYOR.

"BU KADAR GÂVUR MÜZIGI YETER. KAPATIN LAN BU GÂVUR MÜZIGINI"

VE BUNU SÖYLIYEN KIM, BILIRMISINIZ ?

ÇOK SESLI KORONUN MÜDÜRÜ.

GÜLERMISIN, AGLARMISIN. FAKAT NIYE SASIYORUZ.

TÜRK DEVLETININ BASBAKANI, TAYYIP ERDOGAN GIBI BIR YOBAZ OLURSA, NEDEN, ÇOK SESLI KORONUN MÜDÜRÜ HÖDÜK BIR YOBAZ OLMASIN.

SIZIN BASBAKANINIZ TAYYIP ERDOGAN DEGILMIYDI, BIR KAÇ SENE EVVEL AVRUPA GÂVURLARINA ASAGIDAKI TEHDITLERI SAVURAN ?

"MINARELERIMIZ, BIZIM SÜNGÜLERIMIZ.

KUBBELERIMIZ, BIZIM KALKANLARIMIZ.

CAMILERIMIZ, BIZIM KISLALARIMIZ.

VE MÜMINLERIMIZ, BIZIM ASKERLERIMIZ.

BÖYLE YOBAZ BASBAKANA, BÖYLE HÖDÜK KORO MÜDÜRÜ YAKISIR.

GEL DE SIZIN GÜZEL TEKERLEMELERINIZDEN BIRISINI BURDA SÖYLEME.

UYDURMA DEVLETIN;

UYDURMA BASBAKANI;

VE UYDURMA KORO MÜDÜRÜ;

ISTE "BU BASA, BU TRAS".

Ց. Ջ.

ՎԵՐՋԱՊԷՍ

2005-ԻՆ, ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ,
ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱՒ ԲԱՑԱՌԻԿ ԳԻՐՔ ՄԸ,
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅՆԱԿԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴՆԵՐԷՆ՝
BERNARD ANTONY-Ի ԿՈՂՄԷ՝
**"LE GÉNOCIDE
DES CHRÉTIENS D'ORIENT"**
ՎԵՐՏԱՌՈՒԹԵԱՄԲ,

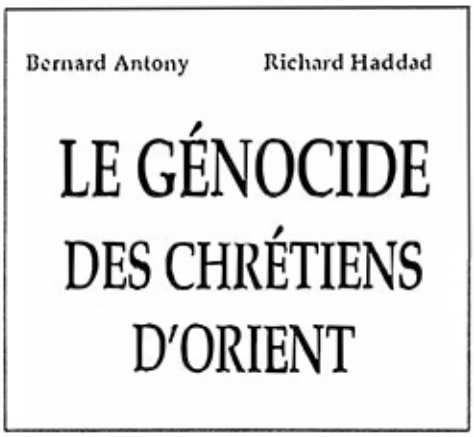

ՈՐՈՒՆ ՄԷՋ, ՎԵՐՋԻՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԸԼԼԱԼՈՎ ԿԸ ՇԵՇՏՈՒԻ
ԹԷ՝
1915-Թ.ԻՆ ՀԱՅԵՐՈՒՆ, ՅԵՏՈՅ
ՅՈՅՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԱՊԱ ՄԻՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՆԵՐՈՒՆ
ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ԵՆ JEUNES TURCS
ԿՈՉՈՒԱԾ ՀՐԵԱՅ-ԹՈՒՐՔ
ՖԱՐՄԱՍՈՆՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
/ԿՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ/

Թերեւս տեղեակ էք, որ 1943-թ.ներուն Նացի-ֆաշիստ Գերմաններուն կողմէ հրեաներուն դէմ գործուած բարբարոսութիւններուն-որոնք "HOLOCAUST" կը կոչուին հրեաներուն կողմէ- մասին կասկած յայտնելը, Ֆրանսայի և շատ մը երկիրներու մէջ, պատժական օրէնքով արգիլուած է և դատապարտութեան ենթակայ:

Կարգ մը գրողներ, պատմագէտներ և գիտնականներ, այս HOLOCAUST-ին (SHOAH) դէմ գրելնուն պատճառաւ դատապարտուեցան:

Եւ հիմա արեւմտեան երկիրներուն մէջ, "SHOAH"ի դէմ կասկած յայտնելը գրեթէ անկարելի եղած է:

Բայց, հայկական ցեղասպանութեան դէմ գրելը [հակառակ որ ֆրանսական Ազգային Ժողովը հայկական ցեղասպանութիւնը ընդունած է], արգիլուած չէ:

Այդ պատճառաւ դահիճ թուրքերը, կը շարունակեն ուրանալ իրենց կատարած ցեղասպանութիւնը: Բնական է՝ օգտուելով հրէական LOBY-ին թիկունքէն:

Բայց թուրքերը և հրեաները մինչեւ ե՞րբ պիտի յաջողին իրականութիւնները քօղարկել:

Պեռնար Անթոնիին գիրքը հրեաներուն «Մարդկային արդարութեան և իրականութեան գաղափարներուն» դէմ կառուցած, սատանայական լրատուութեան պատնէշին վրայ բացուած մեծ ճեղք մըն է:

Այստեղ կը հրատարակենք Պ. Անթոնիին գիրքին մասին, "RIVAROL" թերթին մէջ, 10-2-2006-ին լոյս տեսած գրախօսականէն հատուած մը:

"MAIS LE 20-e SIÈCLE CONNAITRA EN 1915-DANS L'INDIFFÉRENCE OU AVEC LA CONNIVENCE INTÉRESSÉE DES ANGLO SAXONS-L'APOGÉE DES PERSÉCUTIONS INFLIGÉES AUX ARMÉNIENS, AUX ASSYRO-CHALDÉENS ET AUTRES GRECS DE

TURQUIE PAR LES JEUNES TURCS, SECTE SYNCRÉTIQUE JUDÉO-TURC. EXSUDÉE DE LA FRANC-MAÇONNERIE. "LES TURCS ET LES JUIFS S'ENTENDENT, ON NE PEUX MIEUX,-POUR LIQUIDER LES CHRÉTIENS".

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Բայց, 20-րդ դարը պիտի ճանչնար 1915-թ.ին, անտարբերութեան մէջ կամ շահագրգիռ մեղսակցութեամբը Անկլօ-Սաքսոններուն, բարձրակէտը պատճառուած խժդժութիւններուն Հայոց, Ասորա-Քաղդէացիներուն և Թուրքիոյ Հրեա-Թրքական խառնուրդ աղանդ՝ Երիտթուրքերուն կողմէ: Ֆարմասոնականութենէ արատաթորած այս հրեաներն ու թուրքերը լաւագոյնս կը մերուէին և կը գործակցէին իրարու հետ, որ քրիստոնեաները մաքրագործեն:

***

Պրն. Անթոնիին «Արեւելքի Քրիստոնեաներուն Ցեղասպանութիւնը» գիրքին մէջ գրուածները՝ հայրենասէր հայերուն համար նորութիւն մը չեն:

1918-էն առաջ, անգլիացի և ֆրանսացի պատմաբաններ գրած էին, որ "JEUNES TURCS"երը հրէական-Ֆարմասոնական կազմակերպութիւն մըն են»:

Բայց, 1918-էն յետոյ, այս մասին չխօսուեցաւ, բնական է՝ հրեաներուն ճնշումով:

Եթէ չենք սխալիր՝ 1945-էն յետոյ, այս մասին առաջին արտայայտուողներէն եղաւ Հայաստանի Արտաքին Գործերու [նախկին և հանգուցեալ] նախարար Ճոն Կիրակոսեանը որ, 1982-թ.ին Երեւան հրատարակուած իր «Երիտթուրքերը Պատմութեան Դատաստանին առջեւ» վերտառութեամբ գիրքին մէջ, "JEUNES TURCS-երուն սիոնական-Ֆարմասոնական արմատներուն մասին արտայայտուած էր:

Եւ Ճոն Կիրակոսեանէն ներշնչուելով, Հայկական Գաղտնի Բանակի հրատարակութիւններուն մէջ գրուեցաւ Սիոնիստներուն և Երիտթուրքերուն միջև եղած սերտ կապերուն մասին:

Եւ 1990-ին է, որ Մեթր Գասպար Տէրտէրեան, իր հրատարակած «Սիոնիզմի և Բանթուրքիզմի առնչութիւնները» գիրքին մէջ, այս մասին գրած էր հանգամանօրէն, թուելով պատմական տուեալներ: Եւ մինչեւ այսօր ան կը շարունակէ 1915-ի հայկական եղեռնին ակունքները պեղել:

Բայց, Արեւմտեան աշխարհի մեր մեծապատիւ պատմագէտները, այս մասին քար լռութիւն պահեցին:

Եւ մինչեւ այսօր, այս՝ հրեաներուն ծառայ-պատմագէտները կը շարունակեն կեղծել իրականութիւնները և կը ջանան խաբել հայ և բոլոր ժողովուրդները:

***

Վերջերս հրատարակուած «Սուտերու եւ Երազներու Ջոհ. «Էշ Նահատակ» Եղած Ազգ Մը՝ «Հայերը» մեր գիրքին վերտառութեան մէջ, «Էշ Նահատակ» բառը թերեւս, կարգ մը անձերու վրայ ժխտական ազդեցութիւն գործած ըլլայ:

Բայց այսօր, գիրքին հրատարակութենէն գրեթէ տարի մը ետք կը մտածենք, թէ՝ «Արդեօ՞ք մենք սխալ ըրած էինք գրելով՝ «Էշ Նահատակ Եղած Ազգ Մը՝ Հայերը»:

Այսօր, եղեռնէն 91 տարիներ յետոյ, մեր ներսիդին կրելով Արեւմտեան Հայաստանի կորուստին մեծ ցաւը, և խորհելով ու տեղեակ ըլլալով կատարուած դաւաճանութիւններուն և խաբէութիւններուն, կրկին ու կրկին պիտի ըսենք՝ անէծք ձեզի ազգասէր կարծուած դաշնակցական կարգ մը այլասերած ղեկավարներ, որ ձեր Տօն Քիշօթ-ութեան և ձեր պորտերէն Իթթիհատական-ֆարմասոններուն, և հրեաներուն կապուած և անոնց հետ գործակցած ըլլալնուդ պատճառաւ, թուրքերուն գիջեցաք Արեւմտեան Հայաստանը, և հայ Ազգին՝ թուրքերուն ձեռքով «Էշ Նահատակ» ըլլալուն պատճառներէն եղաք:

Եւ 1915-ի եղեռնէն մինչեւ այսօր կը շարունակէք խեղաթիւրել իրականութիւնները, կը փոխէք պատմութիւնը և կը ջանաք մոլորեցնել հայ ժողովուրդը: Երբ մինչեւ 1915-թ.ը Սիոնիստ-ֆարմասոններուն և Երիտթուրքերուն «Դաշնակից»ներն էիք: Հարկ կա՞յ փաստ ներկայացնելու:

Եւ 1915-ի Մեծ Եղեռնը և Արեւմըտեան Հայաստանի ծաներ կորուստը դաս մը չեղաւ:

Եւ 1915-էն մինչեւ այսօր ալ, առանց դոյզն խղճահարութեան կամ ինքնաքննադատութեան, կը շարունակէք նոյն վարքագիծը: Բայց, մինչեւ ե՞րբ...:

2005-ին հրատարակուած BERNARD ANTONY-ի գիրքը, որ հայկական ցեղասպանութեան մէջ Ֆարմասոնական և հրէական-սիոնական պատասխանատուութիւնը կը մատնանշէ, դեռ սկզբնաւորութիւնն է իրականութիւններուն:

Եւ իրականութիւնները պիտի շարունակեն հրատարակուիլ:

***

Տարիներ և տարիներ տեւողութեամբ ջանացիք հաւատացնել հայ ժողովուրդին, որ 28 Մայիս 1918-ը Հայաստանի անկախութեան հռչակման տարեթիւն է: Բայց, հայրենասէր հայերը լաւ գիտէին և չեն մոռցած անոր «իմաստը»:

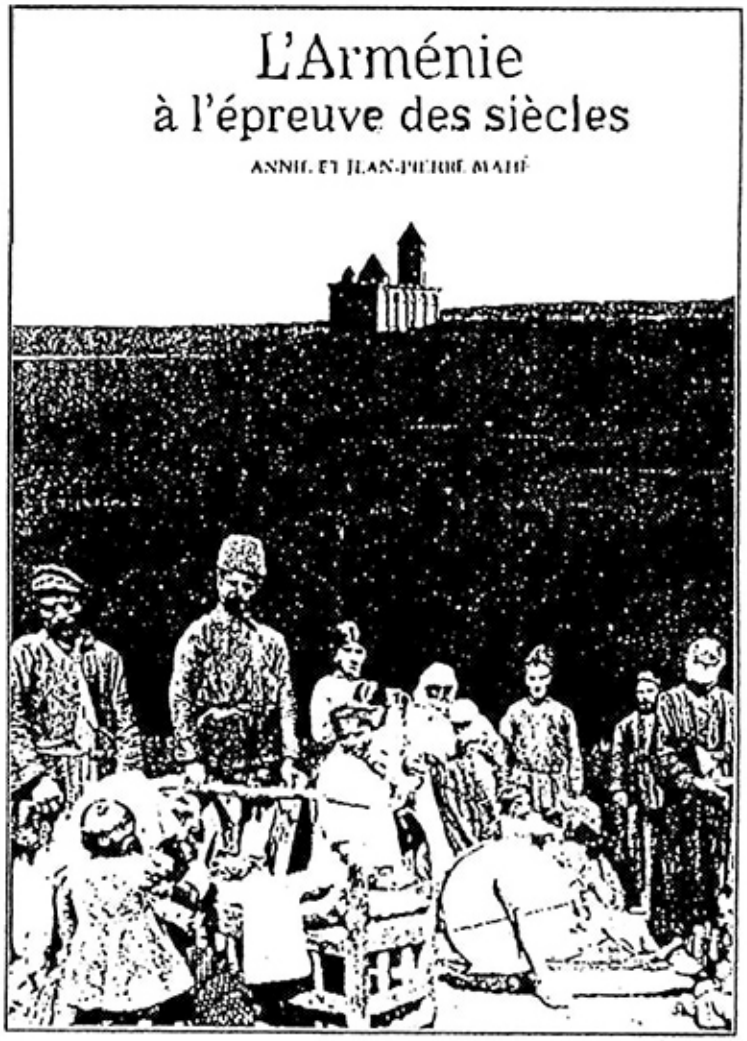

Վերջերս, Փարիզի համալսարանի հայկական լեզուի և պատմութեան ամպիոնի փրոֆէսօր JEAN PIERRE MAHE գիրք մը հրատարակեց: **L'ARMÉNIE - A L'EPREUVE DES SIECLES** վերտառութեամբ: Այս գիրքին 108-րդ էջին վրայ, այնքա՜ն փառաբանուած 28 Մայիսի մասին սապէս գրուած է՝ "UNE INDÉPENDANCE IMPOSÉE", «ՊԱՐՏԱԴՐՈՒԱԾ ԱՆԿԱԽՈՒԹԻՒՆ ՄԸ»:

Փրոֆ. ժան-Փիէր Մահէ, 2006-ի Փետրուարի առաջին օրերուն, NICE-ի UNIVERSITÉ MÉDITERRANÉENNE հիմնարկին մէջ, հայկական նորագոյն պատմութեան մասին բանախօսութիւն մը կատարեց, հոծ թիւով ունկնդիրներու ներկայութեան, մեծամասնութեամբ՝ Ֆրանսացի... և սակաւաթիւ հայերու:

(→էջ 3)

ՎԵՐՋԱՊԷՍ ... (Շար. էջ 2-էն)

Բանախօսը 28 Մայիս-ի մասին սապէս կ'արտայայտուի.

«Հայերը 28 Մայիս 1918-ը կը տօնեն իբր անկախութեան օր:

Չեմ գիտեր, թէ 28 Մայիս 1918-ը ինչպէ՞ս իբր անկախութեան օր կը տօնեն հայերը, երբ որ այս անկախութիւնը հրաւիրքներուն կողմէ հայերուն պարտադրուա՛ծ էր»:

Une indépendance imposée

Organiser un État dans des circonstances aussi dramatiques et sur un territoire aussi défavorisé représente une sorte de défi à la géographie, à l'histoire et à la raison. La première République arménienne compte 12 000 kilomètres carrés de montagnes et de terres arides, autour d'Erévan, la capitale, où ne vivent que 30 000 habitants en 1914. La population totale du pays est d'un million de personnes, dont 300 000 musulmans. S'y ajoutent 300 000 réfugiés, accueillis dans le plus complet dénuement, avec un taux de mortalité

***

Այստեղ պատմական անհրաժեշտութիւն կը նկատենք մէջբերելը 19 Ապրիլ 1997-ին, «Նայիրի»ի մէջ, նոյն թուականին մասին մեր գրածները.–

ԹՈՒՐՔԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՋԱՏԱԳՈ՞Վ...

Թուրք գայլերը Հայաստանի անկախութիւնը ուզել կը ձեւացնեն:

Մինչ իրենց բուն նպատակն էր, որ Հայաստան Ռուսիայէն հեռանայ և միանակ մնայ, որ իրենք կարենան յետոյ, հանգիստ մը, ջարդել հայերը:

Եւ մենք, մինչեւ այսօր, չենք հասկցած, թէ ինչո՞ւ հայերը «28 Մայիս 1918»ը իբր «Անկախութեան Օր» կը տօնեն, երբ ան պատմական իրադարձութիւն, խորհրդանիշ մըն է միայն:

Իրականութեան մէջ, այս «Անկախութիւնը» թուրքերուն կողմէ պարտադրուած ըլլալուն պատճառաւ, «28 Մայիս 1918»ը հայերուն համար սուգի օր պէտք էր նկատուեր, ինչպէս կը նկարագրէ Սիմոն Վրացեան, որուն կուսակիցները սփիւռքի մէջ, 70 տարի ամբողջ մշուշոտեցին հայ ժողովուրդին գիտակցութիւնը, 28 Մայիս 1918-ը լիիրաւ Անկախութեան Օր-ի վերածելով:

«Նայիրի» 19 Ապրիլ 1997

***

Եւ հիմա խոր ցաւով, բայց իրականութիւն մը ըսած ըլլալու համոզումով պիտի կրկնեմ՝ ամբողջ սրտով.—

«Սուտերու եւ երազներու Զոհ,
«Էշ Նահատակ» եղած Ազգ Մը՝ «Հայերը»:

TÜRKLERIN (SÖZ DE) BILMEDIKLERI GERÇEKLERI AÇIKLIYORUZ

SIZ, TÜRK DENILEN ESKIYA ÇETELERI,
SIZ, 1915-DE ERMENI MILLETINI SOYKIRIMINA UGRATMA SUÇU ILE CEZALANDIRILMADIGINIZ MÜDDETÇE,
ASIRLARDAN BERI, NE KANLI OSMANLI ESKIYASI IDIYSE,
SIZ YINE AYNI CANAVAR TÜRKLER OLARAK KALACAKSINIZ
BUTÜN DÜNYANIN BASINA BELA.

ALMANYA BASBAKANI ANGELA MERKEL DAHA IKTIDARA GELMEDEN KENDI PARTISININ PROGRAMINA "ERMENI SOYKIRIMINI TANIMA" TASARISINI ALMISTI ZATEN.

VE ANGELA MERKEL, BASBAKAN OLDUKTAN SONRA ERMENI SOYKIRIMINI TANIMA TASARISINI ALMAN MECLISINE SUNDU.

VE SIZ, ALMAN MECLISININ, ERMENI SOYKIRIMINI TANIMASINA ENGEL OLMAK IÇIN, AVRUPADA YASIYAN TÜRKLERI 18 MART 2006-DA BERLINE PROTESTO GÖSTERISINE ÇAGIRIYORSUNUZ.

BERLINDE TÜRKLER;

1.- DÜNYANIN EN BÜYÜK CANI-SI ERMENI SOYKIRIMININ BAS SUÇLUSU TALÂTIN ÖLDÜRÜLDÜGÜ SOKAKTA SAYGI DURUSUNDA BULUNACAKLAR.

2.- ERMENI SOYKIRIMININ YALAN OLDUGUNU BERLIN CADDELERINDE YÜRÜYEREK HAYKIRACAKLAR.

VE SIZ, AVRUPA TÜRKLERINI BERLINDE GÖSTERIYE DAVET IÇIN YAYINLADIGINIZ TEBLIGDE AVRUPALILARA ASAGIDAKI TEHDITLERI SAVURUYORSUNUZ.

"EGER AVRUPA BASKENTLERININ, KASIM 2005-DE PARIS-DE OLDUGU GIBI YANMASINI ISTEMIYORSANIZ, TÜRKLERE KARSI YALAN ITHAMLARA SON VERIRSINIZ. (YANI ALMAN HÜKÜMETI, MECLISE SUNDUGU ERMENI SOYKIRIMI TASARISINI GERI CEKSIN).

BIZIM LISANIMIZDA, SIZIN YAPTIGINIZ BU TEHDITLERE, ESKIYA SANTAJI DERLER.

FARKINDAMISINIZ, SIZIN BU YAPTIGINIZ TEHDITLERLE, KASIM 2005-DE PARIS VE DIGER FRANSA SEHIRLERINDE ATESE VERILEN BINLERCE ARAÇLARIN YAKILAN BINALARIN BAS SUÇLULARININ TÜRKLER OLDUGUNU ITIRAF EDIYORSUNUZ.

UNUTMIYALIM KI, SIZ, BUGÜNKÜ TÜRKLER, 6-7 EYLÜL 1955-DE ISTANBULI YAKIP YIKAN TÜRKLERIN ÇOCUKLARISINIZ.

FAKAT EN MÜHIMI, BÜTÜN AVRUPA BASKENTLERINI ATESE VERME TEHDITLERINI SAVURAN BUGÜNKÜ TÜRKLER, 11. ASIRDA ANATOLYA TOPRAKLARINA AYAK BASARAK KIRLETEN, TATAR-MONGOLLARIN AHFADI DEGILMI ?

BU ESKIYA ASIRETI DEGILMI IDI YERLI ANATOLYA HALKINA ASAGIDAKI TEHDITLERI SAVURANLAR;

"YA MÜSLÜMAN OLURSUNUZ. YA DA KELLENIZ UÇAR".

SIZ, DÜN NE CANAVAR TÜRKLER IDIYSENIZ, BUGÜN DE, AYNI CANAVAR, AYNI SANTAJCI TÜRKLERSINIZ. ONUN IÇIN TEKRAR EDIYORUZ;

SIZ TÜRK DENILEN ESKIYA ÇETELERI, SIZ 1915-DE ERMENI MILLETINI SOYKIRIMINA UGRATMA SUÇU ILE CEZALANDIRILMADIGINIZ MÜDDETÇE, ASIRLARDAN BERI, NE KANLI OSMANLI ESKIYASI IDIYSE, SIZ YINE AYNI CANAVAR TÜRKLER OLARAK KALACAKSINIZ, DÜNYANIN BASINA BELA.

Ց. Շ.

ԱՍՏՈՒԱԾ ԶԱՐ ԱԶՔԷ ՀԵՌՈՒ ՊԱՀԷ...

Մէկ ֆանի օր առաջ, ճախկին «Պուրճ»ի հրապարակին վրայ, թէպէտ ացակնկալ, բայց սրտայոյզ ու հոգեգրաւ երեւոյթի մը հանդիսատեսը եղայ:

Շատ տարիներ անհաշտ, ոխ-ատելութեամբ իրարու դէմ զէնի ճօճած, «մրրկաւ զատուած» «կռուի ասպետներու» իրարու հետ ողջագուրուիլը յուզումի և հրճուանքի արցունքներ վազցուցին մեծ թիւով հեռուստադիտողներու շլմորած աչքերէն: Երեւոյթը, իրօք, որ անհաւատալի էր, բայց... իրա՞ւ:

Ու միամիտ և սրտցաւ հաղաքացիներ, շուտով իրկաց տխուր և անուշ մտորումներու մէջ:

Այս մարդիկը ինչպէ՞ս կրնային, ակնթարթի մէջ, գրկախառնուիլ ու հաշտուիլ: Որ շուրջ հասնամեակ մ'ամբողջ, եղան իրարու հանդէպ ոչ միայն այլամերժ, այլեւ, երեւակայելի ու... աներեւակայելի միջոցներու գործածութեամբ մնացին հակադրուած մէկը միւսին, ողբի, կոծի ու աւերի ենթարկելով երկիրը, մինչեւ անգամ զարհուրելի տեսարաններ ցուցադրելով մեր աչքերուն առջեւ, Պէյրութի փողոցներուն մէջ ու... լեռներուն վրայ...:

Ի տես պարզուած ապշեցուցիչ երեւոյթին, հաղաքացին կը հարցնէ.— Ի՞նչ է այդ հրաշք միջոցը, որ գրկախառնուիլ կու տայ շատ տարիներ իրարու դէմ նիզակ ճօճած ղեկավարներուն, որոնց գժտութիւնը կը թուէր, որ յաւիտենական է ու անմար:

Այո: Ի՛նչ բանը հաշտեցուցեր է գիրենք: Ի՞նչ է այդ հրաշք դեղ-դարմանը: Սուրբ հոգի՞ն իջած է իրենց վրայ:

Անհաւատալի թուելով հանդերձ պարզուած երեւոյթը, «պարզ» հաղաքացին որ մօտ 15 տարի մնաց «երկու տուրի միջեւ» և միակ անմեղ տուժողը եղաւ... գրկախառնուողներուն մօտիկ անցեալի ատելախառնճաղատ բշնամութենէն, կը մաղթէ, որ տեսածը խարուսիկ կրկներեւոյթ մը չըլլայ, այլ դառնայ սկիզբ մնայուն համերաշխութեան մը, երկարատեւ խաղաղութեան:

Բայց, ներէն ալ կը հարցնէ «փողոցի մարդ»ը.— եթէ, ներքինաանանեան վէճերը կարելի էր խաղաղ երկխօսութեամբ լուծել, ինչու, առաջին վայրկեանէն համաձայնելու փոխարէն, տուգի ու աւերի մատնեցին ամբողջ երկիրը:

Իսկ եթէ գժտութեան պատճառը շատ խորն էր, այդ ինչպէ՛ս է, որ ակնթարթի մէջ, հրապարակի վրայ լարուած վրանի մը տակ իրարու հանդիպելով, ծովուն ջուրերը երկու մասի բաժնած Մովսէսի գաւազանին մէկ հպումովը, հակառակորդները իւղ ու մեղր դարձեր են:

Գոնէ կատարեցի՞ն ինքնաւերճնադատութիւն մը: Ընդունեցի՞ն իրենց սխալը, գործեծ չարիքը:

Այսաւն դիւրին իրականացուած «հաշտութիւն»ը նոյնպիսի հեշտութեամբ չի՞ բեկանուիր վաղը:

Ներէն ալ ըսեմ, երեւոյթը շատ յուզիչ և ուրախալի էր: Աստուած զայն չար աչքէ հեռու պահէ և... չամչցնէ...:

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԴՈՒՔ, ԹՈՒՐՔ ԸՍՈՒԱԾ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐՈՒ ՀՐՈՍԱԽՈՒՄԲԵՐ. ԴՈՒՔ ՄԻՆՉԵՒ ՈՐ ՀԱՅ ԱԶԳԸ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՆԹԱՐԿԱԾ ԸԼԼԱԼՈՒ ՅԱՆՑԱՆՔՈՎ ՉՊԱՏԺՈՒԻՔ՝ ԴՈՒՔ, ԴԱՐԵՐԷ Ի ՎԵՐ ԱՐԻՒՆԱՐԲՈՒ ԻՆՉ ՕՍՄԱՆՑԻ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐ ՈՐ ԷԻՔ, ՆՈՅՆ ՈՃՐԱԳՈՐԾ ԹՈՒՐՔԵՐԸ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ՝ ԱՄԲՈՂՋ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ԳԼԽՈՒՆ ՓՈՐՁԱՆՔ:

Գերմանիոյ Վարչապետ ANGELA MERKEL, դեռ իշխանութեան չեկած, իր կուսակցութեան յայտագրին մէջ, «Հայկական ցեղասպանութիւնը ընդունելու» ծրագիրը առած էր արդէն:

եւ ANGELA MERKEL, Վարչապետ ըլլալէ յետոյ, հայկական ցեղասպանութիւնը ճանչնալու ծրագիրը՝ Գերմանական Ազգային ժողովին ներկայացուց:

եւ դուք՝ Գերմանական Ազգային ժողովին կողմէ հայկական ցեղասպանութիւնը ճանչնալուն արգելք ըլլալու համար, եւրոպայի մէջ բնակութիւն հաստատող թուրքերը՝ 18 Մարտ 2006-ի համար, Պերլինի մէջ, փողոցային ցոյցի հրաւիրեցիք:

Պերլին եկած թուրքերը՝

1.— Աշխարհի ամենամեծ մարդասպանը, հայկական ցեղասպանութեան առաջնակարգ պատասխանատուն եղող Թալէթին սպաննուած փողոցը պիտի երթան ի յարգանք անոր:

2.— Հայկական ցեղասպանութեան «սուտ» ըլլալը պոռալով, Պերլինի պողոտաներուն վրայ ցոյց պիտի կատարեն:

եւ դուք, եւրոպա գտնուող թուրքերը ցոյցի հրաւիրող ձեր կոչին մէջ, եւրոպացիներուն դէմ հետեւեալ սպառնալիքները կատարեցիք.—

«եթէ եւրոպական մայրաքաղաքներուն, նոյեմբեր 2005-ին Փարիզի մէջ եղածին նման այրիլը չէք ուզեր, թուրքերուն դէմ սուտ ամբաստանութիւններուն վերջ կու տաք»:

[Այսինքն, Գերմանական կառավարութիւնը, Ազգային ժողովին ներկայացուած հայկական ցեղասպանութիւնը ճանչնալու առաջարկը ետ առնելու է]:

Մեր գիտցածին համաձայն՝ ձեր այս կատարած սպառնալիքներուն՝

«Աւազակի շանթած կ'ըսեն»:

Արդեօ՞ք ուշադրութիւն ըրիք:

Ձեր կատարած այս սպառնալիքներով, նոյեմբեր 2005-ին Փարիզի և Ֆրանսական շատ մը քաղաքներուն մէջ հրկիզուած հազարաւոր կառքերուն և կրակի տրուած շէնքերուն առաջնակարգ պատասխանատուն եղած ըլլալնիդ խոստովանած եղաք:

Չմոռնանք, որ դուք, այսօրուան թուրքերդ, 6-7 Սեպտեմբեր 1955-ին Պոլիսը այրող և թալանող թուրքերուն զաւակներն էք:

Բայց, ամէնէն կարեւորը՝ ամբողջ եւրոպական մայրաքաղաքները կրակի տալու սպառնալիքներ կատարող այսօրուան թուրքերը, 11-րդ դարուն Անաթոլիոյ հողերուն ոտք կոխելով դանոնք աղտոտող Թաթար-Մոնկոլներուն շառաւիղները չե՞ն:

Այս վայրենի աւազակները չէի՞ն, Անաթոլիոյ տեղացի ժողովուրդին հետեւեալ սպառնալիքները կատարողները՝ «կա՛մ միւսլիման կ'ըլլաք, և կամ գլուխնիդ կը կտրենք»:

Դուք երէկ, ինչ վայրենի աւազակներ որ էիք, այսօր ալ նոյն գազան և սպառնալիքներ կատարող թուրքերն էք:

Այդ պատճառաւ կրկին պիտի ըսենք.

Դուք, թուրք ըսուած աւազակներու հրոսախումբեր, դուք մինչեւ որ հայ ազգը ցեղասպանութեան ենթարկած ըլլալու յանցանքով չպատժուիք,

Դուք, դարերէ ի վեր ի՛նչ արիւնարբու ոճրագործ աւազակներ որ էիք, նոյն՝ ոճրագործ թուրքերը ըլլալով, պիտի մնաք ամբողջ աշխարհին գլխուն փորձանք:

Յ. Չ.

MAO TSE-TOUNG-Ի ՀԵՏԵՒՈՂՈՒԹԵԱՄԲ...

ՄԷԿ ՆԿԱՐՈՎ՝ ՀԱՋԱՐ ԷՋՆՈՑ ՍԻՈՆԻՍՏԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

ՍԻՈՆԻՍՏՆԵՐԸ 2003-ԻՆ ՊԱՐՏԱԴՐԵՑԻՆ, ՈՐ ԱՄԵՐԻԿԱՆ ՅԱՐՁԱԿԻ ԻՐԱՔԻ ՎՐԱՑ...

ՆՈՑՆ ՍԻՈՆԻՍՏՆԵՐԸ ԱՅՍՕՐ ԿԸ ՊԱՐՏԱԴՐԵՆ, ՈՐ ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԻՐԱՆԻ ՎՐԱՑ ՅԱՐՁԱԿԻ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
[ՎՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ]

Վերջերս, ֆրանսական թերթի մը մէջ հրատարակուած քովի երգիծանկարը, մեր համոզումով՝ Սիոնիստական ծրագիրները բացատրող մեծածաւալ գիրքէ մը աւելի իմաստալից և տպաւորիչ է:

Այս երգիծանկարին մէջ կ'երեւի G.W. BUSH-ը (BUSH-անունին հայկական իմաստով իրապէս ապուշցած), որուն յատակը արդէն բռնկած է իրաքեան պատերազմով: Եւ այսօր, նոյն Սիոնիստները՝ NEO-CONSERVATEUR-ի դիմակին ներքեւ թաքնուած, իբր թէ «Ամերիկացիներուն շահերուն» համար Պուշ-ին կը պարտադրեն, որ Իրանի վրայ յարձակի:

Իրաքի պատերազմէն առաջ «Նայիրի»ի այս սիւնակներուն մէջ գրուեցաւ, որ «Սատտամ-եան Իրաք»ին «Զանգուածային բնաջնջման զէնքեր» ունենալը պոչաւոր սուտ մըն է, և Պուշ-ը աշխարհի մեծագոյն ստախօսն է, որ կը ծառայէ Սիոնիզմի ծրագիրներուն գործադրման:

Եւ ինքնագովութիւն ըրած ըլլալու վարկածը «աչք առնելով» կրկին պիտի յիշեցնենք, որ... այս սիւնակներուն մէջ , Ամերիկացիներուն Իրաքի վրայ յարձակած առաջին օրերուն գրուեցաւ, որ այս պատերազմով Ամերիկացիներուն Իրաքի մէջ (իբր թէ) խաղաղութիւն բերելու խոստումները բոլորովին սուտ են: Եւ Իրաքի մէջ, պաղեստինեան INTIFADA-ի նման պայքար մը պիտի սկսի Ամերիկացիներուն դէմ: Եւ Իրաք՝ անվերջանալի պատերազմի մը ողբերգութիւններուն պիտի ենթարկուի, և Սիւննի և Շիի-ական եղբայրասպան կռիւներով, Իրաք՝ բոլորովին կրնայ քանդուիլ:

***

Իրաքեան այս պատերազմով Պուշ գործադրեց Սիոնիստական ծրագիրները:

Որովհետեւ Պուշի շուրջ հաւաքուած էին, «խորհրդական»ի անուան տակ՝ Սիոնիստները՝ Փօլ Վոլֆովից և Ռիչըրտ Փերլը... եւ շատ մը ուրիշ Սիոնականներ:

Ասոնք Պուշին տուին սուտ տեղեկութիւններ՝ Սատտամի (իբր թէ) ունեցած զանգուածային բնաջնջման զէնքերու մասին, սուտեր՝ որոնց աղբիւրները կը հասնին մինչեւ հրեայ միլիառատէր Սօրօս-ին:

Նոյնիսկ հնարեցին ուրիշ սուտ մը որ, իբր թէ Սատտամ, Միջին Ափրիկեան երկրէ մը, *իւրանիում* գնած է՝ աթոմական ռումբ պատրաստելու համար: Եւ այս սուտը, իբր իրական փաստաթուղթ, Ամերիկացիները ներկայացուցին Միացեալ Ազգերու Ապահովութեան Խորհուրդին, որ ՄԱԿ-ը հաւանութիւն տայ Իրաքի դէմ պատերազմ հռչակելու:

Եւ յետոյ պարզուեցաւ, որ Սատտամի Ափրիկեան երկրէ մը իւրանիում գնելու փաստաթուղթը, Սի. Այ. Էյ.ի գործակալ հրեայ կնոջ մը կողմէ պատրաստուած և այդ սուտ լուրերը հիմք ունեցող գրութիւն մըն է:

***

Ամերիկայի Նախագահ Պուշ կրտսեր կը պատկանի կազմակերպութեան մը, որ "WASP" կը կոչուի: [Սպիտակ Ամերիկացիներու Բողոքական Կազմակերպութիւն -որ, իրականութեան մէջ, Բողոքական աղանդ մըն է]: Եւ իբր թէ ծայրայեղ աջակողմեան եղող այս "WASP"երու աղանդը կը գործակցի Սիոնականներուն հետ:

Որովհետեւ Սիոնականները համոզած են WASP-ը որ, [իբր թէ] *«Սիոնականութեան ծրագիրները կը ծառայեն Ամերիկացիներուն շահերուն»*:

Եւ այսօր, Պուշի շուրջ հաւաքուած են, Սիոնական և "WASP"ի պատկանող խորհրդականներ, որոնք Սիոնական և WASP-ական քաղաքականութիւնը գործադրողներ կը կոչուին, այլ անունով՝ "NEO-CONSERVATEUR"ներ:

Այս «Նոր Պահպանողականներ»ն են, Միջին Արեւելքի յատուկ իրենց «Նոր քարտէսը» գծելու համար՝

1.- Իրաքի պատերազմը հրահրողները,

2.- Լիբանանի մէջ ներկայի անհաւատալի խառնաշփոթ կացութիւնը ստեղծողները,

3.- Սուրիան ընկճելու համար անոր վրայ ճնշում բանեցնողները,

4.- Եւ վերջապէս՝ այս «Նոր Պահպանողականներ»ն են որ այսօր, Իրանի վրայ յարձակում կը նախապատրաստեն:

***

Եւ այսօր, կրկին ու կրկին պիտի ըսենք...

Այնքան ատեն որ «Դրամ» ըսուած անանուն ուժը Սիոնիստներուն ձեռքն է՝ պատերազմները, ողբերգութիւնները և անիրաւութիւնները պիտի շարունակուին:

Սիոնական դրամին սադրանքներով ստեղծուեցաւ 1789-ի Ֆրանսական յեղափոխութիւնը:

Եւ այս անարդար յեղափոխութենէն յետոյ է, որ Աշխարհի մէջ բոլորովին սուտ արժէքներու վրայ հիմնուած քաղաքակրթութիւն մը սկսաւ, որուն անունը կը կոչուի՝ DEMOCRATIE, իբր թէ՝ ժողովրդավարութիւն [մինչդեռ անոր զեղծումն է]:

Եւ այս կեղծ ժողովրդավարութեան վարչակարգին մէջ, ամէն բան և քայլ առ քայլ հիմնուեցաւ դրամական արժէքներուն վրայ:

Քաղաքակրթութիւն, կրօն, մշակոյթ, արուեստ և մանաւանդ՝ բարոյականութիւն... *Ամէն բան սուտերու վրայ, սուտ արժէքներու վրայ հիմնուեցաւ:*

Եւ այս փոփոխութիւնները՝ աստիճանաբար, շատ դանդաղ ընթացան:

Եւ այս պատճառաւ ժողովուրդները չհասկցան, օրին չանդրադարձան կատարուած փոփոխութիւններուն, ասոնց իմաստին և հետեւանքներուն:

Եւ 1789-2006- գրեթէ 220 տարիներ յետոյ՝ այսօր, այլեւս կատարուած արժէքներու փոփոխութիւններուն ամէնէն հմուտ մտաւորականէն մինչեւ ամենապարզ ու բարեմիտ անհատներն անգամ անդրադառնալ սկսած են: Կը գիտակցին:

ԲԱՑԱ, ԻՆՉ ՕԳՈՒՏ...

Դրամի վրայ հիմնուած նոր աշխարհակալ կայսրութիւնը իր իշխանութեան սանձերը այնպէ՛ս մը ժողովուրդներուն վզին անցուցած է, որ ո՛չ մէկ ժողովուրդ

առանձինն, որեւէ ազատագրական լուրջ շարժում չի կրնար կատարել:

Որովհետեւ, որեւէ անհատական կամ հաւաքական շարժում, շուտով կը խեղդուի աշխարհի նոր տէրերուն կողմէ:

***

Սիոնիստ Ամերիկացիները այս օրերուն կը պատրաստուին Պարսկաստանի վրայ յարձակելու:

Պաշտօնական պատրուակը՝ Պարսկաստանին «Աթոմական զէնք պատրաստելու համար» աշխատանք տանելու կասկածն է:

Կը կարծենք, որ աթոմական զէնք շինելու այս ենթադրութիւնը պատրուակ մըն է: Որովհետեւ Պարսկաստանի դրացի Փաքիստանը, շատ տարիներէ ի վեր, արդէն տիրացած է աթոմական զէնքին: Բայց ամերիկացիները, Փաքիստանին աթոմական զէնք ունենալուն դէմ չեղաւ: Ինչո՞ւ...

Ընդհակառակը՝ օգնեցին: Եւ կը կարծենք, թէ ասոր բուն պատճառը՝ Պարսկաստանի նոր նախագահ Ահմետինեժատ-ի Հրեաներուն և Ամերիկացիներուն դէմ կատարած յայտարարութիւններն են:

Ահմետինեժատ համարձակեցաւ ըսելու, թէ՝ «Հրէական ցեղասպանութիւնը սուտ է, ան առասպել մըն է, "MYTHE" մըն է», լո՛կ չափազանցուած եղելութիւն:

Սիոնականացած Ամերիկային համար՝ Ահմատինեժատին կատարած այս յայտարարութիւնը՝ «Աններելի յանցանք» մըն է:

«Այս պատճառաւ ալ, անոր պատժուիլը պէտք է»:

Եւ արդէն Նախագահ Պուշ, Ահմետինեժատի իշխանութիւնը վար առնելու համար, Պարսկական Ընդդիմութեան 75 միլիոն տոլարի յատկացում կատարած է:

Հետաքրքրականը այն է, որ Հարաւային Ամերիկայի մէջ ուրիշ նախագահ մը՝ Վենեզուելլայի Նախագահ Շաւէզը, Ամերիկայի դէմ ամենախիստ խօսքերով իրականութիւնները բարձրաձայն ըսելու համարձակութիւնը ունեցաւ:

Եւ Նախ. Շաւէզ իր նորագոյն մէկ յայտարարութեամբ, Ամերիկայի Նախագահ Պուշը «Պատերազմի հրձիգ» ամբաստանելէ ետք ըսաւ նաեւ, թէ Ամերիկան Վենեզուելլական Ընդդիմութեան դրամ տալով, իր երկրին մէջ կ՛աշխատի խռովութիւն ստեղծել:

Այս երկու երկիրներուն մէջ ալ յատկանշական երեւոյթը այն է, որ Ամերիկան իր դէմ իրականութիւնները ըսել համարձակողները նախ՝ տեսակ-տեսակ սադրանքներով պատժելու և իշխանութենէն վար առնելու կ՛աշխատի: Բայց եթէ,

սադրիչ բոլոր միջոցներով չյաջողի հասնիլ իր նպատակին, այն ատեն՝ պատերազմ կը յայտարարէ անոնց դէմ որ զէնքով խորտակէ... «անբաղձալիներ»ը:

Ուրիշ յատկանշական երեւոյթ մը՝ այս երկու երկիրներն ալ՝ Պարսկաստանը և Վենեզուելան շատ մեծ՝ "PETROL"ի հարստութիւններու տէր են:

Եւ Սիոնիստ Ամերիկան, տնտեսական սեղմումի միջոցներով, չի կրնար պատժել Պարսկաստանը և Վենեզուելան:

Բայց անոնք, որ քարիւղի մեծ հարստութիւններու տէր չեն՝ ենթարկուած են Սիոնիստներու "DIKTAT"ին և անոր հրահանգներուն:

Այս ճնշումին և հարկադրանքին մէկ ամենացայտուն հետեւանք-օրինակը տեսնուեցաւ վերջերս, Ֆրանսայի մէջ:

2003-ին Ֆրանսան ընդդիմացած էր Ամերիկայի՝ Իրաքի դէմ պատերազմ հռչակելուն: Եւ Ֆրանսան չմասնակցեցաւ, Ա.Մ.Ն.ին Իրաքի վրայ գործած նախայարձակ պատերազմին:

Բայց, 2003-էն յետոյ, Ֆրանսայի տնտեսական վիճակը խանգարուիլ սկսաւ:

Այս վիճակը աշխարհի տնտեսութիւնը իրենց ձեռքին կեդրոնացուցած Սիոնիստ Ամերիկացիներուն սադրանքներուն պատճառաւ էր անշուշտ:

Եւ Ֆրանսական կառավարութիւնը, երկրին տնտեսական վիճակին վատթարանալուն ի տես և անկէ ի վեր, Ամերիկեան քաղաքականութեան դէմ որեւէ յայտարարութիւն չկատարեց:

Ընդհակառակը՝ ամէն առթիւ Ամերիկացիներուն և հրեաներուն ի նպաստ կեցուածք ցուցաբերեց:

Ֆրանսային Սիոնական հակակշռին ենթարկուած ըլլալը հաստատող վերջնագոյն ապացոյցը տեսնուեցաւ 13 Փետրուար 2006-ին, Փարիզի մօտ եղած ոճրագործութեան առիթով:

Իլան Հալիմի անունով երիտասարդ մը, սպաննուած գտնուած էր ամայի վայրի մը մէջ:

Յայտնի եղաւ, որ աւազակներ այս երիտասարդը առեւանգած են, անոր ընտանիքէն սպառնալիքով դրամ շորթելու համար:

Բայց նոյն օրը յայտնուեցաւ նաեւ, որ այս երիտասարդը (Իլան Հալիմի) հրեայ մըն է:

Եւ այն օրէն ետք, Ֆրանսայի բոլոր թերթերուն և հեռատեսիլներուն առաջնակարգ լուրը և հարցը այս սպանութիւնը եղաւ:

Ամբողջ ֆրանսական կառավարութիւնը և ոստիկանութիւնը զօրաշարժի ենթարկուած էին: Եւ, անմիջապէս, ոճրագործները գտնուեցան և ձերբակալուեցան: Բայց աւազակներուն պարագլուխը Côte D'Ivoire փախած էր, որովհետեւ ափրիկեցի մըն էր: Կառավարութիւնը անմիջապէս Փղոսկրէ Ափ-ի կառավարութենէն պահանջեց, որ ոճրագործը Ֆրանսայի յանձնեն:

Մինչ այդ՝ այս «ոճրագործութիւնը» վերածուեցաւ հրեաներուն դէմ կատարուած արարքի մը, այսինքն՝ «Անթիսեմիթիզմ»ի:

Եւ, Ֆրանսայի բոլոր հրէական աղօթատեղիներուն մէջ, արարողութիւններ կատարուեցան: Եւ Փարիզի մեծ Սինակոկ-ին մէջ արարողութիւն կատարուեցաւ ներկայութեամբ ժագ Շիրաք-ին, վարչապետ Վիլբեն-ին և գրեթէ բոլոր նախարարներուն:

(→էջ 3)

MAO TSE-TOUNG-Ի ՀԵՏԵՒՈՂՈՒԹԵԱՄԲ... (Շար. էջ 2-էն)

Մինչդեռ ոճրագործները խոստովանեցան, որ հրեայ երիտասարդը առեւանգած են ոչ թէ հրեայ, այլ՝ հարուստ ըլլալուն համար:

Այսինքն այս ոճրագործութիւնը ոչ մէկ ձեւով հակա-հրէականութեան հետ կապ ունէր:

Բայց, քանի որ սպաննուողը հրեայ մըն էր, ուստի, հրեայի մը սպաննուիլը բաւարար է, որ ամբողջ Ֆրանսան զօրաշարժի ենթարկուի առաջնորդութեամբ Նախ. ժագ Շիրաքի:

Անդին, Ֆրանսայի մէջ, մեծ թիւով ֆրանսացիներ կ'սպաննուին Ֆրանսացի և քրիստոնեայ ըլլալնուն համար:

Բայց, ֆրանսական կառավարութեան նախարարները այս սպաննութիւններուն համար մատերնին անգամ չեն շարժեր: Որովհետեւ զոհերը հրեայ չեն,

TÜRKLERIN (SÖZ DE) BILMEDIKLERI GERÇEKLERI AÇIKLIYORUZ

DOGU PERINÇEK MUAMMASI

KIMDIR DOGU PERINÇEK?

BIZIM ISTANBULDA YAZADIGIMIZ SENELERDE BILDIGIMIZ KADAR DOGU PERINÇEK, SOLCULARIN LIDERLERINDEN BIRI IDI.

SON DERECE "LENIN - STALIN VE MAO TSE-TUNG" HAYRANI BIR KOMUNIST OLARAK TANINMISTI.

VE SENELERCE KOMUNISTLIK "SUÇU"N DAN DOLAYI HAPIS YATTI. SONRA SERBEST BIRAKLDIGINI ÖGRENDIK. DAHA SONRA GAZETELER, DOGU PERINCEKIN TÜRKIYE ISÇI PARTISININ BASKANI OLDUGUNU YAZDILAR.

SON SENELERDE DOGU PERINÇEKTEN ÇOK BAHSEDILIYOR. FAKAT, BURDA BIZI ALAKADAR EDEN KONU, DOGU PERINÇEK-IN ERMENILER VE TÜRKLER IÇIN SÖYLEDIKLERI VE YAZDIKLARI DIR.

DOGU PERINÇEK, TEMMUZ 2005-DE ISVIÇREYE GITMIS VE TEMMUZ 1923 -DE LOZANDA IMZALANAN LOZAN ANDLASMASININ 92. YILDÖNUMÜ TÖRENLERINE KATILMIS.

(TEMMUZ 1923-DE BATILI DEVLETLER, ERMENI MILLETINI SOYKIRIMINA UGRATTILAR DIYE TÜRKLERI LOZAN ANDLASMASI ILE MÜKAFATLANDİRDILAR.

VE ERMENI DAVASINI 1923 - DE LOZANDA GÖMDÜLER).

ISTE DOGU PERINÇEK, 1915- TÜRK SOYKIRIMCILARININ BIR AHFADI OLARAK LOZANA BU SOYKIRIMINI "KUTLAMAYA" GELMIS.

VE 22 TEMMUZ 2005-DE DE ZÜRICH-TE BIR BASIN TOPLANTISINDA SUNLARI SÖYLEMIS.

"ERMENI SOYKIRIMI DIYE BIR SEY OLMAMISTIR.

ERMENI SOYKIRIMI, EMPERYALIST DEVLETLERIN UYDURDUGU BIR YALANDIR".FAKAT AYNI DOGU PERINÇEK SENELERCE EVEL "SAVUNMA" ISIMLI KITABININ 240, VE 241. SAHIFELERINDE ERMENI SOYKIRIMI IÇIN ASAGIDAKI SÖZLERI YAZMISTI.

"KOMPRADOR BURJUVAZININ YÖNETIMI ALTINA GIREN ITTIHAT VE TERAKKI, ISÇILERI, KÖYLÜLERI VE ÇESITLI AZINLIK MILLIYETLERINI EZDIGI GIBI, IÇINDEN YÜKSELDIGI MILLI BURJUVAZIYI DE BASKI ALTINA ALAN BIR DIKTATÖRLÜK KURDU.

TURANCILIK IDEOLOJISIYLE ALMAN EMPERYALISTLERININ ASYA-DAKI YAYILMA SIYASETINE HIZMET ETTI (...). FEODAL KOMPRADOR DIKTATÖRLÜK MILLI AZINLIKLAR ÜZERINDE DE BASKI VE KATLIAM POLITIKASI UYGULADI.

DOGUDA YÜZBINLERCE ERMENI-YI KATLETTI. GERI KALANLARINI DA YURT DISINA SÜRDÜ".

BIZIM MANTIGIMIZIN ANLAMADIGI MESELE SU- ERMENILER IÇIN YUKARDAKI GERÇEKLERI YAZAN DOGU PERINÇEK, NASIL OLUR DA, BIR KAÇ SENE SONRA "ERMENI SOYKIRIMI YALANDIR" DIYEBILIR.

* * *

FAKAT, SON ZAMANLARDA DOGU PERINÇEK IÇIN, GAZETELERDE OKUDUGUMUZ YAZILAR, BIZI UZUN UZUN DÜSÜNDÜRDÜ.

DOGU PERINÇEK SUBAT 2006-DA: ISTANBULUN BAHÇESEHIR ÜNIVERSITESINDEKI "SIYASET OKULU" PROGRAMINA KATILMIS VE BU PROGRAM ESNASINDA SU FIKIRLERI ILERI SÜRMÜS:

"TÜRKLER, BIRAZ IRANLIDIR, IRANLILAR DA BIRAZ TÜRK.... ZATEN TÜRK DENILEN BIR IRK YOK. TÜRK, OSMANLI IMPARATORLUGUNUN KULTURÜNÜN ISMIDIR, KI SONRA CUMHURIYET KULTURÜNÜN ISMINE DÖNÜSTÜ.

TÜRK DENILEN, MUHTELIF IRKLARIN KARISIMINDAN MEYDANA GELEN BIR MILLETTIR".

* * *

DOGU PERINÇEK-IN YUKARDA ANDIGIMIZ, MUHTELIF SENELER ESNASINDA SÖYLEDIGI FIKIRLERI DUSÜNDÜK. VE DOGU PERINÇEK- MUAMMASINI ÇÖZMEYE ÇALISTIK.

VE EN SONUNDA ASAGIDAKI SONUCLARA VARDIK.

DOGU PERINÇEK, ISMINDEN DE ANLASILDIGINA GÖRE ASLEN DOGU ANADOLULUDUR. VE BÜYÜK BIR IHTIMALLE KÜRT-DÜR.

VE TAHSIL GÖREN BIR ÇOK KÜRT GENÇLERI GIBI SOLCU IDEOLOJISIYE INANMIS VE UZUN SENELER KOMUNIST PARTISININ PROPAGANDASINI YAPMIS VE KOMUNIST PARTISININ LIDERLERINDEN BIRI OLMUSTUR.

VE DOGU PERINÇEK, O SENELERDE KOMUNISTLERIN HÜMANIST FIKIRLERI ILE "SAVUNMA" KITABINDA ERMENI SOYKIRIMI IÇIN GERÇEKLERI YAZABILMISTIR.

FAKAT 1980 SENELERINDEN SONRA DOGU PERINÇEK-DE KÜRTLÜK MEVHUMU AGIR BASMAYA BASLAMIS. VE BILHASSA ABDULLAH ÖCALANIN TESIRINDE KALARAK KÜRT MILLIYETÇILIGINE BAGLANMISTIR.

BUGÜN ARTIK INKAR EDILMEZ. BIR GERÇEKTIR KI, KÜRTLER 1915-DE TÜRKLERIN EMRINDE CELLATLAR OLARAK ERMENI SOYKIRIMINI GERÇEKLESTIREN BIR UNSUR OLDULAR, VE 1915-DE ERMENILERDEN BOSALAN BATI ERMENISTAN TOPRAKLARININ SAHIPLERI OLDULAR.

VE ABDULLAH OCALAN, TUTUKLANMADAN EVVEL, ZAFER SENELERINDE, TÜRKLER GIBI ERMENI SOYKIRIMINI INKAR EDIYOR VE BATI ERMENISTAN DENILEN DOGU ANADOLU TÖPRAKLARININ KÜRDISTAN OLDUGUNU IDDIA EDIYORDU.

DOGU PERINÇEKIN TEMMUZ 2005-DE ISVICREDE ERMENI SOYKIRIMININ YALAN OLDUGUNU SÖYLEMESI, ÖCALANIN FIKIRLERININ TEKRARIDIR.

DOGU PERINÇEK-IN SUBAT 2006-DE BAHÇESEHIR ÜNIVERSITESINDE SÖYLEDIGI SÖZLER DE, ABDULLAH ÖCALANIN IMRALI HAPISHANESINDE ILERI SURDÜGÜ TÜRKLERLE KARDESLIK FIKRININ DEVAMIDIR.

DOGU PERINÇEKIN, SUBAT 2006-DA ÜNIVERSITEDE SOYLEDIGI SU SÖZLERE DIKKATIMIZI ÇEKERIZ: "TÜRKLER, BIRAZ IRANLIDIR, IRANLILAR DA BIRAZ TÜRK".

TARIHI BIR GERÇEKTIR KI, KÜRTLER IRK OLARAK IRANLILARIN BIR KOLUDUR.

VE DOGU PERINÇEK, "TÜRKLER BIRAZ KÜRTDÜR.

KÜRTLER DE BIRAZ TÜRK" DIYEMEZDI BUGÜN. ONUN IÇIN, KÜRTLERIN KARDESLERI OLAN "IRAN" KELIMESINI KULLANDI. VE SIMDI SIZE HITAP EDIYORUZ TÜRKLER.

ERMENI MILLETININ SOYKIRIMININ SUÇLUSU TÜRKLER. BUGUN IRAKIN KUZEYINDE BIR KÜRT DEVLETI KURULDU. YARIN SIRA, BATI ERMENISTAN DENILEN ERMENILERDEN ÇALDIGINIZ DOGU ANADOLUYA GELECEK VE O TOPRAKLAR DA KURDISTAN OLACAK.

DAHA SONRA NE OLACAK ? TÜRKLERIN (SÖZ DE) KARDESI DENILEN KÜRTLER, SIZIN HESABINIZI GÖRECEK.

VE TÜRKIYE, KÜRDISTAN OLACAK.

B. Ö.

այսինքն՝ ընտրեալներու ցեղին չեն պատկանիր:

Ահա, այս է, Սիոնական Diktat-ին ենթարկուած Ֆրանսայի այսօրուան ցաւալի վիճակը:

Եւ ա՛յս է Սիոնական ցեղապաշտ օրէնքներուն ենթարկուած՝ աշխարհի ժողովուրդներուն մեծամասնութեան ստրկական կեանքի պատկերը:

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻՐ ԹԷ] ՀԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

DOGU PERINÇEK ԸՍՈՒԱԾ ԱՌԵՂԾՈՒԱԾԸ

ՈՒՄ Է DOGU PERINÇEK-Ը

Մեր Պոլսոյ մէջ ապրած տարիներուն գիտցածնուս համեմատ, DOGU PERINÇEK-ը՝ ծախակողմեան առաջնորդներէն մէկն էր:

Վերջին ծայր Լենինին, Մթալինին, և MAO TSE-TOUNG-ին հիացող համայնավար ըլլալով ծանօթ էր:

Եւ տարիներով համայնավար ըլլալու «յանցանքով» բանտարկուեցաւ:

Ձետոյ, ազատ արձակուիլը իմացանք:

Ւետի ետք թերթերը գրեցին, թէ DOGU PERINÇEK-ը Թուրքիոյ Գործաւորական Կուսակցութեան պետը եղեր է:

Վերջին տարիներուն DOGU PERINÇEK-ի մասին շատ խօսուիլ սկսաւ:

Բայց, այստեղ մեզ հետաքրքրող հարցը՝ DOGU PERINÇEK-ին հայերու և թուրքերու մասին ըսածները և գրածներն են:

DOGU PERINÇEK-ը Յուլիս 2005-ին, Ջուիցերիա գացեր և Յուլիս 1923-ին Լոզանի մէջ ստորագրուած Լոզանի դաշնագրին 92-րդ տարելիցին համար կատարուած հանդիսութիւններուն մասնակցեր է:

[Յուլիս 1923-ին Արեւմտեան պետութիւնները Հայ Ազգը ցեղասպանութեան ենթարկեցին ըսելով՝ թուրքերը Լոզանի դաշնագրով «վարձատրեցին»: եւ հայկական հարցը՝ 1923-ին Լոզանի մէջ թաղեցին]:

Ահա, DOGU PERINÇEK-ը, 1915-ի թուրք ցեղասպաններուն մէկ շառաւիղը ըլլալով, այս ցեղասպանութիւնը «տօնելու» եկեր է Լոզան:

Եւ 22 Յուլիսին ZÜRICH-ի մէջ մամլոյ հաւաքոյթի մը ընթացքին ալ, հետեւեալ խօսքերը ըսեր է՝ «Հայկական ցեղասպանութիւն ըսուած բան մը չէ եղած: Հայկական ցեղասպանութիւնը՝ կայսերապաշտ պետութիւններուն յարմարցուցած մէկ սուտն է»:

Բայց, նոյն DOGU PERINÇEK-ը, տարիներ առաջ իր գրած «ինքնապաշտպանութիւն» վերտառութեամբ գիրքին- 240 և 241 էջերուն մէջ, հայկական ցեղասպանութեան մասին հետեւեալ տողերը գրած էր.— *«Պուրժուական մեծ գործատէրերու իշխանութեան ենթարկուած հթթիհատ Վէ Թէրաքքին՝ գործաւորները, գիւղացիները և զանազան փոքրամասնութեան ազգերը ծգմռելէ զատ, իր մէջէն ելած Պուրժուա դասն ալ ծնշումի տակ առնող բռնակալական վարչածեւ մը կազմեց:*

Թուրանականութեան գաղափարախօսութեամբ՝ գերմանական կայսերապաշտութեան ասիոյ մէջ ընդլայնման քաղաքականութեան ծառայեց [...]

Աւատապետական մեծ գործատէրերու բռնակալութիւնը՝ ազգային փոքրամասնութիւններու վրայ ալ՝ ծնշումի և կոտորածներու քաղաքականութիւն մը որդեգրեց:

Արեւելքի մէջ հարիւր հազարներով հայեր սպաննեց. մնացեալներն ալ երկրէն դուրս աքսորեց»:

Մեր տրամաբանութեան անհասկնալի մնացած խնդիրը հետեւեալն է՝ հայերուն համար իրականութիւնները գրող DOGU PERINÇEK-ը ինչպէս կ'ըլլայ, որ քանի մը տարիներ յետոյ.— «Հայկական ցեղասպանութիւնը սուտ է» կրնայ ըսել:

★ ★ ★

Բայց, վերջին շրջաններուն DOGU PERINÇEK-ի մասին թերթերու մէջ մեր կարդացած գրութիւնները մեզի երկարօրէն մտածել տուին:

DOGU PERINÇEK-ը, Փետրուար 2006-ին Պոլսոյ BAHÇESEHIR Համալսարանին մէջ «Քաղաքականութեան դպրոց» յայտագրին մասնակցեր է և այս յայտագրին ընթացքին հետեւեալ գաղափարները յայտներ է՝

«Թուրքերը, քիչ մը իրանցի են. իրանցիներն ալ՝ քիչ մը թուրք ... Արդէն թուրք կոչուած ցեղ մը չկայ. Թուրքը՝ կայսերական մշակոյթի մը անունն է: Յետոյ դարձած է՝ հանրապետական մշակոյթի մը անունը: Թուրքը զանազան ցեղերու խառնուրդէն կազմուած ազգ մըն է»:

★ ★ ★

DOGU PERINÇEK-ի վերը նշուած, բազմաթիւ տարիներու ընթացքին յայտնած գաղափարներուն մասին մտածեցինք: եւ DOGU PERINÇEK-ի առեղծուածը լուծել ջանացինք:

եւ ամէնէն վերջ՝ այս մասին հետեւեալ եզրակացութեան յանգեցանք:

DOGU PERINÇEK անունէն հասկնալի է, որ ան բնիկ Արեւելեան Անթոլիայէն է, և շատ հաւանաբար՝ ծագումով քիւրտ:

եւ դաստիարակութիւն ստացած շատ մը քիւրտ երիտասարդներուն նման՝ ձախակողմեան գաղափարախօսութեան հաւատացած, համայնավար կուսակցութեան քարոզչութիւն կատարած և, ի վերջոյ, համայնավար կուսակցութեան առաջնորդներէն մէկը եղած է:

եւ DOGU PERINÇEK, այդ տարիներուն համայնավարներուն համամարդկային գաղափարներով՝ իր «Ինքնապաշտպանութիւն» գիրքին մէջ, հայկական ցեղասպանութեան մասին իրականութիւնները կրցած է գրել:

Բայց 1980-թ.ներէն յետոյ, DOGU PERINÇEK-ի մէջ քրտական գոյութիւնը ծանր կշռել սկսած է:

եւ մանաւանդ՝ Ապտուլլահ Ծճալանին ազդեցութեան ենթարկուելով, քրտական ազգայնականութեան յարած է...

Այսօր այլեւս, անհերքելի իրականութիւն մըն է, որ քիւրտերը 1915-թ.ին թուրքերուն հրամանին ենթարկուած գործակալներ ըլլալով՝ հայկական ցեղասպանութիւնը կատարող դահիճներ եղած են:

եւ 1915-թ.ին հայերէն պարպուած Արեւմտահայաստանի հողերուն տէր և տիրականը դարձան...

եւ Ապտուլլահ Ծճալանը, իր ծերբակալութենէն առաջ, յաղթանակի տարիներուն, թուրքերուն նման հայկական ցեղասպանութիւնը կ'ուրանար, և Արեւմտեան Հայաստան կոչուած արեւելեան Անթոլիոյ հողերուն «քիւրտիստան» ըլլալը կը պնդէր:

DOGU PERINÇEK-ին Յուլիս 2005-թ.ին Ջուիցերիոյ մէջ «հայկական ցեղասպանութեան համար սուտ է» ըսելը՝ Ծճալանին գաղափարներուն կրկնութիւնն է: .....

DOGU PERINÇEK-ին Փետրուար 2006-թ.ին BAHÇESEHIR-ի Համալսարանին մէջ ըսած խօսքերը՝ Ապտուլլահ Ծճալանին իմրալը-ի բանտին մէջ» Թուրքերուն հետ եղբայրութեան գաղափարներուն» շարունակութիւնն է:

DOGU PERINÇEK-ին Փետրուար 2006-թ.ին Համալսարանին մէջ ըսած սա խօսքերուն վրայ, ձեր ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք.— *«Թուրքերը, քիչ մը իրանցի են, իրանցիներն ալ քիչ մը թուրք»:*

Պատմական իրականութիւն է որ քիւրտերը, ցեղ ըլլալով իրանցիներուն մէկ թեւն են:

եւ DOGU PERINÇEK-ը.—*«Թուրքերը քիչ մը քիւրտ են, քիւրտերն ալ քիչ մը թուրք»* չէր կրնար ըսել այսօր: Այդ պատճառաւ քիւրտերուն եղբայրները եղող իրանցիներուն անունը գործածեց...

եւ հիմա մեր խօսքը ձեզի կ'ուղղենք թուրքեր...

Հայկական ցեղասպանութեան պատասխանատու թուրքեր.— Այսօր իրաքին հիւսիսը Քրտական պետութիւն մը հիմնուած է: Վաղը կարգը Արեւմտեան Հայաստան կոչուած ձեր՝ հայերէն գողցած Արեւելեան Անթոլիոյ հողերուն պիտի գայ: եւ այդ հողերն ալ Քիւրտիստան պիտի ըլլան: Ցետոյ՝ ինչե՞ր պիտի կատարուին— Թուրքերուն [իբր թէ] եղբայրները ըսուած քիւրտերը, ձեր հաշիւը պիտի տեսնեն՝ եւ Թուրքիան՝ Քիւրտիստանի պիտի վերածուի:

Ց. Չ.

ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԱՆՀԱՄԵՄԱՏԵԼԻ ՈՒ ԱՆՄԵԿՆԵԼԻ ԱՐԺԷՔՆԵՐ

Գրեց՝ ՎԱՐԴԱՆ Ա. ՔՀՆՅ. ՏԻԼԿԷՐԵԱՆ

Եթէ ըսեմ, թէ աշխարհը կեղծաւորութիւնը կը կառավարէ և ամենաշատ ու ամենասաստիկ ծափահարուտղները կեղծաւորներն են, սխալած չեմ ըլլար:

Երբ կեղծիքը գոյութիւն ունի և ամէն շարժման մէջ հեղինակութիւն կը տրուի իր արտայայտութեան, դժուարութեան կը մատնուինք զատորոշելու անկեղծը կեղծատրէն: Որովհետեւ երկուքն ալ կը ներկայանան համանոյն դիմակով:

Մշտնջենական ու քաղցր պայքար մըն է հաւատքը, որ կը համադրէ իր մէջ առաքինութեան ազնուագոյն յատկանիշները:

Սիրոյ ոչ մէկ տեսակը կրնանք համեմատել հաւատքին հետ, որ Աստուածային խորք ու սրբութիւն ունի: Մարդկային ոչ մէկ նիւթական ուժ կարող է շարժել ու խախտել ճշմարիտ հաւատքին ամրութեան հիմերը:

Հաւատքը անպարագրելի է անհունութեան չափ և անծայրածիր է տիեզերքին չափ:

Սէրը, ըլլայ ծնողական, ըլլայ ամուսնական, ըլլայ ընկերային, ըլլայ սիրային ու սեռային պարագաներու ճնշումէն՝ կրնայ փոխուիլ, այլասերիլ և տժգունիլ, բայց հաւատքը աստուածային շնորհով կոփուած ու մշակուած՝ կը մնայ ընդմիշտ բոցավառ:

Մարդուն էութեան մէջ հաւատքին զգացողութիւնը բնածին է, զգալի, շօշափելի ու ըմբռնելի բոլոր անոնց համար, որոնք յարաժամ կը լսեն Անոր ձայնը ու կը ներզգան ներկայութիւնը և աղօթանուէր վերացումով կը համաձուլուին Տիեզերականին Էութեան հետ:

Անհաւատին համար, այս կարգի մտածումները նժարին վրայ փետուրի չափ ծանրութիւն չեն կշռեր: Ան հորիզոնէն անդին ունայնութիւն և խաւարակուռ գիշեր կը տեսնէ: Անոր համար դագաղը վախճանն է երկրային կեանքին: Ան կը հաւատայ միայն իր գերիշխան եսին, իր անյագուրդ շահերուն և իր շուայտ մսխումներուն:

★

★ ★

Հաւատքը բնազանցական ճշմարտութիւններով, քաղցր ներապրում մըն է, որ ստուգաբանութեան չի կարօտիր:

Կրնա՞նք հաշուական չափերով ու թիւերով ապացուցել բարեպաշտին ներքին խաղաղութիւնը, երբ կ'աղօթէ ու կը վերանայ հոգեւորապէս:

Կրնա՞նք մայրական գորովալից գուրգուրանքը բառերով սահմանել կամ ջերմաչափով հաշուել իր անսահման սիրոյն աստիճանը:

Կրնա՞նք նժարին վրայ դնել ու ըսել, որ այսքան քիլօ կը կշռէ: Հաւատքը, երբ կը փորձես բացատրել, բառերը կը խուսափին, մտածումները կը տկարանան, դատողութիւնը կը մթագնի, թեւերը կը սպառին ու վերջապէս կը համոզուիս, որ հնարաւոր չէ մարդկային տկարութիւններով սահմանում մը տալ անոր:

Հաւատքը աստուածութեան հետ առընչուած բնազանցական անիմանալի զօրութիւն մըն է, Տիեզերական աւհուն Հոգիին հետ ընդելուզուած:

Շատ բան կրնանք ըսել հաւատքին մասին: Բայց՝ որքան խօսինք ու գրենք, առաւել կը խորացնենք ու անթափանցելի կը դարձնենք զայն:

Հաւատքը անպարունակելի անսահմանութիւն է, խորքով ու բնոյթով գերբընական, որքան մեղրածորան բառեր աւելցնենք մեր խորազգած արտայայտութիւններուն վրայ, պիտի չկրնանք գերբնական զօրութիւն տալ մեր սիրոյն և հաւատքին:

Մարդկային հինգ զգայարանքներուն վրայ, առաւել գերազանց զգայարանք մը պէտք է աւելցնել, որ կարելի ըլլայ խորաչափել հաւատքին երկնային բնոյթը:

★

★ ★

Ուշադիր դիտենք րոպէ մը սա երիտասարդ մայրը, որ գլուխը հակած իր նորածին երախային վրայ, հրեշտակային ժպիտ մը կը ցոլայ աչքերուն մէջ ու չի խօսիր: Մայրական համր ու խորհրդատր լեզուով կը հաղորդակցի գերերկրային Էակին հետ, որ առաւել բնական ու պերճախօս է:

Ո՞ր իմաստունը կրնայ իր հարուստ մտապաշարովը նկարագրել այդ հրաշք տեսարանը, ուր մայր ու զաւակ, ընտանեկան բոյնը կը դարձնեն երկնային երջանիկ օթեւան:

Որքան ալ ճգնիս մարգարտաշար տողերով պատկերացնել այդ սիրոյ տեսարանը, պիտի անհրաւես ճշմարտութիւնը, պիտի ստուերածես մօր և զաւկի ողջագուրումը, որ կը բարացուցէ համբուրելի ներդաշնակութիւն մը:

Մօրը գրկին մէջ երախան անհամեմատօրէն գրաւիչ է իր քերովբէական ժպիտովը: Երկուքն ալ առանց շարժելու իրենց շրթունքը կը խօսին զգացումներու խորհրդատր բարբառով, որ աւելի հրեշտակային կը դարձնէ խօսակցութիւնը:

★

★ ★

Մայրեր կան, որ իրենց սիրոյ ծնունդները կը լքեն, խեղդամահ կը սպաննեն, ջրամոյն կը մահացնեն և աղբակալներուն մէջ կը նետեն:

Մայրեր, փոխանակ ճշմարիտ մայրութիւնը մարմնացնելու, մանկասպանութեան մէջ... կը հերոսանան:

Կան մայրեր, որ իրենց պարկեշտութիւնը կը մրոտեն անհաւատարմութեան ամօթալի արարքներով:

Ժամանակն է, որ մայրութեան կոչումին տիրացած նորապսակ երիտասարդուհիներ ճանչնան իրենց պատասխանատուութիւնը կեանքին ու մարդկութեան հանդէպ:

Երբ կը հաւատաս և արժանապատուութեամբ կը կատարես ազգային ու մարդկային պարտականութիւններդ, պարտաւոր ես զինուիլ ու պայքարիլ հաւատքիդ ամբողջական ուժովը:

Երբ բարձունքներու վրայ թառած՝ դիւցազնական խոյանքով չես մաքառիր, յիշէ մեծանուն Տաճթէի այն խօսքերը, որ կ'ըսէ, ՁԳԷ ԱՄԷՆ ՅՈՅՍ...:

Սակայն այս սակայն, որ անվհատօրէն կը պայքարին, այն ատեն մի տարակուսիր յաղթութեան մասին: Մղած պայքարդ արդէն, ապացոյց է մեծ յաղթութեան:

Այսօր՝ երիտասարդ ու ալեւոր իրենց պագշոտ սէրերով գտած են ամենադիւրին ճամբան, որ երկրի բիւրաւոր ճամբաներուն մէջ նախամեծարն է, որ առանց

սայթաքելու ուղղակի կը տանի զիրենք դէպի բագոսի աննուշ ջուրերը, դէպի մարմնական մահացու շփումները:

Եթէ երիտասարդ ես, բարոյապէս անբիծ ես, կուսութիւնդ փորձութեան մէջ չես մրոտած, մի խօսիր այդ մասին, վրադ պիտի ծիծաղին բարոյազուրկ մարդիկ և քեզ պիտի կոչեն յետամնաց և խնկաբոյր աղօթապաշտ:

Անբուծութիւն մի փնտռէք ոեւէ մարդու վրայ և ոեւէ հասարակութեան մէջ: Այդ կուսական բառը հեշտամոլութենէ պղծուած, զայն միայն կրնանք գտնել բառարանի մթին էջերուն մէջ իր բիւրեղէ մաքրութեան մէջ, մահաքուն ննջած:

Այն աղջիկները, որ որոշած են զաւակներու մայր ըլլալ, հիմա անկաշկանդ կը զգան հինաւուրց նախապաշարումներու կապանքներէն և սանձարձակ ազատութեան մէջ ունին իրենց իւրայատուկ հակումները, որ փետուրի չափ ծանրութիւն և պարկեշտութիւն չեն կշռեր:

Անշուշտ, ներկայ բորբոսած բարքերուն մէջ մտատիպար մայր մը ըլլալը հերոսութիւն է: Եւ սխալ պիտի ըլլար ժխտելը, թէ այդ հազուագիւտ մայրերը գոյութիւն չունին ամէն հասարակութեան մէջ, որ ճառագայթում չտան օրինակելի պարկեշտութեան:

Մայր մը, որ կը բարացուցէ իր ամենօրեայ ապրումներուն մէջ, իր մաքրակրօն հաւատքով ԵՐԿԻՆՔԸ իր սիրոյ ծնունդներուն, արդէն իսկ յաջողած պէտք է համարել իր մայրական առաքելութեան մէջ:

Մայր մը իր սիրոյ տրոփումներէն կայծ մը չի կորսնցներ, որքան ալ կերոնի նման սպառի: Իր յոյսերը և սէրերը չեն շիջիր, որքան սաստկօրէն ծեծուին փորձութեան հողմերէ և որքան զաւակներուն ցուցաբերած ապերախտութեան ճնշումը ալեկոծէ իր կեանքը:

Եթէ մայր մը կ'ուզէ, որ զաւակները սիրեն ընտանեկան մթնոլորտը և տունը մթին բանտախուց մը չնկատեն, պէտք է աստեղազարդ շողայ իր վարք ու բարքին վրայ Աստուծոյ սէրը:

Այնօրը , երբ բարեպաշտ մայրը կը դադրի եկեղեցի յաճախելէ ու աղօթելէ, այդ օրը պիտի ըլլայ հայ ընտանիքին փլուզումը և հայ ժողովուրդին սուգի օրը:

Պէրասէր մայր մը աղջկան համար, փեսացու գտաւ տարիքով յարմար,

(→էջ 5)

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆԻ [ՎՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ] ԿՈԹՈՂԱՅԻՆ ՀԱՏՈՐԸ

Յովհ. Չիլինկիրեանի «Սուտերու եւ երազներու Ջոհ, «Էշ Նահատակ» եղած Ազգ Մը Հայերը» պատկառելի [շուրջ 800 էջ] հատորը հետաքրքրութեամբ սկսայ թղթատել: Ունի ընտիր թուղթ, մաքուր տպաւրութիւն, ճաշակաւոր էջադրում - որոնմ արժեւորած եմ հեղինակին և խմբագրին իրագործումը:

Յովհ. Չիլինկիրեան «Նայիրի»ի էջերէն արդէն ծանօթ և մեծարժէք հրապարակագիր մըն է: Հայրենասէր, սրտցաւ հայու խոր ապրումներն ու լուրջ վերլուծումները կը կարդացուին մեծ հաճոյքով ու հետաքրքրութեամբ, գրուած՝ պարզ, սահուն, անթերի արեւմտահայերէնով մը:

Ցատկանշական է Ա. էջի վրայ գրուած, «Մի կարդաք այս գիրքը եթէ...» և տրուած ստորաբաժանումները:

Ամբողջ գիրքը կը պարփակէ այդ ստորաբաժանումներու մանրամասն վերլուծումը, դէպքերու, թուականներու, փաստերու համոզիչ յաջորդականութեամբ:

Կը սկսի ազգային հարցերէ հասնելու համար ընկերային, ապա համամարդկային տուեալներու, կը ճգնի պատճառաբանել. վերլուծել, փաստել և եզրակացնել այնպիսի հմտութեամբ, խորաթափանց հետազօտութեամբ, ճշգրիտ ու տրամաբանական դատումներով, որոնմ տարակոյսի նշոյլ մ'անգամ չեն ձգեր ընթերցողին մօտ, յայտնուած մտերու ճշմարտացիութեան մասին:

Իր եզրակացութիւններուն կարելի է մերթ տարակուսիլ -այնքա՜ն որ զգայացունց եմ-, սակայն անկարելի է չմտածել և չխորհիլ անոնց մէջ:

Չիլինկիրեան հրապարակագիրը լուրջ հետեւող մըն է ազգային, ընկերային ու նաեւ համամարդկային բոլոր դէպքերուն և վերիվայրումներուն, և ի տես սխալ տնօրինումներուն և վճիռներուն ունեցած աղիտալի հետեւանքներուն, իր արդարադատ ու ազնուական մարդու հոգին խոր զայրոյթով կ'ընդվզի:

Սիոնիզմին սանձարձակ գործունէութիւնը և սիոնականացած Արեւմուտքին տիրապետութիւնը աշխարհի տարածքին կ'ընդվզեցնէ զինք, հուսկ՝ փիլիսոփայելու համար, թէ դրամը ամենազօր զէնքն է, իսկ իրաւունքը միշտ զօրաւորին է դժբախտաբար:

Հեղինակը յաճախ և տեղին ընդհատելով հանդերձ Հայաստանի ներկայ ղեկավարներու ազգասիրական գործունէութիւնները, կը պատգամէ, «Պէտք է զօրավիգ կանգնիլ հայրենիքին, մեր կարելի բոլոր միջոցներով» Ռուս մեծ ժողովուրդին բարեկամութիւնը մեզի յենարան ունենալու ենք ընդմիշտ: Եւ կ'եզրակացնէ թէ՝ վարչակարգերը կրնան փոխուիլ, բայց հայրենիքը կը մնայ, հետեւաբար անոր անվտանգութիւնն ու բարգաւաճութիւնը ապահովելն է էականը:

Ջմռռնամ, որ հեղինակը եղբօրորդին է մեր նահատակ գրող-մտաւորականներուն ամէնէն պանծալիներէն՝ Ռուբէն Սեւակի, որուն կեանքը պիտի օրինակ ծառայէ նոր սերունդին:

Հեղինակը լուրջ և մնայուն հետեւող մըն է նաեւ օտար մամուլին, յաճախ մէջբերումներ կը կատարէ փաստելու համար իր տեսակէտները որոնմ, յաճախ ցնցիչ և նոյնիսկ ճշգրիտ տուեալներու վրայ հիմնուած են:

Թուրք ազգայնամոլութեան իրական դէմքն և հայատեաց ստորին բնազդը ցոյց կուտայ մեզի, լաւապէս ճանչցած ըլլալով զայն, Թուրքիոյ մէջ ծնած ու ապրած ըլլալուն համար:

Այս գիրքը պէտք է կարդալ ոչ միայն իբրեւ հաճելի ընթերցում, այլ որպէս սթափեցնող և մեր մտածումները խորացնող և ընդլայնող ուղեցոյց, որ կ'օգնէ ընթերցողին աւելի լաւ տեսնել և ըմբռնել կեանքի իրականութիւնները:

Շնորհակալութիւն՝ այս ստուար և յոգնատանջ աշխատասիրութեան համար, հեղինակին: Կը սպասենք Բ. հատորի հրատարակութեան:

Վաղուձդ կատար՝ սիրելի Յովհ. Չիլինկիրեան, և գրիչդ մնայ դալար:

ՍՕՆԱ ԾԱՌՈՒԿԵԱՆ

Նշենք, որ կոթողային այս հատորը խմբագրուած է Ժիրայր Նայիրիի կողմէ, որ գրած է նաեւ ծաւալուն և հիանալի յառաջաբան մը: Մատենաշար՝ «Նայիրի» Շաբաթաթերթի:

ԵՈՒԿՈՍԼԱՒԻՈՅ ՀԵՐՈՍ ՆԱԽԱԳԱՀ ՍԼՈՊՈՏԱՆ ՄԻԼՈՍԵՒԻՉ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
(ՎՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ)

TPI
«Tribunal d'assassins»

De son côté, Me Jacques Vergès, qui était membre du « comité international pour la défense de Slobodan Milosevic », a déclaré hier que le TPI est un « *tribunal d'assassins* », ajoutant qu'on avait refusé à l'ancien président yougoslave « *la liberté médicale* »,

11 մարտ 2006-ին, LA HAYE-ի [Հոլանտա] իբր թէ Արդարութեան դատարան կոչուող բանտի խուցին մէջ, մեռած գտնուեցաւ Եուկոսլաւիոյ հերոս Նախագահ

SLOBODAN MILOSEVIC-ը:

Միլոսեւիչի մահազդը TV-ները և մամուլը որպէս առաջնակարգ լուր տուին:

Բայց մահուան լուրը հաղորդող տեղեկատուութեան աղբիւրներուն ըսածները և գրածները լսելէ և կարդալէ յետոյ, կրկին նկատեցինք և սոսկացինք Սիոնիստներուն ձեռքը գտնուող այդ ահռելի զէնքէն, որ «Լրատուութեան ցանց» կը կոչուի:

TV-ները և թերթերը Միլոսեւիչի մահուան լուրը քանի մը բառով հաղորդելէ ետք, երկարօրէն կը խօսէին անոր [իբր թէ] կատարած «ոճիր»ներուն, մեռցուցած մահմետական Պոսնիակներուն և Ալպանացիներուն մասին:

Այս յանկերգը կը կրկնուէր բոլոր TV-ներուն և թերթերուն մէջ:

Վստահ ըլլալու համար թղթատեցինք ֆրանսերէն թերթերէն յետոյ, գերմաներէն, անգլերէն և մանաւանդ՝ թրքերէն թերթերուն մէջ գրուածները:

Բոլոր թերթերը գրեթէ նոյն բանը կ'ըսէին. «Միլոսեւիչը ոճրագործ մըն է»...

Ամէն կողմ "HIS MASTER'S VOICE"ին ըսուած Սիոնիստական վարկածը կը կրկնուէր ու կը շեշտուէր...:

Միայն ֆրանսական թերթի մը մէջ կարդացինք Ֆրանսայի շատ ծանօթ, կարելի է ըսել՝ մեծագոյն փաստաբանը եղող M. JACQUES VERGES-ին ըսածները՝

TPI - TRIBUNAL PENAL INTERNATIONAL - Միջազգային Պատժական Դատարան:

Մեթր JAQUES VERGÈS-ը, որ Սլոպոտան Միլոսեւիչը պաշտպանելու համար հիմնուած Միջազգային Յանձնախումբին անդամ է, յայտարարեց, որ "TPI-Ն ՄԱՐԴԱՍՊԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆ ՄԸՆ Է» և աւելցուց, թէ՝ «Այս դատարանը մերժեց Եուկոսլաւիոյ նախկին նախագահին դարմանումի համար անոր ազատ արձակուիլը»:

***

Ի՞նչ էր Միլոսեւիչի «յանցանք»ը, որ Սիոնիստները «Հիւանդ Միլոսեւիչին» դարմանումի երթալուն անգամ արգելք եղան:

Եուկոսլաւիոյ նախագահը իր ազգային պարտականութիւնը կատարած և Եուկոսլաւիոյ խորտակման արգելք ըլլալ ուզած էր:

Եուկոսլաւիոյ ողբերգութեան մասին, տարիներէ ի վեր, «Նայիրի»ի մէջ, բաւական երկար արտայայտուած և իրականութիւնները գրել աշխատած էինք:

Այստեղ կ'ուզենք հետեւեալ իրականութիւնը կրկնել:

Եուկոսլաւիոյ բաժանումը Սիոնիստներուն ապագայ ծրագիրներուն իրականացման հանգրուաններէն մէկն էր: 200 տարիէ ի վեր շարունակուող Ռուսերուն Միջերկրական իջնելուն արգելք ըլլալու Սիոնական քաղաքականութեան շարունակութիւնն է Եուկոսլաւիոյ կործանումը:

Այսօր, Եուկոսլաւիոյ հողերուն վրայ, Ռուսերուն և Ուղղափառներուն թշնամի մահմետական Պոսնիա մը, Քոսովօ մը և Կաթողիկէ Խրուաթիա ու Սլովէնիա մը ստեղծուած են:

Մայիս 2006-ին, Մոնթենեկրօ-ի մէջ կատարուելիք ընտրութեամբ ալ, Մոնթենեկրօն Սերպիայէն պիտի բաժնուի:

Եւ այս ձեւով երբեմնի Եուկոսլաւ միասնական և հզօր պետութիւնը բոլորովին պատմութեան պիտի անցնի:

Եւ Սերպերը, Միջերկրականէն հեռանալով, փոքր պետութեան մը պիտի վերածուին:

***

Մենք, մեր գրութիւններուն մէջ, տեւական Սիոնիստներուն ծրագիրներուն մասին կը խօսինք:

Անոնք, որ իրենց հոգիներուն մէջ արդարութեան «ծարաւը» ունին, մեզ լաւ կը հասկնան:

Բայց անոնք, որ կենդանական բնազդներով ապրող, անհոգ և անտարբեր մահկանացուներ են, մեր գրածները աւելորդաբանութիւն և կրկնութիւն կը նկատեն:

Մենք, այս տեսակ անձնաւորութիւններուն համար, մէկ բան ունինք ըսելիք... Աստուած ձեզի խելք և խիղճ, աչք և ականջ թող տայ:

***

Ձեր ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք շատ կարեւոր կէտի մը վրայ:

Սիոնիստներուն կողմէ Եուկոսլաւիոյ բաժանման գործողութիւնները սկսան 1990-էն յետոյ: Այսինքն՝ Խորհրդային Միութեան կործանումէն յետոյ: Ըսել կ'ուզենք, որ Սիոնիստներուն ծրագիրները մեծ ճշգրտութեամբ, կարգով և կանոնով կը գործադրուին:

Խ. Միութեան տարիներուն Սիոնիստները չհամարձակեցան Եուկոսլաւիոյ մէջ գործի անցնիլ: Անոնք Խ. Միութեան խորտակումէն, և Ռուսիոյ տկարացումէն յետոյ է, որ սկսան Եուկոսլաւիոյ մէջ կաթողիկէ Խրուաթները և Սլովէնները, իսլամ Պոսնիաքներն ու Քոսովարները (մեծ մասամբ բռնութեամբ հաւատափոխ եղած քրիստոնեաներու շառաւիղներ) ապստամբութեան մղել:

Արդէն Արաբ միապետութիւններ և Թուրքիա պատրաստ էին Եուկոսլաւիոյ մէջ գտնուող իրենց դաշնակիցներուն օգնելու: Այսպէս սկսաւ Եուկոսլաւիոյ խորտակումը:

Եւ Դեկտեմբեր 1995-ին, DAYTON-ի համաձայնութիւնը ստորագրուեցաւ

Փարիզի մէջ։ Եուկոսլաւիոյ բաժանման մեղսակիցներ՝ Քլինթընի, Շիրաքի և Հելմութ Քոհլի ներկայութեամբ։

Եւ Տէյթընի համաձայնութեամբ Սլովենիա, Խրուաթիա և Պոսնիա բաժնուեցան Եուկոսլաւիայէն։

Բայց այսքանը բաւարար չեղաւ Սիոնիստ Ամերիկացիներուն համար։ 1999-ին, այս անգամ ալ Քոսովօ-ն սպառնալով, Ամերիկացիները սկսան Եուկոսլաւիան ռմբակոծել և երկիրը քանդել։

Եւ Միլոսեւիչ, իր հայրենիքին բոլորովին քանդուելուն արգելք ըլլալու համար, ստիպողաբար ընդունեց Ամերիկացիներուն Քոսովօ-ի համար պարտադրած պայմանները։

... Եւ Եուկոսլաւները, Ամերիկացիներուն սպառնալիքներուն պատճառաւ, Միլոսեւիչը իշխանութենէն հեռացուցին։ Եւ Ճինճիչ անունով դրուժան մը իշխանութեան եկաւ։

Այս Ճինճիչն էր, որ 100 միլիոն տոլարի փոխարէն, Սիոնիստ Ամերիկացիներուն յանձնեց Միլոսեւիչը։ Ճինճիչը միջոց մը յետոյ, սպաննուեցաւ Սերպ հայրենասէրի մը կողմէ։

Եւ Միլոսեւիչը Յունիս 2001-ին, խիստ հսկողութեան ներքեւ, փոխադրուեցաւ Հոլանտա, Լա Հէյ-ի բանտը, դատուելու համար **TPI** կոչուած (իբր թէ) միջազգային արդարութեան դատարանին առջեւ։ Նախ. Միլոսեւիչին դատավարութիւնը սկսաւ Փետրուար 2002-ին։

Բայց, Միլոսեւիչ բացարձակապէս չընդունեց, այս **TPI** ըսուած դատարանին հանգամանքն ու վաւերականութիւնը։

«ԱՅՍ ԴԱՏԱՐԱՆԸ ԱՄԵՐԻԿԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ՁԵՌՔԸ ԳՈՐԾԻՔ ՄԸՆ Է» ըսաւ։

Իր պաշտպանութեան համար փաստաբանի մը կարգուիլը երբեք չընդունեց։

Այս շինծու դատարանին առջեւ ի՛նք խօսեցաւ առանձին և քաջաբար ըսաւ, թէ՝ «ԵՍ, ԻԲՐ ԵՈՒԿՈՍԼԱՒԻՈՅ ՆԱԽԱԳԱՀԸ, ԵՐԿՐԻՍ ՀՈՂԱՑԻՆ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՇՏՊԱՆԵԼՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՍ ԿԱՏԱՐԵՑԻ»։

***

Միլոսեւիչ, Յունիս 2001-էն մինչեւ Մարտ 2006, բանտարկուած մնաց։

Եւ **TPI** *կոչուած դատարանը, գրեթէ 5 տարուան ընթացքին, Միլոսեւիչին դէմ որեւէ յանցանք չկրցաւ հիմնաւորել։* Եւ 5 տարի տեւող դատավարութենէն յետոյ, Միլոսեւիչին չկրցաւ դատապարտել։

Եւ անմեղ ու հերոս Նախագահը, 12 Մարտ 2006-ին, մահացաւ Լա Հէյի (իբր թէ) արդարութեան բանտին մէջ։

***

Այստեղ, յանուն արդարութեան կ'ուզենք նշել, Եուկոսլաւիոյ ժողովուրդին ողբերգութեան և հերոս - Նախագահ Միլոսեւիչի մահուան առաջնակարգ պատասխանատուներուն անունները.

1.- Ամերիկայի Նախագահ Պիլ Քլինթըն,
2.- Ամերիկայի (նախկին) ԱԳ նախարար, հրեայ Մատլէն Օլպրայթ,
3.- Գերմանիոյ վարչապետ Հելմութ Քոհլ,
4.- Քարոլ Վոժթիլան (Յովհ. Պօղոս Պապ),
5.- Լա Հէյի **TPI** Դատարանին կին դատախազը՝ զուիցերիացի Քարլա Տէլ Փոնթէ:

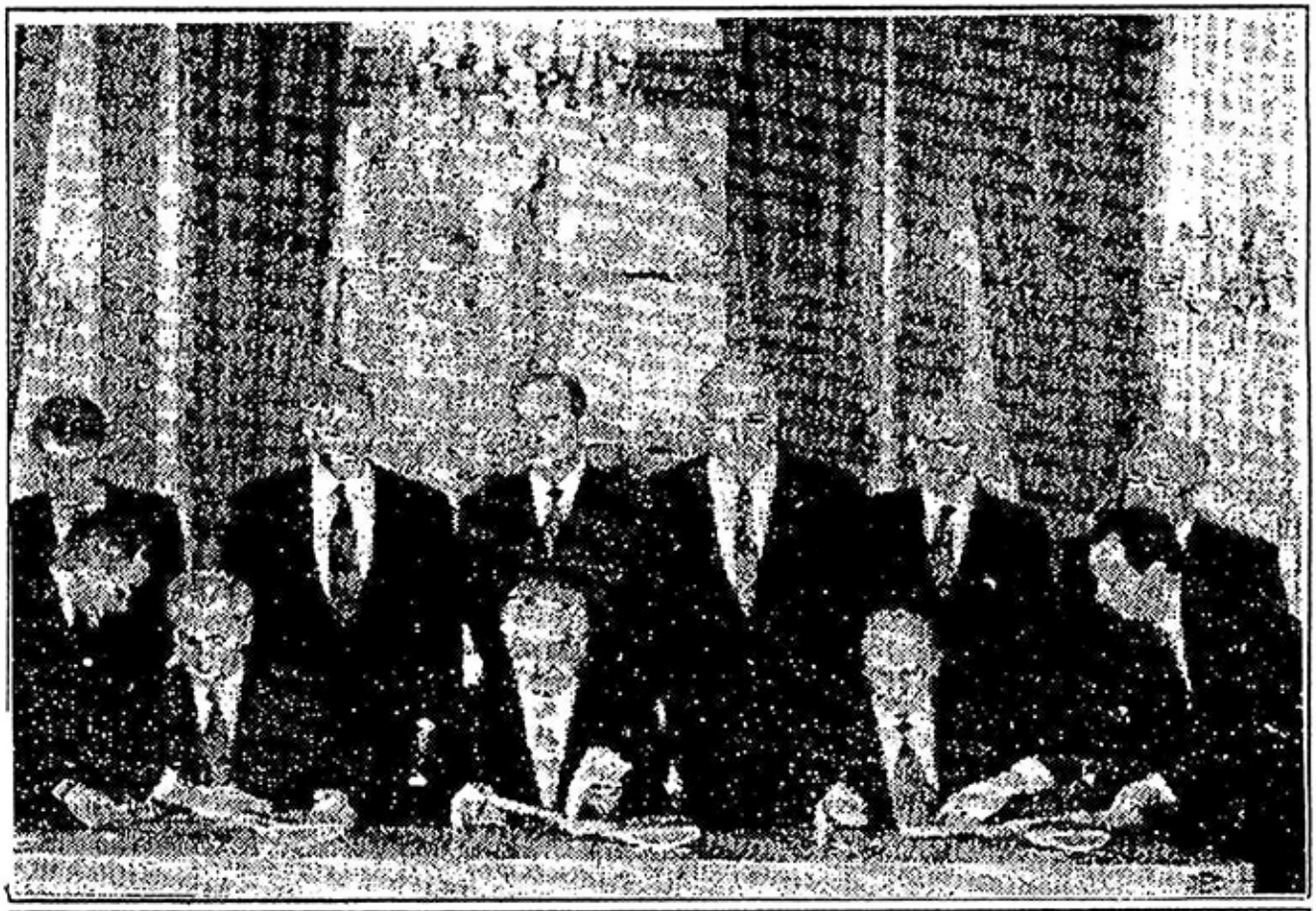

Պատմական նկար մը՝ Դեկտեմբեր 1995-ին. Փարիզի ELYSÉE Պալատին մէջ կ'ստորագրուի Պոսնիոյ պատերազմին վերջ տուող DAYTON-ի (իբր թէ) խաղաղութեան համաձայնագիրը:

Ստորագրողները - նստածները՝ ձախէն աջ՝ Սլոպոտան Միլոսեւիչ, Ֆրանժօ Թուժման և Ալիժա Իթզէպեկովիչ: Կանգնածները, ձախէն աջ՝ երկրորդը՝ Պիլ Քլինթըն, ժագ Շիրաք և Հելմութ Քոհլ:

Բայց, քանի մը տարի ետք, Ամերիկացիները, ըստ իրենց սովորութեան, սուտ պատրուակներով յարձակեցան Եուկոսլաւիոյ վրայ...

... եւ քանդեցին բարգաւաճ Եուկոսլաւիան:

(→էջ 3)

ԵՈՒԿՈՍԼԱՒԻՈՅ ՀԵՐՈՍ ՆԱԽԱԳԱՀ ... (Ծար. էջ 2-էն)

Այս տողերը գրելու միջոցին, կատարուեցաւ Եուկոսլաւիոյ Նախագահ Միլոսեւիչի յուղարկաւորութիւնը Պելկրատի մէջ:

Ամերիկացիներուն խամաճիկը եղող Սերպիոյ ներկայ կառավարութիւնը, նախ չընդունեց, որ նախագահին դագաղը երկիր բերուի:

Բայց յետոյ, պնդումին վրայ Սոցիալիստ կուսակցութեան որուն պետն էր Միլոսեւիչ, իշխանութիւնը տեղի տուաւ և Նահատակին մարմինը Պելկրատ հասաւ:

Կառավարութիւնը, վախնալով ամերիկացիներէն, պետական յուղարկաւորութիւն կատարելէ խուսափեցաւ...

Բայց, ի վերջոյ, ստիպողաբար ընդունեց, որ Սերպ ժողովուրդը իր նախագահին հանդէպ յարգանքի վերջին տուրքը կատարէ:

Եւ, Միլոսեւիչի դագաղը, Պելկրատի Ազգային ժողովի Պալատին առջեւ դրուեցաւ:

TÜRKLERIN (SÖZ DE) BILMEDIKLERI GERÇEKLERI AÇIKLIYORUZ

TÜRKIYE BASBAKANI TAYYIP ERDOGAN MANTIGI OLMIYAN BIR ADAM. BU MANTIKSIZ ADAM, TÜRKIYENIN DE DÜNYANIN DA BASINI BELAYA SOKABILIR. DIKAT EDIN BU ADAMA

BASBAKAN TAYYIP ERDOGAN 26 SUBAT 2006-DA, VERDIGI DEMEÇTE AVRUPALILARA ÇOK KIZMIS, AVRUPALI IDARECILERI KINAMIS, VE SUNLARI SÖYLEMIS: "AVRUPALI IDARECILER, AVRUPADA YASIYAN TÜRK VATANDASLARIMIZA KENDI LISANLARINI KONUSMALARINA ENGEL OLUYORLAR.

SONRA BU AVRUPALI IDARECILER BURAYA GELIYOR VE TÜRKIYE AZINLIKLARI IÇIN LISAN SERBESTLIGI ISTIYORLAR.

ÖLÇÜNÜ BIL EY AVRUPALI.

SEN AYNI SERBESTLIGI AVRUPADAKI BENIM VATANDASLARIMA GÖSTERIYORMUSUN?"

SAYIN BASBAKAN ERDOGAN SEN, TÜRKIYEDE YASIYAN, AZINLIK DEDIGIN HALKLARI, SON SENELERDE AVRUPAYA PARA KAZANMAYA GIDEN VE AVRUPADA YERLESMEYE ÇALISAN TÜRKLERE BENZETIYORSUN.

HALBUKI TÜRKIYEDEKI AZINLIK DEDIGIN HALKLAR, BU MEMLEKETIN YERLISI, BINLERCE SENEDEN BERI BU TOPRAKLARDA YASIYAN INSANLAR.

SEN VE SENIN AHFADIN ISE, SONRADAN GELME, YABANCILARSINIZ.

BIZI MECBUR EDIYORSUN SANA YINE TARIH DERSI VERMEYE.

NAMIK KEMALIN SÖZLERINI TEKRAR EDIYORUZ.

"CIHANGIRANE BIR DEVLET ÇIKARDIK BIR ASIRETTEN"

II. ASIRDA BIR ASIRET OLARAK AYAK BASTINIZ ANATOLYA TOPRAKLARINA. VE O TARIHTEN ITIBAREN ZORLA TÜRKLESTIRMEYE ÇALISTINIZ YERLI AHALIYI.

VE HATTA, ORTA ANATOLYADA, KONYADA, KAYSERIDE VE CIVARINDA,TÜRKÇE KONUSMIYANIN DILINI KESTINIZ.

ISTE BU BARBARLIGINIZ SAYESINDE, BIR ASIRETTEN, CIHANGIRANE BIR DEVLET ÇIKARDINIZ. SIZIN BU BARBARLIGINIZA RAGMEN, 1915-E KADAR ANATOLYA HALKININ (ORHAN PAMUK-UN DA SON ZAMANLARDA SÖYLEDIGI GIBI) EN AZINDAN YARISI HIRISTIYAN IDI.

1923-DE ISE, ANATOLYA HALKININ YÜZDE YÜZU ISLAM OLDU.

1915-DEN 1923-E KADAR NE OLDU GEÇTI?

ERMENILER, YUNANLILAR, SÜRYANILER: "TÜRKLER BIZI KESTI. SOYKIRIMINA UGRATTI" DIYORLAR. SIZ TÜRKLER ISE "YAVUZ HIRSIZ EV SAHIBINI BASTIRIR" MISALI ERMENI SOYKIRIMINI INKÂR EDIYOR VE "SÖZ DE SOYKIRIM" DIYORSUNUZ.

FAKAT "GÜNES, BALÇIKLA SIVANMAZ" EN SONUNDA MECBUR OLACAKSINIZ. ERMENI SOYKIRIMINI KABUL ETMIYE.

VE ERMENI MILLETINDEN ÇALDIKLARINIZI ÖDEYECEKSINIZ.

FAKAT SU ANDA SIZI DAHA FAZLA KORKUTAN MESELE KÜRT PROBLEMI.

VE BUGÜN TÜRKIYE TOPRAKLARINDA YASIYAN EN AZINDAN 30 MILYON KÜRT VAR.

VE TAYYIP ERDOGANI KORKUTAN, 1915 SOYKIRIMININ KILIÇ ARTIGI OLAN ISTANBULDAKI 50 BIN KADAR ERMENI VE BIN KADAR RUMLAR DEGIL.

ZATEN ISTANBULDAKI ERMENI VE RUMLARIN 1923 LOZAN ANLASMASINA GÖRE KENDI LISANLARINI ÖGRENME HAKLARI VAR.

TAYYIP ERDOGANI ASIL KORKUTAN, 30 MILYONLUK KÜRT MILLETI.

VE KÜRT MILLETI, TÜRKLERIN BASKISI ALTINDA KÜRT LISANINI OGRENMEYE, KÜRT LISANINI KONUSMAYA HAKKI YOK.

ISTE AVRUPALI IDARECILER BU OTUZ MILYONLUK KÜRT MILLETININ HAKKINI ARIYOR.

VE TAYYIP ERDOGAN BU KÜRT PROBLEMINDEN KAÇINMAK IÇCIN MANTIKSIZ BENZETMELER YAPIYOR.

VE ANATOLYANIN YERLI HALKLARI OLAN ERMENILERI, RUMLARI VE KÜRTLERI, SON SENELERDE PARA KAZANMAK IÇIN AVRUPAYA GIDEN TÜRKLERE BENZETIYOR.

ZATEN AVRUPALILAR, AVRUPADA YASIYAN TÜRKLERE "TÜRKÇE KONUSMA" DEMIYOR KI.

YALNIZ AVRUPALILAR ORAYA YERLESEN TÜRKLERE DIYOR KI "EGER BURDA YASIYACAKSAN, BURANIN LISANINI ÖGRENECEKSIN".

FAKAT TAYYIP ERDOGAN BU GERÇEGI DEGISTIRIYOR, VE "AVRUPALILAR TÜRKLERIN KENDI LISANLARINI KONUSMALARINA ENGEL OLUYOR" DIYOR.

BU MANTIKSIZ BASBAKAN ISTIYOR KI, AVRUPADAKI TÜRK KADINLARI KENDI KARISI GIBI BASLARINI ÖRTSÜN, BÜTÜN TÜRKLER MUSLUMAN SARTLARINA BAGLI KALSIN, AVRUPA LISANINI ÖGRENMESIN, VE AVRUPALILARA KARISMASIN. ONLARDAN AYRI DURSUN.

ONUN IÇIN DIYORUZ KI, BU MANTIKSIZ BASBAKAN TAYYIP ERDOGAN, TÜRKIYENIN DE, DUNYANIN DA BASINI BELAYA SOKABILIR.

Ա. Գ.

Եւ Սերպ ժողովուրդը, երկու օր տեւողութեամբ, անվերջանալի շարքերով անցաւ իր սիրելի ու հայրենասէր նախագահին դագաղին առջեւէն, անոր մատուցելով ծաղիկներ, արցունքոտ աչքերով և խաչակնքելով:

Սերպիոյ բոլոր կողմերէն եկած 100,000-է աւելի ժողովուրդ հաւաքուած էր, 18 Մարտ 2006-ի Շաբաթ ցերեկէն ետք, Պելկրատի Ազգային ժողովի սլալատին առջեւ, ընկերանալու համար Միլոսեւիչին վերջին ուղեւորութեանը դէպի իր ծննդավայրը՝ Պելկրատի շուրջ գտնուող POZAREVAC- քաղաքը:

Եւ, Եուկոսլաւիոյ քաջարի նախագահը, իր վերջին հանգիստը գտաւ իր ծննդավայրին ընտանեկան տան պարտէզին մէջ, հարիւրամեայ սաղարթախիտ թմբիի ծառի մը տակ ուր, իր սիրելիներուն ձեռքերովը, հողին յանձնուեցաւ:

Թաղման արարողութեան ընթացքին կարդացուեցաւ իր կնոջ և տղուն Մոսկուայէն ուղարկած դամբանականները:

Միլոսեւիչի կինը և տղան չէին կրցած ներկայ ըլլալ յուղարկաւորութեան:

ՈՐՈՎՀԵՏԵՒ ՄԱՀՈՒԱՆ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔՆԵՐ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ԷԻՆ ԻՐԵՆՑ ԴԷՄ:

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻՐ ՔԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՎԱՐՉԱՊԵՏ TAYYIP ERDOGAN-Ը ՏՐԱՄԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ՉՈՒՆԵՑՈՂ ԱՆՁ ՄԸՆ Է: ԱՅՍ ՏՐԱՄԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ՉՈՒՆԵՑՈՂ ՄԱՐԴԸ՝ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ԱՄԲՈՂՋ ԱՇԽԱՐՀԻ ԳԼՈՒԽԸ ՓՈՐՁԱՆՔԻ ԿԸ ՄԱՏՆԷ: ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԸՐԷՔ ԱՅՍ ՄԱՐԴՈՒՆ

Թուրքիոյ վարչապետ TAYYIP ERDOGAN-ը 26 Փետրուար 2006-ին կատարած յայտարարութեան մէջ, եւրոպացիներուն շատ բարկացեր է և եւրոպական ներկայացուցիչները մեղադրեր ու հետեւեալ խօսքերը ըսեր է.

«եւրոպական ներկայացուցիչները, եւրոպա ապրող մեր թուրք հայրենակիցներուն իրենց լեզուն խօսելուն արգելք կ'ըլլան:

Ասոր փոխարէն՝ հոս կու գան ու Թուրքիոյ փոքրամասնութիւններուն համար լեզուական ազատութիւն կը պահանջեն:

Չափդ գիտցիր ա՛յ մարդ: Դուն նոյն վերաբերումը ցոյց կուտա՞ս եւրոպայի իմ հայրենակիցներուս»:

Յարգելի վարչապետ TAYYIP ERDOGAN, դուն, Թուրքիոյ մէջ ապրող փոքրամասնութիւններ ըսած ժողովուրդները՝ վերջին տարիներուն դրամ շահելու համար եւրոպա գացող և եւրոպա հաստատուիլ ջանացող թուրքերուն հետ կը բաղդատես:

Մինչդեռ «Թուրքիոյ փոքրամասնութիւններ» կոչուած ժողովուրդները, այս երկրին տեղացիներն են, հազարաւոր տարիներէ ի վեր այս հողերուն վրայ ապրող մարդիկ են:

Բայց դուն և քու շառաւիղներդ, վերջէն եկած օտարներ էք:

Մեզի այստեղ կրկին կ'ստիպես՝ որ քեզի պատմութեան դաս տանք:

NAMIK KEMAL-ին խօսքերը կը կրկնենք՝

«Աշխարհակալ պետութիւն մը մէջտեղ բերինք՝ ցեղախումբ մը»:

11-րդ դարուն ցեղախումբ մը ըլլալով ոտք կոխեցիք Անաթոլիոյ հողերուն վրայ:

եւ այդ թուականէն սկսեալ բնիկ ժողովուրդները՝ բոնի թրքացնելու աշխատեցաք:

եւ նոյնիսկ, կեդրոնական Անաթոլիոյ մէջ, կեսարիոյ, Գոնիայի և շրջակայքը բնակող ժողովուրդներէն, թրքերէն չխօսողներուն լեզուները կտրեցիք:

Ահա, ձեր այս բարբարոսութիւններուն պատճառաւ, «ցեղախումբէ մը՝ աշխարհակալ պետութիւն» մը մէջտեղ բերիք:

Բայց, հակառակ ձեր բարբարոսութիւններուն, մինչեւ 1915 թուականը, Անաթոլիոյ վերջին շրջաններու բնակչութեան [ORHAN PAMUK-ին ալ ըսածին պէս] նուազագոյն կէսը՝ քրիստոնեայ էր:

Մինչդեռ 1923-ին, Անաթոլիոյ ժողովուրդին հարիւրին հարիւրը իսլամ եղաւ:

1915-էն մինչեւ 1923 ի՞նչ եկաւ - անցաւ:

Հայերը, յոյները և ասորիները կ՛ըսեն, որ «Թուրքերը մեզ ջարդեցին, ցեղասպանութեան ենթարկեցին»:

Մինչդեռ դուք՝ թուրքերդ, ամէն բան կ՛ուրանաք, և հայկական ցեղասպանութեան համար՝ «իբր թէ ցեղասպանութիւն» կ՛ըսէք:

Բայց, «Արեւուն ճառագայթները ծեփելով չեն գոցուիր»:

Ի վերջոյ, ստիպուած պիտի ըլլաք՝ հայկական ցեղասպանութիւնը ընդունելու:

եւ հայ ազգէն ձեր բոլոր գողցածները ետ պիտի վերադարձնէք:

Բայց, սա միջոցին ձեզի ամէնէն շատ վախցնող հարցը քրտական խնդիրն է:

եւ այսօր, Թուրքիա ըսուած հողերուն վրայ նուազագոյն 30 միլիոն քիւրտ կայ...

եւ TAYYIP ERDOGAN-ին վախ պատճառողը՝ 1915-ի ցեղասպանութեան սուրի մնացորդ Պոլսոյ 50 հազարի շուրջ հայերը և հազարի շուրջ յոյները չեն:

[Արդէն Պոլսոյ հայերը և յոյները, 1923-ի Լոզանի դաշնագրին համաձայն, իրենց լեզուն սորվելու իրաւունքը ունին]:

TAYYIP ERDOGAN-ին բուն վախը, 30 միլիոննոց Քիւրտ Ազգն է:

եւ Քիւրտ Ազգը՝ թրքական ճնշումով, քրդական լեզուն սորվելու և քրդական լեզուն խօսելու իրաւունքը չունի:

Ահա եւրոպական ներկայացուցիչները՝ այս 30 միլիոննոց Քիւրտ Ազգին իրաւունքը կը փնտռեն:

եւ ERDOGAN այս քրդական խնդիրէն խուսափելու համար՝ անտրամաբանական նմանութիւններ կը կատարէ, և Անաթոլիոյ տեղացի ժողովուրդները եղող հայերը, յոյները և քիւրտերը՝ վերջին տարիներուն դրամ շահելու համար եւրոպա գացող թուրքերուն կը նմանցնէ...:

Արդէն եւրոպացիները, եւրոպա ապրող թուրքերուն՝ «թրքերէն մի խօսիր չեն ըսեր»:

Միայն եւրոպացիները, եւրոպա բնակող թուրքերուն կ՛ըսեն թէ՝

«եթէ հոս պիտի ապրիս՝ ստիպուած ես տեղւոյն լեզուն սորվիլ»:

Բայց TAYYIP ERDOGAN, այս իրողութիւնը կը փոխէ և «եւրոպացիները՝ թուրքերուն իրենց լեզուն խօսելուն արգելք կ՛ըլլան»ի կը վերածէ:

Այս տրամաբանութենէ զուրկ վարչապետը կ՛ուզէ, որ եւրոպա գտնուող թուրք կիները, իր կնոջ նման, գլուխնին լաչակով ծածկեն:

Ան կ՛ուզէ նախ, որ եւրոպա բնակող բոլոր թուրքերը՝ իսլամական օրէնքներուն համեմատ ապրին, եւրոպական լեզուն չսորվին, եւրոպացիներուն չխառնուին և անոնցմէ հեռու կենան:

Այդ պատճառաւ կ՛ըսենք, որ այս տրամաբանութեամբ տկար վարչապետը, Թուրքիոյ և նոյնիսկ Աշխարհի գլուխը փորձանքի կը մատնէ:

Յ. Շ.

ՀՐԷԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ-ԻՍԼԱՄՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԻ՞ՒՆ...

ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԻԱՀԵԾԱՆ ԻՇԽԱՆԱՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ՆԿԱՐԸ

Deuxième Congrés Mondial
des Imams et Rabbins pour la paix

Du 19 au 22 mars 2006
Séville - Espagne – "LE MONDE" - 21-3-2006

ԴՈՒՆ ՔՈՒՆ՝ ԹՇՆԱՄԻԴ ԱՐԹՈՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
[ՀՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ]

Շատ ծանօթ հայկական ասացուածք՝ «*Դուն քուն՝ բախտդ արթուն*»ը քիչ մը փոխելով կը կրկնենք՝

Դուն քուն՝ թշնամիդ արթուն:

Երբ այսօր քրիստոնեաները, իրենց կրօնքին հաւատքով՝ «*Խաղաղութեան, եղբայրութեան, լայնախոհութեան և ազատութեան Աշխարհ մը*» կը քարոզեն, և ինչպէս որ Ռուբէն Սեւակ 1911-ին ըսած էր՝ «Ու կ'երազեն այն հեռաւոր օրուան՝ ուր գայլ ու գառնուկ մէկտեղ կ'արածին»... անդին, հրեայ ռաբունապետները և արմատական իսլամները Սպանիոյ "SEVILLE" քաղաքին մէջ, (իբր թէ) խաղաղութեան վեհաժողով կը կազմակերպեն:

Բայց՝ ուշադրութի՛ւն: Ո՞ւր կը կազմակերպուի այս (իբր թէ) խաղաղութեան ժողովը- Սպանիոյ Սեւիլ քաղաքին մէջ: Այս քաղաքը, 8-րդ դարէն մինչեւ 13-րդ դարը՝ Ափրիկէ-էն Սպանիա խուժող մոլեռանդ, արմատական իսլամութեան արշաւանքներու շրջանին ստեղծուած Արաբական Պետութեան ANDALOUSIE (Արաբերէնով՝ ENDÜLÜS) նահանգին կեդրոնը եղած էր:

Եւ Սեւիլ քաղաքը, մինչեւ 15-րդ դարու վերջաւորութեան, հակառակ սպանական իշխանութեան գոյութեան, հրէական քաղաք մնաց:

Եւ 1492-ին Սպանիոյ իշխանաւորները՝ FERDINAND D'ARAGON թագաւորը և ISABELLE DE CASTILLE թագուհին, բոլոր հրեաները Սպանիայէն արտաքսեցին:

Հրեաները մինչեւ այսօր կ'ողբան ու կուլան, որ կաթողիկէները հրեաները վռնտած են Սպանիայէն:

Բայց երբեք չեն ըսեր, թէ «Ինչո՞ւ վռնտած են»:

Այստեղ կրկին պիտի ջանանք բացայայտել իրականութիւնը:

Սպանիոյ Թագուհին այդ շրջանին այնքա՛ն բարեացակամ եղած էր հրեաներուն նկատմամբ, որ, երեւակայեցէ՛ք՝ իր վարչապետն անգամ հրեայ էր, և Սպանիոյ ամէնէն կարեւոր պաշտօնները հրեաներուն ձեռքն էին:

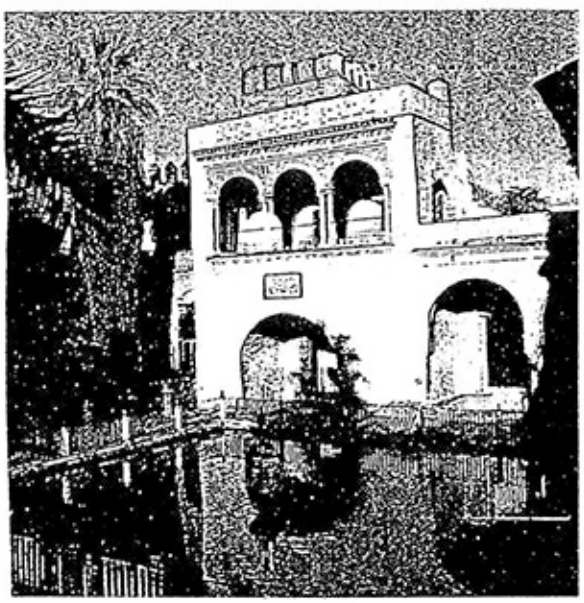

Բայց 1492-թ.ին, Սպանիոյ իշխանաւորները կը տեղեկանան, որ հրեաները արմատական-իսլամներուն հետ գործակցաբար, սադրանքներ կը նիւթեն, Սպանիան իրենց տիրապետութեան ենթարկելու համար:

Այդ պատճառաւ է, որ նոյն թուականին, այդ արմատականները և հրեաները կ'արտաքսուին Սպանիայէն:

Այստեղ կը հրատարակենք SEVILLE քաղաքին Արաբնե-

րէն մնացած հռչակաւոր ALCAZAR-էն տեսարան մը:

Եւ հրեայ ռաբունապետներն ու արմատական իսլամները (Իմամներ), իրենց նախկին մայրաքաղաքին՝ Սեվիլլի մէջ իբր թէ խաղաղութեան վեհաժողով կը կազմակերպեն, իրականութեան մէջ իրենց 1492-ին կիսատ մնացած ծրագիրը՝ Սպանիան կրկին իրենց լուծին ենթարկելու համար:

***

Շատ անգամ կրկնած ենք՝ Հրեաները և Արաբները (իսլամ) նոյն՝ Սեմական ցեղին կը պատկանին:

Եւ իրենց կրօններն ալ շատ մօտ են իրարու:

1.– Երկուքն ալ իրենց կրօնին ստիպողութեամբ՝ կը թլփատուին:

2.– Իրենց կրօնին ստիպողութեամբ՝ «Աչքի դէմ Աչք»ի վրէժխնդրական օրէնքը կը գործադրեն:

3.– Իրենց կրօնին ստիպողութեամբ՝ Մարդկային կերպարը գծագրելը արգիլած են:

4.– Հրեաները և արմատական Արաբ-իսլամները իրենց կրօնին ստիպողութեամբ՝

Իրենց կրօնին չպատկանողները «Անաստուած» կը նկատեն: Արմատական-իսլամ Արաբներուն համար իրենցմէ չեղողները՝ "KAFIR", "GÂVUR" են:

Հրեաներուն համար իրենցմէ չեղողները՝ «Խոյ»են, «Անասուն» են:

5.– Հրէական և արաբական լեզուները նոյն արմատներուն կը պատկանին:

6.– Հրեաները և իսլամ-արմատական արաբները, իրենց կրօնին ստիպողութեամբ, խոզի միս չեն ուտեր:

7.– Հրէական և արաբական գրութիւնը (եւրոպական գրելաձեւին հակառակ) աջէն ձախ կը գրուի: Այս տեսակ նմանութիւններու շարքը կարելի է երկարե՛լ:

Եւ ամէնէն կարեւորը՝ հրեաները և արաբները «Աբրահամ»ին թոռներն են: Յիշենք Յորդանանի թագաւոր Հիւսէյնին մօտիկ անցեալին ըսածները.– «Աբրահամին թոռները, ասկէ յետոյ, իրարու դէմ պիտի չպատերազմին»:

***

Այսօր, հրեաներուն և արաբներուն միջեւ եղած անհամաձայնութեան միակ մարզը, «Պաղեստինեան» հարցն է:

Եւ հրեաները խեղճ Պաղեստինցի ժողովուրդին կարեւոր մէկ մասը ջարդեցին ու ցեղասպանութեան ենթարկեցին, և գողցան Պաղեստինցի ժողովուրդին հայրենիքը: Եւ մինչեւ հիմա ալ սիոնական հրեաները (իբր թէ քաղաքակիրթ կոչուած արեւմտեան երկիրներուն թոյլտուութեամբ և անոնց լռելեայն համաձայնութեամբ), կը շարունակեն ջարդել մնացեալ Պաղեստինցի ժողովուրդը: Եւ ամէն տեսակ սադրանքներով և բարբարոսութեամբ (50 տարիէ ի վեր բարեա-

ցակամութիւն կեղծելով ու իրենց հակառակորդին հետ համաձայնութեան գալու խոստումներով զիրենք լոլոզելէ յետոյ, կ'աշխատին բոլորովին ոչնչացնել Պաղեստինեան ժողովուրդը:

Եւ մենք, ա՛յն համոզումը ունինք, որ՝ Արաբական պետական ղեկավարներուն մեծամասնութիւնը համաձայն է հրեաներուն Պաղեստինի մէջ կատարած այս ցեղասպանութեան:

Եւ այդ արաբները, իրենց այս կեցուածքով, ձեւով մը զոհած են պաղեստինցիները:

Փոխարէն՝ Արաբները լաւատեղեակ են, հրեաներուն իսլամութիւնը Եւրոպայի մէջ տարածելու ծրագրին:

Վերը նշուած՝ հրեայ ռաբունապետներուն և արմատական իսլամներուն նախկին արաբական մայրաքաղաք՝ Սպանիոյ Սեվիլ քաղաքին մէջ գումարած վեհաժողովը, այս գործակցութեան հանգրուաններէն միայն մէկն է:

***

9 Օգոստոս 2005-ին, «Նայիրի»ի մէջ արտայայտուած էինք՝ ELIZABETH HERESCH-ի «Ծախու առնուած Յեղափոխութիւն» վերտառութեամբ գիրքին մասին, որ 1917-թ.ի Յեղափոխութեան ներքին ծալքերը կը հրապարակէր:

Վերջերս (Մարտ 2006-ին) Փարիզի մէջ հրատարակուեցաւ NICOLAS TANDLER-ի "LES SECRETS DE LENINE" վերտառութեամբ գիրքը, որ գերմանական գիրքին նման 1917-ի Յեղափոխութեան մէջ հրեաներուն կատարած դերը անհաւատալի մանրամասնութիւններով կը հրապարակէ:

Եւ այս գիրքը կարդալով կրկին ու մեծ ցաւով նկատեցինք՝ հրէական ծրագիրներուն գործադրութեան համար կատարուած խաղերը և սադրանքները:

Եւ առանց այս հրէական սադրանքներուն դժուա՛ր, թէ յաջողէր 1917-թ.ի ռուսական յեղափոխութիւնը:

Կը յանձնարարենք կարդալ այս գիրքը:

Այդ յեղափոխութեան յաջողութեան մեծապէս նպաստեց PARVUS անունով հրեայ մը, որ այս գծով եռանդուն աշխատանք տարաւ Պոլսոյ մէջ, 1905-15-թ.ներուն:

***

* *

Մենք կը հաւատանք, որ Աշխարհի վրայ կատարուած գրեթէ բոլոր ընկերային յեղաշրջումները «դլդում»ներու հետեւանք են, ինչպէս՝ 1789-թ.ի Ֆրանսական Յեղափոխութիւնը, նաեւ՝ 1917-ի ռուսականը, ուր Սիոնիզմը կրցաւ լաւագոյն օգտուիլ Ձարական Ռուսիոյ ժողովուրդին ընկերային դժգոհութեանց յառաջացուցած ընդվզումներէն:

Այս վարկածը հաստատեցին վերջերս հրատարակուած գիրքերը՝

1.- JOSEPH LEHANN.-
LE JUIFS DANS LA REVOLUTION FRANCAISE.

2.- ELISABETH HERESCH.- DIE GEKAUFTE REVOLUTION.
(Ծախու առնուած Յեղափոխութիւնը)

3.- NICOLAS TANDLER.-
"LES SECRETS DE LENINE"

Այս երեք գիրքերուն մէջ ալ կը կարդանք Սիոնական հրեաներուն անվերջանալի սադրանքներուն մասին, թէ ինչպէս անոնք օգտուեցան միջազգային իրադարձութիւններէն որ իրենց ծրագիրները իրագործեն:

Կ'ըսուի, թէ պատմութիւնը կրկնութիւն է: Աւելի ճիշդ՝ Սիոնական ծրագիրները կը շարունակեն գործադրուիլ:

Բնական է մեզի՝ հայերուս համար, Հրեայ-Սիոնական սադրանքներուն ամէնէն կարեւորը՝ 1915-ի թուրքերուն գործադրած հայկական ցեղասպանութիւնն է, որուն մասին բո՛ւն իրականութիւնը, դեռ մինչեւ այսօր, Միջազգային մամուլին կողմէ բաւարար չափով քօղազերծուած չէ, ինչպէս որ վերջերս կատարուեցաւ ու բացայայտուեցաւ հրեայ-սիոնական սադրիչ գործունէութիւնը Ֆրանսական և Ռուսական յեղափոխութիւններուն մէջ:

Այս օրերուն՝ 24 Ապրիլ 1915-ի հայկական ցեղասպանութեան 91-րդ տարելիցը պիտի նշուի:

Եւ մենք, հայերս, կրկին պիտի ոգեկոչենք մեր նահատակները, պիտի լանք և պիտի ողբանք:

Բայց, հայ ժողովուրդը կրկի՛ն պիտի չգիտնայ բո՛ւն իրականութիւնները:

Պիտի նզովէ միայն Թալաթը, Էնվէրը և Ճեմալը: Բայց առանց գիտնալու, թէ այս երեք հրէշներուն ետեւ ովքեր կային:

Հայ ժողովուրդը պէտք է այլեւս կոտրէ այս "TABOU"ն:

Ա՛լ կը բաւէ՛, որքան որ, մինչեւ այսօր, սուտերու և երազներու հաւատացինք և վազեցինք անոնց ետեւէն:

Ա՛լ կը բաւէ՛, ինչքան որ, Տօն Քիշոթի նման, օդին մէջ, սուրեր ճօճեցինք... անանուն և անծանօթ թշնամիներուն դէմ:

Բայց, ո՞վ էր թշնամին: Ո՞վ էր իրական յանցաւորը:

Մենք կը հաւատանք, որ հայերս վախցանք իրականութիւններէն: Չուզեցինք իրականութիւնները տեսնել: Նախընտրեցինք սուտերու հաւատալ... և երազել:

Եւ այդ պատճառաւ կրկին ու կրկին պիտի հառաչենք՝

«Սուտերու եւ երազներու Ջոհ, «Էշ Նահատակ» եղած Ազգ Մը՝ «Հայերը»:

TÜRKLERIN (SÖZ DE) BILMEDIKLERI GERÇEKLERI AÇIKLIYORUZ

TÜRKIYE KAYNIYOR
"TÜRKIYE KÜRDISTAN OLACAK"

7 MART 2006 TARIHLI "NAIRI"DE "TÜRKIYE, KÜRDISTAN OLACAK" DEMISTIR.

21 MART 2006 NEVRUZ BAYRAMINDAN ITIBAREN TÜRKIYENIN GÜNEY DOGU ILLERINDE GELISEN OLAYLAR, TÜRKIYENIN KÜRDISTAN OLMAYA BASLAMASININ TAM-TAM SESLERIDIR.

BUGÜNKÜ YAZIMIZDA, SON GÜNLERDE "HÜRRIYET" GAZETESINDE YAYINLANAN KÜRTLERLE ALAKALI YAZILARDAN EDINDIGIMIZ IZLENIMLERI VERMIYE ÇALISACAGIZ.

BIZIM ANLADIGIMIZ KADAR TÜRKIYE KAYNIYOR. VE BUGÜN TÜRK HÜKÜMETI NE YAPACAGINI BILMEZ VAZIYETTE.

DIYARBAKIR VE CIVARINDA ISYAN HAVASI ESIYOR. BIR ÇOK ÖLÜ VAR.

FAKAT TÜRK HÜKÜMETI, HABERLERIN YAYILIP, KÜRTLER GALEYANA GELMESIN DIYE GAZETELERE YASAK KOYUYOR....

"ESKI TÜRK ZORBALIK DEVRINDE" OLSAYDI, TÜRK HÜKÜMETI, ERMENILERE YAPTIGI GIBI, KÜRTLERI DE KILIÇDAN GEÇIRIR VE KÜRT MESELESINI DE BITIRIRDI.

FAKAT BUGÜN DURUM DEGISIK. BIRINCISI, KIM KÜRT, KIM TÜRK BELLI DEGIL. KÜRTLER DE TÜRKLER GIBI MÜSLÜMAN.

IKINCISI, TÜRKLERIN ELINDE BUGÜN 1915 GIBI BIRINCI DÜNYA SAVASI FIRSATI YOK.

ONUN IÇIN TÜRKIYE BASBAKANI TAYYIP ERDOGAN, BIR GÜN TATLI, BIR GÜN SERT BEYANATLAR VEREREK VAKIT KAZANMAYA ÇALISIYOR.

GEÇENLERDE TAYYIP ERDOGAN-IN VERDIGI DEMEÇDE :

"ÜLKEMIZDE 30'A YAKIN ETNIK KIMLIK VAR" DIYEREK, (INANILMIYACAK KADAR GERÇEKLERI IFADE ETMISTI.

FAKAT BIR KAÇ GÜN SONRA AYNI BASBAKAN: "TEK BAYRAK, TEK DEVLET, TEK MILLET" DIYEREK MUSTAFA KEMALIN SAFSATALARINI TEKRARLADI.....

FAKAT TAYYIP ERDOGANIN 6 NISAN 2006-DA KÜRTLERE GÖNDERDIGI MESAJ, ÇOK BÜYÜK BIR ALDATMACA.

BAKIN, TÜRK BASBAKANI KÜRTLERE NE DEMIS.

"SILAHI BIRAKIR GELIRSIN, MASADA KONUSURSUN".

ACABA KÜRTLER MASAYA GELIRSE TAYYIP ERDOGAN NE KONUSACAK.

KÜRTLERE, KÜRTÇE KONUSMAK, KÜRTÇE YAYIN YAPMAK, KÜRTÇE EGITIM YAPMAK HAKKINI MI VEREÇEK ?

KÜRTLERE MILLET OLARAK YASAMA HAKKINI ME TANIYACAK ?

YOKSA 1908-DE TALÂT PASANIN ERMENILERE YAPTIGI GIBI KÜRTLERI UYUTACAK MI ?

SON GÜNLERDE TÜRKIYEDE VUKU BULAN OLAYLAR, KÜRTLERIN KOLAY-KOLAY *ERMENILER GIBI ALDANMAYA NIYETLERI OLMADIGINI GÖSTERIYOR....*

BIR KAC GÜN EVVEL KÜRTLER, MOLOTOF KOKTEYLERI ILE ISTANBULDA DEHSET

SAÇTILAR.

AYNI GÜNLERDE KÜRTLERIN DIYARBAKIR VE CIVARINDA YAPTIKLARI KANLI GÖSTERILER, DIYARBAKIRIN BIR KAÇ SENE SONRA DOGU ANATOLYA KÜRDISTANININ BASSEHRI OLACAGININ HABERCISI....

Atatürk'ü idam ettiler

....FAKAT 5 NISAN 2006 TARIHLI "HÜRRIYET" GAZETESINDE YAYINLANAN BIR HABER, ÇOK DERIN ANLAMLAR TASIYOR.

5 NISAN 2006 TARIHLI "HÜRRIYET" GAZETESININ 10. SAHIFESINDE YAYINLANAN HABERI AYNEN VERMIYE ÇALISACAGIZ.

"ATATÜRK´Ü IDAM ETTILER"

"ÖNCEKI GÜN MARDIN-IN NUSAYBIN ILÇESINDE P.K.K. YANDASLARINCA, ATATÜRK BÜSTÜNÜN BOYNUNA IP GEÇIRILIP IDAM EDILIR GIBI, YENISEHIR MAHALLESINDEKI ÇAGDAS DERESININ GEÇTIGI ALMAN KÖPRÜSÜNDEN ASAGI SARKITILDI".

DÜSÜNÜN BIR KERE :

TÜRK DEVLETININ KURULUSU, TÜRKIYENIN EBEDI SEFI OLAN ATATÜRKÜ, KÜRTLERE KARSI ISLEDIGI KATLIYAM SUÇLARDAN DOLAYI BUGÜNKÜ TÜRKIYE TOPRAKLARINDA KÜRTLER SEMBOLIK OLARAK IDAM EDIYOR VE KÖPRÜDEN ASAGI ASIYOR.

SIZ TÜRKLER, 1915-DE ERMENI MILLETINI SOYKIRIMINA UGRATAN TALÂT PASANIN BERLINDE ERMENILER TARAFINDAN IDAM EDILMESINI PROTESTO ETMEK IÇIN MART 2006- BERLINDE GÖSTERILER TERTIP ETTINIZ.

ACABA NISAN 2006-DA NUSAYBINDE ATATÜRKÜN BÜSTÜNÜ KÜRT MILLETINE KARSI ISLEDIGI KATLAYAN SUÇLARDAN DOLAYI ATATÜRKÜ SEMBOLIK OLARAK IDAM EDEN KÜRTLERE KARSI NE YAPABILECEKSINIZ ?

Ց. Ջ.

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ «ՔՐՏԱԿԱՆ ՀՐԱԲՈՒԽԸ» ԺԱՅԹՔԵԼ ՍԿՍԱԻ

ԹՈՒՐՔԻԱՆ՝ ՔԻՒՐՏԻՍՏԱՆԻ ՊԻՏԻ ՎԵՐԱԾՈՒԻ

7 Մարտ 2006 թուակիր «նայիրի»ի մէջ, «Թուրքիան՝ քիւրտիստանի պիտի վերածուի» ըսած էինք:

21 Մարտ 2006-ի՝ *նեւրուզի* տօնէն ի վեր Թուրքիոյ հարաւ-արեւելեան նահանգներուն մէջ կատարուած եղելութիւնները, Թուրքիոյ քիւրտիստանի վերածուիլ սկսելուն ազդանշանները կազմող TAM-TAM-ի ձայներն են:

Մեր այսօրուան գրութեամբ, վերջին օրերուն "Hürriyet" թերթին մէջ հրատարակուած և քիւրտերու հետ առնչութիւն ունեցող գրութիւններուն մասին, մեր տպաւորութիւնները պիտի ջանանք տալ:

Մեր հասկցածը այն է, որ Թուրքիան «եռալ» սկսած է:

Եւ թրքական կառավարութիւնը չի գիտեր ի՛նչ ընել: Անորոշութեան մատնուած է:

Տիարպէքիրն ու ասոր շրջակայքը ապստամբական վիճակի մէջ են: Բազմաթիւ մահեր կան:

Բայց թրքական կառավարութիւնը, քրտական լայն խաւերուն մէջ հակազդեցութիւններ որպէսզի չստեղծուին, այս լուրերու հրատարակման արգելք դրած է:

Եթէ «Թրքական հին բռնակալութեան» շրջանը ըլլար, թրքական կառավարութիւնը, հայոց դէմ ըրածին պէս, քիւրտերուն ամբողջութեամբ կը ջարդէր: Եւ քրտական հարցը կը դադրէր գոյութիւն ունենալէ:

Բայց այսօր՝ վիճակները փոխուած են:

Առաջին պատճառը՝ ո՞վ է քիւրտն և ո՞վ է Թուրքը- յայտնի չէ: Քիւրտերը, թուրքերուն նման, Իսլամ են:

Երկրորդ՝ այսօր, թուրքերուն ձեռքը, 1915-ի նման, Առաջին Համաշխարհային Պատերազմին յատուկ պայմանները չկան:

Այդ պատճառաւ Թուրքիոյ Վարչապետ Թայիպ Էրտողանը, ժամանակ շահելու համար, օր մը մեղմ և օր մըն ալ կարծր յայտարարութիւններ կը կատարէ:

Անցեալները Թ. Էրտողան կը յայտարարէր, թէ՝ «Մեր երկրին մէջ 30-ի մօտ ազգային ինքնութիւններ կան»: Այս ձեւով՝ Թուրք Վարչապետը [անհաւատալիօրէն] իրականութիւնները ըսած էր:

Բայց, քանի մը օր յետոյ, նոյն էրտողանը «Մէկ դրօշակ, մէկ պետութիւն և մէկ ազգ» ըսելով Մուսթաֆա Քեմալին ծաբռտուքները կրկնեց:

Սակայն էրտողանին 6 Ապրիլ 2006-ին քիւրտերուն ուղարկած պատգամը՝ շատ մեծ խաբէութիւն է:

Նայեցէք, թէ Թուրք Վարչապետը ի՞նչ ըսած է քիւրտերուն.—

«Ձենքը կը ծգես, կուգաս և սեղանի շուրջ կը խօսիս»:

Եթէ քիւրտերը սեղան քան, էրտողանը արդեօք ի՞նչ պիտի ըսէ անոնց:

Քիւրտերուն՝ քրտերէն խօսելու, քրտերէն հրատարակութիւն կատարելու և քրտերէն դաստիարակութիւն ջամբելու իրաւունք պիտի տա՞յ:

Քիւրտերուն՝ իրր ուրոյն ազգ ապրելու իրաւունքը պիտի ճանչնա՞յ: Թէ՞, 1908-թ.ին Թալաթ Փաշային հայերուն ըրածին նման՝ քիւրտերը պիտի քնացնէ:

Վերջին օրերուն Թուրքիոյ մէջ կատարուած դէպքերը կ'ապացուցանեն, որ քիւրտերը, դիւրահաւատ հայերուն պէս, դիւրութեամբ խաբուելու նպատակ չունին:

Քանի մը օրեր առաջ քիւրտերը, իրենց «Գոգթէյլ Մոլոթոֆներով, Պոլսոյ մէջ սարսափի մատնեցին ժողովուրդը:

Նոյն այդ օրերուն՝ քիւրտերու կողմէ Տիարպէքիրի մէջ կատարուած արիւնոտ ցոյցերը նախանշաններ են, որ այդ շրջանը Անաթոլիոյ մէջի քիւրտիստանին մայրաքաղաքը կրնայ դառնալ:

Բայց, 5 Ապրիլ 2006 թուակիր «Հիւրրիյէթ»ի մէջ հրատարակուած սա լուրը, շատ խոր նշանակութիւն ունի:

Այս թերթին 5 Ապրիլ 2006 թուակիրին 10-րդ էջին վրայ հրատարակուած լուրը նոյնութեամբ կը ներկայացնենք.—

«Atatürk-ը մահապատիժի ենթարկեցին»:

Առջի օր, Մարտին-ի NUSAYBIN գաւառակին մէջ, PKK-ի կողմնակիցները Atatürk-ի կիսանդրիին վիզէն պարան անցընելով, զայն մահապատիժի ենթարկելու նման, ենի շէհիրի թաղին մէջէն անցնող "Cagdas" գետակի վրայի "Alman" կամուրջէն վար կախած են»:

Կրնա՞ք պատկերացնել- Թուրք պետութեան հիմնադիրը, Թուրքիոյ «Յաւիտենական Ղեկավար» Աթաթիւրքը, քիւրտերուն դէմ իր կատարած ջարդերուն համար, իրր խորհրդանշական պատիժ, զինք այսօրուան Թուրքիոյ հողերուն վրայ մահապատիժի կ'ենթարկեն, կամուրջէն վար «կախե»լով:

Դուք՝ Թուրքերդ, 1915-ին Հայ Ազգը ցեղասպանութեան ենթարկող Թալաթ Փաշան Պերլինի մէջ, հայերուն կողմէ մահապատիժի ենթարկուելուն դէմ բողոքելու համար, Մարտ 2006-ին Պերլինի մէջ ցոյցեր կազմակերպեցիք:

Արդեօք դուք, Մարտ 2006-ին Nusaybin-ի մէջ, Քիւրտ ազգին դէմ կատարուած ջարդերուն իրր փոխադարձութիւն, Աթաթիւրքը խորհրդանշաբար մահապատիժի ենթարկող քիւրտերուն դէմ ի՞նչ պիտի կարենաք ընել:

Յ. Ղ.

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԾԱՌՈՒԿԵԱՆԻ «ՍԷՐԸ ԵՂԵՌՆԻ ՄԷՋ»Ը ԲԵՄԻ ՎՐԱՅ, ՄՕՏ ՕՐԷՆ

Հաճոյքով տեղեկացանք, որ հայ Կաթողիկէ Մեսրոպեան Վարժարանի Նախկին Սաներու միութեան «Պետրոս Ադամեան» Թատերախումբը կը պատրաստուի, մօտիկ ապագային, բեմադրել Անդրանիկ Ծառուկեանի «Սէրը Եղեռնի Մէջ» վէպը, որ վերածուած է թատերգութեան:

Այդ վէպին մէջ որ գրուած և լոյս տեսած է շուրջ քսանամեակ մ'առաջ, հեղինակը պատկերացուցած է ազգային-հերոս-բանաստեղծ-գրող ու իրատես գործիչ Ռուբէն Սեւակի ողբերգա-դիւցազնական կեանքը և ճաճատակութիւնը Դանիէլ Վարուժանի և ուրիշներու հետ:

Թատերկը կը բաղկանայ երկու արարէ: Կը տեւէ շուրջ երկու ժամ: Կը բեմադրուի Սուրէն Խտըշեանի կողմէ որ վկայուած է Հայաստանի (Երեւան) Պետական Գեղարուեստա-Թատերական Ինստիտուտէն: Ծանօթ է իր «Յիմարներու Ընթրիքը» թատերկի ներկայացումով:

Թատերախումբը կը գործէ Վազգէն Նիւրբէնթլեանի պատասխանատուութեամբ:

Ներկայացումները պիտի սկսին Ապրիլ 21-ին և տեւեն մինչեւ նոյն ամսուան 30-ը, «Յ. Տ. Մելգոնեան» հանդիսասրահին մէջ: «Կալա»ն՝ 30 Ապրիլին:

Ա. Ծառուկեանի «Սէրը Եղեռնի Մէջ»ի բեմականացումը, որուն ներգրաւուած են աւելի քան քսան փորձառու դերակատարներ և որոնք ոգեւորութեամբ կ'ընթացընեն նախապատրաստական աշխատանքները, կը զուգադիպի Մեծ Եղեռնի 91-ամեակին և սահմանուած է ըլլալու Հայկ. Յեղասպանութեան ինքնորոյն ոգեկոչում և Հայկ. Պահանջատիրական ոգորումին նոր խթան:

Վստահաբար, այս ինքնորոյն թատերկի ներկայացումը պիտի մեծ հետաքրքրութիւն ստեղծէ հայ թատերասէրին և ընդհանրապէս՝ պահանջատէր իրաքանչիւր հայու մօտ:

ԱՐԾԱՒ՝ ԴԷՊԻ 24 ԱՊՐԻԼ 1915-Ի ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԾԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԲՈՒՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՆԵՐԸ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
(ՎՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ)

"HARVARD" ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԸ ԿԸ ՀԱՍՏԱՏԷ.-

«ԻՍՐԱՑԷԼՆ Է, ՈՐ ԿԸ ԿԱՌԱՎԱՐԷ ԱՄԵՐԻԿԱՆ»

Ամերիկայի ամէնէն ծանօթ համալսարանը եղող "HARVARD"ի կողմէ վերջերս հրատարակուեցան 83 էջանոց հետազօտական աշխատանքները՝ "TEXTES DE TRAVAUX DE RECHERCHE", ընդհանուր խորագրի տակ:

Այս ուսումնասիրութեան մէջ, անվերջանալի եղելութիւններու և ապացոյցներու վրայ յենելով կը փաստուի, թէ՝ Ամերիկան կառավարողը Իսրայէլեան "LOBBY"ն է:

Երբ կը կարդանք 7 Ապրիլ 2006 թուակիր ֆրանսական "RIVAROL" շաբաթաթերթին մէջ "HARVERD"ի կողմէ հրապարակուած հրէական LOBBY-ին կատարած սադրանքներուն մանրամասնութիւնները՝ «խելքդ կը կենայ»:

Նոյնիսկ, անհաւատալի կրնան թուիլ ձեզի հոն գրուածները:

Որովհետեւ «Միջազգային մամուլ» կոչուած ծանօթ լրատուութեան ցանցերը, հրէական այս սադրանքներուն մասին բնաւ չեն խօսիր:

Պիտի խնդրէինք "INTERNET" ունեցող հայրենակիցներէն, որ հետեւին և իրազեկ դառնան "HARVARD" համալսարանին հրատարակած հրէական այս սադրանքներուն:

Թերեւս, այս տեղեկութիւնները կարդալով, հասկնան իրականութիւնները:

Դժբախտաբար, մեր մեծապատիւ մտաւորականները [քիչ բացառութիւններով], այս տեսակ «անկարեւոր խնդիրներու» մասին չեն գրեր և չեն խօսիր:

Որովհետեւ իրենք կապուած են [մեծ մասամբ] "FRANC-MAÇON", "ROTARY-CLUB", "LION'S-CLUB", "DROIT DE L'HOMME"ի նման զանազան և զարմանազան կազմակերպութիւններուն և հայկական կարգ մը ծանօթ միութիւններու ալ որոնք, իբր թէ, մարդասիրական աշխատանքներ կը կատարեն: Մինչդեռ, իրականութեան մէջ, կոչուած են քօղարկելու սադրիչ գործունէութիւնները:

Վերը նշուած կազմակերպութիւնները, տեսանելի և աներեւոյթ ճամբաներով, հրէական "LOBBY"ին իշխանութեան ենթարկուած են:

Աշխարհի վրայ տարածուած հրէական այս «Լոպի»ները, [իրականութեան մէջ՝ Սիոնիզմ կոչուած աշխարհակալ կայսրութիւնը], իրենց ձեռքին ունեցած լրատուական միջոցներով և, մանաւանդ՝ «Աստուած Դրամ»ին զօրութեամբ յաջողեցան, մինչեւ այսօր, իրենց ծրագիրները գործադրել և իրենց սուտ «իրականութիւն»ները մեզի «կլլեցնել»:

Բայց, մինչեւ ե՞րբ, Սիոնական հրեաները յաջողութեամբ պիտի շարունակեն իրենց խաբէութիւնները:

Մարդ արարածը կենդանիներու, շուներու նման կրնա՞յ մնալ հլու-հնազանդ, «պատառ մը հացի» համար:

Ո՞ւր մնացին մարդկային մտքի ու հոգեկան կարողութիւնները:

Ո՞ւր մնացին մարդկային «Աստուածամերձ» հոգեկան բարձրութիւնները:

Բայց, վերջերս կատարուած հրատարակութիւններ կու գան ապացուցանելու մեզի, որ մարդկային մտայնութեան մէջ, հրէական սադրանքներուն դէմ ընդվզումի նշաններ սկսած են յայտնուիլ:

Անցեալ ամիսներու ընթացքին կատարուած "SONDAGE"ներու համաձայն, արեւմտեան երկիրներուն մէջ, հակա-հրէական տրամադրութիւններ ունեցողներուն թիւը բարձրացած է:

Արդէն հրէական սադրանքներուն մասին լոյս տեսած հրատարակութիւնները ալ ասոնց ապացոյցներն են:

Վերջերս հրատարակուած և 1917-թ.ի Ռուսական Յեղափոխութեան մէջ հրեաներուն ունեցած դերը ապացուցանող գիրքերը, 1915-թ.ի հայկական ցեղասպանութեան մէջ հրեայ - թրքական մեղսակցութեան մասին գիրքը և դեռ՝ 1915-ին և աւելի ուշ Սիոնիզմի շուրջ շատ մը փաստագրական գիրքերու երեւումը, այս ահարկու «իրականութիւն»ը հաստատող յաւելեալ վկայութիւններ են:

Բայց մանաւանդ՝ Հարվըրտ Համալսարանին հրատարակած «Հրէական իրականութիւններ»ու մասին տեղեկատուէթիւնը, Սիոնիզմին տրուած բացառիկ մեղադրագիր ու հարուած է:

Բայց Սիոնական հրեաները, Արեւմտեան երկիրներու մէջ կը շարունակեն պատժել, "ANTISEMÉTISME"ի օրէնքներով, իրենց դէմ եղողները:

Վերջերս՝ 2006-թ.ի Փետրուարին, Վիէննայի մէջ, անգլիացի գիտնականի մը դէմ կատարուած դատավարութիւնը, հրէական վրիժառական կարողութիւններուն մէկ ահռելի ապացոյցն է:

- **DAVID IRVING անունով անգլիացի գիտնական մը, 17 տարիներ առաջ՝** 1989-ին յայտարարութիւն մը կը կատարէ Վիէննայի մէջ և, հրէական "HOLOCAUSTE"ի պատմութեան մաս կազմող "CHAMBRE A GAZ"երու գոյութեան դէմ կը խօսի...:

Ասոր վրայէն 17 տարիներ կ'անցնին և անգլիացի գիտնական DAVID IRVING, թերեւս ինքն ալ կը մոռնայ իր ըսածները, և Վիէննա այցի կ'երթայ: Բայց հոն կը ձերբակալուի հրեաներուն մատնութեամբ և, տեղւոյն օրէնքներուն համաձայն, դատարան կը յանձնուի: Եւ երեք տարուան բանտարկութեան կը դատապարտուի... 17 տարիներ առաջ "CHAMBRE A GAZ" չկայ ըսած ըլլալուն համար:

24 Փետրուար 2006-ին ուրիշ անգլիացի մը, այս անգամ՝ Լոնտոնի Քաղաքապետը՝ KEN LEVINGSTON-ը, իբր թէ հրեայ լրագրող մը անարգած ըլլալուն համար՝ լոնտոնեան դատարանի մը կողմէ՝ մէկ ամիս գործազրկութեան կը դատապարտուի:

Ի՞նչ է Լոնտոնի քաղաքապետին գործած յանցանքը: Ան, հրեայ լրագրողի մը պարզապէս ըսած է, թէ՝ «Դուք՝ գերմանական CAMP DE CONCENTRATION-ի պահակի մը կը նմանիք»:

***

Վերջերս թուրքերը՝ հրէական օրինակին հետեւելով, նոյն ատեն թէ՛ պաղ և թէ՛ տաք հովեր սկսած են փչել:

Այսինքն՝ թուրքերը մէկ կողմէն ամենազզուելի ձեւերով հայկական ցեղասպանութիւնը կը շարունակեն ուրանալ և պետական շատ մեծ կարելիութիւններով սուտերու վրայ հիմնուած հրատարակութիւններ կը կատարեն: Եւ ամէն կողմ հակահայ ցոյցեր կը կազմակերպեն պնդելով, որ «Հայկական Ցեղասպանութիւն»ը սուտ է:

Բայց, նոյն ատեն, [իբր թէ] քաջ եւ արդար թուրք մտաւորականներու կողմէ գիրքեր կը հրատարակուին և ելոյթներ կը կատարուին: Եւ այս «բարի» թուրքերը կ'ըսեն, թէ՝ «Դժբախտաբար 1915-ին, թուրքերու կողմէ կարգ մը ջարդեր կատարուած են հայերուն դէմ: Կը ցաւինք այս սպանութիւններուն համար: Բայց, պատերազմի մէջ էինք. եւ թուրքերն ալ շատ զոհեր տուին»:

Ոչ-պետական թուրք անձնաւորութիւններու կամ պարզ քաղաքացիներու կողմէ կատարուած [աւելի ճիշդ՝ նման արտայայտութիւններու կատարումը [իրենց հրահանգուած և կամ թոյլատրուած] այս բարեսիրտ խօսքերը. մեր կարգ մը միամիտ հայերուն կողմէ խանդավառութեամբ կը դիմաւորուին և հայերը կ'իյնան թուրքերուն ծուղակը:Մենք ալ կը հաւատանք. որ թուրքերուն այս «բարեացակամ» արտայայտութիւնները՝ շատ աւելի վտանգաւոր են հայերուն համար, քան թրքական բացայայտ ուրացումները:

Որովհետեւ, թուրքերուն այս «անուշ» խօսքերը. կը ծառայեն միայն հայերը քնացնելու:

***

Ծատերուն ծանօթ է որ վերջերս. Թուրքիոյ մէջ. Եւրոպական Միութեան անդամակցելու հեռանկարով, (իբր թէ) ազատ հրատարակութիւններ և յայտարարութիւններ կը թոյլատրուին:

Ասոնց մաս կը կազմեն քիչ վերը նշուած և հայկական ցեղասպանութեան վերաբերող գրութիւնները և արտայայտութիւնները:

Կան նաեւ, ուրիշ հրատարակութիւններ, որոնք հետեւանք են Եւրոպական Միութեան անդամակցութեան համար դրուած նախապայմաններուն: Եւ թուրքը կը ձեւացնէ, որ ընդունած է այդ պայմանները:

Բայց, այս թրքական հրատարակութիւններուն մէջ, շատ հետաքրքրական և զարմանալի պարագայ մը կայ մեզի համար:

Վերջին տարիներուն Թուրքիոյ մէջ հրատարակուեցան գիրքեր, որոնք, շատ բացայայտօրէն, Թուրքիոյ մէջ Սիոնական իշխանութեան ազդեցութեան մասին կը խօսին:

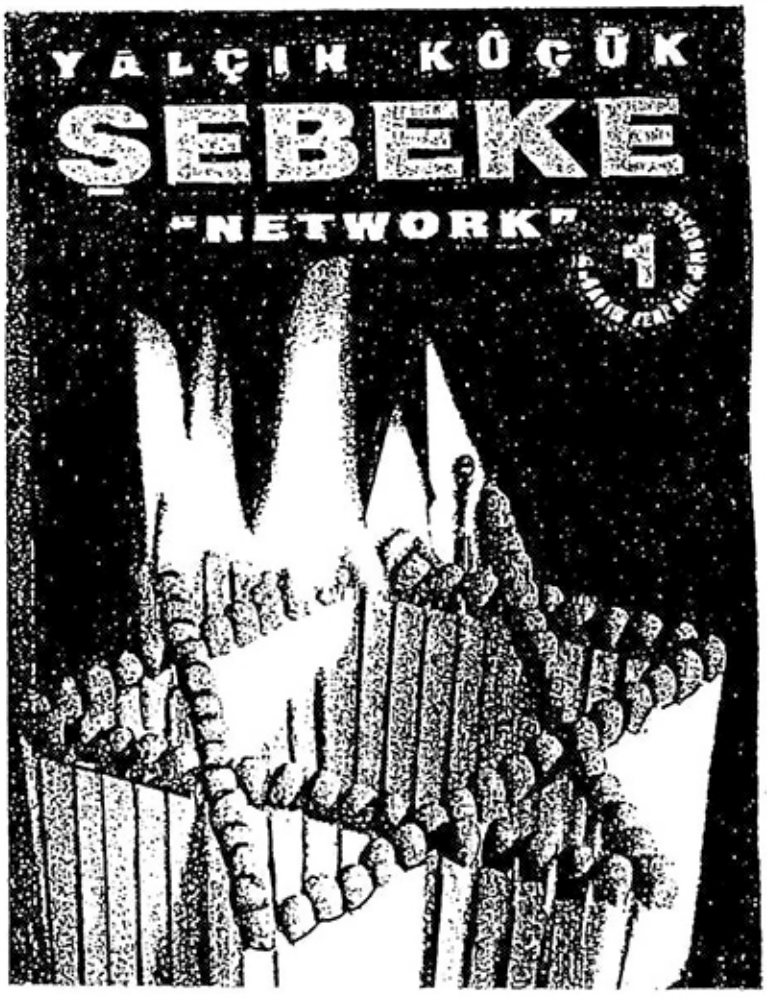

Այստեղ կը հրատարակենք 2004-ին Պոլիս լոյս տեսած YALÇIN KÜÇÜK-ի "SEBEKE", «Ծանց» վերտառութեամբ գիրքին առաջին էջին նկարը:

Արդէն գիրքին անունը՝ "SEBEKE" (Ծանց)ը և ճիշդ անոր ներքեւ եղող հրէական եռանկիւն աստղը շատ բան կը բացատրեն հատորին բովանդակութեան մասին:

Մենք, մեծ հետաքրքրութեամբ կարդացինք այս գիրքը և շատ զարմացանք, հոն տեղ գտած տեղեկութիւններուն վրայ:

Գիրքը, իրական վերլուծումը է, Թուրքիա կոչուած այսօրուան պետութեան պատմութեան: Եւ նաեւ՝ այսօրուան Թուրքիոյ իրավիճակին:

Եւ աչքերնուս չհաւատացինք երբ այս գիրքին մէջ կարդացինք, թէ՝ ինչպէս **«ԵՐԷԿ, ԱՃՍՕՐ ԱԼ, ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ԻՇԽԱՆԱՒՈՐՆԵՐԸ ՀՐԵԱՆԵՐՆ ԵՆ»**:

Այս գիրքին մէջ, նա'եւ նշուած էր՝ «Հայկական Հարցը» և «Ցեղասպանութիւնը»:

Ու նաեւ տեղեկութիւններ տրուած էին «ԱՍԱԼԱ»ն կործանելու (→էջ 3)

ԱՐՇԱՒ՝ ԴԷՊԻ 24 ԱՊՐԻԼ 1915-Ի... (Շար. էջ 2-էն)

համար, Թուրկութ Օզալին Ամերիկայի մէջ, հրէական «Լոպի»ին միջամըտութեամբ կատարած սակարկութիւններուն մասին:

Մենք կը կարծենք, որ այս տեղեկութիւնները շատ կարեւոր են հայկական պատմութեան համար:

Այս մասին պիտի ջանանք արտայայտուիլ «Նայիրի»ի յառաջիկայ թիւերուն մէջ:

***

Այս տողերը գրուած են 24 Ապրիլ 1915-ի հայկական ցեղասպանութեան 91-րդ տարելիցին գրեթէ նախօրէին:

Վաղը, Հայ Ազգը, Հայաստանի և Սփիւռքի մէջ, պիտի յիշատակէ այդ զարհուրելի օրը:

Բայց, հայերս ի՞նչ գիտենք, 24 Ապրիլ 1915-ի մասին:

Ի՞նչ գիտենք 24 Ապրիլ 1915-ի հայ մտաւորականներուն աքսորավայրը եղող՝ Չանղըրը-ի և Այաշի մասին:

Հրեաները իրենց HOLOCAUSTE-ի վայրերը եղող AUSWITZ-ը, DACHAU-ն, BUCHENWALD-ը, և նման CAMP DE CONCENTRATION-ները՝ սրբատեղիներու վերածած են:

Բայց մենք, Չանղըրը-ի և Այաշի մէջ, մեր Սուրբ նահատակներուն արգելափակուած վայրերուն նկարներն անգամ չունինք:

Պիտի ըսուի թերեւս, որ թուրքերը գերմանացիներուն չեն նմանիր:

Բայց ո՞վ արգելք կրնար ըլլալ, մանաւանդ սա վերջին տարիներուն, մեր կրօնաւորներուն Չանղըրը և Այաշ երթալուն աղօթելու համար՝ մեր Սուրբ նահատակներուն անյայտ գերեզմաննոցը եղող այս հողերուն վրայ:

Ո՞վ արգելք կրնար ըլլալ Թուրքիա այցելող Սփիւռքի հայերուն՝ գոնէ երթալ-տեսնելնուն, 24 Ապրիլ 1915-ի հայկական ցեղասպանութեան խորհրդանիշը եղող Չանղըրըն և Այաշը:

Ինքզինք շատ քաջ նկատող հայ Ազգին համար, շատ նուաստացուցիչ կը

ակատենք այս պարտազանցութիւնը:

[Այստեղ կը հրատարակենք Չանղըրը-ի դժոխքէն ընդհանուր տեսարան մը]:

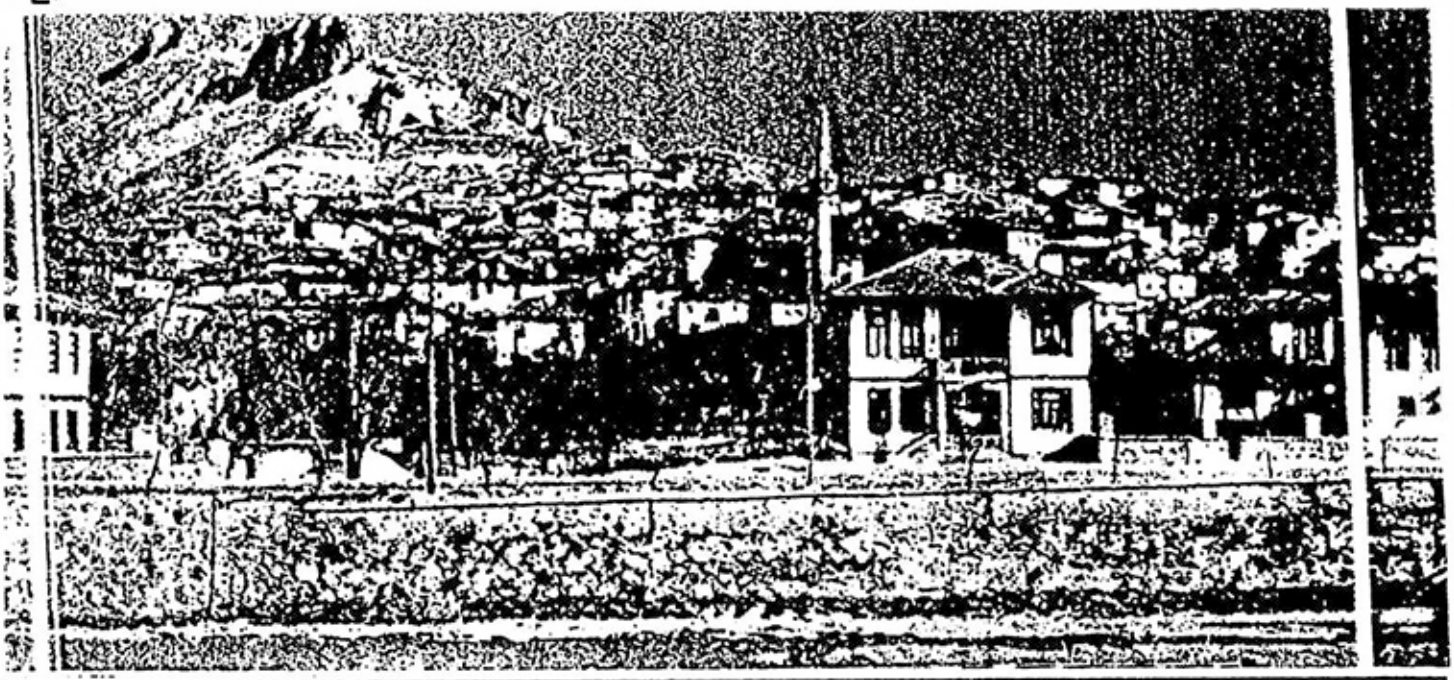

Չանղըրը-էն համայնապատկեր մը

Բայց այստեղ, կրկին պիտի ըսենք՝ յանցաւորը ժողովուրդը չէ:

Բուն յանցաւորները՝ հայ Առաջնորդներն են, որոնք, հայ Ազգին մէջ հայկական ոգին չկրցան ներմուծել: Մեր հայ առաջնորդները [մեծմասնութիւնը] «Աթոռի Հիւանդներ» են, որոնք միայն իրենց փառքին, փառաբանութեան և մանաւանդ՝ իրենց գրպանին մասին կը մտածեն:

TÜRKLERIN (SÖZ DE) BILMEDIKLERI GERÇEKLERI AÇIKLIYORUZ

24 NISAN 1915-DE TÜRKLERIN GERÇEKLESTIRDIKLERI ERMENI SOYKIRIMININ 91. YILDÖNÜMÜ DOLAYISI ILE

LÂNETNAME N. 1

ÇALINAN VATAN

SIZ TÜRKLER, BIR ZAMANLAR ERMENILER IÇIN "DIKKAFA, MANKAFA ERMENILER" TABIRINI KULLANIRDINIZ.

HAKIKATEN, ERMENILER ÇOK KAFASIZ INSANLAR.

ERMENI SOYKIRIMI IÇIN, 91 SENEDEN BERI AYNI SLOGANI TEKRAR EDER DURULLAR.

"24 NISAN 1915 SOYKIRIMINDA, TÜRKLER BIR BUÇUK MILYON ERMENI ÖLDÜRDÜLER" BU RAKAMI, HANGI ISTATISTIKLERE DAYANARAK HESAP ETMIS ERMENILER ACABA ?

BUNDAN 2050 SENE EVVEL ERMENISTAN KIRALI BÜYÜK DIKRAN ZAMANINDA ERMENISTANIN NUFUSU ÜÇ MILYON IDI.

O TARIHLERDE ÜÇ MILYONDAN FAZLA NÜFUSU OLAN DEVLETLERIN SAYISI PARMAKLA SAYILACAK KADAR AZDI.

2000 SENE SONRA, 1915 TARIHINDE DOGU ANATOLYADA ERMENISTAN DENILEN TOPRAKLARDA YASIYAN ERMENILERIN NUFUSU, EGER 11. YÜZYILDAN ITIBAREN TÜRKLERIN ZULMINE VE KATLIAMINA MARUZ KALMASALARDI, EN AZINDAN 30 MILYONA VARACAKTI. VE BILHASSA DEVAMLI TÜRK VAHSETI, BIR KISIM ERMENILERI, VATANLARINI TERK ETMEYE MECBUR ETTI.

BU GÖÇ EDEN ERMENILER, DAHA ZIYADE SEHIRLERDEKI ERMENILER IDI. KÖYDEKI ERMENILERIN ÇOGU TÜRKLERIN KATLIAMLARINA RAGMEN DIRENDILER VE TOPRAKLARINA BAGLI KALDILAR.

ONUN IÇIN DIYORUZ KI, 1915- SOYKIRIMINDA, TÜRKLERIN YALNIZ BIR BUÇUK MILYON ERMENI ÖLDÜRDÜKLERININ SÖYLENMESI, ÇOK DÜSÜK BIR RAKAMDIR.

TÜRKLER, 1915 SOYKIRIMINDA, TARIHIN BILINDIGI DEVIRLERDEN BERI KENDI VATANLARI OLAN DOGU ANATOLYADAKI ERMENISTAN TOPRAKLARINDA YASIYAN ERMENILERDEN EN AZINDAN ÜÇ MILYONU OLDÜRDÜLER.

*

* *

FAKAT BIZIM DÜSUNCEMIZE GÖRE ERMENILERIN, ÖLDÜRÜLÜLENLERIN SAYISINI AZ GOSTEMEKTEN DAHA MUHIM BIR HATALARI VAR.

ÇÜNKÜ TÜRKLER 1915 SOYKIRIMINDA YALNIZ ÜÇ MILYON ERMENIYI ÖLDURMEKLE KALMADILAR.

TÜRKLER DOGU ANATOLYADAKI 4000 SENELIK ERMENISTAN TOPRAKLARINDA YASIYAN BÜTÜN ERMENILERI ÖLDÜRDÜLER, (BU GÜNKÜ TABIRLE O TOPRAKLARDA ETNIK TEMIZLEME YAPTILAR). FAKAT EN MUHIMI TÜRKLER ERMENILERDEN TEMIZLENEN TOPRAKLAR ÜZERINDE YENI BIR TÜRKIYE YARATTILAR.

YANI AÇIKCASI "TÜRKLER ERMENILERIN VATANINI ÇALDILAR "...

... VE DIKKAFA, MANKAFA ERMENILER 91 SENEDEN BERI "TÜRKLER BIR BUÇUK MILIYON ERMENI ÖLDÜRDÜLER" DIYEREK DÖVÜNÜRLER.

FAKAT ÇALINAN VATANLARINDAN HIÇ BAHSETMEZLER....

INSANLAR ÖLÜR. FAKAT YERINE YENI NESILLER GELIR.

FAKAT VATAN KAYBEDILIRSE O ZAMAN MILLET DE ÖLÜR.

ÇÜNKÜ TOPRAKSIZ MILLET YASIYAMAZ.

"DIASPORA"DA YASIYAN TOPRAKSIZ MILLETLER EN SONUNDA KAYBOLMAYA MAHKÜMDUR.

ISTE, DIKKAFA, MANKAFA ERMENILER, BU GERÇEGI ANLAMADILAR. B. Q.

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱՒ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

24 ԱՊՐԻԼ 1915-ԻՆ
ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ԳՈՐԾԱԾ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ
91-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ
ՊԱՏԵՀՈՒԹԵԱՄԲ

ԱՆԷՋԱԳԻՐ - ԹԻՒ 1

ԳՈՂՑՈՒԱԾ ՀԱՅՐԵՆԻՔԸ

Դուք՝ թուրքերդ, 1915-էն առաջուան տարիներուն, հայերուն մասին «յամառ և տխմար հայեր» ասացուածքը կը գործածէիք:

Իրապէս ալ, հայերը շատ անխելք մարդիկ են:

Հայկական ցեղասպանութեան համար 91 տարիէ ի վեր նոյն լոզունգը կը գործածեն ու կը կենան.

«24 Ապրիլ 1915-ի ցեղասպանութեան ընթացքին, թուրքերը մէկուկէս միլիոն հայեր սպաննեցին»:

Հայերը, արդեօք, ո՞ր վիճակագրութեան վրայ յենելով, այս թուանշանը գրեր են:

Ասկէ 2050 տարիներ առաջ Հայաստանի բնակչութիւնը, Մեծն Տիգրանի շրջանին, երեք միլիոն էր:

Այս թուականներուն երեք միլիոնէ աւելի բնակչութիւն ունեցող պետութիւնները, մատի վրայ կը համրուէին:

2000 տարիներ յետոյ, 1915 թուականին, Արեւելեան Անաթոլիոյ մէջ Հայաստան ըսուած հողերուն վրայ ապրող հայերուն թիւը (եթէ հայերը, 11-րդ դարէն սկսեալ, թուրքերուն խժդժութեանց և ջարդերուն չենթարկուէին) նուազագոյն 30 միլիոնի պիտի հասնէր:

Եւ մասնաւորապէս, դարեր տեւողութեամբ շարունակուող թրքական վայրագութիւնները՝ մաս մը հայերուն իրենք հայրենիքը լքելով գաղթելուն պատճառ եղան:

Բայց այս գաղթող հայերը, աւելի շատ քաղաքները բնակողներ էին:

Գիւղերուն մէջ բնակող հայերուն մեծ մասը, հակառակ թրքական ջարդերուն, հաստատ մնացին, և իրենց հողերը չլքեցին:

Այդ պատճառաւ կ'ըսենք, որ 1915-ի ցեղասպանութեան ընթացքին թուրքերուն միայն մէկ ու կէս միլիոն հայեր սպաննած ըլլալը ըսելը՝ շատ պակասաւոր թուանշան-գնահատական մըն է:

Թուրքերը 1915-ի ցեղասպանութեան շրջանին, պատմութեան ծանօթ թուականներէն ի վեր իրենց հայրենիքը եղող Արեւելեան Անաթոլիոյ մէջ, Հայաստանի հողերուն վրայ ապրող հայ բնակչութեան առ նուազն երեք միլիոնը սպաննեցին:

★

★ ★

Բայց, մեր համոզումով հայերը, սպաննուողներուն թիւը նուազ յայտարարելէ աւելի կարեւոր սխալ մը կը գործեն՝

Որովհետեւ թուրքերը, 1915-ի ցեղասպանութեան ընթացքին, միայն երեք միլիոն հայեր սպաննելով չգոհացան:

Թուրքերը՝ Արեւելեան Անաթոլիոյ մէջ, 4000 տարուան հայկական հողերուն վրայ ապրող բոլոր հայերը սպաննեցին (այսօրուան բնորոշումով՝ ցեղաքանակական մաքրագործում կատարեցին) : Բայց ամէնէն կարեւորը՝ թուրքերը, հայերէն մաքրագործուած հողերուն վրայ, նոր Թուրքիա մը ստեղծեցին:

Այսինքն, աւելի պարզ խօսքով՝ «թուրքերը հայերուն հայրենիքը գողցան»:

Եւ, յամառ և տխմար հայերը, 91 տարիներէ ի վեր՝ «թուրքերը մէկ ու կէս միլիոն հայեր սպաննեցին» լոզունգը կը հառաչեն տեւաբար:

Բայց, իրենց գողցուած հայրենիքի մասին չեն արտայայտուիր:

Մարդիկ կը մեռնին, բայց իրենց տեղը նոր սերունդներ կը հասնին:

Բայց եթէ հայրենիքը կորսուի՝ ազգը բոլորովին կը մեռնի:

Որովհետեւ, առանց հայրենի հողի՝ ազգ մը չի կրնար գոյատեւել:

Սփիւռքի մէջ ապրող, հայրենիք չունեցող ազգերը, ի վերջոյ կորսուելու դատապարտուած են:

Ահա՛, այս իրականութիւնը, չհասկցա՛ն՝

Յամառ և տխմար հայերը:

ԱՐՇԱՒ՝ ԴԷՊԻ 24 ԱՊՐԻԼ 1915-ի... (Շար. էջ 2-էն)

համար, Թուրկութ Օզալին Ամերիկայի մէջ, հրէական «Լոպի»ին միջամըտութեամբ կատարած սակարկութիւններուն մասին:

Մենք կը կարծենք, որ այս տեղեկութիւնները շատ կարեւոր են հայկական պատմութեան համար:

Այս մասին պիտի ջանանք արտայայտուիլ «Նայիրի»ի յառաջիկայ թիւերուն մէջ:

***

Այս տողերը գրուած են 24 Ապրիլ 1915-ի հայկական ցեղասպանութեան 91-րդ տարելիցին գրեթէ նախօրէին:

Վաղը, Հայ Ազգը, Հայաստանի և Սփիւռքի մէջ, պիտի յիշատակէ այդ զարհուրելի օրը:

Բայց, հայերս ի՞նչ գիտենք, 24 Ապրիլ 1915-ի մասին:

Ի՞նչ գիտենք 24 Ապրիլ 1915-ի հայ մտաւորականներուն աքսորավայրը եղող՝ Չանղըրը-ի և Այաշի մասին:

Հրեաները իրենց HOLOCAUSTE-ի վայրերը եղող AUSWITZ-ը, DACHAU-ն, BUCHENWALD-ը, և նման CAMP DE CONCENTRATION-ները՝ սրբատեղիներու վերածած են:

Բայց մենք, Չանղըրը-ի և Այաշի մէջ, մեր Սուրբ նահատակներուն արգելափակուած վայրերուն նկարներն անգամ չունինք:

Պիտի ըսուի թերեւս, որ թուրքերը գերմանացիներուն չեն նմանիր:

Բայց ո՞վ արգելք կրնար ըլլալ, մանաւանդ սա վերջին տարիներուն, մեր կրօնաւորներուն Չանղըրը և Այաշ երթալուն աղօթելու համար՝ մեր Սուրբ նահատակներուն անյայտ գերեզմաններուն եղող այս հողերուն վրայ:

Ո՞վ արգելք կրնար ըլլալ Թուրքիա այցելող Սփիւռքի հայերուն՝ գոնէ երթալ-տեսնելնուն, 24 Ապրիլ 1915-ի հայկական ցեղասպանութեան խորհրդանիշը եղող Չանղըրըն և Այաշը:

Ինքզինք շատ քաջ նկատող հայ Ազգին համար, շատ նուաստացուցիչ կը

ակատենք այս պարտազանցութիւնը:

[Այստեղ կը հրատարակենք Չանղըրը-ի դժոխքէն ընդհանուր տեսարան մը]:

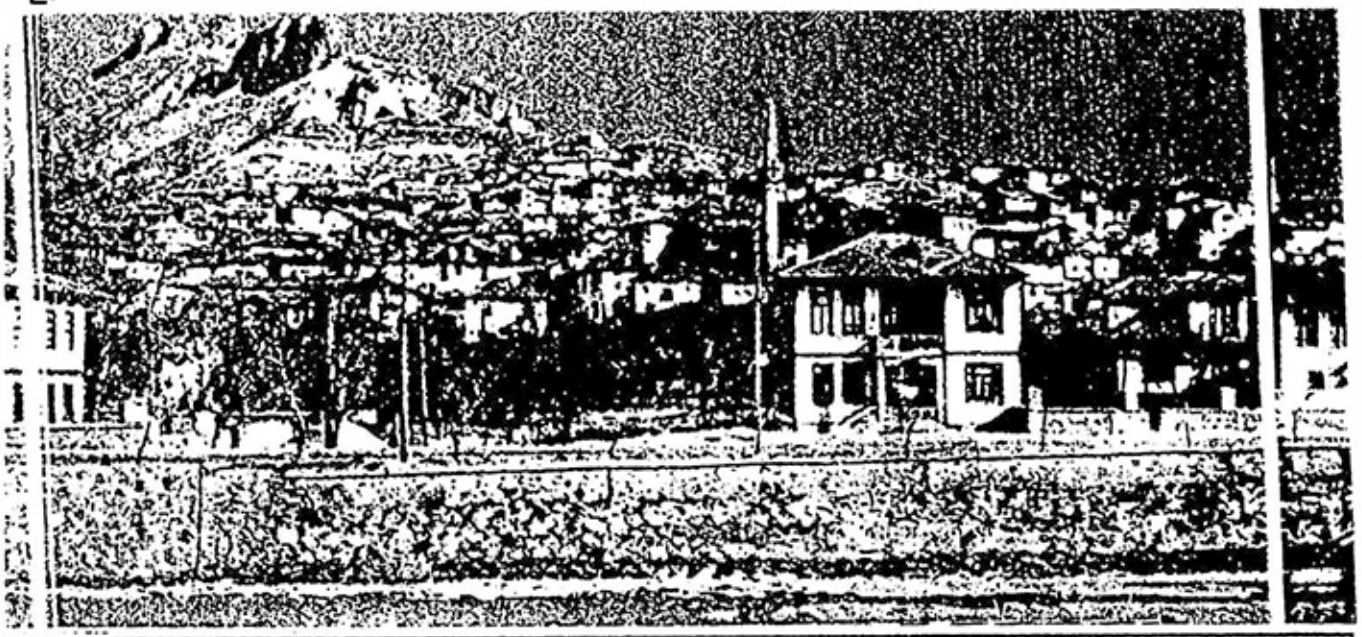

Չանղըրը-էն համայնապատկեր մը

Բայց այստեղ, կրկին պիտի ըսենք՝ յանցաւորը ժողովուրդը չէ:

Բուն յանցաւորները՝ հայ Առաջնորդներն են, որոնք, հայ Ազգին մէջ հայկական ոգին չկրցան ներմուծել: Մեր հայ առաջնորդները [մեծմասնութիւնը] «Աթոռի Հիւանդներ» են, որոնք միայն իրենց փառքին, փառաբանութեան և մանաւանդ՝ իրենց գրպանին մասին կը մտածեն:

TÜRKLERIN (SÖZ DE) BILMEDIKLERI GERÇEKLERI AÇIKLIYORUZ

24 NISAN 1915-DE TÜRKLERIN GERÇEKLESTIRDIKLERI ERMENI SOYKIRIMININ 91. YILDÖNÜMÜ DOLAYISI ILE

LÂNETNAME N. 1

ÇALINAN VATAN

SIZ TÜRKLER, BIR ZAMANLAR ERMENILER IÇIN "DIKKAFA, MANKAFA ERMENILER" TABIRINI KULLANIRDINIZ.

HAKIKATEN, ERMENILER ÇOK KAFASIZ INSANLAR.

ERMENI SOYKIRIMI IÇIN, 91 SENEDEN BERI AYNI SLOGANI TEKRAR EDER DURULLAR.

"24 NISAN 1915 SOYKIRIMINDA, TÜRKLER BIR BUÇUK MILYON ERMENI ÖLDÜRDÜLER" BU RAKAMI, HANGI ISTATISTIKLERE DAYANARAK HESAP ETMIS ERMENILER ACABA ?

BUNDAN 2050 SENE EVVEL ERMENISTAN KIRALI BÜYÜK DIKRAN ZAMANINDA ERMENISTANIN NUFUSU ÜÇ MILYON IDI.

O TARIHLERDE ÜÇ MILYONDAN FAZLA NÜFUSU OLAN DEVLETLERIN SAYISI PARMAKLA SAYILACAK KADAR AZDI.

2000 SENE SONRA, 1915 TARIHINDE DOGU ANATOLYADA ERMENISTAN DENILEN TOPRAKLARDA YASIYAN ERMENILERIN NUFUSU, EGER 11. YÜZYILDAN ITIBAREN TÜRKLERIN ZULMINE VE KATLIAMINA MARUZ KALMASALARDI, EN AZINDAN 30 MILYONA VARACAKTI. VE BILHASSA DEVAMLI TÜRK VAHSETI, BIR KISIM ERMENILERI, VATANLARINI TERK ETMEYE MECBUR ETTI.

BU GÖÇ EDEN ERMENILER, DAHA ZIYADE SEHIRLERDEKI ERMENILER IDI. KÖYDEKI ERMENILERIN ÇOGU TÜRKLERIN KATLIAMLARINA RAGMEN DIRENDILER VE TOPRAKLARINA BAGLI KALDILAR.

ONUN IÇIN DIYORUZ KI, 1915- SOYKIRIMINDA, TÜRKLERIN YALNIZ BIR BUÇUK MILYON ERMENI ÖLDÜRDÜKLERININ SÖYLENMESI, ÇOK DÜSÜK BIR RAKAMDIR.

TÜRKLER, 1915 SOYKIRIMINDA, TARIHIN BILINDIGI DEVIRLERDEN BERI KENDI VATANLARI OLAN DOGU ANATOLYADAKI ERMENISTAN TOPRAKLARINDA YASIYAN ERMENILERDEN EN AZINDAN ÜÇ MILYONU OLDÜRDÜLER.

Եւ մասնաւորապէս, դարեր տեւողութեամբ շարունակուող թրքական վայրագութիւնները՝ մաս մը հայերուն իրենք հայրենիքը լքելով գաղթելուն պատճառ եղան:

Բայց այս գաղթող հայերը, աւելի շատ քաղաքները բնակողներ էին:

Գիւղերուն մէջ բնակող հայերուն մեծ մասը, հակառակ թրքական ջարդերուն, հաստատ մնացին, և իրենց հողերը չլքեցին:

Այդ պատճառաւ կ'ըսենք, որ 1915-ի ցեղասպանութեան ընթացքին թուրքերուն միայն մէկ ու կէս միլիոն հայեր սպաննած ըլլալը ըսելը՝ շատ պակասաւոր թուանշան-գնահատական մըն է:

Թուրքերը 1915-ի ցեղասպանութեան շրջանին, պատմութեան ծանօթ թուականներէն ի վեր իրենց հայրենիքը եղող Արեւելեան Անաթոլիոյ մէջ, Հայաստանի հողերուն վրայ ապրող հայ բնակչութեան առ նուազն երեք միլիոնը սպաննեցին:

★

★ ★

Բայց, մեր համոզումով հայերը, սպաննուողներուն թիւը նուազ յայտարարելէ աւելի կարեւոր սխալ մը կը գործեն՝

Որովհետեւ թուրքերը, 1915-ի ցեղասպանութեան ընթացքին, միայն երեք միլիոն հայեր սպաննելով չգոհացան:

Թուրքերը՝ Արեւելեան Անաթոլիոյ մէջ, 4000 տարուան հայկական հողերուն վրայ ապրող բոլոր հայերը սպաննեցին [այսօրուան բնորոշումով՝ ցեղաբանական մաքրագործում կատարեցին] : Բայց ամէնէն կարեւորը՝ թուրքերը, հայերէն մաքրագործուած հողերուն վրայ, նոր Թուրքիա մը ստեղծեցին:

Այսինքն, աւելի պարզ խօսքով՝ «Թուրքերը հայերուն հայրենիքը գողցան»:

Եւ, յամառ և տխմար հայերը, 91 տարիներէ ի վեր՝ «թուրքերը մէկ ու կէս միլիոն հայեր սպաննեցին» լոզունգը կը հառաչեն տեւաբար:

Բայց, իրենց գողցուած հայրենիքի մասին չեն արտայայտուիր:

Մարդիկ կը մեռնին, բայց իրենց տեղը նոր սերունդներ կը հասնին:

Բայց եթէ հայրենիքը կորսուի՝ ազգը բոլորովին կը մեռնի:

Որովհետեւ, առանց հայրենի հողի՝ ազգ մը չի կրնար գոյատեւել:

Սփիւռքի մէջ ապրող, հայրենիք չունեցող ազգերը, ի վերջոյ կորսուելու դատապարտուած են:

Ահա՛, այս իրականութիւնը, չհասկցա՛ն՝

Յամառ և տխմար հայերը:

Յ. Ղ.

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ...

«ՍՈՒՏԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԱԶՆԵՐՈՒ ՋՈՀ, «ԷՉ ՆԱՀԱՏԱԿ» ԵՂԱԾ ԱԶԳ ՄԸ՝ «ՀԱՅԵՐԸ»

_ Հատորի հեղինակ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆԻՆ

ՅԱՐԳԱՐԺԱՆ ԵՒ ՍԻՐԵԼԻ ՊՐՆ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ

Անկեղծ սիրոյ և խանդաղատանքի ջերմ զգացումներով կ'ողջունեմ, հեռատր Պրազիլիայէն, կրանիթեայ ապառաժիդ, անյագօրէն ընթերցելէ ետք Ձեր «Սուտերու եւ Երազներու Ջոհ, «Էշ Նահատակ» Եղած Ազգ Մը՝ «Հայերը» կոթողային հատորը: Հազար ողջոյն, շնորհակալութիւն առ Ձեզ, հայ հրապարակագրութեան տաղանդատր Մագիստրոսիդ:

Խոստովանիմ, ամբողջ համոզուածութեամբս, որ մանաւանդ սփիւռքահայ արդի հրապարակագրութեան մէջ դուք բացիք ինքնուրոյն էջ, Ձեր հմուտ հետազօտութեամբ, եզակի վերլուծումներով ու մեկնաբանութիւններով: Դուք, քաջաբար, մերկացուցիք դէմքը հայ ժողովուրդի դարանակալ ու դաւադիր թշնամի, բոլոր արդարատեաչ ժողովուրդներու գլխուն սպատուհաս դարձած Սիոնականութեան, որ մահացու թակարդներ լարեց հայութեան գլխուն, որ քաղաքական դաւերու զոհ դարձուց, իր տարբերակը եղող Երիտթուրքերու հետ գործակցաբար, դիւցազն ու լուսափայլ Հայ ժողովուրդը ցեղասպանութեան ենթարկելով դեռ անցեալ դարի սկիզբներուն, և դե՛ռ չէ դադրած մեզ ի սպառ ոչնչացնելու իր դիւային ծրագրին գործադրութիւնը հետապնդելէ:

Դուք, սիրելի Պրն. Չիլինկիրեան, Ձեր խիզախ հրապարակումներով, իմաստուն յօդուածներով արիաբար դիմակազերծեցիք այդ դարան մտած սոսկատեսիլ ու վտանգաւոր մութ ուժերը:

Այո, Գայզերական Գերմանիան մեղսակից է հայկական ցեղասպանութեան համար, բայց բուն ծրագրողը եղաւ Մ'իջազգային Սիոնիզմը, գործակցաբար մոլեռանդ, աֆիոնավարակօրէն կրօնամոլ և ցեղապաշտ, խաւարամիտ թրքութեան, ասոնց պետական և քաղաքական առաջնորդներուն, «Իթթիհատ Վէ Թերագգի» կոչուած ջոլիրի ղեկավարութեան հետ:

Սիոնիզմը իրեն համար նպատակ ու ծրագիր մշակած էր, երկար տարիներու հետեւողական փլանաւորուած թաքուն աշխատանքով, իրագործել Արեւմտեան Հայաստանը, հայուն հինգ-հազարամեայ անժխտելի հայրենիքը, Մերձաւոր Արեւելքը, իրեն մտասեւեռում դարձուցած Մեծն Իսրայէլի գոյառումը:

Դուք, Պրն. Յ. Չիլինկիրեան, հայ ժողովուրդի ազգային գերագոյն շահերու պաշտպանութեան մէկ անկուն, անձնահանջ և քաջարի ախոյեանն էք, Անկումիտ:

Ձեզմէ առաջ և ետք հազիւ թէ գտնուի հայկական հրապարակագրութեան և պահանջատիրութեան ասպարէզի վրայ գրիչ մը որ այսքան փաստացի, պատմականօրէն անուրանալի տուեալներով ու թուարկումներով անարգանքի սիւնին գամէր խէնէշ Սիոնիզմը, և իր ահազանգող կոչով սթափեցնէր հայութեան լայն զանգուածները իրենց թմբիրէն, Հայաստանէն մինչեւ հեռաւոր Սփիւռք, անոնց մինչ այդ մթագնած աչքերուն ու մտքերուն առաջ բանար լուսապայծառ շաւիղները ճշմարտութեան:

Քեր շնորհիւ նաեւ, հայութենէն նորանոր զանգուածներ իրազեկ կը դառնան հայկ. ցեղասպանութիւնը և ուրիշ շատ եղեռներ ծրագրած ու գործադրած այդ հրէշային ուժին, Տրաքուլային որ մեզ և ուրիշ շատ ժողովուրդներ արիւնաքամ դարձուցած, կը շարունակէ տառապեցնել զանոնք իր զազրելի գործունէութեամբ:

Արնախում և արիւնռուշտ այդ ճիւաղը, Սիոնականացած Արեւմտուքը յենած իր դրամական ահռելի, վիթխարի ուժին, կ'անգոսնէ միջազգային ամէն օրէ'նք ու կարգ, Ազգերու և Պետութիւններու պաշտօնական բողոքները, դատապարտումները, և կը շարունակէ, լկտիօրէն իր անմարդկային գործունէութիւնը ի հեճուկս Միացեալ Ազգեր կոչուող Սիոնական Ամերիկեան ճնշման ներքեւ հիւ-կամակատար դարձած Կազմակերպութեան, որ կորսնցուցած է իր երբեմնի հեղինակութիւնն ու արժանապատուութիւնը և իր [իբր թէ] ժողովուրդներու, երկիրներու այդպէս դաւերուն պաշտպանի ինքնուրոյն կառուցուածքն ու առաքելութիւնը: Եւ հիմա, ան դարձեր է կամակատար ու հնպիտ միջազգային Սիոնա-Ամերիկեան լպիրշ և ահռելիօրէն վտանգաւոր կայսերապաշտութեան:

Այո. այդ ՄԱԿ կոչուածը հաշմանդամ է դարձեր, իր անթացուպին կոթնած հիւանդի պէս, որ հազիւ կրնայ ուժ գտնել չկքելու որ չտապալի, և կանխահաս մահի մը վախով է համակուած:

Հեղինակազուրկ և ուժասպառ Միացեալ Ազգեր-ը արդէն հաշմ ու անզօր, կարողութիւն չունի այս չարիքին, վատութեան, բռնակալական սանձազերծուած Սիքլոն-Թուֆոն-ը չէզոքացնելու:

Ամերիկայի երբեմնի Դերասան-Նախագահը՝ յոխորտանքով, Խ. Միութիւնը որակեց «Չարիքի Իմբերիա», մինչդեռ իրական չարիքի «Իմբերիա»ն իր երկիրն է, Ա.Մ. Նահանգները, որուն ստնտուն է Միջազգային Սիոնիզմը, ցեղամոլութեան բոյն Իսրայէլով:

Ե՞րբ, աշխարհի բոլոր իրատես ու արդարամիտ պետական ղեկավարները, քաղաքական կազմակերպութիւնները, միութիւններն ու պետական կառոյցները պիտի կանգնին խրոխտաբար, առանց երկնչելու Սիոնականութեան առեւտրատնտեսական «պոյքոթ»ի սպառնալիքէն, «սարսափազդու» ազդարարութիւններէն, և միահամուռ ծառացումով պիտի կարգի բերեն, ամլացնեն այս վատոգի ուժերը, որոնք գլեցին-աացան ամէն չափ ու կշիռ, որոնք իրենց կռնձած մատները օղական են ժողովուրդներու կոկորդին շուրջ, որ խեղդամահ ընեն զանոնք:

Թո'ղ ոտքի կանգնին աշխարհի արդարասէր, արդարադատ ու կորովի իշխանութիւնները, տէրութիւնները ու մարդիկ և իրենց պողպատեայ կամքով, գործելակերպով կասեցնեն, չէզոքացնեն այս բիրտ, ժահրոտ ուժերը որոնք աշխարհը կ'ապականեն, և կը պատրաստուին գեհենային, դժոխային կրակ բռնկեցնել իրենց նիւթապաշտական անյագ մոլուցքէն մղուած: Այս վատ ուժերը կրնան, օր մը, ամբողջ աշխարհը, հիւլէական հնոցի վերածել:

Թո'ղ ոտքի կանգնին և շարժին արագ, արդարութեան ծարաւի պետութիւններն և ժողովուրդները, որ իրենց անկոտրում կամքով, հակազդեցութեամբ կանգնեցնեն, ամլացնեն այս ահատոր ու ժանտալի ուժերը, որոնք աշխարհը կը հիւծեն իրենց նեխած, թունալից ժահր-նենգութեամբ:

Մենք կը սպասնջենք, որ Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութեան կեդրոնատեղին կրկին փոխադրուի Նիւ Եորքէն Ժնեւ, որպէսզի, գոնէ մասամբ մը, Սիոնական-Ամերիկեան ճնշում-ազդեցութիւնը չէզոքացուի:

Աշխարհի ազատասէր ու խաղաղասէր ուժեր՝ ոտքի ելէք, կազմեցէք նոր խա-

չակրութիւն այս Զարիքի Իմբերիա-յին դէմ, այս Սիոնա-Ամերիկեան-Ոճիրի Դաշինք-ին դէմ որ սանձարձակօրէն կը գործէ, կը գրաւէ, կը ռմբակոծէ, միլիոնաւոր ժողովուրդներ կ'սպաննէ:

Մինչեւ ե՞րբ այս դժոխքը պիտի սարքեն աշխարհի բարի ու անմեղ զանգուածներուն գլխուն: Եթէ հիմա ոտքի չկանգնի՛ն ժողովուրդները, բարեացակամ մարդիկ, վաղը շատ ուշ կ'ըլլայ:

Այս Զարիքի Իմփերիա-ն *սինիք*օրէն կը յանդգնի Միլոսեւիչի, Քասթրոյի և Չաւէզի նման հայրենասէր առաջնորդները զրպարտել, վանտալային միջոցներով ծունկի բերել զանոնք, ստորնացնել, բռնաբարելով ամէն օրէնք և իրաւունք:

Անոնք էին որ դեռ երէկ, Վենեզուելլայի ժողովուրդին բացարձակ մեծամասնութեան քուէներով ընտրուած քաջարի նախագահ Չաւէզը փորձեցին տապալել, որու հետեւանքով, անարդարօրէն, ստիպեցին որ կատարուի երկրորդ քուէարկութիւն մը: Բայց կարելի չեղաւ խեղաթիւրել, ճնշել ժողովուրդի կամքի ազատ արտայայտութիւնը: Դարձեալ յաղթանակեց Արդարութիւնը, շառաչուն ապտակ տալով Սիոնա-Ամերիկեան Իմփերիա-յին ամօթ չունեցող դէմքին:

Նոյն՝ այս Զարիք-ին ետեւ կեցած ճենգ ու դաժան ուժերուն կողմէ է, որ սպանուեցաւ Չիլիի ժողովուրդի կողմէ ընտրուած մեծ հայրենասէր Սալվատոր Ալլենտեն: Միջոց մը յետոյ, Նիւ Եորքի մէջ սպաննեցին, Չիլիի Ազգային բանակի յայտնի զինուորական Ջօր. Օրլանտօ Լէթէլիէն:

Այս զազրելի, մութ ուժերուն կողմէ է, որ ձերբակալուեցաւ հարաւային Ափրիկէի անկուն մարտնչող-ղեկավար, արդարակորով մարտիկ Նելսոն Մանտելան, որ 26 տարի անարդարօրէն բանտարկուեցաւ իր հարազատ, դարաւոր հայրենիքը պաշտպանելու «Մեղք»ը գործած ըլլալուն համար: Բարեբախտաբար, որ հոս եւս, Արդարութիւնը ի վերջոյ յաղթեց: Համաշխարհային կարծիքի ընդվզումին և բողոքին վրայ, Մանտելա ազատ ձգուեցաւ և... ընտրուեցաւ Հարաւային Ափրիկէի նախագահ: Եւ դեռ՝ ո՞ր մէկը յիշես:

Ափսո՛ս սակայն, որ բազմաթիւ ազատամարտիկներ, անյայտ ու գաղտնի միջոցներով սպաննուած, ոչնչացուած, կը մնան մութի մէջ մինչեւ այսօր...:

Այս ոճիրներու և անարդարութեանց շղթային օղակներէն ո՞ր մէկը յիշես:

Այս Զարիքի Իմփերիա-ն սպաննեց բազմաթիւ պաղեստինցի առաջնորդներ, յայտնի ղեկավարներ, և դեռ կը շարունակէ իր քստմնելի նախճիրը: Առասպելական ազատամարտիկ Չէ Կեվարան վերջինը չէ:

Սիոնական-Թրքական-Ամերիկեան՝ երրորդութիւն կազմած Իմփերիա-ն կը շարունակէ գործադրել իր գաղտնի որոշումները աշխարհի այլ երկիրներու մէջ, տարածելով դժբախտութեան փոթորիկ:

Մ. Նահանգներու Զարիքի Իմփերիա-ն, մինչեւ այսօր չէ ճանչցած, հայոց դէմ գործուած 20-րդ դարու առաջին ցեղասպանութիւնը: Մինչ Աշխարհի գլխաւոր 24 պետութիւններ պաշտօնապէս ճանչցան, և իրենց Երեսփոխանական և Ծերակուտական ժողովներու ընթացքին վաւերացուցին ցեղասպանութեան փաստը:

Ա.Մ.Ն-ը դեռ կը մերժէ... հակառակ որ Ա. Մ. Նահանգներու նախկին արդարակորով նախագահ Վուտրօ Վիլսըն ոչ միայն ճանչցաւ և ընդունեց հայոց դէմ գործուած ցեղասպանութիւնը, այլ՝ արիաբար գծեց հայապատկան հողերուն քարտէսը շեշտելով, որ ան կը ներկայացնէ պատմական Հայաստանը:

Ափսո՛ս, որ այս արդարամիտ նախագահը շուտ մահացաւ: Եւ անձամբ համոզուած եմ, որ այդ ժամանակէն սկսեալ արդէն Սիոնիզմը իր գաղտնի, թաքուն ոճիրները կը գործադրէ մանաւանդ հայոց դէմ, և ո՛վ գիտէ, գուցէ և իր մատը կայ այդ կանխահաս մահուան մէջ: Ի վերջոյ՝ հայոց պատմական-հողային իրաւունքները հաստատած Նախ. Վիլսըն, անշո՛ւշտ, որ պիտի ձեռնարկէր իր իսկ ըսածի գործադրութեան: Սիոնիզմը կրնայ կանխած ըլլալ անոր խօսքին գործի վերածումը, մեղսակցութեամբ, անշուշտ, իր դաշնակից Թուրքիոյ:

Կասկածն ու հաւանականութիւնը տարակոյս չեն վերցներ: Յստակ են արեւի լոյսին պէս: Բայց... շօշափելի ապացոյցներն ալ կարծես, թէ վադո՛ւց թաղուած են անյայտ:

Թէ՛ անցեալին և թէ՛ այսօր Սիոնիզմը կ'աշխատի, բոլոր միջոցներով, որ մոռցընել տայ իր ունեցած մեղսակցութիւնը հայկ. ցեղասպանութեան մէջ:

Եւ դեռ՝ կը տարուիմ ես ինձի հարցնելու, թէ արդեօ՞ք Նախ. Ռուզվելթի կանխահաս մահը չ'առնչուիր որոշումներուն հետ Եալթայի պատմական վեհաժողովին, ուր Ա.Մ.Ն.ի նախագահը շատ բարեացակամ գտնուած էր Խ. Միութեան հանդէպ և կատարած զիջումներ, ինչպէս՝ «Նեղուցներու հարց»ին մէջ, ըլլալով համամիտ, որ Մոսկուա ունենայ զին. խարիսխներ այդ տարածքին վրայ, իր սահմանին կից:

Անշուշտ, որ ռազմախարիսխի մը գոյութիւնը Թուրքիոյ յետագայ կազմալուծման և մահուան դուռը կը բանար, և պատճառ կրնար դառնալ Թուրքիոյ մասնատումին, կամ՝ փութացնել հայկական ցեղասպանութեան փաստի ճանաչումն ու ոճրապարտ տէրութեան դատապարտումը: Հուսկ՝ կրնար լոյսի բերուիլ Սիոնիզմին մեղսակցութիւնն ու գործակցութիւնը թրքութեան հետ:

Անկարելի՞ է, որ Նախ. Ռուզվելթի մահուան և Սիոնիզմին միջեւ «կապ» մը գոյութիւն ունեցած ըլլայ:

Այս վարկածը յղութիւն կը զգենու երբ յիշենք նաեւ, որ Ռուզվելթի յաջորդը՝ Հերի Թրումըն և նմանները, այնուհետեւ, կտրուկ ետ-դարձ կատարեցին Եալթայի Վեհաժողովի որոշումներէն և հոն տիրած դրական մթնոլորտէն: Արեւմուտքը հակադրուեցաւ Խ. Միութեան: Սկսաւ խօսիլ սպառնալիքի լեզուով: Ծնունդ առաւ «Սառը Պատերազմ»ը: Եւ նոյն Թրումընը յայտարարեց, թէ՝ «Թուրքիոյ արեւելեան սահմանները Ամերիկայի սահմաններն են»:

Ահա, ճիշդ հոս է, կը խորհիմ, դաւին արմատը, իշխանափոխութեան նպատակը՝ խոչընդոտել յաղթագործութեան քօղազերծումը, թոյլ չտալ որ ոճրապարտը դատապարտուի:

Պիտի վարանէինք նման հետեւութիւն մը կատարելու մէջ եթէ, Ռուզվելթին յաջորդէր իր քաղաքականութիւնը շարունակող մը և ոչ թէ տրամագծօրէն անոր հակադրուած, հրէամէտ ու թրքասէր մը, որ յանձնառու պիտի ըլլար Թուրքիան պաշտպանելու...

«Ի ՀԱՐԿԻՆ՝ ՋԷՆՔՈՎ»_ ԱԹՈՄԱԿԱՆ:

(Շար. 1)

ՎԵՐՋԱՊԷ՞Ս՝ ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ՀԵՐՈՍԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՂ՝ ԱԼԵՔՍԱՆՏՐ ԹՈՓՉԵԱՆԻ «ԵՒ ԱՆԳԱ՛Մ ՄԱՀԻՑ ՅԵՏՈՅ» ՎԷՊԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻ 2006 ՏԱՐՈՒԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԻՆ ԱՐԺԱՆԱՑԱՒ»

ԲԱՑՑ, ՄԻՆՉԵՒ ԱՅՍ ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ, ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ԽՆԿԵԼԻ ՅԻՇԱՏԱԿԸ ՆՍԵՄԱՑՆԵԼ ԱՇԽԱՏԵՑԱՆ ՆԱԽԱՆՁ ՀԱՅ ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆՆԵՐ

ԱՀԱ, ԱՅՍ ՆԱԽԱՆՁՆԵՐԷՆ՝
ՔԱՆԻ ՄԸ ՆՄՈՅՇՆԵՐ

«ԻՐ ԺԱՄԱՆԱԿԻՆ, ԱՍՈՐ ՈՒՆԱՅՆՈՒԹԵԱՆ, ԴԺԲԱԽՏՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ԲԵՌՑՆԵՄ Ռ. ՍԵՒԱԿԻ ԳՈՐԾԻՆ ՁԱԽՈՂԱՆՔԸ»
«ՀԱՄԱՊԱՏԿԵՐ ԱՐԵՒՄՏՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ»
9-ՐԴ ՀԱՏՈՐ, ԷՋ 43, ՅԱԿՈԲ ՕՇԱԿԱՆ

«ԱՍՈՆՑՄԷ ՄԻԱՅՆ ՎԱՐՈՒԺԱՆ ԱՆՁՆԱՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ԴԻՄԷ»–
«ՀԱՅ ԳՈՂԳՈԹԱՆ», ԷՋ 199,
ԳՐԻԳՈՐԻՍ Ծ. ՎԱՐԴ. ՊԱԼԱՔԵԱՆ։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
(ՎՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ)

Այսօր՝ 6 Մայիս 2006, Շաբաթ ժամը 16:10ին, Հայաստանի հեռատեսիլը՝ «Հ-1» սփռեց օդանաւի զոհերուն համար Երեւանի Սրբ. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ կատարուած հոգեհանգստեան տխուր արարողութիւնը:

Եւ արարողութեան վերջաւորութեան, բամբ ձայնով, խօսնակ մը ասմունքեց Ռուբէն Սեւակի

«ՍԻՐՈՅ ԵՒ ՄԱՀՈՒԱՆ ԵՐԳԸ»

բանաստեղծութիւնը՝

«ԻՄ ԿԵԱՆՔՍ ԹՈՂ ԿՈՐԱԾ ՆԱԽՈՒՆ ՊԷՍ ԸԼԼԱՅ,

ՇՈՒՆՉԴ ՈՒՌԵՑՆԷ ՄԵՐ ԱՌԱԳԱՍՏԸ ԱՆԱՀ,

ՄԻ, ՄԻ ԼՍԵՐ ՅՈԳՆԱԾ ՀՈԳԻՍ ՈՐ ԿՈՒ ԼԱՅ,

ՏԱՐ ՔԻՍ ՍԻՐՈՅ ԿՂՋԻՆԵՐԷՆ ԴԷՊԻ ՄԱՀ,

ԻՄ ԿԵԱՆՔՍ ԹՈՂ ԿՈՐԱԾ ՆԱԽՈՒՆ ՊԷՍ ԸԼԼԱՅ...»

Եւ օդանաւին խեղճ ճամբորդները՝

Գացին սիրոյ կղզիներէն դէպի մահ,

Եւ իրենց կեանքը կորած նաւուն պէս եղաւ:

***

Եւ եթէ չըլլար օդանաւի զարհուրելի ողբերգութիւնը, որ ամբողջ հայոց աշխարհը սուգի մատնեց, 4 Մայիս 2006-ին, Երեւանի ՀՀ նախագահութեան պալատին մէջ, պիտի կատարուէր Ալեքսանտր Թոփչեանի «Եւ Անգամ Մահից Ցետոյ» վէպին համար ՀՀ Նախագահ Ռ. Քոչարեանի կողմէ 2006 տարուան գրականութեան «միակ մրցանակ»ի յանձման հանդիսութիւնը:

Ի՜նչ դառն ճակատագիր...

Ռուբէն Սեւակի նահատակութենէն յետոյ, նոյնիսկ մինչեւ այսօր, մահը կերպով մը կը հետեւի անոր, և նոյնիսկ՝ իր կեանքի վէպի պարգեւատրման օրերուն:

Եւ Ռուբէն Սեւակ, իր գրութիւններուն մէջ երգեց՝ ԿԵԱՆՔԸ ԵՒ ՄԱՀԸ:

Մանաւանդ՝ մահը, որ անբաժան ընկերն է կեանքին...

Եւ Ռուբէն Սեւակ նոյնիսկ նախատեսեց իր մահը...

... 29 Ապրիլ 1912-ին (27 տարեկանին), Լոզանէն իր ընկերոջ՝ Հրանտ Նազարեանցին գրած էր.

« Հրանտս, եթէ բժիշկ եղած չըլլայի, ամենամեծ փափաքս էր երկրագործ ըլլալ, ու նոյնիսկ դեռ հիմա, ամենավերջին փափաքս է՝ օր մը կարենալ գիւղ քաշուիլ ու կեանքիս վերջին տարիները դաշտերուս և հողերուս վրայ անցնել լռութեան և բնութեան մէջ...

... Այս բոլորին վրայ, աւելցուր նաեւ Պոլսոյ մղձաւանջը, այն հորիզոնը, որ քանի մը տարիէն իմինս պիտի ըլլայ, և ուր հեռուէն կը տեսնեմ արդէն Սոտոմի մուխն ու Գոմորի մեղքին բոցը»:

***

***

Յակոբ Օշական հայ գրականութեան ամենատաղանդաւոր քննադատն է:

Բայց, նոյն ատեն (և մեր համոզումով), ամենամեծ ինքնահաւանը և «մեծամոլը»:

Ինքն է (ըստ իրեն), անցեալի, ներկայի և բոլոր ժամանակներու մեծագոյն գրագէտը:

Իր ամենակարեւոր ուսումնասիրութիւնը եղող՝ «Համապատկեր Արեւմտահայ Գրականութեան» Գ. հատորին Ռուբէն Սեւակի վերաբերեալ գրութեան մէջ, կը նշէ Պոլսոյ Բանկալթիի Ռուբէն Սեւակի տան իր այցելութեան տպաւորութիւնները:

Հոն, ներկայ են, բոլորին ծանօթ հայ գրողները՝ Դանիէլ Վարուժան, Տիգրան Չէօկիւրեան, Գեղամ Բարսեղեան և ուրիշներ:

Յակոբ Օշականի այս վկայութիւնը շատ կարեւոր մէկ էջն է Պոլսոյ նախաեղեռնեան հայկական գրական կեանքի պատմութեան: Անջատաբար Յակոբ Օշականի այս գրութեան պատմական կարեւորութենէն՝ այստեղ ալ կը տեսնենք անոր անվերջանալի ինքնագովութեան մարմաջը:

Յակոբ Օշական իր գրութեան մէջ (էջ 16) կը վկայէ, որ (իբր թէ) Ռուբէն Սեւակ, այս հաւաքոյթին ընթացքին, իր գնահատանքը յայտներ է Յակոբ Օշականի «Թիւրքմէնին աղջիկը» վիպակի մասին:

***

Յակոբ Օշական իր «Գրականութեան Պատմութիւն» գիրքին մէջ, 60 էջ յատկացուցած է Ռուբէն Սեւակին: Եւ խոր մեկնաբանութիւններով վերլուծած է Ռուբէն Սեւակի գրականութիւնը և անոր արուեստը:

Բայց մենք չենք կրցած, մինչեւ այսօր հասկնալ, թէ Յակոբ Օշական Ռուբէն Սեւակը ինչու տեղ մը ստորագնահատած է, իսկ մէկ քանի էջ անդին ալ՝ Ռուբէն Սեւակի մասին դրուատական խօսքեր ըրած:

Տեսէք, թէ ինչպէս ան, Ռուբէն Սեւակի գրականութիւնը ձախողանք կը նկատէ.— *«Իր ժամանակին, ասոր ունայնամտութեան, դժբախտութեան կը բեռցնեմ Ռուբէն Սեւակի գործին ձախողանքը» (էջ 43):*

Ցետոյ, իր աշխատասիրութեան վերջաւորութեան, Յ. Օշական հետեւեալ գովաբանական խօսքերը կ'ընէ Ռուբէն Սեւակի մասին ընդգծելով.— *«...կազմեցէք Ռուբէն Սեւակի քերթուածներէն հատոր մը... Ան պիտի ըլլար վեր մեր արուեստագէտներուն մեզի ձգած գիրքերէն՝ ամէնէն նորը, ինքնատիպը» (էջ 60):*

Ուրեմն, ինչո՞ւ Յակոբ Օշական նա՛խ, Ռուբէն Սեւակի բանաստեղծութիւնը ձախողած գործ կը նկատէ, իսկ քանի մը էջ անդին՝ անոր քերթուածներու գիրքը վեր պիտի ըլլար միւս արուեստագէտներու գիրքերէն, «ամէնէն նորը և ինքնատիպը» կ'ըսէ:

Հայերը խօսք մը ունին՝ «Գնա՛ մեռիր, եկուր սիրեմ»:

Յակոբ Օշականն ալ Ռուբէն Սեւակը նախ կը մեռցնէ, ու ապա, կը սկսի զայն սիրել:

Տարօրինա՛կ մեծամոլ մըն է Յակոբ Օշական:

***

Բայց, Գրիգորիս Ծ. Վարդապետ Պալաքեան, Յակոբ Օշականէն տարբեր յատկութիւն մը ունի. Գր. Պալաքեանը Օշականին նման և նոյնիսկ անկէ աւելի ինքնահաւան և մեծամոլ մըն է: Յաւելուած՝ իրականութիւնները չարափոխող և խեղաթիւրող անձնաւորութիւն մը:

Պալաքեանի աքսորական ընկերները, բոլորն ալ կը վկայեն, թէ Ռուբէն Սեւակ Չանղըրը-ի մէջ, հոգիով տկարացած հայ մտաւորականներուն Աւետարանի վրայ երդուիլ տուաւ որ պիտի չտկարանան թուրքին դէմ, պիտի պահեն իրենց սուրբ հաւատքը և պիտի նախընտրեն մեռնիլ, քան թէ թրքանալ:

Պալաքեան այս մասին բառ մը չէ գրած իր «Հայ Գողգոթան» գիրքին մէջ:

Ինչո՞ւ: Խո՞լ էր արդեօք...: Դե՛ւ աւելին կայ:

Իր գիրքին մէջ ան, թուրք կառապան Հասանին վկայութիւնը կը նշէ:

Եւ կարծէք, թէ այս թուրք կառապանը մեր մտաւորականները լաւ ճանչցած ըլլալով ըսած ըլլայ.— *«Ասոնցմէ միայն Դանիէլ Վարուժանը անձնապաշտպանութեան դիմեց»:*

Մինչդեռ նոյն թուրք կառապան՝ Հասանին բուն վկայութիւնը կայ, ուր ան կ'ըսէ.— *«Խեղճ հայերուն ձեռքը-ոտքը կապուած էր և անոնք չէին կրնար դիմադրել»:*

Ցաւելուած՝ ուրիշ հայ մտաւորականի մը վկայութիւնը այս մասին, բոլորովին հակառակը կը վստահեցնէ: Ահա, Տքթ. Ս. Զարեւանդի վկայութիւնը՝ «Բռնի մերկացնելու փորձի մը դէմ Ռ. Սեւակ կ'ըմբոստանայ, իսկ Դ. Վարուժան, ստոյիկեան իմաստունի մը պէս, համակերպող ոգիով կը հնազանդի» ...Պալաքեան որքա՜ն անխիղճ մէկն է եղեր, որ նահատակ Ռուբէն Սեւակի մասին այս աստիճան անիրաւ կը գտնուի:

Եւ մտածել՝ որ Գ. Պալաքեանի «Հայ Գողգոթան» գիրքը վերջերս ֆրանսերէնի ու յետոյ ալ անգլերէնի թարգմանուեցաւ:

Եւ Պալաքեանի այս սուտ վկայութիւնը այսօր, կը տարածուի հայոց մէջ:

***

... ԵՒ ԴԷՊԻ ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ ՃԱՂԹԱՆԱԿԸ

Նահատակ բանաստեղծ Ռուբէն Սեւակի յիշատակը յաւերժացնելու և անոր իսկական արժէքը բացայայտելու աշխատանքին սատար հանդիսացողներուն այստեղ կ'ուզենք, կրկին ու կրկին, մեր խորին երախտագիտութիւնը յայտնել...

Ա.– Մեր հոգեղբայր ժիրայր Նայիրին և իր կողակից՝ Տիկ. Մարի Նայիրին որոնք, 1983-թ.էն սկսեալ և մինչեւ այսօր, բացառիկ դեր մը կը կատարեն Ռուբէն Սեւակը արդարօրէն վերարժեւորելու աշխատանքներուն մէջ:

Բ.– Եւ իրենց գաղափարակից ընկերը՝ Պէպօ Սիմոնեանը իր գրութիւններով և, մանաւանդ, Պէյրութի Սահակեան Գոլէճի մէջ Ռուբէն Սեւակի անուան մատենադարան մը ստեղծելով մեծ գործունէութիւն կատարած է:

Գ.– Ռուբէն Սեւակի ամբողջական գործերը հրատարակելու, մեկնաբանելու և ներկայացնելու մարզին մէջ Ալեքսանտր Թոփչեան, 1983-էն իվեր, նաեւ գործակցութեամբը վաստակաւոր դերասան-գրող Անահիտ Թոփչեանի, միասնաբար տարին աշխատանք վկայելով, որ իրենք իսկական և անփոխարինելի Սեւակագէտներ են:

Դ.– Ռուբէն Սեւակի յիշատակը յաւերժացնող հանգրուաններէն մէկն է՝ 13 Հոկտեմբեր 1985-ին Նիսի մէջ կատարուած Ռուբէն Սեւակի ծննդեան 100-ամեակի հանդիսութիւնը:

Այս ձեռնարկին նախագահն էր՝ մեծ վարպետ Անդրանիկ Ծառուկեանը, որ այդ օր, իր կատարած անմոռանալի բանախօսութեան ընթացքին յայտնեց. «Եթէ 1915-ի նահատակ մտաւորականները խորհրդանշող արձան մը կանգնուի Հայաստանի մէջ, այդ արձանը պիտի ըլլայ Ռուբէն Սեւակինը...»:

Եւ երկու տարի յետոյ՝ 1987-ին Անդրանիկ Ծառուկեան իր հեղինակած, Ռուբէն Սեւակի կեանքը ներկայացնող «Սէրը Եղեռնի Մէջ»ի վէպով, յաւերժացուց հերոս նահատակին կերպարը:

Ե.– Ռուբէն Սեւակի յիշատակը և գաղափարականը վառ պահելուն սատարած շատ կարեւոր հանգրուաններէն մէկն է 1994-թ.ին, Երեւանի թիւ 151 դպրոց-վարժարանին Ռուբէն Սեւակի անունով մկրտուիլը, որուն նախաձեռնողը հաստատութեան տնօրէնուհի Տիկ. Ճուլիա Ղազարեանն է, որ իր աշխատակիցներով, այդ թուականէն մինչեւ այսօր, Ռուբէն Սեւակի հայրենասիրական ոգին կը ներմուծեն մեր ապագայի յոյսը եղող նոր սերունդներուն հոգիներուն մէջ:

***

Այստեղ յիշատակել կ'ուզենք, մասնաւորապէս, 2003-թ.ներէն յետոյ հրատարակուած և Ռուբէն Սեւակի կեանքին և գաղափարականին վերաբերող գիրքերը՝

1.– Երեւանի մէջ, 2003-ին հրատարակուեցաւ, Փրոֆ. Վլատիմիր Պետրոսեանի «Ռուբէն Սեւակը եւ Մեր ժամանակը» վերտառութիւնը կրող գիրքը, որ Ռ. Սեւակի իսկական գաղափարականը հասկնալու և ըմբռնելու տեսակէտով շատ կարեւոր ուսումնասիրութիւն մըն է:

2.– Հալէպի մէջ, 2004-ին լոյս տեսաւ, ծանօթ գրող-մտաւորական Թորոս Թորանեանի՝ «Իմ Ռուբէն Սեւակը»:

(→էջ 3)

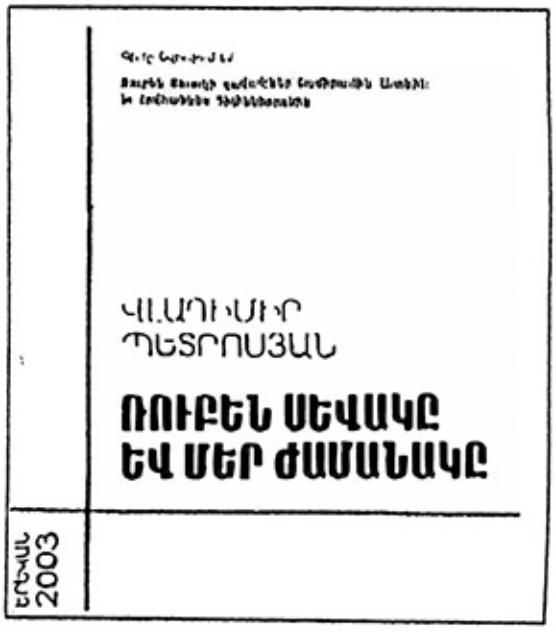

ՎԵՐՋԱՊԷՍ՝ ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ... (Շար. էջ 2-էն)

Մեր վաղեմի բարեկամը, ասկէ բաւական տարիներ առաջ, խոստացած էր Ռուբէն Սեւակի մասին գիրք մը հեղինակել: Եւ այդ տարիներուն արդէն որոշած էր, որ գիրքին անունը՝ «Իմ Ռուբէն Սեւակը» պիտի ըլլայ: «Իմ Ռուբէն Սեւակը» գիրքը այսօր ոչ միայն հեղինակին, այլ՝ բոլոր հայրենասէրներուն բոլոր Սեւակասէրներուն գիրքն է: Այս գիրքին մէջ կը տեսնէք ամբողջական Ռուբէն Սեւակը՝ իր կեանքով, իր գաղափարներով, և Ռուբէն Սեւակի մասին կ՚ունենանք համապարփակ տեղեկութիւններ:

3.— Երեւանի մէջ, 2005-թ.ին հրատարակուեցաւ, Փրոֆ. Վլատիմիր Կիրակոսեանի «Մենազրոյց Նահատակ Բանաստեղծի Հետ» -(Ռուբէն Սեւակ): Ինքնատիպ գիրք մըն է, որ կը ներկայացնէ Ռուբէն Սեւակի ազգային գաղափարախօսութիւնը, անձնազոհութեան խորհուրդը և նահատակութեան պատմութիւնը:

Փրոֆ. Վլատիմիր Կիրակոսեանը այն բացառիկ մտաւորականն է, որ դեռ 1972-ին, Երեւանի մէջ, իբր երիտասարդ մտաւորական, հերոս-նահատակի կեանքով և գաղափարականէն ոգեւորուած՝ «Ռուբէն Սեւակ - Կեանքը եւ Ստեղծագործութիւնը» վերտառութեամբ գիրք մը հրատարակած էր:

4.— Երեւանի մէջ, 2005-թ.ին հրատարակուեցաւ, վաստակաւոր գրագէտ թատերագիր Դոկտ. Հրանդ Մարգարեանի Ռուբէն Սեւակի կեանքը և նահատակութիւնը ներկայացնող՝ «Երբ Արեւը Կը Լռէ» թատերգութիւնը:

Այս թատերկը Նիւ Եորքի «Համազգային»ի սրահին մէջ, մեծ յաջողութեամբ և շատ անգամներ ներկայացուեցաւ: Եւ խոտներամ ժողովուրդը, թատերգութեան ներկայացումէն յետոյ, շատ տպաւորուած և յուզուած՝ իրենց շնորհաւորութիւնները կը յայտնեն հեղինակին և դերասաններուն:

5.— Երեւանի մէջ, 2005-ին հրատարակուեցաւ Տարօն Եպս. Ճէրէճեանի աշխատասիրութիւնը՝ «Երանացում Ու Սրբադասում Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ» վերտառութեամբ:

Այս աշխատասիրութեամբ Տարօն սրբազան խնդրանք ներկայացուցած է Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Բ.ին՝ Ռուբէն Սեւակի սրբադասման համար:

ՏԱՐՕՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՃԷՐՃԵԱՆ

ՄԱՇՏՈՑ

ԵՐԱՆԱՑՈՒՄ ՈՒ ՍՐԲԱԴԱՍՈՒՄ

ՀԱՑԱՍՏԱՆԵԱՑՑ

ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

2005

6.– Ժընեւի մէջ, 2005-ին հրատարակուեցաւ, Դոկտ. Աբէլ Քհնյ. Մա-

նուկեանի «Դադրա՞ծ է Հայ Եկեղեցին Սուրբեր Ունենալէ» խորագիրով (հայերէն և ֆրանսերէն թարգմանութեամբ) ուսումնասիրութիւն մը, որուն մէջ Տէր Աբէլ կ'առաջարկէ՝ *Կոմիտասի, Ռուբէն Սեւակի և 1915 թուականի Հայկական Ցեղասպանութեան բիւրաւոր նահատակներուն սրբադասումը:*

7.– Պէյրութի մէջ, 2006-ի Ապրիլին, «Ց. Տէր Մելքոնեան» սրահին մէջ ներկայացուեցաւ, Անդրանիկ Ծառուկեանի «Սէրը Եղեռնին Մէջ» վէպը՝ Սուրէն Խտըշեանի բեմադրութեամբ:

Եղեռնի 91-րդ տարեդարձի օրերուն զուգադիպող այս տասնեակ մը ներկայացումները Պէյրութի և գաւառի հայահոծ շրջաններուն մէջ, ջերմ գնահատանքի կ'արժանանայ: Հանդիսատեսները արցունքոտ աչքերով կը հետեւին բեմադրուող հերոսապատումին:

«Սէրը Եղեռնին Մէջ»ի ներկայացումները, Լիբանանի

24 ԱՊՐԻԼ 1915-Ի Ն
ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ԳՈՐԾԱԾ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ
9-1-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ
ՊԱՏԵՀՈՒԹԵԱՄԲ

ԱՆԷՔԱԳԻՐ - ԹԻ 2

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԸՐԵ՛Ք ՑԵՂԱՍՊԱՆ ԹՈՒՐՔԵՐ - ԱՍԿԷ ՑԵՏՈՑ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ԵԹԷ DOGU PERINÇEK-Ի ՆՄԱՆ «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՍՈՒՏ Է» ԸՍԷՔ՝ ԲԱՆՏ ԿԸ ՄՏՆԷՔ:

Մագումով քիւրտ, թուրք կամ հայ ըլլալը անյայտ, բայց թրքական գաղտնի կազմակերպութեան MIT-ին մէկ գործակալը ըլլալը կասկած չվերցնող Dogu Perinçek-ը, Լոզանի դաշնագրին 82-րդ. տարեդարձին պատեհութեամբ Ջուիցերիա գացած էր և Յուլիս 2005-ին, Լոզանի մէջ կատարած յայտարարութեան ընթացքին, «հայկական ցեղասպանութիւնը սուտ է» ըսած էր:

Եւ Ջուիցերիական պետութիւնը, հայկական ցեղասպանութիւնը ճանչցած երկիր մ՛ըլլալով, Ջուիցերիական դատարանը 30 Ապրիլ 2006-ին, Dogu Perinçek-ը 6 ամիս բանտարկութեան դատապարտեց:

Ասկէ յետոյ, եթէ Տողու Փերինչէքը Ջուիցերիա գայ՝ կը բանտարկուի:

Ֆրանսական զոյգ խորհրդարաններն [Մերակոյտ և երեսփոխանական ժողով], 18 Մայիս 2006-ին որոշում պիտի տան, և հայկական ցեղասպանութիւնը ուրացողները պատիժի պիտի ենթարկուին:

Այս «Վտանգին» դէմ, "HURRIYET" թերթի յօդուածագիրներէն M. Ali Birand, 5 Մայիս 2006 թուակիր իր յօդուածին մէջ, Ֆրանսայի դէմ դասականացած թրքական սպառնալիքներ կ՛արձակէ գրելով.

«եթէ Ֆրանսան այս օրէնքը վաւերացնէ՝ միլիառաւոր EUROs, կը կորսնցնէ եղեր»:

Եւ M. Ali Birand իր գրութեան մէջ հաշիւներ ընելով կ՛ըսէ. «Թուրքիան՝ Ֆրանսայէն ապրանք գնելը պիտի դադրեցնէ, և Ֆրանսան այս պատճառաւ 9 միլիառ Euros վնաս պիտի ընէ»:

Արդարութիւն ըսուած «բան»ը՝ լսած էինք, որ դրամով կրնայ գնուիլ:

Բայց առաջին անգամ ըլլալով թերթի մը մէջ, այն ալ թրքական թերթի մը մէջ կը տեսնենք, թէ Արդարութիւնը ծախու առնելու համար, միլիառաւոր EUROS- ներով սպառնալիքներ կը կատարուին:

... Թուրքե՛ր, յայտնի է, որ եւրոպական պետութիւններուն այս օրէնքներով «շատ գէշ ծուղակը ինկաք»:

Բայց յարդելի M. Ali Birand, դուն քիթիդ տակի իրականութիւնները անգամ կարող չես տեսնելու:

Ֆրանսայի դէմ սպառնալիքները կատարած "Hürriyet" թերթին 5 Մայիս թիւին 11-րդ էջին մէջ, քու աշխատակիցդ՝ Tufan Türenç-ը թուանշաններով կ՛ապացուցանէ, թէ թուրքիան այսօր սնանկութեան մատնուած է:

Tufan Türenç-ին գրածին համեմատ «Թուրքիոյ արտաքին պարտքը, 3 Նոյեմբեր 2003-ին՝ 90 միլիառ տոլար էր»:

«Մինչդեռ այսօր, թուրքիոյ արտաքին պարտքը՝ 200 միլիառ տոլարի բարձրացած է»:

«եւ աղքատութեան սահմանը երեք տարուան ընթացքին՝ հարիւրին 49-ը ուելցած է»:

Ցարգելի M. Ali Birand, դուն, Ֆրանսայի դէմ, միլիառաւոր տոլարներու սպառնալիքներ կատարելու տեղ, գնայ և քիչ մը Թուրքիոյ պարտքերուն նայէ:

Անպայման թրքերէն լեզուին շատ ծանօթ ասացուածքը գիտես՝

«Ինքը օգնութեան կարօտ ծեր մըն է, ալ ո՛ւր մնաց, որ երթայ ուրիշին օգնէ»:

Յ. Շ.

հանդիսատեսներուն վրայ վերջին տարիներու ամէնէն անմոռանալի տպաւորութիւն ձգած թատերական ելոյթներէն եղաւ:

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻ 2006-Թ.Ի ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ «ՄԻԱԿ ՄՐՑԱՆԱԿ»ԻՆ ԱՐԺԱՆԱՑԱՒ

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻ 2006-Թ.Ի ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ «ՄԻԱԿ ՄՐՑԱՆԱԿ»ԻՆ ԱՐԺԱՆԱՑԱՒ

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻ 2006-Թ.Ի ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ «ՄԻԱԿ ՄՐՑԱՆԱԿ»ԻՆ ԱՐԺԱՆԱՑԱՒ

Յ.– Եւ վերջապէս՝ Երեւանի մէջ 2005-ին հրատարակուեցաւ Ալեքսանտրը Թոփչեանի՝ «Եւ Անգամ Մահից Ցետոյ» վերտառութեամբ հոյակապ վէպը, որ կը ներկայացնէ՝ Ռուբէն Սեւակի 1905-թ.ին բժշկութիւն ուսանելու համար Լոզան մեկնելէն մինչեւ 26 Օգոստոս 1915-ին, Չանղըրը-ի մէջ, հերոսաբար դէպի մահ դիմելուն եւ նահատակութեան պատմութիւնը:

Եւ Ալեքսանտր Թոփչեանի այս շատ յաջող վէպն է, որ Հայաստանի Հանրապետութեան Նախագահի 2006-թ.ի գրականութեան «Միակ մրցանակ»ին արժանացաւ:

***

Թուրքերը, 26 Օգոստոս 1915-թ.ին, խուժդուժօրէն սպաննեցին Ռուբէն Սեւակը:

1915-թ.ին, Պոլսոյ Գերմանական դեսպանատան արխիւին մէջ գրուած է, թէ՝ «Թուրքերը Ռուբէն Սեւակը ազատ արձակելու դիմումները մերժեցին:

Որովհետեւ թուրքերը Ռուբէն Սեւակը կը նկատէին իբրեւ մէկը այն մտաւորականներէն, որուն «Ջանգուածներու վրայ ունեցած ազդեցութենէն կը վախցուի»:

Ո՛Վ ԹՈՒՐՔԵՐ, ԼԱՒ ԳԻՏՑԷՔ, ՈՐ ԱՅՍՕՐ, ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻՆ ԳԱՂԱՓԱՐՆԵՐԸ ԵՒ ԱՆՁՆԱԶՈՂՈՒԹԵԱՆ ՈԳԻՆ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԵՆ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ՄԷՋ:

ԵՒ ՀԱԶԱՐԱՒՈՐ ՈՒ ՀԱԶԱՐԱՒՈՐ ՀԱՅԵՐ, ԴԷ՛Ռ ՊԻՏԻ ՎԵՐԱԾՈՒԻՆ ԻՍԿԱԿԱՆ ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿՆԵՐՈՒ:

ԵՒ ԱՆՈՆՔ, ԹՈՒՐՔԻՆ ԴԷՄ, ՀԱՅ ԱԶԳԻՆ ՈՒՐԱՑՈՒԱԾ ՈՒ ՏԱԿԱՒԻՆ ՄԵՐԺՈՒՈՂ ԻՐԱՒՈՒՆՔՆԵՐՈՒՆ ՊԱՀԱՆՋԱՏԷՐԵՐԸ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՆ:

ՆԱՄԱԿ 237

ԳՐԵՑ՝ ԱՐՄԷՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

Ապրիլ 24...

Եկաւ ու անցաւ -և տակաւին քանի Ապրիլ 24-ներ պիտի գան ու անցնին- և մենք ալ տեղքայլի մէջ պիտի մնանք:

Ապրիլ 25. ամէն ինչ մոռցուած է. թէև Վեհափառը յիշեց որ «ամէն օր 24 Ապրիլ է»: Մեր բոլոր սխալները դարձեալ կրկնեցինք: Միակ սքանչելի երեւոյթն էր քայլարշաւը և հակառակ աննպաստ օդին, և նախընտրելի պիտի ըլլար որ հաւաքը ըլլար դաշտը և ժողովուրդը ուղղուէր Անթիլիաս: Հո՛ն է մեր նահատակներու յուշարձանը, Մայր եկեղեցին, մեր մշակոյթը և մեր հայ ազգին սիրտը: Չեմ կարծեր որ դաշտը խօսողները Վեհափառէն աւելի բան մը ըսէին, և արդէն շատ խօսելով չէ որ պիտի լուծենք մեր հարցերը:

Ըստ Պրն. Ալէն Թապուրեանին - Լիբ. կառավարութիւնը տակաւին պաշտօնապէս չէ ճանչցած մեր ցեղասպանութիւնը- և թէ ինք թղթածրար մը պատրաստած է -յարմար ժամանակին ներկայացնելու- քանի որ այժմ մեր տեղական կառավարութիւնը զբաղուած է բիւզանդական վէճերով:

Մեր երեսփոխաններուն ականջները խօսին...

Միաճակատ կամ մէկ մարմին - շատ հոլովուած և քիչ մըն ալ յոգնած եզրեր են: Բայց մենք մարդ ըլլալիք չունինք: Բազմաչարչար հայ դատ մը կայ. տէրը ո՞վ է... չենք գիտեր: Արեւմտահայութիւնը որ այդ հողերուն դարաւոր տէրն է և բնակիչը. *իրաւունք ունի* այս հարցը հետապընդելու: Բայց այնքան անկազմակերպ է, որ դժուարաւ տեղքայլ կ'ընէ: Քանի մը շաբաթ առաջ, վիճակահանութիւն մը կազմակերպուեցաւ «Վանայ Ձայն»ի միջոցաւ -18 ժամ- հասոյթը՝ ի նպաստ Հայ Դատին... Գիտէինք, թէ դպրոցներու պիւտճէն [ելեւմտացոյց] բարելաւելու համար կը կազմակերպուին վիճակահանութիւններ: Բայց հայ դատին համա՞ր... Հայ Դատը պէտք է հետապնդուի հայրենի կառավարութեան գործակցութեամբ. Սփիւռքի-1 գլուխ մարմնին հետ: Երեւանցիները առնելիք չունինք կ'ըսեն -մենք ի՞նչ կ'ըսենք...:

Այժմ, ընթերցողը պիտի կարծէ, թէ թեկնածութիւնս պիտի դնեմ Հայ Դատի մարմնին. քաւ լիցի: Մտքէս իսկ չ'անցնիր:

«Վանայ Ձայն»ը յիշեցինք: Կը փափաքիմ յիշեցնել Պրն. Տնօրէնին, որ հաճի մեր նախաճաշի ժամերուն մեզի չհրամցնել անհամ և օտար երգեր: Ժամը 8:00-էն ետք թող ազատ զգան ճախրելու ուր որ կը փափաքին: Շնորհակալութիւն:

Ապրիլ 24-ի մասին մեր ըսելիքները չեն աւարտած: Կը տեսնուինք:

***

Այս տարի մենք Յարութեան Տօնը անցուցինք հայրենիքի մէջ: Ամէն օր Զատիկ էր: Կիրակի ներկայ գտնուեցանք Ս. և Անմահ Պատարագին ի Ս. Էջմիածին: Պատարագելու էր Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Բ.ը: Քառաձայն երգեցողութիւնը՝ կատարեալ էր և հոգեթով, ինչ որ միայն Էջմիածնայ Մայր Տաճարին մէջ կարելի է ունկնդրել: Խորան և երգչախումբ կատարեալ ներդաշնակութեամբ կ'արձագանգէին իրարու՝ հազուադէպ երեւոյթ մը:

Քիչ ետք, կ'անդրադառնանք զարմանալի երեւոյթներու -թէև մեր զարմանալու կարողութիւնը վաղուց

Ն Ա Մ Ա Կ 237

ԳՐԵՑ՝ ԱՐՄԷՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

կորսնցուցած ենք:

«Հաւատամք»էն առաջ, զարմանքով նշմարեցի, թէ դասէն ընթերցուած Աւետարանին առընթեր, խորանին վրայ, սարկաւագ մըն ալ ուրիշ Աւետարան մը կը կարդար, ծնրադիր, Վեհ.ին առջեւ: Ինծի ամենամօտիկ սրբազանի մը [Գեր. Փառէն Եպս. Աւետիքեան] հարցուցի, թէ այս երեւոյթը չեմ տեսած մեր մօտ: Պատասխանեց, թէ երբ պատարագիչը Վեհափառ մըն է կամ Արքեպիսկոպոս՝ այս է սովորութիւնը: Նկատելով, որ ես չեմ հանդիպած նման երեւոյթի մը մեր մօտ, լաւ կ'ըլլար, որ վարդապետ մը մեզ լաւ լուսաբաներ: Զարմացայ նաեւ երբ «Գոհութիւնը» «պարզ» երգուեցաւ: Այդ ալ ընդունելի է Աստուծոյ:

Հետեւեալ դէպքն ալ «զարմանալի» է: Ս. Էջմիածնի Մայր Տաճարէն դուրս ենք, դռնէն մի քանի մեթր անդին: Նշմարեցի խումբ մը պատանիներ: Քիչ ետք, անոնցմէ մին գրպանէն ծխիկի ծրար մը հանելով, սկսաւ իր ընկերներուն բաժնել, «շէֆիկ»ի մը հովեր առնելով: Անմիջապէս մօտեցայ և բարեւեցի - իրենք ալ բարեւեցին: Եւ ըսի- «Տղաք, դուք գիտէ՞ք, թէ ուր կը գտնուիք: Հոս, եկեղեցի է - սուրբ հող. և հո՛ս, չեն ծխեր...:

Տղաքը պահ մը սառեցան կարծես: Չէին գիտեր: Սորվեցնող մը չէր եղած: Ծխիկները իրենց ափերուն մէջ պահելով հեռացան, շատ հաւանաբար զարմանալով, թէ ո՞վ էր այս մարդը, որ իրենց արգիլեց ծխել *հոն:*

Յիշե՞նք Հալէպի Սալիպէ թաղի մեր զոյգ եկեղեցիները: Ս. Աստուածածին և Ս. Քառասուն Մանկանց: Հոն ալ ունէինք բակ մը.. և երկու տեղ -սեւի վրայ ճերմակով գրուած էր- «Մի՛ ծխէք», շրջանակի մէջ առնուած և պատին ամրացուած: Չեմ յիշեր ոեւէ մէկուն ծխելը այդ բակին մէջ -գրութիւնը իր ազդեցութիւնը ունեցած ըլլալու էր: Այդ բակին մէջ յուզացողներ չկային, ինչպէս այսօր կան մեր մօտ: Անոնք եկած էին եկեղեցի աղօթելու և ոչ թէ արեւու լոգանք առնելու:

Մեր տեղափոխութեանց ընթացքին, «զարմանալի» էր տեսնել անգործ մարդոց խումբեր, ծխիկը շրթներուն, կարծես կը ջանային լուծել տեղական և միջազգային հարցերը: Թերեւս Հայաստանի կառավարութիւնը, այս մարդոց ալ առիթ տար որ լուծեն գոնէ տեղական խնդիրները, իրենք մէկ կողմ քաշուելով -որոշ շրջանի մը համար: Չարժե՞ր փորձել:

«Զարմանալիք» մը եւս: Չեմ գիտեր, աշխարհի մէջ որեւէ երկիր, ուր երկրին ուժն ու հարստութիւնը կեդրոնացած ըլլայ սակաւաթիւ մարդոց ձեռքը: Այս այրերը ունին չնաշխարհիկ դղեակներ, ապարանքներ, մեծաշուրթներ [պենզին, խաղատուն, ներածումներ, եւայլնք...]»

Այս «եւայլնք»ին մէջ կան բաներ որոնցմէ «պէխապար» ենք- և պէտք ալ չունինք գիտնալու: Պէտք է յիշենք, որ այս անձերուն մէջ կան բուխ սրտով մարդիկ, որոնք կ'օգնեն կարօտեալներուն, զանազան ձեւերով՝ ինչպէս իմացանք կարգ մը վարորդներէ:

Վերջին լուրերը միշտ ալ վարորդներու մօտ են: Ասոնցմէ մին, Արցախի մասին ըսաւ, թէ կարելի է սանկ «սուտիկ» պատերազմ մը «սարքել». և անշուշտ մի քանի մահեր անխուսափելի պիտի ըլլան, և անկէ ետք «պատուաւոր» հաշտու-

Ն Ա Մ Ա Կ 237

ԳՐԵՑ՝ ԱՐՄԷՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

թիւն մը կնքել և այս ձեւով երկու կողմերուն պատիւն ալ փրկուած կ'ըլլայ...: Կը մնար ճշդել համաձայնութեան պայմանները- երբ ես արդէն տեղս հասած էի: Այժմ կ'առաջարկեմ մեր «փօլիթիքոս»ներուն, որ ճշդեն այս պայմանները: Ուրիշ մը ըսաւ, թէ ինք «ԿՈՒՄ»ի մէջ խաւնութ մը ունի և լաւ էր գործը: «ԿՈՒՄ»ը ծախուեցաւ -և ուրիշներ ըրին իր գործը և ինք մնաց կարօտ վիճակի մէջ: Իսկ ոմանք ալ՝ «ինչ անենք ախպէր, օր մը լաւ, օր մը վատ, եօլա կը գնանք- մենք երկիրը չենք թողնի...»:

Եւ միայն Հայաստանի մէջ է, որ «մեր երկիրը» կրնանք ըսել և հակառակ զանազան երեւոյթներու, հոն կը ծլին ու կը ծաղկին մեր մշակոյթը, գիտութիւնն ու խել մը ուրիշ բաներ: Միայն Հայաստանի մէջ է, որ երկրին նախագահն ու աւագանին ներկայ կը գտնուին Ս. Էջմիածինի Մայր Տաճար, ներկայ գտնուելու Ս. Պատարագի արարողութեան, առաւել՝ դեսպաններ և ուրիշ երեւելիներ, և որմէ ետք, փառաւոր ընդունելութիւն (cocktail) մը կը սարքուի բոլոր հրաւիրեալներուն: Միայն Հայաստանի մէջ է, որ կրնաս ըմբոշխնել օփերա և պալէ, եւայլն *(խօսքը մեզի մօտիկ երկիրներու մասին է)*: Վայելեցինք «Տօն Քիշօթ» պալէն: Բոլոր մասնակցողներն ալ նոր սերունդ՝ կատարեալ ամէն տեսակէտէ:

Հիանալի էր մանաւանդ ունկընդիր և ակնդիր- (ակնդիր- կարելի՞ է) ժողովուրդին արձագանգելը - ե՞րբ և ո՞ւր պէտք է- մեծապարի մը ընթացքին ճիշդ ժամանակին ծափահարելու պահը, իսկ վերջաւորութեան, ժողովուրդին կողմէ բերուած ծաղկեփունջերը, որոնք պիտի մատուցուին արուեստագէտներուն և մաս մըն ալ պիտի ողողեն բեմը: Մեր մօտ այս սովորութիւնը վերապահուած է վարչական մարմիններուն- և անոնց հաշուեցուցակներուն «ելք»ի բաժինին:

Հայաստանի մէջ մեր պտոյտը կը շարունակուի:

***

«Ցառաջ»ի մէջ կը կարդանք.-

«Հայ երեսփոխան Տիգրան Արզաքայեան, Մոսկուայի քազինոյի մը մէջ կը կողոպտուի, կը խոշտանգուի և շունչը կ'առնէ հիւանդանոց: $50,000 արժող թեւի ժամացոյցն ու գրպանի հեռախօսը իրը չեն այլեւս»:

Ակամայ յիշեցի Ց. Պարոնեանի մէկ գրութիւնը -թէ ինչպէս դերասան մը, որ տարիներով քալած էր հայ բեմին վրայ- և կ'երեւի գնահատող չէ ունեցած: *«Նստէիր»* կ'ըսէ բարեկամը:

Եթէ մեր երեսփոխանն ալ *«նստէր»* երեւան- իր տանը, ոչինչ պիտի պատահէր իրեն: Երեւան քազինօ՞ կը պակսի...:

***

Սիրային կրակոտ նամակ մը, գրուած խարտեաշի մը կողմէ. *«Սիրելի Մարկոս, միակ երազ մը ունիմ- քեզ հետ ամուսնանալ: Եթէ համաձայն ես, անմիջապէս գրէ: Հակառակ պարագային, այս նամակը բանալու «զահմէթ»ը մի քաշեր...»:*

Ն Ա Մ Ա Կ 237

ԳՐԵՑ՝ ԱՐՄԷՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

TÜRKLERIN (SÖZ DE) BILMEDIKLERI GERÇEKLERI AÇIKLIYORUZ

24 NISAN 1915-DE

TÜRKLERIN GERÇEKLESTIRDIKLERI

ERMENI SOYKIRIMININ

91. YILDÖNÜMÜ DOLAYISI ILE

LÂNETNAME N. 2

DIKKAT EDIN SOYKIRIMCI TÜRKLER, BUNDAN SONRA AVRUPA MEMLEKETLERINDE EGER DOGU PERINÇEK GIBI "ERMENI SOYKIRIMI YALANDIR" DERSENIZ HAPSE GIRERSINIZ.

ASLININ KÜRT MÜ, TÜRK MÜ, ERMENI MI. NE OLDUGU BELIRSIZ OLAN, FAKAT MIT AJANI OLDUGU GERÇEK OLAN DOGU PERINÇEK, LOZAN ANDLASMASININ 82. YILDÖNÜMÜ DOLAYISI ILE ISVIÇREYE GITMIS VE TEMMUZ 2005-DE LOZANDA VERDIGI BEYANATDA "ERMENI SOYKIRIMI YALANDIR" DEMISTI.

VE ISVIÇRE, ERMENI SOYKIRIMINI KABUL EDEN BIR DEVLET OLARAK ISVIÇRE MAHKEMESI 30 NISAN 2006-DA DOGU PERINÇEK-I 6 AY HAPSE MAHKUM ETTI.

BUNDAN SONRA EGER DOGU PERINÇEK ISVIÇREYE GELECEK OLURSA, HAPSE GIRECEKTIR.

FRANSIZ MECLISI DE 18 MAYIS 2006-DA KARAR VERECEK VE ERMENI SOYKIRIMINI INKAR EDENLERI HAPSE MAHKUM EDEN KANUN ÇIKARACAK.

BU TEHLIKEYE KARSI "HÜRRIYET" GAZETESI YAZARLARINDAN M. ALI BIRAND 5 MAYIS 2006-DA YAZDIGI MAKALEDE FRANSAYA KARSI KLASIK TÜRK ŞANTAJLARINI SAVURUYOR.

EGER FRANSA BU KANUNU KABUL EDERSE, MILYARLARCA EURO KAYBEDECEKMIS. VE M. ALI BIRAND YAZISINDA HESAPLARINI YAPIYOR. TÜRKIYE, FRANSADAN MAL ITHAL ETMIYECEK, VE BUNDAN DOLAYI FRANSA 9 MILYAR EURO ZARAR EDECEK MIS.

ADALET DENILEN NESNENIN PARA ILE SATIN ALINABILECEGINI BILIRDIK AMA, ILK DEFA BIR GAZETEDE, ODA BIR TÜRK GAZETESINDE AÇIKÇA ADALETI SATIN ALMAK IÇIN MILYARLARCA EURO ILE SANTAJ YAPILDIGINA SAHIT OLUYORUZ.

TÜRKLER, BELLI KI AVRUPA DEVLETLERININ CEZALANDIRMA KARARLARINDAN DOLAYI SIZ ÇOK FENA KAPANA SIKISTINIZ.

FAKAT SAYIN M. ALI BIRAND, SEN BURNUNUN DIBINDEKI GERÇEKLERI BILE GÖRMÜYORSUN.

SENIN FRANSAYA KARSI BU SANTAJI YAPTIGIN, 5 MAYIS 2006 TARIHLI "HURRIYET" GAZETESININ 11. SAHIFESINDE SENIN SÜTÜN ARKADASIN TUFAN TÜRENÇ DE RAKAMLARLA ISPAT EDIYOR KI TÜRKIYE BUGUN IFLAS ETMIS DURUMDADIR. TUFAN TÜRENÇIN YAZDIGINA GÖRE TÜRKIYENIN DIS BORCU 3 KASIM 2002-DE 90 MILYAR DOLAR IMIS. BUGÜN ISE TÜRKIYENIN DIS BORCU 200 MILIYAR DOLARA ÇIKMIS.

VE YOKSULLUK SINIRI 3 YILDA YÜZDE 49 ARTMIS.

SAYIN M. ALI BIRAND, SEN FRANSAYI MILYARLARCA DOLARLA TEHDIT EDECEGINE, GIT DE BIRAZ TÜRKIYENIN BORÇLARINA BAK.

HER HALDE TÜRKÇEDE ÇOK MESHUR DEYIMI BILIRSIN.

"KENDISI YARDIMA MUHTAC BIR DEDE NERDE KALMIS BASKASINA YARDIM EDE". Ց. Ջ.

Վ Ր Ի Պ Ա Կ

«Նպիրի»ի 25 Ապրիլի թիւին մէջ, Ց. Ջիլինկիրեանի «Արշաւ՝ Դէպի 24 Ապրիլ...» յօդուածով լոյս տեսած Սիոնական վեցթեւանի աստղին ներքեւ «եռանկիւն աստղ» գրուած էր:

Վստահ ենք, որ մեր լաւատեղեակ ընթերցողները, իւրովի ճշդեցին մեր ակամայ թոյլատրած վրէպը, ծանօթ ըլլալով այդ չարաշուք նշանին... վեցթեւանի ըլլալուն:

★.—Նոյնպէս՝ կը խնդրուի նկատի ունենալ, որ նոյն յօդուածին մէջ, Նացի-Գերմանական կեդրոնացման կայան՝ AUSCHWITZ- անունը սխալմամբ գրուած էր AUSWITZ:

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ...

«ՍՈՒՏԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԱԶՆԵՐՈՒ ՋՈՀ, «ԷՋ ՆԱՀԱՏԱԿ» ԵՂԱԾ ԱԶԳ ՄԸ՝ «ՀԱՅԵՐԸ»

– Հատորի հեղինակ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆԻՆ

Մ.Խ. Նախկին լիբանանահայ, այժմ, տասնամեակներէ ի վեր Ֆրազիլ ապրող Ալպէր Քէօսէեան, ջերմ հետեւող մը մեր ներհուն աշխատակից՝ Յովհաննէս Չիլինկիրեանի յօդուածներուն, և, մանաւանդ, ընթերցելէ ետք անոր նորերս լոյս տեսած «Սուտերու եւ երազներու Ջոհ, «էջ Նահատակ» եղած Ազգ Մը՝ «Հայերը» ստուար հատորը, հետեւեալ «բաց նամակ»ը յղած է հեղինակին, տալով գնահատութիւնը երկին խորաթափանց հմտութեամբ մը, որ, գիրքը արժեւորելուն զուգահեռ, նամակագրին գաղափարական իմաստութեան մասին յստակ պատկերացում կազմել կու տայ: Սկիզբը տեսնել մեր նախորդ թիւին մէջ:

Մ. Նահանգներ-Իսրայէլ-Թուրքիա- այս չարիքի *իմփերիան*, այս ոճիրներու *իմփերիան*, երկար տարիներ օրօրեցին, խաբեցին սյաղեստինցի առաջնորդները և ժողովուրդը, և *սիսթեմաթիք* մեթոտներով կ'ոչնչացնեն անոնց ղեկավարները, կը ռմբակոծեն սիվիլ ժողովուրդը՝ կիները, երեխայ, ծեր, անկար, կ'սպաննեն անխղճօրէն, կը քանդեն բնակարաններ սիվիլներու, առանց կարեւորութիւն տալու բազմաթիւ բողոքներու, սաստերու, դատապարտումներու, ցոյցերու, որոնք օդի մէջ կը ցնդին առանց արդիւնքի: Իսրայէլեան բանակի նորաստեղծ *կումթեոն*ները, երբեմնի գերման բանակի *կումթեոն*ներուն պէս, վայրագութեան ախոյեաններ դարձեր են:

Իսրայէլեան *կումթեոն* յորջորջուածներու այս որջը, հրեայ ցեղին պարծանք՝ մարդկութեան գլխուն փորձանք է: [Վերագրումները՝ իբր նմանութիւն Գերման *կումթեոն*ներու, յօդուածագրին հեղինակութիւնն են]: Այս անմարդկային զինեալ ուժերը, Իսրայէլեան պետութեան և զինուորականութեան որոշումով, *սիսթեմաթիք* կերպով կ'ոչնչացնեն սյաղեստինցի ժողովուրդը, որպէսզի ամբողջապէս իրականացնեն իրենց թաքուն ծրագիրները, սեփականացնելու համար, իւրացնելու համար Պաղեստինի արաբական մասն ալ: Այս ի՛նչ աւազակութիւն է, այս ի՛նչ բարբարոսութիւն, այս ի՛նչ կանկսթէրութիւն է, որ Սիոնա-Ամերիկեան ոճիրներու *իմփերիան* սանձարձակօրէն կը գործադրէ, առանց որ իր դէմ ցցուող ուժեր տեսնէ աշխարհի վրայ:

Իրաքը զաւթեցին, սուտ և շինծու, անգոյ ամբաստանութեամբ, պարզապէս պատժելու և չէզոքացնելու համար Սատտամ Հիւսէյնի վրէժխնդիր նախագահը, որ յանդգնած էր Իսրայէլի վրայ կործանարար, երկարաշաւիղ հրթիռներ արձակել պատերազմի շրջանին:

Իրաքը միակ արաբական երկիրն էր, որ հրթիռային *թէքնոլոժիով* կրնար, յառաջիկային աւելի կատարելագործելով իր ռազմական ուժերը, շատ լուրջ «վտանգ» ըլլալ նախայարձակ Իսրայէլին համար և սանձ դնել անոր նուաճողական ախորժակին և, նոյնիսկ, Իսրայէլի գոյութիւնը վտանգել: Նաեւ խանգարել ԱՄՆ-ի ու Թուրքիոյ «փլան»ները: Այս մեծ վախին, սպառնալիքին առաջքը առնելու համար, Իսրայէլ-Թուրքիա-Ամերիկայի Միացեալ Նահանգները ամէն ջանք թափեցին, յատկապէս միջազգային Սիոնիզմին որոշումով և ջանքով որ հաշուելարդարի ենթարկեն Իրաքի վարչաձեւը, որ ապա սեփականացնեն անոր ազգային հարստու-

թիւնը, ասոր փեթրոլ-ի հանքային հարուստ պաշարները, նաեւ յետագային տիրանալու համար ասոր ռազմագիտական արժէք ունեցող հողային տարածութիւններուն, ինչ որ գործադրուելու վրայ է: Քիւրտ Ճելալ Թալապանիին Իրաքի նախագահ նշանակուիլը պերճախօս է: Այս ընթացքը ցոյց կուտայ վստահաբար, որ Իսրայէլ և Թուրքիա, իրենց «Սամ Ջեռի»ին հետ գործակցաբար, արդէն Իրաքի մասնատման և իւրացման նենգ, դատապարտելի *բրօսէս*-ին սկսած են: Եւ Թուրքիա, այս ճամբով, կ'ուզէ մէկ քարով երկու թռչուն զարնել,– իբր թէ իր հողերուն վրայ ապրող շուրջ 14 միլիոն հաշուող քիւրտերուն որպէս թէ, ձեւով մը, գոհացում կուտայ, որպէսզի ասոնք հանգիստ ու խաղաղ մնան, իր դէմ չգործեն, կամ Թուրքիայէն բաժնուելով իրենց անկախութիւնը չյայտարարեն: Ան չուզեցաւ «Թուրքիոյ տարածքին»: Քիւրտը խաբելու, մոլորեցնելու նենգ փլանին մաս կը կազմեն ասոնք:

Միջազգային Սիոնիզմը չմարսեց Սատտամ Հիւսէյնի խիզախ քայլը... որ իր հրթիռներով հարուածեց իսրայէլը:

Իսրայէլ և Թուրքիա ստորագրած են արէն փոխադարձ «պաշտպանութեան» ուխտ: Խորքին մէջ՝ յարձակողական դաշինք, զոր կը հովանաւորէ Մ. Նահանգները իր անհեռատես ու անկարող նախագահով, որ շրջապատուած է սիոնիստ-հրեայ հրձիգ խորհրդականներով: Ան իսկաւ ասոնց ծուղակին վիհը, արատաւորելով Ամերիկայի երբեմնի իսկապէս դեմոկրատ նախագահներու-ինչպէս Ճորճ Ուաշինկթըն, Ուիլսըն... –պատիւը, և այդ երկրին ունեցած երբեմնի դեմոկրատ դիմագիծը... եթէ նոյնիսկ ան, որոշ չափով մը, շպարուած դեմոկրասի էր:

Սիոնիզմը, Արեւմուտքը, թրքութեան ալ մեղսակցութեամբ, շուտ շարժեցաւ, և որոշած են ամբողջովին խորտակել Իրաքը, դարձնելու համար զայն անկար, հաշմանդամ, յառաջիկային զայն դիւրութեամբ մասնաւորելու և յափշտակելու համար:

Հոս, Պրազիլի մէջ, ծագումով հրեայ-բոլոնացի սիոնիստ Պորիս Գազոյ կոչուող անձը, իր «քանալ 7 ռէքօր» հեռատեսիլին յատուկ լուրերու սփռումներուն մէջ հաստատեց, որ Իսրայէլ աթոմական ռումբի գաղտնի պահեստ ունի: Ես, յօդուածագիրս, անձնապէս լսեցի այս լուրերը, նաեւ անուղղակի ստացայ հաստատումը անոնց պետական քաղաքական մարդոցմէ, քանի մը առիթներով: Ուրեմն ինչու ՄԱԿ-ը և Ամերիկան չեն պահանջեր, որ Իսրայէլի վրայ միջազգային քննիչներ դրկուին, ինչպէս ըրին Իրաքի և կ'ընեն Իրանի պարագային: Թող երթան, փնտռեն և քննեն ստուգութիւնը այդ պաշտօնական հաստատումներուն, որոնք կատարուեցան հեռատեսիլի կայաններէն, այս հրեայ լրագրողին կողմէ, որ ժպրիեցաւ նոյնիսկ Հայաստանի ելեկտրածին աթոմակայանին՝ «ՄԵՂԱՄՕՐ»ի անունը յիշատակել որպէս ապագայի թիրախ՝ միջազգային քննութեան:

Ինչո՞ւ երկու չափ և երկու կշիռ: Մենք կը պահանջենք որ «ՄԱԿ»ը, Ապ. Խորհուրդը անյապաղ, արագ կերպով մը որոշում կայացնէ – եթէ թոյլ տան անշուշտ– և շուտով թեքնիք քննիչներ ուղարկեն նաեւ Իսրայէլ, որպէսզի ընդմիշտ հաստատուի կամ կամ ջրուի այս մեղադրանքը, «աթոմական ռումբեր ունենալու» [յայտարարուած] վարկածը:

Յետոյ, կա՛յ նաեւ ուրիշ շատ վտանգաւոր և միջազգայնօրէն դատապարտուած գործակցութիւն մը՝ որ կ'ընդգրկէ Թուրքիան, Իսրայէլը և ԱՄՆ-ի ՍԻԱ-ն [չհաշուած «մաներները»]: Հաստատուած է, որ ասոնք, միատեղ, կը կազմակերպեն առեւանգումներ ու ահաբեկչութիւններ քաղաքական յայտնի գործիչներու, հաստատեր են գաղտնի բանտեր Եւրոպայի մէջ, այսպիսով՝ բացայայտ ոճիր կը գործեն միջազգային *նորմ*երու, օրէնքներու դէմ: Զարմանալին այն է, որ այսպիսի

ծաղրակշիռ ոճիրներ շուտով և դիտումնաւոր կերպով մոռացութեան կը տրուին իրենց ռատիօ-թէլէվիզիոնի ու մամուլի անպատիւ տիրապետութեան ղեկավարներուն կողմէ, ստախօս, յերիւրալից ու ծեծգ Սիոնիստական կայաններուն կողմէ, որոնք հաղրայիճ կարծիքը կը հակակշռեն:

Այս մութ ուժերը, դեռ մօտիկ անցեալին, առեւանգեցին քիւրտ ժողովուրդի ազգային շահերու պաշտպան Էօճալանը, Քենիայի մայրաքաղաք Նայրոպիի մէջ, և զինք տարին Թուրքիա: Այս ի՛նչ բացայայտ *«կանակսթէր»*ութիւն է: Աշխարհը համայն կը տեսնէ այս բոլորը բայց կը լռէ, հլու-հնազանդ համակերպութեամբ մը:

Այս Չարիքի *իմփերիան* էր, որ սողոսկեցաւ հայ քաղաքական կեանքէ ներս և իր հրահանգ պատուէրներով պարտադրեց, որ հայկական պետութեան Ազգային *փարլամէնթին* մէջ ութը հերոս ազգասպաշտ հայրենասէրներ – առաջնորդներ, արագահարուածներու տեղատարափ գնդակներով սպանուին, իրենց վարչապետով և Խորհրդարանի նախագահով միատեղ:

Այս Չարիքի *Իմփերիան* է որ, ինչպէս միշտ՝ այժմ ալ գտաւ դաւաճան հայ «ղեկավարներ» որոնք, անցեալ տասնամեակներուն եղածին պէս, Չարիքի Իմփերիային հլու կամակատարներն դառնալով, ամենայն սառնասրտութեամբ գործադրեցին այս նմանը չտեսնուած ոճիրը, որ եզակի է ու պիտի մնայ մեր պատմութեան մէջ: Իրենց դաւադիր գործունէութիւնը յաւիտեանս պիտի դատապարտըլի ու նզովուի ամբողջ հայ ժողովուրդին կողմէ:

Այս Չարիքի *Իմփերիայի* անդամ Իսրայէլը նոյնիսկ համարձակեցաւ մեր՝ Երուսաղէմի Պատրիարքութեան պատկան դարատոր տաճարներուն վրայ կրակ բանալ և պատճառել մարդկային ու նիւթական կորուստներ: Այս Չարիքի *Իմփերիան* դեռ նորերս յանդգնեցաւ մեր բարձրաստիճան կղերական առաջնորդներուն վրայ յարձակիլ [Երուսաղէմի մէջ], կրօնական թափօրի մը առթիւ, և անոնց վզէն կախուած, դարաւոր հնութիւն եղող լանջախաչ և ուրիշ սրբութիւններ կոխկռտելով զանոնք փշրել: Մինչեւ անգամ, մեր բարձրաստիճան մէկ կղերականին երեսին ալ թքեցին: Ահա, տեսէք, թէ ուր է հասեր այս Չարիքի *իմփերիայի* մէկ անդամ՝ Իսրայէլի լկտի յանդգնութիւնը և արարքները:

(Շար. 2)

ՑԱՂԹԱՀԱՐԵԼ ՊԱՏՆԷՇԸ

ԹՈՐՈՍ ՄՈՋԵԱՆ

Հայրենիքի և Արցախի վերակառուցման գործը իրագործելու համար, արտասահմանեան համայնքներում բնակուող հայերս, ակտիւ մասնակցութիւն ցուցաբերեցինք մեր լման ներդնելով Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամին: Բոլորս միասին լաւ ենք գիտակցում, որ Հայրենիքին օգնելը ամէն մի Հայու համար ե՛ւ պարտք է ե՛ւ պատիւ: Ով էլ որ լինես և որտեղ էլ որ ապրես:

Գիտենք, որ մեր օժանդակութեամբ Հայրենիքում կառուցուեց և վերակառուցուեց չատ կենսական չինութիւններ, որովհետեւ այս սրբազան գործին լծուեցինք ազգովին, մենք՝ հայերս՝ բոլորս միասին:

Ինչպէս ասում են՝ «Գեղ կանգնի՝ գերան կը կոտրի»:

Սրբազան՝ հին գտակարանում կայ այսպիսի մի պատուիրան: Տաճարի չինութեան համար ամէն ոք պիտի նուիրաբերի կէս տրախմ:

Հարց է ծագում՝ ինչո՞ւ կէս տրախմ: Ու ամէն ոք: Ինչո՞ւ պահանջը իւրաքանչիւրին ասում է՝ տուէք կէս տրախմ, բայց բոլորդ տուէք՝ համահաւասար: Պատուիրանը չի ասում՝ ունեցողից չատ՝ չունեցողից քիչ: Նա բոլորից պահանջում է հաւասար:

Բանն այն է, որ կան երեւոյթներ, որտեղ բոլորը պէտք է լինեն հաւասար: Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամը յայտարարում է՝ տուէք ով ինչքան կը կամենայ: Իսկ աւելի լաւ չէ՞ր լինի եթէ ասենք՝ թող ամէն ոք տայ 10 տոլար, սակայն եթէ ցանկացող կայ, թող տայ թէկուզ 1000 տոլար: Այդ պատուիրանը բոլորից պահանջում է համահաւասար՝ կէս տրախմ միայն, որը սակայն ստեղծում է այն երեւոյթը, որ բոլորն էլ մասնակցում են կառուցման: Հաւասարապէս:

Մարդիկ սակայն հաւասար չեն ծնւում: Մարդիկ նոյնիսկ միանման չեն լինում: Վերցնենք թէկուզ այս երկուորեակներին: Նրանք ուշադրութիւն էք դարձրել՝ նրանք մի գուցէ արտաքուստ չատ են միանման, սակայն և ծնողները և մօտիկ մարդիկ նրանց տարբերում են: Նրանք նոյնիսկ համահաւասար ընտանեկան և կեանքի պայմաններում՝ տարբեր մարդիկ են, սակայն պատկանում են մի ազգի, մի ընտանիքի:

Նոյնը կարելի է ասել մի նուագախմբի մասին: Այնտեղ, տարբեր երաժշտական գործիքների հաւաքածոյ է, սակայն բոլորը միասին՝ միացած հնչեցնում են մէկ եղանակ: Մենք էլ, ամէն մի հայ, այս հարցում առանձին վերցրած, հանդիսանում ենք մէկ՝ առանձին գործիք: Մեծ, Հայկական մարդկային նուագախմբի մէջ, իւրաքանչիւրն ունենալով սեփական առանձին կատարողութեան իրաւունք, բայց արդիւնքը լինելով ամբողջը:

Այն՝ հին կտակարանի պատուիրանը ունի կրկնակի նպատակ: Բոլորը ոչ միայն հաւասար են ու մասնակցում կառուցման, այլ որ յուրաքանչիւրն է տալիս կէս տրախմ, այնպէս որ ամբողջը ստացւում է միայն բոլոր մարդկանց միաւորումից՝ միասնութիւնից՝ իրար վրայ գումարելուց: Մարդիկ պիտի գիտակցեն և հպարտանան որ անմիջական մասնակցութիւն են ունեցել բոլորի հետ միասին՝ համահաւասար, այնպէս որ, տաճարը կառուցել են բոլորը՝ միասին:

Մեր՝ հայերիս մի գուցէ ամէնամեծ դժբախտութիւնը կայանում է մեր միասնութեան բացակայութեան մէջ: Այս հարցը գոյութիւն է ունեցել և հիմա էլ գոյութիւն ունի ե՛ւ ազգային, ե՛ւ համայնքային, ե՛ւ նոյնիսկ առանձին՝ ընտանեկան պարագաներում:

Ժամանակակից մեր յարաբերութիւնների ճգնաժամը չատ դէպքերում պայմանաւորուած է հենց այն գիտակցութեան բացակայութիւնից՝ որ մեզնից իւրաքանչիւրն է հանդիսանում և պարտաւոր է հանդիսանալ հենց այդ նոյն՝ կէս տրախմը:

Մենք, բոլորս, խիստ կարիքը ունինք մէկս միւսին: Նսասիրութիւնը՝ անհատական և ազգային չափերով մարդկանց մէջ պատնէշ է առաջացնում:

Հասկնալ, ըմբռնել, ընդառաջել, միանալ, համակերպուել: Միայն այս են պայմանները, որ կարող են քանդել պատնէշը:

Եթէ մենք ուզում ենք գոյատեւել, մեզ միասնութիւն է պէտք, մանաւանդ ներկայ՝ Հայաստանի համար ճգնաժամային պայմաններում:

Հայրենիքը մեր բոլորիս համահաւասար օգնութեան կարիքը ունի: Ամէն ոք պէտք է կարողանայ օգնել Հայրենիքին: Հայրենիքը գոյութիւն կարող է ունենալ մ-իայն ազգի միասնութեամբ: Ամէն մէկի կէս տրախմով:

Բոլորս՝ նուիրուածութեամբ Հայրենիքի վերակառուցման գործին մասնակցենք:

Համահաւասարապէս:

Սիտնէյ

ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ԱՆՄԱՀՈՒԹԻՒՆԸ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
[ԿՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ]

Արդեն Կրակը Հոգւոյն
Հեղձուածքիւ

Ռ. ՍԵՒԱԿ

Կարմիր Գիրքը

1910

ՅԱՓԱԿՐ. ՕՆՆԻԿ ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻՔ
Կ. ՊՕԼԻՍ

23 Ապրիլ 1994-ին, Պէյրութի Սահակեան Գոլէճին մէջ, Ռուբէն Սեւակի անուան մատենադարանին բացման օրը, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Հայրապետ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Կաթողիկոսը, իր պատգամը տուած պահուն. Ռուբէն Սեւակի «Կարմիր Գիրքը»ին «Գիւղական Գերեզմանատան Մէջ» բանաստեղծութենէն հատուածներ կարդաց և իր խօսքը այսպէս եզրակացուց.

«Ո՛վ Սեւա՛կ, դուն, բանաստեղծութիւններուդ մէջ, անմահութիւնը երգեցիր, բայց գերեզման մ'անգամ չունեցար: Սակայն այս մատենադարանը՝ քու անմահութեանդ ապացոյցներէն մէկն է»:

Այստեղ կը տեսնենք, Ռուբէն Սեւակի ապրած շրջանին հրատարակուած միակ գիրքը եղող, 1910-ին Պոլսոյ մէջ լոյս տեսած «Կարմիր Գիրքը»ին նկարը:

Այս գիրքը, մեզի համար, ունի շատ կարեւոր հանգամանք մը, որ գիրքին վրայի մակագրութիւնն է՝ «ՍԻՐԵԼԻ ՔՐՈՋՍ ԵՒ ՔԵՌԱՑՐԻՍ – ՀԵՂԻՆԱԿԷՆ»

(Իսկ հեղինակը –բնական է– Ռուբէն Սեւակն է):

Ռ. Սեւակ իր այս գիրքը մակագրած և ղրկած է իր երէց քրոջը՝ Էֆթիկ Յակոբովիչ-Չիլինկիրեանին և անոր ամուսինը եղող Յովհաննէս Ս. Յակոբովիչին:

Այս գիրքը, որքան գիտենք՝ Ռուբէն Սեւակի կողմէ մակագրուած միակ գիրքն է, որ այսօր կը գտնուի Նիսի, Ռուբէն Սեւակի Յիշատակի Տան մէջ:

Էֆթիկ և Յովհաննէս Յակոբովիչ ամոլը, մեծ դեր խաղացած են Ռուբէն Սեւակի կեանքին մէջ:

Վկայութիւններ կան որ Էֆթիկ, իր կրտսեր եղբօր՝ Ռուբէնին վրայ, անոր փոքր տարիքէն սկսեալ, մեծ ազդեցութիւն գործած է:

Եւ Ռուբէնն ալ իր քրոջ՝ Էֆթիկին հանդէպ, շատ երախտապարտ եղած է:

Անջատաբար այս հանգամանքէն՝ Էֆթիկին ամուսինը, Յովհաննէս Ս. Յակոբովիչին Լոզան ուղարկած նամակը Սեւակին, 1914-ի Աշխարհամարտին սկսելէն մէկ քանի շաբաթ առաջ, Եւրոպայէն Պոլիս վերադառնալու խնդրին մէջ, ճակատագրական դեր ունեցած է:

Այստեղ կը հրատարակենք, յապաւումներով, այս անտիպ և սրտաճմլիկ նամակին նկարը և վերծանուած (հարազատ) պատճէնը:

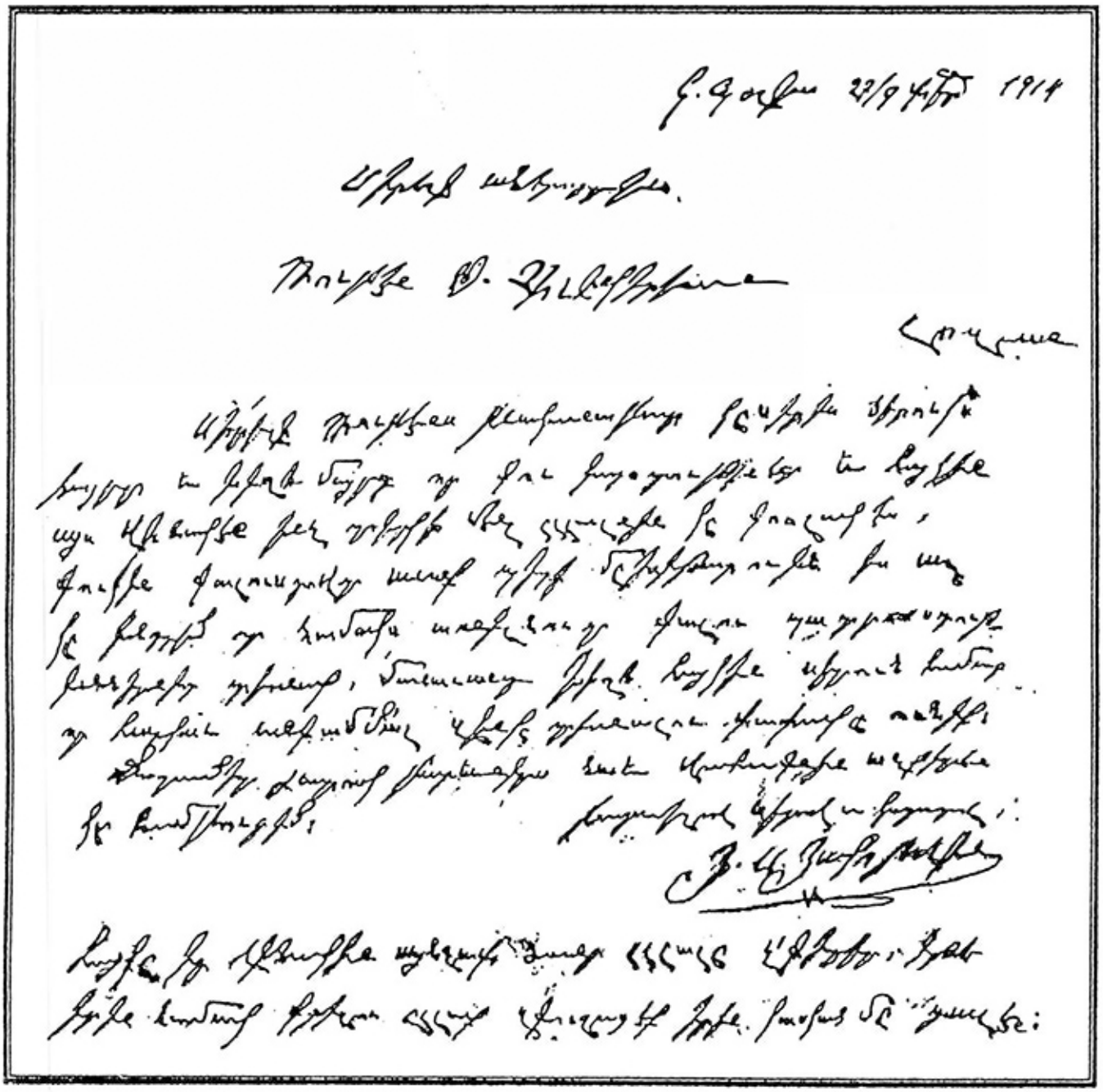

«Սիրելի աներձագս. Ռուբէն Է.Ֆ. Չիլինկիրեան, Կ. Պոլիս 27/9 Փետր. 1914

Լոզան

Սիրելի Ռուբէնս՝ բնականաբար կը սիրես ծերուկ հայրդ և խեղճ մայրդ, որ քու կարօտ... ու Հայկին այս վիճակէն ինչ տերտի մէջ ըլլալնին կը գուշակես: Քուկին գալուստովդ անոնք պիտի մխիթարուին:

Ես ալ կը խնդրեմ որ նամակս առնելովդ, գալու պատրաստութիւնները տեսնաք: Մանաւանդ խեղճ Հայկին սիրոյն համար, որ հարկաւ անգամ մըն ալ զինքը տեսնելու փափաքը ունիք:

Մատամիդ յատուկ բարեւներ, նաեւ Վահագնին (Ռ. Սեւակին մանչը՝ Լեւոն-Վահագն- Յ.Ջ.) աչքերէն կը համբուրեմ:

Յ. Ս. ՅԱԿՈԲՈՎԻՉ

Հայկը իր վիճակին այնչափ ծանր ըլլալը, չգիտեր: Եթէ իրեն նամակ գրելու ըլլաք, զգուշացէք իրեն կասկած մը տալէ: Ն.»:

***

Ռուբէն Սեւակ Յունիս 1914-ի սկիզբը, Պոլիս վերադարձաւ՝ անշուշտ իր կնոջը ժանիին և 2 տարու մանչին՝ Լեւոն-Վահագնին հետ:

Ժաննին 7 ամսու յղի էր Շամիրամին:

...Եւ Ռուբէն Սեւակի ընտանիքին Պոլիս վերադառնալէն քանի մը շաբաթ ետք, 28 Յունիս 1914-ին, Սարաեւօ-ի մէջ, Սերպ յեղափոխական G. PRINCIP-ին Աւստրիոյ գահաժառանգը սպաննելը, պատճառ եղաւ Առաջին Համաշխարհային պատերազմին սկսելուն:

Եթէ Ռուբէն Սեւակի Պոլիս վերադարձը քանի մը շաբաթ ուշանար, պատերազմի արհաւիրքին պատճառաւ ժաննին պիտի չուզէր Պոլիս երթալ:

Արդէն ժաննին, առաջին օրէն համաձայն չէր, Ռուբէնի Պոլիս հաստատուելու գաղափարին: Որովհետեւ ան լաւ հասկցած էր թուրքերուն ինչ աստիճանի վայրենի ժողովուրդ մը ըլլալը:

Այս տեսակէտով՝ Ռուբէնին քեռայրին՝ Յովհաննէս Յակոբովիչին վերը նշուած նամակը, ճակատագրական դեր խաղացած է Ռուբէն Սեւակի ընտանիքին Պոլսոյ դժոխքը վերադառնալու դժբախտութեան մէջ:

Կրնա՛նք երեւակայել, թէ Ռուբէն Սեւակ ո՛ր աստիճան ազդուած ըլլալու է այս նամակին մէջ գրուած հետեւեալ տողերէն.—

«Բնականաբար, կը սիրես քու ծերուկ հայրդ և խեղճ մայրդ, որ քու կարօտ... : Քուկին գալուստովդ անոնք պիտի մխիթարուին»:

Եւ յատկապէս՝ սա նախադասութիւնը...

«Մանաւանդ, խեղճ Հայկին սիրոյն համար, որ հարկաւ անգամ մըն ալ զինքը տեսնելու փափաքը ունիք»:

***

Շատ բացայայտ է, որ Յ. Յակոբովիչին նամակը, լուրջ դրդապատճառ մը եղած է Ռուբէն Սեւակին Պոլիս վերադառնալուն:

Բայց այս նամակը, միայն արագացուցա՛ծ է անոր Պոլիս վերադարձը...

Որովհետեւ Ռուբէն Սեւակ, առաջին օրէն արդէն որոշած էր Պոլիս վերադառնալ:

Կարծէք, թէ Յունական դիցաբանութեան հերոսներուն նման, Ռուբէն իր ճակատագիրը ի՛նք գծած էր արդէն:

Այստեղ կը մէջբերենք 1912-ին, իր ընկերոջ գրած նամակին յատկանշական սա տողերը.

«...Այս բոլորին վրայ, աւելցուր նաեւ, Պոլսոյ մղձաւանջը. այն հորիզոնը, որ քանի մը տարիէն իմինս պիտի ըլլայ, և ուր հեռուէն կը տեսնեմ արդէն Սոտոմի մուխն ու Գոմորի մեղքին բոցը»:

Ռուբէն Սեւակի շատ մը բանաստեղծութիւններուն մէջ, մահուան մղձաւանջը միշտ ներկայ է:

Այստեղ կ'ուզենք նշել մանաւանդ, իր *«Գացող Մարդը»* բանաստեղծութիւնը, որ կ'աւարտի հետեւեալ տողերով.

«Կ'ըսեն՝ դղեակ մ'ունի աղուոր,
Կամ ուխտ մը սուրբ, սէր մ'հեռաւոր,
Ու հոդ կերթայ... Եւ գիտեմ որ
Տապան մ'ունի, չեմ գիտեր ո՞ւր...»:

Մենք կը հաւատանք, որ Ռուբէն Սեւակի «Գացող Մարդը» բանաստեղծութեան այս վերջին տողերը՝ Սեւակի ճակատագրին կանխատեսութիւնն են:

Այստեղ կը հրատարակենք այս բանաստեղծութեան ամբողջական պատճէնը՝ որ բացառիկ իմաստալից քերթուած մըն է:

ԳԱՑՈՂ ՄԱՐԴԸ

Չեմ գիտեր ո՛վ, չեմ գիտեր ո՛ւր
Կ'երթայ... Հի՛ն, հին ասպետ մը լուռ,
Կ'ըսեն, ձիուն վրայ տխուր
Կ'երթայ շուտ-շուտ, չեմ գիտեր ո՞ւր...:

Կը տեսնեմ մեծ շուքն իր նիհար
Վերջալոյսին, ամպերէն վար,
Սեւ նժոյգին վրայ հոգեւար
Սարին կ'երթայ, չեմ գիտեր ո՞ւր...

Կ'երթայ, շուտ-շուտ ու չի տեսներ
Որ ետեւէն բիւր կմախքներ
Ա՛լ վազելէն շատ են յոգներ,
Ան կ'երթայ շուտ, չեմ գիտեր ո՞ւր...

Կ'ըսեն՝ դղեակ մ'ունի աղուոր,
Կամ ուխտ մը սուրբ, սէր մ'հեռաւոր,
Ու հոդ կ'երթայ... Եւ գիտեմ որ
Տապան մ'ունի, չեմ գիտեր ո՞ւր...

ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿ

1911

***

(→էջ 3)

ՄԻԱՍՆՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ԱՆՊԱՐՏԵԼԻՈՒԹԵԱՆ ԵՐԱՇԽԻՔՆ Է, ԱՆՄԻԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ՝ ԻՐ ԱՒՔԻԼԼԵՍԵԱՆ ԿՐՈՒՆԿԸ

Սարդարապատը խորհրդանիշն է Մահը, Ստրկութիւնը և Ենթակայութիւնը մերժող հայու կամքին: Ազատ ու ինքնիշխան կեանքը ամէն բանէ նախընտրող իր ընտրանքին:

Հայութեան միաձոյլ, համերաշխած ու անզիջում բազուկն է, որ 1918-ի Մայիսի վերջերուն, վերականգնեց դարեր առաջ տապալած հիմերը հայկ. անկախ պետութեան, որ հզօրացաւ և նախընթաց չունեցող բարգաւաճումի հասաւ Բ. Հանրապետութեամբ, և կը գոյատեւէ մինչեւ այսօր, դարձած Գ. Հանրապետութիւն:

Բնութիւնը հայը օժտած է տոկալու, դիմադրելու և դաւադիր հարուածներուն պատճառած վէրքերը դարմանելով ուժգին վերականգնելու գերբնական ուժով:

Սարդարապատեան ոգին մեզ կը զինէ, կը դարձնէ անպարտելի:

Մեր ժողովուրդը աւելի շատ պարտուած է ո՛չ թէ թշնամիին գերազանց ուժէն, այլ՝ իր ներին տկարութենէն:

Պատմութիւնը կը վկայէ, որ հայութեան համար իր ամէնէն սարսուռ, վտանգաւոր թշնամին իր... անմիաբանութիւնը եղած է: Օրհասի պահերուն մահաբեր (→էջ 8)

ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ԱՆՄԱՀՈՒԹԻՒՆԸ... (Ծար. էջ 2-էն)

Վերը նշեցինք, թէ Ռուբէն Սեւակի բանաստեղծութիւններուն մէջ, մահուան մղձաւանջը միշտ ներկայ է:

Բայց, իրեն պէս զգայուն և խորաթափանց բանաստեղծ բժիշկի մը համար, մահուան այս մղձաւանջը շատ հասկնալի է:

Մտածել, որ Ռուբէն Սեւակ 1905-էն սկսեալ, նախ բժշկական ուսանող և 1911-էն յետոյ ալ իբր բժիշկ, Լոզանի հիւանդանոցներուն մէջ աշխատեցաւ մինչեւ 1914: Ան, իբր բժիշկ, հիւանդանոցներուն մէջ, ամէն վայրկեան, հիւանդներուն հետ էր:

Տեսաւ տառապանքը հիւանդներուն՝ ծեր ու երիտասարդ, որ շատ անգամ մահով կը վերջանար:

Եւ Ռուբէն, իբր գիտութեան մարդ և իբր բժիշկ, շատ անգամ անկարող կ'ըլլար հիւանդը մահուան ճիրաններէն ազատելու:

Լոզանի հիւանդանոցներուն մէջ, Ռ. Սեւակ ճանչցաւ «Կեանքը»: Եւ մանաւանդ՝ ճանչցաւ ամենազօր «Մահ»ը որ տիեզերքի անգութ «աստուած»ն էր:

Բժիշկ բանաստեղծէ մ'աւելի ո՞վ կրնար լաւ տեսնել կեանքի և մահուան միջեւ մղուող անհեթեթ պայքարը որ, անխուսափելիօրէն, միշտ մահուան յաղթանակով կը վերջանար:

***

Ռուբէն Սեւակ Լոզան ապրած իր գրեթէ տասը տարուան կեանքի ընթացքին, իբր խորաթափանց մարդ, տեսաւ Եւրոպական քաղաքակրթութիւն ըսուածին երեւութապէս բարեսիրտ, բայց իրականութեան մէջ անգութ և անխիղճ կառոյցը: Ան, Լոզանի մէջ, մանաւանդ 1906-էն մինչեւ 1911-թ.ը, իր աշակերտական տարիներուն ճանչցաւ աղքատութիւնը:

Եւ մանաւանդ տեսաւ «Դրամ» ըսուած այս բռնակալին անօրէն իշխանութիւնը:

Եւ ճանչցաւ այս Դրամ-Բռնակալին լուծին տակ ընկճուող ծեր և հիւանդ մարդոց ու ընտանիքներուն ողբերգական կեանքը, որուն «Կեանք» ըսել կարելի չէր:

***

Եւ Ռ. Սեւակ Լոզանի մէջ, հայրենիքէն հեռու, ապրեցաւ 1909-թ.ի Կիլիկեան ողբերգութեան պատճառած տառապալից մտատանջութիւնները:

Եւ մանաւանդ՝ Կիլիկիոյ ողբերգութիւնը պատճառ եղաւ, որ ան մէկ անգամ ալ տեսնէ Եւրոպական պետութիւններուն հայկական ջարդերուն հանդէպ ցուցաբերած անտարբերութիւնը և յատկապէս՝ լուռ մեղսակցութիւնը:

***

Գրեթէ մէկ դարէ ի վեր, շատ բան գրուած է բանաստեղծ-գրող Ռ. Սեւակի մասին:

Երբեմն շռայլ, երբեմն զուսպ, երբեմն նուազ շռայլ գնահատանքներ-քննադատութիւններ կատարուած են իր գրութիւններուն մասին:

Բնական է՝ այս գրութիւններու բուն արժէքի գնահատութիւնները կախում ունէին այդ գրադատներուն հասկնալու և տեսնելու կարողութենէն:

Եւ մանաւանդ՝ ըստ հայկական սովորութեան՝ քննադատ անձին կուսակցական պատկանելիութենէն:

Բայց, մեզի համար, անոր մասին կատարուած ամէնէն կարեւոր և խտացած բովանդակութեամբ գնահատանքը, «Ամէնուն Տարեցոյցի» հեղինակ Թէոդիկին ըսածներն են.—

«Աթէնա Իմաստութեան շիթը դրած է անոր ուղեղին մէջ, եսկիւլապ՝ բժշկութեան խորհուրդը, Հերմէս ալ՝ կայծը պերճախօսութեան»:

Այստեղ, Ռուբէն Սեւակի գրութիւններէն նշումներ ընելով, պիտի ջանանք ապացուցանել, թէ Թէոդիկ ո՛ր աստիճան իրաւունք ուներ իր տուած գնահատութեան մէջ:

Նախ, մէջբերումներ պիտի ընենք Ռուբէն Սեւակի «Կարմիր Գիրքը»ին «Ջարդի Խենթը»ին հառաչանքներէն: Անցողակի նշենք, որ «Ջարդի Խենթը»ի հերոսը Ռաֆֆիի «Խենթը»ին հետ միայն անունի նմանութիւն ունի:

Ռուբէնի «Ջարդի Խենթը», բանաստեղծին «Հաւատամք»ը եղող Հայ Ազգին համար, պայքարի հրամայականին գաղափարը կը ցոլացնէ...

«Ջի թուրն աւելի արդար է խաչէն,
Ջի կեանքն անոնց է միայն որ քաջ են»: [Ջանգակներ- Ռ. Ս.]

Ջարդի խենթը՝ քիւրտերուն կողմէ սպաննուած իր քահանայ հօր դիակը ուսը առած. կը քալէ, կը քալէ և կը հառաչէ՝

Կ'ըսէիր, հայրիկ, «Դրախտ երթալու
Կարճագոյն ճամբան ըլլալ է հլու
Հետեւող խաչի սուրբ արահետին...»:
– Հայր, էն կարճ ճամբան խանջէրն է քուրդին,
Խանջէրն է քուրդին»:

Եւ Ջարդի Խենթը կը շարունակէ իր մենախօսութիւնը՝

«ԱՀԱ ՄԵՆՔ ԿՈՒ ԳԱՆՔ ՈՒ ՄԵՆՔ ՆՋՈՎՔՆ ԵՆՔ,
ՈՒ ԽԱՒԱՐԻՆ ՄԷՋ ՄԽՈՒԱԾ ՏԷԳԸ ՆԵՆԳ
ՎՐԷԺՆԵՐՈՒ ՀԻԴՐԱՆ ԵՆՔ ՓԱՑՓԱՑԵԼԻ
ՄԵՆՔ, ՍԱՐՍԱՓԱՀԱՐ ՈՒ ՍԱՐՍԱՓԵԼԻ...

«ՄԵՆՔ՝ ՀԻՆ ՈՒԽՏԵՐՈՒ ՆՈ՛Ր ՈՒԽՏԱԳԸՆԱՑ
ՄԵՆՔ՝ ՍՈՒՍԵՐԸ ԲԻՐՏ ՈՒ ԳԻՐՔՆ ՕՐԻՆԱՑ,
ՄԵՆՔ՝ ՅԱՍՄԱՆ ՋՐՎԷ՛ԺԸ, ՍԱՐԻ ԿՈՂԷՆ
ՄԵՆՔ՝ ԱՂՋԱՄՈՒՂՋԻ ԾՆՈՒՆԴ ԼՈՒՍԵՂԷՆ...:

«ՉԵ՛ՋԻ՝ ՈՐ ՔԵՐԾՈՒԱԾ ՄԵՐ ՄՈՐԹԵՐԷՆ ՉԻԳ
ՀԱՐՍՆԻՔԻ, ՄԵՂՔԻ ՎՐԱՆՆԵՐ ԿԱՌՈՒՑԻՔ...
ՈՒ ՉԵՋ՝ ԵՒՐՈՊԵԱՆ ԴԻՔ ՈՐ ԾՆԱԳԻՆ
ՍԱԿԱՐԿԵՑԻՔ ՄԵՐ ԱՐԵԱՆ ԼՈՒՌԹԵԱՆ ԳԻՆ...»:

Կրնա՛ք երեւակայել. Ռ. Սեւակ դեռ 1910-ին, իր «Կարմիր Գիրքը»ին մէջ, իր սրտին ունենալով Կիլիկեան ողբերգութեան ցաւը, գրած էր.

«Ու ձեզ եւրոպեան դիք որ շնագին
Սակարկեցիք մեր արեան լռութեան գին...»:

Եւ բանաստեղծը յանցաւորներու պատին գամած էր՝

ԵՐԿԵՐԵՍ, ԱՆԽԻՂՃ ԵՒՐՈՊԱՑԻՆԵՐԸ:

Մինչդեռ, մեր մեծաւոր առաջնորդներուն մեծ մասը, առաջին օրէն և մինչեւ 1915-թ.ը, նոյնիսկ մինչեւ այսօր, յոյս դրին այս [միայն դրամի

աստուծոյն հաւատացող) Եւրոպացիներուն վրայ:

Ինչպէ՞ս մեկնաբանել մեր առաջնորդներուն կուրութեան աստիճանի հասնող այս անհեռատեսութիւնը, չըսելու համար՝ դաւաճանութիւնը: Անոնք, որ դարերէ ի վեր չեն հասկցած, թէ դրամատէր Եւրոպան մնայուն բարեկամն է Թուրքին: Եւ յաւիտենական թշնամին՝ Ռուսին:

(«Եւրոպասէր», մանաւանդ ֆրանսասէր մեր միամիտ առաջնորդներուն վերջին յուսախաբութիւնը եղաւ՝ 18-5-2006-ին, ֆրանսական Ազգային Ժողովին մէջ, 1915-ի հայկական ցեղասպանութիւնը ուրացողները պատժել առաջարկող օրէնքի նախագիծին «Թաղումը»:

Եւ ո՞վ էր այս «թաղման» պատասխանատուն:

Ֆրանսական Ազգային Ժողովին նախագահը՝ JEAN-LOUIS DEBRÉ-ն է, որ այն միջոցին երբ երեսփոխանները օրէնքը պիտի քուէարկէին, (յոյս կար որ վաւերացուի) դադրեցուց ժողովին աշխատանքները:

Եւ, այս ձեւով, գերեզմանուեցաւ հայկական ցեղասպանութիւնը ուրացողները պատժել առաջադրող օրինագիծը:

Եւ ո՞վ է ժան-Լուի Տեպրէ: Ըսենք- հրեայ Ռաբունապետ մը, Տեպրէ անունով, որ անցեալին չենք գիտեր ի՛նչ պատճառաւ, դաւանափոխ կ՛ըլլայ և քրիստոնէութիւն կ՛ընդունի: Ահա. այս տխրահռչակ, դաւանափոխ ռաբունապետին թոռն է ժան Լուի Տեպրէ:

Կը կարծենք, որ ուրիշ պատճառ փնտռելու պէտք չունինք. 18 Մայիս 2006-ին, ֆրանսական Ազգային Ժողովին մէջ կատարուած գայթակղութեան պատճառն ու իմաստը հասկնալու համար:

Այստեղ կը հրատարակենք ֆրանսական "AUJOURD'HUI" օրաթերթին մէջ, 19-5-2006-ին լոյս տեսած նկար մը իր մեկնաբանութեամբ, որ ֆրանսական իշխանութիւններուն հերթական (քանի՞երրորդ) դաւաճանութեան կը վերաբերի:

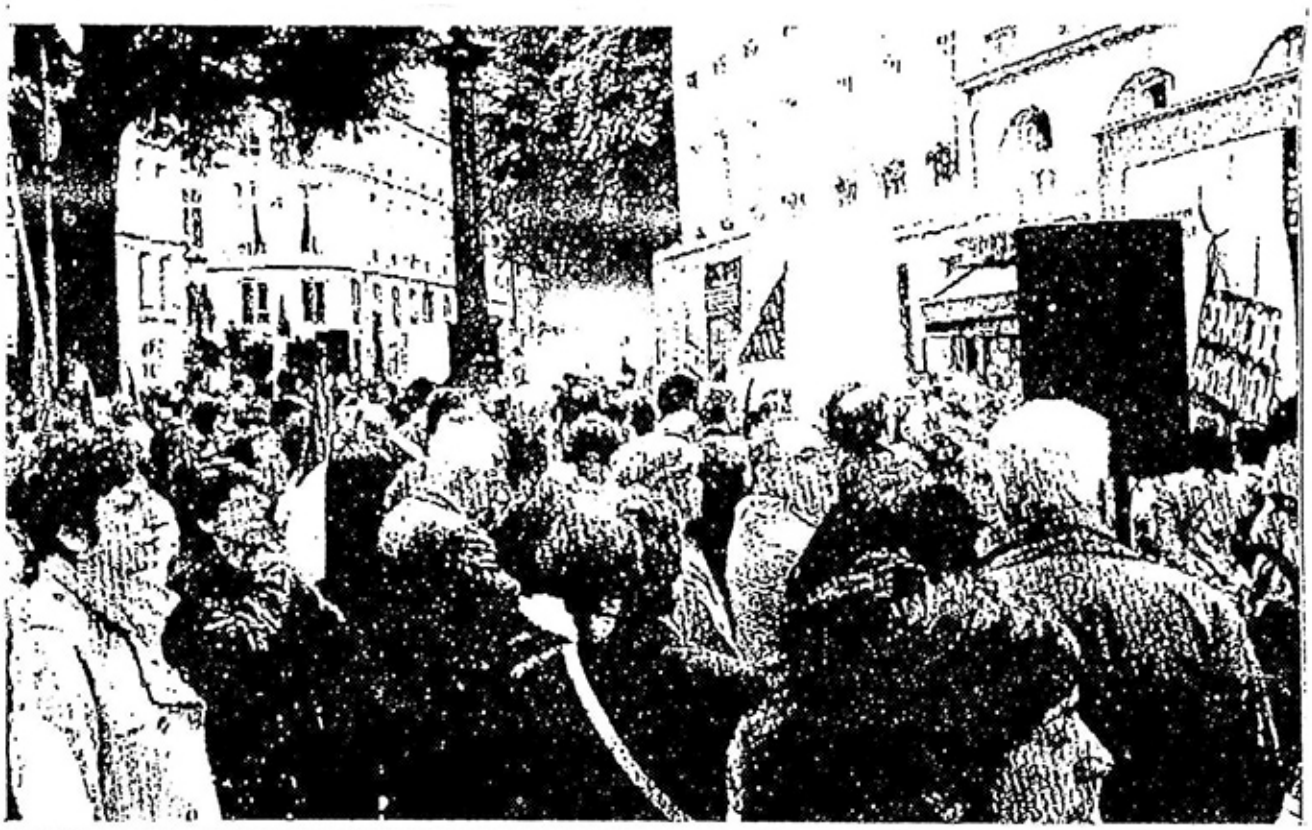

PARIS (VIIe). HIER. Aux abords de l'Assemblée nationale, où la séance était houleuse, des manifestants arméniens étaient rassemblés. Un peu plus tard, les députés ont ajourné le vote d'une loi pénalisant le négationnisme sur le génocide des Arméniens par les Turcs. (APP)

GÉNOCIDE ARMÉNIEN : LA LOI ENTERRÉE

De MÉMOIRE D'HUISSIER. on n'a jamais vu cela... Hier, en début d'après-midi, une vingtaine de gendarmes ont été contraints de faire évacuer les tribunes de l'Assemblée nationale devant des députés sidérés. Une soixantaine de parlementaires examinaient la proposition de loi très sensible du groupe socialiste condamnant la negation du génocide arménien. Au moment de passer au vote, le président Jean-Louis Debré a subitement levé la séance. "Démocratie, démocratie", ont alors hurlé des dizaines de membres de la communauté arménienne. Plusieurs "Marseillaise" ont retenti. Le premier secrétaire du PS François Hollande, arrivé quelques minutes avant les incidents, est monté dans les tribunes pour tenter de ramener le calme.

Depuis plusieurs jours, l'incertitude planait sur l'issue de ce vote, chaque famille politique étant profondément divisée. Craignant une crise avec la Turquie. L'Elysée s'est activé, auprès des députés de la majorité pour éviter un vote favorable. Sous les invectives. Philippe Douste-Blazy, le ministre des Affaires étrangères, a affirmé hier que "ce texte serait considéré comme un geste inamical aux conséquences politiques et économiques sérieuses". Plusieurs députés UMP, comme Eric Raoult ou Patrick Devedjian, voulaient passer outre ces mises en garde. Une majorité hétéroclite semblait ainsi se dégager en faveur de la proposition de loi. Mais, devant le risque encouru, le vote a été reporté sine die.

ERIC HACQUEMAND

Journal "Aujourd'hui" Paris
19-5-2006 page 10

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ...

«ՍՈՒՏԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԱԶՆԵՐՈՒ ՋՈՀ, «ԷՁ ՆԱՀԱՏԱԿ» ԵՂԱԾ ԱԶԳ ՄԸ՝ «ՀԱՅԵՐԸ»

_ Հատորի հեղինակ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆԻՆ

ՄԽ. Նախկին լիբանանահայ, այժմ, տասնամեակներէ ի վեր Պրազիլ ապրող Ալպէր Քէօսէեան, ջերմ հետեւող մը մեր ներհուն աշխատակից՝ Յովհաննէս Չիլինկիրեանի յօդուածներուն, և, մանաւանդ, ընթերցելէ ետք անոր նորերս լոյս տեսած «Սուտերու եւ երազներու Ջոհ, «Էշ Նահատակ» եղած Ազգ Մը՝ «Հայերը» ստուար հատորը, հետեւեալ «Բաց Նամակ»ը յղած է հեղինակին, տալով գնահատութիւնը երկին խորաթափանց համոզումամբ մը, որ, գիրքը արժեւորելուն զուգահեռ, նամակագրին գաղափարական քննութեան մասին յստակ պատկերացում կազմել կու տայ: Սկիզբը տեսնել «Նայիրի»ի թիւ 254-ի մէջ:

...Այս Չարիքի Իմփերիան է, որ Հարաւային Ամերիկայի երկիրներու և ժողովուրդներու անբասիր առաջնորդ, մեծանուն հերոս Տօքթ. Էռնէսթօ Չէկէվարան սպանեցին Պոլիվիոյ լեռներուն վրայ, Սիէրա Մ'այէսթայի մէջ դաւադրաբար, որովհետեւ կրցած էր Հարաւ-Ամերիկեան ժողովուրդներուն մէջ պաշտամունքի հասնող պայքարի և հայրենասիրութեան ջահակիրը դառնալ: Այսպիսի ղեկավար մը շուտով իրենց ունեցած ատելի, հակա ժողովրդական վարչաձեւը, միլիոններու, և պիլիոններու հասնող ապօրէն շահու աղբիւրները կրնար ցամքեցնել օր մը: Այդ իսկ պատճառաւ, իրենց ուղարկած «կանաչ-սաղաւարտակիր» յատուկ ջոկատին կողմէ սպանուեցաւ այդ գաղափարապաշտ առաջնորդը, անմահանուն Էռնէսթ Չէկէվարան, որ այսօր կը փառաբանուի ամբողջ աշխարհի մէջ, որպէս արդար դատի խորհրդանիշ:

Այսօր, Հարաւային Ամերիկայի երկիրները գիտակից են այս ճիւթուած դաւին: Անոր համար զինք կը պաշտեն խորին յարգանքով: Միլիոնաւոր երիտասարդներ, իրենց ամէն օր գործածած շապիկներուն վրայ, անոր դիմանկարը քլիշէ ըրած, հպարտանքով կը ցուցադրեն:

Այս Չարիքի Իմփէրիայի անդամ երեք պետութիւններ՝ Իսրայէլ, Թուրքիա, Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ կոչուող, ու նաեւ դաւադիր այս խմբակին մաս կազմող Անգլիան, Վրաստանի մայրաքաղաք Թիֆլիսի մէջ սպաննել տուին մեծ յեղափոխական-հերոս «ԿԱՄՕ»ն, ոճրապետ Էնվէր փաշայի հրահանգով: Ինչպէս մեծ պատմաբան Վլատիմիր Պետրոսեան կը յիշէ իր հրատարակած սքանչելի գիրքին մէջ, «Էնվերի վերջը» խորագրեալ, ուր Էնվէր կը յանձնարարէ «ԿԱՄՕ»ն մէջտեղէն վերցնել: Եւ այդպէս ալ ըրին: Թիֆլիսի մէջ «ԿԱՄՕ»ն հեծանիւով անցած պահուն, անկիւնէ մը յանկարծակի դուրս եկած ինքնաշարժի մը կողմէ կը կոխկռտուի ու կը մահանայ: Այս դիտումնաւոր կերպով, փլանաւորուած արկածը գործն է, Անգլիա -Թուրքիա, Ազրպէյճան և Սիոնիզմ վոհմակին ոճրագործներուն: Նոյնպէս՝ այս ոճրագործներու ջոլիրին կողմէ դաւադրաբար սպաննուեցան մեծ հայրենասէր, մեծ յեղափոխական՝ Ստեփան Շահումեան, Վարչապետ Ալեքսանդր Միասնիկեան և դեռ շատեր, յայտնի և անյայտ կերպերով:

Թանկագին Ընկ. Յովհաննէս Չիլինկիրեան՝ թոյլ տուէք, որ ձեզ ընկեր կոչեմ, որովհետեւ ձեր պայքարի խիզախութիւնը, քաջութիւնը, վայել է երդուեալ գաղափարապաշտ Հնչակեանի մը նկարագրին: Ձեր բոլոր մտքերը, գաղափարները, բանատր ու արդարատենչ մարտնչումը համահունչ լոզունգներն են մեր մեծ Հնչակեան ղեկավարներու, խրոխտ յեղափոխականներու պայքարին: Ինձի համար ձեզ պարոն կոչելը կարծես հոգիս թախիծով կը պարուրէ: Պարոն անուանու-

մը անյարիր է ձեր մեծ ազատամարտիկի էութեան, ձեր հոգեմտաւոր յեղափոխականի գործունէութեան: Ասիկա կ'ըսեմ համոզուած և վստահ՝ ձեր ազգապաշտութեան, հայրենասիրական բացառիկ նկարագրին օրինակելի փաստին յենած: Ես շատ երջանիկ կը զգամ ինքզինքս, որովհետեւ- ներեցէք որ ըսեմ- ձեզ կը նկատեմ մեր մեծ յեղափոխական կուսակցութեան երդուեալ զինուոր մը: Չնայած դուք ուխտեալ մըն էք «Հայ Ազգ» կուսակցութեան: Ս.Դ. Հնչակեան Կուսակցութիւնը հայ քաղաքական առնական կազմակերպութիւնը, իր ազգին և ժողովուրդին չէ՛ դաւաճանած, ասոր համար ալ Ինթիհատական դահիճները կը սոսկային մեր կուսակցութենէն և որոշեցին բնաջնջել մեզ կախաղաններու, բանտերու, զնտանելու և ուրիշ անմարդկային միջոցներով:

Գիտէ՞ք, Ընկ. Յ. Զիլինկիրեան... ես, հեռաւոր այս երկիրը հաստատուած համեստ զինուորագրեալը Հայկ. Պահանջատիրութեան, անսահմանօրէն երջանիկ եմ ձեր սերտօրէն ողջունելի համագործակցութենէն մեր ղեկավարներէն, խրոխտ յեղափոխական Ընկ. Ժիրայր Նալիրիի հետ, որու շատ տասնամեակներու վրայ տարածուող հայրենասիրական ու ժողովրդանուէր գործունէութիւնը, իր բեղուն վաստակով, բարձր գնահատուած է Մայր հայրենիքին ու Մ'այր Աթոռին կողմէ: Շատ երջանիկ եմ որ դուք և Ընկ. Նալիրին երկուորեակ, միակամ, միաձոյլ ամբողջութիւն կազմած, սփիւռքահայ քաղաքական միտքը այլծառափայլօրէն լուսաւորող ածու բացիք, ճշմարիտ ուղի մը՝ հայ քաղաքական ճիշդ կողմնորոշման և պահանջատիրական պայքարի:

Պոլսեցի Ընկ. Թորոս Ֆէրմանեան 1961-ին, իր 72 տարեկան հասակին, Պուէնոս Այրէսի մէջ, Հնչակեան զոյգ պատմագիրքերը կարդալէ ետք, եկաւ, չափէն աւելի յուզուած, Հնչակեան երդուելու մեր տան մէջ:

Թանկագին Ընկ. Յովհաննէս Զիլինկիրեան [ճիշդ և եղբօրորդւոյս անուններն ալ Յովհաննէս են] մենք, Հարաւային Ամերիկայի հնչակեաններս, մենք եւս պարտք կը զգանք մեծարելու մեր սուրբ նահատակը, Ռուբէն Սեւակը, և նոյնիսկ կարելիութիւն ունինք անոր շքեղ արձանը կանգնեցնել յատկապէս Ուրուկուայի մէջ: Այս երկրի պետական վարիչները շատ բարեացակամ են հայոց, հայկական Դատին և մեզի՝ Հնչակեաններուս նկատմամբ: Ես վստահ եմ, որ համադիր աշխատանքով կարող ենք իրականացնել այս սուրբ գործը:

Ասիկա իմ կողմէ մատնանշում մըն է միայն առայժմ, յառաջիկային մեր կուսակցական պաշտօնական որոշումներու նիւթ կրնանք դարձնել հաւանաբար և կարելիութիւն ունինք իրականացնելու այս սրբազան ծրագիր-գործը:

Սիրելի երէց մարտընկեր՝ ձեր հրապարակագրական պատմագիտական տաղանդը ուղղակի առնչութիւն ունի, կապ ունի, մեր մեծ սուրբ նահատակ Ռուբէն Սեւակի գերդաստանին ձեր պատկանելիութեան հետ, ստոյգ կերպով, անտարակոյս: Պաշտելի Ռուբէն Սեւակի գրոմոսօմները և ձեր գրոմոսօմները համեմատելու հարկ չկայ: Անոնք կուգան, նոյն համեմատութեամբ և նախախնամական տնօրինումով, նոյն լուսաղբիւրէն:

Ես՝ Հարաւային Ամերիկա, Պրազիլի մէկ համեստ անկիւնը ակամայ կայք հաստատած գրականութեան, պատմագրութեան և ընկերային գիտութիւններու մնայուն ուսանողս, հայ ժողովուրդի ազգային անժխտելի և անուրանալի իրաւունքնե-

յու համեստ բայց անզիջող մարտիկս, ռազմիկը, վա՛ռք կուտամ, որ հայութիւնը ծնած է ձեզ պէս անբասիր, նուիրեալ ազգայիններ որոնք մշտարթուն կը հսկեն այս մեծ հնադարեան հաստատութեան ժողովուրդին իրաւունքներու պաշտպանութեան և անոր հզօրացման վրայ: Կորովի գիտուորագրեալներն են հայկ. պահանջատիրութեան:

Դուք և ընկ. Ժիրայր Նալիրին հաստատապէս, գոնէ այս վերջին տասնամեակին [1995-2005], Սփիւռքի և Հայաստանի հայութեան առաջ ակօսեցիք՝ հայ քաղաքական մտքի մինչ այդ խոպան մէկ անդաստանը, հոն սերմանելով ճշմարտութեան սերմեր, որ ծիլ նետեն, ծաղկին և բարգաւաճին: Այդ կենսատու, աւշալի սերմերը ճշմարտութեան ու արդարութեան, արդէն ծիլ են բացած, ընձիւղեր են, կը վերածուին բերրի ցորեանի դաշտերու և հիւթեղ, մրգառատ պտղաստանի:

Ինչքա՜ն կը ցանկայի, որ առիթով մը ողջագուրէի ձեզ և ձեր օրհնեալ աջը սեղմէի ու պաչէի սիրալիր, դեռ այս կեանքէս չհեռացած:

Ես՝ «Ռազմիկ հայրենեայց»ս Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան վիճաբանած Մ'այր Կուսակցութեան, համեստ մէկ գիտուորեալը, իմ հոգու բազուկներով ուժգին կ'ողջագուրեմ ձեզ: Գիտցէք, որ դուք իմ հայու հոգիին պարգեւած էք երջանկութիւններու էն խորունկը, էն ուրախը, և զմայլելիօրէն՝ է՛ն դիւթականը:

Սենեակս յորդուն է հարիւրաւոր «Նալիրի»ներու խուրձերով և ընկերա-քաղաքական գրականութեամբ: Ամէն գիշեր հաճոյքով կը կարդամ յատկապէս ձեր զգայացունց գրութիւնները որոնք հայութեան առաջ կը բանան լոյսի, գիտութեան, զգաստութեան, ինքնաճանաչման և ինքնագիտակցութեան լուսաւոր ուղին, ուրկէ պահանջատէր հայը կրնայ ու պիտի քալէ ինքնավստահ և մշտարթուն:

Փառք ու պատիւ ձեզ՝ հայկական իրաւունքներու արթուն պահակիդ: Ընկերական անսահման սիրոյ զեղուն զգացումներով կ'ողջունեմ ձեզ, կ'ողջագուրեմ, գաղափարակիցի հարազատութեամբ:

Ձեր կրտսեր մարտընկերը՝ ԱԼՊԷՐ ՔԷՕՍԷԵԱՆ *Պրազիլ. (Շար. 3 և վեր.)*

TÜRKLERIN (SÖZ DE) BILMEDIKLERI GERÇEKLERI AÇIKLIYORUZ

24 NISAN 1915-DE
TÜRKLERIN GERÇEKLESTIRDIKLERI
ERMENI SOYKIRIMININ
91. YILDÖNÜMÜ DOLAYISI ILE

LÂNETNAME N. 3

RAHMET OLSUN TÜRKIYE CUMHURIYETINE
YASASIN YENI BIRLESIK
KÜRT DEVLETI

TÜRKIYEDE NELER OLUYOR.

ANKARADA DANISTAY KANA BULANIYOR "CUMHURIYET" GAZETESI 3 KERE BOMBALI SALDIRIYA UGRUYOR....

DURUN HELE. BU DAHA ISIN BASLANGICI...

...19 MAYIS 2006 TARIHLI TÜRK GAZETELERININ BASLIKLARI, IKI GUN ÖNCE ÖLDÜRÜLEN DANISTAY YARGICI MUSTAFA YÜCEL ÖZBILGIN-IN CENAZESI ILE ALÂKALI....

18 MAYIS 2006-DA FRANSIZ MECLISINDE ERMENI SOYKIRIMINI INKAR EDENLERI CEZALANDIRMA KANUN TEKLIFININ ERTELENMESI HABERI TÜRK GAZETELERINDE IKINCI HABER OLARAK VERILIYOR.

19 MAYIS 2006 TARIHLI "HÜRRIYET" GAZETESI BU HABERI BIRINCI SAHIFESININ EN ALTINDA KÜÇÜK BIR BASLIKLA VERIYOR.

"PARIS YASAYI RAFA KALDIRDI" TABII. TÜRKLER ÇOK MEMNUN. ÇOK SEVINMEYIN TÜRKLER.

2001-TARIHINDE ISVIÇRE MECLISI. ISVIÇRE MEBUSU JOSEF ZISYADIS-IN ERMENI SOYKIRIMINI TANIMA KANUN TEKLIFINI SADECE BIR KAÇ OY ÇOGUNLUKLA KABUL ETMEMISTI.

FAKAT BIR MÜDDET SONRA ISVIÇRE MECLISI ERMENI SOYKIRIMINI RESMEN TANIDI.

ONUN IÇIN DIYORUZ KI, ÇOK SEVINMEYIN SOYKIRIMCI TÜRKLER. FRANSA DA BIR MÜDDET SONRA ERMENI SOYKIRIMINI INKAR EDENLERI CEZALANDIRMA KANUNUNU KABUL EDECEKDIR.

BU DURUMU SIZ DE BILIYORSUNUZ ZATEN.

...FAKAT BUGÜN SIZIN IÇIN EN MÜHIM MESELE KÜRT PROBLEMI.

1990 IRAK HARBINDEN BERI KUZEY IRAKTA BIRLESMIS MILLETLERIN KARARI ILE BIR KÜRT DEVLETI KURULDU.

VE BU IRAK-KÜRDISTANI, BUGÜNKÜ IRAK HARBINDE AMERIKALILARIN EN GÜVENDIKLERI MÜTTEFIKLERI.....

VE SIZ TÜRKLER ÇOK DENEDINIZ, BU KÜRT DEVLETINI ORTADAN KALDIRMAYA.

VE KUZEY IRAKA GIRMEYE ÇALISTINIZ.

SÖZ DE ORDAKI TÜRKMENLERE YARDIM ETMEK IÇIN.

FAKAT HER SEFERINDE DE AMERIKALILAR ENGEL OLDU.....

BUGÜN ISE TÜRKIYENIN IS DURUMU ÇOK KARISIK.

DOGUDA KÜRT GERILLALARI DEVAMLI TÜRK ASKERI KÜVVETLERINE SALDIRIYOR. VE HERGÜN BIR ÇOK TÜRK ASKERI, KÜRTLERIN KURSUNLARININ VE MAYINLARININ KURBANI OLUYOR.

GÜNEY DOGU ANATOLYA SEHIRLERINDE HALK DEVAMLI ÇALKANTI HALINDE.

VE ANKARANIN GÖBEGINDE ISLAMCI GERILLALAR DANISTAYI BASIYOR.

BIR YARGIC ÖLÜYOR. DÖRT YARGIC DA AGIR YARALANIYOR.

ATATÜRKÇÜ LAÏKLIGIN SENBOLÜ ISTANBULDAKI "CUMHURIYET" GAZETESINE ÜÇ SEFER BOMBALI SALDIRI YAPILIYOR.

BU OLAYLARI BAHANE EDEREK, A.K.P. TAYYIP ERDOGAN HÜKÜMETINI DEVIRMEK ISTIYENLER VAR.

19 MAYIS 2006 TARIHLI "HÜRRIYET" GAZETESINDE FIKRACI YAZAR TUFAN TÜRENÇ BASLIK ATMIS. "TÜRKIYE BU IKTIDARDAN KURTULMAK ZORUNDA" DIYOR.

AMA NASIL? TAYYIP ERDOGANIN PARTISI A.K.P. HALKIN OYLARI ILE IS BASINA GELDI.

SIMDI DEMOKRAT GEÇINEN TÜRKIYEDE TAYYIP ERDOGANIN A.K.P. IKTIDARINI, ASKERI DARBEYLE ASAGI INDIRMEK ÇOK ZOR MESELE DIR ÇUNKÜ AMERIKA BIRAKMAZ...

50 SENEDEN BERI TÜRKIYEDE ASKERI DARBELERI YAPTIRAN, AMERIKANIN C.I.A. TESKILATI IDI.

27 MAYIS 1960 IHTILALI, DAHA SONRA KENAN EVREN DARBESI, TAMAMEN C.I.A.-NIN ESERIDIR.

BUGÜN ISE AMERIKA, TÜRKIYEDE ASKERLERIN IKTIDARA GELMESINI ISTEMIYOR.

NIÇIN MI DIYORSUNUZ ?

ÇÜNKÜ ARTIK TÜRKIYE AMERIKANIN VAZ GEÇILMEZ MÜTTEFIKI DEGIL.

VE AMERIKA, TÜRKIYENIN SALDIRGAN VE GENISLEME RÜYALARINI BILIYOR.

MALUM YA, DÜNYA EMPERYALISTLERI KENDILERINE RAKIP OLACAK DEVLETLERI PARÇALARLAR, TEHLIKELI OLMASINLAR DIYE.

BUGÜNKÜ DURUMDA TÜRKIYENIN ISTIKBALI ÇOK PARLAK DEGIL.

TÜRKIYE, IÇERDEN VE DISARDAN ISLAMCILARIN, KÜRTLERIN VE NE OLDUGU BELIRSIZ KUVVETLERIN DEVAMLI HUCUMLARINA MARUZ KALACAK.

ONUN IÇIN DIYORUZ KI- RAHMET OLSUN TÜRKIYE CUMHURIYETINE

YASASIN YENI BIRLESIK KÜRT DEVLETI.

Ə. Q.

ԹՈՒՄԱԿ 238

(ՆԱՄԱԿ ՄՕՐԵՂԲՕՐՍ)

ԳՐԵՑ՝ ԱՐՄԷՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

Սիրելի՛ մօրեղբայր,

Վերջին նամակս, որ յիսուն տարիներու հնութիւն մը ունի, մնաց անպատասխան, որովհետեւ որոշեցիր հրաժեշտ տալ այս անցաւոր կեանքիդ. «աճելէդ» ի՞նչ էր, մարդ Աստուծոյ: Բայց մենք չենք կրնար նախախնամութեան որոշումներուն առարկել:

Վստահ եմ որ հոն ալ, վերը, կը գուրգուրաս ընտանիքիդ անդամներուն վրայ, ինչպէս որ կը գուրգուրայիր հոս՝ վարը: Մայրիկս՝ Տուտուն, արդէն քեզ կը սպասէր: Յետոյ՝ ձեզի միացան քոյրերդ՝ Մէրուման և Սանդուխտը, և յետոյ՝ Տիկ.. Արուսեակը՝ սիրելի կողակիցդ:

Մեկնելէդ ասդին աշխարհը նոյնն է, միայն մարդիկ աւելի չարացած են. եթէ չար չէին արդէն: Կրօնները, անշօր՝ մարդոց բարոյականը բարելաւելու, տեղքայլի մէջ են և երբեմն ալ անհանդուրժողութեան երեւոյթներ կը պարզուին, հակառակ կրօնական ըմբռնումներուն:

Նիւթական յառաջդիմութեան հետ, յետադիմեց մարդկային նկարագիրը, անմահ Յակոբ Պարոնեանի գրածին պէս.

Կը մնան բառարաններու մէջ:

Միշտ կը փափաքէիր որ Հալէպի ազգային կեանքին մասին գրեմ, ինչ որ կ'ընէի սիրով: Այն ժամանակներուն, կուսակցական պայքար կար, եկեղեցական հարցեր և դպրոցական խնդիրներ: Կացութիւնը գրեթէ նոյնն է այսօր: Կուսակցական պայքար անշուշտ որ կայ, բայց ձեռնոցները տարբեր են: Ի՞նչ կ'արժէ ազգ մը, եթէ կուսակցական պայքար չունի: Վերն ալ նման պայքարներ կա՞ն: «Մենք»ի հոգեբանութիւնը աւելի գօրաւոր կերպով ի յայտ կու գայ, երբեմն ալ՝ կը ժայթքի: Հարիւր տարի առաջուան մտայնութեամբ կը գործեն դեռ անոնք, իւրաքանչիւրը մի քանի կտորի վերածուած՝ ոյժ չունին: Չեն ուզեր ըմբռնել, թէ բռնցքաւորուելու ժամանակն է -մէկ մարմնով և մէկ գլուխով ներկայանալու միջազգային ատեաններուն: Այս ալ մեր դժբախտութիւնն է: Մեր եկեղեցին ալ շատ փայլուն վիճակի մէջ չէ: Դուն մեծ հաւատքով տքնեցար եկեղեցիները ի մի բերելու:

Այսօր մեր եկեղեցին ալ երկուքի բաժնուած է. ողջութեանդ ալ նման դէպքեր պատահեցան: Այժմ Անթիլիասի և Սբ. Էջմիածնի վանքերը մեծ զոհողութիւններով կը ջանան եկեղեցականներու նոր սերունդ հասցընել, ինչ որ շատ գնահատելի է: Հոգեպարար է տեսնել երիտասարդ վարդապետներ, որոնք նուիրուածութեամբ աշխատանք կը տանին: Հայաստան և Սփիւռք պէտք ունին իրաւ եկեղեցականներու՝ լուրջ և ծանրագլուխ, ինչպիսին էին անոնցմէ շատ-շատեր 1915-էն առաջ: Ողջ մնացողներ շարունակեցին իրենց գործը նոյն թափով, բայց միշտ ալ կարիքը զգացուած է այդ պատրաստութեամբ եկեղեցականներու: Օրինակ, Խրիմեան Հայրիկ կամ Օրմանեան Արքեպիսկոպոս չունեցանք վերջին դարու ընթացքին:

Ես կը հաւատամ որ եկեղեցական ըլլալ, նախ զոհաբերութիւն է, և յետոյ ալ՝ ամբողջական նուիրում Հայ եկեղեցիին:

Սիրելի մօրեղբայր,

Կը տեսնես որ փիլիսոփայեցի: Կը

Ն Ա Մ Ա Կ 2 3 8

ՅՆԱՄԱԿ ՄՕՐԵՂԲՕՐՍ

ԳՐԵՑ՝ ԱՐՄԷՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

յիշե՞ս, գրած էիր, թէ՝ «դուն շատ գրէ, իմ քիչ գրելուս մի՛ նայիր»: Ես ալ այդպէս կ'ընեմ:

Իսկ դպրոցներու մասին նախընտրելի է չգրել: Հակառակ տարուած աշխատանքին, արդիւնքները գոհացուցիչ չեն: Տնտեսական վիճակը բազմաթիւ աշակերտներ դրկեց պետական ծրիավարժ դպրոցներ: Իսկ մեր ունեւոր դասակարգը, իր զաւակները օտար դպրոց կը դրկէ, կարծելով որ անոնցմէ մէյ մէկ հանճար դուրս պիտի գան: Օտար վարժարանը ոչինչ կու տայ, եթէ ենթական ուշիմ չէ:

Մելգոնեանը, որ քու սիրած միութեանդ կողմէ կը մատակարարուէր, ութսուն տարի ծառայելէ ետք, արդէն փակուեցաւ: Ժողովուրդը մեծապէս ընդվզեցաւ, որ նման ազգապահպանման հսկայ ամրոց մը, պատնէշ մը, փուլ եկաւ անիմաստ տրամաբանութեամբ մը: Մամոնային մահասփիւռ ճառագայթումները կուրցուցած էին ղեկավարութեան աչքերը: Վստահ եմ, որ դուն ալ պիտի մերժէիր նման գործարք մը: Մի քանի տող գրեցինք առ ի բողոք, գէշ մարդ եղանք: Ժողովուրդին խօսքը ե՞րբ արժէք ունեցեր է որ...: Ի միջի այլոց ըսեմ, թէ ես ալ բաներ մը կը գրեմ: Քեզի քաշեր եմ երեւի: Ժողովուրդը կը գնահատէ, ոմանք ալ դժգոհ են: Մենք ե՞րբ պիտի հանդուրժենք քննադատութեանց: «Խելքս ալ չի կտրեր կոր», պիտի ըսէր մեր Հալէպի «Ֆըս-Ֆըս» Յակոբը:

Քիչ մըն ալ լաւ լուրեր.

Զաւակդ՝ Եդուարդը, քանի մը տարի առաջ Ա. Մ. Նահանգներու մէջ մեր հանդիպումներէն մէկուն, ինծի յանձնեց տրցակ մը քու՝ «Խելքիս Փչածներէն», զորս այնքան գուրգուրանքով պահած էր: Ասոնք լոյս տեսած են «Պայքար» օրաթերթին մէջ: Բոլորն ալ կարդացի, ու տեսայ որ նոյն ատեն բանաստեղծ ալ ես, ինչ որ մեծ յայտնութիւն մը եղաւ ինծի համար: Կարծես թէ այսօր գրուած ըլլային անոնք: Նախապէս, այդ գրութիւններէդ ինծի տուած էր ընկերդ՝ Պրն. Գրիգոր Պողարեանը, որ գիտես թէ Կրթասիրացի երկարամեայ տնօրէնը եղած էր:

Ուրեմն որոշեցի տրամադրելի բոլոր գրութիւնները հատորով մը լոյս ընծայել և կորուստէ փրկել: Վստահ եմ որ շատ պիտի ուրախանաս:

Ես ալ անսահման ուրախ եմ այս գործով: Խմբագրութիւնը յանձնեցի Փրոֆ. Երուանդ Քասունիին, որ Քասունի Աւետարանական գերդաստանի շառաւիղներէն է, որ իր լաւագոյնը ըրաւ: Կը տեսնես, թէ այս ալ տեսակ մը եկեղեցական գործակցութիւն է, որուն դուն ցանկացած էիր ժամանակին, ամբողջ հոգիովդ:

Այս գիրքէն օրինակ մը հետս պիտի բերեմ քեզի, երբ իմ ալ «վիզա»ն գայ՝ ի վերին Երուսաղէմ ճամբորդելու:

Գիրքը պիտի հասնիս անպայման:

Տակաւին շատ բաներ կան գրելիք, բայց քիչ մըն ալ յաջորդ նամակին ձգենք:

Սիրով՝

ԱՐՄԷՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

24 ԱՊՐԻԼ 1915-ԻՆ

ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ԳՈՐԾԱԾ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ

91-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ

ՊԱՏԵՀՈՒԹԵԱՄԲ

ԱՆԷՋՔԱԳԻՐ - ԹԻՒ 3

ՈՂՈՐՄՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՈՒՐՔԻՈՑ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ - ՇԱ՛Տ ԱՊՐԻ ՆՈՐ ՄԻԱՑԵԱԼ ՔՐՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

Ինչե՛ր կը պատահին Թուրքիոյ մէջ: Անգարայի պետական ատեանը արիւնով ողողուեցաւ: "Cumhuriyet" թերթը 3 անգամ ռումբային յարձակման ենթարկուեցաւ:

Դե՛ռ՝ սպասեցէք... Այս՝ տակաւին<< գործ»ին սկզբնաւորութիւնն է...

19 Մայիս 2006 թուակիր թրքական թերթերուն վերնագիրները՝ 2 օր առաջ սպաննուած Պետական Ատեանի դատաւոր Mustafa Yücel Özbilgin-ին յուղարկաւորութեան մասին գրութիւններ են...

18 Մայիս 2006-ին, ֆրանսական Ազգ. ժողովին մէջ, հայկական ցեղասպանութիւնը ուրացողները պատժելու օրինագիծին քննարկման յետաձգուած ըլլալու լուրը, թրքական թերթերուն մէջ իբր երկրորդական եղելութիւն տրուեցաւ:

19 Մայիս 2006 թուակիր "Hürriyet" թերթը, այս լուրը իր առաջին էջին ամէնէն վարի մասին մէջ, փոքր վերտառութեամբ տուած է՝ «Փարիզը՝ օրէնքը «մթերանոց » դրաւ» ըսելով:

Շատ մի՛ ուրախանաք թուրքեր...

2001 թուականին Ջուիցերիոյ ազգային ժողովը, զուիցերիացի երեսփոխան Josef Zisyadis-ին առաջարկած հայկական ցեղասպանութիւնը ճանչնալու օրինագիծը, միայն քանի մը քուէի տարբերութեամբ մերժած էր:

Բայց միջոց մը ետք, Ջուիցերիական Ազգային ժողովը, հայկական ցեղասպանութիւնը պաշտօնապէս ճանչցաւ: Այդ պատճառաւ կ'ըսենք, որ շատ չուրախանաք ցեղասպան թուրքեր: Ֆրանսան ալ, միջոց մը ետք, հայկական ցեղասպանութիւնը ուրացողները պատժող օրէնքը պիտի ընդունի:

Այս պարագան դուք ալ գիտէք արդէն...

Բայց, ձեզի համար, ներկայի ամէնէն կարեւոր հարցը այսօր, քրտական խնդիրն է:

1990-ի իրաքեան պատերազմէն ի վեր, Միացեալ Ազգերու որոշումով, հիւսիսային Իրաքի մէջ քրտական պետութիւն մը հիմնուած է: եւ այս՝ իրաքեան քիւրտիստանը՝ այսօրուան իրաքեան պատերազմին մէջ, ամերիկացիներուն ամենաշատ վստահած դաշնակիցն է...

եւ դուք, թուրքերդ, շատ փորձեցիք, որ այս քրտական պետութիւնը մէջտեղէն վերցնէք:

եւ հիւսիսային Իրաք մտնել աշխատեցաք՝ իբր թէ այդ տեղի թիւրքմէնները պաշտպանելու համար:

Բայց, ամէն անգամուան պէս ալ, Ամերիկացիները արգելք եղան ձեզի...

... Մինչդեռ այսօր, Թուրքիոյ ներքին վիճակը շատ խառնակ է:

Արեւելքի մէջ քիւրտ մարտիկները, թրքական ուժերուն վրայ տեւական յարձակումներ կը գործեն, և ամէն օր մեծ թիւով թուրք զինուորներ զոհ կ'երթան քրտական փամփուշտներուն և ականներուն:

Հարաւ-արեւելեան Անատոլիոյ քաղաքներուն մէջ, ժողովուրդը յարատեւ խռով վիճակի մէջ է:

եւ Անգարայի կեդրոնը, իսլամական մարտիկներ, պետական ատեանին վրայ յարձակում կը գործեն: Դատաւոր մը կ'սպաննուի: Չորս դատաւորներ ալ ծանր կը վիրաւորուին:

Աթաթիւրքեան Laïque-ութեան խորհրդանիշը եղող Պոլսոյ «Cumhuriyet» թերթին վրայ, երեք անգամ ռումբերով յարձակում կը գործուի: Այս դէպքերը պատրուակելով, A.K.P.ի Tayyip Erdogan-ի կառավարութիւնը վառ առնել ուզողներ կան:

19 Մայիս 2006 թուակիր "Hürriyet" թերթի յօդուածագիր Tufan Türinc-ի վերնագիրը կը ծանուցանէ. «Թուրքիան, այս իշխանութենէն, ձերբազատուելու ստիպողութեան տակ է»:

Բայց՝ ինչպէ՞ս: Tayyip Erdogan-ի A.K.P. կուսակցութիւնը, ժողովուրդին քուէներով իշխանութեան եկաւ:

Հիմա, Democrate ճեւացող Թուրքիոյ մէջ, Tayyip Erdogani-ին A.K.P.ի իշխանութիւնը զինուորական հարուածով վար առնելը, շատ դժուար հարց է: Որովհետեւ Ամերիկան չի ձգեր:

50 տարիներէ ի վեր Թուրքիոյ մէջ, զինուորական պետական հարուածներ կատարել տուողները Ամերիկեան Սի. Այ. էյ. կազմակերպութիւնն էր: 27 Մայիս 1960-ի յեղափոխութիւնը, Քենան Էվրէն-ի զինուորական հարուածը, բոլորովին Սի. Այ. էյ.ի ստեղծագործութիւնն էր: Մինչդեռ այսօր Ամերիկան, Թուրքիոյ մէջ զինուորականներուն իշխանութեան գալը չ՛ուզեր: Ինչո՞ւ- կը հարցնէք:

Որովհետեւ ներկայ Թուրքիան, Ամերիկայի անփոխարինելի դաշնակիցը չէ այլեւս: Եւ Ամերիկան Թուրքիոյ նախայարձակ և ծաւալապաշտ միտումներուն տեղեակ է: Մանօթ ասացուածքը կ՛ըսէ.— Աշխարհակալ իշխանութիւնները իրենց մրցակից ըլլալու հակամէտ պետութիւնները կը բաժանեն, որ անոնք, ապագային, վտանգաւոր չըլլան իրենց համար: Այսօրուան կացութեան մէջ, Թուրքիոյ ապագան շատ փայլուն չէ: Թուրքիան «ներսէն և դուրսէն», ծայրայեղ իսլամականներուն, քիւրտերուն ու ինչ ըլլալը անծանօթ ուժերուն տեւական յարձակումներուն պիտի ենթարկուի:

Այդ պատճառաւ կ՛ըսենք.— Ողորմութիւն՝ Թուրքիոյ հանրապետութեան: Ճա՛շտ ապրի նորմիացեալ քրտական հանրապետութիւնը:

Յ. Շ.

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

ՀՈՎՈՒԱՊԵՏԱԿԱՆ

ՕՐՀՆԱԲԵՐ ԱՅԵՑԼՈՒԹԻՒՆ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԹԵՄԻՆ

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ ԴՊՐՈՑԸ ՀԱՅԱԿԵՐՏՄԱՆ ԴԱՐԲՆՈՑ

Հսկդիսապետութեամբ՝

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՑ

Շորեքշաբթի, 24 Մայիս 2006, երեկոյեան ժամը 8:30ին, «Էմիլ Լահուտ» համալիրին մէջ, Տըպլէյէ:

ՇԱՆՕԹ.— Ժողովուրդին համար փոխադրակառքեր տրամադրուած են երեկոյեան ժամը 7:30ին, հետեւեալ եկեղեցիներու թաղականութիւններուն մօտ.

★ Ս. Նշան Մայր Եկեղեցի, Շոմաժ էլ Պլաք
★ Ս. Սարգիս եկեղեցի, Սիս
★ Ս. Աստուածածին եկեղեցի, Նոր Ասանա
★ Ս. Վարդանանց եկեղեցի, Թիրօ
★ Ս. Ք. Մանկանց եկեղեցի, Նոր Մարաշ
★ Ս. Յակոբ եկեղեցի, Էշրեֆիէ
★ Ս. Յարութիւն եկեղեցի, Ռըմէյլ
★ Ս. Յովհաննու Կարապետ եկեղեցի, Հայաշէն
★ Ս. Յարութիւն եկեղեցի, Ժունիէ
★ Ռասուոայի շրջան, Ժողովրդային տուներ
★ Ֆանարի մասուռ, Ֆանարի Ժողովրդային տուներ
★ Անթիլիասի շրջան, «Սիմիթեան» շէնքեր
★ Ջալէայի շրջան, «Գարեգին Նժդեհ» ակումբին առջեւ

ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ՆԱԽԱՏԵՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՊՈԼԻՍ ԼՈՅՍ ՏԵՍՆՈՂ «ԱԶԱՏԱՄԱՐՏ» ԹԵՐԹԻ ՄԷՋ,
ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿ 1913-ԻՆ,
ԻՐ «ԱՅԼԱՍԵՐՈՒՄ» ՅՕԴՈՒԱԾՈՎ ԳՐՈՒՄ ԷՐ.

«ՍԱԿԱՅՆ ՍՏՈՒՅԳ, ՍՏՈՒՅԳ Կ'ԸՍԵՄ ՁԵԶԻ՝
ՎՏԱՆԳԸ ՄԵԾ Է, ՇԱՏ ՄԵԾ, ԱՒԵԼԻ ՄԵԾ՝
ՔԱՆ ԿՐՆԱՆՔ ԵՆԹԱԴՐԵԼ»

ԵՒ ԻՄ ՀԱՄՈԶՈՒՄՆ Է՝
ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆՆԵՐԻ, ԳՐՈՂՆԵՐԻ
ԵՒ ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՉՆԵՐԻՑ ՈՉ ՄԷԿԻ
ՄՕՏ ԱՅՍՊԻՍԻ ՆԱԽԱՏԵՍՈՒԹԻՒՆ,
ԱՅՍՊԻՍԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՉԵՄ ՏԵՍԵԼ

ԵՒ ԵՍ ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԸ Կ'ԱՆՈՒԱՆԷԻ՝
«ԱՆՏԵՍՈՒԱԾ ՄԱՐԳԱՐԷ»

15/2/2005
ԵՐԵՒԱՆԻ «Հ-1» ՀԵՌԱՏԵՍԻԼԸ – *ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԹՈՓՉԵԱՆ*

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
[ՎՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ]

15 Փետրուար 2005-ին, երջանկութիւնը ունեցանք դիտելու Երեւանի «Հ-1»ի հեռատեսիլէն սփռուած հաղորդում մը, որ կը կոչուէր՝ «ԾՆՆԴԱՎԱՅՐ», և կը կատարուէր Ռուբէն Սեւակի ծննդեան 120-ամեակի պատեհութեամբ: Եւ հաղորդման հեղինակն էր՝ Տիկ. Ճուլիա Կաժոյեանը:

Այս հաղորդումով ելոյթ ունեցաւ գրականագէտ-գրող Ալեքսանդր Թոփչեան: Նաեւ՝ իր յուշերը պատմեց Ծամիրամ Սեւակ:

Ալեքսանդր Թոփչեան, իրեն յատուկ պերճախօսութեամբ, ներկայացուց Ռուբէն Սեւակը:

Այստեղ պիտի ջանանք տալ Ալեք. Թոփչեանի ելոյթին առաջին մասէն հատուածներ:

«Որքան աւելի ծանօթանում ես Ռուբէն Սեւակի կենսագրութեանը, ստեղծագործութեանը, նրա կեանքի մանրամասնութիւններին, այնքան աւելի ես համոզւում, որ դեռ քիչ ես ծանօթ նրան, դեռ լաւ չգիտես այդ բանաստեղծին:

Շարունակում ես պրպտել, նորից կարդալ, երրորդ, չորրորդ անգամ կարդալ մէկ անգամ կարդացուած բանաստեղծութիւնները, նամակները, և գնալով մի զարմանալի զգացում պատում է քեզ:

...Բաւական չափով չես ճանաչել իր բանաստեղծութիւնները. միեւնոյնն է, միշտ մի բան գաղտնի է, որքան էլ դու նոր նիւթեր գտնես, որքան էլ փորձես խորանալ տեքստ-ի մէջ: Սա բանաստեղծին պոէզիա-յին գաղտնիքն է: Երբեք չես կարողանայ հասնել եզրի:

Այլ՝ ուրիշ հանգամանք կայ- Ցանկարծ յայտնագործում ես, որ ուղղակի դժուար է հաւատալ, որ մէկ մարդու մէջ կարող է այնքան ամբողջական կարողութիւններ ներկայանալ: Ե՛ւ մարդը, և՛ բանաստեղծը, և՛ քաղաքացին, և՛ սիրահարը-ամէն ինչը, կապւում է մարդու և ֆիզիքական և բարոյական էութեանը, և՛ նրա ստեղծագործութեանը, և՛ նրա շրջապատին, և՛ նրան առնչուող բոլոր հանգամանքներին:

Եւ իրապէս դժուար է հաւատալ, որ կարող է մարդը ամէն ինչի մէջ այդպէս ամբողջական և այդպէս անթերի լինել»:

Ալեքսանդր Թոփչեան իր ելոյթին վերջաւորութեան հետեւեալ գաղափարները յայտնեց. *«Պոլիս լոյս տեսնող «Ազատամարտ»ի մէջ, Ռուբէն Սեւակ 1913-ին, իր «Այլասերում» յօդուածին մէջ գրում էր— «Սակայն ստոյգ, ստոյգ կ'ըսեմ ձեզի՝ վտանգը մեծ է, շա՛տ մեծ, աւելի մեծ քան կրնանք ենթադրել»:*

Եւ իմ համոզումն է՝ Արեւմտեան մտաւորականներից, գրողներից և կուսակցական գործիչներից ոչ մէկի մօտ այսպիսի նախատեսութիւն, այսպիսի գրականութիւն չեմ տեսել:

Եւ ես Ռուբէն Սեւակը կ'անուանէի՝ «ԱՆՏԵՍՈՒԱԾ ՄԱՐԳԱՐԷ»:

Երեւան, 15/2/2005 ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԹՈՓՉԵԱՆ

Կը փափաքինք, որ յառաջիկային, «Նայիրի»ի մէջ հրատարակուի Ալեքսանդր Թոփչեանի այս բացառիկ ելոյթը, իր ամբողջութե՛ամբ:

***

ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒՄԸ

20-րդ դարու սկիզբը, Եւրոպա ուսանող հայ երիտասարդները, նոր դարաշրջան մը բացին Հայ գրականութեան մէջ:

Այս ուսանող մտաւորականներուն առաջնորդներն էին՝ Դանիէլ Վարուժան, Սիամանթօ և Ռուբէն Սեւակ:

Իրենց գրութիւններուն տեսակէտով՝ Դանիէլ Վարուժան պերճիմաստ արտայայտութիւններով և բառերու հարստութեամբ ամէնէն ազնուականն էր: Սիամանթօ՝ հայրենասիրական պոռթկումներով՝ ամէնէն ասպետականը: Բայց Ռուբէն Սեւակ, իբր Հայ և իբր Մարդ, ամէնէն զգայուն և իրապաշտ Ընկերվարականն է:

Ռուբէն Սեւակ միակն է, այդ շրջանի բանաստեղծներէն, որ Եւրոպա 6 տարի գիտութիւն ուսանած և բժիշկ եղած է: «Բանաստեղծ և բժիշկ Ռուբէն Սեւակ»:

Այս միաւորումը Ռուբէն Սեւակի ամէնէն յատկանշական կողմն է: Այս միաւորումով է որ Ռուբէն Սեւակ, բոլորովին տարբեր շունչ մը բերաւ Եւրոպայէն, իր գրութիւններով և իր գաղափարներով:

Այս է թերեւս պատճառը, կարգ մը քննադատ-մտաւորականներու բռնած անիրաւ կեցուածքին, Ռուբէն Սեւակի հանդէպ: Իրենց գիւղին մէջ ինքնաշխատութեամբ զարգացած գրողները, բնական է, պիտի չկրնային հասկնալ և հանդուրժել բժիշկ-բանաստեղծ Ռուբէն Սեւակին:

Ռուբէն Սեւակի գրութիւններուն մէջ, բանաստեղծը և գիտութեան մարդը քով-քովի են: Այսինքն՝ զգացումը և տրամաբանութիւնը. շատ պարզ, շատ հասկընալի, ժողովրդական լեզուով գրուած իր բանաստեղծութիւններէն ամէն մէկը իրական կեանքի տպաւորութիւններ են: Առանց բառերու մթերքի, առանց սրոտախօսութեան, առանց շինծու զգացականութեան:

Ռուբէն Սեւակ իբր Մարդ և իբր Հայ, իր ծնունդին, իր անկեղծ խառնուածքին պատճառաւ չէր կրնար մարդկային և ազգային ցաւերէն հեռու մնալ:

Տառապեցաւ՝ մարդկային անհաւասարութեան և անարդարութեան ցաւերով:

Իբր բանաստեղծ և գիտութեան մարդ՝ տեսաւ, թէ ուր էր ցաւին արմատը, և անոր համար կրցաւ գրել Հայ գրականութեան ընկերային հարցերու ամէնէն խիզախ և ամէնէն տպաւորիչ բանաստեղծութիւնները: Եւ Հայրենիքէն հեռու, անկէ եկած արիւնով լեցուն լուրերու ազդեցութեան տակ, իր պոռթկումը և ցաւը թափեց «Կարմիր Գիրք»-ի բանաստեղծութիւններուն մէջ:

Այս հայրենասիրական բանաստեղծութիւնները, իրենց պարզութեան մէջ, պիտի մնան Հայ դիւցազներգութեան ամէնէն հարազատ և ամէնէն զգայուն էջերը:

Ռուբէն Սեւակի գրականութեան սկզբունքը՝ «Միայն ժողովուրդին օգտին համար գրելու» գաղափարն էր:

«Բժիշկին Գիրքէն փրցուած էջեր»ու շարքէն «Այլասերում»ի մէջ տեսէք, թէ Ռուբէն Սեւակ ինչպէս կը հարուածէ այն գրողները, որոնք ազգին ցաւերուն կռնակ դարձուցած էին: «Չէ՞ք տեսներ արդէն թէ ինչպէս, շատ մը գրագէտներ, լիրբ քաջութիւնը ունին յայտարարելու թէ՝ իրենք ժողովուրդին համար չէ՛ որ կը գրեն: ... Որբուկի մը պէս անտէր ցեղ մը հուժկու, ու լուսեղ ու սիրտբուխ, բարբառի մըն է ծարաւ. Իսկ մեր գրագէտները հանելուկայինն, առեղծուածայինն, խաւարակուռ բաներ կ'ըսեն իրեն ու մեր քերթողները՝ գրիչնին հայ արեան մէջ թաթխելէ վերջ՝ չինարէն տաղեր կը գրեն որպէսզի մա՛րդ չհասկնայ...:

Հեռո՛ւ մենէ՝ ախտագին մտաւորականներ: Դուք ցեղին ուղեղն էք: Բայց երբ այդ ուղեղը ուրիշ կերպ չի կրնար խորհիլ, քան յուսահատեցնելով մեր կենսունակութիւնը, մենք պիտի փրցընենք ու նետենք այդ ուղեղը:

Մենք նոր միտքեր, նոր սիրտեր, նոր հոգիներ պիտի դարբնենք: Մեզի կարմիր ու մսուտ շուրթներով, ուժեղ ու ժպտուն գրականութիւն մը պէտք է:

Մեզի առողջ ու երիտասարդ մտաւորականներ պէտք են: Ձուկն իր գլուխէն կը հոտի, ազգն՝ իր մտաւորականներէն: Անոնք են ցեղի մը գլուխը... Մեզի նոր Ոսկեդար մը պէտք է, նոր Ոսկեդա՛ր մը: Այլասերո՞ւմ, ո՛չ, Վերածնո՛ւնդ...»:

«ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿ»

«Ռուբէն Սեւակ եւ Փրցուելիք ուղեղներ»
1985 Յ. Չ.

***

Ինչպէս որ «Նայիրի»ի նախորդ թիւին մէջ նշած էինք՝ Ռուբէն Սեւակի 1910-ին Պոլիս հրատարակուած «Կարմիր Գիրքը» իր ողջութեանը լոյս տեսած միակ մատեանն է:

Եւ մենք կը հաւատանք, որ այս «Կարմիր Գիրքը» հայկական ցաւերը, հայկական իրականութիւնները և նաեւ «Կեանք» ըսուած առեղծուածը՝ ամէնէն խոր և իրատեսութեամբ մեկնաբանող հրատարակութիւնն է: Եւ այս գիրքը, մինչեւ այսօր, իր այժմէականութիւնը չէ կորսնցուցած:

Այստեղ պիտի մէջբերենք «Կարմիր Գիրքը»էն հատուածներ, ապացուցանելու համար որ Ռուբէն Սեւակ, հարիւր տարի առաջ, ի՛նչ մեծ իրատեսութեամբ մեկնաբանած էր «Հայկական Ողբերգութիւնը» և «Կեանք ըսուած անվերջ պայքարը՝ դէպի մահ»:

ՋԱՐԴԻ ԽԵՆԹՐ

ՋԱՐԴԻ ԽԵՆԹԸ

Բոլոր խելացի մարդիկներն ահա,
Ահա խելօքներն այս ապուշ կեանքին
Ու նուիրումով մը աստուածային՝
Կիրակին անգամ մը բերանով ծոմ
Տիրամօր առջեւ կ'սպառէին մոմ,
Շաբաթ մը ամբողջ անվախ, անհամար
Շնալու, ստելու, գողնալու համար:

***

«Ոչ Աստուած, ոչ ափ մը հայրենի հող...
Եւ որ կը մուրան պատառիկ մը հաց՝
Հեռուէն պժգանքով իրենց կարկառուած...
Եւ որոնք Մարդուն մէջը սրբազան
Ոչինչ գտան այլ վայրագ մի գազան...»:

***

«Ջե՛զի՝ որ քերծւած մեր մորթերէն ձիգ
Հարսնիքի, մեղքի վրաններ կառուցիք...
Ու ձեզ եւրոպեան դիք որ շնագին
Սակարկեցիք մեր արեան լռութեան գին»:

***

Կ'ըսէիր, հայրիկ, «Դրախտ երթալու
Կարճագոյն ճամբան ըլլալն է հընլու,
Հետեւող խաչի սուրբ արահետին»
– Հայր, է՛ն կարճ ճամբան խաչերն է Քուրդին,
Խաչերն է Քուրդին»:

***

Բայց դուն բարձր ես, վերն, քու խիղճդ մաքուր,
Ու չես հաճիր աչքդ անկարեկիր
Ուղղել մարդկութեան զոր յերկիր թուքեր...
.....Խեղճ յիմար: Որո՞ւ կը խօսիմ- փրփրա՞ծ:
Չէ՞ որ դուն վաղուց մեռեր ես, Աստուած:

***

– Վարդե՛րը մեռան,
Վարդե՛րը մեռան,
Իրենց բիւր-բուրան,
Ծօղիկին վըրան
Վարդե՛րը մեռան,
Վարդե՛րը մեռան:

«Արիւնոտ, մանրիկ,
Ոտներըս բոպիկ,
Դիակներու վըրան
Դողդո՛ջ կ'երերան:
Վարդե՛րը մեռան,
Վարդե՛րը մեռան:

(→էջ 3)

ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ՆԱԽԱՏԵՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ... (Շար. էջ 2-էն)

Ո՞ր Օրէնքէն, ո՞ր Աստուածմէն, ո՞ր մութ
Արդարութիւնէն, ո՞ր գութէն անգութ,
Ո՞ր մէկ ոճիրիդ քաւութեան համար՝
Կարմիր շղթայիդ օղերուն անհամար...:

***

Ու սո՛ւրի մէջէն, ու բոցի մէջէն,
Ու արեան մէջէն, մահը կ՛ընդմիջեն...
Ձեռքերդ՝ վեր բռնած մանուկ մը վայրի
Ձայնով լալով «Ա՛զգը պիտի ապրի»:

***

ՄԱՐԴԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Անցեալ տարի էր: Յոգնած ապաքէն:
Շատ քաղաքակիրթ այս Արեւմուտքէն՝
Ուր խիղճը բառ մէ, մարդը՝ մեքենայ
Աշխարհ գործարան մ՛անխոնջ, անխընայ,
Սէրը հաշիւ մ՛է. կրօնքը՝ դրամ.
Երջանկութիւնը՝ ծանծրալի մի տռամ,
Մահն անմտութիւն. կեանքն անհաշտ մի կռիւ:
Ուր ժամանակն իսկ վատ մ՛է ալեխռիւ
Որ ամէն րոպէն իր մանրակրկիտ
Մուրճի հարուածով կը զարնէ մտքիդ...
Այսպէ՛ս, հեւ ի հե՛ւ, յոգնած, յուսահատ,
Անմի՛տ այս վազքէն անդուլ անընդհատ,
Կարօտն ունեցայ հին հին դարերու.
Եւ հիւանդ հոգիս տարի ես հեռու:
Հեռո՛ւ, խնկաւէ՛տ, լո՛ւռ, մշտնջե՛նի
Արեւելքի իմ գիւղըս հայրենի...:

***

Եկեղեցւոյն մէջ մտայ լռելեայն:
Շէնքը փոքրիկ էր, բայց բաւական լա՛յն՝
Աստուածն ու դարերը ամփոփելու...:
Քար քարի վրայ, ծներ էր հընո՛ւ,
Առանց արուեստի, առանց մեծ ոճի,
Պարզ, ինչպէս ծառ մը որ հողէն կ՛աճի.
Ու քար, ու բազմոց, ու կերոն, ու խաչ,
Հոն, հին դարերու բոյրն ունէին գաղջ...:
Ու առաստաղի աղքատ ջահերէն
Կախուած՝ ժամանակը մեռելօրէն
Կը նընջէր անշարժ, դարե՛ր քնէած.
Քշոցին ձայնէն երբեմնըն շոյուած...
Հոն ո՛չ հեւք, ո՛չ վազք, ո՛չ ժամ, ո՛չ վայրկեան.
Անսահմա՛ն, անխռո՛վ, անծալ, յաւիտեա՛ն
Չո՛րս պատերու մէջ՝ անհո՛ւն մը խորին,
Ուր ծեր գեղջուկներ մեռնի՛լ կը սովրին...:

***

Պատարագէն վերջ, քով քովի աճձայն,
Երկու թափօրներ իրար քսուեցան:
Ան չէր դասական հանդիպումը հին՝
Կնունքի թափօրն՝ մահուան թափօրին–
Մէկ կողմ ծնո՛ւնդ, խինդ. միւս կողմ մա՛հ ու լալ.
Ու եկեղեցին կ'օրհնէ երկուքն ալ...:
Ո՛չ: Երկու թափօր, երկուքն ալ ժպտուն.
Մէկը նորածին որդին մեծատուն.
Միւսը աղքատի ծնունդը անտուն:
Մէկը բեհեզով քնած, միւսն արթուն.
Մէկուն ժանեակներ, մետաքսի հիւսկէն,
Միւսին ձորձ մը խեղճ՝ հօրը շապիկէն.
Առաջնոյն ոսկի, ժանեակ բիւր տեսակ,
Երկրորդին ճակտին փուշի սեւ պսակ.
Մէկը Տէ՛ր արդէն, միւսը Գրա՛ստ:
Ճակատագի՛ր, վա՛խ, տղաքները փաստ...:

***

Բայց այս ի՛նչ արդար օրէնք մ'է խորին
Որ յղփացած, ճո՛խ մեծերը երկրին
Իրենց արգանդին մէջ կը հարուածէ:
Հաւասարութեան խո՛ւլ պէտք մ'է գուցէ
Որ վիժածընունդ սերմերը Մեծին
Իր որովայնին իսկ գոգը հիւծին...:

***

Չե՛մ համարձակիր վերցնել մէկդի
Կարմիր-վարդագոյրն որ Օրէնք կ'ըսուի,
Դիտելու ըմբոստ այն կեանքերն հսկայ,
Որ բանտերու մէջ, կառափնատի վրայ,
Կախաղաններո՛վ մեռան անհամար,
«Կեանքի Իրաւունք»... պոռալուն համար:

***

Երկուքն ալ երկա՛ր, երկա՛ր դիտեցի:
Այլեւս բնաւ մի խօսիք ինծի
Արժանիքին վրայ, ու տարբերութեան...
Ու ազնուական զարմին վրայ արեան:
Ահա՛ երկուքն ալ, անկերպ բզէզներ,
Ծիւղ մը իսկ զիրենք պիտի մեռցնէր,
Կ'ուզեն անուն տալ: Ի՛նչ պէտք անունի...
Իւրաքանչիւրն ալ իր անունն ունի,
Մին Ոյժն է անգութ, միւսն Ստրկութիւն:
Ոյժ չունի կ'ըսէք խլէզն անարիւն.
Ի՛նչ պէտք արիւնի.– անյագ բորենի՛
Հացի մը փոխան, կարմիր, ծիրանի,
Ան պիտի ծընծէ Արիւնը միւսին,
Ու պիտի մխէ ժանիքն իր միսին.
– Օրէնքը՝ իրեն անքոյթ օթեւան:
Ողջունեցէք - զայն, Իշխանն է վաղուան...:

***

Ծնրադրած դողդոջ, աչքերս ձեռքիս,
Կուրծքիս տակ զսպել կ'ուզէի հոգիս:
Հազար ցկարներ կ'անցնէին մտքէս:
Արեան շողույն պէս, ցոճիներու մէջ
Բի՛ւր կախաղաններ անգութ մեծերու...
Ու հրդեհներու մէջ հեռուէ հեռու,
Ստրուկներու կո՛ւռ, բարբարո՛ս գուներ.
Որ տաճար, Աստուած, կո՛ւռք, իշխա՛ն ու տէ՛ր
Տապալելով վար, կ'երթային հեռո՛ւ
Հաւասարութեան սե՛րմը ցանելու,
Ու լա՛յն բաշխելու Արդարութի՛ւն, Հաց...:
Այտիս վրայ հրաշէկ արցունք մը դողաց.
Աչքերըս բացի, տեսիլք էր միայն.
Ամէնքն ալ գացա՛ծ, ժամն էր լռելեայն...:
Ու ես ալ գացի իմ սուգիս դարման՝
Հաւասարութեան դաշտը - գերեզման...:

***

ԳԻՂԱԿԱՆ ՃԱՄԲՈՒՆ ՎՐԱՅ

Եկեղեցիէն մինչեւ գերեզման
Տանող ճամբուն վրայ, քարի մը վրան
Նստեցայ տրտում, ու լո՛ւռ դիտեցի
– Հոգւոյս ծարաւովը արեւելքցի–
Հեռուներն հանդա՛րտ, հեռուները լա՛յն,
Հեռուները ջի՛նջ, միսթի՛ք լռելեա՛յն:

***

Բա՛ն մը կար կեանքէն անջատ, կեանքէն վեր,
Բան մը որ կեանքէն բնա՛ւ չէր ազդուեր,
Որ կը նմանէր երէկին, վաղուան...
Այդ՝ Մահուա՛ն իսկ մէջ ժխտումն էր մահուան...:

***

– Ինչո՞ւ շտապել, չէ՞ որ ամէնքս ալ
Ոմանք հեւ ի հեւ, ու ոմանք դանդաղ
Անվրիպօրէն պիտի հասնինք մահ...
Կեանքն է այս. միշտ սուտ սուտի ետեւէ.
Մէկը հազի՛ւ թէ միւսին չափ տեւէ...:
Շառաչող ծովուն ալիքներուն վէս,
Կը ծնինք ամէնքս, կը բարձրանանք Վէս,
Բայց հազի՛ւ, ատեն մը կայ փրփրելո՛ւ
Պէտք է կորսուիլ. կորսուի՛նք հըլո՛ւ...:

***

ԳԻՂԱԿԱՆ ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՏԱՆ ՄԷՋ

... Ինկայ ու մտիկ ըրի սգահար
Ձայնի մ'որ քարին ներքեւ կը դողար.–
Ե՛ս եմ, Ե՛ս եմ, Ե՛ս քեզ եղբա՛յր, քեզ քո՛յր.
Ե՛ս տիեզերքին հսկայ ա՛չքը կո՛յր.
Ե՛ս սկիզբ և վերջ, երա՛խ ու արգանդ.
Ե՛ս վի՛հ անյատակ ու ծոց արգաւանդ.
Ե՛ս ա՛յն եմ որ քեզ ծընաւ, նաեւ ա՛յն
Ջոր պիտի ծընիս: Ե՛ս ձայն լռելեայն:
Ե՛ս օրհնութիւնն եմ, բարիքը վերջին:
Ե՛ս այն եմ որմէ ամէնք կը փախչին
Եւ որմէ փախչիլ չի կա՛յ: Հաւասա՛ր
Ներո՛ւմն եմ անոր որ ինձ կը յուսար,
Անո՛ր որ հեգնեց առանց խղճի:
Ամէնո՛ւն ալ վրայ իմ մարգըս կ'աճի...:
Մանգաղս ո՞վ պիտի համբուրէր անա՛հ...
– Ինձ ԱՍՏՈՒԱԾ ըսին, իմ անունս է ՄԱ՛Հ...:
«Կարմիր Գիրքը» 1910 – ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿ

***

Վերի կարճ յապաւումներով ջանացինք ներկայացնել Ռուբէն Սեւակի «Կարմիր Գիրքը»ին բովանդակութիւնը:

Եւ այժմ կ'ուզենք այս գիրքի մասին անվերապահօրէն և սրտաբաց մեր գաղափարը յայտնել ըսելով.– Ռուբէն Սեւակի «Կարմիր Գիրքը» հայ գրականութեան մէջ, մեր մինչեւ հիմա կարդացած մատեաններէն ամէնէն իրատեսականը և իր պարզութեամբ ամէնէն խորիմաստն է:

Եւ հայկականութեան ու «Կեանք»ը վերլուծելու մարզի մէջ, մեզի համար, «Կարմիր Գիրքը» իսկական ուղեցոյց մը եղած է:

Բայց դժբախտաբար, 1910-ին այս գիրքը, շատ մը հայ մտաւորականներ չկրցան գնահատել և մանաւանդ՝ չկրցան հասկնալ:

Որովհետեւ անոնք գրականութիւնը, մանաւանդ բանաստեղծութիւնը կը նկատէին՝ երազային թռիչք ու բառերու ճոխութիւն:

Այստեղ պիտի ներկայացնենք, այն տարիներուն մեծ կարծուած գրագէտներէն՝ Արշակ Չօպանեանի կողմէ «Կարմիր Գիրքը»ին մասին Ռ. Սեւակին ուղղած, 1910 թուակիր նամակէն հատուած մը:

Ռուբէն Սեւակ՝ Արշակ Չօպանեանին ծանօթացած էր 1907-ին Լոզանի մէջ: Այստեղ կը հրատարակենք նաեւ պատմական նկար մը, ուր կ'երեւին Ռուբէն, Արշակ Չօպանեան և Կոմիտաս Վարդապետ՝ նկարուած 1907-ին Լոզանի մէջ»:

Ահա, Արշակ Չօպանեանէն Ռուբէն Սեւակին ուղղուած տխրահռչակ նամակէն տողեր:

«Կրակ ունիք, և ձիրք, բայց դեռ պատրաստ չէք. շատ կարդալու, ոճերնիդ յղկելու, գրական զարգացումնիդ կրթելու պէտք ունիք: Մի՛ աճապարէք. շատ գրէք. ատեն շատ ունիք. երիտասարդ էք. օր մը անլուչտ աւելի կատարեալ պիտի գրէք»:

ԱՐՇԱԿ ՉՕՊԱՆԵԱՆ

***

Մենք կը կարծենք, որ Արշակ Չօպանեանի այս քննադատական նամակը շատ ժխտական ազդեցութիւն գործած է Ռուբէն Սեւակի վրայ:

Որովհետեւ 1910-էն մինչեւ 1915 Ռուբէն Սեւակ, իր ապրած շրջանին, ուրիշ գիրք չէ հրատարակած:

Հակառակ որ Ռուբէն Սեւակ ունէր, անտիպներ՝ արձակ ու քերթուած (→ յ. 4)

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԷ] ՀԱՒԱՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

24 ԱՊՐԻԼ 1915-ԻՆ

ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ԳՈՐԾԱԾ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 91-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ ՊԱՏԵՀՈՒԹԵԱՄԲ

ԱՆԷՔԱԳԻՐ - ԹԻՒ 4

ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ԿԻՐԱՐԿԱԾ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԻՐԵՆՑ ՆԵՐԿԱՅԻ ԳԼԽԱՒՈՐ ՀԱՐՑԸ ԵՂՈՂ ՔՐՏԱԿԱՆ ԽՆԴՐԻՆ ՀԱՆԴԷՊ

Անհերքելի իրականութիւն մըն է, որ 1915-ի հայկական ցեղասպանութեան մէջ թուրքերը՝ քիւրտերուն դահիճի պարտականութիւն կատարել տուին:

Այսինքն՝ 1915-ի հայկական ցեղասպանութեան որոշումը տուողը՝ Օսմանեան պետութեան մէջ իշխանութիւնը ձեռք անցուցած «Իթթիհատ վէ Թերաքքի» կուսակցութեան կառավարութեան ներքին գործոց նախարար Թալեաթ Փաշան էր:

Բայց Անատոլիոյ քաղաքներուն և գիւղաքաղաքներուն մէջ, աքսորի համար ճամբայ հանուած խեղճ հայերու կարաւաններուն վրայ յարձակելով զանոնք սպաննողները՝ մեծամասնութեամբ քիւրտեր էին:

1915-ին Անատոլիոյ հողերուն վրայ սպաննուած հայերուն հարստութիւնները սեփականացնողները, մեծամասնութեամբ քիւրտեր էին:

Արեւմտեան Հայաստան կոչուող Արեւելեան Անատոլիոյ նահանգներուն մէջ, 1915-ին սպաննուած հայերուն հողերուն վրայ տեղաւորուողները՝ ամբողջութեամբ քիւրտեր էին:

Այս իրականութիւնները գիտցող այսօրուան թրքական պետութեան ղեկավարները, շատ վտանգաւոր ըլլալ սկսող քրտական հարցին դէմ, հայկական «քարտ»ը խաղալ կը ջանան:

Եւ թուրքերը, ատենէ մը իվեր, հայերուն դէմ շատ բարեացակամ քաղաքականութիւն մը վարել սկսան:

Թուրքերը, վերջին շրջաններուն, Սփիւռքի հայերուն իրենց հայրենիքը եղող Արեւմտեան Անատոլիա այցելութիւնը՝ զանազան ճեւերով քաջալերել սկսան:

Հազարումէկ եկեղեցիներու քաղաք, հայոց պատմական մայրաքաղաքը եղող Անին՝ թուրքերը վերջերս [իբր թէ] նորոգել սկսան:

Վանայ Լիճին վրայ գտնուող Ախթամար կղզիին մէջի հայկական եկեղեցին պոլսահայ ճարտարապետները վերանորոգել սկսան:

Թուրքիոյ վարչապետ TAYYIP ERDOGAN Հայաստանի նախագահ Քոչարեանին պաշտօնական նամակ մը կ'ուղարկէ և համաձայնելու համար բանակցութիւններու սկսիլ կ'առաջարկէ:

Թուրքերուն, հայոց դէմ վերջին «բարեկամական» արտայայտութիւնը՝ 2006-ի Eurovision-ի երգի մրցումին թուրքերու կողմէ Հայաստանը ներկայացնող հայ երգիչ Անտրէյին 10 կէտ տուած ըլլալնին է:

Թուրքերուն հայոց դէմ գործադրած այս «բարեկամական» քաղաքականութեան բուն պատճառը՝ հայերը քիւրտերուն դէմ հանելու հեռանկարն է:

պատսաւը հայերը քիւրտերուն դէմ հանելու ոճրագործն է:

Այսինքն՝ Արեւելեան Անթոլիոյ հայկական հողերուն վրայ քրտական պետութիւն մը ստեղծել ուզող քիւրտերուն դէմ հայերը գրգռել:

Եւ թուրք-քրտական պայքարը՝ քիւրտ-հայկական պայքարի վերածել:

Թուրքերուն այս նենգամիտ քաղաքականութիւնը կը յաջողի՞ արդեօք: Չենք կրնար գիտնալ:

Շատ բնական է որ թուրքերը, քիւրտերուն Արեւելեան Անթոլիոյ մէջ քրտական պետութիւն մը ստեղծելուն արգելք ըլլալու համար, բոլոր միջոցներու պիտի դիմեն:

Բայց, ի վերջոյ, քիւրտերը յաղթական պիտի ելլեն:

Որովհետեւ Արեւմտեան Հայաստան կոչուող Արեւելեան Անթոլիոյ հողերուն վրայ այսօր ապրող ժողովուրդին մեծամասնութիւնը քիւրտերն են:

Եւ այսօրուան Աշխարհի քաղաքական իրավիճակներուն համեմատ՝ երկրի մը տէրը՝ այդ երկրին հողերուն վրայ ապրող ժողովուրդն է:

Այդ պատճառաւ կ'ըսենք, որ Արեւելեան Անթոլիոյ մէջ ապրող քիւրտերը, ի վերջոյ այդտեղ քրտական պետութիւն մը պիտի հիմնեն...

...Ո՛վ ցեղասպան թուրքեր, եթէ 1915-ին հայերը ցեղասպանութեան չենթարկէիք՝ հայոց շնորհիւ արեւելեան Անթոլիոյ մէջ Օսմանեան պետութիւնը կրնար գոյատեւել:

Բայց դուք հայ ազգը ցեղասպանութեան ենթարկեցիք:

Եւ ձեր կատարած ցեղասպանութեան պատիժը պիտի կրէք:

Այդ պատճառաւ կ'ըսենք.— *Ողորմեցէ՛ք Թուրքիոյ Հանրապետութեան: Շա՛տ ապրի նոր Միացեալ Քրտական Պետութիւնը:*

Յ. Չ.

ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ՆԱԽԱՏԵՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ... (Շար. էջ 3-էն)

որոնք պատրաստ էին տպագրուելու:

Այս մասին կը վկայեն Ռուբէն Սեւակի բարեկամները ըսելով, որ աւոր տան մէջ տեսած են անտիպ գրութիւններ, հրատարակութեան պատրաստ վիճակի մէջ, որոնց անունները պիտի ըլլային «Քաոսը» և «Վերջին հայերը»: Եւ մենք կը հաւատանք որ Ա. Չօպանեանի քննադատութեան ստուերը արգելք եղած է Ռուբէն Սեւակին այս գիրքերու հրատարակութեան:

Ձախէն աջ՝ Ռուբէն Սեւակ, Արշակ Չօպանեան և Կոմիտաս Ժընեւի մէջ:

TÜRKLERIN (SÖZDE) BILMEDIKLERI GERÇEKLERI AÇIKLIYORUZ

24 NISAN 1915-DE TÜRKLERIN GERÇEKLESTIRDIKLERI ERMENI SOYKIRIMININ 91 YILDÖNÜMÜ DOLAYISI ILE

LÂNETNAME N. 4

TÜRKLERIN BUGÜN EN BÜYÜK SORUNU OLAN KÜRT PROBLEMINE KARSI GÜTTÜKLERI YENI TILKI SIYASETI.

INKAR EDILMEZ BIR GERÇEKTIR KI 1915-ERMENI SOYKIRIMINDA TÜRKLER KÜRTLERE CELLAT VAZIFESINI GÖRDÜRDÜLER.

YANI 1915 ERMENI SOYKIRIMININ KARARINI VEREN, OSMANLI DEVLETINDE IKTIDARDA OLAN ITTIHAT VE TERAKKI PARTISI HÜKÜMETININ DAHILIYE VEKILI TÂLAT PASA IDI.

FAKAT ANATOLYA SEHIR VE KASABALARINDA VE SÜRGÜNE GITMEK IÇIN YOLA ÇIKARILAN ZAVALLI ERMENI KAFILELERININ ÜZERINE HÜCUM EDEREK ERMENILERI ÖLDÜRENLER, BÜYÜK ÇOGUNLUKLA KÜRTLER IDI.

ANATOLYA TOPRAKLARINDA 1915-DE ÖLDÜRÜLEN ERMENILERIN MALLARINA, MÜLKLERINE EL KOYANLAR BÜYÜK ÇOGUNLUKLA KÜRTLER IDI.

BATI ERMENISTAN DENILEN DOGU ANATOLYA ILLERINDE 1915 DE ÖLDÜRÜLEN ERMENILERIN YERINE YERLESENLER TAMAMEN KÜRTLER IDI.

BU GERÇEGI BILEN BUGÜNKÜ TÜRK DEVLETININ IDARECILERI, ÇOK TEHLIKELI OLMIYA BASLIYAN KÜRTLERE KARSI ERMENI KOZUNU OYNAMAYA ÇALISIYOR.

VE BIR MÜDDETTEN BERI TÜRKLER ERMENILERE KARSI ÇOK DOSTÇA DENILEBILEN BIR SIYASET UYGULAMAYA BASLADILAR.

DIYASPORA ERMENILERININ KENDI ÖZ VATANLARI OLAN DOGU ANATOLYAYI ZIYARET ETMELERINI TÜRKLER MUHTELIF SEKILDE TESVIK EDIYORLAR.

BINBIR KILISE SEHRI, ERMENILERIN TARIHI BASKENTI ANI HARABELERINI TÜRKLER (SOZUM ONA) OHARIYORLAR.

VAN GÖLÜNDEKI AHTAMAR ADASINDAKI ERMENI KILISESINI, ISTANBULLU ERMENI MIMARLARI RESTORE ETMIYE BASLADILAR.

TÜRKIYE BASBAKANI TAYYIP ERDOGAN ERMENISTAN BASKANI KOÇARYANA RESMI BIR MEKTUB GÖNDERERECEK ANLASMA GÖRÜSMELERI YAPMAYI ÖNERIYOR.

BIR MÜDDETTEN BERI DE TÜRK VE ERMENI HÜKÜMETLERI ARASINDA GIZLI GÖRÜSMELER YAPILDIGI SÖYLENTILERI DOLASIYOR.

TÜRKLERIN ERMENILERE KARSI SON DOSTLUK GÖSTERISIDE 2006 EUROVISION SARKI YARISMASINDA ERMENISTANI TEMSIL EDEN ERMENI SARKICI ANDRE-YE TÜRKLERIN ON PUAN VERMELERI.

TÜRKLERIN, ERMENILERE KARSI UYGULADIKLARI BU DOSTLUK POLITIKASININ ASIL SEBEBI, KÜRTLERE KARSI ERMENILERI DEVREYE SOKMAK.

YANI DOGU ANATOLYA ERMENI TOPRAKLARINDA BIR KÜRDISTAN DEVLETI KURMAK ISTIYEN KÜRTLERE KARSI ERMENILERI KISKIRTMAK.

VE TÜRK-KÜRT MÜCADELESINI, KÜRT-ERMENI MÜCADELESINE ÇEVIRMEK.

TÜRKLERIN BU SINSI SIYASETI YÜRÜR MÜ ACABA. ?

BILEMEYIZ, TABIATIYLE TÜRKLER, KÜRTLERIN DOGU ANATOLYADA BIR KÜRT DEVLETI KURMALARINA ENGEL OLMAK IÇIN HER ÇAREYE BASVURACAKLAR.

FAKAT EN SONUNDA KÜRTLER GALIP GELECEKTIR.

ÇÜNKÜ BATI ERMENISTAN DENILEN DOGU ANATOLYA TOPRAKLARINDA YASIYAN HALKIN BUGÜN BÜYÜK ÇOGUNLUGÜ KÜRTLER.

VE BUGÜNKÜ DÜNYA GERÇEKLERINE GORE, BIR MEMLEKETIN SAHIBI, O MEMLEKETTE YASIYAN HALKTIR.

ONUN IÇIN DIYORUZ KI DOGU ANATOLYADA YASIYAN KÜRTLER, EN SONUNDA ORDA BIR KÜRT DEVLETI RURACAKLARDIR.

EY SOYKIRIMCI TÜRKLER, EGER 1915-DE ERMENILERI SOYKIRIMINA UGRATMASAYDINIZ, DOGU ANATOLYADA ERMENILER SAYESINDE OSMANLI DEVLETI DEVAM EDEBILIRDI.

FAKAT SIZ ERMENILERI SOYKIRIMINA UGRATTINIZ. VE BU SUÇUNUZUN CEZASINI ÇEKECEKSINIZ.

ONUN IÇIN DIYORUZ KI- *RAHMET OLSUN TÜRKIYE CUMHURIYETINE. YASASIN YENI BIRLESIK KÜRT DEVLETI.*

Յ. Զ.

ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻ ԹՈՒԵԼՈՒ ՁԱՓ... ԻՐԱՒԻ...(Շար. էջ 1-էն)

տնօրէն, Ակադեմիայի նախկին նախագահ Ճ. Սարգսեանի դուստր՝ Թամար Սարգսեանին, իսկ Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկի տրամադրած աւելի քան 128 հազար ԱՄՆ տոլարի արժողութեան սարքաւորումները պիտի վերադարձուին Կիւլպէնկեան Հիմնարկի, և որուն հաշուեկշռային արժէքը կը կազմէ ընդամէնը 7,5 հազար ԱՄՆ տոլար...

Ի՞նչ կատարուած է մինչեւ վերջերս լրիւ ծանրաբեռնուածութեամբ աշխատող այդ թանկարժէք սարքաւորումներու հետ՝ անյայտ է ու անբացատրելի:

Լուրջ կասկածներ կան, որ սկսած են խախտուիլ սահմանուած օրէնքները նաեւ հիւանդանոցներուն մէջ, առողջապահական այլ հիմնարկներու մէջ, ժողովուրդի համար կենսական նշանակութիւն ունեցող դեղորայքի և սննդամթերքի ստուգման կեդրոնի մէջ և այլն, որոնց սարքաւորումները ձեռք բերուած են Կիւլպէնկեան Հիմնարկի նիւթական միջոցներով: Որոշ հիւանդանոցներու մէջ նոյնիսկ այդ սարքաւորումները սեփականաշնորհուած են:

Մեր մտահոգութիւններու մասին խօսք մը անգամ տեղեակ պահած են Հայաստանի Հանրապետութեան իշխանութիւններուն: Յոյսով ենք, որ վերահսկողական մարմինները անհրաժեշտ միջոցներ կը ձեռնարկեն և կը շարունակուի Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկի ցիսնամեայ բարեգործական օգնութիւնը Հայաստանի Հանրապետութեան կրթական, գիտական, առողջապահական հիմնարկներուն՝ ի բարօրութիւն հայ ժողովուրդի՝

ԴՈԿՏ. ՋԱՒԷՆ ԵԿԱՒԵԱՆ

Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկի Հայկական Բաժանմունքի Տնօրէն

***

Արշակ Չօպանեանի կողմէ Ռ. Սեւակին գրուած այս տխրահռչակ նամակէն ի վեր գրեթէ դար մը անցած է: Եւ այսօր ո՞վ կը ճանչնայ Արշակ Չօպանեանը՝ քանի մը Ռամկավարներէ և մտաւորականներէ ուրիշ:

Բայց իսկական հայրենասէրները լաւ գիտեն Արշակ Չօպանեանին ո՞վ ըլլալը: Ան է որ, մանաւանդ 1918-թ.էն յետոյ, իր արեւմտեան պետութեանց կարգ մը երեւելիներուն հետ (մնաւանդ՝ ֆրանսացի) ունեցած մտերիմ կապերուն վրայ յոյս դնելով, հայ ժողովուրդին ապագան Նախ. Ուիլսընի պատրանալից դաշնագրին (Սեւրի) կապեց: Որուն արդիւնքը եղաւ «Մեծ Յուսախաբութիւն», և կորուստը Արեւմտեան Հայաստանի մեծ մասին:

ԵՐԿՈՒ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ - ԵՐԿՈՒ ԿԵՑՈՒԱԾՔ

ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿ 1905-ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 1914 ԵՒՐՈՊԱ ԱՊՐԵՑԱՒ ԵՒ 1914-ԻՆ ՊՈԼԻՍ ՎԵՐԱԴԱՐՁԱՒ-1915-ԻՆ ՆԱՀԱՏԱԿՈՒԵՑԱՒ

ԱՐԾԱԿ ՉՕՊԱՆԵԱՆ 1895-ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԻՐ ՄԱՀԱՆԱԼԸ [1954-թ.] ԵՒՐՈՊԱ ԱՊՐԵՑԱՒ

ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿ ԵՒՐՈՊԱ ԱՊՐԵԼԷ 5 ՏԱՐԻՆԵՐ ՅԵՏՈՅ, ՀԱՍԿՑԱԾ ԷՐ ԱՐԴԷՆ ԵՒՐՈՊԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ԻՆՉ ԸԼԼԱԼԸ, ԵՒ 1910-ԻՆ, ԻՐ «ԿԱՐՄԻՐ ԳԻՐՔ»ԻՆ ՄԷՋ, ՍԱՊԷՍ ԳՐԱԾ ԷՐ՝

«ՈՒ ՋԵԶ ԵՒՐՈՊԵԱՆ ԴԻՔ, ՈՐ ՇՆԱԳԻՆ ՍԱԿԱՐԿԵՑԻՔ ՄԵՐ ԱՐԵԱՆ ԼՌՈՒԹԵԱՆ ԳԻՆ»:

ՄԻՆՉԴԵՌ ԱՐԾԱԿ ՉՕՊԱՆԵԱՆ ԵՒՐՈՊԱ 35 ՏԱՐԻ ԱՊՐԵԼԷ ՅԵՏՈՅ, ԴԵՌ ՉԷՐ ՀԱՍԿՑԱԾ ԵՒՐՈՊԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ԻՆՉ ԸԼԼԱԼԸ, ԵՒ 10-8-1920-ԻՆ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԱԾ ՍԵՒՐ-Ի ԴԱԾՆԱԳՐՈՎ՝ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ ՅՈՅՍ ԴՐԱԾ ԷՐ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
[ՎՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ]

*

Միամիտ և անհեռատես Արշակ Չօպանեան, ինչպէս որ չէր հասկցած Ռուբէն Սեւակի «Կարմիր Գիրք»ին արժէքը, նոյնպէս ալ չէր հասկցած սկզբունքը Արեւմտեան պետութիւններու քաղաքականութեան, որ ո՛չ թէ արդարութեան, այլ միայն «Շահու» վրայ հիմնուած էր... ու կը մնայ:

Եւ պատրանախաբ Արշակ Չօպանեանի «Բարեկամները» եղող ֆրանսացի ղեկավարներն էին, որ Արեւմտեան Պետութիւններուն մէջ առաջինները եղան 1921-ին, Անգարայի մէջ, Մուստաֆա Քեմալի հետ համաձայնութիւն ստորագրողները: Ֆրանսացիները, հայութեան դաւաճանելով, դրժելով իրենց խոստումը [Հայկական Անկախ Կիլիկիա հիմնելու], Կիլիկիան ծախեցին թուրքերուն:

Այստեղ կը հրատարակենք Ռուբէն Սեւակի «Կարմիր Գիրք»ի մասին [այս անգամ] գնահատական նամակ մը՝ Պոլսոյ «Ազատամարտ» թերթի խմբագրապետ և ծանօթ գրող Ռուբէն Զարդարեանի կողմէ գրուած: Ահա՝ այդ նամակը՝

Ռուբէն Սեւակիին
1910, Նոյեմբեր 10/23, Կ. Պոլիս

Ազնիւ եղբայրակից

Շատ շնորհակալութեամբ ստացած եմ Ձեր «Կարմիր Գիրքը», որ պատիւ ըրած էք ինծի նուէր ղրկելու:

Անկեղծութիւնն ունիմ ըսելու, թէ Ձեզմէ քիչ բան կարդացած էի, և հատուկտորներ միայն: Գիտէ՛ք ի՛նչ մեծ հաճոյքով և հոգեկան բաւականութեամբ էր, որ աւարտեցի Ձեր «Կարմիր Գրքին» ընթերցումը: Եւ դուք, իբրեւ արժէքի տէր բանաստեղծ, յայտնութիւն մը եղաք ինծի: Ձեր տաղանդին վրայ կասկած չունիմ, և եթէ «Կարմիր Գիրք»-ին մէջ կան երկրորդական դիտողութիւններ, անոնք երբեք բան մը չեն նուազեցներ անոր քերթողական խոր ու ճշմարիտ դրոշմէն:

Ուստի, թոյլ տուէք, որ սեղմեմ Ձեր ձեռքը և շնորհաւորեմ Ձեզ Ձեր գեղեցիկ հրատարակութեան առթիւ:

Յարգալիր բարեւներով,
Ձերդ՝
Ռ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Յ. Գ. – Բարի եղէք իմացնելու, թէ կ'ուտամ՞ք արդեօք «Ազատամարտ» շաբաթաթերթը, որուն մէջ Ձեր աշխատակցութեանը այնքան բաղձանք ունինք ամէնքս:

Նոյն

[«Արեւմտահայ գրողների նամականի» – էջ 257 – Երեւան-1972]

ՃԱԿԱՏԱԳՐԻ ՀԵԳՆԱՆՔ
ԹԷ՞
ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ ՊԱՏԻԺ

Հակառակ, որ Արշակ Չօպանեան, ծանօթացած էր Ռուբէն Սեւակին 1907-թ.ին Լոզանի մէջ, [որքան մեզի ծանօթ է] ան, իր Փարիզ լոյս տեսնող «Անահիտ» պարբերաթերթին մէջ, Ռուբէն Սեւակէն ոչ մէկ գործ հրատարակած էր: Աւելին՝ Ա. Չօպանեան Ռուբէն Սեւակին «Կարմիր Գիրք»ին արժէքը չէր հասկըցած:

Բայց, ճակատագրի ի՛նչ հեգնանք և կամ Աստուածային պատիժ է, որ Արշակ Չօպանեանին կը վիճակի 1919-թ.ին, իր «Վերածնունդ» հանդէսին մէջ, առաջին անգամ ըլլալով հրատարակել Ռուբէն Սեւակի ամէնէն ծանօթ բանաստեղծութիւններէն մէկը եղող «Հայաստան»ը:

Այս քերթուածին հրատարակութեան պատմութիւնը, Ռուբէն Սեւակի կեանքին նման զգայացունց է: Ահա, այս «Հայաստան» բանաստեղծութեան ոդիսականը:

13 Դեկտեմբեր 1918-ին ժընեւէն, Աւետիք Իսահակեան Փարիզ, Արշակ Չօպանեանին նամակ մը կը գրէ...

«Սիրելի բարեկամ Արշակ Չօպանեան.

Այս նամակիս հետ ուղարկում եմ մի ոտանաւոր, որ 1913-թ. Լոզանում մեր եղերաբախտ բանաստեղծ Ռուբէն Չիլինկիրեան-Սեւակն գրեց իմ ծոցատետրիս մէջ: Այս ծոցատետրս միայն վերջերս հնարաւոր եղաւ ստանալու [մօտս չէր՝ ուրիշ ձեռագիրներիս հետ]:

Ուստի և պարտք եմ համարում տպագրութեան յանձնելու, մի գուցէ չկորի այս գեղեցիկ բանաստեղծութիւնը: Որքան յիշում եմ՝ ոչ մի տեղ չի տպուած դա:

[Աւ. Իսահակեան «Երկերի ժողովածու» վեցերորդ հատոր: Էջ 172]:

***

ՀԱՑԱՍՏԱՆ

Ո՞Վ ԿՈՒ ԼԱՑ ԱՅՍՊԷՍ ԽԾՏԵԱԿԻՍ ԾԵՄԻՆ,
– ՔՈՅՐ, ՂԱՐԻՊՆ Է, ԲԱ՛Ց:
ԿՄԱ՞Խ ՄԸ Կ'ԱՆՑՆԻ ԴՈՒՐՍԷՆ ԼԱԼԱԳԻՆ.
– ՍՈՎՆ Է, ԴՈՒՌԸԴ ԲԱՑ:
ՏԱՊԱ՞ՐՆ Է ՋԱԽՋԱԽ ԴՐԱՆՍ ԿՈՒՐԾՔԻՆ:
– ՋԱՐԴՆ Է, ԴՈՒՌԸԴ ԲԱ՛Ց:

1913 *ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿ*

***

«Նայիրի»ի նախորդ թիւին մէջ [6 Յունիս 2006-թ.] գրած էինք, որ «Կարմիր Գիրք»ին համար Արշակ Չօպանեանին կատարած քննադատութիւնները շատ ժխտական ազդեցութիւն գործած են Ռուբէն Սեւակի վրայ»: Եւ այս պատճառաւ է կը կարծենք, թէ Ռուբէն Սեւակ իր այդ գործէն յետոյ, մինչեւ 1915, իր նահատակութիւնը, ուրիշ գիրք չէ հրատարակած: Հակառակ, որ Ռուբէն Սեւակի շատ բանաստեղծութիւններ, պատրաստ էին տպագրուելու:

Այստեղ պիտի ջանանք նշել, Ռուբէն Սեւակի «Կարմիր Գիրք»էն յետոյ

գրուած բանաստեղծութիւններէն քանի մը հատուածներ՝

ՍԷՐՈ՛Վ, ՍԷՐՈ՛Վ...

ՍԷՐՈ՛Վ, ՍԷՐՈ՛Վ ԽՈՑԵՑԻՐ ՋԻՍ,
ՍԻՐՏԸՍ ՍԷՐՈ՛Վ ԽՈՑԵՑԻՐ,
ՍԻՐՏԸՍ ՋԱՀԻ՛Ր, ՎԱՐԴԻ ՊԷՍ ԲԱՑ,
ԴԱԳԱՂԻ ՊԷՍ ԳՈՑԵՑԻՐ...:

Այս «Սէրո՛վ, Սէրո՛վ» բանաստեղծութիւնը, Ռուբէն Սեւակի ընկերը եղող Շահան Պէրպէրեանի կողմէ, երգի վերածուած է:

***

ՍԻՐՈՑ ԵՒ ՄԱՀՈՒԱՆ ԵՐԳԸ

ԻՄ ԿԵԱՆՔՍ ԹՈՂ ԿՈՐԱԾ ՆԱՒՈՒՆ
ՊԷՍ ԸԼԼԱՑ,
ՇՈՒՆՉԴ ՈՒՌԵՑՆԷ ՇԵՐ
ԱՌԱԳԱՍՏԸՍ ԱՆԱ՛Հ,
ՄԻ՛ՔՄԻ՛ ԼՍԵՐ ՅՈԳՆԱԾ ՀՈԳԻՍ ՈՐ
ԿՈՒ ԼԱՑ,
ՏԱ՛Ր ՋԻՍ ՍԻՐՈՑ ԿՂՋԻՆԵՐԷՆ ԴԷՊԻ
ՄԱ՛Հ,
ԻՄ ԿԵԱՆՔՍ ԹՈՂ ԿՈՐԱԾ ՆԱՒՈՒՆ
ՊԷՍ ԸԼԼԱՑ...:

«Սիրոյ եւ Մահուան երգը» Հայաստանի մէջ, երգահան Դաւիթ Հալաճեանի կողմէ 1991-ին երաժշտութեան վերածուած և հայկական Ռատիօ-ի երգչախումբի խմբավար Տիգրան Հէքէքեանի կողմէ «CD» ձայնապնակի վրայ արձանագրուած է:

***

ԻՆՉՈ՞Ւ

ԻՆՉՈ՞Ւ, ԻՆՉՈ՞Ւ ՋԻՍ ՍԻՐԵՑԻՐ,
ՓՈՔՐԻ՛Կ ԱՂՋԻԿ, ՔԵՋԻ ՄԵ՞ՂՔ ԷՐ,
ՓՈՔՐԻԿ ՇՈՑԻԴ ԹԻԹԵ՛Ռ ՊԷՏՔ ԷՐ,
ԴՈՒՆ ՇԵ՛Ր ԱՐՇԻՒ ՄԸ ԲԱՆՏԵՑԻՐ...:

***

ԵՐԹԱ՛Լ

ԵՐԹԱՂ, ԵՐԹԱՂ, ՉԸ ՃԱՆՉՆԱԼ ՄԱ՛ՐԴ ՈՒ ԱՍՏՈՒԱ՛Ծ,
ՋՈ՛ՒՑ ԵՐԹԱԼ՝ ՁԵՌՔԸԴ ՔՈ՛ՒՐ ՁԵՌՔԻ ՄԷՋ ԴԸՐԱՇ
ԱՆՐՋԱՆՔԻ՞Ն ՈՒ ՍԻՐՈՑՆ ՊԷՍ – ԱՔՍՈՐՈՒԱ՛Ծ...:

Ֆրանսահայ միլիառատէր Նափոլէոն Պուլուքեանի յուղարկաւորութեան ատեն Լիոնի գերեզմանատան մէջ- [Պուլուքեան ֆարմասոն մը ըլլալուն՝ հայկական եկեղեցի չէ տարուած], միայն Ռուբէն Սեւակի «երթալ» բանաստեղծութեան ֆրանսերէն թարգմանութիւնը կարդացուած է:

***

***

ԹՐՈՒՊԱՏՈՒՐՆԵՐԸ

Այս ի՜նչ դարերու հասեր ենք, Աստուա՜ծ,
Փշրեցի՜ն ինչ որ կար վսեմ կերտուած,
Թէ դեռ սի՛րտ ունիք՝ թաղելո՛ւ տարէք,
Ոսկիին նեղգ ձայնն է ամէնուրեք:
Մի՛ միայն մե՛նք ենք որ դեռ աճարգել
Սիրել կ'երազենք, ո՜վ կ'ուզէ սիրել
Թրուպատուրները:

***

ԱՑՍ ԴԱՆԱԿԸ

– Ի՞ՆՉ Կ'ԸՆԷ ԵՐԲ ԱՀԳ ՄԸ ՄՆԱՑ ՆՕԹԻ,
ՁԵՌՔԷՆ ԲԱՀ ՈՒ ԲՐԻՉ ԿԸ ՆԵՏԷ ՄԷԿԴԻ,
Կ'ԵՐԹԱՑ ՀԱՂՈՐԴՈՒԻԼ ՄԱՏՈՒՌ Մ'ԱՆԽՌՈՎ,
ԿԸ ՋԻՆՈՒԻ ՏԷԳՈՎ, ԿԸ ՋԻՆՈՒԻ ՍՈՒՐՈՎ.
ՈՒ Կ'ԵՐԹԱՑ ԱՄԷՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐՈՎ ՎԱՏ
ԱՀԳԻ ՄԸ ԿՌԻԻ ՄԸՂԵԼ ՅՈՒՍԱՀԱՏ...:
ԹԷ ՅԱՂԹՈՒԵՑԱՒ՝ ԱՒԱ՜Ղ Է ԻՐԵՆ,
ԻՍԿ ԵԹԷ ՅԱՂԹԵՑ՝ ԱՇԽԱՐՀ ՀԱՄՕՐԷՆ
ԳՈՎԵՍՏԻ ԵՐԳԵՐ Կ'ԵՐԳԷ ԱՄԷՆ ՕՐ,
ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆՆ ՈՍԿԻ Է՛Ջ ԿՈՒ ՏԱՑ ԱՆՈՐ...:

***

ՓՈՂՈՑ ԱՒԼՈՂԸ

ՍԱԿԱՑՆ Ո՛Չ, Ո՛Չ, Ո՛Չ: ՁԻՒՆԻՆ ՑՈՒՐՏԻՆ ՄԷՋ
ԱՒԼԷ՛ ՄԱՐԴԿՈՒԹԵԱՆ ՑԵՒՆ ՈՒ ԿԵՂՏՆ ԱՆՎԵՐՋ,
ԱՒԼԷ՛ ՈՒ ԳԻՏՑԻՐ ՈՐ ՄԻՇՏ Կ'ԱՂՏՈՏԻ...:
Մի՛ ԽՈՐՀԻՐ, ՄԻՏՔԸ ՋԱՐԴ Մ'Է ՍՆՈՏԻ...
ԱՒԼԷ՛, ՈՐԲԻԿՆԵՐԴ ՀԱՑԻԴ ԿԸ ՍՊԱՍԵՆ:
ԱՒԼԷ՛, ՍՈՒՐԲ Է ՊԱՐՏՔՆ, ԻՆՉ ՈՐ ԱԼ ԸՍԵՆ:
ԱՒԼԷ՛, ՈՐՊԷՍՔԻ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ԵՐԲ ՏԱՆ
ՆԻՀԱՐ ՍԱԿԱԳԻՆ ՔՈՒ ԸՍՏՐԿՈՒԹԵԱՆ՝
ՆԸՋՈՎԵՍ ԱՑԴ ՁԵ՛ՌՔԸ ՍԸՐՏԻԴ ԽՈՐԷՆ...
ՄԱՐԴԵՐՆ ԱՆԻՇԱԾ ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐ ԵՆ...:

***

ԱՌՋԻ ՀԱՑԵՐԸ

ԴՐԱԽՏԻՆ ՄԷՋ ԻՍԼԱՄ ՄԻՆԱՐԷԻՆ ՔՈՎ
ԳԵՐՄԱՆ ՇԽՆԵԼՈՑՔԸ Կ'ԵԼԼԷՐ...
ՀՈՍ, ՀՈՆ, ԲԻՒՋԱՆԴԻԱ... ՏԱԿ ՑԱԾ
ԴԵՌ ՔԱՆԻ ՄԸ ՀԱՑ ԳՏԱՑ ՊՈՌՆԿԱՑԱ՜Ծ...
ԱՐԱՐԱՏԻՆ ՎՐԱՑ՝ ՆՈՐ ԱՀԳ Մ'Է ՕՏԱՐ
Չ'ՀԱՍԿՑԱՒ ԻՄ ՄԱՅՐԵՆԻ ԲԱՐԲԱՌ
ՀԵԳՆԵՑ՝ «ՀԱՑԵ՛ՐԸ...:

(→էջ 3)

ԵՐԿՈՒ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ - ԵՐԿՈՒ ԿԵՑՈՒԱԾՔ... (Շար. էջ 2-էն)

ԱԽՈՒՐԵԱՆԻ ՔՈՎ՝ ՔԱՐ ԷՐ ԱՒԵՐԱԿ
ՔԱՂԱՔ ՄԸ, ԱՇԽԱՐՀ ՄԸ ԳՏԱՅ ՃԵՐՄԱԿ,
ՃԱՅՆ Մ'ԵՐԳԵՑ՝ «ՄԻ ԼԱՐ ՓԱՌՔԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ ՍԻՆ,
ՆԱՅԷ ՏԱՊԱՆԻՍ ՄԻՒՍ ԵՐԵՍԻՆ
ԱՋԳԵՐԸ ԿՆՔԵՐ ԵՆ ՎՐԱՆ՝ «ՄԱՂ ՀԱՅՈՒՆ»
ԲԱՅՑ ՄԻՒՍ ԵՐԵՍԻՆ ՎՐԱՅ «ԱՆՄԱՀՈՒԹԻՒՆ»
ԳՐԵՐ ԵՆ ՀԱՅԵՐԸ...:

***

Ո՛Վ ԻՄ ՀԱՅՐԵՆԻՔՍ

«ՄԵ՛ՆՔ ԵՆՔ, ԴԻՒԱՀԱՐ ԾՆՈՒՆԴ ԱՐԻՒՆԻ,
«ՀԻ՛Ն, ԾՔԵ՛Ղ ՅԵՂԻ ՋԱՒԱԿՆԵՐ ՅԵՏԻՆ,
«ԲՈՊԻԿ ԵՐԱՒԱ՛Յ, ԴՈՂԴՈՋ ԾԵՐՈՒՆԻ՛,
«ՄԵ՛ՆՔ ԵՆՔ, ՈՂՋ ԳԱՆԿԵՐՆ ՈՐ Կ'ԻՅՆԱՆ ԳԵՏԻՆ...
«ՄԵ՛ՆՔ ԵՆՔ, ԴԻՒԱՀԱՐ ԾՆՈՒՆԴ ԱՐԻՒՆԻ...:

«ՀՈ՛Ւ, ՆՋՈ՛ՎՔ, ՆՋՈ՛ՎՔ: ՄԵՐ ՎԷՐՔԻՆ ՓՐՓՐՈՒՆ
«ԾՈԳԻՆ ԽԱՒԱՐԷ՛Ր ՁԵՐ ԱՉՔԵՐԸ, Ա՛Հ.
«ՄԵՐ ԱՐԻՒՆԸ ՁԵՐ ՋԱՒԱԿԱ՛Յ ԳԼՒՈՒՆ.
«ԹՈ՛Ղ ՇՆՉԷԻՔ ԴՈՒՔ, ՈՒ ԸՄՊԷԻՔ ՄԱ՛Հ...
«ՀՈ՛Ւ, ՆՋՈ՛ՎՔ, ՆՋՈ՛ՎՔ ՁԵՐ ՍԵՐՈՒՆԴՆԵՐՈՒՆ...»:

***

ՎԵՐՋԻՆ ՀԱՅԵՐԸ

ՄԻ'ԴՊԻՐ ԱՆՈՆՑ ՀՈԳՒՈՑՆ ՓԼՈՒՑՈ՛ՒՆ
ԱՆՈՆՔ Կ'ԱՆՑՆԻՆ ԼՈ՛ՒՌ ԳԱՂՏՆԻՔՈՎ ԼԵՑՈ՛ՒՆ,
ԱՆՈՆՔ ԳԻՏԵՆ ԲԻ՛ՒՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՄՈՒԹ,
ԱՆՈ՛ՆՑ ՈՐ ԿՈՐԱՆ ԱՐԵԱՆ ՄԷՋ ՏՂՄՈ՛ՒՏ,
ԿԱՒԱՂԱՆՆԵՐՈՒ ՔԱՋԵ՛Ր ՀԱՄՕՐԷՆ...:
_ ՀԱՋԱՐ ՄԱՀՈՎ ԾԱՆՐ՝ ԿԵՆԴԱՆԻ_ ՄԱ՛ՀՆ ԵՆ
ՀԱՊՐՈՂ ՀԱՅԵՐԸ...:

ԵԱՐԻՆԱ՛Ն, ՀԱ՛Յ, ՀՕ՛Յ... ՍԱԿԱ՛ՅՆ ԾԵՐՈՒՆԻ
ՊԱՆԴՈՒԽՑՆ ՅՈԳՆԵՐ Է. ՎԱ՛ՂԸ ՊԻՏ' ՄԵՌՆԻ՝
ՈՐԴԻՆ ԵՐԿԻՐ Է ՂՐԿԵՐ ԿՌՈՒԵԼՈՒ.
ՎԱՂՆ Ա'Ն ԱԼ ՊԻՏԻ ԽՈՂԽՈՂՈՒԻ, ՀԼՈ՛Ւ...
ՈՒ, ՎԱ՛Խ, ՄԻ' ԱՌ ՄԻ ԱՅՍՊԷ՞Ս ՊԻՏ ԿՈՐՉԻՆ
ԴԻՒՑԱԶՈՒՆՆԵՐՈՒ ՅԵՂԻ ՄԸ ՎԵՐՋԻ՛Ն,
ՎԵՐՋԻ՛Ն ՀԱՅԵՐԸ...:

Ո՛Չ, Ո՛Չ: ԱՐՇԱԼՈՅՍՆ ԻՐԵՆՑ ՊԻՏԻ ԳԱՅ...:
ՈՒ ԵԹԷ' ՉԻ ԳԱՅ ԱՒՕՏՆ ԱՊԱԳԱՅ՝
ՊԻՏ՝ ԿՌՈՒԻՆ: ՄԻՆՉ Ե՞ՐԲ...: ՄԻՆՉԵՒ ՅԱՒԻՏԵԱՆ:
ՈՒ ԵՐԲ ԴԵՌ ԵՐԿՐԻ ՎՐԱՅ ԱՋԱՑՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՄԱՐ ՄԵՌՆԻՆ Ա՛Ւ ՄԸ ՄԱՐԴԵՐ ՉՆՉԻ՛Ն,
ԱՆՈՆՔ ՊԻՏ՝ ԸԼԼԱՆ ՄԱՐԴԿՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐՋԻ՛Ն,
ՎԵՐՋԻՆ ՀԱՅԵՐԸ...:

***

* *

Երբ կը կարդանք Ռուբէն Սեւակի բանաստեղծութիւնները՝ չենք ուզեր հաւատալ, որ այս քերթուածները հարիւր տարի առաջ գրուած են: Անոնք այնքա՜ն այժմէական են, մարդկային ցաւով լի և այնքա՜ն հայկական ներկայ իրավիճակին մարմնացումներն են, որ Ալեքսանդր Թոփչեանի նման մենք ալ կը կրկնենք. *«Ռուբէն Սեւակ իսկական մարգարէ մըն էր»:*

***

Արշակ Չօպանեանի Ռուբէն Սեւակի «Կարմիր Գիրք»ին համար կատարած քննադատութիւնները մենք կը հաւատանք, որ բանաստեղծին հոգւոյն մէջ յեղաշրջման մը պատճառ եղած են:

1910-էն յետոյ Ռուբէն, իբր բժիշկ, աւելի արձակ գրութիւններու վրայ կեդրոնացաւ քան թէ բանաստեղծութիւններու: Թէեւ ան, 1910-թ.էն առաջ ալ, խոր վերլուծումներով յագեցած արձակ գրութիւններ հրատարակած էր:

Այստեղ մէջբերենք Ռ. Սեւակի Պոլսոյ «Օտէօն» թատրոնին մէջ, 22 Օգոստոս 1908-ին կատարած բացառիկ ելոյթը, որ 18 Փետրուար 2005-ին Նիւ Եորք, «Համազգայինի» սրահին մէջ, Ռուբէն Սեւակի մասին տրուած դասախօսութեան մ'ընթացքին, Դոկդ. Հրանդ Մարգարեան, շատ խոր մեկնաբանութեամբ մը, զայն ներկայացուց հանրութեան:

Պոլսոյ «Օտէօն» թատրոնին մէջ, 22 Օգոստոս 1908-ին, Պոլսոյ հայութեան մասին Ռուբէնի ըսածները, մարգարէական իրականութիւններ են:

Ահաւասիկ այդ խօսքերը.— ...Թատրո՛նը, հայաշո՛ւնչ թատրոնը...: Այն թատրոնը զոր Հէքիմեաններ, Պէշիկթաշլեաններ, Թէրզեաններ, Թղլեաններ, Շիրվանզատէներ կանգնեցին... ա՛յն թատրոնը զոր Վարդովեաններ, Գարապաշեաններ, Ֆասուլեաճեաններ, Սիրանոյշներ, Մնակեաններ փառաւորեցին... ա՛յն թատրոնը ուր Թրեանցներ, Ռշտունիներ, Ադամեաններ անմահացան... թատրոնը՝ հայաշունչ թատրոնը, մե՛ր թատրոնը...:

Ո՜հ, փառաւոր հայ անուններու ոսկեձոյլ համաստեղութիւնը...:

Ու բնա՛ւ զարմանալի չէ որ մեր մէջ, ուր այնքան ապերախտ ու այնքան թշուառ նկատուած է այս բեմի ասպարէզը,— մե՛ր մէջ՝ համեմատօրէն բոլոր միւս արուեստագիտական ասպարէզներուն— ամէնէ՛ն աւելի ուռճացող ու պտղաբերող ճիւղը թատրոնը եղած ըլլայ միշտ: Ասիկա ունի իր որոշ պատճառները:

Ամբողջ Եւրոպայի մէջ, աշխարհի էն շքեղ կեդրոններէն մինչեւ ամենամութ ու խաւարին անկիւնները՝ ես չեմ տեսեր ու չեմ ալ կրնար հաւատալ որ գտնուի տակաւին մէկ ուրիշ ազգ՝ որ ամէ՛ն օր ու ամէն վայրկեան ապրէր դերասանի ճշմարտապէս կեղծ ու գերեզմանօրէն ծիծաղելի այն կեանքը որ դարերէ ի վեր մեր կեանքը եղաւ, մեր, ստրկացած թրքահայերուս կեանքը...: Տառապի՛լ, ու ստիպուած ըլլալ ամենաերջանիկ կերպարանք մը ցոյց տալու... անպատուուիլ, բռնաբարուիլ, գետնաքարշ տապալիլ, ու ստիպուա՛ծ ըլլալ գոհութեան ջերմագին աղաղակներ բարձրացնելու... ժպտի՛լ այնպիսի մէկ վայրկեանի՛դ, ուր արիւն-արցունք պիտի պոռթկար աչերէդ... մաղթանքի ճիչեր հանել կոկորդէդ այն բռնակալ ձեռքին համար որ զքեզ կը խեղդէ... մեռնի՛լ - հոգեպէս մեռնի՛լ - ու ափրիլ ձեւացնել... ահա դերասանական ահռելիօրէն կեղծ կեանքը, որ մե՛րը եղաւ այնքա՜ն երկար տարիներ...: Այդ ինչպէ՞ս կ'ուզէիք որ այսպիսի պայման-

ներու մէջ, ժառանգօրէն ու բնածինօրէն մեր ամենաանկեղծ յատկութիւնը մեր կեղծելը չըլլար, ու մեր բնական յարմարութիւնը՝ դերասանութիւնը...

Ազգի մը թատրոնին յաջողութեան համար կա՛յ տակաւին մէ՛կ երկրորդ պայման. ա՛յն է՝ թատերգութեան նիւթը, պատմուածքին առանցքը, խաղին կմախքը: Արդ մոռցէք անգամ մը ներկան. վայրկեան մը դէպի ետ երթանք, մեր ժողովրդեան կեանքին պատմութեան մէջ, ե՛տ, շա՛տ ետ, մինչեւ Յիսուսի ժամանակները, ու անկէց ալ ետ՝ մինչեւ մեր հեթանոսական շրջանները: Անցեալի մշուշին մէջ թաղուած այդ ոսկեկուռ բարձունքներէն դիտենք անգամ մը լեռն ի վար սողոսկող այն ահաւոր ու արիւնլուայ ճամբան որ մեր ազգինն է: Ի՛նչ ահաւոր դասեր, ի՛նչ հսկայ ատաղձներ թատերագրի մը համար՝ այդ պատմութեան զանազան էջերուն մէջ: Մեր ամէնուս հայր՝ Հայկէն մինչեւ մեր օրերը, դիցաբանական հիանալի աւանդավէպերու քով ի՛նչ ահաւոր իրականութիւններ...: Ու Արշակը, ու Վասակը, ու Քաջ Վարդանը, ու Մեծն Արտաշէսը...: Ու տակաւին նո՛ր, *դեռ շատ նոր, մեր ամէնուս* սրտին մէջ արիւնող յիշատակները այն ահռելի կոտորածներուն որոնք մահը ու սարսափը ու սովը ցանեցին մինչեւ Ակնայ սարսափահար հովիտները, Վանայ արիւնաներկ լիճէն մինչեւ Ոսկեղջիւրի հայակուլ անդունդները...:

Ազգային, *զուտ ազգային* թատրոնի մը համար ինչ ատաղձներ, ի՛նչ հերոսներ, ի՛նչ նիւթեր...: Խաւարչտին բանտերու մէջ ժողովուրդէն անգիտուած, մարդկութենէ վատօրէն լքուած «Ազատութիւն» հեծկլտալով քանի-քանի մեռնողներ, զորս Հայ բեմը պիտի անմահացնէր՝ անձնուիրութեան դասը տալու համար ժողովրդեան...: Ու ամէն տեղ, յաւիտենական սարսափի ու սպառնալիքի տակ՝ դիւցազնօրէն ու լուռօրէն գործող քանի վեհանձն կեանքեր՝ զոր Հայ թատրերգութիւնը բեմ պիտի հանէր՝ մեզի հերոսաբար մեռնիլ սորվեցնելու համար...: Ու դեռ ինչե՛ր, ու դեռ ինչե՛ր...:

Ո՛հ... ո՛չ... դժբախտաբար նիւթերը չեն որ կը պակսին հիմնելու համար ջղուտ ազգային թատրոն մը: *Եւ ահա թէ ինչո՞ւ ես այս գիշեր համեստօրէն պիտի ուզէի յանգիլ սա գաղափարին, թէ* օտար թատերախաղերէ աւելի *-զոր մեր ժողովուրդը չի՛ կրնար ըմբռնել- պէտք է Հայութիւնը իր ծոցէն ծնի* Հայ թատրոն մը, *Հա՛յ, ոչ միայն լեզուով, այլ՝ ոգիով ալ,* նպատակով *ալ...:*

Հայ թատրոն մը՝ Հայ իրականութեան համար:

Կեցցէ՛ հայութիւնը, կեցցէ՛ թատրոնը:

Բերա, 22 Օգոստոս 1908 ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿ

***

1913-թ.էն սկսեալ Պոլսոյ «Ազատամարտ» թերթին մէջ Ռուբէն Սեւակի արձակ գրութիւնները հրատարակուիլ սկսան «Բժիշկին Գիրքէն Փրցուած Էջեր» խորագրով, որ բացառիկ հետաքրքրութիւն և ոգեւորութիւն ստեղծեցին հայութեան մէջ:

«Ազատամարտ» թերթի խմբագրապետ և ծանօթ գրագէտ Ռուբէն Զարդարեան Պոլսէն Լոզան՝ Ռուբէն Սեւակին ուղղուած նամակին մէջ, տեսէք, թէ ինչպէս իր հիացումը կը յայտնէ՝ «Բժիշկին Գիրքէն Փրցուած Էջեր»ու գրութիւններուն համար՝

«Շնորհաւորութիւններս այն զմայլելի ձեւին համար, որով կը գրէք ձեր Բժիշկի Էջերը: Չէք կարող երեւակայել թէ որպիսի՛ խանդավառ ընդունելութիւն գտած են անոնք ընթերցող հասարակութեան մէջ, թէ՛ հոս եւ թէ՛ արտասահման: Ասիկա նախ կ'ապացուցանէ այն անտարակուսելի գրական ճարտարութիւնը, որով կը գրէք ձեր յօդուածները՝ քերթուածի մը չափ թրթռուն. երկրորդ՝ մանկավարժական այն մեթոտը, որով հիւանդութեանց սարսափն ու գարշանքը կը ներշնչէք, առանց խրատի ու քարոզութեան հին պանալ մեթոտին, և երրորդ՝ ա՛յն որ «ափսո՛ս, ա՛յնքան տառապանք կայ մեր հասարակութեան ծոցն ալ՝ ու ա՛յնքան հիւանդ, ա՛յնքան վիրաւոր»:

21 Փետրուար 1911 Պոլիս - ՌՈՒԲԷՆ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Ռուբէն Սեւակի «Բժիշկին Գիրքէն Փրցուած Էջեր» գրութիւններու մասին, ուրիշ գնահատական «բաց» նամակ մը, որ գրուած է 1914-թ.ին, Պոլսոյ ծանօթ երգիծաբաններէն Յ. Ալփիարին կողմէ:

Այս նամակը աւելի ուշ հրատարակուած է 1952-ին, «Աստղաբերդ»ին մէջ:

Յ. Ալփիարին երգիծական ոճով գրուած այս նամակը պատմական մեծ արժէք ունի:

Ահա՛ Յ. Ալփիար-ի Ռուբէն Սեւակին ուղղած շատ հետաքրքրական նամակէն հատուածներ, պահելով անոր լեզուական հարազատութիւնը:

Յ. ԱԼՓԻԱՐԻ ԱՆՏԻՊ ՆԱՄԱԿԸ ՏՔԹ. Ռ. ՍԵՒԱԿԻՆ

Եէտի-Գուլէ, Կ. Պոլիս.
Ազգ. Հիւանդանոց. 2-15 Մարտ 1914

Սիրելի Պարոն,

...Քանի մը Կիրակի, իրարու վրայ, Լօզանէն ձեր գրածները կը կարդամ կոր, անպատում հրճուանքով մը:

Շատ քիչ անգամ կը պատահի որ հայ լեզուաւ գրուած բան մը այնքան խոր տպաւորութիւն գործէ վրաս և գրաւէ հաւանութիւնս: Տիրացութիւններէ կը խորշիմ և կը սոսկամ liux communs-ներէ: Եւ ընդհանրապէս ատոնցմով խճողուած է մեր ողորմելի գրականութիւնը:

Երբ կը տեսնեմ մէկը որ անոր մէջ նորութիւն մը կը մտցնէ և քիչ մը աւիւն կը դնէ այդ աւշային դպրութեան մէջ, ես այդ մարդուն համար հոգի կու տամ և իբր բարեկամ կ'ընդունիմ զինքը, եթէ նոյնիսկ անոր երեսը տեսած չըլլամ:

Ըմբոշխնած հաճոյքս մեծ է երբ ձեզ կը կարդամ. որովհետեւ դուք մեր բոլորին պէս չէք մտածեր և եղանակ մը ունիք գրելու, որ պարզապէս électique հով մը կը կրէ վրան: Ձեզ համար չեն les chemins battus և կ'ուզէք բուն՝ եւրոպական tournure մը տալ մեր շինական հայերէնին: Եւ կը յաջողիք կոր փառաւորապէս:

Ատ ինչ superbe ոճ է, ի՞նչ յղկուն լեզու և ի՞նչ նոր և գեղեցիկ գաղափարներ:

Ներեցէք, որ թօթուեմ ձեր ձեռքը և անվերապահօրէն յայտնեմ Ձեզի սքանչացումս:

Բժշկութիւնը այդքան յաջող և attrayant կերպով vulgarisé չէր եղած երբեք:

Գրական նոր ճիւղ մը կը ստեղծէք կոր, որուն վրայ հիացողներէն մէկը նե՛ր եցէք, որ ես ըլլամ:

Ո՛վ ըլլալնիդ չեմ գիտեր, բայց կայնեցէք ձեզի ըսեմ, թէ ի՞նչ էք: Զգացումներու փափկազգած նկարիչ մը: Լեզուի ciseleur մը և բառին ամբողջ ուժովը հաճելի գրագէտ մը:

Հաւատացէք, խնդրեմ, զգացումներուս անկեղծութեանը և անսահման համակրանքներուս արտայայտութեան:

Յ. ԱԼՓԻԱՐ

(Շարունակելի)

Ալ. ԹՈՓՋԵԱՆԻ «ԵՒ ԱՆԳԱՄ ՄԱՀԻՑ ՅԵՏՈՅ» ՎԷՊԻ ՇՆՈՐՀԱՀԱՆԴԷՍԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Մեր օրերուն, երբ, ցաւօք սրտի, զգալիօրէն նուազած է հետաքրքրութիւնը հայ գրողի, հայերէն ընթերցանութեան և ընդհանրապէս հայ գրքի հանդէպ, հազուադէպ է, որ հայրենիքի մէջ լոյս տեսած արձակ երկ մը այսպիսի բուռն ընդունելութիւն գտնէ Սփիւռքի մէջ, ինչպիսին ապրեցանք Ապրիլ 21-ի երեկոյեան, Մարսէյլի «Սահակ-Մեսրոպ» մշակոյթի կեդրոնի «Ս. Զրբաշեան» սրահը:

Երեկոյթը բացաւ կեդրոնի տնօրէն՝ Խաչիկ Եղլմազեան, որ ի մէջ այլոց ըսաւ. «Այսօր մեր բոլորին համար նշանակալից օր մըն է, ճաշի մը պատճառներով. առաջինն այն է որ, այս յարկէն ներս կը վայելենք ներկայութիւնը յայտնի գրաքննադատ և արձակագիր Ալեքսանտր Թոփչեանի և հանրածանօթ դերասանուհի՝ Հայաստանի վաստակաւոր արուհիստուհի՝ Անահիտ Թոփչեանի, ինչպէս նաեւ նահատակ-բանաստեղծ Ռուբէն Սեւակի Գանյը Սիւր Մէր գտնուող «Տուն Թանգարան»ի հիմնադիր-տնօրէն Պրն. Յովհաննէս Զիլինկիրեանի: Այո՛, ուրախ ենք և հպարտ, ճաշի որ դեռ երկու օրեր առաջ տեղեակ դարձանք, թէ Ալ. Թոփչեանի «Եւ Անգամ Մահից Յետոյ» վէպը արժանացած է Հայաստանի հանրապետութեան Նախագահի պատուաւոր մրցանակին, որուն պարգեւատրումը տեղի պիտի ունենար Մայիս 4-ին, երեւան, ձեռամբ Պրն. Քոչարեանի»:

Ձախէն աջ՝ Փրոֆ. Ռուպէր Տէր Մերկերեան, Ալեքսանդր Թոփչեան, Տիկ. Անահիտ Թոփչեան, Ռուպէր Ազելազեան, Խաչիկ Եղլմազեան, Ֆրետի Ջամանճեան:

Խ. Եղլմազեան իր ելոյթի ընթացքին, բարձր գնահատեց այս ստուար վէպը, յատկապէս նշելով, որ ան գրուած է բարձրորակ արուեստով, վարպետ արձակագրի հմտութեամբ և կ'ընթերցուի լարուած հետաքրքրութեամբ: Այս վէպը լայն և ջերմ ընդունելութիւն գտած է Սփիւռքի թէ Հայաստանի մէջ, և բազմաթիւ հեղինակներ, միաձայն՝ վէպը որակած են ոչ միայն որպէս վերջին տարիներու, այլեւ ընդհանրապէս հայ գրականութեան ուշագրաւ երեւոյթներէն մէկը: Օրինակ՝ բանասիրական գիտութիւններու թեկնածու Վահէ Արսէնը կը գրէ. «Ալ. Թոփչեանի վէպն անակնկալ յայտնութիւն է: Ան կը զարմացնէ ամէն ինչով, և կարող ենք ըսել, որ իր տեսակի մէջ եզակի է, եզակի է հայ արձակի պատմութեան մէջ»: Բանասիրական գիտութիւններու doctor-habilitate Արտեմ Յարութիւնեանն «Ազգ» թերթի մէջ տպագրած իր խոր վերլուծական յօդուածով կ'արտայայտուի, որ «Նման վէպ դժուար է յիշել մեր գրականութեան պատմութեան մէջ»: Իսկ

բանաստեղծ Սարգիս Կիրակոսեանը «Ազդակ» թերթի մէջ [Լիբանան] կը գրէ. «Պայծառ մտայղացումով, գրողական բարձր հմտութեամբ, բարձրարուեստ ճաշակով, ջերմ ու վարակիչ շունչով, բայց մանաւանդ՝ պատումին հեղեղային թափը իր ամրակուռ կառոյցին մէջ արձանացուցած բազմահորիզոն և բազմախաւ վէպ մը, որ իրաւամբ կը դառնայ հեղինակային հոսուն վարպետութեամբ ամրագրուած դասական գործ մը»:

Ձախէն աջ՝ Փրոֆ. Ալեքսանդր Թոփչեան, Տիկ. Անահիտ Թոփչեան, Խաչիկ Երլմազեան,:

Լեզուաբան, թարգմանիչ Ռոպէր Տէր Մերկերեանը կարդաց նահատակ բանաստեղծի աղջկան՝ Շամիրամ Սեւակի նամակը ուր ան կը յայտնէր, որ առողջական պատճառով բացակայ է. և այս առթիւ կ'ողջունէ երեկոյթի կազմակերպիչներն ու մասնակիցները:

Այնուհետեւ խօսքը տրուեցաւ երեկոյթի հիմնական մասնակիցներուն՝ Տէր և Տիկին Թոփչեանին, որոնք կրցան իրենց տպաւորիչ անհատականութեան տակ պահել լեփլեցուն սրահը: Արձակագրի և գրականագէտի խոր և յագեցած խօսքին կը յաջորդէր հանրաճանաչ դերասանուհիի բարձրարուեստ արտասանութիւնը: Սեւակի ճերթողութիւնը կը ներկայանար ոչ միայն գրականագիտական խորունկ վերլուծութեամբ, այլեւ տողի, հնչիւնի և յոյզի առաւել քան համոզիչ մօտեցումով:

Ալ. Թոփչեան հանգամանօրէն խօսեցաւ վէպի վրայ կատարուած աշխատանքի, վիպասանին սպասող որոգայթներու և վտանգներու մասին, յատկապէս նշելով, որ դիւրին բան չէ յօրինուածքի հերոս դարձնել եղեռնի նահատակ բանաստեղծը, ստեղծել անոր սիրոյ, անոր ստեղծագործութեան և նահատակութեան վաւերական պատմութիւնը, որ նման դէպքերուն միշտ «վտանգ կայ մէկ կողմէն միւրճուիլ գոհիկութեան ճահիճը կամ իյնալ խրատաբանութեան գիրկը»: Ան յատուկ շնորհակալութիւն յայտնեց «Ռուբէն Սեւակի Յիշատակի Տուն» հաստատութեան հիմնադիր-տնօրէն Յ. Ջիլինկիրեանին, գրքի աջակցութեան համար: Ալ. Թոփչ-

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ՓԱՅԼՈՂ ՆՈՐ ԱՍՏՂ ՄԸ՝ ԻՐԱՔԻ ՀԻՒՍԻՍԸ ԳՏՆՈՒՈՂ ՔՐՏԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

Ամերիկացիներուն 1990-ին շղթայազերծած Իրաքի առաջին պատերազմին, Իրաքի Հիւսիսային մասին մէջ, [իբր թէ] Միացեալ Ազգերու որոշումով [իրականութեան մէջ սիոնիստներուն փափաքով] Քրտական շրջան մը ստեղծուած էր:

Սատտամ Հիսէյնի կառավարութեան այս շրջանը մտնելուն առջեւ արգելք դրուած էր:

Միացեալ Ազգերուն այս որոշումը՝ իրականութեան մէջ, Հիւսիսային Իրաքի մէջ Քրտական պետութիւն մը ստեղծելու առաջին քայլն էր...:

1990-թ.էն մինչեւ այսօր՝ 2006-թ.ը, Իրաքեան Քիւրտիստանի շրջանին մէջ ի՞նչ է կացութիւնը:

Այսօր, 16 տարիներ յետոյ Իրաքեան Քրտական շրջանը, ամէն օր աւելի բարգաւաճող Քրտական իսկական պետութեան մը վերածուեցաւ:

Քրտական Ազգային ժողովը, քրտական կառավարութիւնով, քրտական բանակով և քրտական դրամով իսկական պետութիւն մը եղաւ:

***

Այսօր, Իրաքի այս Քրտական պետութիւնը՝ քարիւղի օրը կը տօնէ: Ինչո՞ւ:

Որովհետեւ Իրաքեան Քիւրտիստանի մէջ [Թրքական սահմանէն 15 քլմ. հեռաւորութեան վրայ] TAVKE-ի շրջանը, նորվեկիական D.N.O. քարիւղի ընկերութիւնը հարիւր միլիոն տակառ [պահեստի քանակութեամբ] քարիւղ գտած և արդէն արտադրել սկսած է:

Քիւրտերը ահա՛, այս քարիւղին արտադրութիւնը կը տօնեն:

Քիւրտիստանի քարիւղի Նախարարը՝ DR. HAVRAMI-ն քրտական քարիւղի եկամուտին քրտական կառավարութեան կողմէ շահագործուիլը յայտարարեց:

Եւ Քիւրտիստանի մէջ, քարիւղի նոր հորեր գտնելու համար, եւրոպական քարիւղի ընկերութիւններուն հետ նոր պայմանագրութիւններու ստորագրուած ըլլալուն լուրը տուաւ:

Այս որոշումները՝ իրաքեան Քիւրտիստանին դէպի ինքնավարութիւն յառաջանալուն փաստերն են:

Բոլորին ծանօթ է, թէ քարիւղի եկամուտը պետութեան մը տնտեսական ինքնավարութիւնը ըսել է:

Եւ իրաքեան Քիւրտիստանին իր ինքնավարութիւնը հռչակելը, ասկէ յետոյ, պարզ ձեւակերպութեան հարց մը կը դառնայ:

Տեսնուած իրականութիւնը այն է, որ Ամերիկացիներուն [աւելի ծիշդ Ամերիկեան-Սիոնական Լոպի-ին] նոր Միջին Արեւելք մը ստեղծելու ծրագիրը՝ ժամացոյցի ճշգրտութեամբ կը յառաջանայ:

Այդ պատճառաւ կ'ըսենք, թէ՝ Միջին Արեւելքի մէջ, նոր աստղ մը կը ծնի՝ Իրաքին Հիւսիսը, Քրտական պետութիւնը նոր գտնուող քարիւղի իր հանքերով, Միջին Արեւելքի մէջ մեծ դեր մը պիտի սկսի խաղալ:

Եւ իրաքեան Քիւրտիստանի հողերը՝ աշխարհի քարիւղի ամենամեծ պահեստերուն շրջանը եղող՝ MOUSUL - KERKÜK - TAVKE-ի եռանկիւնին մէջ կը գտնուին:

Եւ քարիւղով հարուստ այս հանքերուն տեղը եղող Իրաքեան Քիւրտիստանը՝ Արաբներուն և Թուրքերուն կռնակը գտնուող, Ամերիկեան գործակալ պետութեան մը դերը պիտի կատարէ:

Ահա, Ամերիկայի հրէական-սիոնական լոպի-ին, Միջին Արեւելքի ծրագիրներուն մէջ, Թրքական և արաբական վտանգին դէմ ստեղծուող նոր զէնքը՝ Միջին Արեւելքի նոր աստղը, միացեալ և հարուստ Քրտական Պետութիւնը:

Յ. Հ.

TÜRKLERIN (SÖZ DE) BILMEDIKLERI GERÇEKLERI AÇIKLIYORUZ

ORTA DOGUDA PARLIYAN
YENI BIR YILDIZ
IRAKIN KUZEYINDEKI KÜRT DEVLETI

AMERIKALILARIN 1999-DA BASLATTIKLARI BIRINCI IRAK HARBINDE, IRAKIN KUZEYINDE (SÖZDE) BIRLESMIS MILLETLERIN KARARI ILE (GERÇEKTE SIYONISTLERIN ISTEGI ILE) BIR KÜRT BÖLGESI KURULMUSTU.

VE SADDAM HÜSEYIN HÜKÜMETININ BU BÖLGEYE GIRMESI YASAKLANMISTI.

BIRLESMIS MILLETLERIN BU KARARI, GERÇEKTE KUZEY IRAKTA BIR KÜRT DEVLETININ KURULMASI IÇIN ILK ADIM IDI.

1990 DAN BUGÜNE KADAR, 2006 SENESINDE IRAKTAKI KÜRDISTAN BÖLGESINDE DURUM NEDIR ?

BUGÜN, 16 SENEDEN BERI BU KÜRT BÖLGESI, HERGÜN BIRAZ DAHA GELISEN GERÇEK BIR KÜRT DEVLETINE DÖNÜSTÜ. KÜRT MECLISI ILE, KÜRT HÜKÜMETI ILE, KÜRT ORDUSU ILE, KÜRT PARASI ILE, HAKIKI BIR DEVLET OLDU.

BUGÜN, IRAKTAKI BU KÜRT DEVLETI PETROL BAYRAMINI KUTLUYOR.

NIÇIN? ÇÜNKÜ KÜRDISTANIN (TÜRK SINIRINA 15 KILOMETRE MESAFEDE) TAVKE BÖLGESINDE NORVEÇIN D.N.O. PETROL SIRKETI YÜZ MILYON VARIL REZERV-LIK PETROL BULMUS. VE PETROL ÇIKARMAYA BASLAMIS BILE. ISTE KÜRTLER BU PETROLÜN BAYRAMINI KUTLUYOR.

KÜRDISTANIN PETROL BAKANI DR. HAVRAMI KÜRT PETROLÜNÜN GELIRININ KÜRTLERIN KONTROLÜNDE OLUCAGINI SÖYLEDI.

VE KÜRDISTANDA PETROL ARAMAK IÇIN AVRUPALI PETROL SIRKETLERIYLE YENI ANLASMALAR IMZALANDIGINI BILDIRDI.

BU KARARLAR, IRAK KÜRDISTANININ, BAGIMSIZLIGA DOGRU ILERLEMESININ DELILIDIR.

MALÜM YA PETROL GELIRI, BIR DEVLETIN EKONOMIK BAGIMSIZLIGI DEMEKTIR.

VE IRAK KÜRDISTANIN ÖZGÜRLÜGÜ ILE ILAN ETMESI, BUNDAN SONRA BIR FORMALITE MESELESIDIR.

GÖRÜNEN GERÇEK SU KI AMERIKANIN (DAHA DOGRUSU AMERIKAN MUSEVI LOBISININ) YENI BIR ORTA DOGU YARATMA PLANLARI, BIR SAAT DAKIKLIGI ILE ILERLIYOR.

ÖNUN IÇIN DIYORUZ KI, ORTA DOGUNDA YENI BIR YILDIZ DOGUYOR IRAKIN KUZEYINDEKI KÜRT DEVLETI.

BU KÜRT DEVLETI YENI BULUNAN ZENGIN PETROL YATAKLARI ILE ORTA DOGUDA BÜYÜK BIR ROL OYNIYACAKTIR.

BU IRAK KÜRDISTANIN TOPRAKLARI, DÜNYANIN EN BÜYÜK PETROL REZERVLERININ BULUNDUGU MUSUL - KERKÜK- TAVKE UÇ GENI ÜZERINDE BULUNUYOR.

VE BU ZENGIN PETROL YATAKLARINA SAHIP IRAK KÜRDISTANI, ARAPLARIN VE TÜRKLERIN SIRTINDA AMERIKALILARIN PIYONU VAZIFESINI GÖRECEKTIR.

ISTE AMERIKAN MUSEVI LOBISININ YENI ORTA DOGU PLANLARINDA, TÜRK VE ARAP TEHLIKESINE KARSI YARATTIKLARI YENI SILAHI. ORTA DOGUNUN YENI YILDIZI, BIRLESIK VE ZENGIN KÜRT DEVLETI.

Ց. Զ.

եան երախտագիտական խօսքեր ըսաւ ճաեւ իր կնոջ՝ Անահիտ Թովչեանի հաւսքին՝ վէպի ձեռագրի վրայ կատարած բազմաթիւ եւ արժէքաւոր խմբագրական դիտողութիւններու համար: «Գրեթէ համա-հեղինակի աշխատանք կատարեց եւ առանց անոր օգնութեան՝ վէպը ներկայ տեսքը չէր ունենար»:

Երեկոյթը շարունակուեցաւ «Սահակ Մեսրոպ Կեդրոն»ի Տիկնանց յանձնախումբի սպատրաստած ճոխ սեղաններու շուրջ, «Վարուժան Պոզաճեան» սրահը:

ԽԱՉԻԿ ԵՐԼՄԱԶԵԱՆ

ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄՆԵՐ...

ԱՐՇԱԿ ՉՕՊԱՆԵԱՆԻ ԵՒ ՅԱԿՈԲ ՕՇԱԿԱՆԻ ԽՕՍՔԵՐԸ ԿՐԿՆՈՂ ՀԱՅ ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆ ԹՈՒԹԱԿՑԵՐՈՒՆ ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՅԱՅՏՆԱԾ ԳԱՂԱՓԱՐՆԵՐԸ, ՄԻՆՉԵՒ 1986-Թ.ՆԵՐԸ, ԸՆԴՀԱՆՐԱՊԷՍ ՀԵՏԵՒԵԱԼ ԽՕՍՔԵՐՈՎ Կ'ԱՒԱՐՏԷԻՆ.

«ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿ ՇԱՏ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՆԱՀԱՏԱԿՈՒԵՑԱՒ։ ԱՅԴ ՊԱՏՃԱՌԱՒ ԻՐ ԳՐԱԿԱՆ ՏԱՂԱՆԴԸ ՋԱՐԳԱՑՆԵԼՈՒ ԱՏԵՆ ՉՈՒՆԵՑԱՒ»։

ՆՈՅՆԻՍԿ ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԱԾ ԱՄԷՆԷՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՀԱՒԱՔԱԾՈՆԵՐԷՆ ՄԷԿԸ ԵՂՈՂ, 1986-Թ.ԻՆ ԱՆԹԻԼԻԱՍ ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԾ «ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿ - ԵՐԿԵՐ» ՀԱՏՈՐԻՆ ՄԷՋ, ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆԻ ԲԱԺԻՆԸ ՀԵՏԵՒԵԱԼ ԽՕՍՔԵՐՈՎ ԿԸ ՎԵՐՋԱՆԱՅ՝

«ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿ ՆԱՀԱՏԱԿ ԳՐԱԳԷՏՆԵՐՈՒ ԿՐՏՍԵՐԱԳՈՅՆ ԷՐ։ ՎԱՂԱԺԱՄ ՄԱՀԸ ԽԼԵՑ ԻՐՄԷ ԻՐ ՏԱՂԱՆԴԸ ԽՈՐԱՑՆԵԼՈՒ, ՀԱՍՈՒՆԱՑՆԵԼՈՒ ՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆԸ, ՈՒ ԱՉՔԵՐԸ ՓԱԿԵՑ ՎԵՐՋԻՆ ԽՕՍՔԸ ՉԸՍԱԾ»։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
(ՎՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ)

Մենք կը կարծենք, որ Ռուբէն Սեւակի մասին յայտնուած գաղափարները, և յատկապէս այն վարկածը թէ՝ «Ան իր գրական տաղանդը զարգացնելու ատեն չունեցաւ» – Ռուբէն Սեւակի գրական վաստակի մասին կատարուած ամէնէն ծանրակշիռ անիրաւութիւնն է:

Ասիկա գլխաւոր ապացոյցն է, որ այս կարծիքին տէրերը Ռուբէն Սեւակի գրութիւններուն արժէքը լաւ չեն հասկըցած:

Եւ մտածել՝ որ այդ ժամանակ, գրեթէ բոլոր նահատակ մտաւորականներուն տարիքը 35-ի շուրջ էր.– Դանիէլ Վարուժան՝ 31 տարեկան, Սիամանթօ՝ 37 տարեկան, Գեղամ Բարսեղեան՝ 32 տարեկան, Տիգրան Չէօկիւրեան՝ 31 տարեկան:

Եւ զարմանալին այն է, որ ո՛չ Դանիէլ Վարուժանի, ո՛չ Սիամանթոյի և ո՛չ ալ միւս երիտասարդ նահատակ մտաւորականներուն իրենց տաղանդը «խորացնելու» մասին չի խօսուիր, և միայն կը խօսուի Ռուբէն Սեւակի երիտասարդ տարիքի մէջ նահատակուելուն մասին: Եւ մենք այս անիրաւութիւնը կը վերագրենք՝

1.– Հայ յետ-եղեռնեան մտաւորականներուն մեծամասնութեան տհասութեան, որոնք կաղապարուած գաղափարներ կը կրկնեն տեւապէս,

2.– Նաեւ՝ այս կարգի մտաւորականութեան մէջ հայրենասիրական և մարդասիրական անբիծ զգացումներու պակասին:

Բնական է, որ այս ձեւով մը այլասերած մտաւորականները պիտի չկրնային հասկնալ Ռուբէն Սեւակի գրութիւններուն արժէքը, որոնցմէ ուժգին կ'արտացոլան հայկական ոգին և մարդասիրական զգացումները:

***

2004-ին էր, որ Վահագն Տատրեանի միջոցաւ, հաճոյքը ունեցանք ծանօթանալու բացառիկներու շարքին դասուած հայու մը, մտաւորականի մը՝ վաւերական հայրենասէր Դոկտ. Հրանդ Մարգարեանի:

Եւ մեզի համար մեծ նորութիւն կազմեց տեղեկանալը, որ Հրանդ Մարգարեան, դեռ 1970-թ.ներուն, Ռուբէն Սեւակի մասին գրութիւններ հրապարակած է:

Մենք՝ Նիս, Դոկտ. Մարգարեան՝ Նիւ Եորք: Հակառակ այս հեռաւորութեան, մէկ քանի ամսուայ թղթակցութենէ և հեռաձայնային խօսակցութիւններէ յետոյ, արդէն շատ մօտ էինք իրարու:

... Եւ Մարտ 2005-ին՝ «Վիտէօ-քասէթ»-ը մը ստացանք: Եւ այս ձայներիզին վրայ մենք դիտելու հաճոյքը ունեցանք Դոկտ. Հրանդ Մարգարեանի 18 Փետրուար 2005-թ.ին, Նիւ Եորքի «Համազգային»-ի սրահին մէջ Ռուբէն Սեւակի մասին կատարած բանախօսութիւնը, որու մէջ ան, իր գնահատումներով կը նոյնանար, գրեթէ նոյն օրերուն, Ալեքսանդր Թօփչեանի 15 Փետրուար 2005-ին, Հայաստանի «Հ-1»ով սփրուած և Ռուբէն Սեւակին վերաբերող գաղափարներուն հետ:

Այստեղ պիտի ջանանք մէջբերել այդ բանախօսութենէն կարգ մը հատուածներ.

«Ո՞վ է Ռուբէն Սեւակ.- Բազմակողմանի անհատականութիւն մըն է՝ բժիշկ, գրող, բանաստեղծ, արձակագիր, նկարիչ, դաստիարակ:

Եւ մանաւանդ՝ ազգային ոգիով լի շիտակ և խիզախ մտաւորական մը:

Հասարակ մարդու մէջ այսքան առանձնայատկութիւններուն մէկ անձի մէջ միանալը՝ շատ դժուար է:

Բայց Ռուբէն Սեւակի մէջ այս յատկանիշները շաղկապուած են իրարու:

Ի՞նչ է արարքը Ռուբէն Սեւակի անհատականութեան:

Առաջին հերթին գերզգայուն հոգի մըն է, արարքներու խորքը տեսնելու բացառիկ կարողութեամբ, և մանաւանդ՝ հարցերը արդար և ճիշդ դատելու ընդունակութեամբ:

Եւ ի՞նչ է Ռուբէն Սեւակի մտահոգութեան առարկան:

Հայ Ազգն է: Հայ կեանքն է, հայրենիքը, հայուն իրաւունքները, և ազգային արժանապատուութիւնը»:

Լարուած և մագնիսացած կը դիտենք Դոկտ. Հրանդ Մարգարեանը: Եւ ան, Ռուբէն Սեւակի բանաստեղծութիւններէն հատուածներ ներկայացուց.

«Թրուպատուրները», «Զանգակնե՛ր, Զանգակնե՛ր», «Փողոց Աւլողը», «Դրամին Աղօթքը»: Եւ կարդաց Ռուբէն Սեւակի 1908-թ.ին Պոլսոյ «Օտէօն» թատրոնին մէջ կատարած խօսքերէն.

«Ամբողջ Եւրոպայի մէջ, աշխարհի էն շքեղ կեդրոններէն մինչեւ ամենամութ ու խաւարին անկիւնները՝ ես չեմ տեսեր ու չեմ ալ կրնար հաւատալ որ գտնուի ՏԱԿԱՒԻՆ ՄԷԿ ՈՒՐԻԾ ԱՋԳ՝ ՈՐ ԱՄԷՆ ՕՐ ՈՒ ԱՄԷՆ ՎԱՅՐԿԵԱՆ ԱՊՐԷՐ ԴԵՐԱՍԱՆԻ ՃԾՄԱՐՏԱՊԷՍ ԿԵՂԾ ՈՒ ԳԵՐԵԶՄԱՆՕՐԷՆ ԾԻԾԱՂԵԼԻ ԱՅՆ ԿԵԱՆՔԸ ՈՐ, ԴԱՐԵՐԷ Ի ՎԵՐ, ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ ԵՂԱՒ, ՄԵՐ ՍՏՐԿԱԾԱԾ ԹՐՔԱՀԱՅԵՐՈՒ ԿԵԱՆՔԸ»:

Միայն բանաստեղծ մը, թատերագիր մը, դերասան մը այսքան զգացումով կրնար արտասանել Ռուբէն Սեւակի բանաստեղծութիւնները և խօսքերը:

Եւ իրապէս ալ, քանի մը ամիս յետոյ, կրկին «Վիտէօ -քասէթ» մը ստացանք:

Այս անգամ ստացուածը, թատերագիր Հրանդ Մարգարեանին հեղինակութեամբ և բեմադրութեամբ, 17 Ապրիլ 2005-ին, Նիւ Եորքի «Համազգային»ի սրահին մէջ ներկայացուած «Երբ Արեւը Կը Լռէ» թատերգութեան տեսաերիզն էր, Ռուբէն Սեւակի ողբերգա-հերոսական կեանքին, անոր իրական պատմութիւնը պատկերացնող:

***

Յունուար 2006-ի վերջին օրերուն էր, երբ Նիւ Եորք-ի «Հայկական Ռատիօ»ի հիմնադիր Տնօրէն՝ Վարդան Ապտօ-էն ստացանք Քալիֆորնիա լոյս տեսնող «Նոր Կեանք» թերթի մէկ թիւին պատճէնը, որով կը տեղեկացուէր, թէ UCLA-ի

մէջ 3-12-2005-ին, եօթը նահատակ գրողներու համար գրական գիտաժողով մը կազմակերպուած է:

Եւ այս գիտաժողովին Դոկտ. Անահիտ Քեշիշեան-Արամունի, ներկայացուցած է Ռուբէն Սեւակ մարդը, բժիշկն ու բանաստեղծը, նահատակին «Զարդի Խենթը» ստեղծագործութեան ընդմէջէն:

Եւ դիմեցինք Քալիֆորնիա բնակող մեր բարեկամ Արմէն Արոեանին խընդրելով, որ մեզի ղրկէ այս գիտաժողովին տեսաերիզը, զոր ստացանք միջոց մը ետք:

Այս տեսաերիզին մէջ, ուրիշ բանախօսներու շարքին, Անահիտ Քեշիշեան Արամունի կը խօսէր Ռուբէն Սեւակի մասին, և անոր «Զարդի Խենթը» կը ներկայացնէր: Շատ հաճելի էր զինք ունկնդրելը:

Շատ հանգամանօրէն և անգիր կը խօսէր Ռուբէն Սեւակի և «Զարդի Խենթ»ի մասին, ըլլալով Հայաստան ուսանած գրականագէտ մը:

Եւ ոչ մէկ առթիւ և ակնարկով չկըրկնեց, որ Ռուբէն Սեւակ, երիտասարդ տարիքին նահատակուելուն պատճառաւ, իր տաղանդը չէ կրցած կատարելագործել»:

Ընդհակառակը՝ կրցաւ, մեծ յաջողութեամբ, հերոս նահատակին իսկական արժէքը ցոյց տալ:

Եւ մանաւանդ՝ եղերաբախտ գրողին «Բժիշկին Գիրքէն Փրցուած Էջեր»ու մասին իր ըսածները շատ յատկանշական էին.— «Այստեղ կ'ուզեմ, իմ համեստ կարծիքս յայտնել, Ռուբէն Սեւակի «Բժիշկի Գիրքէն Փրցուած Էջեր» գրութիւններու մասին:

Անձնապէս, համաշխարհային գրականութեան մէջ, չեմ կարդացած ուրիշ գրող մը, որ Ռուբէն Սեւակի «Բժիշկի Գիրքէն Փրցուած Էջեր»ու նման, հիւանդներու և հիւանդութիւններու մասին այսքան իրատես և, նոյն ատեն, այնքան զգայուն գրութիւններ գրած ըլլայ»:

*

20 Յունիս 2006-ին էր. Հայաստանի հեռատեսիլէն («Հ-1») բախտը ունեցանք դիտելու շատ հետաքրքրական հաղորդում մը:

Ֆրանսական ասացուածքով՝ ժողովուրդի մասնակցութեամբ "DEBAT" մըն էր տեղի ունեցողը, բանավէճ մը:

Նիւթն էր՝ «Սեռային խնդիրներու մասին տղոց տեղեկութիւն պէ՞տք է տալ, և ինչպէ՞ս...»:

Ակադեմիկոսներ, բժիշկներ, մանկավարժներ, ուսուցիչներ, մայր ու հայրեր, պարման-պարմանուհիներ զարմանազան կարծիք-տեսակէտներ յայտնեցին:

Ի զուր սպասեցինք, որ այս մեծապատիւ ակադեմիկոսներէն, բժիշկ ու մանկավարժ և ուսուցիչներէն մէկը, Ռուբէն Սեւակի այս մասին հարիւր տարիներ առաջ գրած «Վեցերորդ զգայարանք» անունը կրող՝ և «Բժիշկին Գիրքէն Փըրցըւած Էջեր»ու շարքին տեղ գտած հրաշալի գրութիւնը յիշէ և անկէ տող մը մէջբերէ: Անոնցմէ ոչ մէկը անդրադարձաւ բժշկական ճարտար ախտաճանաչումներ բովանդակող և իրենց տեսակին մէջ անգերազանցելի այդ բժշկական ու գիտա-առողջապահական տեսութիւններուն մասին:

Մինչդեռ Սփիւռքի մէջ, հայ ուսուցիչները լաւատեղեակ էին Ռուբէն Սեւակի «Վեցերորդ զգայարանք» գրութեան:

1989-ի Դեկտեմբերին, Նիւ Եորքի Սուրբ Վարդան Մայր Եկեղեցիի հանդիսասրահին մէջ, Հիւսիս. Ամերիկայի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Թորգոմ Արք. Մանուկեանի (Այժմ՝ Երուսաղէմի Պատրիարք) ներկայութեամբ, Սրբոց Նահատակաց Վարժարանի տնօրէնուհի Տիկին Զարմինէ Պօղոսեան կարդացեր էր Ռուբէն Սեւակի «Վեցերորդ Զգայարանք» գրութիւնը, զոր կը մէջբերենք այստեղ իր ներկայացուցած կարեւորութեան և այժմէականութեան համար, զայն վերցնելով «Բժիշկին Գիրքէն Փրցուած Էջեր»ու շարքէն:

ՎԵՑԵՐՈՐԴ ԶԳԱՅԱՐԱՆՔ

Հանդիպած առաջին աշակերտին հարցուր, թէ որո՞նք են մարդկային զգայարանքները: Առանց տարիքի խտրութեան ո՛չն պատասխանը պիտի ընդունիս:

– Տեսանելիք, հոտոտելիք, ճաշակելիք, լսելիք, շօշափելիք...:

Եւ սակայն ամէն մարդ գիտէ, թէ ուրիշ զգայարանք մ'ալ կայ, վեցերորդը. այն, որուն մասին չի խօսուիր և որ աշխարհ կը կենսաւորէ:

Դպրոցները կը լռեն. իր անունը անպատշաճ է: Ազատօրէն կարենալ խօսելու համար՝ իր պաշտօնին յարմար անուն մը տանք, ու համարձակօրէն կոչենք զայն սիրելիք:

Բոլոր ճաշակելիքներէն ու հոտոտելիքներէն աւելի կարեւոր է ան: Իրմէ՛ կախում ունի որ երջանիկ կամ թշուառ, առողջ կամ տխեղծ մարդկութիւն մը ծնի:

Կեանքի բոլոր հարցերուն մէջ ամէնէն առաջինն է սեռական հարցը: Բնագէտներն ու ընկերաբանները կը համաձայնին կրկնելու, թէ է՛ն դժուար խնդիրն է ան:

Բայց ի՞նչ կ'ընենք մենք, ընտանիքի հայրերս:

Կը թողունք որ տղան ինքնիրեն լուծէ այդ կնճռոտ հանգոյցը: Ու մեր կողմէ կը բաւականանանք միայն իր մէջ ներմուծելով զգուանքի ու ամօթխածութեան գաղափարը: Սեռային տգիութիւնը իբրեւ անհրաժեշտութիւն և իբրեւ սրբութիւն կը նկատենք:

Սակայն օր մը պիտի գայ - անխուսափելի՛ օրը- երբ մեր չըսածը փողոցին տղաքները պիտի ըսեն, ու որքա՜ն յոռի կերպով...:

Վա՛յ այն ատեն այդ տղուն:

Ծնողքին դաւադիր լռութիւնը, ընկերներուն ոճրապարտ մեղսակցութիւնը,

(→էջ 3)

ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄՆԵՐ... (Շար. էջ 2-էն)

արգիլուած բան մը ընելու գիտակցութիւնը իրար միանալով՝ երէկուան հրեշտակը այսօրուան իժին պիտի վերածեն:

Չեմ համարձակիր նկարագրելու, թէ այնպիսի տարիքի մը մէջ երբ սպատակիին ջղային դրութիւնը դեռ հազիւ կազմակերպուելու վրայ եղող նուրբ-ամենանո՛ւրբ- դրութիւն մըն է, ի՛նչ ահաւոր աւերներ կը գործեն այդ անվերջ ու անանուն ցնցումները:

Սակայն վտանգը միայն մարմնական չէ՝ այլ հոգեկան: Ո՛չ թէ միայն իրենց ֆիզիքական առողջութիւնը կը խաթարեն անոնք, այլ նաեւ իրենց բարոյական առողջութիւնը, իրենց նկարագիրը, իրենց զուարթութիւնը, իրենց սրբութիւնը:

Այսպէս, երիտասարդ մը որ դպրոցէն կ'ելլէ, վարդ մըն է, որ իր բոյրը կորսնցուցած է, և որուն բոլոր թերթերը փրթած են: Եթէ դեռ միակ թերթ մը ունի, ան ալ առաջին ցնծուհին պիտի փրցնէ, այնպէս որ փշալից կոթ մը միայն պիտի մնայ իր ապագայ կնոջ ձեռքը...:

Որովհետեւ, ինչո՞ւ չէ- այդ տգէտ պատանին, որ ո՛չ մէկ առողջապահիկ կանխազգուշութիւնով չզինեցինք, վաղը, սիրելու խաբկանքով, համբոյրի մը փոխարէն պիտի ստանայ ախտերուն է՛ն սարսափելին, և դարմանուելու խաբկանքով՝ կրկնօրէն պիտի զոհուի այն տիտղոսաւոր շառլաթաններուն որ բժշկութիւնը պոռնկացուցին...:

Ահա թէ ինչպէս՝ ամօթի և մեղքի պատրուակով՝ թոյնի աղբիւր մը կը դարձընենք այն զգայարանքը, որ ամէնէն իրական երջանկութեան գործիքն է՝ Բնութեան կողմէ մեզի նուիրուած:

Զգուշութի՛ւն: Չստորնացնենք, չխաթարենք, չբթացնենք զայն, սեռական զգայարանքը:

Կենդանական աշխարհին մէջ քանի՛ քանիներ կան, որ մի՛այն այդ զգայարանքով ու մի՛այն այդ զգայարանքին համար կ'ապրին:

Ո՛վ չի ճանչնար Էֆէմէր թիթեռնիկը, այն շնորհալի թիթեռնիկը որ ամառ գիշերներ կու գայ ձեր լապտերին շուրջ բացխփելու իր թեթեւ թեւերը: Ան կ'ապրի ամէնէն կարճատեւ ու ամէնէն գեղեցիկ կեանքով որ կարելի ըլլայ երեւակայել: Ճաշակելիք չունի, չի կրնար ուտել, քանի մը ժամէն պիտի մեռնի. բայց պի-

ՄԵՐ ԱՅՍ ԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՁՕՆԵՆՔ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԵԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՔԻՒՐՏ ՀԱՅՐԵՆԱՍԷՐԻ ՄԸ ՀԵՏ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Վերջին տարիներուն Փարիզի մէջ, Քիւրտ հայրենասէրի մը ծանօթացանք:

Պոլսոյ ծարտարագիտական վարժարանէն շրջանաւարտ մըն էր: եւ հիմա Փարիզի մէջ կ'ապրէր ուրիշ գործով մը:

Պոլսոյ մէջ ծախակողմեան երիտասարդներուն կատարած շարժումներուն մասնակից էր... եւ իսկական ծախակողմեան մարտիկ մը:

Բայց յետոյ, թրքական ոստիկանութեան վայրագութեան ենթարկուած ըլլալուն՝ ստիպողաբար Պոլսէն հեռացեր և Ֆրանսա ապաստաներ է:

Պոլիս ապրած տարիներուն, հայ ծախակողմեան երիտասարդներուն հետ սերտ կապեր հաստատեր է: Ձախակողմեան հայ մարտիկ՝ կարպիս Ալթընօղլու-ին և անոր ընկերներուն շատ լաւ ծանօթ էր:

Պոլսոյ գրողներէն Մկրտիչ Մարկոսեանին հիացող մըն էր, և անոր գիրքերէն "GÂVUR MAHALLESI" և "SÖYLE MARGOS NERELISEN"ին մէջ գրուածները գոց գիտէր:

Բայց նոյն ատեն տեղեակ էր՝ 1915-թ.ին Քիւրտերուն, Թուրքերուն գործիքը ըլլալով՝ հայոց դէմ կատարած վայրագութեան:

Այս խօսակցութեան ընթացքին ան մեզի հետեւեալը ըսաւ.

«Դարերէ ի վեր Յոյները, Հայերը և Քիւրտերը խծանկար կառոյց մը գոյացուցած ըլլալով, միասին կ'ապրէին: Յետոյ Թուրքերը, մեր միջեւ երկպառակութիւն մուծեցին...:

Այս խծանկար կառոյցին խորտակման պատճառ եղողներուն Աստուած պատիժը տայ»:

⁂

***

Ասկէ քանի մը ամիս առաջ էր: Այս քիւրտ հայրենասէրը մեզի ըսաւ, թէ՝ իրաքեան Քիւրտիստանը տեսնելու պիտի երթայ... վերադարձին գինք տեսանք:

Ճամբորդութենէն շատ գոհ մնացած էր... եւ մեզի երկարօրէն պատմեց Քիւրտիստանի մէջ իր տեսածները. «Փարիզէն Գերմանիա գացի: Գերմանական քաղաքներէն դէպի իրաքեան Քիւրտիստան մեկնող օդանաւային ուղիղ թռիչքներ կան:

Գերմանիոյ մէջ վեց միլիոն թուրք կայ կ'ըսեն: Բայց այս վեց միլիոն թուրք ըսուած մարդոց կէսը քիւրտ է:

Այդ պատճառաւ Գերմանիայէն դէպի իրաքեան Քիւրտիստան ճամբորդող շատ քիւրտեր կան:

Ես ալ Միւնիխէն մեկնող օդանաւը նստայ: եւ օդանաւը դէպի իրաքեան Քիւրտիստանի "SÜLEYMANIYE" քաղաքը իջաւ:

Օդանաւէն իջնելէ քիչ յետոյ իսկական Քիւրտիստան եկած ըլլալս հասկցայ:

Ամէն բան քիւրտերուն ձեռքն էր: եւ քրտական պետութիւնը "DI FACTO" կազմուած էր:

Ջինուորները, ոստիկանները, պաշտօնեաները և մանաւանդ ժողովուրդը – բոլորն ալ քիւրտ էին:

եւ շատ մեծ թիւով շինարարական աշխատանք կը կատարուէր:

Կրնամ ըսել, որ ամբողջ իրաքեան Քիւրտիստանը շինարարական հրապարակի մը վերածուած է:

եւ մօտ ատենէն պիտի տեսնէք՝ բոլորովին արդիական Քիւրտիստան մը պիտի հիմնուի:

եւ գիս ամէնէն շատ տպաւորող երեւոյթը՝ Քիւրտիստանի մէջ տիրող կարգապահութիւնը եղաւ:

Ամբողջ Քիւրտիստանի ժողովուրդը, իրենց հայրենիքին ապահովութեան համար կ'աշխատի: Ամէն մէկ քիւրտ, զինուորի մը, ապահովութեան պաշտօնեայի պարտականութիւնը կը կատարէ:

եւ մանաւանդ ուշադրութիւնս գրաւեց երեւոյթ մը- Ամերիկացիները Քիւրտիստանի մէջ, ամէն կողմ, առանց զէնքի կը պտըտէին:

Ամերիկացիները, Քիւրտիստանի մէջ, ինքզինքնին բոլորովին ապահովութեան մէջ կ'զգան:

եւ ամէնէն կարեւորը՝ քիւրտ զինուորները որոնք Ամերիկացիներու պէս հագած են, իսրայէլացի սպաներու կողմէ կը մարզուին:

Իսրայէլին Քիւրտիստանի թիկունք կանգնիլը գիս շատ ուրախացուց:

եւ իսկապէս հաւատացի, որ ասկէ յետոյ, թուրքերը Քիւրտիստանի վրայ չեն կրնար արշաւել... եւ որոշում տուի- պիտի մեկնիմ Ֆրանսայէն և իրաքեան Քիւրտիստան պիտի երթամ: եւ, վերջնականապէս, հոն պիտի հաստատուիմ:

եւ քիւրտ մը ըլլալով, քիւրտ ծարտարագէտ մը ըլլալով, հայրենիքիս վերականգնումին օգնելը, ինծի համար պարտականութիւն և, նոյն ատեն, հաճոյք մը կը նկատեմ»:

Յ. Չ.

տի մեռնի ամէնէն բնական, ամէնէն իտէալ մահով, առանց ծերանալու, առանց հիւանդանալու, առանց ցաւելու...: Երջանի՛կ թիթեռնիկ, սնունդի պէտք չունի, որովհետեւ ստամոքս չունի, կեանքի հոգ չունի, որովհետեւ իր օրերը համրուած են: Իր միակ զբաղումը սէրն է. ան պիտի բարձրանայ եթերին մէջ, իրեն պէս Վաղամեռիկ թիթեռնիկ մ'ալ պիտի գտնայ: Ու պիտի սիրէ, ու պիտի մեռնի իրեն նուիրուելով...:

Ան պիտի իրականացնէ բանաստեղծին երազը. *«Ծնիլ, սիրել, մեռնիլ...»:*

Իրեն համար չէ Ծամֆօռին սէրը, այլ սէրը որ *«երկու մաշկերու հպումն է»* և որ այլասերած մարդկութիւն մը միայն կրնար հնարել:

Հազար դարերու քաղաքակրթութիւնով մը Բնութենէն հեռացած մարդկային սրտին մէջ անգամ՝ տեսէք՝ թէ ինչպիսի ճոխ ծաղիկներով կը պճնուի ան.—

«Էն թշուառ ուղեղին մէջ թողէք որ սէրը քսանչորս ժամ աշխատի, ու ահա թէ ինչ պիտի գտնէք հոն,—կ'ըսէ Սթանտալ,—ձմեռնային տերեւաթափ ճիւղ մը կը նետեն Սալցպուրկի աղահանքի մը մէջ, եւ երբ քանի մը ամիս յետոյ զայն դուրս կը քաշեն, այնպիսի ւսպպղուն բիւրեղներով ծածկուած է, ադամանդներու այնպիսի անհունութիւն մը պճնած է ամենափոքր ոստերն անգամ, որ անկարելի է ճանչնալ նախկին ճիւղը...»:

«Երեւակայութի՛ւն» պիտի ըսէք: Ազատ թողէք երկու սիրահարները որ Բնութեան ձայնին հետեւին, ու պիտի տեսնէք թէ ի՞նչ գեղեցիկ իրականութիւն է այդ երեւակայութիւն կարծուածը:

Հոգւոյն և մարմնին այնքան սեղմ ու փոխադարձ ազդեցութիւնը մարդկային ուրիշ ոչ մէկ գործունէութեան ատեն կարելի է տեսնել:

Միսին մէջ այնպէս մը կը փոթորկի հոգին՝ որ ոսկորներուն ամէնէն անշարժ բջիջներն անգամ վայրկեան մը իրենց ապրիլը կը զգան:

Արուն ու էգը, սէրն ու սեռը, մարմինն ու հոգին իրար խառնուելով՝ միանգամայն Տիեզերքին ու Աստուծոյն կը խառնուին:

Մարդկային ո՛չ մէկ զգայարանք, կենդանական ո՛չ մէկ գործողութիւն, բնագիտական ո՛չ մէկ երեւոյթ այնքան խորհրդաւոր է:

Այդ գերագոյն վայրկեանին, է՛ն սեւ մարդը արշալոյսներ հրդեհելու ընդունակ հրաշէկ հոգի մը կ'ըլլայ: Է՛ն ստոր մարդը կը հաւաքէ ինչ որ կայ իր մէջ լաւագոյնն՝ կուսական կաղապարի մը մէջ նետելու համար զանոնք:

— Վայրկեանական ցնցո՛ւմ մը...,—կ'ըսէ Մարք Օրէլ:

Բայց այդ մէկ ցնցումը անհունները կը դողացնէ ու յաւիտեանները կը բեղմնաւորէ...:

Այսպէս է սէրը. մաքուր, առողջ, բնական սէրը:

Իմաստութի՞ւն թէ յիմարութիւն. չեմ գիտեր: Կը զգամ միայն, որ մարդկային ամենաբարձր արտայայտութիւնն է ան: Անո՛վ է որ Աստուած մեր մէջ կը յայտնըւի. Աստուած սէր է:

Պատրաստենք մեր զաւակները այդ մեծ օրուան համար: Ու սորվեցնենք իրենց Վերածնունդի առաջին օրէնքը:

Առողջ սէր, առողջ սեռ:

Բանկալթի, 1914 **ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿ**

BIZ BU YAZIMIZI

ERMENI GENÇLERINE ITHAF EDIYORUZ

TÜRKLERIN (SÖZDE) BILMEDIKLERI GERÇEKLERI AÇIKLIYORUZ

BIR KÜRT VATANSEVERI ILE SOYLESI

SON SENELERDE PARISDE BIR KÜRT VATANSEVERI ILE TANISTIK. ISTANBUL MÜHENDIS OKULUNDAN MEZUN BIR MÜHENDIS. SIMDI PARISDE YASIYOR. VE BASKA BIR IS YAPIYOR.

ISTANBULDA SOLCU GENÇLERIN EYLEMLERINE ISTIRAK ETMIS. HAKIKI BIR SOLCU MILITAN. FAKAT TÜRK POLISININ VAHSETI ILE MARUZ KALMIS, VE MECBUREN UZAKLASMIS STANBULDAN. VE FRANSAYA SIGINMIS.

ISTANBULDA YASADIGI SENELERDE ERMENI SOLCU GENCLERI ILE YAKIN ILISKILER KURMUS. GARBIS ALTINOGLU-NU VE ONUN ARKADASLARINI ÇOK IYI TANIYOR. ISTANBULLU YAZARLARDAN MIGIRDIÇ MARGOSYANIN HAYRANI. ONUN KITABLARINDAN "GÂVUR MAHALLESI" VE "SÖYLE MARGOS NERELISEN ?" DE YAZDIKLARINI EZBERE BILIYOR.

FAKAT AYNI ZAMANDA, KÜRTLERIN 1915-DE TÜRKLERIN ALETI OLARAK ERMENILERE KARSI YAPTIKLARI VAHSETI DE ÇOK IYI BILIYOR.

BU MEVZUDA KONUSURKEN BIZE SUNLARI SOYLEDI.

"ANATOLYADA ASIRLARDAN BERI RUMLAR, ERMENILER, KÜRTLER BIR MUZAIK KURULUS OLARAK BERABER YASIYORLARDI. SONRA TÜRKLER ARAMIZA NIFAK SOKTU. BU MOZAIKI YIKANLARIN ALLAH CEZASINI VERSIN"....

BUNDAN BIR KAÇ AY EVVELDI. BU KÜRT VATANSEVERI BIZE IRAK KÜRDISTANINI GÖRMEYE GIDECEGINI SÖYLEDI.

....DÖNÜSÜNDE KENDISINI GÖRDUK. SEYFHATTEN ÇOK MEMNUN KALMISTI.

VE BIZE GÖRDÜKLERINI UZUN UZUN ANLATTI.

"PARISTEN ALMANYAYA GITTIM.

ALMAN SEHIRLERINDEN IRAK KÜRDISTANINA GIDEN DIREKT UÇAKLAR VAR. ALMANYADA ALTI MILIYON TÜRK VAR DENIYOR AMA, BU TÜRK DENILEN INSANLARIN YARISI KÜRT.

ONUN IÇIN ALMANYADAN UÇAK ILE IRAK KÜRDISTANINA GIDEN ÇOK KÜRT VAR. BEN DE MÜNIH-DEN KALKAN UÇAGA BINDIM. VE UÇAK DIREKT UÇUSLA IRAK KÜRDISTANININ SÜLEYMANIYE SEHRINE INDI.

UÇAKTAN INDIKTEN HEMEN SONRA, HAKIKI KÜRTISTANA GELDIGIMI ANLADIM.

HER SEY KÜRTLERIN ELINDE IDI.

VE KÜRT DEVLETI DI FACTO KURULMUSTU. ASKER, POLIS, MEMUR VE HALK HEPSI KÜRT. VE MUAZZAM INSAAT FAALIYETI VAR. VE DIYEBILIRIM KI BÜTÜN IRAK KÜRDISTANI BIR SANTIYE HALINDE. VE YAKIN ZAMANDA GÖRECEKSINIZ TAMAMEN MODERN BIR KÜRDISTAN KURULUCAK.

VE BENI EN FAZLA ETKILIYEN, KÜRDISTANDAKI DISIPLIN. BÜTÜN KÜRDISTAN HALKI VATANLARININ GÜVENLIGI IÇIN ÇALISIYOR. HER KÜRT, BIR ASKER, BIR GÜVENLIK AJANI VAZIFESINI GÖRÜYOR.

VE BILHASSA DIKKATIMI ÇEKTI. AMERIKALILAR HER YERDE SILAKSIZ DOLASIYOR. ONLAR, KÜRDISTANDA KENDILERINI TAMAMEN GÜVENLIK IÇINDE HISSEDIYORLAR.

VE EN MÜHIMI. KÜRT ASKERLERINI, AMERIKALILAR GIBI GIYINMIS ISRAILLI SUBAYLAR EGITIYOR.

ISRAILIN KÜRDISTANA DESTEK OLMASI BENI ÇOK MEMNUN ETTI. VE INANDIM KI BUNDAN SONRA TÜRKLER KÜRDISTANA SALDIRAMAZ...

VE KARAR VERDIM. FRANSAYI TERK EDECEM. VE IRAK KÜRDISTANINA GIDECEM. VE KATI OLARAK ORAYA YERLESECEM.

BEN BIR KÜRT OLARAK, BIR KÜRT MÜHENDIS OLARAK VATANIMIN KALKINMASINA YARDIM ETMEYI BIR VAZIFE VE BIR ZEVK ADDERIYORUM."

B. Ç.

ISRAËL,
L'INTOUCHABLE ETAT VOYOU

ԻՍՐԱՅԷԼ՝
ԱՆՁԵՌՆՄԽԵԼԻ ՍՐԻԿԱՑ - ՍՏԱՀԱԿ
ՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

7 ՅՈՒԼԻՍ 2006 ԹՈՒԱԿԻՐ
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ "RIVAROL" ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹԻՆ
ԱՅՍ ՎԵՐՆԱԳԻՐԸ՝ ՇԱՏ ԻՄԱՍՏԱԼԻՑ
ԱԽՏԱՃԱՆԱՉՈՒՄՆ Է ՆԱԽԱՅԱՐՁԱԿ ԵՒ ԱՆԳՈՒԹ
ՍԻՈՆԱԿԱՆ-ՀՐԷԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
[ՀՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ]

RIVAROL

"Quand les peuples cessent d'estimer, ils cessent d'obéir"

HEBDOMADAIRE DE L'OPPOSITION NATIONALE ET EUROPÉENNE

11 տարիներէ իվեր, «Նայիրի»ի մէջ կը ջանանք Սիոնական հրեաներուն իսկական կերպարը յայտնաբերել:

Գրեցինք աւոնց Աշխարհին տիրելու նպատակով կատարած սադրանքներուն մասին:

Գրեցինք մանաւանդ Սիոնական հրեաներուն Հայկական ցեղասպանութեան բուն պատասխանատուները ըլլալուն մասին:

Եւ հրէական այս սադրանքները կը շարունակուին և պիտի երկարին տեւաբար...

Եւ այսօր, Պաղեստինի և Լիբանանի մէջ կատարուած ողբերգութիւնները՝ հրէական ծրագիրներուն գործադրման հանգրուաններէն մէկն են միայն:

***

Հրեաները Պաղեստինի մէջ, մինչեւ 1900-թ.ները փոքրամասնութիւն էին, հոն ապրող Արաբ-Պաղեստինցիներու թիւին հետ բաղդատաբար:

Բայց, Սիոնիզմի հիմնադիր THEODOR HERZEL-ին կարգադրութենէն յետոյ, հրեաները սկսան խուժել Պաղեստին:

Նախ՝ Պաղեստինցիներէն, շատ բարձր գումարներով, աւոնց հողերը գնել սկսան:

Այս՝ առաջին քայլն էր:

Հրեաները, քիչ մը զօրանալէ յետոյ, զանազան սադրանքներով վռնտեցին Պաղեստինցիները իրենց հայրենիքէն:

Երկրորդ Համաշխարհային Պատերազմէն յետոյ, հրեաները Պաղեստինի մէջ, այլեւս շատ զօրացած էին արդէն:

Եւ 1948-թ.ին, Միացեալ Ազգերու Ժողովը, Հրէական և Պաղեստինեան զոյգ պետութիւններ հիմնելու որոշում տուաւ, Արաբական և Հրէական՝ երկու պետութեանց սահմանները ճշդելով:

Բայց, նորաստեղծ Իսրայէլեան պետութիւնը, զանազան պատրուակներով, չընդունեց որ Արաբ-Պաղեստինեան պետութիւն մը հիմնուի՝ իրեն դրկից:

Եւ հրեաները ամէն ներգութիւն ըրին, որ Արաբ-Պաղեստինցիները հեռանան իրենց հայրենիքէն:

Պաղեստինցիները իրենց հողերէն հեռացնելու համար հրեաներուն կատարած չարագործութիւնները՝ եթէ ուշադրութեամբ ուսումնասիրուին պիտի տեսնուի, որ հրէական այս արարքները Պատմութեան ողբերգական էջերուն մաս կը կազմեն...

Եւ հրեաները 1948-թ.էն մինչեւ այսօր, իրենց ներգ խաղերով ու ահաւոր սուտերով չթոյլատրեցին, որ Պաղեստինեան Պետութիւն մը հիմնուի:

Բոլորին ծանօթ է՝ 1948-թ.էն մինչեւ այսօր Պաղեստինեան պետութեան մը հիմնումին արգելք ըլլալու համար, հրեաներուն Արաֆաթի և աւոր ընկերներուն դէմ կատարած սադրանքները:

***

Եւ խեղճ Պաղեստինեան ժողովուրդը, այս ցաւալի վիճակով, հասաւ մինչեւ մեր օրերը՝ 2006 - տարեթիւը:

Եւ 2006-թ.ի առաջին ամիսներուն, Արեւմտեան պետութիւններուն պահանջած ձեւով ու ամենայն օրինաւորութեամբ, ընտրութիւն կատարուեցաւ Պաղեստինի մէջ:

Եւ հոն, գոյութիւն ունեցող երկու առաջնակարգ կազմակերպութիւնները՝ «Ֆաթհ» և «Համաս», Պաղստինեան վարչական իշխանութիւնը ձեռք անցընելու համար, շատ օրինական ձեւով ու պայմաններու մէջ, ընտրապայքար մղեցին իրարու դէմ:

Պաղեստինցի ժողովուրդը այլեւս զզուած ըլլալով «Ֆաթհ»ի 50 տարիներէ իվեր կատարած անյաջող աշխատանքներէն (որովհետեւ Ֆաթհ-ի ղեկավարներէն շատեր ծախու առնուած էին Ամերիկացիներու կողմէ), մեծամասնութեամբ «Համաս»ին տուաւ իր քուէները իր ազատ կամքով և ժողովրդավարական ազատ ընտրութեամբ:

Եւ, իբր թէ ազատ ընտրութեան ջատագով Արեւմտեան պետութիւններուն մէջ, ի՛նչ պոռչտուք բարձրացաւ «Համաս»ի ընտրութիւններուն մէջ յաղթած ըլլալուն համար:

Եւ այդ ընտրութիւններէն յետոյ, որոնց մէջ մեծամասնութեան հասած էր «Համաս», Հրէաստանը գրեթէ պատերազմական վիճակ յայտարարեց «Համաս»ի դէմ:

Նախ՝ դրամական ելքն ու մուտքը արգիլեց: Յետոյ՝ թափ տուաւ Պաղեստինեան մարտիկներուն ղեկավարները ֆիզիքապէս ոչնչացնելու, «հաշուեյարդարի» ենթարկող իր ոճրային դաւերու գործադրութեան:

Բնական է, Պաղեստինցիներն ալ, ինքնապաշտպանութեան պիտի դիմէին:

Եւ Պաղեստինցիները յաջողեցան հրեայ զինուոր մը առեւանգել, որ կարենան պաղեստինեան բանտարկեալները անով փոխանակել:

Եւ այս հրեայ զինուորին առեւանգուիլը պատրուակ եղաւ, որ հրեաները քանդեն Պաղեստինեան ժողովուրդին բոլոր կենսական կառոյցները՝ "GAZA"ի մէջ, և մասնաւորաբար՝ ելեկտրական կայանը որ Կազա-յին ելեկտրական հոսանք կը մատակարարէր 85 առ հարիւր համեմատութեամբ:

Եւ մէկ հրեայ զինուորի փոխարէն, հրեաները պաղեստինեան Համաս-ի

իշխանութեան նախարարներ, երեսփոխաններ ու հարիւրէ աւելի պաղեստինեան մարտական առաջնորդներ ձերբակալեցին և Հրէաստան տարին:

Կրնա՞ք երեւակայել... մէկ զինուորի (կամ մէկ քանի զինուորի) առեւանգուելուն պատրուակով երկիր մը քանդել, ռմբակոծումներով հարիւրաւոր անմեղները սպաննել և պաղեստինեան բազմաթիւ առաջնորդներ առեւանգել ոչ բանտարկել...:

Այս անմարդկային, բարբարոսական արարքները ի՞նչ տարբերութիւն ունին խժդժութիւններէն Նացի գերմանացիներուն որոնք, մէկ գերմանացիի հասցուած վնասին դէմ, հարիւր պատանդ կը գնդակահարէին:

***

Պաղեստինի ժողովուրդին ջարդուիլը բնական է, որ անտարբեր պիտի չձգէր անոնց եղբայրները եղող և մեծ մասամբ հրէական բարբարոսութիւններուն պատճառաւ հարաւային Լիբանան ապաստանած պաղեստինցի Արաբ ժողովուրդը:

Արդէն հարաւային Լիբանանի ժողովուրդը տեւական պայքարի մէջ էր հրեաներուն դէմ:

Եւ հրէական օդանաւերը, ամենափոքր պատրուակով, կը ռմբակոծէին հարաւային Լիբանանը:

Պատերազմական այս վիճակին մէջ, հարաւային Լիբանանի մեծ մասամբ Շիի -համայնքի մարտիկներ խմբող «Հըզպալլա» կազմակերպութեան անդամներ, սահմանի պահակներէն երկու հրեայ զինուոր կ'սպաննեն և երկու ուրիշներ ալ կ'առեւանգեն:

Սահմանային այս պատահարը պատրուակ ծառայեց հրեաներուն, որ Լիբանանի վրայ օդանաւերով յարձակումի անցնին, քանդեն Պէյրութի օդակայանը, քանդեն Լիբանանի մայր ճամբաներու վրայի գլխաւոր բոլոր կամուրջները, ռմբակոծեն Լիբանանի կենսական կեդրոնները: Անմեղ քաղաքացիներ՝ մեծ ու պզտիկ, սպաննուին կամ վիրաւորուին: Յաւելուած՝ ծովէն մարտանաւերով կը պաշարեն լիբանանեան ափերը, որ Լիբանան տնտեսապէս խեղդուի:

***

Եւ ցարդ եղածին պէս՝ հրէական այս բարբարոսութիւններուն դէմ իբր թէ մարդասէր, իբր թէ քրիստոնեայ Արեւմտեան պետութիւնները կը լռեն, և իրենց հանգիստ ու անհոգ կեանքը կը շարունակեն:

Եւ ոչ մէկ խօսք, հեղինակաւոր զսպիչ բողոք կը լսուի հրեաներուն կատարած այս ջարդերուն դէմ:

Այլ՝ ընդհակառակը (իբր թէ քրիստոնեայ ու մեծ հաւատացեալ G. W. BUSH, Գերմանիոյ մէջ յայտարարեց, թէ «Իսրայէլ ինքզինք պաշտպանելու իրաւունք ունի»...

Բոլոր Արեւմտեան լրատու աղբիւրները՝ հեռատեսիլները, թերթերը նոյն յանկերգը կը կրկնեն:

«Իսրայէլ Արաբ տերորիստներու դէմ կը պայքարի»:

Եւ, մեզի համար ամէնէն ցաւալին, մեր հարազատներէն մէկուն լիբանանեան ողբերգութեան մասին կատարած ախտաճանաչումն էր՝ *«Լիբանան ե՞րբ պիտի փրկուի այս տերորիստներէն»:* Բո՛ւն զոհը ահաբեկիչ, իսկ վաւերական ահաբեկիչը զոհ կ՛ընդունուի...:

***

Միջազգային լրատուական ցանցին տարածած այս սուտ լուրերուն պատճառաւ, եւրոպական ժողովուրդները իրականութիւնները տեսնելու կարելիութիւնը չունին դժբախտաբար:

Բայց, շատ փոքր թիւով պարբերաթերթեր ճշմարտութիւնը գրելու քաջութիւնը կ՛ունենան, ինչպէս "RIVAROL" շաբաթաթերթին առաջին էջին սա վերտառութիւնը՝

ISRAËL, L'INTOUCHABLE ETAT VOYOU

ԻՍՐԱՅԷԼ՝ ԱՆՁԵՌՆՄԽԵԼԻ ՍՐԻԿԱՅ - ՍՏԱՀԱԿ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

Բայց, քանի՞ հոգի կը կարդայ այս թերթը և իրականութիւնները գիտնալ: Շատ փոքր (համեմատաբար) թիւով գիտակից անձեր ծանօթ են իրականութիւններուն, բո՛ւն ճշմարտութեան:

Բայց, այս սուտ լուրերուն մէջէն, երբեմն դուրս կը սպրդին իրականութիւններ, որոնցմէ մէկը ֆրանսական հեռատեսիլին Պէյրութէն կատարած մէկ հաղորդումն էր, որ մեզ շատ տպաւորեց:

Հրէական օդային ռմբակոծումներով կործանած Պէյրութի շէնքերուն և կամուրջներուն առջեւ կեցած տարեց լիբանանցի մը, իր ցաւը այսպէս կը յայտնէր.

«Այս բարբարոսութիւնները կը կատարուին իբր թէ «Հըզպալլա»յին դէմ:

Բայց, այս ռմբակոծումները տեսնելէ յետոյ մենք, բոլորս ալ, Հըզպալլա-ներ ենք այսօր»:

***

Ուրիշ իրականութիւններու արտացոլումը տեսանք երբ, Պերլինի մէջ, Պուշի «Իսրայէլ ինքզինք պաշտպանելու իրաւունք ունի» խօսքը լսելէ յետոյ, ֆրանսական հեռատեսիլը ցուցադրեց զանգուածային ցոյցը (→էջ 3)

ԻՍՐԱՅԷԼ, ԱՆՁԵՌՆՄԽԵԼԻ ՍՐԻԿԱՅ - ՍՏԱՀԱԿ... (Շար. էջ 2-էն)

Պերլինցիներու, որոնք բողոքի ելած էին Պուշի ներկայութեան ու խօսքերուն դէմ: Անոնց պաստառներուն և ցուցանակներուն վրայ գրուած էր.–

«Աշխարհի մեծագոյն տերորիստը՝ GEORGES W. BUSH»

«Պատերազմի յանցապարտ GEORGES W. BUSH, LA HAYE-ի դատարանը պէտք է տարուիս որ դատուիս»

***

Այնքան ատեն, որ դրամի իշխանութիւնը Սիոնիստներուն ձեռքն է, Պաղեստինեան և Լիբանանեան ողբերգութիւնները և ասոնց նմանները պիտի շարունակեն կրկնուիլ:

Բայց մենք այսօր յոյս մը ունինք: Մենք կը հաւատանք, որ ժողովուրդները յաւիտեան խաբել կարելի չէ:

Որովհետեւ մարդկային հոգեկան կառոյցը՝ միջոց մը յետոյ, իրականութիւնները տեսնել պիտի սկսի:

Եւ մանաւանդ ուրիշ մեծ յոյս մը ունինք: Ան ալ՝ Չինաստանի մէջ կատարուած «հրաշք»ներն են:

Դեռ հարիւր տարիներ առաջ, Արեւմտեան պետութիւններու կողմէ

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՀԱՅ ԱԶԳԻՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆԸ ԵՂՈՂ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ՄԻՆՉԵՒ ՎԵՐՋ

ՀԱԻԱՏԱՐՄԱԲԱՐ ԾԱՌԱՅՈՂ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՊԷՅ ՏԱՏԵԱՆԻՆ ԱՐԺԱՆԻ ԵՂԱԾ ՃԱԿԱՏԱԳԻՐԸ

Թուրքիոյ մէջ առաջին վառօդի գործարանը հիմնող Առաքել Տատեան ընտանիքի երրորդ զաւակը եղող Յովհաննէս Տատեանը ո՞վ է:

Յովհաննէս Տատեանը՝ 1798-թ.ին, Պոլսոյ մաս կազմող «Քիւչիւք Չէքմէճէ» լիճին հիւսիսային ափին վրայի Այա-եօրկի գիւղին մօտ, վառօդի գործարանին տնօրէնը եղող Տատեաններուն ապարանքին մէջ ծնաւ:

Առաջին ուսումը՝ Այա եօրկի գիւղի Յունական վարժարանին մէջ կ'ստանայ:

Ցետոյ, Տատեան ընտանիքին անձնական ուսուցիչներով, շարունակեց ուսումը: Փոքր տարիքէն մեքենաներ կազմելու մեծ յատկութիւն ուներ:

1832-թ.ին մահացող եղբօրը՝ Սիմոն Տատեանին տեղը՝ Սուլթան Մահմուտ II-ի հրովարտակով, Այա եօրկի-ի վառօդի գործարանին տնօրէնութեան կը նշանակուի:

Յովհաննէս Պէյ Տատեանին կեանքը, Օսմանեան պետութեան արդիականացման ծառայելով անցած է:

1840-թ.ին Պուրսայի մէջ, մետաքսի գործարանը կը հիմնէ:

1842-թ.ին Պէյքոզ-ի մէջ՝ կաշիի գործարանը:

1843-թ.ին Նիկոմիտիոյ (Իզմիդ) մէջ՝ չուխայի գործարանը:

1844-թ.ին Զէյթինպուրնու-ի մէջ մետաղ ձուլելու գործարանը:

1845-թ.ին Հերէքէ-ի մէջ, բամպակեղէն արտադրելու գործարան կը հիմնէ:

եւ 1846-թ.ին ալ բամպակէն վառօդ պատրաստելու գիւտը կ'ընէ:

Օսմանեան Սուլթանները Յովհաննէս Պէյ Տատեանը՝ Օսմանեան պետութեան կատարած շատ օգտակար աշխատանքներուն համար ամենաբարձր՝ Օսմանեան նշաններով կը պարգեւատրեն:

եւ անոր Մաքրի գիւղէն մինչեւ Քիւչիւք Չէքմէճէ լիճը հասնող հողեր կը նուիրեն:

*

***

Մայր աստիճան հաւատարմութեամբ աշխատելով, Օսմանեան պետութեան արդիականացման շատ նպաստող Յովհաննէս Պէյ Տատեանի դէմ՝ նոր Թուրքիոյ Հանրապետական կառավարութիւններուն վարմունքը ի՞նչ եղած է:

1.— Տատեան ընտանիքին բոլոր հողերը՝ 1923-թ.էն յետոյ հանուած «Լքեալ Գոյք»ի օրէնքով, Տատեան ընտանիքի ժառանգորդներուն ձեռքէն օրէնքի ծամբով առնուած, այսինքն՝ պաշտօնապէս գողցուած է:

Այսօր, Տատեան ընտանիքին պատկանող այս գողցուած հողերուն վրայ, եշիլ գիւղի հսկայ օդակայանները հիմնուած են:

2.— Յովհաննէս Պէյ Տատեանին հիմնած մեծ թիւով գործարաններուն վրայ՝ այսօր այս գործարաններուն Յովհաննէս Տատեանին կողմէ հիմնուած ըլլալուն մասին ոչ մէկ արձանագրութիւն կայ:

3.— Մաքրի գիւղի մէջ, Յովհաննէս Պէյ Տատեանին կառուցանել տուած հայկական եկեղեցիին ու ասոր քովի վարժարանին ետեւի փողոցը, առ ի յարգանք հիմնադիրին կ'ուզուի, որ անոր անունով կոչուի: Ասոր համար կը դիմուի Մաքրի գիւղի քաղաքապետութեան:

Մաքրի գիւղի քաղաքապետութիւնը այս առաջարկը կ'ընդունի:

Եւ փողոցը «Տատեան» կ'անուանուի:

Բայց, միջոց մը յետոյ, Պոլսոյ մեծ քաղաքապետութիւնը այս որոշումը կը ջնջէ:

Եւ այս փողոցին պաշտօնապէս Տատեան կոչուելուն արգելք կ'ըլլայ:

***

Երբ վերջերս, մենք այս լուրը պոլսական թերթերուն մէջ կարդացինք, բնաւ չզարմացանք:

Հայ Ազգը ցեղասպանութեան ենթարկող և պարպուած Արեւմտեան Հայաստանի հողերուն վրայ այսօրուան Թուրքիան հիմնող պետութենէ մը ի՞նչ կ'սպասուէր որ...:

Եւ յետոյ մտածեցինք... Յովհաննէս Պէյ Տատեանը՝ այս գործարանները Հայաստանի հողերուն վրայ հիմնելու էր:

Իր ազգին օգտակար ըլլալու տեղ, դարերէ իվեր Հայ Ազգը չարչարած Թուրքերուն ծառայելու հետեւանքը, բնական է, որ այս պիտի ըլլար:

Հայոց հաւատարմութեան դէմ՝ Թուրքերուն ապերախտութիւնը:

Այս իրականութիւնը հայերը, մինչեւ այսօր, չե՛ն հասկցած:

Եւ... անոնք դե՛ռ կը շարունակեն ծառայել Թուրքերուն:

Խեղճ, յամառ և տխմար հայեր...:

Ց. Չ.

«աֆիոն»ով թմրեցուած Չինացի ժողովուրդը՝ այսօր, դարուս պայմաններուն յարմարցուած Ընկերվարական վարչաձեւին շնորհիւ, չինացի ժողովուրդին կեանքի մակարդակը՝ Եւրոպական երկիրներուն ունեցածին հասնիլ սկսած է:

Եւ վերջերս, Չինաստանի մէջ բացումը կատարուեցաւ Աշխարհի մեծագոյն ամբարտակին (ջրաելեկտրականի), որ Չինաստանի երկրագործական և տնտեսական մակարդակը շատ աւելի պիտի բարձրացնէ:

Եւ ուրիշ հրաշք մը- Չինաստանը Թիպէթի կապող երկաթուղիի գիծը՝ որ 5000 մեթր բարձրութենէ անցնելով կը հասնի Թիպէթի մայրաքաղաքը՝ LHASSA:

Այս՝ Չինաստանի «Սոցիալիստական» վարչաձեւին յաղթանակն է:

Բայց, նոյն ատեն, յաղթանակն է Չինացի ժողովուրդին, որ ձերբազատուելով վայրագ դրամատիրութեան լուծէն, իր աւանդական ցեղային կարողութիւններով՝ յաջողութենէ յաջողութիւն կը դիմէ:

Մաղթենք, որ Չինացի ժողովուրդին յաջողութիւնը օրինակ մը ըլլայ բոլոր արդարասէր ժողովուրդներուն, որ կարենան ազատագրուիլ Սիոնիստական դրամատիրութեան դաժան լուծէն:

TÜRKLERIN (SÖZDE) BILMEDIKLERI GERÇEKLERI AÇIKLIYORUZ

ERMENI MILLETININ SOYKIRIMCISI TÜRKLERE HAYATININ SONUNA KADAR SADAKATLE HIZMET EDEN HOVHANNES BEY DADYANIN HAK ETTIGI AKIBET

TÜRKIYEDE ILK BARUT FABRIKASINI KURAN ARAKEL DADYAN AILESININ ÜÇÜNCÜ EVLADI OLAN HOVHANNES BEY DADYAN KIMDIR ?

HOVHANNES BEY DADYAN 1798-DE ISTANBULA BAGLI KÜÇÜK ÇEKMECE GÖLÜNÜN KUZEY KIYISINDAKI AYA YORGI KÖYÜNE YAKIN BARUT FABRIKASININ MÜDÜRÜ BALYANLARIN KÖSKÜNDE DOGDU.

ILK EGITIMINI AYA YORGIDEKI RUM OKULUNDA GÖRDÜ. ONDAN SONRAKI EGITIMINI DADYAN AILESININ ÖZEL ÖGRETMELERIYLE DEVAM ETTIRDI.

KUÇUK YASTAN MAKINE KURMAYA BÜYÜK KABILIYETI VARDI.

1832 SENESINDE ÖLEN KARDESI SIMON DADYANIN YERINE SULTAN MAHMUT II-NIN "IRADE"SI ILE AYAYORGI DEKI BARUT FABRIKASI MÜDÜRLÜGÜNE ATANIR.

HOVHANNES BEY DADYANIN HAYATI OSMANLI DEVLETININ MODERNLESTIRMESINE ÇALISMAKLA GEÇER.

1840-DA BURSADA IPEK FABRIKASINI KURAR.

1842-DE BEYKUZDA DERI FABRIKASINI.

1843-DE NIKOMEDIA-DA (IZMIT) ÇUHA FABRIKASINI.

1844-DE ZEYTINBURNUNDA DÖKÜMHANEYI.

1845-DE HEREKEDE PAMUK ÜRETIMI FABRIKASINI.

VE 1846-DA DA PAMUK-TAN BARUT YAPMAYI KESFEDER.

OSMANLI SULTANLARI, HOVHANNES BEY DADYANI OSMANLI DEVLETINE YAPTIGI ÇOK FAYDALI ÇALISMALARINDAN DOLAYI ONU EN YÜKSEK OSMANLI NISANLARI ILE MUKAFATLANDIRIRLAR.

VE ONA BAKIRKÖYDEN KÜÇÜK ÇEKMECE GÖLÜNE KADAR BÜTÜN ARAZILERI HEDIYE EDERLER.

* * *

ԻՍՐԱՅԷԼ, ԱՆՁԵՌՆՄԽԵԼԻ ՍՐԻԿԱՅ - ՍՏԱՀԱԿ... (Շար. էջ 2-էն)

Պերլինցիներու, որոնք բողոքի ելած էին Պուշի ներկայութեան ու խօսքերուն դէմ: Անոնց պաստառներուն և ցուցանակներուն վրայ գրուած էր.–

«Աշխարհի մեծագոյն տերորիստը՝ GEORGES W. BUSH»

«Պատերազմի յանցապարտ GEORGES W. BUSH, LA HAYE-ի դատարանը պէտք է տարուի որ դատուի»

***

Այնքան ատեն, որ դրամի իշխանութիւնը Սիոնիստներուն ձեռքն է, Պաղեստինեան և Լիբանանեան ողբերգութիւնները և ասոնց նմանները պիտի շարունակեն կրկնուիլ:

Բայց մենք այսօր յոյս մը ունինք: Մենք կը հաւատանք, որ ժողովուրդները յաւիտեան խաբել կարելի չէ:

Որովհետեւ մարդկային հոգեկան կառոյցը՝ միջոց մը յետոյ, իրականութիւնները տեսնել պիտի սկսի:

Եւ մանաւանդ ուրիշ մեծ յոյս մը ունինք: Ան ալ՝ Չինաստանի մէջ կատարուած «հրաշք»ներն են:

Դեռ հարիւր տարիներ առաջ, Արեւմտեան պետութիւններու կողմէ

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՀԱՅ ԱԶԳԻՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆԸ ԵՂՈՂ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ՄԻՆՉԵՒ ՎԵՐՋ ՀԱՒԱՏԱՐՄԱԲԱՐ ԾԱՌԱՅՈՂ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՊԷՅ ՏԱՏԵԱՆԻՆ ԱՐԺԱՆԻ ԵՂԱԾ ՃԱԿԱՏԱԳԻՐԸ

Թուրքիոյ մէջ առաջին վառօդի գործարանը հիմնող Ալաքել Տատեան ընտանիքի երրորդ զաւակը եղող Յովհաննէս Տատեանը ո՞վ է:

Յովհաննէս Տատեանը՝ 1798-թ.ին, Պոլսոյ մաս կազմող «Քիւչիւք Չէքմէճէ» լիճին հիւսիսային ափին վրայի Այա-եօրկի գիւղին մօտ, վառօդի գործարանին տնօրէնը եղող Տատեաններուն ապարանքին մէջ ծնաւ:

Առաջին ուսումը՝ Այա եօրկի գիւղի ցունական վարժարանին մէջ կ'ստանայ:

Ցետոյ, Տատեան ընտանիքին անձնական ուսուցիչներով, շարունակեց ուսումը: Փոքր տարիքէն մեքենաներ կազմելու մեծ յատկութիւն ունէր:

1832-թ.ին մահացող եղբօրը՝ Սիմոն Տատեանին տեղը՝ Սուլթան Մահմուտ II-ի հրովարտակով, Այա եօրկի-ի վառօդի գործարանին տնօրէնութեան կը նշանակուի:

Յովհաննէս Պէյ Տատեանին կեանքը, Օսմանեան պետութեան արդիականացման ծառայելով անցած է:

1840-թ.ին Պուրսայի մէջ, մետաքսի գործարանը կը հիմնէ:
1842-թ.ին Պէյքոզ-ի մէջ՝ կաշիի գործարանը:
1843-թ.ին Նիկոմիտիոյ [Իզմիդ] մէջ՝ չուխայի գործարանը:
1844-թ.ին Զէյթինպուրնու-ի մէջ մետաղ ծուլելու գործարանը:
1845-թ.ին Հերէքէ-ի մէջ, բամպակեղէն արտադրելու գործարան կը հիմնէ:
Եւ 1846-թ.ին ալ բամպակէն վառօդ պատրաստելու գիւտը կ'ընէ:
Օսմանեան Սուլթանները Յովհաննէս Պէյ Տատեանը՝ Օսմանեան պետութեան կատարած շատ օգտակար աշխատանքներուն համար ամենաբարձր՝ Օսմանեան նշաններով կը պարգեւատրեն:
Եւ անոր Մաքրի գիւղէն մինչեւ Քիւչիւք Չեքմէճէ լիճը հասնող հողեր կը նուիրեն:

***

Մայր աստիճան հաւատարմութեամբ աշխատելով, Օսմանեան պետութեան արդիականացման շատ նպաստող Յովհաննէս Պէյ Տատեանի դէմ՝ նոր Թուրքիոյ Հանրապետական կառավարութիւններուն վարմունքը ի՞նչ եղած է:
1.— Տատեան ընտանիքին բոլոր հողերը՝ 1923-թ.էն յետոյ հանուած «Լքեալ Գոյք»ի օրէնքով, Տատեան ընտանիքի ժառանգորդներուն ձեռքէն օրէնքի ճամբով առնուած, այսինքն՝ պաշտօնապէս գողցուած է:
Այսօր, Տատեան ընտանիքին պատկանող այս գողցուած հողերուն վրայ, եշիլ գիւղի հսկայ օդակայանները հիմնուած են:
2.— Յովհաննէս Պէյ Տատեանին հիմնած մեծ թիւով գործարաններուն վրայ՝ այսօր այս գործարաններուն Յովհաննէս Տատեանին կողմէ հիմնուած ըլլալուն մասին ոչ մէկ արձանագրութիւն կայ:
3.— Մաքրի գիւղի մէջ, Յովհաննէս Պէյ Տատեանին կառուցանել տուած հայկական եկեղեցիին ու ասոր քովի վարժարանին ետեւի փողոցը, առ ի յարգանք հիմնադիրին կ'ուզուի, որ անոր անունով կոչուի: Ասոր համար կը դիմուի Մաքրի գիւղի քաղաքապետութեան:
Մաքրի գիւղի քաղաքապետութիւնը այս առաջարկը կ'ընդունի:
Եւ փողոցը «Տատեան» կ'անուանուի:
Բայց, միջոց մը յետոյ, Պոլսոյ մեծ քաղաքապետութիւնը այս որոշումը կը ջնջէ:
Եւ այս փողոցին պաշտօնապէս Տատեան կոչուելուն արգելք կ'ըլլայ:

***

Երբ վերջերս, մենք այս լուրը պոլսական թերթերուն մէջ կարդացինք, բնաւ չզարմացանք:
Հայ Ազգը ցեղասպանութեան ենթարկող և պարպուած Արեւմտեան Հայաստանի հողերուն վրայ այսօրուան Թուրքիան հիմնող պետութենէ մը ի՞նչ կ'սպասուէր որ...:
Եւ յետոյ մտածեցինք... Յովհաննէս Պէյ Տատեանը՝ այս գործարանները Հայաստանի հողերուն վրայ հիմնելու էր:
Իր ազգին օգտակար ըլլալու տեղ, դարերէ իվեր Հայ Ազգը չարչարած թուրքերուն ծառայելու հետեւանքը, բնական է, որ այս պիտի ըլլար:
Հայոց հաւատարմութեան դէմ՝ թուրքերուն ապերախտութիւնը:
Այս իրականութիւնը հայերը, մինչեւ այսօր, չե՛ն հասկցած:
Եւ... անոնք դե՛ռ կը շարունակեն ծառայել թուրքերուն:
Խեղճ, յամառ և տխմար հայեր...:

Ց. Չ.

«աֆիոն»ով թմրեցուած Չինացի ժողովուրդը՝ այսօր, դարուս պայմաններուն յարմարցուած Ընկերվարական վարչաձեւին շնորհիւ, չինացի ժողովուրդին կեանքի մակարդակը՝ Եւրոպական երկիրներուն ունեցածին հասնիլ սկսած է:

Եւ վերջերս, Չինաստանի մէջ բացումը կատարուեցաւ Աշխարհի մեծագոյն ամբարտակին (ջրաելեկտրակայան), որ Չինաստանի երկրագործական և տնտեսական մակարդակը շատ աւելի պիտի բարձրացնէ:

Եւ ուրիշ հրաշք մը– Չինաստանը Թիպէթի կապող երկաթուղիի գիծը՝ որ 5000 մեթր բարձրութենէ անցնելով կը հասնի Թիպէթի մայրաքաղաքը՝ LHASSA:

Այս՝ Չինաստանի «Սոցիալիստական» վարչաձեւին յաղթանակն է:

Բայց, ոյն ատեն, յաղթանակն է Չինացի ժողովուրդին, որ ձերբազատուելով վայրագ դրամատիրութեան լուծէն, իր աւանդական ցեղային կարողութիւններով՝ յաջողութենէ յաջողութիւն կը դիմէ:

Մաղթենք, որ Չինացի ժողովուրդին յաջողութիւնը օրինակ մը ըլլայ բոլոր արդարասէր ժողովուրդներուն, որ կարենան ազատագրուիլ Սիոնիստական դրամատիրութեան դաժան լուծէն:

TÜRKLERIN (SÖZDE) BILMEDIKLERI GERÇEKLERI AÇIKLIYORUZ

ERMENI MILLETININ SOYKIRIMCISI TÜRKLERE HAYATININ SONUNA KADAR SADAKATLE HIZMET EDEN HOVHANNES BEY DADYANIN HAK ETTIGI AKIBET

TÜRKIYEDE ILK BARUT FABRIKASINI KURAN ARAKEL DADYAN AILESININ ÜÇÜNCÜ EVLADI OLAN HOVHANNES BEY DADYAN KIMDIR ?

HOVHANNES BEY DADYAN 1798-DE ISTANBULA BAGLI KÜÇÜK ÇEKMECE GÖLÜNÜN KUZEY KIYISINDAKI AYA YORGI KÖYÜNE YAKIN BARUT FABRIKASININ MÜDÜRÜ BALYANLARIN KÖSKÜNDE DOGDU.

ILK EGITIMINI AYA YORGIDEKI RUM OKULUNDA GÖRDÜ. ONDAN SONRAKI EGITIMINI DADYAN AILESININ ÖZEL ÖGRETMELERIYLE DEVAM ETTIRDI.

KUÇUK YASTAN MAKINE KURMAYA BÜYÜK KABILIYETI VARDI.

1832 SENESINDE ÖLEN KARDESI SIMON DADYANIN YERINE SULTAN MAHMUT II-NIN "IRADE"SI ILE AYAYORGI DEKI BARUT FABRIKASI MÜDÜRLÜGÜNE ATANIR.

HOVHANNES BEY DADYANIN HAYATI OSMANLI DEVLETININ MODERNLESTIRMESINE ÇALISMAKLA GEÇER.

1840-DA BURSADA IPEK FABRIKASINI KURAR.

1842-DE BEYKUZDA DERI FABRIKASINI.

1843-DE NIKOMEDIA-DA (IZMIT) ÇUHA FABRIKASINI.

1844-DE ZEYTINBURNUNDA DÖKÜMHANEYI.

1845-DE HEREKEDE PAMUK ÜRETIMI FABRIKASINI.

VE 1846-DA DA PAMUK-TAN BARUT YAPMAYI KESFEDER.

OSMANLI SULTANLARI, HOVHANNES BEY DADYANI OSMANLI DEVLETINE YAPTIGI ÇOK FAYDALI ÇALISMALARINDAN DOLAYI ONU EN YÜKSEK OSMANLI NISANLARI ILE

MUKAFATLANDIRIRLAR.

VE ONA BAKIRKÖYDEN KÜÇÜK ÇEKMECE GÖLÜNE KADAR BÜTÜN ARAZILERI HEDIYE EDERLER.

* * *

SON DERECE SADAKATLE ÇALISARAK OSMANLI DEVLETININ MODERNLESMESINE BÜYÜK KATKIDA BULUNAN HOVHANNES BEY DADYANA KARSI, YENI TÜRKIYE CUMHÜRIYETI HÜKÜMETLERININ DAVRANISI NE OLMUSTUR ?

1.- DADYAN AILESININ BÜTÜN ARAZILERI, 1923-DEN SONRA ÇIKARILAN EMVALI METRUKE (SAHIPSIZ ARAZI) KANUNU ILE DADYAN AILESININ ELINDEN RESMEN KANUN YOLU ILE CALINMISTIR. BU ARAZILER ÜZERINDE BUGÜN MUAZZAM YESILKÖY HAVA ALANI KURULMUSTUR.

2.- HOVHANNES BEY DADYANIN KURDUGU SAYISIZ FABRIKALARIN ÜZERINDE BUGÜN, KURUCUNUN HOVHANNES BEY DADYAN OLDUGUNU GÖSTEREN HIÇ BIR YAZI YOKTUR.

3.- BAKIRKÖYDE HOVHANNES BEY DADYANIN INSA ETTIRDIGI ERMENI KILISENIN VE YANINDAKI DADYAN ERMENI OKULUNUN ARKA TARAFINDAN GEÇEN SOKAGIN ISMINI BAKIRKÖY ERMENI CEMAATI, KURUCU DADYANA HÜRMETEN, DADYAN SOKAK OLARAK, ADLANDIRMA TEKLIFINI SUNMUSLAR BAKIRKÖY BELEDIYESINE.

BAKIRKÖY BELEDIYESI BU TEKLIFI KABUL ETMIS VE SOKAK DADYAN OLARAK ISIMLENDIRILMIS.

FAKAT BIR MÜDDET SONRA ISTANBUL BUYUKSEHIR BELEDIYESI BU KARARI BOZMUS, VE O SOKAGIN DADYAN OLARAK ISIMLENDIRILMESINE RESMEN ENGEL OLMUS.

* * *

GEÇENLERDE BIZ BU HABERI OKUYUNCA HIÇ SASMADIK.

BÜTÜN ERMENI MILLETINI SOYKIRIMINA UGRATAN, VE BOSALAN BATI ERMENISTAN TOPRAKLARI ÜZERINDE BUGÜNKÜ TÜRKIYEYI KURAN BIR DEVLETTEN NE BEKLENEBILIR KI ?

VE SONRA DÜSÜNDÜK... HOVHANNES BEY DADYAN, BU FABRIKALARI ERMENISTAN TOPRAKLARINDA KURMASI LAZIMDI.

KENDI MILLETINE YARDIM EDECEGINE, ASIRLARDAN BERI ERMENI MILLETINE ZULMEDEN TÜRKLERE HIZMET ETMENIN SONUCU ISTE BUDUR.

ERMENILERIN SADAKATINE KARSI TÜRKLERIN NANKÖRLÜGÜ.

BU GERÇEGI BUGÜNE KADAR ERMENILER ANLAMADILAR. VE ONLAR HALA TÜRKLERE HIZMET ETMEYE DEVAM EDIYORLAR.

ZAVALLI DIKKAFA VE MANKAFA ERMENILER.

Ց. Ղ.

«ԱՇԽԱՐՀԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄՆԵՐՈՒՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՆԵՐԸ ՀՐԵԱՆԵՐՆ ԵՆ»

28-7-2006 - CALIFORNIA, MEL GIBSON

[ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՇԱՐԺԱՆԿԱՐԻ ԴԵՐԱՍԱՆ ԵՒ ԲԵՄԱԴՐԻՉ]

ՀՐԷԱԿԱՆ ԲԱՐԲԱՐՈՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՊԱՏՃԱՌԱԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ՅԱՊԱՂԱԾ 18 ՅՈՒԼԻՍ 2006 ԹՈՒԱԿԻՐ «ՆԱՅԻՐԻ»ԻՆ ՅԱՒԵԼՈՒԱԾԸ

ԱՇԽԱՐՀԱԿԱԼ ՍԻՈՆԻՍՏՆԵՐՈՒՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՌԱՋՄԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ՝ ԲԱԺԱՆԵԼ ԵՒ ԻՇԽԵԼ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
[ԿՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ]

Եթէ աչք ունիք՝ կարդացած էք, եթէ ականջ ունիք՝ իմացած էք, եթէ խիղճ ունիք՝ հասկցած էք:

Ֆրանսական 1789-թ.ի Յեղափոխութենէն ի վեր, հրէական գլխաւոր ռազմավարութիւնն է՝ ԲԱԺԱՆԵԼ ԵՒ ԻՇԽԵԼ:

Հազարումէկ օրինակներ կարելի է նշել հրէական այս դաւերէն:

Մտածենք նախ, հրեաներուն հայոց դէմ կատարած սադրանքներուն մասին:

1.– 1850-թ.ներէն յետոյ, Հայ Ազգին ու Ռուսերուն բարեկամութեան միջեւ սեպ խրեցին:

Եւ յետոյ, Ռուսիոյ թիկունքէն զրկուած հայութիւնը Անաթոլիոյ մէջ, Օսմանցիներուն դէմ ապստամբութեան մղեցին որ թուրքերը, ուզածնուն պէս, արտաշխարհի հայ ժողովուրդը ջարդեն:

2.– Նոյնն էր պարագան 1915-թ.ին, երբ Առաջին Աշխարհամարտէն օգտուելով, Սիոնիստ Երիտասարդ Թուրքերը, միևնակ և անօգնական մնացող հայ ազգը ցեղասպանութեան ենթարկեցին:

3.– 1918-թ.ին Սիոնիստ թուրքերը հայ ղեկավարներուն ստիպեցին, որ Ռուսիայէն անջատուին և անկախութիւն հռչակեն: Եւ Քազըմ Քարապէքիրի թրքական ուժերը յարձակեցան առանձին և անպաշտպան մնացած հայերուն վրայ:

Բարեբախտաբար, վերջին վայրկեանին, Կարմիր Բանակը օգնութեան հասաւ և փրկեց Հայ ազգը վերջնական բնաջնջումէ:

4.– 1920-թ.էն մինչեւ 1990-թ. Սիոնիստները, Սփիւռքի հայ ժողովուրդը բաժանուած վիճակի մէջ պահեցին, իրենց ենթակայ հայկական որոշ կողմի մը ղեկավարներուն գործակցութեամբ:

5.– 1990-թ.ներուն Սովետական Միութեան կործանումէն օգտուելով Սիոնիստները, Հայաստանի հայ ժողովուրդը Երեւանի փողոցներուն մէջ ցոյցեր ընելու մղեցին, նախ՝ Արցախի, իսկ յետոյ՝ «Ազատ -Անկախ Հայաստան»ի համար:

Այսօր Հայաստանը ազատ ու անկախ է իբր թէ: Բայց, բնակչութեան կէսը, հեռացած է իր Մայր հողէն, մնացեալներն ալ, մեծ մասամբ, Սփիւռքի օգնութեամբ կ'ապրին:

6.– Գալով Արցախին՝ այսօր Արցախը Հայաստանին միացնելու երազներէն բոլորովին հեռացած ենք: Եւ Ազերիներուն հետ համաձայնութեան գալու համար ելք մը կը փնտռենք:

Մինչդեռ Ազերիները իրենց PETROL-ի հարստութեամբ զօրացած, առիթ մը կը փնտռեն, 1915-թ.ին ունեցածնուն նման, որ բոլորովին բնաջնջեն Հայ Ազգը:

7.– Վերադառնանք Լիբանանին:

1975-թ.ներուն Սիոնիստները, Լիբանանի արեւմտամէտ ուժերը ոտքի հանեցին, որ ասոնք պայքարին իսլամ-ձախերուն դէմ: Հետեւանքը ի՞նչ եղաւ:

Լիբանանի քրիստոնեաները այսօր, զգալապէս տկարացած են և [գրեթէ] խորհրդանշական ուժ մը կը ներկայացնեն:

8.– Որպէս թէ լիբանանցի ժողովուրդն է որ, վերջին տարիներուն, իշխանութեան բերաւ միլիառատէր մը [որուն համար կ'ըսուի որ ան, Արեւմուտքին աշխարհակալ Լոպի-ին մէկ անդամն է], այն պատրանքը ստեղծելով, որ ան պիտի օգնէ Լիբանանին:

Մինչդեռ մինչեւ անոր իշխանութեան գլուխ գալը, պետութիւնը մէկ տոլար պարտք չունէր օտարներուն: Իսկ անոր իշխանութեան վերջին ժամանակներուն, լիբանանեան պետութեան օտարներուն ունեցած պարտքը մօտ 40 միլիառ տոլարի բարձրացաւ:

9.– Եւ ո՞վ սպաննել տուաւ այդ անձը: Բոլոր Արեւմտեան, Սիոնիստ իշխանութեան ենթարկայ աղբիւրները, միաձայնութեամբ Սուրիան ամբաստանեցին:

Բայց մենք հարց տանք – Ո՞վ օգտուեցաւ անոր սպանութենէն– Սիոնիստները:

Որովհետեւ, սպանութիւնը պատրուակելով, իբր թէ «Ազատ Աշխարհ» կոչուած միջազգային կազմակերպութիւնները, տեղեկատուութեան աղբիւրները և Սիոնիստ ամերիկացիներուն ձեռքը խաղալիք դարձած Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութիւնը, համազարկ բացին իրենց ամբաստանութիւններով և ստիպեցին, որ Սուրիան հեռանայ Լիբանանէն: Եւ Սուրիան հեռացաւ Լիբանանէն:

Ասով Լիբանանի ինքնապաշտպանութիւնը մեծապէս տկարացաւ... Եւ եթէ գառնուկը հեռանայ իր հօտէն, գայլերուն զոհը կ'ըլլայ: Մեր կարծիքով՝ Սուրիոյ նոյն իսկ մասնակի ներկայութիւնը Լիբանան, գոնէ զուսպ պիտի պահէր հրեաները, որոնք պիտի չհամարձակէին, այս աստիճան, վայրագօրէն քանդել լիբանանը:

Դժբախտաբար լիբանանցի ժողովուրդը, Հայ Ազգին մեծ մասին նման, չէր հասկցած իրականութիւնը:

Այդ պատճառաւ, Սիոնիստներուն զոհը դարձաւ... Եւ դեռ ըլլալու վրայ է:

***

Լիբանանի վրայ հրեաներուն մէկ ամիս տեւող գազանային ռմբակոծումները, 14 Օգոստոս 2006-ի առաւօտուն դադրեցան:

Մինչ այդ՝ հրեաները նոյնիսկ մինչեւ Օգոստոսի առաւօտեան կանուխ ժամերուն, շարունակեցին ռմբակոծել Լիբանանի քաղաքներն և բնակա-

վայրերը:

Եւ, 14 Օգոստոս 2006-ին, Լիբանանի մեծ մասը գրեթէ աւերակի վերածուած էր:

Եւ մինչեւ այսօր, Միացեալ Ազգեր կոչուող կազմակերպութիւնը չկրցաւ հրեաներուն կատարած այս բարբարոսութիւնները դատապարտել:

***

«Նայիրի»ի ընթերցողներուն ծանօթ է, որ 1995-թ.էն ի վեր, այս սիւնակներուն մէջ, հրեաներուն սադրանքներուն մասին կը գրենք:

Թերեւս մտածողներ եղած ենք, որ... «Այս մարդը, ամէն հարցի մէջ, հրեաներ տեսնելու հիւանդութեամբ վարակուած է»:

Կը կարծենք, որ Լիբանանի մէջ, հրեաներուն կատարած անհաւատալի ողբերգութիւնները, դժբախտաբար մեզի իրաւունք տուին՝ ամէն գէշ եղելութեան մէջ... հրեաներ տեսնելու մեր մտասեւեռումին:

Եւ այսօր, ամէն ատենէ աւելի համոզուած ենք, որ հրեաներուն 3000 տարիներ առաջ իրենց մարգարէին՝ Մովսէսին ըսած «ԴՈՒՔ, ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԸՆՏՐԵԱԼ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆ ԷՔ, ԵՒ ԲՈԼՈՐ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ ՊԻՏԻ ԻՇԽԷՔ» ձաբռտուքին կուրօրէն հաւատալնին, Աշխարհը դէպի կործանում կ'առաջնորդէ:

***

Ի՞նչ էր բուն պատճառը, հրեաներուն Լիբանանի վրայ յարձակելուն:

Իրենց պնդածին համաձայն՝ «Հըզպալլա»ներուն երկու հրեայ զինուոր առեւանգե՞լն էր շարժառիթը: Բացարձակապէս ոչ:

Այս սահմանային պատահարը պարզապէս առիթ մըն էր, պատրուակ մըն էր հրեաներուն տարիներ առաջ պատրաստած ծրագրին իրագործման:

Բուն պատճառը Մեծն Իսրայէլ (ERETZ ISRAËL) կոչուող՝ Նեղոս գետէն մինչեւ Եփրատ գետ երկարող տարածքը գրաւելու հրէական ծրագիրն էր, որուն գործադրման մէկ հանգրուանն էր Լիբանանի վրայ գործուած այս յարձակումը:

Հրէական այս ծրագիրը, «Հըզպալլա» կոչուող շիական Լիբանանցի հայրենասէր մարտիկներուն ցուցաբերած հերոսական դիմադրութեան պատճառաւ ձախողեցաւ:

Բայց մենք վախը ունինք որ հրեաները, նոր առիթ և պատրուակներ պիտի գտնեն, և այս անգամ իրենց սադայելական խելագար ծրագիրները պիտի ջանան անպայման գործադրել:

Եւ հետեւանքը պիտի ըլլայ՝ Պաղեստինեան և Իրաքեան քառասային վիճակին կրկնութիւնը՝ Լիբանանի մէջ:

Որովհետեւ այսօր, աշխարհի մէջ, Չարը պատժելու,

Անարդար յարձակումներուն արգելք ըլլալու,

Եւ Արդարութիւն հաստատելու կարող որեւէ ուժ գոյութիւն չունի:

Եւ այսօր ուժը՝ Կանկսթէր Ամերիկացիներուն և մոլեռանդ Սիոնիստներուն ձեռքն է:

***

14 Օգոստոս 2001 թուակիր «Նայիրի»ի մէջ սապէս գրած էինք՝

«Աշխարհի Նոր Տէրերը ըլլալ յաւակնող Սիոնիստ Ամերիկացինե՛ր, այլեւս շատ մի վստահիք ձեր զինուորական ուժերուն, ձեր արդիական զէնքերուն: Այլ՝ սոսկացէք Անիրաւութեան դէմ, զոհաբերութեան զգացումով զինուած հայրենասէրներէն, որոնք ձեր անառիկ աշտարակները կրնան փլցնել»:

«Նայիրի»ի մէջ մեր այս տողերը գրելէն գրեթէ ամիս մը յետոյ՝ 11 Սեպտեմբեր 2001-ին, Նիւ Եորքի մէջ, զարհուրելի ողբերգութիւն մը կատարուեցաւ:

Նիւ Եորքի երկու ամենաբարձր երկնաքերները եղող TWINS-ները, Պեն Լատեն-ին զինուորագրուած Արաբ «անձնասպանական» օդաչուներու կողմէ հիմնայատակ քանդուեցան:

11 Սեպտեմբեր 2001-ին կատարուած ողբերգութենէն ամիս մ'առաջ մեր այս տողերը գրելը՝ պարզ նախատեսութիւն մըն էր:

Պաղեստինի և Եուկոսլաւիոյ մէջ ու այլուր, Սիոնիստներուն և Ամերիկացիներուն կատարած անիրաւութիւններուն դէմ մարդկային արդար բարեխղճութեան ընդվզիլը կանխատեսած էինք պարզապէ՛ս:

Այսօր, Լիբանանի և Պաղեստինի մէջ ու այլուր, Սիոնական և Ամերիկեան անարդարութիւններու շարունակումը ո՛չ միայն արաբական և միւսլիման աշխարհին, այլ՝ բոլոր արդարասէր ժողովուրդներուն (→էջ 3)

ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ՝ ԿՈԹՈՂԱՑԻՆ ՀԱՏՈՐԻ ՄԸ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄԸՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆԻ «ՍՈՒՏԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԱԶՆԵՐՈՒ ՋՈՀ, ԷՀ-ՆԱՀԱՏԱԿ ԵՂԱԾ ԱԶԳ ՄԸ՝ ՀԱՅԵՐԸ» ԿԱՄ՝ ՀԱՅՈՑ ԱՐԴԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ՝ ԱՌԱՆՑ... ԳՐԱՔՆՆՈՒԹԵԱՆ

–«Թշուառականները մեզ պիտի սպաննեն, բայց մենք պիտի չմեռնինք, քանզի մեր գաղափարները մինչեւ վերջը պիտի ապրին: Կարելի չէ ջնջել այն ոգին, որ մղեց մեզ, Ամերիկայի կամ Զուիցերիոյ հանգիստէն հրաժարելով գալ ու օգնել մեր սիրեցեալ Ազգին:

Ես կը հաւատամ, թէ անմահութիւն է ծրարուած զոհաբեր ծառայութեան մէջ»–:

ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿ

Տասնամեակներ շարունակ Մեծ Ճաճատակ Ռուբէն Սեւակ-Չիլինկիրեանին անմահ յիշատակն ու պատիւը որպէս ծածանող դրօշ վեր պարզած հարազատը՝ Յովհաննէս Չիլինկիրեան՝ [Վրէժ Ռուբէնեան] հիանալի գաղափարը ունեցած է հայոց արդի պատմութիւնը ներկայացնել... առանց գրաքննութեան, իր դաժան իրականութեամբ, որ մերթ դիւցազնական ու մերթ ալ եղերական է:

Արդիւնքը՝ «Սուտերու Եւ Երազներու Ջոհ, Էշ-Նահատակ Եղած Ազգ Մը՝ Հայերը» կոթողային աշխատութիւնը, որուն առաջին հատորը լոյս ընծայուեցաւ Սփիւռքի «Մայրաքաղաք» Պէյրութի մէջ:

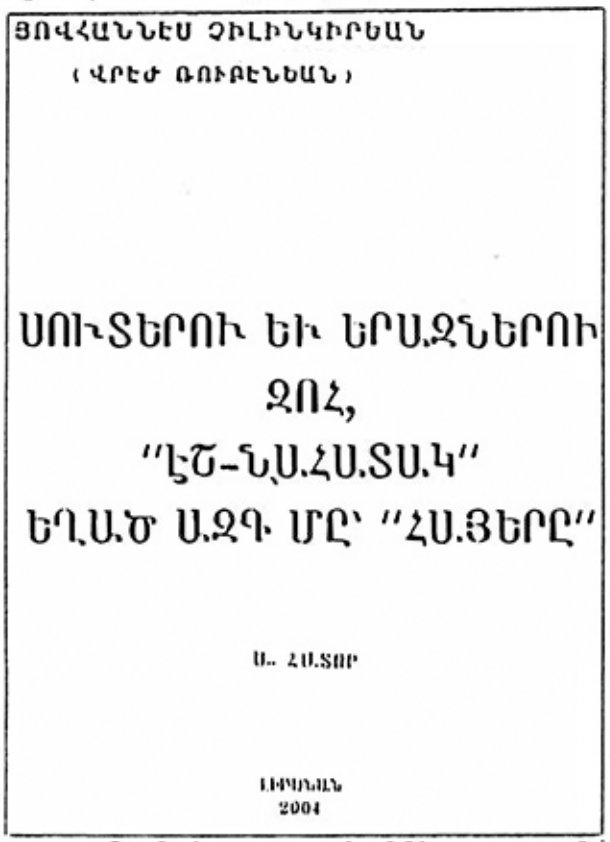

Հեղինակը, հայ ժողովուրդին, Մեծ Եղեռնի տարագրութեան արիւնոտ ճանապարհներուն վրայ խողխողուած բիւրաւորներու արեան ու անոնց «Գողցուած հայրենիք»ի վերադարձման պահանջքի անվեհեր պաշտպան մը իբրեւ կը ներկայանայ ժամանակակից հայութեան, բարձր բռնած հայ քաղաքական առաջաւոր մտքի ջահը, որ անով լուսաւորէ հայութեան ուղին որ ազգային ու միջազգային պայմաններու խաւար հանգրուանէն կ'անցնի այսօր: Հետաքրքրական է, որ հետեւողութեամբ Ռուբէն Սեւակի վերոյիշեալ խօսք-մարգարէութեան՝ Հարաւային Ճրանսայի համեմատաբար հանգիստ պայմանները թողած այս ազնուական մարդը, խիզախաբար ձեռնոց կը նետէ մինչ այդ քարացած ու պարտադրուած հաւատալիք-«Հաւատամք»ներուն դէմ: Կը վերանայի հայոց յատկապէս վերջին հարիւրամեակի պատմութեան էջերուն, նշդրակելով մեր ազգային քաղաքականութեան սխալները և կը վերականգնէ շրջուած պատմական իրականութիւնները, նոր, հարազատ բովանդակութիւն տալով անոր խեղաթիւրուած էջերուն: Եւ կը յանձնարարէ նախապաշարուած հայ ընթերցո-

ղին, ստաբաւութեամբ մոլորածին որ չկարդայ «Այս գիրքը» եթէ կորսնցուցած է իր պայծառ դատողութիւնը. այլապէս՝ ան պիտի չկրնայ ընկալել հոն տեղ գտած ճշմարտութիւնը: Մանաւանդ՝ մերօրեայ հայ սուտի ասպետներուն յերիւրանքներով «ուղեղալուացք»ի ենթարկուած հայը պիտի չգիտնայ, թէ ինչու այս հատորը «Անէծքագիր» մըն է ուղղուած «Հայ մեծ Ազգը կործանումի մատնած» և դե՛ռ կորուստի տանող հայ կեղծ ազգասէր առաջնորդներուն: Այս հատորը նաեւ հայ «Ողբերգակ» Ազգին դէմ դաւաճանութիւն գործադրածներուն ուղղուած «Ընդվզումի աղաղակ մըն է»— կ'ըսէ հեղինակը:

1995-1999-թթ., «Նայիրի» շաբաթաթերթի մէջ տեղ գրաւած Յ. Չիլինկիրեանի յօդուածները՝ յայտնի գրող ու փայլուն մտաւորական՝ Ժիրայր Նայիրիի խմբագրութեամբ ամփոփուելով վերածուած է «Ուղեցոյց Մատեան»ի, ժառանգ ձգուած ներկայ ու գալիք հայ սերունդներուն, որ օգտուին անցեալի դասերէն, իմաստանան և ընթանան ողջմտութեան ու վերելքի ճամբէն և կերտեն աւելի բախտաւոր ու երջանիկ ազգային ապագայ, հզօր ու ամբողջական հայրենիք»— ինչպէս կը շեշտէ հատորին վաստակաշատ խմբագիրը իր «Յառաջաբան»ին մէջ, որ «Սրտի խօսք» մըն է:

Մեծ նահատակ, Ռուբէն Սեւակի դուստր՝ Շամիրամ Սեւակի... հայերէն չկարենալ խօսելուն պատճառը՝ հակառակ որ իր մայրը, Գերմանա-Ռուսական նշանաւոր ընտանիքի դուստր՝ Ժաննի՝ ամէն ինչ ըրած է Ա. Աշխարհամարտէն ետք, Փարիզի հայութեան հետ կապ հաստատելու և իր զաւակներուն՝ Լեւոնին ու Շամիրամին հայեցի կրթութիւն տալու համար, բայց՝ ապարդիւն: Այդ տարիներու հայ «Մեծամեծ»ները եղած են երախտամոռ ու անտարբեր... Աւետիս Ահարոնեանէն սկսեալ:

Աթոռամոլութեան և փառատենչութեան անբուժելի հիւանդութիւններէն տառապող Կ. Պոլսոյ հոգեւոր և աշխարհական անցեալի շատ դէմքերուն գործունէութեան մութ և յայտնի ծալքերը մատնանշելով, Թուրքիոյ հայասպան պետութեան հետ համագործակցող հայանուն ազգադաւերուն գործունէութիւնը խարազանող հեղինակը՝ անարգանքի սիւնին կը գամէ Սիոնիստական և Մասոնական օթեակներու հայ կամակատարները և մոլորեալ «Միամիտները», որոնց երկար շարքը կը սկսի հեռաւոր անցեալէն հասնելու համար մինչեւ մեր օրերը: Հեղինակը կը դատապարտէ հայ ուղեկորոյս ղեկավարներուն «Եղբայրական» գիրկընդխառնումը հայոց ցեղասպանութիւնը նախագծողներուն, գործադրածներուն և անոնց հրէշային ժառանգներուն հետ: Այստեղ կը նզովուի մանաւանդ կայսերական Գերմանիոյ աճուռ պատասխանատուութիւնը հայկ. ցեղասպանութեան մէջ: Տիկ. Ռ. Սեւակ, ըլլալով Գերմանուհի, կը դիմէ Պոլսոյ գերմանական դեսպանատուն, իր ամուսինը՝ Ռուբէն Սեւակը փրկելու յոյսով: Դեսպան Վանկէնհայմ չի գոհանար հէք կինը դեսպանատան դռնէն դուրս նետելով: Այլ՝ զինք կը կոպտէ ալ, որ Տիկ. Եաննի, գերմանուհի մ'ըլլալով, հայու «Կտոր»ի մը հետ ամուսնացած է: Որու դիմաց Տիկ. Ե. Սեւակ կը լեցուի ատելութեամբ և կ'ըսէ... Ջաւակներս պիտի դաստիարակեմ վրէժխնդիր ոգիով, որ օր մը իրենց հօր վրէժը առնեն»: Եւ առաջին վրիժա-

ռութիւնը կ'ըլլայ ատոնց... ոչ իսկ մէկ բառ գերմաներէն սորվեցնելով: Ինք, որ ազնուական դասին պատկանող գերմանուհի մըն էր...:

Անշուշտ, այստեղ յստակօրէն կը դիմակազերծուի անմեղութեան պատմուճաններ հագած Գերմանիոյ գլխաւոր մեղսակցութիւնը հայոց ցեղասպանութեան մէջ, որուն մասին, մօտիկ ապագային «Երկչոտ» ակնարկներ եղան Գերմանիոյ «Պունտսթակ»ին մէջ, որուն պատերուն վրայ մինչեւ այսօր դրոշմուած են Հայ-Խորհրդային բանակի վրիժառուներուն (Բ. Աշխարհամարտին Երեւանէն Պերլին հասած) անունները, որպէս վրիժառութեան նշան՝ Մեծ Եղեռնին մէջ Նացի -Գերմանական յանցագործութեան դէմ:

Հատորին մէջ պատմական փաստերով և նկարներով տեղ կը գտնեն 1918-թի և 1991-ի «Ազատ-Անկախ»ի վարիչներուն տեսակցութիւն-սիրաբանութիւնները Երիտթուրքերուն թէ «Ծումհուրիէթ»ի Թիւրքէշներուն հետ: Ապա, կը քօղազերծուի Սիոնիստական-Թրքական շրջանակներու տարած հակահայ քաղաքականութիւնը՝ հայութեան ուշադրութիւնը հեռացնելու բռնագրաւեալ Արեւմտահայաստանի վրայէն և զայն կեդրոնացնելով Ղարաբաղի վրայ...:

Հեղինակը կ'ըսէ, որ Արեւմուտքը նոյն իսկ երկերես հետպիտն է: Մէկ կողմէ հայութեան բարեկամ կը ներկայանայ իսկ, միւս կողմէ, կը զինէ ու կը զօրացնէ ցեղասպանը, կ'օգնէ ասոր հոգեղբայր ու կաթնեղբայր Ազերիին: Քննադատութիւն չէ խնայուած նաեւ ներկայ Հայաստանի ղեկավարներուն, որոնք Թուրքիոյ հետ քաղաքականութիւն «խաղալով» առիթը բաց չեն թողուր պիղատոսեան «ձեռքլուայ»ով ձեռք քաշել հայերու հողային պահանջներուն «կնճռոտ» հարցէն և անհամբեր կը սպասեն «Հատուցման» յուդայական «60 միլիառ տոլառ»ի երեւակայածին խոստումներուն, դղեակներ ու քազինօներ կառուցելու համար աջ ու ձախ: Ահա և այսպիսիներու անմիջական մեղսակցութեամբ և միջազգային «Մութ ուժեր»ու ղեկավարութեամբ է, որ նորանկախ Հայաստանը գլխատուեցաւ 27 Հոկտեմբեր 1999-ին, Ազգային ժողովին մէջ, ձեռամբ «խելագարներ»ու, որոնք որպէս արհեստավարժ գործակալներ՝ կը ղեկավարուէին որոշ տէրութիւններու և կուսակցութիւններու կողմէ: Որոնք, միշտ պատուէրի վրայ՝ մահապատիժէ փրկուեցան: Եւ հետու չէ անոնց պատիժի «Թեթեւացում»ը... «Ընդհանուր ներում»ի օրէնքով:

Զգայացունց այս և նման կարեւոր տեղեկութիւններով, նաեւ պատմաբանի, քաղաքագէտի խորունկ վերլուծութեամբ՝ վաղուան վտանգները, փոթորիկները աճազանգող Յովհաննէս Չիլինկիրեան իր այս եզակի ստեղծագործութեամբ արժանի է ամէն գնահատանքի: Ցանկանք իրեն քաջառողջութիւն, յաւելեալ կորով, որ ան շարունակէ հայութիւնը իրեն շնորհակալ ձգող իր ազգօգուտ գործունէութիւնը, ըլլալով ինք, իր այս մեծարժէք աշխատութեամբ, հայ ցեղին և խիղճին ձայնը ամէնուրեք, ժողովուրդը արթնութեան կանչող շեփորահարը՝ Ազգը սթափ և ուժական պահող:

ՀԱՄՕ ՄՈՍԿՈՖԵԱՆ *Երեւան - Պէյրութ*

ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ «ԽԱՉԻԿ ՊԱՊԻԿԵԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ»Ի ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ

Ուրախութեամբ կ'ուզենք յայտնել, որ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսարանին մէջ հաստատուեցաւ յատուկ հիմնադրամ մը՝ «Խաչիկ Պապիկեան հիմնադրամ» անունին տակ: Այս հիմնադրամին հաստատման առաջին քայլերը առնուած էին շուրջ հինգ տարիներ առաջ, պետական նախարար ու երեսփոխան և Ազգային և կեդր. Վարչութեան Ա.Պետ հանգուցեալ մեր Խաչիկ Պապիկեանի կողմէ՝ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Սրամ Ա. կաթողիկոսին հետ խորհրդակցաբար: Սկզբունքային համաձայնութիւնը այն էր, որ հիմնադրամը գործէր Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան հովանաւորութեանները, և Պապիկեան ընտանիքին հետ գործակցաբար՝ խառն յանձնախումբի մը ճամբով:

Սակայն, Պապիկեան ընտանիքին կողմէ հիմնադրամի գործելակերպին և նպատակներուն նկատմամբ ցուցաբերուած տարբեր մօտեցումներն ու պատկերացումները պատճառ հանդիսացան, որ հիմնադրամին կտակուած մեր Պապիկեանի կալուածները հաւասարապէս բաժնուին կաթողիկոսարանին և Պապիկեան ընտանիքին միջեւ: Այս բաժանումը կատարուեցաւ այն յստակ հասկացողութեամբ, որ թէ՛ կաթողիկոսարանը և թէ Պապիկեան ընտանիքը առանձնաբար պիտի ծրագրեն և հովանաւորեն հիմնադրամին աշխատանքները: Հետեւաբար, կաթողիկոսարանը՝ հաւատարիմ մեր Պապիկեանի կողմէ գրաւոր թէ բերանացի վերապահ հայրապետին յայտնուած փափաքին, ինչպէս նաեւ իր կողմէ ճշդուած սկզբունքներուն ու նպատակներուն համաձայն պիտի շարունակէ հիմնադրամի գործունէութիւնը:

Մեր Պապիկեանին կողմէ հիմնադրամին կտակուած հողերուն մեծագոյն մասը արդէն իսկ վաճառուած է և այդ վաճառէն գոյացած եկամուտին կէսը՝ շուրջ 4,5 միլիոն [չորսուկէս միլիոն] ամ. տոլար պահ դրուած է զուիցերական դրամատան մը մէջ: Տակաւին վաճառելի կը մնան քանի մը փոքր հողեր:

Հիմնադրամը պիտի գործէ յստակ կանոնագրութեան մը հիման վրայ: Հիմնադրամին դրամագլուխը պիտի մնայ անձեռնմխելի, իսկ անոր տոկոսէն գոյացած գումարը պիտի յատկացուի Լիբանանի հայութեան կրթական, մշակութային և մարդասիրական կարիքներուն, համաձայն տուեալ պայմաններէն յառաջացող կարիքներուն: Հիմնադրամի գործադրութեան կը հսկէ յատուկ յանձնախումբ մը՝ վերահսկում հայրապետին նախագահութեամբ: Յանձնախումբին անդամներն են. տոքթ Անտրէ Թապուրեան, Ոսկեբերան Արզումանեան և Երուանդ Փամպուքեան:

Հիմնադրամը շուտով պիտի յայտարարէ 2006 տարուան նպաստները:

ԴԻՒԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ

ՂԱՐԱԲԱՂԵԱՆ ՀԱՐՑԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ՄԷՋ ԱՆՈՐՈՇՈՒԹԻՒՆ... ԵՐԲ ՈՐՈՇ ԵՂԱԾ ԷՐ ՈՐ...

Ղարաբաղեան հարցին լուծման գծով միշտ ու յարատեւ «Դրական տեղաշարժ» ու «Նոր, յուսադրիչ տեսնել» տեսնող Պրն. Օսկանեան, իր կանխատեսումներէն ու սպասումներէն առաջինը ինք պատրանաթաւալուած կը թուի ըլլալ խոստովանելով, որ «Ներկայ դրութեամբ՝ Ղարաբաղեան հարցին լուծման մէջ անորոշութիւն կայ»:

Արդէն ե՞րբ ոչնչակի բան, լոյս ու պարզութիւն եղած էր որ... կ'ըսեն մամուլի մեկնաբաններ որոնք, ՀՀ Արտաքին Գերատեսչութեան պետին լաւատեսութեան ի հեճուկս կը հետեւցնեն... Ղարաբաղեան հարցը գտնուած է մութի մէջ ու մնայ այնտեղ թանձր մարախուղով պատուած: Միայն ցանկատեսութեամբ և արուեստական լաւատեսութեամբ կարելի է դրական լուծումի մը նշոյլ տեսնել այնտեղ...»: Ինչպէս որ հիմա եւս կ'ըսուի, թէ «2006-ի Բ. կիսամեակին դրութիւնը կը պայծառանայ և կ'ուրուագծուի ելքի ուղին»: Մինչ այդ՝ բառախաղն ու մտամարզանքները կը շարունակուին:

ԱՇԽԱՐՀԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄՆԵՐՈՒՆ ... (Շար. էջ 2-էն)

մօտ շատ խոր ընդվզում կ'ստեղծեն:

Այդ պատճառաւ մենք վախ ունինք, որ նոր «11 Սեպտեմբերներ» կրնան կատարուիլ:

Եւ նոյնպէս՝ Սիոնիստ Ամերիկացիները և անոնց մանկլաւիկները, 11 Սեպտեմբեր 2001-ի փորձառութիւնը ունենալով, սկսան օդանաւային թռիչքներով հետախուզութիւններ կատարել ամէնուրեք և երկիրներու խորերը թափանցելով: Եւ այն աստիճան «քննարկեցին», որ այլեւս ծիծաղելի դարձան:

Այս վիճակը իրենց «Գող՝ սիրտը դող»ի հոգեբանութեան արդիւնքն է:

***

Հրեաներուն Լիբանանի դէմ կատարած գազանային յարձակումը ապացուցանեց որ այսօր, Աշխարհի վրայ, բոլոր բարոյական սկզբունքները այլեւս սնանկացած և իրենց իմաստը կորսնցուցած են:

Եւ ասկէ յետոյ Սիոնիստներուն Ամերիկացիներուն թիկունքով կատարած վայրագութիւնները, բոլոր չար ուժերուն օրինակ պիտի ըլլան: Եւ աշխարհն պիտի վերածուի պատերազմի դաշտի մը, ուր պիտի իշխէ միակ ուժ մը՝

ՉԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄՈԼԵՌԱՆԴ ԵՒ ԱՇԽԱՐՀԱԿԱԼ ԿԱՑՍՐՈՒԹԻՒՆԸ:

TÜRKLERIN (SÖZDE) BILMEDIKLERI GERÇEKLERI AÇIKLIYORUZ

TÜRK GAZETELERININ SON GÜNLERDEKI BASLICA KONUSU: *TÜRKIYENIN LÜBNANA ASKER GÖNDERME SORUNU*

TÜRK SAGCI GAZETELERIN ÇOGUNLUGU LÜBNANA ASKER GÖNDERILMESINE KARSI.

SABATAYCILARIN (YANI DÖNMELERIN) EMRINDE OLAN GAZETELERIN ÇOGUNLUGU ISE LÜBNANA ASKER GÖNDERMEYE TARAFTAR.

TABII, SABATAYCI GAZETELERIN MAS-MEDIA ÜZERINDEKI ETKILERI ÇOK FAZLA. ÇÜNKÜ TIRAJLARI ÇOK YÜKSEK. SABATAYCILAR DEVLET IÇINDE DEVLET.

MALÜM YA, YAZAR YALÇIN KÜÇÜK-ÜN BELIRTIGINE GÖRE, TÜRKIYEDE BÜTÜN KURULUSLAR, RESMI VE YA GAYRI-RESMI YOLLARLA SABATAYCILAR TARAFINDAN IDARE EDILIYOR.

25 AGUSTOS 2006 TARIHLI "HÜRRIYET" GAZETESINDE, FIKRA YAZARLARININ ÇOGUNLUGU, LÜBNANA ASKER GÖNDERME KONUSUNU ELE ALMIS.

SANKI TÜRKIYENIN BASKA DERDI YOKMUS GIBI.

HALBUKI TÜRKIYEDE ISSIZLIK ARTMIS. ENFLASYON YÜKSELMIS.

HELE TÜRKIYENIN TURISTIK BÖLGELERINDE TERÖR EYLEMLERI YAPILIYOR.

DOGU ILLERINDE ISE P.K.K.-CILAR HERGÜN TÜRK ASKERLERINI ÖLDÜRÜYOR.

BUNLAR BÜYÜK SORUNLAR DEGILMI KI. TÜRK GAZETELERI LÜBNANA ASKER GÖNDERME SORUNUNU BAS KONU YAPIYOR?

CÜNKÜ EMIR YÜKSEK YERDEN GELIYOR. ISRAIL TÜRK ASKERININ LÜBNANA GITMESINI ISTIYOR.

ISRAILIN, AMERIKADAN SONRA EN BÜYÜK MÜTTEFIKI TÜRKIYE.

ISRAIL VE TÜRKIYE, RESMI VE GIZLI ANLASMALARLA BIRBIRLERINE ÇOK BAGLI.

ISRAIL, TEMMUZ 2006-DA LÜBNANDA HIZBULLAHLARI UÇAKLARLA, TANKLARLA BIR AY DEVAMLI BOMBALADI. FAKAT HIZBULLAHLARI TEMIZLEYEMEDI. SIMDI ISRAIL ISTIYORKI TÜRK ASKERLERI AVRUPA BARIS GÜCÜNE KATILSIN VE LÜBNANA GIRSIN.

TÜRK ASKERI BIR KERE LÜBNANA GITTIMI, ONDAN SONRASI KOLAY.

TÜRKLERIN KATLIAMDA NE KADAR MARIFETLI OLDUGUNU HERKES BILIR.

ISRAIL-IN "MASASI" OLARAK TÜRK ASKERLERI, HIZBULLAHLARI ÇOK ÇABUK TEMIZLERLER.

*

* *

TÜRKLER, ACABA SORUYORMUSUNUZ ? LÜBNANLILAR SIZI ISTIYORMU ?

SIZ, ISINIZE GELMIYEN VAKALARI, YA BILMEMEZLIKTEN GELIRSINIZ, YA DA INKÂR EDERSINIZ.

FAKAT ARAPLAR, ASIRLAR BOYUNCA VE 1918-E KADAR ARABISTAN TOPRAKLARINDA YAPTIGINIZ KATLIAMLARI UNUTMADILAR.

BURDA SIZE, ARABISTANDA GERÇEKLESTIRDIGINIZ FACIALARDAN YALNIZ BIRINI ANLATMAYA ÇALISALIM.

BUGÜN BEYRUT SEHRININ EN MÜHIM MEYDANININ ADI:

PLACE DES MARTYRES "SEHITLER MEYDANI" DIR.

1916 -SENESINDE BÜTÜN ARABISTAN TOPRAKLARI GIBI, LÜBNAN DA HÂLÂ TÜRKLERIN ISGALI ALTINDA IDI.

1916-SENESINDE LÜBNAN HALKI, TÜRKLERE KARSI BAGIMSIZLIK MÜCADELESINE GIRISTI.

VE O ZAMANIN ARABISTAN TOPRAKLARININ GENEL SORUMLUSU OLAN CEMAL PASA (ERMENI SOYKIRIMININ SUÇLULARI OLAN ÜÇ TÜRK PASALARINDAN BIRI: TALAT-ENVER-CEMAL) BU VATANSEVER LÜBNANLILARDAN YIRMI TANESINI (MÜSLÜMAN VE HRISTIYAN) BEYRUTUN EN BÜYÜK MEYDANINDA ASTIRARAK ÖLDÜRTTÜ.

...1918 TARIHINDE TÜRKLERIN MAGLÜBIYETINDEN SONRA LÜBNANLILAR, BU 20 VATANSEVERIN ÖLDÜRÜLDÜKLERI MEYDANIN ISMINI SEHITLERIN HATRASINA

"PLACE DES MARTYRES" (SEHITLER MEYDANI) OLARAK ISIMLENDIRDILER.

VE DAHA SONRA BU MEYDANDA TÜRKLERIN GERÇEKLESTIRDIKLERI FACIAYI SENBOLIZE EDEN BIR SEHITLER ANITI DIKILDI.

*

* *

EY TÜRKLER, ASIRLAR BOYUNCA ISGAL ETTIGINIZ TOPRAKLARDA, ANATOLYADA, BALKANLARDA, VE ARABISTANDA GERÇEKLESTIRDIGINIZ SOYKIRIMLAR VE KATLIAMLARLA TARIHE GEÇMIS BIR DEVLETIN TEMSILCILERISINIZ.

VE SIZIN, LÜBNANA BARIS GÜCÜ OLARAK ASKER GÖNDERMENIZE KARSI DAHA SIMDIDEN PROTESTOLAR YAGMAYA BASLADI.

BILHASSA, 1915 ERMENI SOYKIRIMININ KILIÇ ARTIGI OLAN LÜBNANLI ERMENILER, SIZIN LÜBNANA ASKER GÖNDERMENIZE ENGEL OLMAK ICIN LÜBNAN HÜKÜMETINE VE LÜBNANDAKI ELÇILIKLERE, TÜRKLERIN VAHSETINI BELIRTEN BELGELER TESLIM ETTILER.

ÜMIT EDERIZ KI, YENI BIR KATLIAMA MANI OLMAK IÇIN, TÜRK ASKERININ LÜBNANA GIRMESINE IZIN VERILMEZ.

Ց. Ղ.

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԱՑՍ ՕՐԵՐՈՒ ԹՐՔԱԿԱՆ ԹԵՐԹԵՐՈՒՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՆԻՒԹԸ ԹՈՒՐՔԻՈՑ ԼԻԲԱՆԱՆ ՋԻՆՈՒՈՐ ՈՒՂԱՐԿԵԼՈՒ ՀԱՐՑՆ Է

Թրքական աջակողմեան թերթերուն մեծամասնութիւնը՝ Լիբանան զինուոր ուղարկելուն դէմ են:

Մինչդեռ SABATA-ականներուն [այսինքն՝ դաւանափոխ հրեաներուն] հրամանին տակ եղող թերթերուն մեծամասնութիւնը Լիբանան զինուոր ուղարկուելուն կողմնակից են: Բնական է՝ Սապաթա-յական թերթերուն MAS-MEDIA-ներու վրայ ունեցած ազդեցութիւնը շատ աւելի է: Որովհետեւ, անոնց տպաքանակը, շատ բարձր է:

Սապաթա-յականները Պետութեան մէջ պետութիւն են:

Ծանօթ է, որ գրող YALÇIN KÜÇÜK-ին մատնանշածին համեմատ՝ թրքական բոլոր հաստատութիւնները, պաշտօնապէս կամ անպաշտօն ձամբաներով, Սապաթա-յականներու կողմէ կը ղեկավարուին:

25 Օգոստոս 2006 թուակիր "Hürriyet" թերթին մէջ հրապարակագրողներուն մեծամասնութիւնը, Լիբանան զինուոր ուղարկելու հարցը ծեռք առած են:

Կարծէք, թէ թուրքիան ուրիշ հոգեր չունի եղեր: Մինչդեռ թուրքիոյ մէջ, անգործութիւնը աւելցած է: եւ դրամական արժեզրկումը բարձրացած:

Մանաւանդ՝ թուրքիոյ զբօսաշրջական վայրերուն մէջ, ահաբեկչութիւններ կը կատարուին:

եւ Արեւելեան նահանգներուն մէջ ալ P.K.K.ական քիւրտերը, ամէն օր, թուրք զինուորներ կ'սպաննեն:

Արդեօ՞ք ասոնք մեծ հարցեր չեն, որ թրքական թերթերը զանոնք մէկդի ձգած, Լիբանան զինուոր ուղարկելու հարցը առաջնակարգ նիւթ կ'ընեն:

Որովհետեւ հրամանը բարձր տեղէ կուգայ: Իսրայէլ թրքական զինուորներուն Լիբանան երթալը կ'ուզէ: Իսրայէլին, Ամերիկայէն յետոյ՝ մեծագոյն դաշնակիցը, Թուրքիան է:

Իսրայէլ և Թուրքիա, պաշտօնական և գաղտնի համաձայնութիւններով, իրարու շատ կապուած են:

Իսրայէլը Յուլիս 2006-ին, Լիբանանի մէջ, օդանաւերով և հրասայլերով «Հըզպալլա»ն, ամբողջ ամիս մը և աւելի, ռմբակոծե՛ց:

Բայց չկրցաւ «մաքրագործել» Լիբանանեան Դիմադրութիւնը:

Հիմա ալ Իսրայէլ կ'ուզէ, որ թրքական զինուորները եւրոպական խաղաղութեան ուժերուն միանան և Լիբանան մտնեն:

Թրքական զինուորները, եթէ անգամ մը Լիբանան մտնեն, անկէ յետոյ դիւրին է...:

Թուրքերուն մարդ «Ջարդելու» մէջ որքա՜ն ծարտար ըլլալնին ամէն մարդ գիտէ:

Իսրայէլի կամակատարը ըլլալով՝ թուրք զինուորները շատ շուտ կը մաքրագործեն «Հզպալլա»ները:

★

★ ★

Թուրքե՛ր, դուք Լիբանանին հարցուցի՞ք, թէ լիբանանցիները ձեզ կ՚ուզե՞ն արդեօք:

Դուք, ձեր գործին չեկած եղելութիւնները կա՛մ չգիտնալու կուգաք, կա՛մ ալ բոլորովին կ՚ուրանաք:

Բայց Արաբները, դարեր տեւողութեամբ և մինչեւ 1918 թուականը, Արաբական հողերուն վրայ ձեր կատարած ջարդերը չեն մոռցած:

Այստեղ ձեզի, Արապիստանի մէջ իր գործած ողբերգութիւններէն միայն մէկ հատը սյատմելու սլիտի ջանանք:

Այսօր Պէյրութի մեծագոյն հրապարակին անունն է՝ **"PLACE DES MARTYRES"** [նահատակներու Հրապարակ]:

1916 թուականին, բոլոր արաբական հողերուն սլէս, Լիբանանն ալ դեռ թրքական գրաւման տակ էր:

Եւ 1916 թուականին լիբանանի ժողովուրդը, թուրքերուն դէմ ազատագրական պայքարի կ՚սկսի:

Եւ այն տարիներուն, Արաբական գրաւեալ հողամասերուն թուրք ընդհանուր հրամանատարը՝ CEMAL PACHA- [որ հայկական ցեղասպանութեան երեք յանցաւոր փաշաներէն [Թալաթ, Էնվէր, Ճեմալ] մէկն էր, այս՝ լիբանանեան հայրենասէրներէն աւելի քան քսան հատը [միւսլիման և քրիստոնեայ] Պէյրութի ամենամեծ հրապարակին վրայ կախաղան հանել կուտայ:

1918-ին, թրքական սլարտութենէն տարիներ յետոյ, լիբանանցիները, իրենց այն հրապարակը ուր հայրենասէրները կախաղան հանուելով սպաննուեցան, ի յիշատակ քաջարի զոհերուն, վայրը կ՚անուանեն՝ **PLACE DES MARTYRES** [Լիբանանի նահատակներու Հրապարակ]:

Եւ աւելի վերջ ալ, այս հրապարակին վրայ, թուրքերուն իրագործած ողբերգութիւնը խորհրդանշող նահատակներու Յուշարձան մը կը զետեղուի:

★

★ ★

Ո՛վ թուրքեր- Դարեր տեւողութեամբ, ձեր բռնագրաւած հողերուն՝ Անաթոլիոյ, Պալքաններու և Արաբական տարածքներուն վրայ, ձեր կատարած ցեղասպանութիւններով և ջարդերով սյատմութեան անցած սլետութեան մը ներկայացուցիչներն էք:

Եւ ձեր Լիբանան [իբր թէ] խաղարարար ուժ որսլէս զինուոր ուղարկելուն դէմ, [դեռ այժմէն] բողոքներ տեղալ սկսան:

Մանաւանդ, 1915-ի ցեղասպանութեան սուրի մնացորդները եղող Լիբանանի հայութիւնը, ձեր Լիբանան զինուոր ուղարկելուն արգելք ըլլալու համար, Լիբանանի Պետութեան մօտ հաւատարմագրուած դեսպանատուներուն, թրքական վայրագութիւնները մատնանշող փաստաթուղթեր յանձնեցին:

Կը յուսանք, որ նոր ողբերգութեան մը արգելք ըլլալու համար, թրքական զինուորներուն Լիբանան մտնելուն հրաման չի տրուիր:

Ե. Ղ.

ՎԵՐՋԱՊԷՍ...

ՔՐԻՍՏՈՆԷՈՒԹԵԱՆ ԱՆԿՈՒՄԻՒ ԴԷՄ՝ ՆՈՐ ՊԱՊԻՆ ԲՈՂՈՔԻ ՁԱՅՆԸ...

ՊԱՊ BENEDICT (BENOIT) XVI-ԻՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ RATISBONNE ՔԱՂԱՔԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ, 12 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2006-ԻՆ ԿԱՏԱՐԱԾ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹԱՑՔԻՆ ՅԱՅՏՆԱԾ ԳԱՂԱՓԱՐՆԵՐԸ, ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ ԲՈՂՈՔՆԵՐՈՒ ՏԵՂԻ ՏՈՒԻՆ

ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ՊԱՊԻՆ ԸՍԱԾՆԵՐԸ, ՊԱՐՋԱՊԷՍ ՄԷՋԲԵՐՈՒՄՆԵՐ ԷԻՆ, 1391-Թ.ԻՆ ԲԻԶԱՆԴԱԿԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ԿԱՅՍՐԵՐԷՆ՝ MANUEL II PALEOLOGUE-ԻՆ ԸՍԱԾՆԵՐԷՆ:

...ԵՒ ԱՅՍ ԲԻԶԱՆԴԱՑԻ ԿԱՅՍՐԸ, ԵՐԿԱՐ ՏԱՐԻՆԵՐ, ՆՇԱՒԱԿ ԴԱՐՁԱԾ ԷՐ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԽՈՒԺԱՆՆԵՐՈՒՆ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄՆԵՐՈՒՆ:
... ԵՒ ՎԱՅՐԱԳ ԹՈՒՐՔԵՐԸ ԿԸ ՔԱՆԴԷԻՆ ԲԻԶԱՆԴԱԿԱՆ ԿԱՅՍՐՈՒԹԻՒՆԸ:
... ԵՒ ԿԱՅՍՐՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ԲԵՐԴԸ ԵՂՈՂ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ, ԲԻԶԱՆԴԱՑԻՆԵՐԸ ԹԷԵՒ ԱՆՅՈՅՍ՝ ԲԱՅՑ ՔԱՋԱԲԱՐ ԿԸ ՊԱՅՔԱՐԷԻՆ ԹՈՒՐՔ ԳԱՋԱՆՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ:

1391-Թ.ԻՆ ԲԻԶԱՆԴԱՑԻ ԿԱՅՍՐԻՆ ԿԱՏԱՐԱԾ ՀԱՌԱՋԱՆՔՆԵՐԸ՝ 2006-Թ.ԻՆ ԿԸ ԿՐԿՆԷՐ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ՝ ՊԱՊ BENOIT XVI-Ը:
ՈՐՈՎՀԵՏԵՒ ԿԸ ՏԵՍՆԷՐ, ԹԷ ՅՈՒՆԱ-ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹԻՒՆԸ՝ ՔԱՆԴՈՒԵԼՈՒ ՃԱՄԲՈՒՆ ՄԷՋ ՄՏԱԾ Է ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
[ՎՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ]

12 Սեպտեմբեր 2006-թ.ին, Պենեդիկտոս ԺԶ. Պապը, Գերմանիոյ RATISBONNE քաղաքի համալսարանին մէջ իր կատարած բանախօսութեան ընթացքին, ահազանգ հնչեցուց Եւրոպայի մէջ և, աշխարհի ամէն կողմը Քրիստոնէութեան սպառնացող մեծ վտանգին դէմ:

Պապը, իբր նախկին դասախօս այս համալսարանին՝ ներկայ բարձրաստիճան կրօնաւորներուն և մտաւորականներուն հրաւէր տուաւ որ պաշտպանեն Յունա-Քրիստոնէական արժէքները, որոնք համայն աշխարհին լոյս կը սփռեն մինչեւ այսօր:

Եւ Պապը մատնանշեց մեծ վտանգը...

Բայց. իբր քաղաքական ստիպողութիւն՝ չէր կրնար անունը տալ այսօրուան թրքական բարբարոս պետութեան:

Այդ պատճառաւ ալ՝ Բիւզանդիոնի վերջին կայսրերէն՝ MANUEL II PALEOLOGUE-ին 1391-թ.ին թուրքերուն վերաբերեալ ըսածները կրկնեց:

Ա՛յն ցեղակրօն ու մոլեռանդ թուրքերուն որոնք, իրենց կամքը և հաւատքը պարտադրեցին սուրով և վայրագութեամբ՝ իրենց գրաւած Բիւզանդական կայսրութեան հողերուն վրայ և ասոնց մօտ ապրող ժողովուրդներուն:

Եւ այժմ՝ Օսմանեան բարբարոսական մտայնութեան տէր նոյն թուրքերն են, որ Սիոնիստներուն թիկունքով, Եւրոպական Միութիւն մտնել կ'աշխատին:

Բայց Պենետիկտոս ԺԶ., դեռ Պապ չընտրուած, 13 Օգոստոս 2004-ին, ֆրանսական "FIGARO" թերթին մէջ, վայրագ թուրքերուն մասին, շատ մեծ իրատեսութեամբ, իր գաղափարները յայտնած է:

Այստեղ այժմէական կը նկատենք մէջբերելը 24 Օգոստոս 2004-թ.ին, «Նայիրի»ի մէջ այսօրուան Պենետիկտոս ԺԶ. Պապին (բուն անունով՝ Կարտինալ Ժոզէֆ Ռաթցինկէր) մասին մեր լոյս ընծայած գրութիւնը: Ահաւասիկ.–

ԿԸ ՏՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Վատիկանի ամէնէն առաջնակարգ ղեկավարներէն՝ կաթոլիկ Հաւատոյ ժողովի նախագահ և "JEAN PAUL II" Պապին աջ բազուկը նկատուած գերմանացի կարտինալ ժոզէֆ Ռաթցինկէր, 13 Օգոստոս 2004-թ.ին, ֆրանսական «Ֆիկարօ» թերթին մէջ հրատարակուած յայտարարութեամբ՝ Թուրքիոյ եւրոպական Միութիւն մտնելուն դէմ ելած է:

Կարտինալ Ռաթցինկէրին կատարած յայտարարութեան ամէնէն կարեւոր մասերը տալու ջանանք:

Կարտինալին Թուրքիոյ մասին յայտնած գաղափարները շատ վճռական են:

«Թուրքիան՝ երբեք եւրոպական Միութիւն չի կրնար մտնել» կ'ըսէ, և կը շարունակէ.

«եւրոպան՝ միայն աշխարհագրական ցամաքամաս մը չէ, այլ՝ նոյն ատեն, քրիստոնէական մշակոյթին ցամաքամասն է:

Մինչդեռ Թուրքիան, ուրիշ մէկ մշակոյթին՝ իսլամութեան ցամաքամասին մէջ է: Եւ այս իսլամ Թուրքիան, դարեր տեւողութեամբ, եւրոպական քրիստոնէական մշակոյթին դէմ պայքարած է, և քրիստոնէական մշակոյթը քանդելու աշխատած է:

Արեւելեան Հռոմէական կայսրութիւնը, Բիւզանդիոնը կործանողը՝ Թուրքիան է:

Պալքանեան քրիստոնեայ ազգերը ծգմելով, մինչեւ Վիէննայի դռները յառաջացողը՝ այս իսլամ Թուրքիան է:

Աւստրիային և եւրոպային դարեր տեւողութեամբ սպառնացողը և վտանգի ենթարկողը՝ այս իսլամ Թուրքիան է:

Այսօր, Թուրքիոյ եւրոպական Միութեան մէջ մտնելը՝ անոր 1683-թ.ին Վիէննայի դռներուն առջեւ (եւրոպան քանդելու և իսլամացնելու) չիրականացած փափաքները սյիտի վերստեղծէ»:

Շա՛տ ապրիք, յարգարժան, վսեմափա՛յլ կարտինալ:

Այս ի՛նչ իրապաշտ խօսքեր են, եւ ի՛նչ կատարեալ ախտաճանաչում:

Յայտնի է, որ թուրքերուն ի՞նչ ըլլալնուն շատ լաւ տեղեակ էք:

Թուրքերուն, Անաթոլիայէն սկսելով մինչեւ Վիէննայի դռներուն առջեւ հասած շրջաններուն քրիստոնեայ ժողովուրդներուն դէմ կատարած վայրագութեան զարհուրելի պատմութիւններն ալ գիտէք:

Լաւ. բայց վսեմափայլ կարտինալ, դուք այս իրականութիւնները նո՛ր սկսաք ըսել:

Թրքական վտանգը՝ կրկին ծեր դռներուն առջեւ գալէն յետոյ խօսիլ սկսաք:

1453-թ.ին՝ թուրքերուն Պոլիսը սյաշարած տարիներուն, Բիւզանդիոնի կայսրէն օգնութիւն ուզող աղաչանքներուն դէմ, կաթոլիկները ի՞նչ ըրին:

Ոչ մէկ բան. մատերնին անգամ չշարժեցին:

Ընդհակառակը: Կաթոլիկներուն մրցակիցները եղող ուղղափառ Բիւզանդիոնին կործանումէն՝ շատ գոհ էին:

Նոյնիսկ թուրքերուն՝ Պալքաններուն մէջի Ուղղափառ ազգերը սուրէ անցընելու ատեն ալ, բնաւ ծայն չհանեցին:

Եւ կաթոլիկներուն այս անմարդկային կեցուածքը՝ թուրքերուն մինչեւ Վիէննայի դռներուն առջեւ յառաջանալը թոյլատրեց:

Եւ հոն, այլեւս «դանակը՝ ոսկորին հասած էր»:

Եւ վերջապէս, կաթոլիկները վտանգը տեսան:

Եւ Վիէննայի կաթոլիկներուն օգնութեան հասնող Լեհաստանի թագաւոր ժան Սոպիէսկի-ի բանակը՝ թուրքերը պարտութեան մատնեց:

Եւ եւրոպան, այս ձեւով, թրքական վտանգէն ազատեցաւ...:

Այդ թուականներէն մինչեւ 19 դարուն վերջերը՝ Ուղղափառ Ռուսերը թուրքերուն դէմ պայքարեցան:

(→)

***

Մեր գրութեան մէջ ալ շատ յստակօրէն կ'արտացոլան Կարտինալ Ռաթցինկէրին [այժմ՝ Պենետիկտոս ԺԶ. Պապ] յայտնած մտահոգութիւնները Թուրքերուն Եւրոպական Միութիւն մտնելուն մասին:

Եւ 12 Սեպտեմբեր 2006-թ.ին, Պենետիկտոս ԺԶ. Պապը, այս անգամ ալ Պապ ըլլալու հանգամանքով և սպաշտօնապէս, յայտնեց իր գաղափարները և մատնանշեց քրիստոնէութեան սպառնացող վտանգը:

Եւ իբր գերմանացի, ան շատ լաւ կը տեսնէր Գերմանիոյ մէջ վեց միլիոնէ աւելի թուրքերուն յարուցած խնդիրները:

Եւ մտածել՝ որ Թուրքերուն Եւրոպական Միութիւն մտնելէն յետոյ, ո՞վ և ինչպէ՞ս կրնար արգելք ըլլալ թուրքերուն, որ իրենց կամքը և կրօնը նոյն վայրագութեամբ՝ սուրով և բարբարոսութեամբ ուրիշներուն պարտադրեն:

.*.

***

Բայց Պենետիկտոս ԺԲ. Պապին Քրիստոնէութեան թրքական վտանգին ենթակայ ըլլալուն մասին ունեցած արտայայտութիւնները, շատ մը մոլեռանդ իսլամական շրջանակներու կողմէ և քիչ մըն ալ չարամտութեամբ, իբր հակաիսլամական կեցուածք մեկնաբանուեցան: Ինչ որ ճիշդ չէ:

Եւ արդէն Ս. Քահանայապետը, իր նորագոյն մէկ յայտարարութեամբ ճշդում կատարեց, ներողութիւն խնդրելու պէս, որ ինք իսլամութիւնը անարգելու ոչ մէկ դիտաւորութիւն ունեցած է:

Բայց երանի, թէ Պենետիկտոս ԺԲ. Պապը աւելի յստակ ըլլար իր արտայայտութեան մէջ և դուռ չբանար թիւրիմացութեան:

Բայց մենք, հարց տանք, այս ծայրայեղներուն:

Մի մոռնաք, որ քսանմէկերորդ դարը կ'ապրինք:

Ինչո՞ւ գաղափարներու դէմ գաղափարներով չէք պայքարիր:

Եւ թուրքերուն նման, դոյզն քննադատութեան մը դէմ կ'սկսիք քրիստոնեաներուն վրայ յարձակիլ և եկեղեցիները քանդել:

(→էջ 3)

→) եւ Ռուսերը՝ թուրքերուն պիտի քշէին մինչեւ Միջին Ասիոյ տափաստանները ուրկէ եկած էին անոնք: եւ Պոլիսը գրաւելով Բիւզանդական կայսրութիւնը կրկին պիտի վերստեղծէին:

Բայց, Ուղղափառ ռուսերուն միջերկրական իջնելով զօրանալը՝ կաթոլիկներուն գործին չեկաւ:

եւ կաթոլիկները՝ Անգլիացիներուն հետ գործակցելով, ստիպեցին Ռուսերուն որ Պոլիսէն հեռանան:

եւ կաթոլիկները և անոնց դաշնակիցները, այդ տարիներուն «հիւանդ մարդ» կոչուող թուրքերուն կրկին ոտքի հանեցին...:

Վսեմափայլ կարտինալ՝ ձեր ցեղակիցները եղող գերմանացիները, 1914-1918-թ.ի Աշխարհամարտին, թուրքերուն զինակիցներն էին:

եւ թուրքերը՝ 1915-թ.ին, առաջին Աշխարհամարտի խառնաշփոթութիւններէն օգտուելով, հազարաւոր տարիներէ ի վեր արեւելեան Անատոլիոյ իրենց հայրենիքին մէջ ապրող հայ ազգը ցեղասպանութեան ենթարկեցին:

եւ գերմանացիները, իրենց զինակիցը եղող թուրքերուն՝ հայերը ցեղասպանութեան ենթարկելնուն դէմ բնաւ ձայն չհանեցին:

Ընդհակառակը. գերմանացիները՝ հայկական ցեղասպանութեան ընթացքին, թուրքերուն թիկունք կանգնեցան:

Եթէ 1915-թ.ին գերմանացիները՝ թուրքերուն հայ ազգը ցեղասպանութեան ենթարկելնուն արգելք ըլլային, այսօր Թուրքիա ըսուած պետութիւն մը գոյութիւն պիտի չունենար:

Որովհետեւ, այսօրուան Թուրքիան՝ հայերէն և յոյներէն «մաքրագործուած» հողերուն վրայ հիմնուած է:

Ահա այսպէս՝ վսեմափայլ կարտինալ:

Այսօր, կաթոլիկները՝ քրիստոնեաներուն դէմ իրենց գործած «մեղքերուն» պատիժը պիտի կրեն:

Ամերիկացիներուն և անոնց դաշնակիցը եղող միջազգային դրամատէրերու կազմակերպութեան ծրագիրներուն համեմատ՝ Թուրքիան անպայման եւրոպական միութիւն պիտի մտնէ:

եւ այն ատեն, քաղաքակրթութիւններուն և քրիստոնէութեան օրրան եւրոպան՝ քիչ միջոց մը յետոյ, թուրքերուն և իսլամ ծայրայեղականներուն զոհը պիտի ըլլայ:

Ց. Չ.

ՎԵՐՋԱՊԷՍ... (Շար. էջ 2-էն)

Մեզի հասած նորագոյն լուրերուն համաձայն, կարգ մը վայրերու մէջ որոշ եկեղեցիներ, մոլեռանդներու կողմէ յարձակման ենթարկուած են կրօնական քօղ ունեցող քաղաքական նպատակներով:

Բայց ո՞ւր էիք դուք, պարոնայք ծայրայեղականներ երբ Լիբանանը, շուրջ երկու ամիսի տեւողութեամբ, սիոնիստներուն կողմէ վայրագաբար յարձակման ենթարկուեցաւ և քանդուեցաւ:

Սուրիոյ նախագահ Ասատը, շատ իրաւունք ունէր, երբ ձեզի և ձեր թագաւորներն ու նախագահները «վանտալութիւն»ով ամբաստանեց:

Այս մասին՝ ձեզի բան մը ըսել կ'ուզենք: Գիտցէք, որ կրօնամոլութիւնը և ծայրայեղականութիւնը ծրագրող-կազմակերպող ու քաջալերողները Սիոնիստներն և *«կանկստէր»* Ամերիկացիներն են, որ դուք մշտապէս յետամընաց ըլլաք, ու անոնք կարենան ձեզ տեւապէս շահագործել:

Ինչպէս որ ձեր petrol-ի հարստութիւնը, ամբողջութեամբ, Ամերիկեան ընկերութիւններուն գրպանը կը մտնէ:

Այստեղ կ'ուզենք շատ կարեւոր, յատկանշական եղելութիւն մը (→էջ 7)

TÜRKLERIN (SÖZDE) BILMEDIKLERI GERÇEKLERI AÇIKLIYORUZ

PAPA 16 BENEDIKT-IN ALMAN ÜNIVERSITESINDE SOYLEDIGI GERÇEKLER

PAPA 16 BENEDIKT-IN, ALMANN RATISBONNE SEHRININ ÜNIVERSITESINDE 12 EYLÜL 2006 TARIHINDE VERDIGI KONFERANSTA SÖYLEDIGI SÖZLERI TÜRKIYEDEKI ISLAMCI GAZETELER, PAPANIN ISLAM DININI TENKIT ETTIGI SEKLINDE YORUMLUYOR VE KISKIKTICI YAZILAR YAYINLIYORLAR.

SABATAYCI GAZETELER ISE PAPANIN SOYLEDIKLERINI HAFIFTEN ALARAK, OLAYI BÜYÜTMEKTEN KAÇINIYORLAR. MALÛM YA SIYONIST AMERIKALILARIN PROGRAMINA GÖRE TÜRKIYENIN AVRUPA BIRLIGINE GIRMESI LAZIM. 16-9-2006 TARIHLI "HÜRRIYET" GAZETESI, PAPANIN SÖZLERINI BIRINCI SAHIFENIN EN ALTINDA ÜÇÜNCÜ DERECE BIR HABER OLARAK VERIYOR.

16 EYLUL 2006 TARIHLI "HÜRRIYET" GAZETESINDE HIÇ BIR FIKRA YAZARI PAPANIN KONUSMASINI, YAZISINA KONU YAPMAMIS.

YALNIZ 7 SAHIFEDE MEHMET YILMAZ , PAPANIN KONUSMASININ YANLIS ANLASILDIGINI SÖYLIYEREK ÇOK GERÇEKÇI BIR YORUM YAPIYOR.

AYNI TARIHLI "HÜRRIYET" GAZETESININ 12. SAHIFESINDE ISE ALMANYANIN YESILLER PARTISININ ESBASKANI CLAUDIA ROTH-IN, PAPANIN KONFERANSI ILE ALÂKALI SÖZLERINE YER VERILMIS.

BU ALMAN YESILBASI (YANI ALMAN YESILLER PARTISININ BASKANI, ESKIDEN KIZILBAS, SONRA YESILBAS, SIMDIDE BOZKURTBAS OLAN TÜRK DOSTU YAHUDI KON BENDIT-IN ARKADASI CLAVDIA RUTH, "HÜRRIYET" GAZETESINDE YAYINLANAN DEMECINDE, PAPAYA DERS VERIYOR VE "TÜRKIYEYE GIT VE GERCEKLERI ÖGREN" DIYOR.

FAKAT BIZE KALIRSA ILK ÖNCE BU YESILBAS CLAUDIA RUTH-UN BIRAZ TARIH DERSI ALARAK GERÇEKLERI ÖGRENMESI LÂZIM.

ISTE BU YESILBAS CLAUDIA RUTH-UN PALAVRALARINDAN IKI ÖRNEK.

"PAPA TÜRKIYEDE EFES-E GITMELI VE MERYEMANANIN NEREDE DOGDUGUNU GÖRMELI" DIYOR.

HAKIKATTE EFESTEKI MERYEMANA EVI DENILEN VE 1950-LERDE RESTORE EDILEN KÜÇÜK *BINA MERYEM ANANIN DOGDUGU* EV DEGIL.

HERKES BILIR KI, MERYEMANA FILISTINDE DOGMUSTUR.

ISA PEYGAMBER-IN YAHUDILER TARAFINDAN ÇARMIHA GERILIP ÖLDURÜLMESINDEN SONRA, MERYEM ANA RIVAYETE GÖRE AZIZ JAN (SAINT JEAN) ILE BERABER EFES-E GELIR VE EFES DAGLARINDAKI KÜÇÜK BINADA YASAR.

YINE BU YESILBAS CLAUDIA RUTH, "PAPANIN, ORTAK TARIHIN YASANDIGI KENTLERI DOLASMASI LÂZIM" DIYOR.

BU SÖZ ISE KUYRUKLU BIR YALAN.

ANATOLYANIN TARIHI KENTLERININ HIÇ BIRINDE TÜRKLER YASAMADI.

TÜRKLER, 11. ASRIN SONLARINDA VAHSI KABILELER OLARAK ANATOLYAYI ISTILA ETMIYE BASLADILAR.

TARIHI KENTLERI YAKIP YIKARAK ANATOLYAYI TALAN ETTILER.

VE ANATOLYANIN TÜRKLER TARAFINDAN TALAN EDIILMESI 4 ASIR SÜRDÜ.

VE ANCAK 1453 ISTANBULU ZAPTEDEBILDILER.

VE PAPA 16. BENEDIKT BU HAKIKATLERI ÇOK IYI BILIR.

VE 2004 TARIHINDE DAHA PAPA OLMADAN, KARDINAL RATZINGER OLARAK TÜRKIYENIN AVRUPA BIRLIGINE GIRMRSINE KARSI ÇIKMIS VE DEMISTI KI.

"BU MÜSLÜMAN TÜRKIYE, ASIRLAR BOYUNCA AVRUPA HIRISTIYAN KÜLTÜRÜNE KARSI MÜCADELE ETMIS VE HIRISTIYAN KULTÜRÜNÜ YIKMAYA ÇALISMISTIR.

DOGU ROMA HIRISTIYAN IMPARATORLUGU BIZANSI YIKAN , MÜSLUMAN TÜRKIYEDIR.

BALKAN HIRISTIYAN MILLETLERINI EZEREK VIYANA KAPILARINA KADAR GELEN BU MÜSLÜMAN TÜRKIYEDIR.

AVUSTURYAYI VE AVRUPAYI YÜZYILLAR BOYUNCA TEHDID EDEN VE TEHLIYE SOKAN BU MÜSLÜMAN TÜRKIYEDIR.

BUGÜN TÜRKIYENIN AVRUPA BIRLIGINE GIRMESI, ONUN 1683 DE VIYANA KAPILARINDA GERÇEKLESTIRMEDIGI, AVRUPAYI YIKMAK VE ISLAMLASTIRMAK ARZUSUNU YENIDEN CANLANDIRACAKTIR".

* * *

BÜTÜN TÜRK GAZETELERI PAPA 16. BENEDIKTIN 12 EYLÜL 2006 ALMANYADA VERDIGI KONFERANSTA ISLAM DININE KARSI ÇIKTIGINI YAZDILAR.

FAKAT HIÇ BIR TÜRK GAZETESI PAPANIN ISLAM DINI HAKKINDA SÖYLEDIGI SÖZLERIN METNINI YAYINLAMADI.

HAKIKATTE PAPA, SON BIZANS IMPARATORLARINDAN MANUEL II PALEOLOGUE-UN 1391-DE SÖYLEDIGI SÖZLERI AYNEN TEKRAR ETMISTI.

VE KIMDI BU BIZANS IMPARATORU ?

MANUEL II. PALEOLOGUE UZUN YILLARDAN BERI OSMANLILARIN DEVAMLI HUCÜMLARINA MANUZ KALMIS OLAN BIR BIZANS IMPARATORU IDI.

VE OSMANLI TÜRKLERI 11. ASRIN SONLARINDAN ITIBAREN BIZANS IMPARATORLUGUNU YIKMAYA BASLAMISLAR, VE 14 ASRIN SONLARINDA ISTANBULUN KAPILARINA GELMISLER SEHRI ABLUKAYA ALMISLARDI.

VE BIZANSLILAR INANILMIYACAK KAHRAMANLIKLA ISTANBULU MÜDAFAA EDIYORLARDI.

ISTE BIZANS IMPARATORU MANUEL II PALEOLOGUE OSMANLILARIN ZÜLMÜNE MARUZ KALMIS BIR HÜKÜMDAR OLARAK 1391-SENESINDE BIR IRANLI DIN BILGININE ISTIRABINI DILE GETIRMISTI.

PAPA 16. BENEDIKT-DE, BIZANS IMPARATORUNUN SÖZLERINI TEKRAR EDEREK, SORUMLU BIR DINI LIDER OLARAK, MÜSLÜMAN TÜRKLERIN AVRUPA BIRLIGINE GIRDIKTEN SONRA, AVRUPALI HIRISTIYANLARIN MARUZ KALACAGI TEHLIKEYI BELIRTMEK ISTEMISTI.

ISTE TÜRK GAZETELERI BU BÜYÜK GERÇEGI BILMEMEZLIKTEN GELDILER.

TÜRKLERIN EN BÜYÜK MARIFETLERINDEN BIRI, GERÇEKLERI INKAR ETMEKTIR.

VE INKÂR ETTIKLERI EN KORKUNC GERÇEK DE ERMENI SOYKIRIMIDIR. Ա. Ղ.

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՊԵՆԵՏԻԿՏՈՍ ԺԲ. ՊԱՊԻՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ ՄԷԿ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ ԸՍԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Պենետիկտոս ԺԲ. Պապին Գերմանիոյ Ratisbornne քաղաքի համալսարանին մէջ, 12 Սեպտեմբեր 2006-ին կատարած բանախօսութեան ընթացքին ըսած խօսքերը՝ Թուրքիոյ իսլամական թերթերը զանոնք Պապին կողմէ Իսլամական կրօնին ուղղուած քննադատութիւն և անարգանք մեկնաբանեցին և առ այդ՝ գրգռիչ գրութիւններ հրատարակեցին:

Մինչդեռ Սապաթայական թերթերը, Պապին ըսածները «թեթեւցնելով», վէճ հրահրելէ խուսափեցան:

Յայտնի է, թէ Սիոնիստ Ամերիկացիներուն ծրագրով՝ Թուրքիան եւրոպական Միութիւն պէտք է մտնէ:

16 Սեպտեմբեր 2006 թուակիր Hürriyet թերթը, Պապին ըսածները առաջին էջին ամէնէն վարի մասին մէջ, իբր երրորդ աստիճանի կարեւորութեամբ լուր հրատարակեց:

Նոյն թուակիր Hürriyet թերթին մէջ, հրապարակագիրներէն ոչ մէկը, իրենց յօդուածներուն մէջ, Պապին ըսածները խորհրդածութեան նիւթ ըրած են:

Միայն Hürriyet-ի 7-րդ էջին վրայ, հրապարակագիր Mehmut Yilmaz «Պապին խօսակցութիւնը սխալ հասկցուեցաւ» ըսելով, շատ իրատես մեկնաբանութիւն մը կատարեց...:

Նոյն՝ 16 Սեպտեմբեր 2006 թուակիր Hürriyet թերթին 12-րդ էջին վրայ, գերմանական «Կանանչներ»ու կուսակցութեան երկրորդ նախագահը՝ Claudia Roth-ին, Պապին բանախօսութեան և անոր գլխաւոր մտքերուն տեղ տրուած է:

Այս գերմանացի կանաչագլուխը՝ այսինքն գերմանացի «կանանչ»ներուն նախագահը եղող՝ ատենօք «կարմրագլուխ», յետոյ «կանանչագլուխ», և աւելի վերջ՝ «Գորշ Գայլ» գլուխի վերածուած, Թուրքի բարեկամ Գոն Պենտիթ-ին բարեկամը Claudia Roth-ը Hürriyet թերթին մէջ հրատարակած ելոյթին մէջ, Պապին դաս կու տայ և կ'ըսէ թէ՝ «Թուրքիա գնա՛ և իրականութիւնները սորվէ»:

Բայց կը կարծենք, որ նախ և առաջ ա՛յս «կանանչագլուխ» Claudia Roth-ը քիչ մը պատմութեան դաս առնելով իրականութիւնները պէտք է սորվի:

Ահա, այս կանանչ գլուխ Claudia Roth-ի ծաբռտուքներէն, երկու օրինակ.

«Պապը, Թուրքիոյ մէջ, եփեսոս (EFES) երթալու է. և հոն, Աստուածամօր ուր ծնած ըլլալը տեսնէ»:

Իրականութիւնը այն է թէ՝ եփեսոսի մէջ, «Աստուածամօր տուն» կոչուող փոքր տունը, որ 1950-թ.ներուն նորոգուած էր, Աստուածամօր ծնած տունը չէ:

Ամէն ոք գիւտէ, թէ Աստուածամայրը Պաղեստին ծնած է:

Քրիստոսի հրեաներու կողմէ խաչուելով սպաննուելէն յետոյ, Աստուածամայրը, կարգ մը զրոյցներու և ենթադրութիւններու համաձայն, Սուրբ Յովհաննէսի հետ եփեսոս կ'երթայ և շրջանի լեռներուն վրայ, փոքր տան մը մէջ կ'ապրի... ... կրկին այս կանանչագլուխ Claudia Roth-ը կ'ըսէ.—

«Պապը՝ միանշանակ ապրուած պատմական վայրերը պէտք է երթայ»:

Այս խօսքն ալ պոչաւոր սուտ մըն է:

Անաթոլիոյ պատմական վայրերէն ոչ մէկուն մէջ թուրքեր ապրած են:

Թուրքերը, 11-րդ դարու վերջաւորութեան միայն վայրի ցեղախումբեր ըլլալով, Անաթոլիա խուժել սկսան: Պատմական բնակավայրերը այրելով և կործանելով՝ Անաթոլիան թալանեցին:

Եւ Թուրքերուն Անաթոլիան թալանելը՝ գրեթէ չորս դար տեւեց:

Եւ միայն 1453-թ.ին է, որ Կ. Պոլիսը կրցան գրաւել... ...Եւ Պապ Պենետիկտոս այս իրականութիւնները շատ լաւ գիտէ:

2004-Թ.ին ան, դեռ Պապ չընտրուած, կարտինալ Ռաթցինկէր ըլլալով, Թուրքիոյ եւրոպական Միութիւն մտնելուն դէմ ելած և սապէս ըսած էր.—

«Այս Իսլամ Թուրքիան, դարեր տեւողութեամբ, եւրոպական Քրիստոնէական մշակոյթին դէմ պայքարած է, և Քրիստոնէական մշակոյթը քանդելու աշխատած է:

Արեւելեան Հռոմէական կայսրութիւնը, Բիւզանդիոնը կործանողը՝ Թուրքիան է:

Պալքանեան Քրիստոնեայ ազգերը ճզմելով, մինչեւ Վիէննայի դռները յառաջացողը՝ այս Իսլամ Թուրքիան է: Աւստրիային և եւրոպային դարեր տեւողութեամբ սպառնացողը և զսնոնք վտանգի ենթարկողը՝ այս Իսլամ Թուրքիան է:

Այսօր, Թուրքիոյ եւրոպական Միութիւն մտնելը, անոր 1683 թուականին Վիէննայի դռներուն առջեւ չիրականացած եւրոպան քանդելու և իսլամացնելու փափաքները պիտի վերստեղծէ:

***

Թրքական բոլոր թերթերը, Պենետիկտոս ԺՁ. Պապին 12 Սեպտեմբեր 2006-ին Գերմանիոյ մէջ կատարած բանախօսութեան ընթացքին Իսլամ կրօնին դէմ խօսած ըլլալուն մասին գրեցին:

Բայց ոչ մէկ թրքական թերթ, Պապին Իսլամական կրօնին դէմ ըսած խօսքերուն բովանդակութիւնը հրատարակեց:

Իրականութեան մէջ Պապը, Բիւզանդական վերջին կայսրերէն՝ Մանուէլ Բ. PALEOLOGUE-ին 1391-Թ.ին ըսած խօսքերը նոյնութեամբ կրկնած էր:

Եւ ո՞վ էր այս բիւզանդական կայսրը: MANUEL II PALEOLOGUE-ը, երկար տարիներէ ի վեր, Օսմանեան թուրքերուն շարունակական յարձակումներուն ենթակայ կայսր մըն էր:

Եւ Օսմանական թուրքերը 11-րդ դարու վերջաւորութենէն սկսեալ, նպատակ դարձուցած էին Բիւզանդական կայսրութեան կործանումը, և 14-րդ դարու վերջաւորութեան, Կ. Պոլսոյ դռներուն առջեւ հասնելով, քաղաքը պաշարած էին:

Եւ Բիւզանդացիները, անհաւատալի հերոսութեամբ, Կ. Պոլիսը կը պաշտպանէին:

Ահա, բիւզանդական այս կայսրը, MANUEL II PALEOLOGUE-ն էր, որ Օսմանցի թուրքերուն վայրագութեան ենթարկուած գահակալ մը ըլլալով, 1391-Թ.ին, պարսիկ կրօնական գիտնականի մը իր տառապանքը յայտնած էր:

Պենետիկտոս 16-րդ Պապն ալ, Բիւզանդական կայսրին խօսքերը կրկնելով, իբր պատասխանատու կրօնական Առաջնորդ մը՝ Իսլամ թուրքերուն եւրոպական Միութեան մէջ մտնելէ յետոյ, եւրոպայի Քրիստոնեայ ժողովուրդներուն ենթարկուելիք վտանգները մատնանշել ուզած էր... ...Ահա, թրքական թերթերը, այս մեծ իրականութիւնը անգիտանալ ծեւացուցին...:

Թուրքերուն ամենամեծ վարպետութիւններէն մէկը՝ իրականութիւնները ուրանալն է: Եւ Թուրքերուն ուրացած ամենասարսափազդու իրականութիւնն ալ՝ Հայկական Ցեղասպանութիւնն է: **Ց. Չ.**

Վ Ր Ի Պ Ա Կ

«Նայիրի»ի 29 Օգոստոս 2006-ի թիւին մէջ, Յուլիանոս Չիլինկիրեանի «Աշխարհի պատերազմներուն պատասխանատուները...» յօդուածին Ս.. սիւնակին վերէն վար 16-րդ և յաջորդ տողերը կարդալ այսպէս.

«... Եւ յետոյ, Ռուսիոյ թիկունքէն զերծ մնացող հայութիւնը Անաթոլիոյ մէջ, Օսմանցիներուն դէմ ապստամբութեան մղեցին, որ Ապոիւլ Համիտը, հայ ժողովուրդը, ուզածին պէս ջարդէ»:

Նմանապէս՝ Բ. էջին Ա.. սիւնակին վերէն վար՝ 5-րդ տողէն սկսեալ կարդալ— «Եւ նոյնպէս՝ Սիոնիստ Ամերիկացիները և անոնց մանկլաւիկները, 11 Սեպտ. 2001-ի փորձառութիւնը ունենալով, սկսան օդանաւային թռիչքները և հանրային վայրերը շատ խոր ննջարկութեան ենթարկել... այն ատենն ննջարկեցին, որ այլեւս ծիծաղելի դարձան»:

ԳՐԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ԺԱՄԱՆԱԿԸ ԵՒ ՄԱՐԴԸ

Մարդկային մտածողութեան թագն ու պսակը հիւսւում է իմաստասիրութեան ծաղկեպսակով, որ Արարչի մեծագոյն պարգեւն է: Անտիկ աշխարհի իմաստունները գտնում էին, որ Տիեզերական իմաստասիրութեան ծառը մարդու գոյութեան խորհուրդն է: Այսօրուայ Եւրոպական ժողովրդայնութեան հիմնաքարը դրուել է վերածնութեան ժամանակաշրջանում: Հայաստանում աւելի վաղ (10-րդ դար) սկիզբ առած է վերածնութեան շարժումը աւարտուեց քաղաքական ու տնտեսական փլուզումների հետեւանքով: Այսօր, մեր օրերում, երբ առնչւում ես մեր բազմաբեղուն հեղինակ և մտածող Տէր Վարդան Աւագ Քհնյ. Տիլկէրեանի առաստութեան եղջիւրներից թափուող փորձագրութիւններին ու իմաստասիրական փայլուն յօդուածներին, ասես տեղափոխւում ես մարդկային վերածնութեան ժամանակները: Եւ դա պատահական չէ: Տէր Վարդան Տիլկէրեանի իմաստասիրական-գրողական ելակէտը Աստուածաբանական բարոյա-գիտութիւնն է, որը հիմնուած է ժամանակակից կեանքի, հասարակական զարգացումների և մարդ-անհատի հակասական մտածողութեան և արարքների, գործունէութեան վրայ: Ուրեմն Տիլկէրեանի գրական-հասարակական-ազգային գործունէութիւնը խիստ և շեշտուածօրէն նպատակային է: Ժամանակակից կեանքն ու մարդկային գործունէութեան դաշտը եկեղեցուց մինչեւ ընտանեկան օջախ, անհատից մինչեւ պետութիւն ու համայնք, հոգեկանից մինչեւ ոգեղէնը, որ անմահութիւնն է, ընդգրկումով Տիեզերական, որի կարգն ու սարքը ի սկզբանէ Աստուածագիտ է:

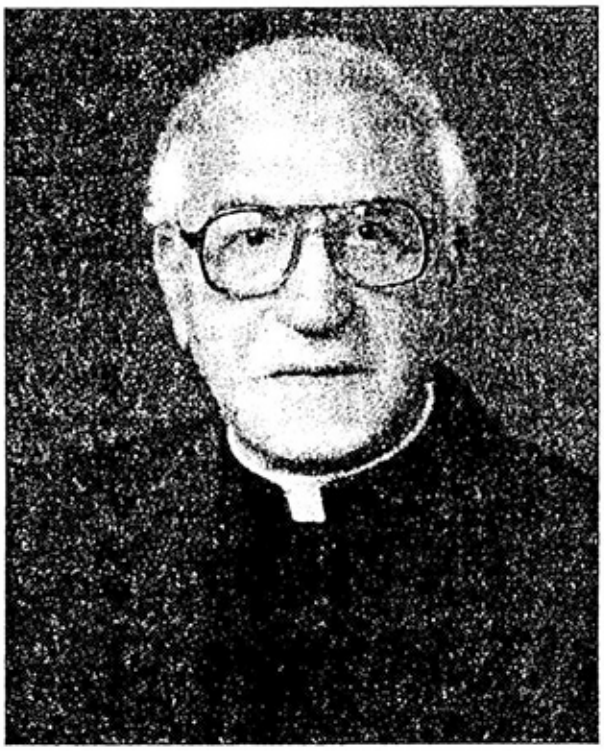

Արժ. Տ. Վարդան Ա. քհնյ. Տիլկէրեան

Տէր Հօր բազմախորհուրդ կեանքի և ստեղծագործական սխրանքները ժանրային առումով եւս տարաբնոյթ են, որոնք ամփոփուած են նրա տասնեակ ծաւալուն ժողովածուների մէջ: Իսկ վերջերս լոյս տեսած նրա «Կիրակնօրեայ շողարձակ խոհեր» 600 էջանոց ծանրակշիռ գրքում տեղ են գտել նրա վերջին տարիների ստեղծագործութիւնները հետեւեալ բաժիններով՝ Այժմէական նիւթեր (յօդուածներ և խոհեր), Կիրակնօրեայ խոհեր, Զարմանալի մանրավէպեր (առակներ և բանաստեղծութիւններ) և թատերական երկեր:

Յօդուածների և կիրակնօրեայ խոհերի մէջ մերօրեայ ընթերցողը առնչւում է խորախորհուրդ, իր կեանքն ու ճանապարհը, ոգեղէն արժէքները իմաստաւորող *խոհերի*, *Աստուածային* լուսաճաճանչ մտքերի, բարոյական մակարդակներում կեանքն ու մահը դիմակայելու սլայծուռ, ապրեցնող խորհուրդների, գործնական հայրենասիրութիւնը, մարդասիրութիւնը արժեւորող վերլուծութիւնների, հոգեբանական, դաստիարակչական, ճանաչողական բազում դրուագների: Դրանց մէջ բացայայտւում են մեր օրերի հակասութիւնները, մարդկային, ընտանեկան, հասարակական թերութիւններն ու թուլութիւնները, շահարկութիւնները, շահամո-

հասարակական թերութիւններն ու թուլութիւնները, շահարկութիւնները, շահամոլական ախտերը, հոգին ու միտքը պղտորող գաղջ արարքները, սուտը, կեղծիքը, զազրելի քծնանքը: Հայր Տիւլկէրեանի խօսքն ու խորհուրդը մերկապարանոց չեն, դրանք հիմնաւորուած են անձնական փորձառութեամբ, կեանքից վերցրած օրինակներով, պատմական ու աւանդական, Աստուածաբանական աշխարհընմբռնման գաղափարայնութեամբ, որոնք համոզիչ են ու միանգամայն ըմբռնելի: Պատկերաւոր, խօսուն և դիպուկ են գրող Տիւլկէրեանի նոյնիսկ վերնագրերը: Ահա դրանցից մի քանիսը, որոնցից մի քանիսի բովանդակութեանը և գրելաոճին կ'անդրադառնանք յօդուածիս սահմաններում. «Ո՞ւր են Աստուծոյ խօսքին հոգեւոր սերմնացանները», «Մօր մը դիւցազնութիւնը զոհողութեան ամենաբարձր պատնէշին վրայ», «Հոգիներու Յեղափոխութիւնը», «Չարախօսութեան Սպետները», «Մարդուն մէջ Հրէշը և Հրեշտակը», «Աշխարհի բարոյական կլիման կը նեխի ամօթին վարակումէն», «Խաղաղութեան Աստուծոյ Ծնունդը», «Երիտասարդութիւն, լաւ պահէ դուն քեզ, որ ծերութիւնդ կենսուրախ ողջունես» և այլն: Արդէն զգում ես, որ հեղինակի մտքում ամէն ինչ հասունացած է, շարակարգը ճշդուած, բովանդակութիւնը լեցուն է բազում վերլուծական խոյանքներով: Գրողի ոգեղէն թռիչքը ճշդել է իր սահմանները և նրա արծուենի հայեացքը յառել նպատակակէտին: Տիւլկէրեանն ունի իր բարոյական հաւատամքը, որ ձեւակերպուած է այսպէս. «Մարդ չի կրնար յարգել իր նմանը և անոր իրաւունքները, եթէ Աստուած չի խօսիր իր մէջ» [էջ 161]: Այս արբազան խորհուրդն է առաջնորդում գրող և բարոյագէտ հեղինակին, երբ նա քննում և վերլուծում, պատգամում է իր տեսակէտները, դաս ու դպրոց է դարձնում իր ծովածաւալ մտքերի ու զգացումների տարածքը, յօդուածների նիւթն ու մարդը, իր շրջապատում տեղի ունեցող արարքները, չարի ու բարու մասին իր կարգախօսները:

Գրքում մի շարք յօդուածներ արծարծում են հայ ժողովրդի գոյատեւման ու պայքարի այրող խնդիրները, Հայաստանի և Սփիւռքի առօրեայ իրավիճակները, իւրաքանչիւր հայի պարտքն ու պատասխանատուութիւնները՝ ի խնդիր հայրենիքի և հայ ժողովրդի բարգաւաճման: Հեղինակը նրբօրէն թափանցում է այն յոռի երեւոյթների մէջ, որոնք խանգարում են հասարակութեան առաջընթացին, երկիր կառուցող, հող հայրենին յաւերժացնող շինականին, ոգին ու մշակոյթը պահպանող դասակարգին: Շիկացած է գրողի խօսքը, ժամանակի գորդեան հանգոյցը կտրող է նրա գրիչը, «Նիւթապաշտութիւնը և անապարժութիւնը այն աստիճան մթագնած են մարդկային բարոյականութիւնը, որ կարելի չէ յուսալ որ հանգուցային դարձած միութեան հարցը փոխադարձ հասկացողութեամբ և զիջողութեամբ բարւոք լուծումի հասնի [էջ 80]... Սառցապատ երկիր մը այնքան լուրջ սպասնալիք մը չէ ժողովրդին համար, որքան սառնամանիքով պատած մարդկային հոգին [էջ 159]»:

Հեղինակի պայծառ միտքը թափանցում է կեանքի և մարդկային գործունէութեան բոլոր ծալքերը, ազգային ու համամարդկային հետաքրքրութիւնների ոլորտները, իր քննախոյզ հայեացքով բացայայտում այն կճռոտ խնդիրները, որոնք արգելակում են մեր ժամանակի առաջընթացին, որոնք սպառնում են երկրին ու մարդկութեանը, Աստծոյ ամենամեծ պարգեւին: Եւ բնական ու բանական

է, երբ ողն ու ծուծը աստուածաբանական վեհ գաղափարախօսութեամբ առաջնորդուող մտածողը աշխարհի ծուռը ջանում է շտկել կրօնական բարոյականութեան վեհ ու պայծառ, մարդասիրական կոդեքսի՝ դարերով փորձուած կանոնակարգով՝ սէր, գութ, հաւատ եռամիասնականութեամբ:

Ես ուզում եմ անդրադառնալ գրող և մտածող, բանաստեղծ և քաղաքացի Վարդան Տիւլկէրեանի սոյն հատորի բանաստեղծութիւններին ու առակներին, բացայայտելով նրա գրական տաղանդի ինքնատիպ առանձնայատկութիւնները:

Վ. Տիւլկէրեանը բազմատաղանդ հեղինակ է: Նրա լեզուամտածողութիւնն ու գրական ոճը ընդգրկում և շարժման մէջ են դնում հայոց լեզուի հարուստ բառաֆոնդը, պատկերաւորութեան ճկունութիւնն ու գեղարուեստական գեղեցկութիւնները, թափն ու խոյանքը, համեմատութիւններն ու մեթաֆորները, որոնցից հմուտ ու տաղանդաւոր զուգակցութեամբ ստեղծւում են կերպարներ ու տիպեր, խօսուն, անմոռաց տեսարաններ: Մի կարեւոր հմտութեամբ էլ է առանձնանում գրող Տիւլկէրեանը: Դա հին յունական և եւրոպական վերածննդի պատմութիւնն ու մշակոյթն է, որը եղել է նրա աշխարհայեացքի և գրական հմտութիւնների աղբիւրներից մէկը: Եւ նա իր ստեղծագործութիւններում տեղին և ճիշտ համապատասխան օգտագործում և հարստացնում է իր ասելիքը: Դա վերաբերում է Տիւլկէրեանի ե՛ւ յօդուածներին, ե՛ւ գրական արձակ ու չափածոյ մանրավէպերին, առակներին, թատերական գործերին: Սրանք հեղինակի հարուստ կեանքի փորձառութեան արդիւնք են: Իւրաքանչիւր մանրավէպ և առակ կենդանի կեանքի զարկերակը շօշափող մի իմաստութիւն է: Ինքնատիպ ու ինքնաբուխ գործեր են՝ «Կեանքին Արժէքը», «Բժիշկը և Հիւանդը», «Ինչպէս Աստուած կը ստեղծէ», «Անասունների Իմաստութիւնը», «Սնափառը», «Ս՛ենատէրը և Միմոսը», «Ագահին Դարձը», «Հաւատք և Գործք», «Վանահայրը և Աբեղան», «Թագաւորը և Ս՛րջիւնը», «Վաշխառուն», «Փիլիսոփան և Ագահը», «Ինքնագովութեան Պատիժը», «Եպիսկոպոսը և Թագաւորը», «Ընչաքաղցը», «Առիւծը, Գայլը և Աղուէսը» և այլն: Սրանք հիասքանչ մտքերի և բարոյականութեան դասեր են՝ մեր օրերի մարդկային փոխ-յարաբերութիւնների, հաւատով ու սիրով ապրելու և կեանքը գեղեցկացնելու վերաբերեալ:

«Եպիսկոպոսն ու Թագաւորը» կուռ, կառուցիկ, մտքի ու հոգու շռայլ գոյներով աչքի ընկնող առակում հեղինակը վերացնում ու պանծացնում է ճշմարտութիւնը, արդարութիւնը և պախարակում ցոփ ու անբարոյական կենցաղով ապրող իշխողներին, նոյնիսկ թագաւորական գահին տիրացած անարժաններին:

ՅՈՒՆԱՑ ԲԱՋԻԼԻՈՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԸ
ԿԸ ՊԱԽՍԱՐԱԿԷՐ ՅՈՓԱԿԵՍՑ ԿԵԱՆՔԸ,
ԹԷ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ԵՒ ԹԷ ԿՂԵՐԻՆ,
ՈՐ ԴԱՐՁԵԼ ԷԻՆ ԿԻՐՔԵՐՈՒ ԳԵՐԻՆ [էջ 450]:

Թագաւորը ուզում է պատժել Եպիսկոպոսին: Նրա բոլոր սպառնալիքներին Եպիսկոպոսը հակադարձում է իր վեհ ու աստուածամատոյց պատասխաններով, որոնցով դարձի է բերում թագաւորին:

Գրող և բարոյագէտ Վարդան Տիւլկէրեանը իր վերլուծական, խորաթափանց մտքերով և հաւատի, աստուածաբանական գաղափարախօսութեան բարձունքից է դիտում կեանքի երեւոյթները, և մարդկային յարաբերութիւնների հակասութիւններն՝ ներողամտութեան և հոգու խաղաղութեան տրամաբանությամբ հո

սութիւնները՝ ներդաշնակութեան և հոգու խաղաղութեան ուղիներ որոնելով, իր խօսքն ու պատգամը հասու է դարձնում մարդկութեանը, իր ընթերցող զանգուածներին: Տէր Վարդան Աւագ Քհնյ. Տիւլկէրեանի առակաւին հարուստ է բովանդակութեամբ, ձեւերի մատուցմամբ: Նա մխրճւում է ժամանակակից կեանքի բարդ ոլորտները, մարդկային բնաւորութեան բազմաճալ շերտերը, մերկացնում և այպանում է շահամոլութիւնը, խորամանկութիւնը, ագահութիւնը, ժլատութիւնը, անգթութիւնը, հաւատի կեղծաւորութիւնը և դրանց հակառակ վեհացնում է բարութիւնն ու ճշմարտութիւնը, հոգու ու մտքի խաղաղութիւնը: Ճանաչողական մեծ դպրոց է կերտում իր գեղագիտական խօսքով, գիրն ու գրականութիւնը պանծացնում վեհի ու գեղեցիկի հզօր առաքելութեամբ:

Առինքնող են Տիւլկերեանական լեզուն ու ոճը, հարուստ բառաշերտով, համեմատութիւններով ու մեթաֆորներով, խօսքի անմիջականութեամբ ու անկեղծութեամբ, ասելիքի յստակութեամբ ու համոզչականութեամբ:

Անսպառ է Տիւլկէրեանական հոգու և մտքի շտեմարանը: Նա երկնել է, գարնանաբոյր աննձրեւի նման յորդացել, հոգիների անապատներ ծաղկեցրել, ստեղծել է մի ուրոյն աշխարհ, որի յուոթի փարախներում մարդն իրեն պիտի զգայ մօրից նոր ծնուած, ազատագրուած, մաքրագործուած, մեծ ու վեհմաշուք, այնպէս՝ ինչպիսին ինքն է, Տէր Վարդան Աւագ Քհնյ. Տիւլկէրեան:

ԳԷՈՐԳ ՔՐԻՍՏԻՆԵԱՆ

Վ Ե Ր Ջ Ա Պ Ե Ս ...(Շար. էջ 3-էն)

նշել:

Այսօր, 16 Սեպտեմբեր 2006-ին, Ամերիկայի ամէնէն ծանօթ օրաթերթը եղող **"New York Times"**ի մէջ գրութիւն մը հրատարակուած է, որուն մէջ կ'ըսուի թէ՝ *Պենետիկտոս ԺԶ. Պապը պէտք է ներողութիւն խնդրէ Իսլամներէն»:* Եւ նոյն գրութեան մէջ կը յիշուի նաեւ, թէ՝ *Պապը դեռ Cardinal Ratzinger եղած օրերուն [2004-թ.ին], Թուրքերուն Եւրոպական Միութիւն մտնելուն դէմ արտայայտուած է»:*

Կը տեսնէ՛ք, թէ Արեւմտեան մամուլը իրենց ձեռքին ունեցող Սիոնիստները որքա՛ն մտահոգուած են Պապին ըսածներով, քանի որ, անոնց պատճառաւ, Թուրքիան Եւրոպական Միութիւն մտցնելու Սիոնիզմին ծրագիրը կրնայ խանգարուիլ:

***

Տարիներէ ի վեր, «Նայիրի»ի մէջ կը հառաչենք, թէ՝ Սիոնիստները, գալիք 50 տարիներու Աշխարհի պատմութիւնը, իրենց ծրագիրներուն համաձայն գրած-պատրաստած են արդէն:

Ցաւալին այն է, որ ժողովուրդներուն մեծամասնութիւնը (իրենց ղեկավարներ ալ միասին), այս իրականութիւնը, դեռ մինչեւ այսօր, չեն կրցած տեսնել:

Բայց մենք կը հաւատանք, որ լիբանանեան ողբերգութիւնը և մանաւանդ լիբանանցի «Հըզպոլլա» կոչուող մարտիկներուն հերոսական պայքարը, Սիոնիստական Աշխարհակալ կայսրութեան ծանր հարուած մը տուած է, զայն մղելով դէպի ետ... մաղթենք, որ այդ նահանջը շարունակուի:

Սպասենք և յուսանք:

ՎԵՐՋԱՊԷՍ ...

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԱԽԱԳԱՀ JAQUES CHIRAC ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ՃԱՄԲՈՒ ՄԷՋ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
[ԿՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ]

30 Սեպտեմբեր 2006-ին, Ֆրանսայի Նախագահ Ժագ Շիրաքին Երեւանի մէջ կատարած ծանօթ յայտարարութիւնը հայկական ցեղասպանութեան մասին ամէնուրեք ռումբի ազդեցութիւն ձգեց:

Ոչ ոք կը կարծէր որ Շիրաք, հայկական ցեղասպանութեան մասին այսքան շեշտակի, բացայայտօրէն և իրատեսութեամբ կրնար արտայայտուիլ:

Որովհետեւ, մանաւանդ Արեւմտեան ղեկավարները, համարձակութիւնը չէին ունենար նոյնիսկ «Ցեղասպանութիւն» բառը գործածելու:

Եւ մանաւանդ՝ JEAN PAUL II Պապը, որ [իբր թէ] խաղաղութեան և արդարութեան ներկայացուցիչ կը նկատուէր, բոլոր հայերը հիասթափութեան մատնեց: Քանի որ այդ Պապը, Հայաստանի մէջ, «Ցեղասպանութիւն» բառը չէր կրցած արտասանել, որով թուրքերուն կատարած ցեղասպանութիւնը պիտի բնորոշէր:

Բայց Նախագահ Ժագ Շիրաք, Երեւանի մէջ կատարած իր յայտարարութեամբ, ոչ միայն թուրքերուն գործած սարսափելի ցեղասպանութեան մասին արտայայտուեցաւ, այլեւ ըսաւ, թէ՝

«ԹՈՒՐՔԵՐԸ ՄԻՆՉԵՒ ՈՐ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՉԸՆԴՈՒՆԻՆ, ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ՉԵՆ ԿՐՆԱՐ ՄՏՆԵԼ»:

Ֆրանսական թերթերը մեծ վերտառութեամբ և իրենց առաջին էջերուն վրայ հրատարակեցին Ֆրանսայի Նախագահին ըսածները:

Այստեղ կը նշենք ֆրանսական հանրածանօթ ու ամէնէն հեղինակաւոր թերթերուն վերնագիրները:

Le Journal du Dimanche 1er octobre 2006

Arménie. Pas d'adhésion turque à l'Europe

sans reconnaissance du genocide

Chirac franchit le pas

"LE JOURNAL DU DIMANCHE"

1 Հոկտեմբեր 2006

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ԱՌԱՆՑ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՃԱՆԱՉՄԱՆ, ԹՈՒՐՔԻԱ ՉԻ ԿՐՆԱՐ ԵՒՐՈՊԱ ՄՏՆԵԼ:

ՇԻՐԱՔ ԱՌԱՒ ՎՃՌԱԿԱՆ ՔԱՅԼԸ

LUNDI 2 OCTOBRE 2006 -

LE FIGARO

Génocide arménien: Chirac fait pression sur les Turcs

Pour le président français, la Turquie, qui vise un destin européen, «serait bien inspirée» de reconnaître la tragédie.

"LE FIGARO"

2 Հոկտեմբեր 2006

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ- ՇԻՐԱՔ ՃՆՇՈՒՄ ԿԸ ԲԱՆԵՑՆԷ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ՎՐԱՑ

Ֆրանսայի նախագահը ըսաւ, թէ Թուրքիա, որ «Եւրոպացի» ըլլալու կը ձգտի, հարկ է որ այս ողբերգութիւնը ընդունի:

Le Monde

Mardi 3 octobre 2006

M. Chirac lie l'adhésion turque à l'UE à la reconnaissance du génocide arménien

"LE MONDE"

3 Հոկտեմբեր 2006

ՇԻՐԱՔ ԹՈՒՐՔԻՈՑ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍ ԿԱՋՄԵԼԸ ԿԸ ԿԱՊԷ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՃԱՆԱՉՄԱՆ:

Տարիներէ ի վեր Շիրաք, կատարած էր Թուրքիոյ Եւրոպական Միութեան մաս կազմելուն ի նպաստ յայտարարութիւններ, որոնք, հայկական շրջանակներուն մէջ, խոր վրդովում յառաջացուցած էին:

Ի՞նչ է ներկայիս Շիրաքի մտայնութեան մէջ յառաջացած այս մեծ փոփոխութեան պատճառը:

Որովհետեւ Շիրաք շատ լաւ տեղեակ է, որ Թուրքերը երբեք, իրենց կամքովը, հայկական ցեղասպանութիւնը պիտի չընդունին: Նախագահ Շիրաք, իր այս վերջին արտայայտութեամբ, Թուրքերուն Եւրոպական Միութիւն մտնելուն արգելք ըլլալ ուզեց:

Թուրք ցեղապաշտ իշխանութիւնները շատ լաւ գիտեն, որ իրենց հայկական ցեղասպանութիւնը ճանչնալը՝

1.— Ծարդ ծածկուած իրականութիւնները պիտի բացայայտէ:

2.— Թուրքիան կտոր-կտոր դարձնել ըսել է... Եւ 1919-թ.ին Թուրքիոյ մէջ սկսած Քեմալական շարժումին բուն իշխանաւորները, մինչեւ այսօր, Իթթիհատ և Թերաքքի կոչուող Սիոնական կուսակցութեան և մտայնութեան շա-

ռաւիղներն են որոնք, թրքական բանակին հրամանատարներուն ճամբով, իրենց կամքը և ծրագիրները կը պարտադրեն բոլոր թրքական կառավարութիւններուն:

***

Դիպուա՞ծ էր, որ Պապ BENOIT XVI-րդ.ի մոլեռանդ իսլամներուն մասին յատարած շատ իրապաշտ արտայայտութիւններէն գրեթէ երկու շաբաթ յետոյ Շիրաք, Երեւանի մէջ, Թուրքիոյ Եւրոպական Միութիւն մտնելուն առջեւ պատ քաշող ելոյթ-մը ունեցած էր:

Երբեք և երբե՛ք դիպուած չէր...:

Ինչպէս որ 1683-թ.ին, Եւրոպայի Քրիստոնեայ Պետութիւնները, վերջին վայրկեանին, վերջապէս հասկցած էին Վիէննայի դուռերուն առջեւ հասնող թրքական վտանգը և միացեալ քրիստոնեայ բանակները ուժգին ետ մղած թուրքերը Վիէննայի դուռերուն առջեւէն, նոյնպէս ալ, Եւրոպայի ներկայ քրիստոնեայ և հայրենասէր առաջնորդները, վերջապէս տեսան Եւրոպան ներսէն գրաւել աշխատող մոլեռանդ իսլամական և թրքական սադրանքները: BENOIT XVI-րդ.ի և Ֆրանսայի Նախագահ Շիրաքի ունեցած արտայայտութիւնները՝ այս ծայրայեղական իսլամ-թրքական վտանգին հակազդելու նպատակաւ էին:

Ո՞վ չի գիտեր և չի տեսներ քրիստոնեաներուն աշխարհի ամէն կողմերը կրած հալածանքներն ու չարչարանքները թուրքերուն կողմէ:

Ո՞վ չի տեսներ Եւրոպայի մէջ, «Լայիք»ութեան և ազատ մտածումի պատրուակով քրիստոնէութեան դէմ գիրքերու, թերթերու, հեռատեսիլի և շարժանկարի ճամբով կատարուած [ծրագրուած ձեւով] քարոզչութիւնները և վարկաբեկումները:

Եւ քրիստոնեայ առաջնորդները մինչեւ այսօր [Քրիստոսի պատուիրանին՝ «Աջ երեսդ ապտակողին՝ ձախը դարձուր» մտայնութեամբ], իրենց պատճառուած բոլոր անարգանքներուն, միամտութեան և անհոգութեան հասնող կեցուածքով մը՝ անոնց չպատասխանեցին, դէմ չելան, չպայքարեցան դժբախտաբար:

Եթէ քրիստոնէական այս միամիտ մտայնութեամբ շարժած ըլլար և Արաբներուն դէմ 741-թ.ին չպատերազմէր Ֆրանսայի թագաւորը՝ CHARLES MARTEL, այսօր Քրիստոնէութիւնը Եւրոպայի մէջ և այլուր գոյութիւն չէր ունենար:

Եթէ Սպանիոյ թագաւոր Ֆերտինանտ և թագուհին՝ «Կաթողիկէ Իզապէլ» 1492-թ.ին Սպանիայէն հրեաները չվռնտէին՝ Սպանիան այսօր հրեայ-արաբական պետութիւն եղած պիտի ըլլար:

Եթէ Լեհաստանի թագաւոր JEAN SOBIESKI-ն իրեն զինակից եւրոպական քրիստոնեայ բանակներով 1683-ին չպատերազմէր Թուրք- Օսմանցիներուն դէմ՝ Եւրոպայի մեծ մասը Իսլամ - Թուրքերուն ձեռքը կ'անցնէր:

***

Այսօր ի՞նչ է, Եւրոպայի մէջ, կացութիւնը:

1.– Դեռ շատերուն յիշողութեան մէջ է, 7 Յուլիս 2005-ին, Իսլամ ահաբեկիչներուն Լոնտոնի մէջ կատարած ողբերգութիւնը, որուն նպատակը Լոնտոնի մէջ բնակող մեծ թիւով ոչ-քրիստոնեայ և մեծ մասամբ իսլամ ժողովուրդին թիկունքով Լոնտոնը, LONDONISTAN-ի վերածել էր:

2.– Դեռ տարի մը չեղաւ... 27 Հոկտեմբեր 2005-ի գիշերը, Փարիզի շրջակայքի արուարձաններուն մէջ սկսան [իբր թէ անգործ] իսլամ և թուրք խուժաններուն Ֆրանսայի ամբողջ տարածքին վրայ գործած վայրագութիւնները և բարբարոսութիւնները:

Եւ այս՝ Յեղափոխութեան նմանող ցնցիչ ահաբեկչութիւնները, գրեթէ ամիս մը տեւեցին, բայց ֆրանսական ոստիկանութիւնը, այս խուժաններուն դէմ, բան մը չկրցաւ ընել:

Եւ ֆրանսական կառավարութիւնը՝ դրամական և այլ բնոյթի խոստումներով միայն, կրցաւ հանդարտեցնել այս վայրենիները:

Եւ այսօր Ֆրանսայի մէջ, "SENSIBLE"– [զգայուն] նկատուած թաղամասերը որոնք, մեծ մասամբ, իբր թէ անգործ և աղքատ իսլամներու և թուրքերու բնակավայրեր են, ամէն վայրկեան «Պայթեղու» հակամէտ վիճակ մը կը ներկայացնեն:

Այս վիճակը ֆրանսական իշխանութիւններուն մեծ մտահոգութիւն կը պատճառէ: Անոնք չեն գիտեր, թէ ինչպէս պիտի կարենան արգելք ըլլալ հաւանական նոր խլրտումներուն, ամէն անգամ որ աչքի առջեւ ունենան տարի մը առաջ կատարուած բարբարոսութիւնները:

Եւ այս բոլորին վրայ աւելցուցէք, Եւրոպայի «Ազատ անցք»ի վերածուած սահմաններէն ներս խուժող անգործներու նոր փաղանգները:

Ամէն օր, իրենց կեանքը վտանգելու գնով այս խեղճերը, հազարներով և հազարներով կ'աշխատին Եւրոպական հողամաս ոտք դնել:

Եւ այս նոր ապաստանեալները շատ դժուար վիճակի կը մատնեն Եւրոպական պետութիւնները, ուր, արդէն իսկ, անգործութեան համեմատութիւնը տասը առ հարիւր աւելցած է:

Եւ այս ապաստանեալները ամէնէն աւելի պաշտպանողները, Ֆրանսայի [այսպէս կոչուած «Ընկերվարականներ»ն են:

Բայց այս կեղծ ընկերվարականներուն կատարածը նոր ապաստանեալներու հոսքին հանդէպ, կեղծ մարդասիրութիւն է: Անոնք, իբր թէ, կը պաշտպանեն ապաստանեալներուն: Մինչդեռ անդին, Ափրիկէի մէջ կը ձգեն, որ միլիոնաւոր ափրիկեցիներ անօթութենէ և հիւանդութենէ մահանան:

Եւ այս կեղծ ընկերվարականները փոխանակ աղքատութեան և թշուառութեան արմատները իջնելով գործնապէս օգնելու բազմամիլիոն ափրիկեցիներուն, կը քաջալերեն այդ խեղճերուն որ Եւրոպա գան և թշուառութեան մէջ ապրին: Եթէ, դեռ ցամաք չելած՝ չդառնան խեղդամահ:

Բնական է, որ այս կարծեցեալ ընկերվարականներուն բուն նպատակը Եւրոպան, Ամերիկայի նման, խառնածիններու ցամաքամասի վերածել է, որ քանդուի եւրոպական Ճերմակ ցեղը և Յունա-Եւրոպական- քրիստոնէական քաղաքակրթութիւնը: Ահա, այս մեծ վտանգը վերջապէ՛ս հասկցող Պապ BENOIT XVI-ի և Ֆրանսայի Նախագահ Ժագ Շիրաքի վերջերս կատարած յայտարարութիւնները (Պապ BENOIT XVI-րդ-ի իսլամներուն իսկ Շիրաքի Երեւանի մէջ թուրքերուն մասին կատարած ելոյթները) Եւրոպայի փլուզման արգելք ըլլալու նպատակով եղան:

***

Մեր բարեկամներէն մէկը վերջերս, Հայաստանէն վերադարձին, *(Շար.ը՝ էջ 3)*

ՎԵՐՋԱՊԷՍ... ՆԱԽԱԳԱՀ ԺԱԳ ՇԻՐԱՔ... (Շար. էջ 2-էն)

մեզի ուղարկելու ազնըւութիւնը ունեցաւ բացառիկ գիրք մը. «ՍԻՈՆԻ ԻՄԱՍՏՈՒՆՆԵՐՈՒՆ ՓՐՈԹՈՔՈԼՆԵՐԸ»:

2006-թ.ին Երեւանի մէջ հրատարակուած այս գիրքը, երկրորդ անգամ ըլլալով լոյս կը տեսնէ:

Եթէ մեր ընթերցողները կը յիշեն՝ այս գիրքին մասին «Նայիրի»ի մէջ արտայայտուած էինք:

Բայց մեր ունեցածը, 1921-թ.ին Փարիզ հրատարակուած ֆրանսերէն բնագրին թարգմանութիւնն էր:

Այստեղ կը հրա-

« PROTOCOLS »

DES SAGES DE SION

TRADUITS DIRECTEMENT DU RUSSE
ET PRÉCÉDÉS D'UNE INTRODUCTION
PAR ROGER LAMBELIN

AVEC UNE REPRODUCTION DE LA
COUVERTURE DE L'ÉDITION RUSSE
DE 1912

PARIS
BERNARD GRASSET, ÉDITEUR
61, Rue des Saints-Pères, 61

1921

TÜRKLERIN (SÖZDE) BILMEDIKLERI GERÇEKLERI AÇIKLIYORUZ

SÖZDE TÜRKIYE

SIZ TÜRKLER, ERMENI SOYKIRIMINI INKAR,
VE SÖZDE SOYKIRIMI DIYORSUNUZ.
BIZ ERMENILER DE DIYORUZ KI:
TÜRKIYE DENILEN BIR ULKE YOKTUR
BUGÜNKÜ TÜRKIYE UYDURMA BIR DEVLETTIR,

SÖZDE TÜRKIYEDIR

BUGÜNKÜ TÜRKIYE, HAVA ILE SISIRILMIS BIR BALON-A BENZER.

VE PARA BABALARI TESKILATININ VE AMERIKALILARIN, TÜRKIYE ÜZERINDEKI DESTEGI KALKTIGI GÜN: SÖZDE TÜRKIYE, BALON GIBI SÖNER, PARÇA, PARÇA OLUR.

OSMANLI IMPARATORLUGU DENILEN ESKIYALAR GÜRUHUNUN VARISI BUGÜNKÜ TÜRKLER, SIZIN AHFADINIZ VIYANA KAPILARINA KADAR ILERLEMISTI. VE VIYANAYA KADAR HER YER SIZIN IÇIN TÜRKIYE IDI.

1683-DE VIYANA KAPILARINDA POLONYA KIRALI JAN SOBIESKI SIZIN ÇAPULCI YENIÇERI ORDULARINIZI PERISAN ETTI. VE ONDAN SONRA BASLADINIZ GERILEMEYE.

VE OSMANLI IMPARATORLUGU BALONU: DAHA 19,ASIRDA SÖNECEK TI.

FAKAT O SENELERDE YENI PARA-BABALARI TESKILATI SÖNEN OSMANLI BALONUNU SISIRMEYE *BASLADI.*

BU TESKILAT, SIZE ONCE MÜSLÜMAN OSMANLI OLMA INANCINI ASILAMAYA BASLADI.

SIZIN SAIRINIZ NAMIK KEMAL BU MÜSLÜMAN OSMANLI INANCININ TEMSILCISIDIR.

ONUN 1873-DE YAZDIGI PIYES: "VATAN VE YAMUT SILISTRE" ILK OSMANLI MILLIYETÇI PIYE-

ONUN 1875-DE YAZDIGI PIYES: "VATAN VE YAMUT SILISTRE" ILK OSMANLI MILLIYETÇI PIYESIDIR.

DÜSÜNÜN, ÇOK ESKI VE TARIHI BIR BULCAR SEHRI OLAN SILISTRE-NIN (BUGUNKÜ ADI ILE SLIVEN) NE ILGISI VAR OSMANLI MILLIYETÇILIGI ILE ?

VE O SENELERDE BULGARISTANI OSMANLIYA ÇEVIRMEK IÇIN ÇOK BULGAR KESTINIZ. FAKAT ÇOK SÜKÜR KI RUS ORDULARI GELDI VE BULGARLARI SOYKIRIMINA UGRAMAKTAN KURTARDI.

* * *

GIRIT ADASINI BILIRMISINIZ ?

1913-E KADAR GIRIT ADASI RESMEN OSMANLI IDI.

FAKAT OSMANLILARIN NEISI VARDI GIRIT-DE. GIRIT-I AKDENIZE HAKIM OLDUGUNUZ SENELERCE ZAPT ETMISTINIZ, ÇOK KAN DÖKEREK.

GIRIT, DÜNYANIN EN ESKI MEDENIYETLERDEN BIRI OLAN "MINOENNE" KIRALLIGININ ADASI. DÜNYACA MESHUR, TARIHI "CNOSSOS" SARAYININ BULUNDUGU ADA.

1913-E KADAR GIRIT-I KAYBETMEMEK IÇIN ÇOK YUNANLI KANI DÖKTÜNÜZ.

BELKI BILMEZSINIZ. SIZE HATIRLATALIM. O SENELERDE AGZINIZDAN DÜSMEZDI ASAGIDAKI SÖZLER.

GIRIT BIZIM CANIMIZ, HELÂL OLSUN KANIMIZ

EGER SIZIN GIRITTE YAPTIGINIZ KATLIAMLARI GÖRMEK ISTERSENIZ: MESHUR GIRITLI YAZAR NIKOS KAZANTZAKIS-IN "TEKRAR ÇARMIHA GERILEN ISA" ISIMLI ROMANININ FILMINI SEYREDINIZ.

* * *

ERMENILER, BILHASSA 1915-DE TÜRKLER TARAFINDAN SOYKIRIMINA UGRATILDIKLARINDAN YAKINIRLAR.

FAKAT ERMENILER, TÜRKLERIN ANATOLYAYA AYAK BASTIKLARI 1071 SENESINDEN, 1923-E KADAR DEVAMLI TÜRKLERIN KATLIAMLARINA MARUZ KALDILAR.

ANATOLYADAKI TÜRK KATLIAMLARINI EN GERÇECI OLAYLARLA VE UNUTULMIYACAK SEKILDE TARIHE GEÇIREN. DÜNYACA MESHUR YAZAR VE REJISOR 1909-DA ISTANBULDA DOGAN ELIA KAZAN-DIR.

ONUN YAZDIGI VE SONRA FILME ÇEVIRDIGI "AMERICA-AMERICA" ESERINDE: ELIA KAZAN KAYSERI-DE TÜRKLERIN ZULMÜNE MARUZ KALAN RUMLARIN HAYAT HIKAYESINI VERMIS FAKAT AYNI ZAMANDA KAYSERIDEKI ERMENILERIN, TÜRKLER TARAFINDAN NASIL KORKUNÇ SEKILDE KATLIAMA UGRATILDIKLARINI ANLATMISTIR.

"AMERICA-AMERICA" FILMINDE GÖRDÜGÜMÜZ, ERMENILERIN ÖLDÜRÜLME SAHNESINI HAYATIMIZIN SONUNA KADAR UNUTAMAYIZ:

KAYSERIDEKI ERMENILER, BÜYÜK, KÜÇÜK, KADIN ERKEK KILISEYE DOLDURULUR. VE SONRA TÜRKLER KILISEYI ATESE VERIRLER.

EY TÜRKLER, EGER AHFADINIZIN NE KADAR HUNHAR OLDUGUNU BILMEK ISTERSENIZ, GIDIN "AMERICA-AMERICA" FILMINI SEYREDIN.

* * *

BIZ TÜRK OLSAYDIK, 1914-DE SARAYEVODA AVUSTURYA ARSIDÜKÜNÜ OLDÜREREK, BIRINCI DÜNYA SAVASININ BASLAMASINA SEBEP OLAN SIRP TERORISTI G. PRINCIP-IN HATIRASINA ISTANBULDA HÜRRIYET TEPESINDEKI TALAT PASANIN MEZARININ YANINDA, SIRP PRINCIP-IN ÇOK BÜYÜK BIR HEYKELINI DIKERDIK.

ÇUNKÜ BU SIRP TERORISTIN SUIKASTI YÜZÜNDEN BIRINCI DUNYA HARBI BASLADI VE SIZ TÜRKLER BU SAVASTAN ISTIFADE EDEREK 1915-DE ERMENI MILLETINI SOYKIRIMINA UGRATTINIZ.

ISTE SIZIN TÜRKIYE DEDIGINIZ -SÖZÜM ONA DEVLET VARLIGINI BIRINCI DUNYA HARBINDEN ISTIFADE EDEREK GERÇEKLESTIRDIGINIZ ERMENI SOYKIRIMINA BORÇLUDUR Ə. Q.

տարակենք այս գիրքին ֆրանսերէն և հայերէն օրինակներուն կողքերուն նկարները:

Շատերուն ծանօթ է, որ այս գիրքը, շատ մը երկիրներու մէջ [հրեաներուն ճնշումով], արգիլուած է օրէնքո՛վ:

Արդէն հրեաները այս գիրքը իրենց համար վտանգաւոր նկատելով, ժողուած և մէջտեղէն վերցնելով, ջանացեր էին փճացնել: (→էջ 8)

ՍԻՈՆԻ ԻՄԱՍՏՈՒՆՆԵՐՈՒՆ ՓՐՈԹՈՔՈԼՆԵՐԸ

Գ. տպագրութիւն

Երեւան – 2006

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

[ԻԲՐ ԹԷ] ԹՈՒՐՔԻԱ ԴՈՒՔ՝ ԹՈՒՐՔԵՐԴ, ՀԱՑԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ՈՒՐԱՆԱՔ ԵՒ [ԻԲՐ ԹԷ] ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ Կ'ԸՍԷՔ: ՄԵՆՔ՝ ՀԱՑԵՐՍ ԱԼ Կ'ԸՍԵՆՔ, ԹԷ ԹՈՒՐՔԻԱ ԸՍՈՒԱԾ ԵՐԿԻՐ ՄԸ ԳՈՑՈՒԹԻՒՆ ՉՈՒՆԻ: ԱՑՍՕՐ, ԹՈՒՐՔԻԱ ԸՍՈՒԱԾԸ՝ ՇԻՆՄՈՒ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸՆ Է:

[ԻԲՐ ԹԷ] ԹՈՒՐՔԻԱ Է:

Այսօրուան Թուրքիան օդով լեցուած «Պալոն»ի մը կը նմանի: Եւ եթէ մեծ դրամատէրերու կազմակերպութեան և Ամերիկայի թիկունքը դադրի՝ Թուրքիա, «Պալոն»ի մը նման, կը սմքի և կտոր-կտոր կ'ըլլայ:

Օսմանեան կայսրութիւն ըսուած աւազակներու խուժանին ժառանգորդները եղող այսօրուան Թուրքե՛ր.

Ձեր նախահայրերը, մինչեւ Վիէննայի դռներուն առջեւ յառաջացած էին:

Եւ այդ բոլոր գրաւուած հողերը, ամէն կողմ ձեզ համար՝ Թուրքիա էր:

...եւ 1683-ին Վիէննայի պարիսպներուն առջեւ, Լեհաստանի թագաւոր՝ ժան Սոպիէսքին ձեր աւարառու ենիչէրիներու բանակները խորտակեց... եւ անկէ յետոյ սկսաք նահանջել:

Օսմանեան կայսրութիւն կոչուած աւազակներու սլետութիւնը, դեռ 19-րդ դարուն պիտի կործանէր և «Պալոն»ի մը նման սլիտի սմքէր: Բայց 19-րդ դարուն մէջտեղ ելլող մեծ դրամատէրերու կազմակերպութիւնը, սմքող Օսմանեան «Պալոն»ը ուռեցնել սկսաւ:

Այս կազմակերպութիւնը, նախ, Օսմանցիներուն մէջ՝ Միւսլիման Օսմանցի ըլլալու գաղափարախօսութիւնը «ներարկել» սկսաւ:

Ձեր բանաստեղծը՝ NAMIK KEMAL-ը Միւսլիման Օսմանցի-ի մտայնութեան ներկայացուցիչն է:

Անոր 1873-ին գրած թատերգութիւնը՝ «Վայրենիք և Սլիւատրէ»ն՝ Օսմանեան ազգայնամոլական առաջին թատերկն է:

Երեւակայեցէք՝ շատ հին և սլատմական քաղաք մը եղող պուլկարական Սլիւստրէ-ն [այսօրուան անունով՝ SLIVEN] ի՞նչ կապ ունի Օսմանեան ազգայնամոլութեան հետ:

Եւ այդ տարիներուն Պուլկարիան, Օսմանականի վերծելու համար, շատ Պուլկար ջարդեցիք:

Բայց, «Փառք Աստուծոյ», որ Ռուսական բանակները Պուլկարներուն օգնութեան հասան, և Պուլկար ազգը ցեղասպանութեան ենթարկուելէ փրկեցին:

***

Կրէտէ կղզին գիտէ՞ք արդեօք:

Մինչեւ 1913, Կրէտէ-ն պաշտօնապէս Օսմանեան կայսրութեան մաս կը կազմէր:

Բայց Օսմանցիները ի՞նչ գործ ունէին Կրէտէ կղզիին մէջ:

Միջերկրական ծովը ձեր իշխած տարիներուն, գրաւած էիք Կրէտէ-ն, շատ արիւնոտ կռիւներ մղելէ ետք:

Կրէտէն աշխարհի հնագոյն քաղաքակրթութիւններէն մէկը եղող "MINOENNE" թագաւորութեան կղզին է, աշխարհահռչակ "CNOSSOS" պատմական պալատին գտնուած կղզին:

Մինչեւ 1913 թուականը Կրէտէն չկորսնցնելու համար, շատ մեծ թիւով Յոյներ ջարդեցիք:

Թերեւս չէք գիտեր ձեզի յիշեցնենք՝

Այն տարիներուն տեւաբար կը կրկնէիք հետեւեալ խօսքերը՝

Կրէտէ-ն մեր հոգին է, մեր արիւնը կը զոհենք՝ Կրէտէ-ի համար:

Եթէ Կրէտէ-ի մէջ ձեր կատարած ջարդերը տեսնել կ'ուզէք՝ հռչակաւոր Կրէտէ-ցի գրող NIKOS KAZANTZAKIS-էն «Վերախաչուած Քրիստոսը» անունով վէպին շարժանկարը դիտեցէք:

***

Հայերը, մասնաւորապէս 1915-թ.ին թուրքերու կողմէ ցեղասպանութեան ենթարկուած ըլլանին կը հաւաչեն:

Իրականութեան մէջ հայերը, թուրքերուն Անաթոլիա ոտք կոխած՝ 1071-թուականէն մինչեւ 1923-թ.ը, տեւաբար թրքական ջարդերուն ենթարկուեցան:

Անաթոլիոյ մէջ թրքական ջարդերը՝ ամէնէն իրատես դէպքերով և անմոռանալի ձեւով նկարագրող պատմութեան անցուցած աշխարհահռչակ գրող և "CINEASTE", 1909-թ.ին Պոլիս ծնած ELIA KAZAN-ն է:

Էլիա Քազանին գրած և յետոյ իր կողմէ ֆիլմի վերածուած՝ "AMERICA-AMERICA" ստեղծագործութեան մէջ, Էլիա Քազանը կեսարիոյ քաղաքի յոյներուն թուրքերուն բարբարոսութեան ենթարկուելուն պատմութիւնը կը ներկայացնէ: Բայց նոյն ատեն, կեսարիոյ հայերուն թուրքերուն կողմէ զարհուրելիօրէն ջարդի ենթարկուիլը կը պատկերացնէ:

Ամերիկա-Ամերիկա ֆիլմին մէջ, մեր տեսած հայերու ջարդի տեսարանները, մեր կեանքին մինչեւ վերջը սիրտի չմոռնանք. «Թուրքերը կեսարիոյ հայերը, մեծ ու պզտիկ, կին և այր, եկեղեցիի մը մէջ հաւաքեցին և յետոյ եկեղեցին կրակի տուին»:

Ո՛վ թուրքեր, եթէ ձեր նախահայրերուն ի՛նչ աստիճան բարբարոս ըլլալը տեսնել կ'ուզէք, գացէք և դիտեցէք "AMERICA-AMERICA" ֆիլմը:

Եթէ մենք թուրք ըլլայինք, 1914-թ.ին SARAEVO-ի մէջ Աւստրիական գահաժառանգը սպաննելով՝ Առաջին Համաշխարհային պատերազմին բռնկումին պատճառ եղած սերպ տեռորիստ G. PRINCIP-ին յիշատակին, Պոլսոյ Ազատութեան բլուրին վրայի Թալեթին դամբարանին ծիշդ քովը, PRINCIP-ին շատ մեծ մէկ արձանը կը կանգնէինք:

Որովհետեւ, այս սերպ տեռորիստին մահափորձին հետեւանքով, Առաջին Աշխարհամարտը սկսաւ: եւ դուք՝ այս պատերազմէն օգտուելով, 1915-թ.ին Հայ Ազգը ցեղասպանութեան ենթարկեցիք:

Ահա, թէ ինչու այսօր, ձեր Թուրքիա կոչած շինծու պետութիւնը, իր գոյութիւնը կը պարտի՝

Ա. Աշխարհամարտէն օգտուելով ձեր իրագործած հայկական ցեղասպանութեան: Ց. Ղ.

ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ . ...(Շար. էջ 1-էն)

չոր իրականութիւններու սեւեռումով ու ճնշական ոգիով: Լուրջ ինքնաքննութիւն կը նշանակէ՝ իրապաշտ մօտեցումով մեր անցած ճամբան վերարժեւորումի ենթարկել յաջողութիւնները ու թերացումները յստակօրէն մատնանշելով: Եթէ չկարենանք այս հաջութեամբ ու յստակատեսութեամբ մեր մօտիկ անցեալը ու ներկան լուսարձակի տակ բերել ու մեր վէրքերուն ճիշդ ախտաճանաչումը կատարել, չենք կրնար մեր ապագան յստակօրէն տեսնել ու ծրագրել...:

2.- Արդարեւ... համահայկականը պէտք է դառնայ մեր մտածումներուն ու ծրագրումներուն խորքն ու ոգին, հայեցակէտն ու հեռանկարը: Համահայկականը սակայն պէտք չէ շփոթել միաբեւեռ մտածելակերպին ու կեդրոնամոգ գործելակերպին հետ: Իր ճիշդ ըմբռնումով համահայկականը երբեք չի ժխտեր տարբերութեան առկայութիւնը. ընդհակառակը զայն կը դարձնէ աւելի օգտաշատ ու հարստացուցիչ: Մեկնելով մեր ազգին ու հայրենիքին ընդհանրականն ու գերագոյն շահերէն, համահայկականը մեր տարբերութիւնները ու զանազանութիւնները ներդաշնակող մտածելակերպ ու գործելակերպ ըլլալէ անդին պէտք է դառնայ ազգային գաղափարախօսութիւն... ո՛չ տեսական ու րոմանթիք առումով, այլ որպէս՝ հայու կեանքին ազգային որակ ու համազգային տարածք տուող, հայու կեանքը նպատակասլաց պայքարի վերածող ամէնօրեայ տագնապ, մնայուն ձգտում: Այս է որ կը պահանջուի այսօր մեր բոլորէն, Հայաստանի թէ Սփիւռքի մէջ:

3.- Հայաստան-Սփիւռք գործակցութեան շրջանակէն ներս *պետութեան առաջնահերթութիւններուն և ազգին առաջնահերթութիւններուն* միջեւ թ՛ զանազանութիւնը և թէ՛ ներդաշնակութիւնը կենսական են: Բնականաբար, Հայաստանը որպէս պետութիւն ունի ի՛ր առաջնահերթութիւնները, որոնք միշտ վերատեսութեան ենթակայ են՝ մեկնելով շրջանի աշխարհաքաղաքական ու տնտեսական տուեալներէն և Հայաստանի գերագոյն շահերէն: Հարց կու տանք. արդեօք մեր ազգը ունի՞ իր առաջնահերթութիւնները, իր օրակարգը, վստահաբար՝ այո: Սակայն, ո՞ւր պէտք է ճշդուին ու հնչնարկուին անոնք: Ինչո՞ւ օրինակի համար, Հայկական Ցեղասպանութեան ճանաչման, Ղարաբաղի, Զանգեզուրի, ուղղագրութեան, երկքաղաքացիութեան հիմնահարցերը, ինչպէս նաեւ էապէս համազգային նկատագիր ունեցող այլ խնդիրներ, համահայկական մասշտաբով պիտի չհնչնուին՝ Սփիւռքի գործօն մասնակցութեամբ և պետութիւն-Սփիւռք դերերու յստակ բաժանումով...: Մեր առաջարկը պիտի ըլլար, որ նման խորհրդաժողովներուն առընթեր, ազգին պետական, հոգեւոր ու հաղաքական գլխաւոր կառոյցները ներկայացնող պատասխանատուներ, գէթ տարին անգամ մը, Հայաստանի Հանրապետութեան Նախագահին շուրջ համախմբուելով խորհրդակցէին համազգային հարցերու շուրջ: Նման նախաձեռնութիւն մը մէկ կողմէն, Հայաստան-Սփիւռք խորհրդաժողովներուն շարունակութիւնը ու անոնց որոշումներուն գործադրութիւնը պիտի ապահովէ. իսկ միւս կողմէն՝ մեր ազգին սմբողջականութիւնը գործնապէս պիտի տրտայայտէ: Հարկ է լրջօրէն մտածել այս մասին:

4.- Հայաստան-Սփիւռք գործակցութիւնը պէտք է շաղախուի ազգին նուիրական *արժէքներով* և ի խնդիր այդ արժէքներու կենսագործման: Արժէքներու նահանջ ու արժեչափերու այլասերում կայ այսօր մեր կեանքին բոլո՛ր բնագաւառներէն ներս: Արդարեւ, արժէքներ բանդող համաշխարհայնացման ժխտական անդրադարձը շատ աւելի սկներեւ է փոքր ազգերու պարագային...: Հայաստան-Սփիւռք գործակցութիւնը լոկ նիւթական չափանիշերով պէտք չէ պայմանաւորուի և տնտեսական նեղ սահմաններու մէջ պէտք չէ պարփակուի: Այլ խօսքով, Սփիւռքը Հայաստանի որոշ ծրագիրները որ-

դեգրելով պէտք չէ բաւարարուի. ան Հայաստանին շատ աւելին ունի տալիք իր մտքի-ուժով ու փորձառութեամբ: Իսկ Հայաստանը զանազան նիւթերու առնչուած համա-հայկական համաժողովներ կազմակերպելով պէտք չէ բաւարարուի. ան եւս Սփիւռքին շա՛տ աւելին ունի տալիք յատկապէս մշակութային ու հայագիտական մարզերէն ներս:

Հայրենիք և Սփիւռք անանջատելի ամբողջութիւն մըն են, մէկ սիրտին երկու բա-ժիններն: Հայաստանը որքան վստահութիւն ներշնչէ Սփիւռքին և որքան զայն մղէ գործնապէս մասնակից դառնալու հայրենաշինութեան գործին, այնքան Սփիւռքը զօ-րակից ու աջակից պիտի դառնայ Հայաստանին, միաժամանակ ամուր ու կենսունակ պահելով ինքզինք, ո՛չ թէ սոսկ ինքնզինքին համար, այլ Հայաստանին համար, մեր համահայկական երազներու իրականացման համար:

Հայաստան-Սփիւռք Գ. Խորհրդաժողովի այս ամպիոնէն սրտագին կոչ կ'ուղղենք մեր թերթերուն, մեր բարեկամներուն, մեր կառոյցներուն ու մեր ժողովուրդի բոլոր զաւակներուն՝ սառնելագո՛յն չափով ընդառաջելու «*Ֆիւղական Աղբառութեան Յաղ-թահարման*» ծրագրին: Ընդառաջել այս ծրագրին՝ կը նշանակէ երեւանէն դուրս ապ-րող մեր ժողովուրդի զաւակներուն կենսամակարդակը բարձրացնել: Ընդառաջել այս ծրագրին՝ կը նշանակէ կասեցնել արտագաղթը հայրենիքէն: Եւ սա՝ ազգային արժա-նապատուութենէ թելադրուող համազգային պարտաւորութիւն է:

ՎԵՐՋԱՊԷՆ... ՆԱԽԱԳԱՀ ԺԱԳ ՇԻՐԱՔ...(Շար. էջ 3-էն)

Այդ պատճառաւ այս գիրքը, գրեթէ անգտանելի էր:

Հրեաները այս գիրքի մասին կ'ըսեն, թէ Ցարական ոստիկանութեան կողմէ հրատարակուած և հրեաներուն դէմ զրպարտութիւններով լեցուն գիրք մըն է:

Բայց մեր վաղամեռիկ մտաւորական բարեկամին՝ «THE TRAVELLER» -ին «Նայիրի»ի մէջ գրածը շատ ճիշդ և տեղին է. «Եթէ նոյնիսկ ցարական ոս-տիկանութեան կողմէ պատրաստուած ըլլայ այս գիրքը, այսօր հրեաներուն կողմէ կատարուած սադրանքները նկատի առնելով պիտի ըսենք. «Ինչ որ այս գիրքին մէջ գրուած է՝ անվիճելի իրականութիւններ են»:

***

Այստեղ կը հրատարակենք «Սիոնի Իմաստուններուն Փրոթոքոլներ»ը հա-յերէնի թարգմանուած գիրքէն հատուած մը.

Գլուխ Ա.-էն մաս մը միայն՝ ամփոփուած: Եւ մեր սիրելի ընթերցողներուն կը ձգենք անոր մեկնաբանութիւնը:

Որովհետեւ, «Նայիրի»ի առաջին թիւէն սկսեալ, ըսել է՝ 1995-թ.էն ի վեր, այս գիրքին մէջ գրուած հրէական սադրանքներուն մասին արտայայտուած ենք արդէն:

ԳԼՈՒԽ Ա.Ի ԱՄՓՈՓՈՒՄԸ.- Իրաւունքը զօրաւորինն է: Ազատութիւնը գաղա-փար մըն է: Ազատականութիւնը, Հաւատքը, Ինքնավարութիւնը, Դրամագլու-խի բռնապետութիւնը: Ներքին թշնամին: Ամբոխը, Անիշխանութիւնը: Քաղա-քականութիւն և բարոյական, Հզօրագոյնի իրաւունքը: Հրէա-մասոնական ոյժը անպարտելի է: Նպատակը կ'արդարացնէ միջոցը: Ամբոխը կոյր է: Քաղաքա-կան այբուբենը: Կուսակցութեանց պառակտումները: Միապետութիւնը այն վար-չաձեւն է, որ մեզ ամենաապահով կերպով կ'առաջնորդէ դէպի մեր նպատակ-ներու վախճանը: Ալքոլականութիւնը: Դասականութիւնը: Շուայտութիւնը: Հրէա-մասոնական վարչութեան սկզբունքներն ու կանոնները: Ահաբեկումը: «Ազատութիւն, Հաւասարութիւն, Եղբայրութիւն»: Ի՞նչ էր արքայատոհմային կառավարութեան սկզբունքը: Քրիստոնէական ազնուապետութեան առանձ-նաշնորհներու քանդումը, Նոր ազնուականութիւնը: Հոգեբանական շահ, Ազատութեան վերացում: Ժողովրդական ներկայացուցչութեան վոխսարինումը:

ԱԿՆԱԲԱՆԱԿԱՆ ՋՐԻ ՀՆՆՈՒԹԻՒՆ 185 ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ՇՈՒՔԻ ՄԷՋ

"Child Care Committee"ի և "Club St. Nicolas"ի միացեալ «Լաւ Տեսողութիւն» (Bonne Vision) արշաւին շնորհիւ, Շուքի շրջանէն 185 երախաներ ակնաբանական ձրի հետազօտութեան ենթարկուեցան, որուն հետեւեցաւ 28 զոյգ սկեռոցներու բաշխումը պէտք ունեցողներուն, նաեւ՝ դեղորեղէն:

Այս կարեւոր գործողութիւնը տեղի ունեցաւ Տէյր էլ-Քամարի մէջ, խմբելով այս շրջանէն և Պաուլինէն, Սմիւռէն և Քֆարհիմէն եկած աշակերտները:

«Սիւներու սրահ»ին մէջ որ իրենց տրամադրուած էր դաղաքապետին կողմէ, ակնաբան Էլի Ս.զզի և տեսուգէտ Վաչէ Գարաճեան իր "Optique 2000" կազմով կրցան, յետ-միջօրէի մ'ընթացքին, պէտք եղած հետազօտութիւնները կատարել և ընել անհրաժեշտ որոշումներ տեղոյն վրայ:

Տեսագէտ Վաչէ Գարաճեան աշակերտները հետազօտութեան ենթարկելու պահուն: Իր կողմին՝ Տիկ. Մարալ Գարաճեան, Մարսէլ Սալամէ և Կապի Թապէք:

185 երախաներու վրայ եղած հետազօտութիւններէն յայտնուեցաւ, որ անոնցմէ 28-ը պէտք ունէին սկեռոցի, իսկ չորս հոգի՝ դարմանումի:

Կէսօրէ ետք, դաղաքապետութեան փոխ-նախագահ Պրն. Ֆատի Հոճէյճ, ընդունելութեան մը ընթացքին շնորհակալութիւն յայտնեց այս բժշկական հետազօտութիւնը կազմակերպածներուն և "Child Care Committee"ի փոխ նախագահ Պրն. Կապի Թապէթին, Տօքթ. Էլի Ս.զիին և տեսուգէտ Վաչէ Գարաճեանին, որոնց յանձնուեցաւ շնորհակալագրեր՝ առ ի երախտագիտութիւն մատուցուած բարեսիրական ծառայութեան:

ՃՐՃՆ-ԷԼ ՇՊՊԱՀԻ ԵՒ ՇԻԵՀԻ ՄԷՋ 250 ԵՐԱԽԱՆԵՐ ԱԿՆԱԲԱՆԱԿԱՆ ՋՐԻ ՀՆՆՈՒԹԵԱՆ ԵՆԹԱՐԿՈՒԵՑԱՆ

«Լաւ Տեսողութիւն» ուսումնասիրութեան յաջողութենէն ետք, արձանագրուած Շուքի մէջ, յօգուտ Տէյր էլ-Քամարի, Պաուլինի, Սմիւռի և Քֆարհիմի դպրոցականներուն, «Հոգածութիւն Երախային» կոմիտէն, գործակցութեամբ «Սէն Նիֆոլա» ակումբին, շարունակեց ակնաբանական ձրի հետազօտումներու իր արշաւը Ճրճն էլ-Շըպպէհի և Շիեհի մէջ:

Վեց ժամուան ընթացքին, շուրջ 250 երախաներ, 8-12 տարեկան, շրջանի հինգ դպրոցներէն, հետազօտուեցան ծանօթ ակնաբան Տօքթ. Նիզար Սալլուխի և տեսագէտ (opticien) Վաչէ Գարաճեանի կողմէ, որոնց կ'աջակցէր Քոյր Փաթրիսիա, "Saints-Coeurs"-էն և "Care Child"-ի ներկայացուցիչ Պրն. Կապի Թապէք:

Ակնաբանական հետազօտութիւններէն ետք, սկեռոցներ նուիրուեցան պէտք ունեցող փոքրերուն, իսկ բուժումի միջոցներ ապահովուեցան լուրջ խնամքի կարօտ եղողներուն համար: Գեղեցիկ նախաձեռնութիւն՝ որ արժանի է գօրակցութեան և հաջակերտման:

«Լա Ռեվիւ Տիւ Լիպան», 6-13 Մայիս 2006

Մեկնաբանութիւն. Հաճոյքով յայտնենք, թէ տեսագէտ Վաչէ Գարաճեան, որդին է բարեյուշ դեղագործ-քիմիագէտ, գրող ու փայլուն մտաւորական Երուանդ Գարաճեանի, որ մնայուն և գնահատուած ներկայութիւն էր լիբանանահայ մամուլի մէջ 1965-90-ական-թ.ներուն յատկապէս:

ԽԱՋՕ ԹԷ ՉԱԼՕ

ՍԻՄՈՆ ԿՈՍՏԱՆԴԻՆԵԱՆ

Տիկին Անոյշ, իր ընտանիքին անդամներուն բուռն փափաքին ընդառաջելով, ի վերջոյ կը յօժարի որ շնիկ մը բերուի տուն: Անոյշին ամուսինը և զաւակները գիրկէ գիրկ անցընելով կը սիրեն, կը շոյեն նոր հիւրը՝ Չալօն: Ընտանիքի անդամներուն միջեւ նոյնիսկ հարց կը ծագի շնիկը պտոյտի տանելու առաջնահերթութեան մասին:

Մէկ տարի յետոյ, Տիկ. Անոյշին ընտանիքը Չալոյին տարեդարձը կը տօնէ կարկանդակով մը: Օր մը գիշերով, Տիկին Անոյշին ընտանիքին բոլոր անդամներուն բացակայութեան, Չալոյին հաչոցը կը հեռացնէ խուճապահար գողը, որ եկած էր տունը թալանի տալու: Իրապէս Չալօն, ա՛լ տան շատ սիրելի անդամներէն մին էր:

Տարիներ ետք, Տիկին Անոյշի ընտանիքին անդամներուն վարուելակերպը կը փոխուի Չալոյի նկատմամբ: Շունը պտըտցնելու պարտականութիւնը ա՛լ բեռ մըն էր տնեցիներուն համար: Ամէն մարդ զբաղած էր: Չալոյին հաչոցը այլեւս անտանելի և զզուելի էր բոլորին, իսկ զայն կերկարելը՝ աւելորդ ծախս: Օր մը Տիկ. Անոյշ, Չալօն կը դնէ ինքնաշարժին մէջ ու կառքը կը քշէ դէպի լեռները, տունէն շատ հեռու վայր մը: Շունը զարմացած էր, բայց նաեւ ուրախ՝ այս պտոյտին համար: Իր տէրը երբեք զինք պտոյտի տարած չէր դէպի լեռները: Պուրակի մը ծառերու շուքին, Տիկին Անոյշ Չալոյին համար փառաւոր ճաշ մը կը պատրաստէ գետնի վրայ: Չալօ մեծ ուրախութեամբ ու պոչը շարժելով կը սկսի լափել մեծ յարգանքով և սիրուն խօսքելով հրամցուած ճաշը: Ճաշը լափելէ ետք հարկ էր, որ Չալօն իր տիրոջ շնորհակալութիւն յայտնէր, անոր շուրջը ցատկելով, լեզուռտելով: Չալօ գլուխը կը վերցնէ վեր, կը դիտէ շուրջը, կը շրջի պուրակին մէջ, Անոյշին կը փնտռէ ամէն դի: Չարմանալի... Անոյշ չկար: Չալօ կը նստի գետին, ծառի մը շուքին ու կ'ըմբռնէ պատահարը, դունչը կը գետեղէ թաթերուն մէջ, և աչքերէն հոսող արցունքները կը բացատրեն իրեն այս ուրախ պտոյտին յաջորդած տխուր բաժանումին նպատակը:

Ի՜նչ զուգադիպութիւն՝ մեր փողոցին աղբանոցին պարկերը խառնող Խաչոյին ալ, Չալոյին պէս, գիրկէ-գիրկ սիրելի են, չփացուցեր են, տարեդարձը տօնելի են: Բայց, օր մըն ալ, առանց անոյշ խօսքի ու փառաւոր ճաշի, դուրս դրեր են զինք մեր այս վայրի աշխարհի մեծ անտառին մէջ, ուր միայն աղբանոցներն ու մայթերը կ'ընդունին զինք: Մի՛ նեղուիր Չալօ: Քեզի պատահածը Խաչոյին ալ պատահեր է: Աւտուսած քեզի լեզու տուած չէ խօսելու, հասկցուելու, իսկ Խաչոյին լեզու և խիլք տուեր է խօսելու և հասկցուելու համար, բայց զինք ոչ մարիկ ընող կայ, ոչ ալ հասկցող: Յանցաւորը դուն ես Խաչօ: Արդեօք Չալօ ծնիլը աւելի լա՞ւ էր:

19-9-2006

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆԻ «ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻՐՐ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ» ԳՐՔԻ [Ա. ՀԱՏՈՐ] ՇՆՈՐՀԱՀԱՆԴԷՍԸ

ՄԽ.- Վերջերս, Երեւանի Ռուբէն Սեւակի անուան միջնակարգ դպրոցի սրահին մէջ, տեղի ունեցած է Յովհաննէս Չիլինկիրեանի «Թուրքերուն [իբր թէ] Չգիտցած Իրականութիւնները» գիրքին [Ա. հատորի] շնորհահանդէսը:

«Նայիրի»ի մէջ անցեալ երկու տարիներուն լոյս տեսած ծանօթ ու գնահատուած հրապարակագիր Յ. Չիլինկիրեանի գրութիւնները առանձին հատորի մէջ ամփոփող այս գիրքը, գրախօսուած է Ռ. Սեւակի անուան թիւ 151 դպրոցի հայոց լեզուի և գրականութեան ուսուցչուհի Մարօ Մովսիսեանը, որուն երկրքը, հետաքրքրով դրկուած խմբագրութեանս, լոյս կ'ընծայենք ստորեւ:

Այս դասիւնում ես ունէի ներկայացնելու Յովհ. Չիլինկիրեանի նրա ազգանուէր գործունէութիւնը. ի հարկէ, ինչպէս դա հնարաւոր էր անել 20 րոպէի ընթացքում, որովհետեւ իրապէս նրան ներկայացնելու համար չեն բաւականացնի բազմահնգամեայ էջերը և ժամերը:

Միայն ասեմ, որ Յովհ. Չիլինկիրեանը Սիփիւռքի այն մտաւորական ազգային գործիչներից է, հայի այն փնտռուած տեսակն է, որի գործունէութեան հիմքում ընկած է «Ամէն ինչ ի շահ հայրենիքի և ի սէր արդարութեան» նշանաբանը:

Եւ այսօր ինձ պատիւ է վիճակուել ներկայացնելու Յ. Չիլինկիրեանի նոր գիրքը՝ «Թուրքերի «Չգիտցած» Իրականութիւնները» խորագրով: Գիրքը լոյս է տեսել 2003-ք. Երեւանում, Ռ. Սեւակի անուան մշակութային հիմնարկի միջոցներով: Ի միջի այլոց նշեմ, որ գիրքը այդ հիմնարկի միջոցներով հրատարակուած 15-րդ, իսկ Չիլինկիրեանի հեղինակած 3-րդ գիրքն է: Նրա նախորդ երկու գրքերին և բազմաթիւ յօդուածներին ծանօթացել եմ՝ սկսած 1995-ք.-ից, երբ «Նայիրի» շաբաթաթերթի հատորները հասան մեր դպրոց:

Ե՛ւ նրա գրքերը, և՛ յօդուածները անձամբ ինձ համար յայտնութիւն եղան, և նրա բազմահազար ընթերցողների նման մեր դպրոցում եւս անհամբերութեամբ սպասում եմ «Նայիրի»ի հերթական համարին:

Չիլինկիրեանի գրիչը անմիջական է, վերաբերմունքը՝ ազնիւ ու սնկաշառ, դատանած գաղափարախօսութիւնը՝ խորապէս ազգային ու արտաքսօս, փաստերի իմացութիւնն ու տրամաբանական եզրայանգումները՝ շշմեցնող ու ինքնատիպ և ամենակարեւորը՝ ճշմարիտ:

Ամենաբազմազան թեմաներ ընդգրկող այդ ծաւալուն յօդուածները շաբաթաթերթում ունեն իրենց մշտական տեղը՝ 2-րդ էջը: Դրանց կողքին սպագրուել է և տպագրւում եմ առանձին «Թուրքերի «Չգիտցած» Իրականութիւնները» խորագրով աւելի փոքրածաւալ յօդուածներ՝ միաժամանակ և՛ հայերէն և՛ թուրքերէն: Եւ ահա «Նայիրի»ի 2001-ք. Յունուարից մինչեւ 2003-ք. Սեպտեմբերը տպագրուած այդ յօդուածները եմ, որ դասդել եմ գիրք: Այն կազմել և խմբագրել եմ «Նայիրի» հանդէսի գլխաւոր խմբագիր Ժիրայր Նայիրին և պատմական գիտութիւնների դոկտոր Վլ. Պետրոսեանը: Գիրքը բաղկացած է 381 էջից և տպագրուած չորս լեզուով՝ հայերէն, ռուսերէն, անգլերէն և թուրքերէն: Սա Ա.. գիրքն է, ինչից հետեւում է, որ ան շարունակուելու է: Այս գրքի տպագրութիւնը շատ է կարեւորւում յատկապէս այսօր, երբ թուրք պատմաբաններ, անամօթաբար կեղծելով պատմութիւնը, իրենց տուտ յօրինուածքները, ինչպէս Չիլինկիրեանը կ'ասէր, «Ջսբռտռուքներ են» ներկա-

յացնում համաշխարհային հանրութեանը. Զիլինկիրեանը անկուն ու խիզախ ռազմիկի պէս կուռւմ է հայոց ցեղասպանութիւնը ժխտող թուրքերի և նրանց սատարող ուժերի դէմ՝ հմտօրէն և տեղին գործածելով իր զէնքը: Այս գիրքը գրելիս Զիլինկիրեանը առաջնորդուել է հետեւեալ սկզբունքներով:

Ա.— *«Ապագային սխալներ չգործելու համար, անցեալի մէջ գործած սխալները լաւ գիտնալ և ընդունիլ»*, *մի բան, որ իմը շատ լաւ է կարողանում տեսնել և մատնանշել:*

Բ.— *«Միայն խելքի և տրամաբանութեան ճամբան ընտրել»: Որքա՜ն ենք տուժել ազգովին, մեր անտրամաբանական յուզական գործողութիւնների պատճառով:*

Գ.— *«Միացեալ ուժերով պայքարել մեր իրաւունքներուն տիրանալու համար»: Շատ է ասուել. այո՛, բայց երբեմ կենսակերպ չի դարձել, մեր այսօրն էլ դրա հետեւանքն է:*

Դ.— *«Ճանչնալ բարեկամը և թշնամին». Այն ինչ յաճախ չենք կարողանում:*

Ե.— *«Թուրքին ով ըլլալը, ինչ ըլլալը և ինչ ըրած ըլլալը լաւ գիտնալ». կարծես այնքան էլ լաւ չգիտենք, այլապէս՝ հաշտութեան թէեւ ոչ բարձրագոչ, բայց կոչեր չէինք հնչեցնի:*

Զիլինկիրեանը լաւ գիտի «Թուրքին ով և ինչ ըլլալը», այնքան լաւ, որ այս փոխրուածաւալ զրոյց-յօդուածների միջոցով կարողանում է սմբողջացնել նրանց գրեթէ 1000-սմեայ գոյութեան վայրագութիւնների ցանկը:

Կարդում ես գիրքը, և քեզ զարմանք ու հիացմունք է պատճառում Զիլինկիրեանի՝ պատմական փաստերի բազմակողմանի իմացութիւնը և դրանց ճիշտ ու տեղին համադրումը: Համարձակ ֆայլերով պատմութեան լայնքով ու երկայնքով՝ նա ներկայացնում է ոչնչից ստեղծուած Օսմանեան կայսրութեան սրիւնսւշաղախ պատմութիւնը՝ իր խօսքը փաստելով թուրք և օտար գրողների, պատմաբանների... ասածներով:

«Աշխարհակալ Կայսրութիւն մը ստեղծեցինք ցեղախումբէ մը» թուրք բանաստեղծ Նամեք Քեմալի այս խօսքերը թող «Օղ» ըլլայ ձեր ականջներում»,— գրում է Զիլինկիրեանը:Գրքում տեղ գտած իւրաքանչիւր յօդուած արձագանգում է հայոց ցեղասպանութեանն առնչուող որեէ իրադարձութեան կամ խաղաքական ինչ-որ գործիչի արած այս կամ այն յայտարարութեան. սակայն հիմնական նպատակը մնում է նոյնը՝ խանդել-հանել սրինախում մարդասպանների. յանցագործութիւնների կեղտոտ կծիկը և աշխարհին ու թուրքերին պատմել իրենց «Չգիտցած» իրականութիւններուն մասին և ստիպել՝ տեսնելու ճշմարի՛տ իրականութիւնը:

Զիլինկիրեանը, յետադարձ հայեացք նետելով պատմութեան խորքը, ցոյց է տալիս այդ վայրենի ցեղախմբի արշաւանքը և այդ հարցում մեր առաջին սխալը: «1071-ք. Մանազկերտի մէջ հայոց շնորհիւ բիւզանդացիները պարտութեան մատնեցին,— գրում է Զիլինկիրեանը և նշում, որ դա հայերի սխալ ռազմավարութեան արդիւնքն էր՝ չմիաւորուեցին բիւզանդացիներուն հետ, որից տուժեցին և՛ իրենք, և՛ բիւզանդացիները, և՛ ողջ քրիստոնեայ աշխարհը: 1071-ք. թուրքերը մտան Անատոլիա և 1683-ք. արդէն հասան մինչեւ Վիեննայի դռները, բայց ի՞նչ գնով:

«1863-ին մինչեւ Վիեննայի դռներուն առջեւը յառաջացող Օսմանեան բանակին մաս կազմող զինուորներուն անունը «Ենիչերի» էր: Դուք, թուրքեր, ենիչերիներուն ով ըլլալը գիտէ՞ք:

Բոլորն ալ յոյն, սերպ, պուլկար և հայ ընտանիքներուն ձեռքէն եաթաղանի սպառնալիքով գողցուած (իրենց հինգ-վեց տարիքին) քրիստոնեայ ընտանիքներու մանչ զաւակներ էին: Այս տղաքը, թլփատուելով կ'իսլամացուէին և ենիչերիներուն կեդրոններուն մէջ կը պատրաստուէին և Օսմանեան ռազմիկի կը վերածուէին:

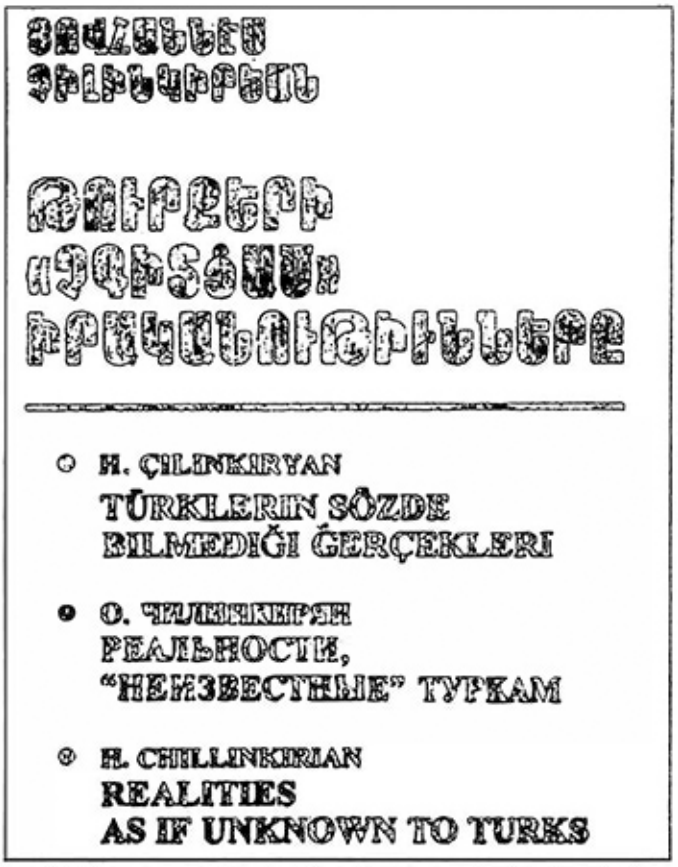

Եւ այս ենիչերիները Յունաստանի, Սերպիոյ, Պուլկարիոյ և Հայաստանի հողամասերուն վրայ, թալանի համար արշաւած միջոցին, իրենց ազգակիցները ամէնէն վայրագ ձեւով կ'սպաննէին»: Ահա, այս վայրագութեան շնորհիւ, յառաջացաւ մինչեւ Վիեննայի դռներուն առջեւը»,–գրում է Չիլինկիրեանը:

Աբդուլ Համիտը արեւմտահայութեանը «Հաւատարիմ ազգ հայոց» արտայայտութեամբ էր բնորոշել: Այս մասին դառնութեամբ է նշում Չիլինկիրեանը, մանաւանդ, որ այդ հաւատարմութեան ձեւաւորման մէջ իր գործօն դերն էր ունեցել Պոլսոյ Հայոց Պատրիարքը՝ Ներսէս Վարժապետեանը, որը յայտարարել էր, թէ «*Օսմանեան պետութիւնը պաշտպանել՝ Հայաստանը պաշտպանել ըսել է...*»:

Եւ այս հաւատարմութիւնն էր, որ կոտրեց ազգի դիմադրողական ոգին և հանգեցրեց Ապրիլի 24-ի [եւս մի դաս սունելիք սխալ]:

Այս պատճառով է, որ Չիլինկիրեանը Ն. Վարժապետեանին համարում է Ապրիլ 24-ի գլխաւոր մեղաւորներից:

Սոյն գրքի 7-8 յօդուածներով «Հաւատարմութեան դէմ ապերախտութիւն» խորագրով բաց -նամակներ է ուղարկում թուրքերին և աշխարհին. ինչո՞ւ չէ, նաեւ իրենց ժողովրդի ցաւերին ու պատմութեանն անհաղորդ, անտարբեր հայերին՝ ներկայացնելով հաւատարմութեան գինը: Կարեւոր եմ համարում դրանցից մի երկուսը նշել: Մինչեւ 1915-թ. Պոլսոյ մշակոյթի բոլոր բնագաւառների, տնտեսութեան բոլոր ճիւղերի առաջատարները հայեր են եղել, 15-ից յետոյ դրանք չկային, իսկ Պալեան ընտանիքի կառուցած ճարտարապետական հսկայական կոթողը, Պալեանին սպանող թուրքերը հպարտութեամբ ներկայացնում էին եւրոպացի տուրիստներին՝ որպէս իտալացի ճարտարապետ Պալեանիի գործ: Թէ ինչպէս են պատասխանել հայոց հաւատարմութեանը, վկայում է Ռուբէն Սեւակի ճակատագիրը,– այս մասին նա մանրամասնութեամբ պատմում է իր գրում:

Իսկ Գրիգոր Զոհրապի հաւատարմութիւնը ուղղակի վրդովել է Չիլինկիրեանին, այն Գ. Զոհրապի, որը ողջ կեանքում աշխատեց թուրքական պետութեան համար, որը մասոնական Թալեաթի «Բարեկամ»ն ու «Եղբայր»ն էր, և երբ վրէժխնդիր համիդականները փնտռում էին Թալեաթին սպանելու համար, Գ. Զոհրապը Թալեաթին թաքցրեց իրենց տանը: Իսկ ինչպէ՞ս պատասխանեց Թալեաթը իր «Եղբայր» հասեռին:

Այս փաստերը ցնցող են, դառնացնող, բայց նաեւ՝ սթափեցնող, մեզ յուշում են, որ կարողանանք թշնամին բարեկամից տարբերել:

Եւ թուրքերի «Զգուցած» իրականութիւնները ներկայացնելուց յետոյ Չիլինկիրեանը ամփոփում է. «Դուք 1071-թ. ձեր՝ Մանազկերտի յաղթանակէն սկսեալ մինչեւ 24-ը Ապրիլի 15-ի՝ հայկական ցեղասպանութեան թուականը, հայերը կաթնատու կովերու պէս կթեցիք: Եւ 24,1915-ին ալ կաթը վերջացած կովերուն ըրածներուն նման, այս հաւատարիմ ազգը մորթելու ուղարկեցիք:

Մանօթ լինելով Չիլինկիրեանի գաղափարներին՝ չենք կարող պատկերացնել, որ նա այս տողերը գրել է առանց «Մարդկօրէն կատղելու»...

Աւելացնենք միայն, որ մորթելուց յետոյ միսը գործածեցին, 15-ից յետոյ թուրքերին մնաց արեւմտահայութեան ողջ հարստութիւնը:

Չիլինկիրեանը իր գրում արծարծում է մի շատ կարեւոր խնդիր եւս, որը այսօր խիստ արդիական է եւ յուզում բոլորիս, եւ որի դէմ մենք առայժմ ոչինչ չենք կարողանում անել: Խօսքը վերաբերում է Թուրքիայի տարածքում հայկական յուշարձանների ոչնչացմանը: Չիլինկիրեանը պատմում է ականատեսների վկայութիւնը. դրանք զինուորականներ էին, որ ծառայում էին բանակում, հիմնականում՝ քրիստոնեաներ: Ցնցող է վարդան անունով հայ երիտասարդի պատմութիւնը, որը 1947-թ. ծառայելիս չարախինդ հարիւրապետի հրամանով ստիպուած է եղել լեռան գլխին լուռած Մշոյ Սուլթան Սուրբ Կարապետ վանքը «արիւն լացող» սրտով պայթեցնել ուժանակով: Իսկ 1001 եկեղեցիներով յայտնի Ս.Ցի քաղաքի վերջին եկեղեցիները պայթեցուեցին ազգային պետի՝ Իսմէթ Ինէօնիւի հրամանով. «Հայութենէն հետք պիտի չմնայ»: Այսօր ձեր գրաւած Ս.բեւմտեան Հայաստանում տասը հազարներով հայկական եկեղեցի կար:— Ի՞նչ եղաւ այս եկեղեցիները,— հարցնում է Չիլինկիրեանը, եւ ինքն էլ պատասխանում ֆրանսիացի մեծ գրագէտ Վ. Հիւգոյի ըսածի պէս՝ «Թուրքերը այս տեղէն անցան... Սէնէն տեղ աւերակ եւ սուգ է»:

Յովհաննէս Չիլինկիրեանը հմուտ քաղաքական վերլուծաբան է եւ լաւ է տեսնում պատմական իրադարձութիւնների, մարդասիրութեան ու ժողովրդավարութեան դէմ ուղղուած քաղաքական գործողութիւնների ու յայտարարութիւնների բուն նպատակն ու շահը եւ անթաքոյց ու աներկիւղ յայտարարում է լուր աւետիք: Նա, հաւատարիմ՝ «Թուրքին ինչ ըրած ըլլալը լաւ գիտնալու» սկզբունքին, լաւ ուսումնասիրել է նրանց պատմութիւնը եւ աչալուրջ հետեւում է այսօրուայ խաղերին: Թուրքերը մարդկութեանը միայն չարիք են բերել: Այս միտքը Չիլինկիրեանը հաստատում է՝ ցոյց տալով յոյների, բուլղարների, սերբերի, ռումինների, ասորիների, քրդերի, ինչպէս նաեւ Կիպրոսի ու էլի շատերի նկատմամբ կատարած ոճրագործութիւնները:

Ս.նդրադառնալով քրդական հարցին՝ Չիլինկիրեանը գրում է, որ քրդական խնդիրը ստեղծող մեծագոյն յանցաւորը Սուլթան Ս.բդուլ Համիդն է: ինչո՞ւ, գիտէ՞ք: «Ս.յն տարիներուն,— գրում է Չիլինկիրեանը, — Սուլթան Ս.պտուլ Համիտ ազատութեան համար ապստամբող Սասունի նահանգի հայերը ճզմելու նպատակով, Հիւսիսային Իրաքի մէջ ապրող քիւրտերէն՝ «Համիտիէյի գունդեր» կազմել կու տայ:

Եւ այս Համիտիէյի գունդերը Սասուն նահանգի եւ շրջակայքի հայերը մեծ ու պզտիկ՝ բոլորն ալ կը ջարդեն:

Ս.նկէ յետոյ է, որ հայերէն պարպուած հողերուն վրայ, Հիւսիսային Իրաքէն եկող քիւրտեր կը հաստատուին»: «Օսմանեան պետութիւն» ըսուած սպանդի եւ թալանի դրութեան վրայ հիմնուած աւարառուներու պետութիւնը մարդկութեան մարմնին վրայ գտնուող ուռի մը պէս պիտի կտրուէր եւ պիտի նետուէր»,— գրում է Չիլինկիրեանը:

(→էջ11)

Մի. Մեր ուշխատակից, ներհուն մտաւորական, խիզախ հայրենասէր ու հայկ. Դատի աննկուն պաշտօնեայ՝ Յովհաննէս Չիլինկիրեանի ծննդեան տարեդարձին առթիւ, երեւանի Ռ. Սեւակի անուան Միջնակարգ դպրոցի Տնօրէնութիւնն ու Մնողական հանձնախումբը իրենց շնորհաւորանքը կը յղեն, «Նայիրի»ի միջոցաւ, երախտաշատ բարերարին որ ահա, աւելի քան 15 տարիէ ի վեր, կը հոգատարէ կրթական անուանի այս հաստատութիւնը որ հաղարամայրին լաւագոյններէն կը նկատուի:

Ստորեւ՝ երախտագէտ տնօրէնութեան, ուսանողութեան և ծնողաց շնորհաւորագրերը ուղղուած հովանաւորին:

«Մեծարգոյ Խմբագիր, խնդրում եմ հնարաւորութիւն ընձեռէք Ձեր թերթի միջոցով շնորհաւորելու երեւանի Ռուբէն Սեւակի անուան դպրոցի բարերար՝ Պրն. Յովհաննէս Չիլինկիրեանին»:

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Մեծարգոյ Պրն. Յովհաննէս Չիլինկիրեան, շնորհաւորում եմ Ձեզ ծննդեան օրուայ կապակցութեամբ և մաղթում հաջառողջութիւն և երկար տարիների բեղմնաւոր կեանք:

Ուրախալի է հաստատելը, որ Սփիւռքի տարբեր երկրներից հայրենասէր հայորդիներ իրենց ազգանուէր գործունէութեամբ սատարում են մայր հայրենիքին:

Մենք մեր գոհունակութիւնն ու երախտագիտութիւնն եմ յայտնում յատկապէս Ձեզ՝ Սփիւռքի հայրենանուէր անհատներից մէկին՝ ազնիւ մտաւորականին ու բարերարին:

Ձեր շնորհիւ մեր երեխաները սովորում են գեղեցիկ ու նորոգուած դպրոցում:

Դուք Ձեր մարդասիրութեամբ ու հոգատար վերաբերմունքով նպաստում էք մեր զաւակների կրթութեան բարելաւմանը:

Շնորհակալութիւն Ձեզ և ամենայն բարիք:

ԵՐԵՒԱՆԻ ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ԱՆՈՒԱՆ
Թ. 151 ՄԻՋՆ. ԴՊՐՈՑԻ ԾՆՈՂԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

★ ★ ★

Յարգելի Պրն. Յովհաննէս Չիլինկիրեան,

Ռուբէն Սեւակի անուան դպրոցի աշակերտութիւնը և մանկավարժները շնորհաւորում են Ձեզ ծննդեան օրուայ [Սեպտ. 20-21] կապակցութեամբ, մաղթում հաջառողջութիւն և երկա՛ր-երկա՛ր տարիների ստեղծագործական բեղուն կեանք:

Դուք Ձեր ողջ գիտակցական կեանքը ապրել ու գործել էք և դե՛ռ մնում անհանգիստ «Յանուն հայրենիքի ու հայ ժողովրդի» նշանաբանով:

Չիլինկիրեանական գերդաստանի արեան կանչով պայքարում էք վաղուայ յաղթանակի, ցեղասպանութեան ճանաչման ու Հայ Դատի համար...

Հաւատում եմ, որ Ձեզ նման գործիչների շնորհիւ, հայ ժողովուրդը կ'ապրի Ռուբէն Սեւակի երազած վերածնունդը...

ԵՐԵՒԱՆԻ ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ԱՆՈՒԱՆ
Թ. 151 ՄԻՋՆ. ԴՊՐՈՑԻ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆԻ «ԹՈՒՐՔԵՐԻ...(Շար.էջ 10-էն)

Սակայն արեւմտեան պետութիւնները շուտ մոռցան միջեւ վիճակ հասած վայրենիներին և օգնեցին 1918-թ. կործանուող, «Հիւանդ մարդ» որակուող մարդասպանների պետութեան՝ Թուրքիա դառնալու: Ինչո՞ւ: «Ռուսերուն Միջերկրական ծով իջնելուն արգելք ըլլալու համար»:

Իսկ այսօր ԱՄՆ-ը, միջազգային մեծ դրամատէրերուն գլխաւորութեամբ պայքարում է, որպէսզի Թուրքիան դառնայ Եւրոմիութեան անդամ՝ վախեցնելով 500 միլիոնոց Եւրոպական Միութենէն և լաւ իմանալով, որ թուրքերը այդ միութեան մէջ մտնելէ յետոյ, «Քարը քարի վրայ չեն ձգեր»:

Յովհաննէս Չիլինկիրեանը անհեռատես ու ազգասէր է համարում բոլոր նրանց, ովքեր այսօր դրսի նոյն «Մութ ուժերի» ճնշմամբ թուրքերի հետ հաշտութեան բանակցութիւններ վարելու գաղափար են առաջ քաշում՝ պատմութիւնից բնաւ դաս չառնելով: Իսկ հրեաների և գերմանացիների հաշտութիւնը մատնանշող կարճատեսներին Չիլինկիրեանը բացատրում է դրանց անհամեմատելի տարբերութիւնը ոչ միայն այս գրքում, այլեւ իր միւս շատ յօդուածներում: Չիլինկիրեանը այն գաղափարն է առաջ քաշում, որ Հայոց ցեղասպանութիւնը, նաեւ այսօր աշխարհում տեղի ունեցող շատ ու շատ արիւնոտ դէպքերն ու գործողութիւնները, մարդու իրաւունքները պաշտպանելու միտումով ժողովուրդների (յատկապէս փոքր) իրաւունքների բռնաբարումը, բարեփոխումների ու բարեկարգումների անուան տակ աւանդական ազգային կառոյցների (կրթութիւն, մշակոյթ, ընտանիք) փլուզումն ու խայխայումը կազմակերպւում և ղեկավարւում է մէկ կեդրոնի կողմից՝ հիմնականում Միացեալ Նահանգներում և Իսրայէլում գործող յուդամասոնական հրէական կազմակերպութեան կողմից, որը իր ձեռքում կեդրոնացրել է դրամական հզօր միջոցներ և աշխարհի լրատուական ցանցը: «Աշխարհը իր ոչ մէկ շրջանին այսպիսի անբարոյ ժամանակներ չի ապրել»- գրում է Չիլինկիրեանը: Դրա ականատեսներն են բոլորս: Իսկ կապոյտ էկրաններից ամերիկեան ֆիլմերի միջոցով խարոզուող բռնութիւնն ու յոռի բարքերը մէկ նպատակ ունեն՝ անհատի մէջ սպանել ամենայն ազգայինն ու հոգեւորը...

Կարծես գալիս են ոմանց համար իրականութիւն, ոմանց առասպել թուացող Աստուածաշնչեան գազանի համաշխարհային տիրապետութեան ժամանակները...

Ջուրիխը ակնյայտ է, և Ռուբէն Սեւակի 100-տ. առաջ մարգարէաբար ասուած «Ստոյգ, ստոյգ կ'ըսեմ, վտանգը մեծ է, շատ մեծ...», խօսքը, այսօր իրականութիւն է դառնում...

Եւ եթէ բարութիւն և արդարութիւն դաւանող ուժերը չմիաւորուեն, ապա մարդկութիւնը կանգնելու է կործանման եզրին, որովհետեւ չարին չարով չես յաղթի, ոչ էլ անտարբերութեամբ ու խեղճութեամբ, այլ բարութեան և արդարութեան ուժով, արդարութիւն՝ որի ջատագովն է Յովհաննէս Չիլինկիրեանը՝ տաղանդաւոր պատմաբան-հրապարակախօսը, մեծ հայրենասէրն ու հայրենիքի մարտիկը, ազգային բարերարն ու սրտացաւ մարդը: Նա այսօր իրեն համարում է 30 տարեկան, քանի որ 1955-թ. Սեպտեմբերի 6-7-ին Պոլսում՝ անձնապէս տեսնելով «Թուրքերուն ինչ գազան և վայրենի ըլլալը», երդւում է, որ այլեւս այդ երկրում ոտքի չապրի:

«Այսօր, 30 տարիներէ ի վեր, Եւրոպա կ'ապրիմ, ազատ և առանց թրխկան վախի:

Այո. կ'ըսեմ որ 30 տարեկան եմ, որովհետեւ 30 տարի առաջ թրքացած հայ մը ըլլալով Պոլսէն հեռացայ... Եւ Եւրոպայի մէջ ազատ և իսկական հայ մը ըլլալով կրկին աշխարհ եկայ»:

Եւ մենք մաղթում ենք, այդ ազատ հային՝ մեր շատ սիրելի Յովհաննէս Չիլինկիրեանին՝ բարեառողջութիւն, երկա՛ր-երկա՛ր տարիների կեանք, ստեղծագործական երկարակեցութիւն, և յոյս փայփայում եկող Ապրիլին այս դահլիճում, անձամբ արտա-

ՏԻԵԶԵՐԱԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ ՏԻԵԶԵՐԱՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ (SBECTAKL, MINISTR. ROBOT PRESIDENT) ԲԱՌԵՐԸ

ՄԿՐՏԻՉ ԱՍԼԱՆԵԱՆ

*1.*_ ՀԱՅ-ԱՐԻԱԿԱՆ ՏԻԵԶԵՐԱԻՄԱՍՏԱՆՇԱՆԱԳՐԱԾԻՆ ԵՆ ԱՅՍ ԲՈԼՈՐ ԲԱՌԵՐԸ: (SBECTAKL)-ՏՐՈՀՈՒԱԾ ԲԱՌԻ ՀԻՄՔԸ ՀԱՅ-ԱՐԻԱԿԱՆ [ԱՍԲԱԳԱ-ՏԱՆԲԱԳԱՐԱՆԱԴԱՏԱՐԻ-ASTBAGADANBAGARANADARI, SBECDACAR) ԵՒ (R-L) ՀՆՉԱՓՈԽՄԱՄԲ (SBEGTAKL)-ՅՈՒՅԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ ԱՐԱՐՔՆԵՐՈՒ, ՈՐԸ ԱՐԵՒ ԱՍՏՂՈՅ ԲԱՐԻՔԱՏՈՒ ԱՐԱՐ ԼԻՆԵԼՆ Է:

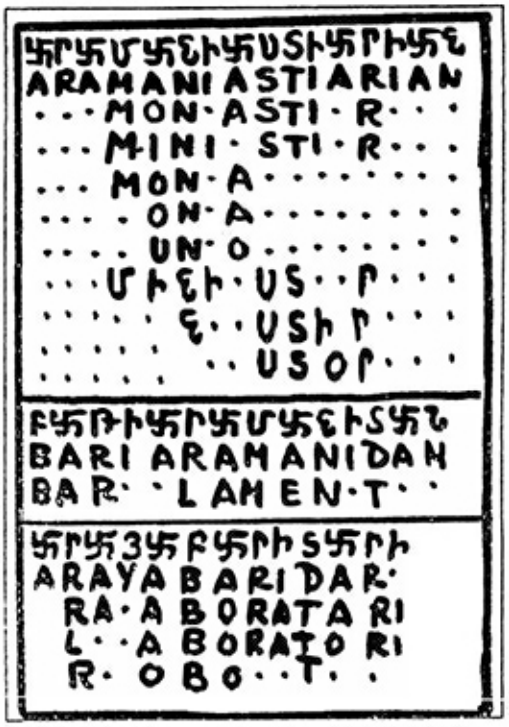

*2.*_ (MISSIONARY)-ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆ ՏՐՈՀՈՒԱԾ ԲԱՌԻ ՆԱԽԱՐՄԱՏՆ Է [ԱՐԱՄԱՍՏ+ԱՍՏԻ+ՆԱՐԻ- ARAMAST+ASTI-NARI, MASSINARI, MISSIONARI, MESIA, MIS-SIA, MAS, MUSIA) (BROMIS-BARAMIS) [ԲԱՌԱ-] -ԲԱՌ, ԽՕՍՔ ԻՄԱՍՏՈՎ, Է [ԿԸ ՀԱՄԱՁԱՅՆԻՄ] [ԽՕՍՔԻԴ ՀԵՏ ԵՄ] ՀԱՅԱՀՈՒՆՁ ՏՐՈՀՈՒԱԾ ԲԱՌԵՐ ԵՆ:

*3.*_ (MINISTR)-ԲԱՌԻ ԱՐՄԱՏՆ Է ՀԱՅ-ԱՐԻԱԿԱՆ ԱՐԵՒԱԳԻՐ [ԱՐԱՄԱՆԻԱՍՏԻԱՐ-ԻԱՆ-ARAMANIASTIARIAN, MANASTARIAN, MANASTIR, MONASTIR, ME SIOR, MASSIOR. MONA, <ONO. ONO, UNO, UNI-UNA UAN)-ԲԱ-ՌԱՏՐՈՀՈՒՄՆԵՐԸ: ԲԱՌԱԲԱՐԱՏԱԻՄԱՍՏՆ Է [ԱՐԱՄԱՆԻԱՅԻ ԱՍՏՈՒԱԾԸ ԱՐԻԱԿԱՆ ԵՐԿՐԻ] -(MONASTIR)-ՄԵՆԱՍՏԱՆ ԲԱՌԸ ՏԱԼԻՍ Է ՆՈՐ (MINISTIR, MINISTR)-ՏՐՈՀՈՒԱԾ ԲԱՌԱ-ԻՄԱՍՏԸ: ՀԱՅՈՑ [ՄԻ+ՆՍՏԻՐ]-ՋԵԻ [ՄԻ]-Ն ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԻ, ՈՉ ԹԷ ԺԽՏԱԿԱՆ, ԱՅԼ [ՄԻ, ՄԻԱԿ, ՄԷԿԸ] ՆՍՏՈՂԸ:

*4.*_ ՌՈՒՍՍԱՑ (STOL)-ԱԹՈՌ ԲԱՌԸ ՏԵՍՆՈՒՄ ԵՆՔ (STOLICA(-ԱԹՈՌԱ-ՆԻՍՏ, ՆՍՏԱՎԱՅՐ, ՔԱՂԱՔ, ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԲԱՌԵՐՈՒՄ, ՈՐՏԵՂ [ԻՑԱ.-ICA)-ՄԱՍԸ ՀԱՅԱՀՈՒՆՁ [ԱԹՈՌԱՆԻՍՏԻՑ, ՔԱՂԱՔ+ԻՑԱ.] Է ԻՄԱՍՏՈՎ: ՌՈՒՍՍԱՑ (STO-100)-ՀԱՐԻՒՐ ԲԱՌԸ ՀԱՅՈՑ [ՏԱՍՏԱԿ-DASTAR, ASTAR, STA, STO): ՀԱՅՈՑ [ՆՍՏԻՐ-NSTIR) ՍՏՈՐ, ՍՏՈՐՈՏ, ՅԱԾ, ՍՏՈՐՈՒԿ, ՍՏՐՈՒԿ, ԾԱՌԱՅ, ՅԱԾՐԱ-ՑԻՐ, ՍՏՈՐԱՆԱԼ ԲԱՌԱՏՐՈՀՈՒՄՆԵՐՆ ԵՆՔ ՏԵՍՆՈՒՄ ՆՍՏԻՐ ԲԱՌՈՒՄ:

*5.*_ (BRESIDENT)-Ի ԲԱՌԱՐՄԱՏՆ Է [ԲԱՐԻԱՍՏԻՏԱՆՏԱՐԻ-BARIASTIDAN-DARI=BRE+SIDAN+DARI, PRESIDENT) ՀԱՅՈՑ [ԱՍՏԱՆԱՏԱՆ-ASTANADAN)-ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ ԲԱՌԻՑ Է (ASTANADAN, SANATA, SONATA, SINOD, SENAT)-ԱՐԵՒԱՏՈՒ, ԲԱՌԸ ՏԱԼԻՍ Է (SINOD) ԵՒ (SENAT)- ԺՈՂՈՎ, (SONAT)-ՄԻԱՆԸ-ՆԱՖ ԲԱՌԵՐԸ: ՈՒՆԵՆՔ ՍԱՆՐ, ՍԱՆԻԿ, ՍԱՆՏ, ՍԱՆԱՀԱՅՐ, ՍԱՆԱՐ]:

*6.*_ ՀԱՅՈՑ [ԲԱՌԻԱՐԱՄԱՆԻՏԱՆ-BARIARAMANIDAN, BARRAMANDA) (R=L) ՀՆՉԱՓՈԽՈՒՄՈՎ (BARLAMENT, BARLAMAN. BARLA, BARLE)-ԲԱՌԸ ԱՐԵՒԱՏՈՒ ԻՄԱՍՏՈՎ: (BARLE)- ԽՕՍՆԱԿ, ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ:

7.*_ ԲԱԳԱԲԱՐԻՏԱԼ- BAGABARIDAL, GABIDAL, GAPITOL), (CAPITAL+ ASTI=GAPITALIST) Է ՄԵԾ, ԱՍՏՂՈՅ ԲԱՐԻՔԸ ՏԱԼ, ՀԱՐՈՒՍՏ, ՔԱՂԱՔԱՑԻ, ՈՒՆԵՒՈՐ:

8.— ՀԱՅՈՑ (Ս.ՐՍ.ՅՍ.ԲԱՐԻՄԱՐԻԱՆ- ARAYABARIDARIAN, RABARADARI, RABORATORI) ԵՒ (R-L) ՀՆՋԱՓՈԽՈՒՄԻՑ (LABORATORIA) (RABOTA, RABOT, ROBOT), ՈՐՊԷՍ Ա.ՇԽԱ.ՏԱՆՈՑ, Ա.ՇԽԱ.ՏԱՆԴ, Մ'ԵՌԵՆԱՑ (RAB)—ՌՈՒՍԵՐԷՆՈՒՄ Ծ'Ռ.Ռ.Յ (RUBIT) ԿՏՐԵԼ (RUBI)- Մ'ԱՆՐ ԴՐԱՄ' (REBET)- ԿՐԿՆՈՂ, ԿՏՈՐ-ԿՏՈՐ Ա.ՆՈՂ, ՎԵՐԱԿՏՐՈՂ: (RABI)- Ա.ՇԽԱ.ՏՈՂ, Ծ'Ռ.Ռ.Յ.ՈՂ, ՔՈ.ՀԱՆԱՑ:

9.— Ա.ՀԱ. Ա.ՅՍ Է ՀԱ.Յ-Ա.ՐԻՍ.ԿԱՆ ՀԱ.ՆՃՍ.ՐԱԾԻՆ ՏԻԵԶԵՐԱ.ԻՄԱ.ՍՏԱՆՇԱ.ՆԱ.ԳՐԱ.ԸՆԹԵՐՑԱ.ՁԵԻ ԲԱ.Ռ.Ա.ԼԵԶՈՒԻ ՓԱ.Ռ.ՔԸ, ՈՐ ՆԱ.ԵԻ «ՀՆԴ-ԵԻՐՈ-ՍԵՄ» ԼԵ-ԶՈՒՆԵՐԻ Մ'ԱՅՐ ԼԵԶՈՒՆ Է ԻՍԿԶԲԱ.ՆԷ, ՈՐ Մ'ԵԶ ՏԿԱՐԱ.Մ'ԻՏ ՀԱ.ՅԵՐՈՒՍ ՀԱ.-Մ'Ա.Ր, Ա.ՅՆ-ՔԱ.Ն ԷԼ ՀԱ.ՍԿԱՆՆԱ.Լ'Ի ՁԷ, Թ'Է Ա.ՅՆ ԵՐԲ ԵԻ ՈՐՏԵՂԻՑ Է ԳԱ.Լ'ԻՍ:

ՍՏԱՑԱՆՔ

ԳԱՐԵԳԻՆ Ա. ԿԱ.ԹՈՂԻԿՈՍ
«ՀԱ.ՏԸՆՏԻՐ ԿՈՆԴԱԿՆԵՐ ԵՒ ՀԱ.ՅՐԱ.ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱ.ՏԳԱ.Մ'ՆԵՐ»
Գարեգին Ա. Ամտուածաբանական Հայագիտական Մատենաշար Թիւ 7
Հրատարակութիւն՝ Հայկ եւ Էլզա Տիտիզեան Ճոնսի
Գանատա - 2006

★ ★ ★

KAREKIN SARKISSIAN
"THE COUNCIL OF CHALCEDON" AND THE ARMENIAN CHURCH
THE HAIG ELZA DIDIZIAN FUND
CANADA - 2006

★ ★ ★

ՋՕՀՐԱՊ ԳԻՐԷՃԵԱՆ
«ՄԵՐ ՏՈՒՆԸ, ՄԵՐ ԹԱՂԸ...»
Հրատարակութիւն՝ Գէորգ Մելիտինեցի Գրական Մրցանակի, թիւ 64
Տպարան՝ Կաթողիկոսութիւն Հայոց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ
Անթիլիաս - Լիբանան

ՅԱ.ԻԱ.ԿՑՈՒԹԻՒՆ

Երիցուհի Մարի Ա.շըգեանի մահուան հառաջադիմին առթիւ, Տէր և Տիկ. Յակոբ Կ. Տօնիկեան կը վերացուակցին Ա.րժ. Տ. Օշական Քհնյ. Ա.շըգեանին, իր հարազատներուն և, այս տխուր պատեհութեամբ, «Նայիրի»ին կը նուիրեն 30,000 լ. ոսկի:

ՀԱՑ ԳԻՐՔԻ

28-ՐԴ
ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԻՐԱԿԻ,
12
ՆՈՅԵՄԲԵՐ
2006
ԱՆԹԻԼԻԱՍ
ԼԻԲԱՆԱՆ

յայտել մեր հիացումն ու խոնարհումը:

ՄԱՐՕ ՄՈՎՍԻՍԵԱՆ
ԵՐԵՒԱՆԻ ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ԱՆՈՒԱՆ ԹԻԻ 151 ԴՊՐՈՑԻ
ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒԻ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՈՒՍՈՒՑՉՈՒՀԻ,

. ՄԵՐ ԱՅՍ ԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՁՕՆԵՆՔ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐ՝ ԿԱՐԷՆ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆԻ ԵՒ ՎԱՉԳԷՆ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ, ՈՐՈՆՔ ՍՊԱՆՆՈՒԵՑԱՆ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ՀԵՏԱՁՕՏԱԿԱՆ ԾԱՆՕԹ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ՝ ԱՐԳԵԼՔ ԸԼԼԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԻՍԿԱԿԱՆ ՎԵՐԱԾՆՈՒՆԴԻՆ:

«ԵՐԲԵՄՆ, ՄԷԿ ՆԿԱՐ ՇԱՏ ԱՒԵԼԻ ԱԶԴԵՑԻԿ Է, ՔԱՆ ՀԱԶԱՐ ԷՋՆՈՑ ՀԱՏՈՐ ՄԸ»

ՄԱՕ ԶԷ ԹՈՒՆԿ

ԱՅՍՏԵՂ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿԵՆՔ 13 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2006 ԹՈՒԱԿԻՐ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԳԼԽԱՒՈՐ ԹԵՐԹԵՐՈՒՆ ԱՌԱՋԻՆ ԷՋԻ ՎԵՐՆԱԳԻՐՆԵՐՈՒՆ ՆԿԱՐՆԵՐԸ... ՈՒ ՆԱԵԻ՝ ԹՐՔԱԿԱՆ "HÜRRIYET" և "MILLIYET" ԹԵՐԹԵՐՈՒՆ ՆԿԱՐՆԵՐԸ:

ԿԸ ՏԵՍՆԷՔ... ՈՐ ԲՈԼՈՐ ԹԵՐԹԵՐՈՒՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՆԻՒԹԸ՝ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆՆ Է:

ԱՐԴԵՕՔ ԻՆՉՈ՞Ւ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԳՐԵԹԷ ՀԱՐԻՒՐ ՏԱՐԻՆԵՐ ՔՆԱՑՆԵԼԷ» ՑԵՏՈՑ՝ ԱՅՍՕՐ ՄԻԱՑՆ ՄԷՋՏԵՂ ԿԸ ՀԱՆԵՆ:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
[ԿՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ]

CORRIERE DELLA SERA

FONDATO NEL 1876

Il Nobel sfida la Turchia
remiato lo scrittore Pamuk

Ինչպէս որ կը տեսնէք՝ 13-10-2006 թուակիր Եւրոպական թերթերուն մեծամասնութեան առաջնակարգ լուրը՝ Ֆրանսայի Ազգային Ժողովին կողմէ Հայկական ցեղասպանութիւնը ժխտողները պատժող օրէնքի մը ընդունումն է:

Ինչպէ՞ս կարելի է բացատրել Արեւմտեան

LE TEMPS

Génocide arménien: le piège

Neue Zürcher Zeitung

SCHWEIZER AUSGABE

Literaturnobelpreis für Orhan Pamuk

Paris will Leugnung des Völkermords an Armeniern bestrafen

Vives réactions en Turquie après le vote des députés français sur le génocide arménien

P. 15 et 16

Le Turc Orhan Pamuk, Nobel de littérature p. 14

la Croix

www.la-croix.com Vendredi 13 octobre 2006 – Quotidien n° 37 571 1,10 €

Editorial

Un vote inutile

Par Dominique Quinio

պետութիւններուն գրեթէ մէկ դար հայկական ցեղասպանութիւնը անտեսելէ յետոյ, զայն ընդոստ վերյիշելը այսօր, ցեղասպանութեան իրողութիւնը ժխտողներուն դէմ պատիժ սահմանելով:

Արդեօք Արեւմտեան պետութիւններուն հայերը շատ սիրելնուն պատճառա՞ւ է:

Եւ կամ՝ համբաւաւոր «Հայու գեղեցիկ աչքերուն» համա՞ր: Բնական է՝ ո՛չ: Պարզապէս՝ Արեւմտեան պետութիւններուն այսօրուան շահերը այդպէ՛ս ընել կը պահանջեն:

1.– 1915-թ.ին հայկական ցեղասպանութիւնը գործուեցաւ Արեւմտեան պետութիւններուն «Ցաւիտեան թշնամի»ին՝ Ռուսերուն դէպի Միջերկրական յառաջացումը կասեցնելու ծառայող «Նոր Թուրքիա» մը ստեղծելու համար:

2.– Բայց այս «Նոր Թուրքիա»ն այսօր շատ զօրացած է և, Սիոնիստ Ամերիկացիներուն ճնշումով, այս Նոր Թուրքիային մօտ ժամանակէն Եւրոպական Միութիւն մուտք գործելու հեռանկարը *«իսկական»* Եւրոպացիները կը սարսափեցնէ...:

INTERNATIONAL
Herald Tribune
THE NEW YORK TIMES
FRIDAY, OCTOBER 13, 2006
Int.com

AMELIA GENTLEMAN
Anti-poverty, Gandhi-style
PAGE TWO

Torture in Chechnya:
A Journalist's last report
INTERNATIONAL 13

YouTube whiz kid
goes back to school
TECHNOLOGY

France acts to outlaw denial of genocide

Turkey denounces preliminary vote on killings of Armenians

VENDREDI 13 OCTOBRE 2006 – PREMIÈRE EDITION N°7910 – W
tentations Prêt-à-porter printemps-été 2007 : au nom de la robe

Libération

Arménie : une loi inutile

La proposition de loi socialiste punissant la négation du génocide arménien a été adoptée hier par l'Assemblée. Page 2

1,10 €
LE FIGARO

Génocide arménien : surenchère à l'Assemblée

Այստեղ կը հրատարակենք, Ֆրանսայի Ներքին Գործոց Նախարար և 2007-թ.ի ֆրանսական Նախագահական ընտրութեանց աջակողմեան-ներուն առաջնակարգ թեկնածու NICOLAS SARKOZY-ի թուրքերուն մասին կատարած շատ յատկանշական յայտարարութիւնը:

«Ես դէմ եմ, Թուրքիոյ Եւրոպական Միութեան անդամակցութեան: Եթէ Թուրքիա Եւրոպական Միութիւն մտնէ՝ Եւրոպայի... «խերը կ'անիծուի»:

Արդէն Եւրոպայի մէջ ապրող իսլամներուն համարկումը մեծ հարց է:

Այս շատ վտանգաւոր հարցը անտեսել՝ կը նշանակէ քօղարկել իրականութիւնները: Եթէ հարիւր միլիոն Իսլամ թուրքերն ալ ընդունուին, ի՞նչ կ'ըլլայ Եւրոպայի կացութիւնը: Աշխար-

Hurriyet

Ekran'dan övgüler

Düşünce soykırımı

Milliyet

BASINDA GUVEN

9 Ekim 2005 Pazartesi

Fransa'ya gidip 'Soykırım yok' diyecek

Türkiye'de 'Soykırım var' dediği için yargılanıyor

հագրական տեսակէտով ալ՝ Թուրքիան Ասիա է»_:

Բնական է, որ իբր Ֆրանսայի ներկայ Ներքին Գործոց Նախարար, բոլորէն աւելի ինք՝ Նիքոլա Սարքոզի առիթ ունեցած էր տեսնելու թուրք-իսլամական վտանգը Ֆրանսայի և Եւրոպայի մէջ:

27 Հոկտեմբեր 2005-թ.ին, իսլամ-թուրք խուժաններուն ֆրանսական բոլոր քաղաքներուն և մանաւանդ Փարիզի մէջ կատարած բարբարոսութիւնները այսօր, բոլորին յիշողութեան մէջ են:

Եւ 27-10-2005-թ.ին տարեդարձն է այս օրերուն: Եւ այս ցաւալի ու տխրայուշ տարեդարձը, մանաւանդ ֆրանսական կառավարութեան համար, մեծագոյն մտահոգութիւն է:

Եւ նկատի ունենանք որ վերջերս, թուրքերը ամբարտաւանօրէն սպառնացած էին, որ եթէ Ֆրանսան հայկական ցեղասպանութիւնը ժխտողները պատժող օրէնքը ընդունի, իրենք, ֆրանսայի մէջ, 27-10-2005-թ.ին եղածին նման, իսլամ խուժանները ոտքի պիտի հանեն և Ֆրանսան պիտի կործանեն:

Եւ դժբախտաբար՝ թուրքերուն այս սպառնալիքը սկսաւ իրագործուիլ:

12 Հոկտեմբեր 2006-ին, Ֆրանսայի Ազգային Ժողովին կողմէ հայկական ցեղասպանութիւնը ժխտողները պատժող օրէնքին ընդունելէն յետոյ [27-10-2005-], բարբարոսութիւնները սկսան կրկնուիլ Ֆրանսայի մէջ:

Այստեղ կը հրատարակենք ֆրանսական "LE MONDE" թերթին 27 Հոկտեմբեր 2006 թիւին Ա. էջին նկարը, ուր գրուած է մեծ տառերով. «Օթոպիւսները յարձակման ենթարկուեցան և հրկիզուեցան Փարիզի արուարձաններուն (→էջ 12)

3

ԱՐԴԵՕՔ ԻՆՉՈ՞Ւ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ... (Շար. էջ 2-էն)

Le Monde

www.lemonde.fr

VENDREDI 27 OCTOBRE 2006

Des autobus attaqués et brûlés en banlieue parisienne

Violences Ces agressions nocturnes semblent avoir été commises par des bandes organisées

մէջ: Գիշերային այս բարբարոսութիւնները կատարուեցան՝ կազմակերպուած խուժանին կողմէ»:

***

Եւ խորհիլ, որ թուրքերուն կողմէ այս բարբարոսութիւնները կը կատարուին անոնց Եւրոպական Միութիւն դեռ չմտած:

Կրնա՛նք պատկերացնել ասկէ մեկնելով, որ եթէ թուրքերը Եւրոպա մտնեն, ինչե՛ր և ի՛նչ ողբերգութիւններ կրնան կատարուիլ: Մանաւանդ՝ եթէ վերյիշենք թուրքերուն կատարած ցեղասպանութիւնը Աշխարհի քաղաքակրթութեան կեդրոնը եղած Անաթոլիոյ և Արեւմտեան Հայաստանի մէջ:

Այսօր Անաթոլիան և Արեւմտեան Հայաստանը, հարիւր առ հարիւր թուրք իսլամներով և ասոնց ցեղակիցներով բնակուած երկիր մըն է:

Հակառակ այս զարհուրելի իրականութիւններուն, դեռ կան Պոլսոյ ու նաեւ [բնական է] Եւրոպայի մէջ իբր թէ «Հայկական ոգի»ով մտաւորականներ և Սիոնիստ Ամերիկեան և թրքական խմբակին կողմէ ծախու առնուած քաղաքական անձնաւորութիւններ որոնք կը կարծեն, որ թուրքերը Եւրոպական Միութիւն եթէ մտնեն՝ հոն անոնք «Պիտի մարդանան»: Այսինքն՝ գայլը գառնուկի պիտի վերածուի:

Գրիգոր Զօհրապ ըսուած իմաստուն-տխմարը, տաղանդը՝ հաւատացած էր այս առասպելին: Անոր այս ցնորքի հաւասարող միամտութիւնը պատճառ եղաւ, որ թուրքերը... իր գլուխը քարերով ջախջախեն:

Բայց ամէնէն զարհուրելին և անդարմանելին՝ թուրքերուն հետ «Խաղաղ ու եղբայրական» համակեցութիւն հաստատելու գաղափարին իր և ուրիշներուն հաւատալնուն պատճառաւ, Հայ Ազգը ցեղասպանութեան ենթարկուեցաւ, և 3000 տարուան Արեւմտեան Հայաստանը Թուրքիայի վերածուեցաւ:

***

***

«Պատմութիւնը կրկնութիւն է» կ'ըսեն: Այո՛, ճիշդ է... Բայց միայն պատմութենէն դաս չառնող միամիտ-տխմարներուն համար է այս «իրականութիւն»ը:

Մենք, հայերս՝ 11-էն մինչեւ 19-րդ դար, ենթարկուեցանք Օսմանցի թուրքերուն բարբարոսութիւններուն:

... Բայց 1870-թ.ներուն, հաւատացինք Օսմանցի-թուրքերուն "TANZIMAT" ըսուած «Բարենորոգում»ներուն, և Ազգային Սահմանադրութեան գծով բոլորովին Օսմանցիներուն կապուեցանք:

... Յետոյ՝ Համիտեան ջարդերը կատարուեցան... և պայքարեցանք Ապտիլ Համիտի դէմ...:

Բայց 1908 թուականի կեղծ «Հիւրրիյէթ»ի ազատութեան շրջանին, Դաշնակ կարգ մը մոլորած ղեկավարներու և Գրիգոր Զօհրապի պէս իմաստուն-միամիտներու «շնորհիւ», «Եղբայրացանք» օսմանցի-թուրքերուն հետ: ... Եւ այս «Եղբայրութիւն»ը 1915-ի ցեղասպանութեան հասցուց մեզ...:

Եւ կարծեցինք պահ մը, որ այս ցեղասպանութիւնը հայերուն դաս կ'ըլլայ, և անոնք կը հասկնան, թէ ո՞վ է իրենց բարեկամը և ո՞վ՝ իրենց թշնամին:

Բայց՝ ո՛չ: 1918-ին, հերոսական Սարդարապատէն ետք դարձեալ, նոյնպիսի ղեկավարներու «շնորհիւ», բարեկամացանք թուրքերուն հետ և թշնամացանք Ռուսերուն:

Եւ այս՝ թուրքերուն հետ հաստատուած բարեկամութիւնը և Ռուսերուն հետ թշնամանալը, 1915-ին սկսած ցեղասպանութենէն ետք, Արեւմտեան Հայաստանի արեւելեան կարգ մը շրջաններու կորուստին ալ պատճառ եղաւ:

Եւ 1920-էն մինչեւ 1991-թ.ը՝ 70 տարիներ ամբողջ, փոխանակ միացեալ ուժերով Խորհրդային Հայաստանի կողքին կենալով թուրքին դէմ պայքարելու, դարձեալ «շնորհիւ» նոյն Կուսակցութեան որոշ ղեկավարներուն որոնք կը գործէին Արեւմտեան տէրութիւններու պատուէրով, պայքարեցանք Ռուսերուն դէմ:

... Եւ 1991-թ.ին ունեցանք [իբր թէ] «Ազատ ու Անկախ» Հայաստան մը: Եւ այդ «Ազատութիւն»ի շրջանէն ասդին, սկսանք պարպել Հայաստանը արտագաղթով, որ դե՛ռ կը շարունակուի:

Եւ Հայաստանը առաջին լքողները [ողբերգա-երգիծական ի՛նչ իրականութիւն] 1989-էն մինչեւ 1991-երը Երեւանի հրապարակներուն վրայ «Ազատ Անկախ Հայաստան» պոռացող Տօն Քիշոտ ազգասէրներն էին:

1991-էն մինչեւ 1999-թ.ը Հայաստան շատ դժուար շրջան մը անցուց: Մանաւանդ Արցախի պատերազմի տարիներուն: Արցախի պատերազմին յաղթական ելան հայերը: Ինչպէ՞ս կատարուեցաւ այս հրաշքը: Որովհետեւ Սպարապետ Վազգէն Սարգսեանը, ներքին գծով, Ռուսերուն օգնութիւնը ապահոված էր:

Եւ շնորհիւ այս թիկունքին և վերածնող հայկական հերոսական պայքարին՝ հայերը յաղթեցին Արցախի մէջ:

Եւ այս յաղթանակէն յետոյ, ստեղծուեցաւ Վազգէն Սարգսեան-Կարէն Տէմիրճեան «Հայրենասիրական Միութիւն»ը:

Եւ Կարէն Տէմիրճեանի և Վազգէն Սարգսեանի միջեւ սկսած սերտ գործակցութիւնը, ազգային-հայրենասիրական առողջ քաղաքականութեան մը շուրջ կազմուած միութիւնը, վերածնունդի մեծ յոյսեր ստեղծած էր որքան Հայաստանի, նոյնքան և աւելի Սփիւռքի հայութեան մէջ:

Բայց, 27 Հոկտեմբեր 1999-ին, Արեւմտեան ծանօթ հետազօտական կազմակերպութեան հայ գործակալները, դաւադրաբար սպաննեցին Կարէն Տէմիրճեանը և Վազգէն Սարգսեանը Ազգ. Ժողովին մէջ:

Բայց, նախ սպաննեցին՝ Սփիւռքի հայութեան մէջ ստեղծուած ՎԵՐԱԾՆՈՒՆԴԻ ՅՈՅՍԵՐԸ:

Եւ այսօր՝ Արեւմտեան պետութիւնները, իրենց դրան առջեւ հասնող թուրք-իսլամական վտանգին դէմ կը շահագործեն հայկական ցեղասպանութիւնը, որ, գրեթէ հարիւր տարիներէ ի վեր, զայն բարձիթող ըրած, մոռցած էին:

Եւ թուրքերուն Եւրոպական Միութիւն մուտքին արգելք ըլլալու համար, հայկական ցեղասպանութեան խնդիրը թուրքերուն առջեւ իբր պատնէշ կը բարձրացնեն:

Բայց ո՞ւր ենք մենք այսօր: Հայոց համար ճակատագրական հանգրուաններ եղող 1870-1908-1915-1918-1920-1991-1999- տարիներէն ետք: Ո՞ւր ենք այսօր՝ 2006 տարուան աւարտին...:

Այսօր, 1918-թ.ի մահամերձ Օսմանեան կայսրութեան տեղ՝ 2006-ին, 75 միլիոնի հասնող զօրաւոր Թուրքիա մը կայ:

Եւ այս Թուրքիան՝ ուրանալով 1915-թ.ին իր ցեղակիցներուն կատարած հայկական ցեղասպանութիւնը և ասոր պատճառաւ իր բնիկներէն պարպուած Արեւմտեան Հայաստանի հողերուն գողութիւնը իր կողմէ, որպէս (իբր թէ) քաղաքակիրթ պետութիւն, կը պատրաստուի Եւրոպական Միութիւն մտնել ...

Թուրքերը ո՛ւր էին, այսօր ո՛ւր հասան: Մենք ո՛ւր էինք, այսօր ո՛ւր ենք:

Թուրքերը վիթխարի պետութիւն եղան: Մինչդեռ մենք՝ հայերս, բոլորովին թուրքերով և կեղծ դաւանակիցներով շրջապատուած, անստոյգ ապագայի առջեւ կեցած, ժայռերու և քարքարոտ երկիր, փոքր ու աղքատ պետութեան վերածուեցանք:

Եւ ովքե՛ր են հայ Ազգին այս ողբերգութիւններուն պատասխանատուները:

Պատմութենէն դաս չառնող, տխմար և մեծամիտ, երբեմն ալ օտարին սայլին լծուած, անոնց կամակատարները եղած հայ առաջնորդները...:

Եւ մենք այս գաղափարները տեւաբար կը կրկնենք և միշտ պիտի կրկնենք՝ իբր մեր ազգային ցաւերէն բարձրացող հառաչանքներ, մինչեւ մեր վերջին շունչը:

«ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ՀԵՏ ԿԸ ԶԳԱՄ ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԽՈՐ ՏԵՆՉԸ»

ԸՍԱՒ ՀԻՒՊԸՐ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

«ԱՒԵԼԻՆ ԿԸ ՍՊԱՍԵՆՔ ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԷՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՃԱՆԱՉՄԱՆ ԳԾՈՎ»

ԸՍԱՒ ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

Շաբաթ, 14 Հոկտեմբեր 2006-ին, Անթիլիասի Մայրավանքի ժամանեց Գերմանիոյ Աւետարանական Եկեղեցիներու պետ Ոլֆկանկ Հիւպըր Եպիսկոպոս, գլխաւորելով գերմանական եկեղեցիները ներկայացնող պաշտօնական պատուիրակութիւն մը: Եպիսկոպոսին կ'ընկերանար նաեւ Լիբանանի մօտ Գերմանիոյ դեսպան՝ Դոկտ. Մարիուս Հաաս:

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Սրբազան Ա. Կաթողիկոս և Հիւպըր Եպիսկոպոս, երկար տարիներու բարեկամներ ըլլալով, վեհարանին մէջ տեղի ունեցած շուրջ երկու ժամուան հանդիպումը անցաւ մտերմիկ մթնոլորտի մէջ: Արծարծուեցան ընդհանրապէս ժողովուրդներու, եկեղեցիներու և կրօնքներու կեանքը յուզող իրավիճակները, Լիբանանէն ներս թէ Եւրոպական ու Արեմտեան զանազան երկիրներու մէջ: Խօսակցութեանց առանցքը հանդիսացաւ հայ ժողովուրդի բռնաբարուած իրաւունքներու վերատիրացման հարցը. և այդ ծիրէն ներս՝ Թուրքիոյ Եւրոպական Միութեան անդամակցելու հրատապ խնդիրը: Քրիստոնեայ-իսլամ երկխօսութեան անհրաժեշտութիւնը եւս շեշտուեցաւ, աշխարհի հաղտակած նոր դրուածքը նկատի ունենալով: Միջին Արեւելքէն ներս հրիստոնէական ներկայութիւնը ամրապնդելու և հրիստոնէական եկեղեցիներու անցեալի թէ ներկայի բերած վկայութիւնը լուսարձակի տակ բերելու անհրաժեշտութիւնը եւս խօսակցութեան ենթ դարձաւ:

Հիւպըր Եպիսկոպոս իր կարգին, Վեհափառ Հայրապետին հետ բաժնեց Լիբանանէն ներս իր ունեցած հանդիպումներէն քաղած տպաւորութիւնները: Նշենք, որ անոյշ օր հանդիպում ունեցած էր նաեւ Լիբանանի Վարչապետին հետ:

Անթիլիասի Կաթողիկոսարան տրուած այս երրորդ այցելութիւնը, Հիւպըր եպիսկոպոս պատմական որակեց, ի պատիւ իրեն Վեհափառ Հայրապետին տրուած պաշտօնական ճաշկերոյթին ընթացքին: Մայրավանքի սեղանատան մէջ տրուած ճաշկերոյթին ներկայ գտնուեցան Լիբանանի Հայոց Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Գեղամ Եպս. Խտչերեան, Միաբան հայրեր, պետական նախարարներ և երեսփոխաններ, տզգային քաղաքական կուսակցութեանց և Միութեանց ներկայացուցիչներ, Միջ-եկեղեցական և այլ յանձնախումբերու անդամներ և տզգային կառոյցներու պատասխանատու անձնաւորութիւններ:

Ողջոյնի եղբայրական իր խօսքին մէջ, Սրբազան Ա. Կաթողիկոս, հպանցիկ ակնարկով յիշեց երկար տարիներու իր գործակցութիւնը Հիւպըր Եպիսկոպոսին հետ, միջ-եկեղեցական գործունէութեան շրջագծէն ներս: Վեհափառ Հայրապետը կարեւորութեամբ տնդրադարձաւ Հայկական Ցեղասպանութեան ճանաչման հարցին մէջ Գերմանիոյ եկեղեցիներու որդեգրած յանդուգն բանաձեւին և կատարած յայտարարութեան, գլխաւորութեամբ Հիւպըր Եպիսկոպոսին, և այս առիթով իր խօսքը ուղղելով ճաշկերոյթին մասնակից Գերմանիոյ դեսպանին, ըսաւ, թէ հայ ժողովուրդը աւելին կը սպասէ Գերմանիայէն, իբրեւ մարդկային իրաւանց պաշտպան կազմակերպութեանց ներկայացուցիչներու արտայայտութիւնները Հայկական Ցեղասպանութեան մասին:

Ճաշկերոյթի աւարտին, Հիւպըր Եպիսկոպոս խօսք առնելով, անդրադարձաւ այն նուիրումին ու երախտաշատ աշխատանքին, զոր Արամ Ա. Կաթողիկոս ընծայած էր միջ-եկեղեցական շարժման ընդհանրապէս, և եկեղեցիներու Համաշխարհային Խորհուրդին՝ մասնաւորաբար: «Միջ-եկեղեցական գործունէութեան ծիրէն ներս, երեսուն տարիներ ետ պէտք է երթալ տեսնելու համար մեր բարեկամութեան սկիզբը: Այս շարժման առաջնորդութեան նկատմամբ Արամ Ա. Կաթողիկոսի բարձրացող աստիճանի լրջութիւնը, արժանի է ամէն բարձր գնահատանքի» ըսաւ ան: Ապա, Եպիսկոպոսը խօսեցաւ Հայ ժողովուրդի բռնաբարուած իրաւունքներուն վերատիրանալու գծով կատարուած ճիգերուն մասին: Անձնապէս տուժած ըլլալով Համաշխարհային Բ. պատերազմի տարիներուն, իր ընտանիքին և բնական գիւղին դառն փորձառութիւնը օրինակ բերաւ, ցոյց տալու թէ ինչ կը զգայ հայ ժողովուրդին ցաւն ու արդարութեան հասնելու դառնին տնժամանցելիութիւնը. «Հայ ժողովուրդին հետ կը զգամ արդարութեան հասնելու խոր տենչը» ըսաւ ան. շեշտելով Հայ Դատին իր զօրակցութիւնը:

Տեղի ունեցաւ յուշանուէրներու փոխանակում Վեհափառ Հայրապետին և Հիւպըր Եպիսկոպոսին միջեւ: Ապա, Գերմանիոյ եկեղեցիներու Պետը իր շրխումով այցելեց Ասրիլեան Նահատակաց Յուշարձան, ուր Հիւպըր Եպիսկոպոս աղօթք արտասանեց հայ ժողովուրդի մէկ ու կէս միլիոն նահատակաց հոգիներուն խաղաղութեան համար:

Հայ և գերման, ու Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան և Գերմանիոյ Աւետարանական եկեղեցիներուն միջեւ գործակցութեան նոր հեռանկարները ուրուագծուեցան սոյն այցելութեամբ, որոնք հետագային պիտի արդիւնաւորուին երկու ժողովուրդներու կեանքէն ներս:

TÜRKLERIN (SÖZDE) BILMEDIKLERI GERÇEKLERI AÇIKLIYORUZ

SÖZDE TÜRKIYE

YALANLAR ÜZERINE KURULMUS TÜRKIYE DENILEN UYDURMA DEVLETI AYAKTA TUTAN GÜÇLER KIMLERDIR?

VE BU UYDURMA DEVLET NASIL OLDU DA BUGÜNE KADAR AYAKTA KALABILDI?

TÜRKIYE-YI AYAKTA TUTAN EN BUYÜK KUVVET, YALCIN KÜÇÜGÜN DE DEDIGI GIBI. TÜRKIYE DENILEN DEVLETIN KURULMASINDA EN BÜYUK ROLÜ OYNIYAN DÜNYA PARA BABALARI TESKILATIDIR.

DÜNYA PARA BABALARI TESKILATI TÜRKIYEYI BUGÜNE KADAR IKI KUVVET SAYESINDE IDARE EDIYOR.

1.- TÜRK ORDUSU

2.- TÜRK BASINI

1.- TÜRK ORDUSU- GERÇEKTE ITTIHAT VE TERAKKI PARTISININ DEVAMI OLAN ATATÜRKÇU INANCIN UYGULAYICISIDIR. VE ATATÜRKÇÜLÜK INANCI: ALMAN NAZILERINDEN DAHA ASIRI IRKÇI BIR IDEOLOJIDIR.

2.- TÜRK BASINI- TÜRK GAZETELERINDE YAYINLANAN KASITLI VE GÜDÜMLI HABERLERIN YANINDA HER BIR GAZETEDE EN AZINDAN YIRMI KADAR FIKRA YAZARI DEVLETIN SIYASETINE AYAK UYDURAN YAZILARLA TÜRK KAMUOYUNU OLUSTURURLAR.

VE BU FIKRA YAZARLARININ SON SENELERDEKI BASLICA KONULARI :

1.- ERMENI SORUNU

2.- KÜRT SORUNU

1.- ERMENI SORUNU

GERÇEKTE TÜRKIYEDE BIR ERMENI SORUNU OLMAMASI LÂZIMDI.

ÇÜNKÜ TÜRKLER 1915-DE ERMENILERI SOYKIRIMINA UGRATARAK ERMENI SORUNUNU KÖKÜNDEN HALLETTILER.

VE DOGU ANADOLU DEDIKLERI, VE 1915-E KADAR BÜTÜN DÜNYA HARITALARINDA BATI ERMENISTAN OLARAK GÖSTERILEN TOPRAKLARDA ETNIK TEMIZLEME YAPARAK ERMENILERI YOK ETTILER.

VE BOSALAN ERMENI TOPRAKLARININ ÜZERINDE : BUGÜNKÜ UYDURMA TÜRK DEVLETINI YARATTILAR.

VE 1915 ERMENI SOYKIRIMINDAN BUGÜNE KADAR 91 SENE GEÇTI.

VE NIHAYET BATI DEVLETLERI ERMENI SOYKIRIMINI RESMEN TANIMAYA BASLADILAR.

ERMENI SOYKIRIMINI BATILI DEVLETLERIN RESMEN TANIMASI: TÜRKLERI ÇOK ZOR DURUMA SOKTU.

TÜRK RESMI MAKAMLARI VE YAYGARACI TÜRK GAZETELERI ERMENI SOYKIRIMI SORUNUNU SAVSAKLAMAK VE UYUTMAK IÇIN: "MESELEYI TARIHÇILERE BIRAKALIM" DIYORLAR.

SÖZDE, GERÇEKLERI TARIHÇILER ORTAYA ÇIKARACAKMIS.

FAKAT GERÇEKLER NASIL ORTAYA CIKABILIR ?

SIZ "ERMENI SOYKIRIMI OLMUSTUR" DIYEN ORHAN PAMUK, HRANT DINK GIBI YAZARLARI, VATAN HAINI DIYEREK HAPSE MAHKÛM EDIYORSUNUZ.

BU DURUMDA HANGI TÜRK TARIHÇISI RESMI TÜRK GÖRÜSÜNE KARSI ÇIKABILIR, VE "ERMENI SOYKIRIMI OLMUSTUR" DIYEBILIR.

SIZIN, ERMENI SOYKIRIMINI INKAR ETMENIZE, VE ERMENI SOYKIRIMI OLMAMISTIR DIYEN YALANLARINIZA KARSI HER ZAMAN SÖYLEDIGIMIZ SÖZLERI TEKRAR EDECEGIZ:

SIZIN DOGU ANADOLU DEDIGINIZ, FAKAT BÜTÜN DÜNYA HARITALARINDA, 1915-E KADAR BATI ERMENISTAN DENILEN TOPRAKLARDA DÖRT BIN SENEDENBERI VE 1915-E KADAR ÇOGUNLUKLA ERMENILER YASIYORDU.

BUGÜN BU TOPRAKLARDA BIRTEK ERMENI YOK.

NE OLDU BATI ERMENISTANDAKI ERMENILERE ?

DÖRTBIN SENELIK BIR MILLETI IKIYÜZBIN KILOMETRE KARELIK VATANINDAN ÇIKARARAK ETNIK TEMIZLEMEYE VE SOYKIRIMINA UGRATAN TÜRK VAHSETININ BENZERINI: DÜNYA TARIHININ HIÇ BIR DEVRINDE BULAMAZSINIZ.

VE SIZ "YAVUZ HIRSIZ EV SAHIBINI BASTIRIR ZIHNIYETI ILE BÜTÜN GERÇEGLERI INKAR EDIYORSUNUZ.

VE SONUNA KADAR DA INKAR EDECEKSINIZ. NE ZAMANA KADAR ?

SON ZAMANLARDA UYDURMA TÜRKIYE TOPRAKLARININ ETRAFINDA BÜYÜK DEGISIKLIKLER OLUYOR.

SIZIN GÜNE DOGU HUDUDUNUZDA, IRAKIN KUZEYINDE BÜYÜK BIR KÜRDISTAN DEVLETI KURULDU.

VE BU KÜRT DEVLETINI KURANLAR KIMLER, BILIRMISINIZ ?

UYDURMA TÜRK DEVLETINI YARATAN BÜYÜK PARA BABALARI TESKILATI.

YANI BUGÜNE KADAR SIZI AYAKTA TUTAN VE BÜTÜN TEHLIKLERE KARSI KORUYAN TESKILAT.

VE BIR MÜDDET SONRA BU YENI KURULAN KÜRT DEVLETI, SIZIN TÜRKIYE DEDIGINIZ UYDURMA DEVLETTE YASIYAN 30 MILYONDAN FAZLA KÜRTLERLE BIRLESECEK.

VE TÜRKIYE PARÇA PARÇA OLACAK. NIÇIN MI ?

ÇÜNKÜ SIZ HIÇ DEGISMEDINIZ.

SIZ BUGÜN HÂLÂ, VIYANA KAPILARINA KADAR ILERLIYEN YAGMACI VE BARBAR OSMANLILARSINIZ.

VE FIRSATINI BULURSANIZ, OSMANLI TARIHININ ILK GÜNLERINDEN 1915-E VE 1923-E KADAR GERÇEKLESTIRDIGINIZ SOYKIRIMLI EMPERYALIST YAYILMA SIYASETINE DEVAM EDERSINIZ.

ÇÜNKÜ SIZ BUGÜNE KADAR ISLEDIGINIZ SUÇLARIN CEZASINI HIÇ ÇEKMEDINIZ.

EVET, DÜNYA PARA BABALARI TESKILATI O UYDURMA TÜRK DEVLETINI YARATTI.

FAKAT AYNI PARA BABALARI TESKILATI, ÇOK BÜYÜYEN VE OSMANLI YAYILMA SIYASETI RÜYALARI GÖREN TÜRKIYEYI CEZALANDIRACAK.

YANI TÜRKIYE DENILEN UYDURMA DEVLET: PARÇA PARÇA OLACAK..

Ց. Ղ.

ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ [ԻԲՐ ԹԷ] ՉԳԻՏՑԱԾ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ [ԻԲՐ ԹԷ] ԹՈՒՐՔԻԱ

ՍՈՒՏԵՐՈՒ ՎՐԱՑ ՀԻՄՆՈՒԱԾ ԹՈՒՐՔԻԱ ԿՈՉՈՒՈՂ ՇԻՆՄՈՒ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ ՈՏՔԻ ՊԱՀՈՂԸ Ո՞Ր ՈՒԺԵՐՆ ԵՆ ...ԵՒ ԱՑՍ ՇԻՆՄՈՒ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ ՄԻՆՉԵՒ ԱՑՍՕՐ ԻՆՉՊԷ՞Ս ԿՐՑԱՒ ԿԱՆԳՈՒՆ ՄՆԱԼ

Թուրքիան կանգուն պահող ամենամեծ ուժը YALÇIN KÜÇÜK-ին ալ ըսածին պէս՝ Թուրքիա ըսուած պետութեան հիմնարկութեան մէջ մեծագոյն դեր կատարողը Համաշխարհային Դրամատէրերու կազմակերպութիւնն է:

Այս Համաշխարհային Դրամատէրերու կազմակերպութիւնը՝ Թուրքիան, հետեւեալ երկու ուժերուն շնորհիւ կը ղեկավարէ.

1.— Թրքական բանակը:

2.— Թրքական մամուլը:

1.— Թրքական բանակը- իրականութեան մէջ "ITTIHAT VE TERAKKI" կուսակցութեան շարունակութիւնը եղող Աթաթիւրքին գաղափարախօսութեան գործակատարն է:

Եւ Աթաթիւրքեան գաղափարախօսութիւնը՝ գերմանական NAZI-ներէն աւելի ծայրայեղ-ցեղապաշտ մտայնութիւն մըն է:

2.— Թրքական մամուլը- Թրքական թերթերուն մէջ հրատարակուող կանխամտածուած և կաղապարուած լուրերու կողքին՝ ամէն մէկ թերթի մէջ քսանէ աւելի հրապարակագիրներ, ժողովուրդին մէջ հասարակաց կարծիք կը ձեւաւորէ:

Եւ այս հրապարակագիրներուն վերջին տարիներուն առաջնակարգ նիւթն է՝

1.— Հայկական հարցը:

2.— Քրտական հարցը:

1.— Հայկական հարցը- իրականութեան մէջ, Թուրքիոյ տարածքին, հայկական հարց մը պէտք չէր որ ըլլար: Որովհետեւ թուրքերը, 1915-ին հայերը ցեղասպանութեան ենթարկելով՝ հայկական հարցը հիմնովին «լուծեցին»:

Եւ թուրքերը՝ Արեւելեան "ANADOLU" կոչուող և մինչեւ 1915 թուականը բոլոր քարտէսներուն մէջ «Արեւմտեան Հայաստան» ըլլալով ցուցադրուող հողերուն վրայ, ցեղային ամբողջական մաքրագործում կատարելով, բոլոր հայերը բնաջնջեցին:

Եւ պարպուած հայկական հողերուն վրայ, այսօրուան շինծու Թրքական պետութիւնը ստեղծեցին:

Եւ 1915-ի հայկական ցեղասպանութեան թուականէն իվեր, մինչեւ այսօր, 91 տարիներ անցան...

...եւ վերջերս Արեւմտեան պետութիւնները, հայկական ցեղասպանութիւնը պաշտօնապէս ճանչնալ սկսան:

Արեւմտեան պետութիւններուն հայկական ցեղասպանութիւնը պաշտօնապէս ճանչնալը՝ թուրքերը շատ դժուար վիճակի մատնեց:

Թրքական պաշտօնական հաստատութիւնները և պոռոտախօս Թրքական մամուլը, հայկական ցեղասպանութեան հարցը յետածգելու և մոռցնելու համար, «Այս հարցը պատմաբանները թող ուսումնասիրեն»ըսել սկսան:

Իբր թէ իրականութիւնները՝ պատմաբանները մէջտեղ պիտի հանեն եղեր:

Բայց իրականութիւնները ինչպէ՞ս մէջտեղ կրնան ելլել, երբ դուք «Հայկական ցեղասպանութիւն եղած է» ըսել համարձակող ORHAN PAMUK-ի և Հրանդ Տինքի նման գրողները դաւաճանութեան յանցանքով բանտարկութեան կը դատապարտէք:

Այս վիճակին մէջ ո՞ր մէկ թուրք պատմաբանը թրքական պաշտօնական տեսակէտին դէմ կրնայ ելլել և «ցեղասպանութիւն եղած է» ըսել:

Ձեր հայկական ցեղասպանութիւնը ուրանալուն և «հայկական ցեղասպանութիւն չէ եղած»ի նման սուտ յայտարարութիւններուն դէմ՝ մեր միշտ տուած պատասխանը ջանանք կրկնել՝

«Ձեր Արեւելեան "ANADOLU" ըսած, բայց բոլոր քարտէսներով մինչեւ 1915 թուականը «Արեւմտեան Հայաստան» ըլլալով ներկայացուած հողերուն վրայ, չորս հազար տարիներէ ի վեր և մինչեւ 1915 թուականը, մեծամասնութեամբ հայեր կ'ապրէին:

Այսօր, այդ հողերուն վրայ, մէկ հատ հայ չկայ:

Ի՞նչ եղան Արեւմտեան Հայաստանի մէջ ապրող հայերը:

Չորս հազար տարուան Ազգ մը, իր երկու հարիւր հազար քառ. քիլոմեթր տարածքով հայրենիքին մէջ ցեղասպանութեան ենթարկող և այդ հողերուն վրայ ամբողջական ցեղային մաքրագործում կատարող թրքական վայրագութեան նմանը՝ Աշխարհի պատմութեան ոչ մէկ շրջանի մէջ կրնաք գտնել:

Եւ դուք «Ամբարտաւան գողը՝ տանտէրը կը վախցնէ» մտայնութեամբ, այս բոլոր իրականութիւնները կ'ուրանաք:

Եւ մինչեւ վերջ ալ պիտի ուրանաք... մինչեւ ե՞րբ...:

Վերջին շրջաններուն, շինծու Թուրքիոյ հողերուն շուրջ, մեծ փոփոխութիւններ կատարուիլ սկսան:

Ձեր հարաւ-արեւելեան սահմանին վրայ, Իրաքի հիւսիսային մասին մէջ, մեծ Քիւրտիստան մը կազմուեցաւ:

Եւ այս քրտական պետութիւնը ովքե՞ր հիմնեցին. գիտէ՞ք:

Ձեր շինծու թրքական պետութիւնը ստեղծող Համաշխարհային Դրամատէրերու կազմակերպութիւնը:

Այսինքն՝ ձեզ մինչեւ հիմա ոտքի բռնող և բոլոր վտանգներուն դէմ պաշտպանող կազմակերպութիւնը:

Եւ միջոց մը յետոյ, այս նոր կազմուած քրտական պետութիւնը՝ ձեր Թուրքիա կոչուած շինծու պետութեան մէջ ապրող 30 միլիոնէ աւելի քիւրտերուն պիտի միանայ:

Եւ Թուրքիան կտոր-կտոր պիտի ըլլայ:

Ինչո՞ւ, գիտէ՞ք:

Որովհետեւ դուք, բնաւ չէք փոխուած: Դուք, նոյնիսկ այսօր, մինչեւ Վիէննայի դռներուն առջեւ յառաջացող, թալանող և բարբարոս Օսմանցիներն էք:

Եւ եթէ առիթ գտնէք, Օսմանեան կայսրութեան առաջին օրերէն սկսեալ մինչեւ 1915 և 1923 թուականները ձեր կատարած ցեղասպանութիւններով յառաջացած ծաւալողական քաղաքականութիւնը կը շարունակէք:

Որովհետեւ դուք, մինչեւ այսօր, ձեր գործած բարբարոսութիւններուն պատիժը չէք կրած:

Այո. Համաշխարհային Դրամատէրերու կազմակերպութիւնը՝ այդ շինծու թրքական պետութիւնը ստեղծեց:

Բայց, նոյն Համաշխարհային Դրամատէրերու կազմակերպութիւնը՝ շատ մեծցող և Օսմանեան ծաւալման երազներ տեսնող Թուրքիան պիտի պատժէ:

Այսինքն, Թուրքիա կոչուող շինծու պետութիւնը կտոր-կտոր պիտի ըլլայ:

Ա. Ղ.

Ն Ա Մ Ա Կ 251

ԳՐԵՑ՝ ԱՐՄԷՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

Ուրեմն, շարունակելով մեր պտոյտը «Մարմարա»յի «Տիրոջը Այգիին Մէջ», «զով առուակներու եզրին», կը հանդիպինք մեր վաղեմի բարեկամին՝ Կարպիս Վարդանեանի որդւոյն՝ բանաստեղծ Ծարուհի Վարդանեանին [14/9/06]: Խմբագիրը, Պրն. Ռ. Հատտէճեան հանգամանօրէն կ'անդրադառնայ, մեր հայրենակիցին, 3-րդ էջը ամբողջովին իրեն տրամադրելով, և ուր կ'ըսուի– «Նորոգի բանաստեղծը, կը թուի թէ իր մտահոգութիւնն է ինքնատիպ ըլլալ -և քալել ուրիշներու չգործածած ուղիներու վրայէն... գործածելով անսովոր բառեր... նոր բարդ բառեր ստեղծել, և երբեմն ալ գործածել երկրաչափական պատկերներ...» եւայլն:

Պէտք է յիշել, որ Պրն. Ծարուհի Վարդանեան երկրաչափ է և նոյն ատեն ալ շնորհալի դաշնակահար, և իր ոսպնեակները իրար բաղադրելով, ստացած է բոլորովին նոր ոսպնեակ մը, և այդպէս ալ կը դիտէ աշխարհը, մեզմէ բոլորովին տարբեր տեսանկիւնէ: Առաւել՝ Հալէպցի է և Այնթապցի ծնողքի զաւակ, որոնք իրենց ազդեցութիւնները ձգած ըլլալու են մեր երիտասարդ, նորահնար և նորարհաշ բանաստեղծին վրայ:

Երբեմն թիւեր ալ կը գործածէ. օր. մ8 = մուհ, որ սկիզբը հաճելի և ախորժելի կրնայ թուիլ- բայց քիչ ետք մեզի կը յիշեցնէ Ց. Պարոնեանի նշանաւոր խօսքը– «Հրաժարիմք ի թիւաբանութենէն և ամենայն կոտորակաց նորա»ն: Նկատելով որ Պրն. Ծարուհը երկրաչափ է, ունի կարգ մը վերնագիրներ- *Ալճեպրայի* հաւասարութիւնները (equation) յիշեցնող: Օրինակ- Սէր = Ամպ, Մարդ = Ձուկ, եւայլն: Հատ մըն ալ մենք աւելցնենք- Հայր + Մայր = Ջաւակ, ինչ որ կրնայ ծառայել իբր խորագիր ապագայ բանաստեղծութեան մը: «Մարմարա»յի նոյն թիւին մէջ կը կարդանք երկու շատ գեղեցիկ կտորներ համբոյրի մասին: Կը փափաքիմ յիշեցնել մեր Ծարուհին որ մոռցած է տարբաղադրել այս բարդ բառը- և երեւան հանել «համ» և «բոյր» բառերը, միշտ հաւատարիմ նորարարութեան -որուն սիրահարն է ան:

Իսկ կարգ մը բանաստեղծութիւններ ալ կան, զոր մէկ կողմ դրի, և երբ օր մը Հալէպ երթամ, միասին պիտի տանիմ որ միասին ընթերցենք և բացատրուինք:

Ամենայն դէպս, ջերմօրէն կը շնորհաւորենք մեր երիտասարդ հայրենակից Ծարուհ Վարդանեանը, որ տակաւին ջերմացնէ մեր բանաստեղծութեան ածուն, ազգային և գիտական ներշնչումներով- հոգ չէ թէ՝ «Եռանկիւն Արեւով»:

***

Օսմանեան շրջանի թափուներուն հրապարակումը անպատեհ է եղեր: [20/9/06]: Անշուշտ՝ պիտի ըսենք՝ «Գող սիրտը դող»: Հայրս և շատ ուրիշներ -շատ փոքր էին «թափուի» մասին մտածելու համար- Իսկ անոնք որոնք կրնային իրենց հետ ունենալ այդ «թափու»ները -մի քանի կայան ետք- արդէն մտած էին իրենց յաւիտենական հանգիստը: Ենթադրենք, որ մի քանի «թափու» ունեցողներ կան- պիտի կարենայի՞ն վերստանալ իրենց ստացուածքները: Թրքական կառավարութիւնը- շատ վարպետ է ջուրին վրայ օրէնքներ շարադրելու մէջ:

.*.

Ն Ա Մ Ա Կ 251

ԳՐԵՑ՝ ԱՐՄԷՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

Մեր ազգային օրհներգի մասին ալ յօդուածներ կան: Ըստ իս, ասիկա «բազում աղմուկ՝ վասն ոչինչի» է- թէև Շէյքսբիրեան խորք չունի: Ինչ որ ունինք այժմ, բացարձակապէս անընդունելի է- թէև մեզի «կլլեցուցին» օրին: Ականջը խօսի Լ. Ճգնաւորեանին: Յուսամ, որ մէկն ալ անոր ականջը քաշէ: *[Պրն. Ե. Ազատեանը արդէն ականջը քաշեր է]:*

Իսկ ՀՀ-ի կառավարութեան մրցում կազմակերպելն ալ ազգային «ղարմաղալ» մըն է- և ժամանակի և նիւթի կորուստ: Ունինք Ա. Խաչատուրեանի փառաւոր երաժշտութիւնը -իսկ բառերն ալ կարելի է յարմարցնել- կարգ մը ականջի զգայուն թմբուկներ ունեցողներուն համար:

Ուրեմն, եթէ... լսող ականջներ կան- այն ատեն մեր այրերը հայրենի երկրին, աւելի օգտակար և անմիջական գործեր ունին կատարելիք:

Յիշատակութիւն կայ նաեւ Խ. Պապիկեան Հիմնադրամին մասին, որ 4½ միլիոն տոլար է, և որուն տոկոսը՝ 250,000 տոլար, Արամ Վեհափառը արդէն դպրոցներու յատկացուց: Չենք գիտեր ի՞նչ ձեւով: Մենք արդէն օրին, մեր խօսքը ըսած էինք և կը յուսանք, որ «Ձայն բառբարոյ յանապատի» չմնայ ան, [Սահարա թէ՞ Կօսլի -անապատ- յայտնի չէ]: Ըստ ընկալեալ սովորութեան: Շնորհակալութիւն այն ճարտար մատներուն, որոնք մեր գրութիւնը կը դնեն Վեհափառին սեղանին վրայ:

Եւ լաւ լուր մըն ալ -26/8/06- Լաս Վեկասի մէջ, ցեղասպանութեան արձան մը պիտի կանգնեցնէ տեղւոյն հայութիւնը: Բայց այնպէս մը շինեն -որ ան չգողցուի- ինչպէս վերջերս պատահեցաւ Ֆրանսայի մէջ, ի յարգանս ֆրանսական խորհրդարանին առած այն որոշման մասին, թէ կարելի չէ ժխտել ցեղասպանութիւնը: Ի դէպ՝ այս որոշման, դարձեալ մերկացանք ծովափ չհասած: Այս որոշումը, տակաւին սկէտք է վաւերացուի Ծերակոյտին կողմէ և ապա ստորագրուի Պրն. Շիրաքի կողմէ: Մեզմէ անոնք որոնք դեռ կը հաւատան, թէ Պրն. Շիրաքը իրենց գրպանն է- «Չենթէտէ քէքլիկ» [կագաւը՝ պայուսակին մէջ]- կը սխալին:

Այսքանն ալ՝ մեր ազգային շուտիկութեան մասին:

Իսկ մեր հայրենակիցներէն անոնք որոնք գումարներ պիտի կորսնցնեն կամ շահին Լաս Վեկասի մէջ- առիթը պիտի ունենան արձանին մօտ փութալ և յիշել իրենց... հայութիւնը:

Շնորհակալութիւն այս գաղափարը յղացողներուն:

***

Վերջերս կորսնցուցինք յետ-պատերազմեան մեր լաւագոյն բանաստեղծուհիներէն մին՝ Սիլվա Կապուտիկեանը, որուն «Խօսք Իմ Որդուն»ը՝ մեր երիտասարդութեան -«Հայր Մեր»ին պէս բան մըն էր- և որ պիտի դիմանայ դարերու հոլովոյթին: Մեր տեղական մամուլը շատ «ժլատ» էր [մեղմ ասած]- իր զեղումներուն մէջ, այս առասպելական բանաստեղծուհիին մահուան առթիւ: Իսկ «Մարմարա» գոնէ 7-8 թիւերու մէջ հանգամանօրէն և բծախնդրօրէն կ'անդրադառնայ այս մեծ կորուստին, ինչպէս վայել է: Գրութիւն մըն ալ ունի Զ. Պօղոսեան, որ «20-րդ դարու Հայոց Մայր Իշխանուհին» կը կոչէ Սիլվան:

Հայաստանի մէջ աւելի ողբալի եղած է «յարգանքը»- այս «Մեծ Տիկնոջ» հանդէպ: Նախագահը՝ բացա-

Ն Ա Մ Ա Կ 251

ԳՐԵՑ՝ ԱՐՄԷՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

Մեծ եղեռնի Զոհերու Յիշատակին՝ 91-Ամեակի Առթիւ

«ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՏՈՒՆ»ԻՆ ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Երեք անջատ գիրքեր՝

Թրքերէն – Հայերէն – Ֆրանսերէն

Իւրաքանչիւրին մէջ՝ 110 գրուիւցներ (2001-2005):

Մեզի կը հաւատացի, որ անոնց մէջ տեղ գտած ամէն մէկ գրուիւց ցեղասպան թուրքին կուրծքին մխրճուած դաշոյն մըն է:

«ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ՅԻՇ .ՏԱԿԻ ՏՈՒՆ»

Ն Ա Մ Ա Կ 251

ԳՐԵՑ՝ ԱՐՄԷՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

կայ: Իսկ Գրողներու Միութեան Նախագահը՝ պարզ շապիկով մը «Պատուոյ պահակ» կեցած: Ճշմարիտ է, որ այդ օրերուն -օդը շոգ էր- տօթակէզ տեսակէն, բայց... յարգանքի ջերմաչափը սառուցեալ գօտի ցոյց կու տար -Ափսո՛ս- մէյ մըն ալ ե՞րբ պիտի մահանայ կենսայորդ և հայրենասէր այս բանաստեղծուհին...:

***

31/8/06 Պրն. Ռ. Հատտէճեան գրախօսական մը ունի Պետրոս Հաճեանի «Կարկէմիշ» հատորին մասին: Քանի մը օր ետք, ուրիշ գրախօսական մըն ալ կայ նոյն հեղինակին «100 Պատմութիւն» գիրքին մասին: Երկու գրութիւններն ալ մէկ շունչով կարդացի -և սրտանց կը յանձնարարեմ, որ անոնք որոնք գրախօսական կը գրեն և կամ ձգտում, տաղանդը ունին- անպայման մէյ մը կարդան այս զոյգ գրախօսականները, որ իմանան թէ ինչպէս կը գրուի գրախօսական մը: Հեղինակին հասցէն ալ դրուած էր: Փորձութիւնը ունեցայ գումար մը ղրկել և մի քանի տասնեակ հատորներ ապսպրել: Բայց իմացայ, թէ գիրքը Հալէպ տպուած էր- և ուրեմն ...հարցը լուծուած էր:

Կարճ լուրեր: Աղքատին լուման- Թուրքիա որոշած է 10 միլ. տոլար յատկացնել կամ յատկացուց Լիբանանի վերաշինութեան: Շնորհակալութիւն: Ցաճախ կը կարդամ մահազդներ- որոնք մերիններէն տարբեր են: Հանգուցեալին նկարը անպայման հոն կ'երեւի -և Գաւառացիներու սպարագային կը յիշուին մշեցի կամ Սեբաստացի ըլլանին-. կայ նաեւ «ցաւակցութեան տոմարի արձանագրութեամբ» դրութիւնը, և կայ նաեւ «կիրիկնամուտի արարողութիւնը»: Նման բաներ, մեր մօտ, մոռցուած են, ինչպէս նաեւ ուրիշ շատ աւանդութիւններ:

Հետաքրքրական է տեսնել նաեւ, ուսուցչական կազմերու նկարներ, որոնք դպրոց-ժողովուրդ կապը կը սերտացնեն: Մեր մամուլն ալ նման նկարներ պէտք է լոյս ընծայէ, + մեր կրօնաւորներուն նկարները -նոյն մտահոգութեամբ: Նման առաջարկ մը ըրած էինք «ատենօք» -բայց Անթիլիաս «Նօ ալտըրմէյշն»ի կողմնակից է:

Եւ տակաւին՝ տեղեկութիւններ յաջողակ աշակերտներու մասին- առանց նկատի առնելու դասարանները:

Վերջին «տաք» լուրը- Աղասին- նշանաւոր tennis (գնդակախա՞ղ) խաղացող մը- որ բազմաթիւ անգամներ համաշխարհային ախոյեանութեանց տիրացած է, վերջապէս ընդունած է որ ինք հայ է, 31 միլիոն տոլար շահելէ ետք: Փա՛ռք Աստուծոյ:

Իր հայրը՝ Էմմանուէլ Աղասեան, որ ԱՄՆ հաստատուելէ ետք կոփամարտիկ եղած է, երբեք չէ ընդունած իր հայութիւնը: Ուրիշ «թենիսմէն» մը՝ Դաւիթ Նալպանտեան, առաջին օրէն հպարտօրէն յայտարարած էր իր հայութիւնը: Դարձեալ՝ Փա՛ռք Աստուծոյ:

***

Առաստակ- կը նշանակէ՝ թէյ եռացնելու աման -ոմանք «թէյնիկ» կը կոչէին- որ քիչ մը շինծու է- կամ ալ՝ հայաստանցիներու գործածած «սամովար» բառն է: Ընտրութիւնը կը ձգենք մեր տանտիկիններուն:

***

Դարասկիզբի սպասուհիներ-

- Դռնապանուհին- երիտասարդ սպասուհիին՝

- Այս ո՞րքան մտերմացեր ես տիրոջդ հետ. դո՛ւն իրեն կը հրամայես կոր, փոխանակ ան քեզի... Տիկինը ի՞նչ կ'ըսէ կոր ասոր...

- Շիտակը՝ տիկինիս կը մեղքանամ կոր. չէ նէ պիտի ճամբեմ բոլորովին...:

ԱԶԳ Ժամկոչ

Ս փյուռքի հայության ազգային-հասարակական գործիչ, գրող հրաժարակախոս Ժիրայր Նայիրիի խմբագրությամբ Բեյրութում լույս է տեսել Հովհաննես Չիլինկիրյանի «Սուտերու եւ երազներու զոհ...» 780 էջից բաղկացած աշխատության առաջին հատորը, որը հեղինակը նվիրել է «Տխրայուծ 90-ամյակին բոլոր ժամանակներու մեծագույն հայկական ցեղասպանության, Մեծ եղեռնի անմեղ զոհերուն եւ հայ դատի պայքարի դիւցազն նահատակներուն սրբալոյս յիշատակին... նաեւ ներկայ ու գալիք պահանջատէր եւ արիասիրտ նոր սերունդներուն, որ անվհատ ու հաւատալից կամքով շարունակեն իրենց նախնիներուն արդարատենչ մարտնչումը՝ մինչեւ ձեռք բերումը արդար հատուցման»:

Հովհաննես Չիլինկիրյանն իր ամբողջ գիտակցական կյանքով ու որդիական հավատարմությամբ ծառայում է իր ժողովրդին, հաստատակամությամբ հանդես գալիս Հայկական հարցի քուրք եւ այլ կեղծարարների դեմ: Նա միաժամանակ բարերար է: Այդ նրա ջանքերով է փրկվել ու հայոց նոր սերունդների սեփականությունն է դարձել տաղանդավոր բանաստեղծ, ազգային գործիչ, թուրքական յաթաղանի զոհ դարձած Ռուբեն Սեւակի գրական ժառանգությունը:

Հովհաննես Չիլինկիրյանը, պատասխանատվությամբ ու վճռականությամբ պաշտպանում է ու զարգացնում Ռուբեն Սեւակի գաղափարները: Այս գործում անգնահատելի դեր է խաղում Նիւ Յորքում նրա հիմնադրած Ռուբեն Սեւակի հիւսեսակի տունը: Հովհաննես Չիլինկիրյանի հովանավորությամբ տպագրվել են հայ ժողովրդի պատմության, հայագիտության վերաբերյալ երկու տասնյակից ավելի գրքեր:

Վաստակաշատ գործիչը հոգ է տանում նաեւ Երեւանում գտնվող Ռուբեն Սեւակի անվան դպրոցի նկատմամբ, իր ուշադրության կենտրոնում պահելով դպրոցի կյանքին վերաբերող բոլոր խնդիրները...

Ահա, սիրելի ընթերցող, մենք գործ ունենք այժմ Հովհաննես Չիլինկիրյանի նոր աշխատության հետ:

Ինչի՞ մասին է «Սուտերու եւ երազներու զոհ...» գիրքը: Դժվար է, իհարկե, մի գրախոսականով պատասխանել այդ հարցին, նկատի ունենալով աշխատության մեջ ընդգրկված խնդիրների ու պրոբլեմների բազմազանությունը:

Ճիշտ է, այդ պրոբլեմներն ու խնդիրները վերաբերում են հայ ժողովրդի պատմության տարբեր ժամանակաշրջաններին եւ առաջին հայացքից թվում է, թե Հ. Չիլինկիրյանը շարադրում է ընթերցողին ծանոթ փաստեր եւ իրողություններ: Բայց դա այդպես է միայն առաջին հայացքից, որովհետեւ գիտնականը հեղինակը նշված փաստերն ու պրոբլեմները բացահայտում եւ մեկնաբանում է յուրովի, հաճախ նաեւ բացառիկ, բայց եւ արդարացված անողոք ազնվությամբ:

Հենց հեղինակի առաջաբանի առաջին տողերից ընթերցողը հանդիպում է այդ անողոքությանը:

«Հարգելի ընթերցող–գրում է Հ. Չիլինկիրյանն առաջաբանի սկզբում, -որքան խնդրենք, որ չկարդաք այս գիրքը»: Եվ ահա հեղինակի ցանկությամբ այդ գիրքը չպետք է

ԱԶԳ Ժամկոչ

կարդան նրանք, ովքեր չունեն «ցավը Արեւմտյան Հայաստանին, մեր Մեծ Հայրենիքին կորուստին ցավը»:

Ինչո՞ւ: «Որովհետեւ, բացատրում է Հ. Չիլինկիրյանը, մեր գրածները ձեր սրտին ու մտքին ոչինչ չխոսին»:

Այնուհետեւ հեղինակը դադարում է. «Մի կարդաք այս գիրքը...», եթէ դաշնակցութիւն կուսակցութեան կը պատկանիք... եթէ աղանդաւոր ղեկավարներու լծուածքներուն եւ անոնց սուտ պատմութիւններուն կը հաւատաք»:

Հեղինակը դադարում է նաեւ չկարդալ այս գիրքը, «եթէ սիոնիզմ ըսուած հրեական ճիւղաւորումներէն մեկը եղող Ֆրամասոնութեան կը

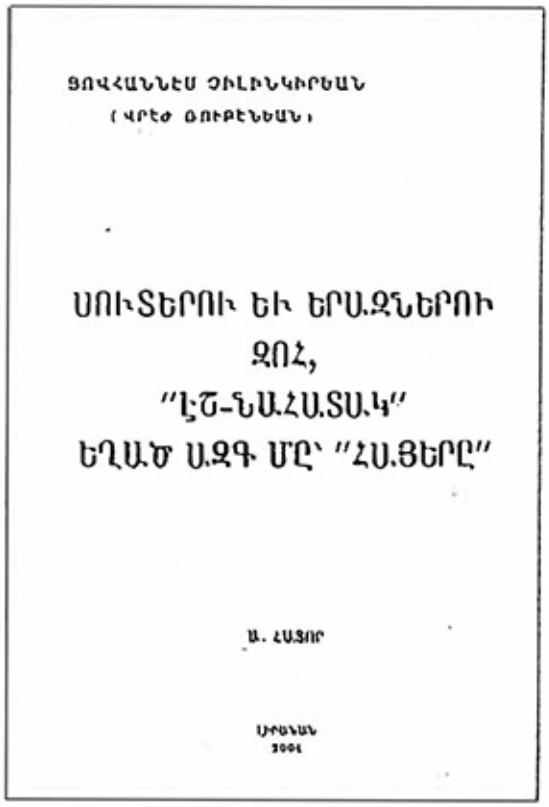
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
(ՎՐԴ ԹՈՒՔԵՆԵԱՆ)

ՍՈՒՏԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԱՆԵԼՈՒ ԶՈՀ,
"ԼՇ-ՆԱՀԱՏԱԿ"
ԵՂԱԾ ԱԶԳ ՄԸ՝ "ՀԱՅԵՐԸ"

Ա. ՀԱՅՈՐ

ՊՐՈՆԶԱՆ
2004

պատկանիք: Որովհետեւ սա կը նշանակէ, որ դուք հոգին ծախած եք ձեր ժողովուրդը ցեղասպանութեան ենթարկածներուն, ձեր պատմական հայրենիքի գողութեան մեղսակցածներուն: Կողմ եք ու հանդուժող մարդկային ու ազգային անիրավութիւններուն: Ձեր հոգիին մէջ հայկականութեան նշույլ

մ՝անգամ չի մնացած»:

«Այս գիրքը, -հռչակում է հեղինակը,- հայ մեծ ազգը կործանումի մատնող կեղծ ազգասէր հայ առաջնորդներուն դէմ՝ Անեծքագիր մըն է:

Այս գիրքը հայ անարժան առաջնորդներուն կատարած դաւաճանութիւններուն դէմ ընդվզումի աղաղակ մըն է»:

Կարդալով Հ. Չիլինկիրյանի աշխատությունը, ընթերցողն անպայման կհամոզվի, որ հեղինակը հավատարիմ մնալով իր դավանած սկզբունքներին, ողսակազերծ է անում բոլոր նրանց, ովքեր ազգասերի դիմակ հագած, գործել են հայ ժողովրդի դեմ, նրան պատճառել անչափելի կորուստներ:

Այս առումով Հ. Չիլինկիրյանը հանգամանորեն անդրադառնում է հատկապես Դաշնակցության գործելակերպին՝ երիտթուրքերի հետ համագործակցելուց մինչեւ Հիտլերին զինակցելն ու ԱՄՆ-ի շահերին ծառայելը: Այդ ամենին անդրադառնալիս Հ. Չիլինկիրյանը բերում է փաստեր, որոնցից շատերին տեղյակ չէ մասսայական ընթերցողը:

Հ. Չիլինկիրյանն անտարբեր չի մնացել նաեւ ՀՀՇ-ի գործունեության նկատմամբ եւ հավաստի փաստերով մերկացնում է հիշական լիդերներին, որոնք գաղտնի բանակցություններ են մտել Թուրքիայի «Գորշ գայլերի» պարագլուխների հետ:

Հ. Չիլինկիրյանը հանդես է գալիս Ռուսաստանի հետ Հայաստանի սերտ բարեկամությունն ամրապնդելու դիրքերից: Հանգամանորեն

ԱԶԳ Ժամկոչ

վերլուծելով հայ-ռուսական հարաբերությունների ամբողջ պատմությունը, հեղինակը սուր ճշմարտության է ենթարկում հայ իրականության մեջ Ռուսաստանի դեմ հանդես եկողներին եւ նրանց հիշեցնում, որ այսօրվա Հայաստանը գոյություն ունի Ռուսաստանի կազմի մեջ գտնվելու շնորհիվ, այդ «մուշտակոտներին» մատնացույց անելով աբեւմտահայության ճակատագիրը:

Հեղինակը հանգամանորեն ճնշարկում է սիոնիզմի պրոբլեմը, բացահայտում նրա վնասակար դերը ինչպես հայ, այնպես էլ աշխարհի մյուս ժողովուրդների ճակատագրում: Այս առումով նա մերկացնում է ԱՄՆ-ի վարչակարգի ամբողջ խաղաքականությունը:

Ասենք նաեւ, որ հեղինակը ուշադրությամբ հետեւում է Հայաստանում զարգացող իրադարձություններին, որդիական ցավ է ապրում տեղ գտած թերությունների համար, անխնա, բայց ճիշտ դիրքերից ճնշադատում Հայաստանի իշխանության մեջ գտնվողներից նրանց, ովքեր չեն ափսոսում Հայաստանը, ովքեր իրենց եսասիրական շահերի համար պատրաստ են Հայաստանը վերածել ավերակույտի:

Հայ ժողովրդի պատմության նորագույն շրջանը դեռեւս չի դարձել ուսումնասիրողների ու հետազոտողների ուշադրության առարկան: Ճգալի է նոր ժամանակաշրջանի վերաբերյալ անաչառ, անկողմնակալ ճշմարտման պակասը: Իհարկե, այստեղ որոշակի դեր է խաղում նորագույն շրջանի պատմության նկատմամբ նեղ, կուսակցական կորպորատիվ մոտեցումը, երբ, դժբախտաբար, պատմության նորովի իմաստավորման անվան տակ թույլ են տրվում բազում կեղծիքներ, աղավաղվում պատմական փաստեր:

Սակայն ի պատիվ Հ. Ջիլինկիրյանի վստահաբար կարելի է ասել, որ նա իր նոր աշխատությամբ լուրջ ներդրում է կատարում հայ ժողովրդի նորագույն ժամանակաշրջանի պատմագրության մեջ: Նա օբյեկտիվ պատմականության դիրքերից մերկացնում է ոչ միայն թուրք կեղծարարներին, որոնք ամեն կերպ փորձում են խուսափել Հայոց ցեղասպանությունը կազմակերպելու պատասխանատվությունից, ճյուղել նրանց պաշտպանող արեւմտյան հեղինակներին:

Վերջապես Հ. Ջիլինկիրյանն անաչառ դիրքերից ճնշադատում է հայրենի այն հետազոտողներին, որոնք սեփական ժողովրդի նորագույն ժամանակաշրջանի պատմության շատ կարեւոր պրոբլեմներ ճնշարկելիս դրսեւորում են, մեղմ ասած, անբարեխղճություն, պատմական իրադարձությունները վերլուծում են ոչ թե օբյեկտիվորեն, այլեւ դրանց նայում իրենց զանգակատնից:

Որքան ինձ հայտնի է, Հ. Ջիլինկիրյանն այսօր էլ նույն եռանդով շարունակում է գրել իր աշխատության երկրորդ գիրքը: Ուստի ցանկանք ազգային-հասարակական գործիչ ու գիտնական Հովհաննես Ջիլինկիրյանին ամուր առողջություն եւ հաջողություններ, հույս ունենալով, որ շուտով նա հայ ընթերցողին նորից կուրախացնի, նրա ուշադրությանը ներկայացնելով գրախոսվող աշխատության երկրորդ գիրքը:

ՎԱՀԻԿ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Տոլհանանես Չիլինկիրյան «Սուտրու եւ երազներու զոհ...»

Սպահանի արվեստը Երեւանի ժողովուրդի բանգարանում

ՖՈՏՈԼՈՒՐԸ

Մշակույթ

Իսլամական երկրների մշակույթի նախարարների հավաքում Սդահանը հռչակվել է 2006 թ. իսլամական աշխարհի մշակութային մայրաքաղաք: Շուրջ 500 եւ ավելի միջոցառումներ, որոնց 1/3-ը մշակութային բնույթի, իրականացվել եւ շարունակվում են աշխարհի տարբեր, անշուշտ նաեւ Իրանի դրացի երկրներում: Այս կապակցությամբ երեկ Երեւանի ժողովրդական արվեստի թանգարանում բացվեց Սդահանի արվեստների ցուցահանդես:

Իսլամական մշակույթի բնօրրան Սդահանը՝ ավանդական արվեստների խորհրդավոր ու էկզոտիկ արտահայտչակերպերով, միստիկ զգացողությունների, գույնի ու ձեւի արեւելյան ճոխություններով, երեւանյան երեկվա ցուցահանդեսում ներկայացավ ժամանակակից երկու արվեստագետների ստեղծագործություններով. Մոհամմեդ Ալի Ֆարհիդը շուրջ 4 տասնամյակ զբաղվում է ղալամզանի (չիկանայա) արվեստով՝ երկաթի վրա էմալապատ նրբագեղ աշխատանքներ է կատարում: Մոհամմադ Ալի Հեդդաթի՝ գեղանկարչական աշխատանքներում հիմնականում իշխում են իրանական ճարտարապետության եւ իլաթների կյանքին վերաբերող թեմաներ:

Երեւանյան ցուցահանդեսի բացումը հանդիսավոր եւ պատշգամական բնույթ կրեց: Ներկա էին Հայաստանում Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպան Ալի Ռեզա Աղիղյանը, մշակույթի կցորդ Ռեզա Աթուֆին, ՀՀ մշակույթի փոխնախարար Գագիկ Գյուրջյանը, փոխքաղաքապետ Կամո Արեյանը, ներկայացուցիչներ Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնից, բազմաթիվ հյուրեր, հատկապես երիտասարդ ուսանողներ:

Ողջույնի խոսքում թանգարանի տնօրեն, արվեստաբան Սարո Սարուխանյանն անդրադարձավ հայ-իրանական հարաբերությունների երկարամյա ճանապարհին՝ երկու ժողովուրդների մշակութային առնչություններին: Ծանոթանալով եւ վայելելով Սդահանի արդի արվեստի մի փոքր մասի ներկայությունը թանգարանում՝ նա արձանագրեց, որ «ամեն մի արվեստագետ ոտքի արդի իր հողի վրա, սնվի իր ավանդույթով, հավատա իր Աստծուն»:

«Մեզ համար կարեւոր է Հայաստանի Հանրապետությունը, իբրեւ ամբողջապես քրիստոնյա երկիր եւ Իրանը որպես իսլամական պետություն, եւ այս ցուցահանդեսը համաշխարհային երկու կրոնների բարեկամության խոր-

ԱԶԳ Մշակույթ

հոդանիւ է», ասաց Ռեզա Աթուֆին նշելով, որ պատահական չէ Երեւանը եւ Սպահանը քոյր քաղաքներ հռչակելու հանգամանքը եւ ավելացրեց, որ Սպահանի 13 հայկական եկեղեցիներից 4-ը գործող են, իսկ դրանցից ամենագեղեցիկը Սպահանի հայոց վանքի եկեղեցական համալիրն է:

Գագիկ Գյուրջյանը բացման արարողության համար բավականին ընդարձակ ակնարկ կատարեց Սպահանի պատմությանը, մշակույթին, մասնավորապես ճարտարապետությանը՝ պալատական համալիրների, քաղաքի հայոց կամուրջների մանրամասն նկարագրություններով: Նաեւ Կամո Արեյանը նշեց, որ Երեւանի քաղխորհրդի եւ Սպահանի քաղաքապետարանի միջեւ տարիներ առաջ կնքված համագործակցության պայմանագիրը վաղուց կյանքի իրավունք է ստացել, երկու քաղաքները հռչակվել են քոյր քաղաքներ եւ երեք տարի անընդմեջ Սպահանի պատվիրակությունը մասնակցում է Էրեբունի-Երեւան տոնակատարությանը. «Այս բարեկամությունն ունի դարերով աղացուցված ժառանգություն եւ մեծ երաշխիքներով լեցուն հեռանկար»:

Օրերս Սպահանից վերադարձած հայկական պատվիրակության նախագահ Լեւոն Անանյանն ավելի գործնական տեղեկություններ փոխանցեց, մասնավորապես նշելով, որ հայկական ճարտարապետական եւ մշակութային բոլոր օջախները, եկեղեցիներն ընդգրկված են Սպահանի (Իրանի) զբոսաշրջության երթուղիների մեջ, եւ ամբողջ շահույթն անցնում է հայ համայնքին: Նա ասաց նաեւ, որ աշխարհի բազմաթիվ երկրներում եղած հայկական համայնքներից իրանահայ համայնքը բացառիկորեն է վայելում այդ երկրի հոգատար վերաբերմունքը, եւ այս մասին իրենք արտահայտվել են երկու ժողովուրդների գրական-մշակութային առնչությունների վերաբերյալ Սպահանի համալսարանում օրերս անցկացված գիտաժողովին հաջորդած մամուլի ասուլիսում՝ հայ ժողովրդի անունից երախտագիտության խոսք հղելով իրանական պետությանը:

Ողջույնի եւ օրհնանքի խոսք ասաց Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնից Ներսես արք. Պողոսդպյանը, իսկ վերջում դեսպանը՝ ծնունդով Սպահանից, ուրախություն հայտնեց, որ իր ծննդավայրի արվեստագետների աշխատանքները ցուցադրվում են «հին ու մեծ քաղաքակրթության տեր ժողովրդի մայրաքաղաքում՝ Երեւանում»:

ՍԵԼԱՆՅԱ ԲԱՂԱԼՅԱՆ

ԱԶԳ
Ժամակույց

ԾԱԳՐԱՆԿԱՐԻՑ ԱՅՔԵՐՈՎ

Genève le 2.3.2007

SIRMAKES NAZARET
14 Blv. Helvétique
1207 GENÈVE

240

HELVETIA
1294 GENF
28-2-07-18
1a
A PRIORITY PRIORITAIRE

Mr. O. Cilingirian
Domaine du Loup Le Verdon B 4
06800 Cagnes Sur Mer
Alpes Maritime
NICE
FRANCE